

**SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANI
(İNCELEME-METİN)**

Gülten AKYOL

**Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Dr. Öğr. Üyesi Sevda ÖNAL KILIÇ
2020**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

Gülten AKYOL
SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANI
(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVDA ÖNAL KILIÇ

ERZURUM-2020

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

Graduate School of Turkish Research

TEZ BEYAN BİLDİRİMİ

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esasları'nın ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum “**SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANI**” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

Tezimin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin düzenlenmesini ve erişime açılmasını düzenleyen 5. maddesinin 1. fıkrasına göre [*Ulusal Tez Merkezi, enstitü ve fakülteler tarafından Tez Otomasyon Sistemine yüklenen tezlerin bibliyografik bilgilerini kontrol eder, kataloglama kurallarına göre düzenler, konu başlıklarını belirler ve tam metin olarak internet üzerinden erişime açar.*] **basılı ve elektronik kopyalarına erişim izni verdiğimi onaylarım.**

İSTİSNAİ DURUMLAR*

Patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle (2 Yıl)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 1. fıkrasına göre teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle teze erişim, Enstitümüz Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve sayılı kararı ile 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

Yeni Teknik, Materyal ve Metotların Varlığı (6 ay)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasına göre teze yeni teknik, materyal ve metotlar kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içerdiği için tez danışmanının önerisi ve ana bilim dalının uygun görüşü üzerine Enstitümüz Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

Ulusal Çıkar ve Güvenlik Durumu (Gizlilik Dereceli Çalışmalar)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin gizlilik dereceli tezler bahsini düzenleyen 7. maddesinin 1. fıkrasına göre bu teze erişim, ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendirdiği için Enstitümüzün uygun görüşü üzerine Üniversitemiz Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve sayılı kararı ile Üniversitemiz Yönetim Kurulu aksi karar verinceye kadar engellenmiştir.

14.09.2020

Gülten AKYOL

* İstisnai durumlar danışmanın yazılı başvurusu ve Enstitü / Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile kabul edilir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	IV
KISALTMALAR	V
ÖN SÖZ	VI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1 HAYATI	3
1.1.1. Doğum yeri ve tarihi	3
1.1.2. Öğrenimi	4
1.1.3. Mesleği.....	5
1.1.4. Mahlası.....	7
1.1.5. Tarikatı	7
1.1.6. Vefatı.....	9
1.2. ESERLERİ	9
1.2.1. Nevşehirî Sıyâmezâde Hasan Hamdî Divanı	10
1.2.2. Sıyâmezâde Hasan Hamdî Divanı	11
1.2.3. Pendiyye-i Hamdiyye.....	11
1.2.4. Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ-i Hüsnâ Şerhi	12
1.3. EDEBİ KİŞİLİĞİ	13
1.3.1. Şiiri ve Şairliği	13

İKİNCİ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANİ'NİN ŞEKİL, TÜR, MUHTEVA VE DİL ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

2.1. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	16
2.1.1. Nazım Şekilleri	16
2.1.2. Nazım Türleri.....	16
2.1.3. Vezin	17
2.1.4. Kafiye ve Redif	18
2.2. MUHTEVA ÖZELLİKLERİ	21

II

2.2.1. Din ve Tasavvuf.....	21
2.2.2.İktibaslar	23
2.2.3. Dini Kişilikler:	29
2.2.3.1.Hazreti Muhammed(a.s.).....	29
2.2.3.2. Peygamberler ve Halifeler:	29
2.2.3.3. Hoca Ahmed Yesevi (ö.1166).....	30
2.2.3.4. Hacı Bektaş-ı Veli (ö.1271)	31
2.2.3.5. Abdülkadir Geylani (ö.1162)	31
2.2.3.6. Ahmed Kuddusi (d.1183/1769-ö.1265/1849)	32
2.3.DİL-ÜSLUP ÖZELLİKLERİ	32
2.3.1.Atasözleri:	33
2.3.2. Deyimler:	34
2.3.3. İkillemeler:	34
2.3.4. Nida:.....	35
2.3.5. Halk Söyleyişleri:.....	35
2.3.6. Arkaik Kelimeler:	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNÎ'NİN TRANSKRİPSİYONLU METNİ	
3.1. Nüsha Tavsifi	38
3.2. Metin Teşkilinde İzlenen Yol	39
3.3.Transkripsiyon Alfabetesi.....	40
3.3. Divan Metni	41
SONUÇ.....	650
KAYNAKÇA	652
ÖZ GEÇMİŞ.....	657

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANİ (İNCELEME-METİN)

Gülten AKYOL

Tez Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sevda ÖNAL KILIÇ

2020,665 sayfa

Jüri: Dr. Öğr. Üyesi Sevda ÖNAL KILIÇ (Danışman)
Doç. Dr. Nazire ERBAY
Dr. Öğr. Üyesi Halime ÇAVUŞOĞLU

Klasik Türk edebiyatı araştırmalarında elimizdeki asıl malzemeler divanlardır. Bu divanlar, diğer eserler gibi yazıldığı dönemin özelliklerini yansıtmaları bakımından oldukça değerlidir.

Çalışmamıza konu olan Sıyâmzâde Hasan Hamdî hakkında tezkirelerde ve edebiyat tarihi kaynaklarında herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Yalnızca Mehmet Nâil Tuman'ın *Tuhfe-ı Nâilî* isimli eserinde Nevşehirli, arzuhal yazıcısı ve Mehmed Efendi'nin oğlu olduğuna dair bilgiler yer alır. Şair hakkındaki diğer bilgilere ise eserlerinden ulaşılmıştır. Kendisi Şeyh Ahmed Kuddusi'nin dervişlerindedir. Doğum ve ölüm tarihi bilinmemekle beraber XIX. yüzyıl şairlerindedir.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî'nin günümüze ulaşmış dört tane eseri vardır. Çalışmamızda ele aldığımız ve incelediğimiz divanı ise Hacı Mahmud Efendi Kütüphanesi, 3570 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 529 manzumeyi kapsayan divan, 283 varaktan müteşekkildir.

Bu çalışmada Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı üç ana bölümde incelenmiştir: Birinci bölümde hayatı, eserleri ve edebî kişiliği; ikinci bölümde şekil, muhteva ve dil-üslup özellikleri, üçüncü bölümde ise transkripsiyonlu metin verilmiştir. Sonuç bölümünde elde edilen bütün bulgular değerlendirilerek sonuçlar ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: XIX. yüzyıl Klasik Türk Edebiyatı, Sıyâmzâde Hasan Hamdî, divan, şiir.

ABSTRACT
Master's Thesis

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ AND HÎS DÎVAN (EXAMINE-TEXT)

Gülten AKYOL

Advisor: Ast. Prof. Dr. Üyesi Sevda ÖNAL KILIÇ

2020, Pages 665

Jury: Assist. Prof. Dr. Sevda ÖNAL KILIÇ(Advisor)
Assoc. Prof. Dr. Nazire ERBAY
Assist. Prof. Dr. Halime ÇAVUŞOĞLU

In the studies regarding Classical Turkish Literature, diwans are the main available sources. Similar to many other works, diwans play a valuable role in projecting the characteristics of the period in which they were written.

There is no available information regarding Sıyâmzâde Hasan Hamdî, who is the subject of our study, in the biography and historical books. Only in the work of Mehmet Nâil Tuman's Tuhfe-ı Nâilî, there is information that he is from Nevşehir, an arzuhâl writer, and the fact that he is the son of Mehmed Efendi. Other information regarding the poet was obtained from his works. He was one of the dervishes of Sheikh Ahmed Kuddûsî. Although the date of birth and death is unknown, he is one of the 19th century poets.

There are four diwans from Sıyâmzâde Hasan Hamdî known to this day. The diwan we deal with and examine in this study is registered in the library of Hacı Mahmud Efendi with archive number 3570. This diwan consists of 283 leaves and 529 poems.

In this work, the diwan of Sıyâmzâde Hasan Hamdî was examined in three main chapters. In the first chapter, his life, works and literary characteristics; In the second chapter, the aspects regarding the form, content and language-style of his works are given; and in the third chapter, the texts with their transcriptions are given. Finally, all the findings are evaluated and summarized in the last section of the study.

Keywords: 19th century Classical Turkish Literature, Sıyâmzâde Hasan Hamdî, diwan, poem.

KISALTMALAR

<i>a.g.e.</i>	: Adı geçen eser
<i>a.s.</i>	: Aleyhiselam
<i>Bkz.</i>	: Bakınız
<i>BOA</i>	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
<i>C.</i>	: Cilt
<i>d.</i>	: Doğum tarihi
<i>H.</i>	: Hicrî
<i>M.</i>	: Milâdî
<i>MVL</i>	: Meclis-i Valâ Riyâseti Belgeleri
<i>ö.</i>	: Ölüm tarihi
<i>S</i>	: Sayı
<i>s.</i>	: sayfa
<i>Yay.</i>	: yayınları
<i>Yy.</i>	: yüzyıl
<i>Yz.</i>	: yazma

ÖN SÖZ

XIX. yüzyıl Klasik Türk edebiyatı, altı yüz yıldır süregelen klasik gelenekle yeninin harmanlandığı, yapısal yeni değişim ve dönüşümlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Bu açıdan bakıldığında geleneğin özünü yansıtan divanlar, bize yazıldıkları dönem hakkında çok fazla bilgi vermektedir. Bu anlamda çalışmamıza konu olan divan elimizdeki en önemli kaynak durumundadır.

Hayatı hakkında yeterli bilginin bulunmadığı Hamdî'nin doğum yeri, öğrenim durumu, mahlası, tarikatı, ölümü gibi bilgilere divanından ulaşılmıştır. Divan şekil, muhteva, dil ve üslup özellikleri bakımından incelenmiştir. Ayrı başlıklar halinde ele aldığımız bu incelemede şiirlerden yola çıkılarak bazı çıkarımlarda bulunulmuştur. Son olarak da metin incelenirken izlenen metotlar hakkında bilgi verilmiş ve divanın transkripsiyonlu metni sunulmuştur.

Çalışmamıza konu olan Sıyâmzâde Hasan Hamdî divanı incelendiğinde Klasik Türk edebiyatının başlıca konularından biri olan dini-tasavvufi konuda şiirlerini yazmış sufi bir şair ve divanı günümüz araştırmacıları ve okuyucusu ile buluşturulmuştur.

En başta sadece eğitim değil hayatımın her anında bana olan inancını hiç kaybetmeyen ve desteklerini hiç esirgemeyen aileme minnettarım. Lisansüstü eğitim ve tez çalışmam sırasında desteğini esirgemeyip değerli zamanını bana ayırmış olan Dr. Öğr. Üyesi Sevda ÖNAL KILIÇ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Son olarak da tez yazım sürecimde beni yalnız bırakmayan engin bilgi ve tecrübeleriyle destek olan Taher ABBASİASL'a ve uzaktan da olsa yardımını esirgememiş olan Meryem AKPINAR'a çok teşekkür ederim.

GİRİŞ

Klasik Türk edebiyatının son dönemi olan XIX. yüzyıl, sosyal-siyasal birçok değişim ve dönüşümün yaşandığı, her alanda yeni ile eskinin harmanlandığı ve bütün bunların bir dönem edebiyatına şekil verdiği oldukça renkli bir yüzyıldır.

Bu yüzyıl parçalanmalar, paylaşımlar ve yeni oluşumlar çağı olmuştur. Dünyadaki gelişmelerin yarattığı etki gün geçtikçe daha fazla duyulmakta ve daha ciddi boyutlara ulaşmakta idi. Bu durumdan kurtulmak isteyen Osmanlı aydınları ve yönetim önceden umursamadıkları Batı'nın fikri birikiminden ve teknolojik tecrübelerinden yararlanmak istemişlerdi.¹

XVIII. yüzyılda geçmişteki gücünü yitiren ve cephelerde savaş kaybeden orduya yeni bir güç kazandırma fikriyle Batı'nın bilgi ve tekniğini alma yönünde ıslahatlar yapılmıştır. Bu yüzyılda yapılan ıslahatlar hayatın her alanında kendini göstermiştir. 1826'da yenileşme sürecinin önündeki önemli engellerden biri olan Yeniçeri ocağı kaldırılmış ve 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'yla ıslahat hareketi devletin resmi programı haline gelmişti.² Bütün bu ıslahatlar edebiyatta da kendini göstermiş, yeni zevk ve arayışlar içinde olan divan şairleri yeni anlatım yolları aramışlardır.

Bu dönem edebiyatı, Osmanlı klasik şiir tarihinin en çok şair yetiştirdiği bir dönem olmuştur. Artan şair sayısında içerik açısından yeni arayışa yönelenler olduğu gibi, klasik geleneğin devamını sürdürmeye çalışan birçok şair de yetişmiştir. Tasavvuf, bu dönem şairlerinin beslendiği önemli şiir kaynaklarından biri olma özelliğini devam ettirmiştir. Özellikle çeşitli tarikatlara mensup şairlerin fazlalığı oranına paralel olarak dini-tasavvufi

¹ Ramazan Korkmaz, “Yenileşmenin Tarihî, Sosyokültürel ve Estetik Temelleri”, Türk Edebiyatı Tarihi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. İstanbul 2007, C 3, s.25.

² Ahmet Atilla Şentürk- Ahmet Kartal, “Eski Türk Edebiyatı Tarihi”, Dergah Yay.,İstanbul-2014, s.560.

şiiirlerin sayısında da artma olmuştur.³ Halk diline ve söyleyişine ilgi artmış, konuşma dili şiirde yer edinmeye başlamıştır.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî'nin yaşadığı dönem bu yüzyılın ilk yarısıdır. Bu yüzyılın değişim ve dönüşümlerini kendi şiirlerinde de görebileceğimiz sufi bir şairdir ve tasavvufi konularda şiirlerini kaleme almıştır.

Dini-Tasavvufi Türk edebiyatı, XIX. yüzyılda da edebî mahsuller veren özellikle dini-tasavvufi konulardan müteşekkil olan edebiyatımızın bir koludur. Dil-üslup, muhteva, vezin, kafiye, nazım şekilleri, ifade tarzı bakımından çalışmamızın asıl konusu olan Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanını bu saha çerçevesinde incelemenin daha doğru olacağına kanaat getirdik.

Kendisi hakkında kaynaklarda yeterli bilgiye rastlamamış olduğumuz Hamdî'nin bütün bilgilerine eserlerinden yola çıkılarak ulaşılmıştır. Hamdî'nin 3 divan ve 1 Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât Manzûm Esmâ-i Hüsna Şerhi olmak üzere günümüze ulaşmış dört adet eseri vardır. Bizim çalışmamıza konu olan divanı ise Hacı Mahmud Efendi Kütüphanesi, 3570 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Divan; 283 varak, 529 manzumeden müteşekkilidir.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nı üç ana bölümde inceledik. Birinci bölümde hayatı, eserleri ve edebî kişiliği; ikinci bölümde, şekil, muhteva ve dil-üslup özellikleri, üçüncü bölümde ise transkripsiyonlu metin verilmiştir. Sonuç bölümünde elde edilen bulgulardan bir sonuca varılarak çalışma değerlendirilmiştir.

³ Ahmet Atilla Şentürk-Ahmet Kartal, *a.g.e.*, s.566.

BİRİNCİ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1 HAYATI

1.1.1. Doğum yeri ve tarihi

Siyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatıyla ilgili tezkirelerde ve edebiyat tarihi kaynaklarında herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Yalnızca Mehmet Nâil Tuman'ın *Tuhfe-ı Nâilî* eserinde Nevşehirli, arzuhal yazıcısı ve Mehmed Efendi'nin oğlu olduğuna dair bilgiler yer alır.

“Siyâmezâde Hasan Hamdî Efendi, Mehmed Efendi'nin oğludur. Nevşehirli, arzuhal yazıcısı, Maraşizade Şeyh Ahmed Kuddusi'nin dervişlerinden, bu zat hakkında şuara tezkirelerinden hiçbir kayd ve malûmat yoktur, 1288 tarihinde hayatta idüğü divanından anlaşılmıştır. Yazma divanı, Hacı Mahmud Efendi Kütüphanesi'nde, Süleymaniye Kütüphanesi'nde, numara 3750.divanından alındı.⁴

Siyâmezâde Hasan Hamdî Divanı'nın sonunda kendisi doğum yerinin Nevşehir olduğunu ve Beşiktaş'ta arzuhal yazıcısı olduğunu belirtmiştir. *“Teberriken Ketebehü'l haşir Beşiktaşda arzuhal yazıcısı Hasan Hamdi bin Mehmed mütevelliden Nevşehirli Şiyâm zâde nâm.”*

Doğum tarihi ile ilgili bir bilgiye kaynaklarda rastlanmamıştır. Yalnız *Pendiyye-i Hamdiyye*⁵'de 25 Şevvâl 1231 yılında doğduğunu yazmıştır.

Sene biñ iki yüz otuz birinci şehr-i Şevvâl'in

Yigirmi beşi Nevşehrinde mevlüdüm 'ıyân oldu (381/1)

Bu bilgiden yola çıkarak Siyâmezâde Hasan Hamdî'nin, 1816 yılında doğduğu bilgisine ulaşılmıştır. Çalıştığımız divanda ise doğum tarihi ile ilgili

⁴ Mehmed Nâil Tuman, *Tuhfe-i Nâilî, Divân Şairlerinin Muhtasar Biyografileri*, (Haz: Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı), Ankara: Bizim Büro Yay., 2001.

⁵ Nazire Erbay, *Divân-ı Hamdi / Pendiyye-i Hamdiyye* (İnceleme-Metin), Fenomen Yay., Erzurum 2015.

herhangi bir bilgi yer almamakla beraber bazı manzumelerinde yaşıyla ilgili bilgiler verdiği görülmüştür.

Meded kân-ı kerem yalvardığım sana yetişmez mi

Velî āh u enînim Hādīyā sana yetişmez mi

Kıyarsın bu ğarīb bî-çāreye cāna yetişmez mi

Dilā **elli daħi dört** senem ey Mevlā yetişmez mi

Vişālīñ kıl naşīb şah-ı beķā ħüsn-i rızāya Hū

‘İlāc eyle efendim şevķiyle derd-i devāyā Hū(425/3)

Hādīyā rahm et bana artık mecālim kalmamış

Elli üç yaşındayım rüyımda lālim kalmamış

Ĥüzn-i ĥasretle perīşān olduğum ma‘lūm sana

Añladım ki riĥletim yakın cīdālim kalmamış(234/1)

Lā-şerīķ ü lā-nażīr Allāh seni cān arzūlar

Göremez gözsüz gezer zāhirde dil cān arzūlar

Elli beş yaşındayım cismimde vicdān arzūlar

Kıl ‘ināyet eyle memnūn ‘āşık-ı efgendeni (485/4)

Sene **biñ ikiyüz seksen daħi dört** hem Receb Şa‘bān

Gelüb ĥamd mübārek şehri gördi çeşmimiz pür tāb(29/3)

1.1.2. Öğrenimi

Sıyāmzāde Hasan Hamdī’nin öğrenim durumuyla ilgili kaynaklarda bir bilgiye ulaşılmamıştır. Fakat kendisi divanında ilim irfan bilmediğini elinden lügat ve ĥüsn-i hat gelmediğini çok sık vurgular. Hatta bir şiirinde ümmi olduğunu ifade eder.

Zirā benim ilm-i ‘ālemden haberim yok **ümmyem**
 ‘Ālīm gibi söz söylerdir şāhım habīb nasīb deyü(426/4)

Elimden gelmedi **‘ilim lügat bilmem ve hüsn-i hatt**
 Bulunmaz bende bī-çāre kalub yazdım gālaṭ gālaṭ
 Hidāyet dileyüb Hādī ’den ağlarım dilā ‘aşkı
 Muḥabbet baḥş ide bu ‘abd-i ednāya vasaṭ vasaṭ(268/1)

Allah’tan yardım dilerken söylediklerini çobanca bulur Hamdî.

Ne ḥaddim var ki sen sultānı vaşf etmek bu ednāya
 Velī ṭurmaz dilim söyler **çobanca** şān-ı ā‘lāya
 Qabūl eyler şehensāh-ı cihāndır zīr ü bālāya
 Ulaşdırır niyāzım ol Ğanī Yezdān idem tesbīḥ(91/3)

Hamdi kuluñ **‘ilim edeb bilmez** diler dā’im seni
 Senden ‘atā faẓl-ı kerem gelir Ḥudā versin necāt(63/8)

Hamdî’nin arzuhal yazıcısı olabilmesi için belli bir eğitim almış olması gerektiğinden şiirlerinde vurgulamış olduğu ilim irfan bilmeyişini muhatabının yüceliğine kendisini layık bulmayışı ile açıklayabiliriz.

1.1.3. Mesleği

Kaynaklarda Hamdî’nin mesleğiyle ilgili bilgiye rastlanmamıştır. Mesleğiyle ilgili tek bilgiye divanının sonunda yazmış olduğu ifadeden ulaşılmaktadır. Beşiktaş’ta arzuhal yazıcısı olduğunu belirtmiştir: “*Teberrüken Ketebehü’l ḥakīr Beşiktaşda arzuḥâl yazıcısı Ḥasan Ḥamdi bin Mehmed mütevelliden Nevşehirli Şıyām zāde nām.*”

Sıyâmzâde Hasan Hamdî, *Pendiyye-i Hamdiyye*⁶'de İstanbul'a on yaşında gittiğini yazmıştır.

Ġarq-i rahmet itsün Ġaqq u cümle ehl-i ĩmān

Tamām **on yaşına** irince bir ħayli zamān oldı(381/4)

Velī evvel bahārda sene kırk bir rāh-ı **İslāmbül**

Açıldı geldim ammā ħāl-i İslāmbül yaman oldı (381/5)

Hamdî'nin manzumesinde bendelik için gittiğini belirttiği il, İstanbul olmalıdır.

Bendelik için mücerred bu ile geldim n'olā

Sen hidāyet eyleyüb bulsam seni Hādī sana

Dā'imā muştāk olub geçsem sivādan her hevā

Hü'ya dem-sāz olsa nūr-ı cāvīdānım bende şuc(86/6)

Hamdî, görev yapmış olduğu arzuhal yazıcılığından sürgün edilmiş ve memleketine geri gönderilmiştir. Devlet arşivlerinde “Paralar üzerinde tahrifat yapan Beşiktaş'tan Nevşehirli Arzuhalci Hasan'ın memleketine sürgününe dair kaptan paşaya tezkire”, “Paralar üzerinde tahrifat yapan Beşiktaş mütemekkinlerinden Nevşehirli Arzuhalci Hasan'ın memleketine sürgünü hususunda Kaptan Paşa'ya ferman-ı alı”⁷ ve “Beşiktaş Cami karşısında Nevşehirli Arzuhalci Hasan elli kuruşluk kaimeyi yüz kuruşluk yaptığından tedibi. H-25-05-1265 başlıklı iki ayrı belge vardır. Bu belgelerin tarihi H.1265(1849)'dur.⁸

Hamdî'nin muhtemelen sürgünden sonra yazdığı bu manzumesinde kahvehane köşesinde olmasından şikayetçi olduğunu dile getirdiğini görürüz.

⁶ Nazire Erbay, *a.g.e.*

⁷ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), **Sadâret Mektubî Kalemi Belgeleri**, Yer: A.}MKT. / 192-1-0 Tarih: H-25-05-1265.

⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, **Meclis-i Vâlâ Riyâseti Belgeleri**, Yer: MVL/73-107-0 Tarih: H-22-05-1265.

Luṭf iderseñ ey laṭīf memnūn şāh-ı cinān
 Ne işim var **kaḥveḥāne köşesinde** şāh dīvān
 Beni maḥbūs eylediñ ḥikmet nedir bilmem nihān
 Sen meded kıl şāh-ı ‘ālem raḥm-ı luṭf et bī-keder (162/2)

1.1.4.Mahlası

Asıl adı Hasan Hamdî olan şair, şiirlerinde “Hamdî” mahlasını kullanmıştır. Ferhat MAYDA’nın çalışmış olduğu “*Nevşehirî Sıyâmezâde Hasan Hamdî Dîvânı*”⁹ adlı tez çalışmasında kendisine “Hasan Baba” dediklerini belirtse de şiirlerinde sadece “Hamdî” mahlasını kullandığını görürüz.

Hasan baba dimişler maḥlaş-ı sırrı bu abdālîñ
 Aña keşf eylemiş Mennān-ı ḥāletden ḥaber geldi(43/8)

1.1.5. Tarikatı

Ahmed Kuddusi’nin dervişlerinden olan Sıyâmezâde Hasan Hamdî bağılı bulunduğu tarikatı ve pirlarını bir beytinde en güzel şekilde özetlemiştir.

Hācı Bektāş kuçekiyam **Ḳadīriniñ** alçağıyam
Naḳşibendiñ balçığıyam ya neyerim şunu bunu (518/12)

Pīrim ‘Abdülkādīr Geylāni Bağdād
 İlinde sākindir nūr-ı dil ābād
 Bu ‘abd-i ‘ācize sen eyle imdād
 Yetiş bana sırr-ı velāyetinden(383/7)

Bendelik için mücerred bu ile geldim n’olā

⁹ Ferhat MAYDA, *Nevşehirî Sıyâmezâde Hasan Hamdî Dîvânı* (İnceleme-Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacı Bektaş Veli Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir 2018.

Sen hidāyet eyleyüb bulsam seni Hādī sana
 Dā'imā muştāk olub geçsem sivādan her hevā
 Hū'ya dem-sāz olsa nūr-ı cāvīdānım bende şuc(86/6)

Hamdī, şiirlerinde mürşidinin Ahmed Kuddusi, pirinin ise Abdulkadir Geylani olduğunu kendisinin de Kadiri tarikatına mensup olduğunu sık sık vurgular.

Mürşidim uddūsiya

Eyledi himmet baña
 Gönlümü verdim sana
 'Abduladir Geylāni (479/7)

Mürşidimdir Amed-i uddūsi Baba cān 'aziz

Pirimiz Geylāni 'Abduladir ol cānda leziz
 Ma'nevī gösterdiği esrār-ı nūrı gizleriz
 Hā bize lu eyleyüb gösterdi bu hūnkārını (526/3)

Mar'aşizāde denür

Şöhretiyle bilinür
 Zāhiri bātını nür
Amed uddūsi Baba (17/4)

Sıyāmzāde Hasan Hamdī “*Pendiyye-i Hamdiyye*”¹⁰ de bendelik için yanına gittiği Kuddusi'den hilafet-name aldığı söylemiştir. Kuddusi'nin eserleri ve hakkında bilgi veren kaynakları incelediğimizde böyle bir bilgiye ulaşılmamıştır.

Sene biñ iki yüz altmış birinci sālde bu Hāmdi

¹⁰ Nazire Erbay, *a.g.e.*

Hilâfet aldı Kıuddûsî Babadan hûb-dîvân oldu
Vekâlet virdi Kıuddûsî Baba bir nerdibân oldu (381)

1.1.6. Vefatı

Ölüm tarihi ile ilgili de kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Son eseri olduğu tahmin edilen “Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât Manzûm Esmâ-i Hüsnâ Şerhi”¹¹nde eserini H.1295’te tamamladığını belirtmiştir. Bu durumda M.1878’de hala yaşadığı söylenilebilir.

Bî-ğamdillâh bu mecmu‘a kitâbımız tamâm oldu
Sene biñ ikiyüz toksan beşe şehri Receb geldi
Teşekkür eylerim ma‘bâd-ı mutlak eyledi ihsân
Kamu esmâ-i hüsnâ şerhini dil muhtasar kıldı(205/1)

1.2. ESERLERİ

Sıyâmzâde Hasan Hamdî’nin günümüze ulaşmış dört adet eseri bulunmaktadır. Kaynaklarda ve katalog taramalarında başka bir eser bilgisine ulaşılmamıştır. Hamdî, çalışmış olduğumuz divanında bundan önce üç kitap daha yazdığını belirtirken Pendiyye-i Hamdiyye¹²’de beş kitap yazdığını ve bu kitapların hepsinin münacat olduğunu söylemiştir.

Şad hezârân şükr-i minnet nazm ile eş‘ârını
Kâlbe ilhâm eyleyüb yazdırdı Hâkk tekrârını
Bundan ağdem **üç kitâb dahî** naşâyiğ pendi Hâkk
Söyledir firâtle bilmem sırrını envârını(526/1)

¹¹ Oğuz Yılmaz, Hamdi Efendi’nin “**Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât- Manzûm Esmâ-i Hüsnâ Şerhi**” Adlı Eseri (İnceleme-Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2014.

¹² Nazire Erbay, *a.g.e.*

Beş kitâb düzdim kamu Hâk' dan münâcât cümlesini
Afv ide noqşânımı şevketlü hünkârım deyi(342/1-2)

Günümüze ulaşmış üç adet Türkçe Divan ve bir tane Esmâ-i Hüsna Şerhi olmak üzere dört adet eseri vardır. Eserleri yazıldığı tarihlere göre kronolojik olarak sıraladığımızda divanları önce yazdığını görüyoruz.

1.2.1. Nevşehirî Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı

Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonunda yer alan bu divan, 06 Mil Yz Fb 318 arşiv numarasına kayıtlıdır. 126 varaktan oluşan divan renkli cedit kağıda, talik kırmasıyla yazılmıştır. İlk iki sayfa yaldızlı, cetveller kırmızı, alt kapakları mavi kağıt kaplı bir cilt içerisinde yer almaktadır.¹³

417 manzumeden müteşekkil olan bu divan dini-tasavvufi konuları işlemiştir. Bu divanın ne zaman yazıldığı ile ilgili bir tarih bilinmemekle beraber yazdığı ilk divanını H.1281/M.1864/1865 yılları arasında tamamlamış olduğunu son beyitte belirtmiştir.

İlk beyit:

Hamd ola her ni‘met-i ‘uzmâya Mevlâ ibtidâ
Nev‘-i insânı mükerrerrem eyledi Bâr-ı Hudâ

Son beyit:

Sene biñ iki yüz seksen birinci târîhi Ğaffâr
Bu Hamdi kıluna ilhâm kılup yazdırdı güftârı

Bu divan, yüksek lisans tezi olarak Ferhat MAYDA tarafından 2018 yılında çalışılmıştır.¹⁴

¹³ <http://www.yazmalar.gov.tr/eser/divan/1402> (Son Erişim Tarihi:27.07.2020)

¹⁴ Ferhat MAYDA, **Nevşehirî Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı** (İnceleme-Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacı Bektaş Veli Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir 2018.

1.2.2. Sıyâmzâde Hasan Hamdi Divanı

Hacı Mahmud Efendi Süleymaniye Kütüphanesi, 3750 arşiv numarasıyla kayıtlı olan bu divan şairin kaleme aldığı ikinci divanıdır. En hacimli eserlerinden biri olan bu eser ayrıca çalışmamızın konusudur. 283 varaktan oluşan Divan, ince Avrupa kâğıda yazılmıştır ve ilk otuz varakta nem lekeleri mevcuttur. Üstü kırmızı bez kaplı ve kuru istimpalı ciltlidir. Divanın sonunda yer alan “*Teberrüken Ketebehü’l hakîr Beşiktaşda arzuğâl yazıcısı Hasan Hamdi bin Mehmed mütevellîden Nevşehirli Şıyâm-zâde nâm.*” ifadesinden müstensihin kendisi olduğunu anlıyoruz. Divanın farklı bir nüshasına ulaşılmamıştır.

Divanın son sayfasında “*Biñ ikiyüz seksen yedi senesi tarihiyle şühür-ı mübârek Rebbi’ü’levvel gazasıyla hitâm ve bu cüz daği ilave olundu yâ Hû*” ifadesiyle M.1287/H.1870 yılında tamamladığını belirtmiştir.

Divanın 285 ve 288’inci sayfaları arasında Rızaî ve Bosnevî’nin istihrac-nameleri yazılmıştır.

İlk beyit:

Şad hezerân şükr ü minnet ‘aşq-ı Mevlâya nevâ

Renge müstağrak Hudâya hamd ola her dâ’imâ

Son beyit:

Çek eliñ Hamdi cihânîñ iştiğâli fitnedir

Ehl-i dünyâ sırr-ı a‘zamdan naşîbin bulmadı

1.2.3. Pendiyye-i Hamdiyye

Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonunda yer alan bu divan, 06 Mil Yz A 4291 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 122 varaktan oluşan divan sarı samanlı kağıda rik’ayla yazılmıştır. İlk iki sayfa yaldızlı, cetveller kırmızı, alt kapakları mavi kağıt kaplı bir cilt içerisinde. Yapraklarında rutubet lekeleri vardır. Cilt

kitaptan ayrılmış, sırtı siyah meşin, kapaklar desenli kâğıt kaplı mukavva bir cilt içerisindedir.¹⁵

Divan, Doç. Dr. Nazire Erbay tarafından 2015 yılında yayımlanmıştır.¹⁶

İlk beyit:

Uyandır nūr-ı dilde şemsi-i rüşeni yâ Mevlâ

Nevâ nūrına yandır eyleyüb ihsânı yâ Mevlâ

Son beyit:

Hulûş-ı şevk ile yân nâre Hâmî

Gelür nūrân-i âb el-ḥamdü'lillâh

1.2.4. Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ-i Hüsnâ Şerhi

Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonunda yer alan bu eser, 06 Mil Yz A 2559 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 102 varaktan müteşekkil olan bu eser suyolu filigranlı kağıda rik'ayla yazılmıştır. Eser; şemseli, zencirekli, miklebli, bordo meşin bir cilt içerisindedir. Şirazesı dağınıktır. Söz başları ve cetveller kırmızıdır. Yaprakları rutubet lekeliştir.¹⁷

İlk beyit:

İle'l-mağrib ile'l-maşriḳ kamu ihvânı yâ Allâh

Esirge her ḳazâdan zâkiriñ dil-cânı yâ Allâh

Son beyit:

Ḥayırlar fetḥ-i bâb it Rabbenâ Hâmî ḳuluñ dâ'i

Ḳamu ihvân-ı dīne sen Ğanīden müstecâb geldi

¹⁵ www.yazmalar.gov.tr/eser/pendiye-i-hamdi-ye-divan/134128 (Son Erişim Tarihi:28.07.2020)

¹⁶ Nazire Erbay, *a.g.e.*

¹⁷ <http://www.yazmalar.gov.tr/eser/nazûm-munacat-ve-arz-i-hacat-ve-esma-i-husna-serhi/137679> (Son Erişim Tarihi:25.05.2020)

1.3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.3.1. Şiiri ve Şairliği

Hamdî, şiirlerinin birçoğunda kendini noksan bulduğunu, ilim irfan bilmediğini fakat elinden bundan başka bir şey gelmediğini belirtir. Şiirlerini Allah'a kavuşmak için bir araç olarak görür.

Sıyânzâde Hasan Hamdî Divan'ında Arapça ve Farsça bilmediği için kaba Türkçe ile yazdığını belirterek kendisini noksan bulmuş ve bu durumu şiirlerinde çok sık dile getirmiştir.

Niyâzım bu bilür iken yine tırmaz dil enver
Hemân söyler **kaba Türkçe** meger 'aşkına meftûn(391/6)
Bilürsün 'âlemü'l sırr-ı hikâyet sana ma'lûm
Çoca Türkmân bunamış sözüne bakma dün ü gün(391/3)

Sıyânzâde Hasan Hamdî, şiirlerinde dervişlik terimlerini kullanmıştır.

Mağşūdım ma'lûm sana halvetde 'uzlet Hādīyâ
Kıl beni bir **püst-nişîn** olam sana men âşinâ
Hamdiyâyı bir luğf-ı vahdet mekân eyle 'atâ
Bu cihândan gitmedikçe verme aşla ihtiyâc(90/3)

Şerî'atden **tarikatden** **hakikatden** haberdâr ol
Şalâhiyyetle gir bu hizb-i merdâne **teberdâr** ol
Giyüb tâc-ı sa'âdet bâşına bu yolda serdâr ol
Hemân tevhid ile dil nûrını sen sende sırdaş et(42/2)

Hamdî, çoğu manzumenin son beytinin veya dörtlüğün son mısramını iki farklı şekilde yazmıştır.

Muhammed Muştafâdır nūr-ı enver kâmil insân
 Dimek Hakk ile ünsiyet iden ol sırr-ı sübhân
 Dü ‘âlem ‘aşkına hulğ oldı Hamdi şâh-ı gülşen
 Anıñ hürmetine ihsân olındı dost liqâmız
Anıñ hürmetine ihsân olındı ki mâhlikâmız (205/4)

Manzumelerinden birinde şiirlerinin yanlış okunmamasını ve vezne dikkat edilmesini vasiyet eder. Sehvi kalem (yazım hatası) olmuş ise düzeltilmesini ister.

Tâ elifden yâ’ya kadar dürr-i naşîhat ey ebi
 Tut pendimi güş eyleyüb şıdkıyla Aḥmed Çelebi
Mevzûne diqqat eyleyüb harfini tağyîr eyleme
 Sehv-i kalem olmuş ise düzeltmekle kıl talebi(498/1)
Ḳalem sehviyle yâḥûd bir ğalaṭ söz vār yine bunda
 Ḳuşurım ‘afv edüb düzeltmeñ şâf-i ricâm oldu(478/4)

Hamdî, manzumelerinde ilim bilmediğini ama alim gibi söz söylediğini ifade etmiştir. Allah tarafından ona güzel söz söyleme yeteneği verildiğini ifade eder.

Zirâ benim ilm-i ‘alemden haberim yok ümmiyam
 ‘Âlim gibi söz söyledir şâhım ḥabîb nasîb deyü(426/4)

Bir manzumesinde aruz bilmediğini belirtir.

‘Arûz ‘ilmin daḡi bilmem
 Aralık ağlarım gülmem
 Gidersem bir daḡa gelmem
 Deyüb yazdım tekrârı(528/3)

Hamdî'nin bazı şiiirlerinde hecenin bölündüğünü ve diğier mısrada devam ettiğini görürüz.

Sen pādīşāh

Sın yā ilāh

'Ālem-penāh

Yā 'azīz(210/5)

İKİNCİ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DİVANI'NIN ŞEKİL, TÜR, MUHTEVA VE DİL ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

2.1. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Hamdî Divanı'nın tertibi klasik divan tertibiyle aynıdır. Harf sistemine dayalı bir sıralama yapmıştır.

2.1.1. Nazım Şekilleri

Yazdığı dini ve tasavvufi şiirleri nedeniyle kendisini Dini-Tasavvufi Türk edebiyatı mensubu olarak saydığımız Sıyânzâde Hasan Hamdî Divanı'nın tertibinde olduğu gibi nazım şekillerinde de klasik nazım şekillerini kullanmıştır. 529 manzumeden müteşekkil olan eser, 109 gazel, 281 murabba, 9 müseddes ve 130 hece ölçüsüyle yazılmış şiir içermektedir. Hece ölçüsüyle yazmış olduğu şiirlerinde 4,5,7, 8,11 ve 14'lü hece ölçülerini kullanmıştır.

Gazel	109
Murabba	281
Müseddes	9
Hece Ölçüsü	130
TOPLAM	529

2.1.2. Nazım Türleri

Sıyânzâde Hasan Hamdî Divanı'nda nazım türleri çeşitlilik göstermemektedir. Genellikle Allah'a yalvarma, yakarma, dua etme maksadıyla yazdığı manzumelerinde münacat türünü çok fazla kullanmıştır. Na't nazım türüne ise sadece bir manzumesinde kullandığını görürüz.

2.1.3.Vezin

Sıyâmzâde Hasan Hamdî şiiirlerinin bir kısmını hece vezniyle bir kısmını da aruz vezniyle yazmıştır. Vezinler incelendiğinde farklı kalıplar kullandığı görülmektedir.

Aruz Vezni: Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nda remel, hezec ve recez bahirlerini kullanmıştır. Divanda en çok kullandığı aruz vezinleri “Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün” ve “Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün” kalıpları olmuştur. İmale, zihaf ve vasl gibi aruz uygulamalarına başvurmuşsa da vezin kusurlarına divanda sık rastlanmaktadır.

Hamdî'nin divanında kullandığı aruz bahirleri, kalıplar ve şiir dağılımı şu şekildedir:

1. Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün(119)	}	Remel Bahri
2. Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün(6)		
3. Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün (2)		
4. Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün(3)		
5. Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün (2)		
6. Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün(120)	}	Hezec Bahri
7. Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Fe‘ülün(49)		
8. Mef‘ülü / Mefâ‘îlü/ Mefâ‘îlü/ Fe‘ülün(27)		
9. Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Fe‘ülün(4)		
10. Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün(26)	}	Recez Bahri
11. Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün(38)		
12. Müstef‘ilün (6)		

Hece Vezni: Türk edebiyatında kullanılan en eski şiir vezni “hece vezni”dir. Bu vezin, gerek İslamiyet’ten önce ve gerekse İslamiyet’ten sonra şairlerin en çok tercih ettikleri bir vezindir. Bilhassa tasavvufu benimseyen şeyhler, dervişler, dini-tasavvufi düşüncelerini yaymak için bu milli vezin hece veznini kullanmışlardır.¹⁸

Hece sayısına göre şiir dağılımları şu şekildedir:

1. 4’lü Hece Ölçüsü (2)
2. 5’li Hece Ölçüsü (46)
3. 7’li Hece Ölçüsü (9)
4. 8’li Hece Ölçüsü (18)
5. 11’li Hece Ölçüsü (54)
6. 14’lü Hece Ölçüsü (1)

2.1.4. Kafiye ve Redif

Dini-tasavvufi Türk edebiyatı şairleri, vezin konusunda olduğu gibi kafiyede de oldukça serbest hareket ederler. Esasen bu edebiyatta estetik gaye daima ikinci planda bulunduğu için kafiye hususu pek nazar-ı dikkate alınmaz. Bu sebeple mutasavvıf şairlerde; Divan şiirindeki mukayyet kafiyeden, halk şiirindeki tam ve zengin kafiyenin yanında yarım kafiyeye kadar her çeşit kafiyeyi görmek mümkündür. Çünkü bu şairlerin şiirlerinde mevcut olan vezin ve kafiye; ekseriyetle o edebî esere akıcılık ve ahenk kazandırmakla beraber, şairler bu edebî sanatlara değil, daha çok manaya ve mesaja önem vermektedirler.¹⁹

Şiirde ahengi sağlayan en önemli unsurlar kafiye ve rediftir. Kafiye ve redif şiiri konuşma dilinden ayırır.

Yarım Kafiye: Yarım kafiye çok az kullanılmıştır.

¹⁸ Abdurrahman GÜZEL, *a.g.e.*, s.568.

¹⁹ Abdurrahman GÜZEL, *a.g.e.*, s.571.

Ḥamdi ḵuluñ vaḥdet diler
 ‘Uzlet diler ḥalvet diler
 Sen şāh ile vuşlat diler
 Luṭf eyleyüb gel āşikār(157/6)

Tam Kafiye: Divanda çok fazla kullanılmıştır.

‘İnāyet hem hidāyet zāt-ı Ḥaḵḵ’ dan hīç edeb bilmem
 Göñül ‘āşık Ḥudāya ‘ilm-i a‘māle ‘āceb bilmem
 Şıgındım zāt-ı Ḥaḵḵa ḥayır şer andan sebeb bilmem
 Hemān efkārım Allāh terk-i dildār eylemek bilmem(366/2)

Zengin Kafiye: Sıyāmzāde Hasan Hamdî en çok bu kafiye çeşidini kullanmıştır.

Cemālîñ cāmını nüş etmedikçe dil ḥarāb oldu
 Bana raḥm eyle şāhım cism ü ten yerde türāb oldu
 Göñül efkār-ı bir şāf şafā ile şarāb oldu
 Diler dil dā’imā vaḥdet ilinde gel bana yetiş(235/2)

Şair rediflere divanında çokça yer vermiştir. Şiirde kullandığı redifler incelendiğinde geleneksel ve daha önce pek çok şair tarafından kullanılmış redifler görmek mümkündür. Sade bir üslupla yazan Hamdî, redifleri de genellikle Türkçe sözcük ve eklerle oluşturmuştur. Kullanılan redifler şiire ayrı bir ahenk katmıştır.

Nālān olurum
 Ḥayrān olurum
 Sekrān olurum
 Maḵşūd ise bu(406/7)

Arada bir vesile dāne ḥikmet var cihān içre

Çıka nār-ı niyāz idüb bula vuşlat nihān içre
 Dil mirātı pāki bulmaq için cānda cān içre
 Hāzīn dil kıldı bu gizlü hūnerden bilinür ‘irfān(395/3)

Sine ‘üryān bağı boyan bu ‘āşık
 Di de giryān gönlü hayrān bu ‘āşık
 Cān-ı dil ‘āşık-ı rahmān bu ‘āşık
 ‘Āli penāh etmiş sübhān-ı Üveys(220/4)

Sıyāmzāde Hasan Hamdî’nin kullandığı redifler poetikası ve hayata bakışı hakkında bize bilgiler sunar. Sürekli bir arayış içerisinde olan ve Allah’tan af dileyen inayet bekleyen şairin kullandığı rediflerde genellikle arzusunu içeren sözcükler olmuştur. “diler(157/6)”, “-e yetiş(367/2)”, “isterim(363/1)”, “senden olur(377/2), “-r ölüm(365/1)” vb.

Sıyāmzāde Hasan Hamdî, şiirlerinde diğer bir ahenk unsuru olan nakarata oldukça fazla yer vermiştir. Özellikle Aşık edebiyatında çok sık kullanılan nakarat, muhteva ve konu birliği konusunda da şaire yardımcı olan bir tekniktir.

Hān pādīşāhım
 Ğanī ilāhım
 Efendim şāhım
Ağlar iñlerim(361/1)

Şāh Kird-gār’ım
 Perverd-gārım
 Nūr-ı niğārım
Sensin efendim(362/2)

‘Afv et günāhım
 Efendim şāhım
 ‘Ālem-penāhım
 ‘Aşkın isterim(360/15)

Miskīn ğarībim
 Sen ol ṭabībim
 ‘Aşk et naşībim
 Raḥmānū’l Raḥīm(355/9)

2.2.MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

2.2.1. Din ve Tasavvuf

Dini-tasavvufi Türk edebiyatı şairi olan Sıyāmzāde Hasan Hamdî, divanının tamamında münacat türünde şiirler kaleme almıştır. Onun şiirlerinin tek konusu tasavvuf ve dindir. Genellikle münacat nazım türü ile manzumelerini kaleme almıştır. Allahın kudret ve azameti karşısında kendini aciz bir kul olarak gören Hamdî, günahlarının bağışlanması için mağfiret ve ihsan diler. Bu şiirlerinde zaman zaman ümitsizliğe kapılıp sonra hemen tövbe ederek affedilmeyi ümit eder.

Onun şiirlerinin tek konusu tasavvuf ve dindir. Genellikle münacat nazım türü ile manzumelerini kaleme almıştır. Allah’ın kudret ve azameti karşısında kendini aciz bir kul olarak gören Hamdî, günahlarının bağışlanması için mağfiret ve ihsan diler. Bu şiirlerinde zaman zaman ümitsizliğe kapılıp sonra hemen tövbe ederek affedilmeyi ümit eder.

Şāhım sana ricā idüb yalvaram ‘aşkıñ için
 Luṭf u iḥsān et kırtaram gönümü ḥılebāzlıqdan(401/6)

Şiirlerinin başlıca konuları: Allah aşkı, peygamber sevgisi, ehl-i beyt sevgisi, Hacı Bektaş Veli, Abdulkadir Geylani ve Ahmed Kuddusi'dir.

Muhammed Muştafānıñ 'ilim 'irfān
Muhammed Muştafādır kāmīl insān
Muhammed Muştafā 'ālemde sulţān
Muhammed Muştafā nūr-ı sübhān(398/2)

'İlmiyā nuţk eyledi sulţān **Hācī Bektāş Velī**
Dil verüb sevdi gönülden şāh-ı 'ālem cān dili
Şah-ı merdān şīr-i Yezdān 'aşkına **nesl-i 'Ali**
Hüsn-i himmet eylesün bu Hamdiyā kevnde laţīf(288/4)

Emsāli yok bir idi
Rāh-ı Hākkda mīr idi
Bir 'acāyīb sırr idi
Ahmed Kuddūsī Baba(15/6)

Şāh-ı **Abdülkādīr Geylāni** pīrim
Rabţ-ı kulüb etdim imdāde yetiş
Dü 'ālemde sensin şāh-ı dest-gīrim
Bu 'abd-i 'ācizi āzāde yetiş(252/1)

Nūr-ı leme'ān eyleyen 'Osmān-ı zī-nūreyn için
Mağfīret kıl zenbimi ol enver-i 'ayneyn için
Şāh-ı 'Aliyyü'l-Murtażā oğlu **Hasan Hüseyin** için
Ma'nevī tut destimi Haydār'a erdir yā Ğafūr(174/4)

Sıyāmzāde Hasan Hamdī, nasihat içerikli manzumeler kaleme almış ve bir manzumesinde divanının tamamının nasihat olduğunu ifade etmiştir.

Tā elifden yā'ya kadar dürr-i naşihat ey ebi

Ṭut pendimi gūş eyleyüb şıdkıyla Aḥmed Çelebi

Mevzūne diḳḳat eyleyüb ḥarfini tağyīr eyleme

Sehv-i ḳalem olmuş ise düzeltmekle ḳıl ṭalebi(498/1)

Şair, dönemin sosyal-siyasal karışıklıklarına divanında açık bir şekilde değinmese de bazı manzumelerinde bozulan insan ilişkilerinden, insanlarda zarafetin kalmadığından yakınmıştır.

‘Āṭifetle nezāket nās içinde anca şeyṭānlıḳ

İder birbirlerine zan iderler böyle insānlıḳ

Şanurlar ḳandırub aldatdığım dünyāda insānlıḳ

Degil billāh Ḥaḳḳ ḥāzır u nāzır ḥüb zerāfet yok(292/2)

2.2.2.İktibaslar

Kuran'ın verdiği bilgiler, içerdiği hükümler ve anlattığı kıssalar edebî eserlerin bilgi kaynağı olmuştur. Şairler sık sık onlara telmihte buldukları gibi, doğrudan Kur'an'dan metin iktibasları da yapmışlardır; kısa bir ayeti tam olarak veya ayetten bir parçayı Arapça aslıyla aynen şiirine yerleştirdikleri sık görülen bir uygulamadır.²⁰

Dini-Tasavvufi Türk edebiyatının temel kaynaklarından en önemlileri Kur'an ve hadislerdir. Hamdî Divanı'nda bu kaynaklardan oldukça yararlanmıştır. Ayet, hadis ve dua dışında hadislerin mealinden kalıplaşmış olan ifadeler de kullanmıştır. Çok fazla kullanılan iktibaslar, manzumelerden birer örnek verilerek aşağıda listelenmiştir.

²⁰ Ali YILMAZ, “İslâmi Dönem Türk Edebiyatının Kaynakları”, *Türk İslam Edebiyatı El Kitabı*, Editör: Ali Yılmaz, Grafiker Yay., Ankara-2010,s.124.

1.Şefi'ül Müznibîn: “Günahkarların şefaatchisi, Hz. Muhammed.” Âl-i İmrân 3/159.²¹

Sen *Şefi'ül Müznibîn*'sin yâ habîb
Dertli dil loqmânı sensin yâ tabîb(19/1)

2.Rahmeten-li'l-'alemîn: “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiyâ 21/107.²²

Ey şefâ'at mazharı şâh-ı beķâ senden meded
Ey kerem kânı habîb-i Kibriyâ senden meded
Dertlüler dermânı sensin kân-ı 'irfân merħabâ
Rahmeten-li'l-'alemîn kân-ı vefâ senden meded(120/1)

3.Lev-lâke lev-lâk: Bir hadis-i kudsîden (Levlâke levlâk, lemmâ halaktü'l-eflak) alınmış bir söz olup tamamında Allah: "Sen olmasaydın, sen olmasaydın (ya Muhammed) eflâkı (yeri göğü) yaratmazdım." buyurmaktadır. İktibas yoluyla daha çok “Levlak(e)” şekli kullanılır.²³

Sana *lev-lâke lev-lâk* tâcını ihsân iden Mevlâ
'Azîz etdi iki 'âlemde şânıñ cümleden a'lâ
Seniñ kıdd-i laţîfiñ sidretü'l tıbâ dağı bâlâ
Seniñle bulurum Allâh şânıñ 'alî yâ Maħmūd(119/3)

4.Ayne'l yakîn: “Gözüyle görmüş gibi (açıktan açığa görme).” Tekâsur 102/7.²⁴

Bir mürüvvet kıl bana dilde cülüs et şâh-ı dîn
Eyle bu 'abd-i ħulüşâne seni *'ayne'l yakîn*

²¹ Mehmet Yılmaz, “Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler (Ansiklopedik Sözlük), s.148

²² Mehmet Yılmaz, s.137.

²³ İskender PALA, “Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü”, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara-1995, C.II., s.67.

²⁴ Mehmet Yılmaz, s.26.

Görmek ister şāh-ı ‘ālem bendeñi sen ol mu‘īn
Sen ‘ināyet kııl bana cismimde hālīm almamış(234/3)

5.Hakke’l yakīn: “ Doğruluğunda şüphe olmayan bilgi.” Vākıa 56/95, Hākka 69/51.²⁵

Seyf-i burhānıyla girdi mağraya ol şāh-ı dīn
Hākķ te‘ālā münācāt eyleyüb **Hākķe’l yakīn**
Tekfūr diyārın şefā‘at eyledi buldu emīn
Cümlesin mü’min edüb dil-bāzı Bektāř-ı Velī(474/2)

6.Allāhü’ş-şamed: “Allah sameddir.” İhlas 112/2.²⁶

ādir ü ayyūmsın ıřlāķ etmege Hıyy u Ehad
Hākķdır ihlāř-ı řerīfte dā’im **Allāhü’ş-şamed**
Sensin Allāh ‘azīmü’ş-şān efendimsin ebed
Mağfired kııl cürmümü şān-ı Hālīm senden meded(105/3)

7. Lā-şerīke lehū : “O’nun ortağı yoktur.”²⁷ (En‘ām 6/163.) **Lā-şerīk ü lā-nazīr:** “O’nun ortağı ve benzeri yoktur.” Hamdī çoğı manzumesinde bu şekliyle kullanmıştır.

Şāh-ı ‘ālem sen Ğanī Ğaffār Ğafūr şān-ı ‘azīm
Bir Hūdāsın **lā-şerīk ü lā-nazīr** ‘ālī kerīm
Luţf u ihşān et bize fazlıñla he nūr-ı na‘īm
Dileriz senden ser-ā-pā bāğ-ı hüsnum şolmadan(379/2)

8. Kenzi lā yefnā: “Kanaat, tükenmez bir hazinedir.” Hadis-i Kudsi.²⁸

²⁵ Mehmet Yılmaz, s.60.

²⁶ Mehmet Yılmaz,s.19.

²⁷ Mehmet Yılmaz, s.103.

²⁸ Mehmet Yılmaz,s.91.

Ḥamdiyā bu iltifāta lāyık olmadı Ḥudā
 Baḥr-ı faẓlıñla kerīmā luḫ idüb sen kııl ‘āḫā
 Göñlü senden dileyüb eyler recā-yı cā-be-cā
Kenzi lā-yefnā’yı keşf idüb murādın almamış(248/4)

9.Yā muḥavvile’l-ḫālī ve’l ahvāl ḫavvil ḫalenā ila aḫseni’l ḫāl : Bir manzumesinde şu şekilde dua etmiştir: “ Ey halleri değiştiren Allah’ım, bizim halimizi en güzel hāle çevir.”

Yā muḥavvile’l-ḫālī ve’l ahvāl
Ḥavvil ḫalenā ila aḫseni’l ḫāl (323/1)

10. İlä-Yevmi’l-Kıyām: “Tā kıyāmet gününe kadar. “ Âl-i İmrân 3/55.²⁹

Nebîler serveriniñ ümmeti ümmeti ḫāşşdır
 Velî evrādınıñ ḫaşları hem bî-kıyāşdır
 Daḫi zıkr ü fikri rüz u şeb ḫāl-i ḫavāşşdır
İla-yevmi’l-kıyām her biriniñ niyāzı vāriş(71/3)

11.Kul Hüvâ’İllāhu Ehad: “O, Allah’tır; bir tektir,de.” İhlas 112/2.³⁰

Enver-i ‘ummān şod
Ḳul hüvâ’İllāhu ehad
 Nūr-ı Allāhü’ş-şamed
 Lā İlähe illāllāh(447/14)

12. Settārü’l ‘uyüb: “Ayıpları (günahları) örten, bağışlayan Allah. “Kalıplaşmış sözler.

Ġaffārü’l zunüb
 ‘Alāmü’l güyüb

²⁹ Mehmet Yılmaz,s.76.

³⁰ Mehmet Yılmaz,s.94.

Settārü'l 'uyüb

Eylerim eyvāh(449/8)

13. Estāgfiru'İlāh: “Allah'tan af dilerim.” İbrâhim 14/41.³¹

‘İbādet zu‘m idüb işledigim bana ħabāset
 İmiş bildim Ĥudāvendegi her fi‘lim ħabāhat
 Dedim ***Estāgfiru'İlāh*** Hādīyā sen ‘afv-ı luṭf et
 Kerem kânı Ĥudāsın kıl ħarīķiñde hidāyet(64/1)

14. Lā-İlāhe İllā'İlāh : “Allah'tan başka tapacak yoktur.” Kelime-i Tevhîd.³²

Vuşlat-ı yār etdiren
 Bağrımı nār etdiren
 Vaşl-ı nigār etdiren
Lā-İlāhe İllā'İlāh(431/4)

15.Hüve'İ-Bākī: “O (Allah), ölümsüzdür.” Kalıplaşmış söz öbeği. ³³

Cihān fānī ***hüve'İ-bākī*** maḳām-ı rūḥ-ı enverden
 Aña ikrām olur bu ma‘nevīde şāh-ı serverden
 Şarāb-ı ‘aşķı nüş eyler hem ħavz-ı kevşerden
 Letāfet baħrına müstağraķ olur ħāl-i ħāl olmuş(245/3)

16. Ğaffārü'z-Zünüb: “Ayıpları(günahları) örten, bağışlayan Allah.” Kalıplaşmış sözler.³⁴³¹ Mehmet Yılmaz,s.44.³² Mehmet Yılmaz,s.102.³³ Mehmet Yılmaz, s.73.³⁴ Mehmet Yılmaz, s.142

Ente Raḥmānū'l Raḥīm men 'abd-i 'āciz gāfīlim
Ente *Ġaffārū'z-Zünüb* sen Hādī'sin 'ālī cenāb(21/4)

17.Ulū'l-Elbāb: “Akıl Sahipleri”. (Bakara 2/179)

Fütūḥātlar naşīb idüb ḥazīn etme kerem kānı
Mu'īn olsun dü 'ālemde bu ednāya *ulū'l-elbāb* (25/2)

18.Ḳabe ḳavseyn: Kur'an-ı Kerim'de bir âyette “Sonra (ona) yaklaştı. Derken sarktı.(Bu suretle o, ve peygambere) iki yay kadar, yahut daha da yakın oldu.(Necm 8/9).³⁵

Münevver eyle şāh-ı nūr-ı kevneyn 'aşkına yā Rab
'Adūyı eyle helāk nūr-ı 'ayneyn 'aşkına yā Rab
Yezīde verme nuşret *Ḳābe kavseyn* 'aşkına yā Rab
Tecellī ḳıl dil-i virāneme her nūr-ı nūrānı(523/2)

19. Sübhāne'İlezi esrā: “Her türlü kusur, ayıp ve eksiklikten uzak olan O (Allah) yürüttü.” (İsrā 17/1)³⁶

Şāh nigārımsın 'azīz ḥāḳān bize iḥsānımız
Sen 'atā ḳıl Hādīyā sensin bizim sübhānımız
Sırr-ı *sübhāne'İlezi esrā*'ya vāḳıf ḳıl bizi
Vuşlatıñ mi'rācını göster bize Yezdānımız(213/1)

³⁵ İskender PALA, “Ansiklopedik Divān Şiiri Sözlüğü” , Kültür Bakanlığı Yay., Ankara-1995, C.II.

³⁶ Mehmet YILMAZ, s.147.

2.2.3. Dini Kişilikler:

2.2.3.1. Hazreti Muhammed(a.s.)

Hamdî Divanı'nın başlıca konularından biri peygamber sevgisidir. Onun güzel ahlakını öven birçok manzume yazmıştır. Manzumelerinin çoğunda peygamber efendimizden şefa'at dilemiştir. Hatemü'l enbiya, şefa'at mazharı, şah-ı rusul, mahbub-ı Hak, nebiler ser-firâzı, gönüller nûru gibi ifadelerle sevgisini dile getirmiştir. "Na't-ı Ahmed-i Muhammediye Mübarekiye Manzumesi" başlıklı bir na't yazmıştır. Bununla beraber peygamber sevgisini çoğu manzumesinde işlemiştir.

Muhammed Muştafâ'nîñ cennet-i nûr

Muhammed Muştafâdır 'âli manşûr

Muhammed Muştafâ'ya yalvarub tûr

Muhammed Muştafâdır kâmil insân(397/6)

2.2.3.2. Peygamberler ve Halifeler:

Hamdî Divanı'nda peygamber ve dört büyük halifeyi konu edinen birçok manzume vardır. Divanda geçen peygamberlerin ve halifelerin isimleri aşağıda listelenmiştir.

Peygamber İsimleri	Manzumeler
Hz. Âdem	60,104, 117, 451,464,476, 104, 395, 396
Hz.İsa	117, 396, 397
Hz. Musa	117,396

Hz. Davûd	104, 106, 451
Hz. Nuh	396, 451
Hz. Süleyman	117,141,340,451
Hz. Halil İbrahim	117,106,396,451
Hz. İsmail	396,451
Hz. İdris	451
Hz. Hûd	104,106

Hz. Ebubekir	7,43,175,324,451,502,507
Hz.Ömer	43,46,121,158,172,174,175,447,451,502,507,527,530
Hz.Osman	43,121,158,172,174,175,447,451,507
Hz.Ali	3,43,121,158,172,175,177,288,451,447,507

2.2.3.3. Hoca Ahmed Yesevi (ö.1166)

İslami Türk edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan Ahmed Yesevi; şahsiyeti, görüşü ve eserleriyle öncü bir mutasavvıftır ve tesiri günümüze kadar ulaşmıştır. *Diğer taraftan din düşüncesinin sistemleşerek devam etmesi anlamına da gelebilecek olan tarikatlar bakımından Hoca Ahmed-i Yesevi'nin Anadolu üzerinde çok büyük tesirleri olduğunu ifade etmeliyiz. Anadolu'da yaygınlaşan iki önemli tarikatın Hacı Bektaş-ı Veli vasıtasıyla Bektaşilik ve Bahaidin Nakşbendi yolundan giden Nakşbendiliğin, temel öğretilerinin de Hoca Ahmed-i Yesevi'ye dayandığı söylenebilir.*³⁷ Bu tesir de Nakşibendi

³⁷ Ali Yılmaz,s.49.

tarikatına mensup olan Hamdî'ye kadar uzanmıştır. Şiirlerinde Bektaşiliğin Hoca Ahmed Yesevi'den emanet olduğunu vurgulamıştır.

Hâce Ahmed-i Yesevî sultân

Ocağdan büryânmiş odını ol cân

Alub etdi dedi Bektâş-ı merdân

Her ne de düşerse bir gidersin var(177/13)

2.2.3.4. Hacı Bektaş-ı Veli (ö.1271)

Hacı Bektaş Veli, Bektaşilik tarikatının kurulmasında ve Anadolu'nun İslamlaşma sürecinde Hoca Ahmed Yesevi'nin yolundan giderek o'nun hikmet geleneğini esas alan Türk İslam edebiyatının ilk temsilcilerindendir.³⁸

Hamdî Divanı'nda çok fazla zikredilen bir zat olan Hacı Bektaş-ı Veli'nin doğumu, hayatı, eğitimi ve ölümü birçok manzumenin konusu olmuştur. Hamdî, piri olarak gördüğü Hacı Bektaş-ı Veli'ye şiirlerinde övgüler dizer. Velilerin sultanı olduğunu, mana âleminde ondan feyz aldığını ve onu rüyasında gördüğünü anlatır manzumelerinde.

Evliyâlar ser-firâz-ı Hâcî Bektâş-ı Velî

Cihâd içre ulu ğazî Hâcî Bektâş-ı Velî

Şâh-ı tekfûra aqdarub döndürdi İslâm eyledi

İñledüb her türlü sâzı Hâcî Bektâş-ı Velî(474/1)

2.2.3.5. Abdülkadir Geylani (ö.1162)

Abdülkadir Geylani; Hamdî'nin piri olarak kabul ettiği, kendisinden inayet beklediği ve birçok şiirinde yüceliğinden, bahsettiği Kadiriye tarikatının kurucusudur.³⁹ Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nda çoğu manzumesinde

³⁸ <https://islamansiklopedisi.org.tr/haci-bektas-i-veli> (Son Erişim Tarihi:04.03.2020)

³⁹ <https://islamansiklopedisi.org.tr/abdulkadir-i-geylani> (Son Erişim Tarihi:04.03.2020)

pirinin Abdülkadir Geylani olduğundan bahsetse de ayrıca ona olan muhabbetini gösteren “Şāh-ı Abdulkadīr Geylāni Kudduse Sırrıhu’t-Te’ala” başlıklı bir şiir yazmıştır.

Şerī‘atle işimiz
Zākirān dervīşimiz
Aña bağlu başımız
‘Abdulkādir Geylāni(479/2)

2.2.3.6. Ahmed Kuddusi (d.1183/1769-ö.1265/1849)

XIX.yüzyılın ilk yarısında yaşamış olan Ahmed Kuddusi Kadiri tarikatına mensup, Maraşizāde veya Kuddusi Baba olarak tanınan önemli bir mutasavvıftır.⁴⁰ Hamdī Şeyh Ahmed Kuddusi’nin dervişlerindir ve kendisinden hilafet-nāme aldığı *Pendiyye-i Hamdiyye*⁴¹’de söylemişse bile böyle bir bilgiye ulaşılmamıştır. Hamdī, çoğu manzumesinde mürşidinin emsalsiz olduğunu, onun evsaflarının sayılmakla bitmeyeceğini dile getirmiş ona olan muhabbetini sık sık vurgulamıştır. Mürşidine küçük yaşta intisap ettiğini yazar bir şiirinde.

Sıbyān iken mededi
Taleb etdim şamedi
Hamdiyā’niñ mürşidi
Ahmed Kuddūsī Baba(15/23)

2.3.DİL-ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

Sıyāmzāde Hasan Hamdī şiirlerini dil açısından incelediğimizde eserin konusunun dilini de etkilemiş olduğunu görürüz. Şiirlerinin tamamında dini-tasavvufi konular yer aldığından şairin dili oldukça sade bir dildir. Biçim

⁴⁰ <https://islamansiklopedisi.org.tr/kuddusi-ahmed-efendi> (Son Erişim Tarihi:27.04.2020)

⁴¹ Nazire Erbay, *a.g.e.*

kaygısı taşımayan Hamdî, Arapça ve Farsça bilmediğini çoğu manzumesinde ifade ettiği gibi Türkçe kelimeleri ağırlıklı olarak kullanmıştır. Türkçe kelimelerden sonra dini konular içerdiğinden Arapça kelimelere de Farsçaya oranla daha fazla yer vermiştir.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî için şiir meramını anlatabileceği, onu Hakk'a ulaştıran yalnızca bir araçtır. Onun tek gayesi anlaşılmasıdır. Bu nedenle divanında çok fazla nasihat içerikli şiirlere yer vermiştir.

Nuşh-ı pendim sanadır ey dil uyan bak 'ibret al
Rûz u şeb kânûn-ı 'aşk içre yanub eyle cidâl
Nefsini yalan bilür Hakkı 'ayân çok kıyl u kâl
İstemez bu yolda hergiz turmayub dildâre gel(321/3)

Hem Semî'dür cân kulağıyla bu pendim dinlegil
Dü cihânda feyz-yâb itsün seni kân-ı vefâ(3/6)

Nazar kııl 'ibret al her bir görinen cândan ey kardeş
Olayım der iseñ 'irfân gürühuna koy yoldaş (236/1)

2.3.1. Atasözleri:

Atasözleri; asırların süzgecinden geçerek günümüze ulaşmış özlü, mecazlı sözlerdir. Sıyâmzâde Hasan Hamdî, şiirlerinde milli kültür unsurlarımızı yansıtan atasözlerini manzumelerinde kullanmıştır.

Arayan Mevlâsını bulur bu derde çâre kııl
Başını çal taşlara çâk et yakayı yâre kııl
'Aşk-ı şevkiyle gönül murğ-ı dili âvâre kııl
Turmayub yâd eyle yâ server rûz şeb izkâre gel(321/4)

2.3.2. Deyimler:

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nda deyimlerden çokça yararlanmıştır.

Harâma **el uzatma** nefs-i emmâre yolun terk et
Naşihat tut Hudâ 'âşıklarını kıl sana hâldaş (236/2)

Çapuñda **boynum egri** şâh
Tut destimi 'âlem-penâh
Sensin bana Ğanî ilâh
Şadrîma eyle inşirâk(299/8)

Mâsivâ efkârını dilden **süpür sil çeşmim aç**
Gel kerem kıl Kird-gâr'im koymaya beni lâ-ilâc
Sen levâzim olana verme nigârım ihtiyâc
Levh-i dilde senden özge istemem han yâ Cemîl(325/3)

Tevbe edüb küfr-i zulmetden seçildi hâşş u 'âmm
Hak-i pâye **yüz sürüb** geldi kâmusı nîk ü nâm
Anlara imâni ta'lîm eyledi Hamdi imâm
Bildirüb şâh-ı Hicâzı Hâcî Bektâş-ı Velî(474/4)

2.3.3. İkilemeler:

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nda çok fazla sayıda ikilemelerden yararlanmıştır. Bu şiirlerinde anlamı vurgulamak ve daha güzel hale getirmek için başvurduğu bir yöntemdir.

Şabr et gönül Hâkkinî sana ihsânı çok **avuç avuç**
Bir gün hamr-ı zülâlini sunar tolu durmayub iç(81/1)

Tevhīdīñ yār eyle dile
 Varam sana **güle güle**
 Tevfīk eyle sen böyle
 Zīkr eyleyem dillerini(157/3)

Şāhım seni diler gönül bilmez misin **vakit vakit**
 Her dā'imā tevfiķiñi eyle refīk nūrıñı şac(81/6)

'Āşūrayı elde görüb hazīn olurum dā'imā
 Kazan kazan çok pişirüb tağıdayım **çanak çanak**(296/4)

2.3.4. Nida:

Sıyāmzāde Hasan Hamdī'nin bazı manzumelerinde “a şaşkın, a baba, a şehenşah, behey” gibi nidalar kullandığı görülmektedir.

Sen rahmeti bol kân-ı keremsin **ā şehenşāh**
 Bu bendeñi üftāde 'uşşāk kıl ilhāk(294/6)
 Sezādır hüsn-i 'amāl hüsn-i hāl ehl-i çarīkatde
 Haķīkatden hüner bulmaķ diler iseñ **behey** Bektāş (237/6)

2.3.5. Halk Söyleyişleri:

Sıyāmzāde Hasan Hamdī; şiirlerinde samimi, konuşma diline yakın ve teklifsiz bir dil kullanmıştır.

Cihānda gülmedim bir dem
 Seni zīkr eylerim herdem
 Efendim **eylegil** yardım
 Ğanī Mevlā Ğanī Mevlā(16/5)

Sadece bir manzumesinde argo bir sözcük kullandığına rastlarız.

Hiç vefâsı olmayan bir **kaḥbe** zenden pek şakin
 Māl ü emvāl-i cihān taḥṣīline gitme çekin
 Ol seni var eyleyen ma'būda gāyet ol yaḳīn
 Mağfired eyle ṭaleb ol ḥazret-i Ğaffāra gel(321/1)

2.3.6. Arkaik Kelimeler:

Bir dildeki arkaik kelimeler, dilin zenginliği hakkında bize bilgi verir. Hamdî'nin Divanı arkaik kelimeler açısından oldukça zengin bir kelime kadrosuna sahiptir. Bunlardan birkaç örnek aşağıda verilmiştir.⁴²

1.Toylamak: Tarama sözlüğünde “yedirip içirmek ziyafet vermek, ağırlamak” anlamlarındadır.⁴³

Ḳabāhat nefsimiñ kime söyleyem
 Şaşırdım yā Allāh nasıl eyleyem
 Arayam söyleyem seni **toylayam**
 Dertleriñ dermānı delāletinden(383/5)

2.Deprenmek: Tarama sözlüğünde “kıvıldamak, hareket etmek, sarsılmak” anlamlarındadır.

Debrenür gülfemi dürdāne mişāl
 Ḳulaḳ ṭutub añladılar nedir ḥāl
 Tevhīd oḳur ez cān-ı dil ḥüb ḥıṣāl
 Bu 'āşıḳa ehl-i 'irfān geldiler(167/25)

3.Öñ: Tarama sözlüğünde “önce, mukaddem, evvel” ve “ileri, üstün, makbul” anlamlarındadır.

Ğanīsın hem Kird-gār'im luṭf u iḥsānıñ ḳānı buldur

⁴² Hamdî Divanı'nda oldukça fazla sayıda arkaik ek, sözcük ve deyim vardır. Bu konuda detaylı bir çalışma tarafımızca yapılacağından burada sadece birkaç örnek verilmiştir.

⁴³ **TDK Tarama Sözlüğü**, <https://sozluk.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 22.08.2020)

Necāt ver dü cihānda luṭf u iḥsān eyleyüb güldür
 Tecellī kııl dile her vechiyle ölmezden **öñ** öldür
 Gözüm yok zīnet-i dünyāda cism ü tende yā Ḥāfız(275/3)

4.Dün ü gün: Tarama sözlüğünde “gece gündüz” anlamındadır.

Bilürsün ‘ālemü’l sırr-ı hikāyet sana ma‘lūm
 Koca Türkmān bunamış sözüne bakma **dün ü gün**(391/3)

5.Karındaş: Tarama sözlüğünde “kardeş” anlamındadır.

Ḥükümet tahtına diger **karındaşı** kabul idüb
 Aña ısmārladı ḥulḳuñ nizāmını bulub güftār(170/8)

Sıyāmzāde Hasan Hamdī’nin Divanı’nda kelimelerin eski kullanımlarına oldukça sık rastlanır. “- up - üp” gerundium eki “- ub, -üb” şeklinde kullanılmıştır.

Risālet şāhına baḥş eyle cürmüm defterini
 Silüb doldur yerine āb-ı feyzi āhı baḥş et(60/3)

Birinci tekil şahıs zamiri ben > men şeklinde kullanılmıştır.

Men bir ednā kemterim kemterligim bildim sanā
 Geldim iḥsān et bana luṭf eyleyüb kııl feyż-yāb(21/5)

Yazılmış olduğu dönemde hala ünlü uyumu aranmadığını ve kelimelerin eski kullanımıyla kullanıldığını görürüz.

Ḥaḳḳ’dan dilerim cām-ı cibāyla **gice** gündüz
 Hādī kerem et böyle ‘aṭālar mütelezziz(130/2)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNÎ'NİN TRANSKRİPSİYONLU METNİ

3.1. Nüsha Tavsifi

Siyâmezâde Hasan Hamdî Divanı'nın tespit edilen tek nüshası vardır. Bu nüsha Süleymaniye Kütüphanesi/Hacı Mahmud Efendi koleksiyonunda 3750 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 283 varaktan oluşan bu divan, kısmen yıpranmış ve tamir edilmiştir. Arkası meşin, üstü kırmızı bez kaplı ve kuru istimpalı ciltlidir. 165×112mm. boyutunda kırmızı cetvelle çizilmiştir.

Divanın ilk sayfasında kütüphanenin mührü ve tasnif numarası bulunmaktadır. Sonunda ise temmet kaydı yer almaktadır. “*Biñ ikiyüz seksen yedi senesi tarihîyle şühür-ı mübârek Rebbi'ü'levvel ğazasıyla hitâm ve bu cüz dahî ilave olundu yâ Hû*” ifadesinden 1870 yılında tamamladığı bilgisine ulaşılmıştır.

Divanın sonunda yer alan şu ifadeden anlaşıldığı üzere müstensih Hamdî'nin kendisidir. “*Teberrüken Ketebehü'l hakîr Beşiktaşda arzuhâl yazıcısı Hasan Hamdi bin Mehmed mütevellîden Nevşehirli Şiyâm zâde nâm.*”

Divanın 285 ve 288'inci sayfaları arasında Rızaî ve Bosnevî'nin istihrac-nâmeleri yazılmıştır.

İlk beyti:

Şad hezerân şükr ü minnet 'aşk-ı Mevlâya nevâ

Renge müstağrak Hudâya hamd ola her dâ'imâ

Son beyti:

Çek eliñ Hamdi cihânın iştiğâli fitnedir

Ehl-i dünyâ sırr-ı a'zamden naşîbin bulmadı

3.2. Metin Teşkilinde İzlenen Yol

- Transkripsiyonlu metinde şiirlerin asıl metindeki sıralanışı esas alınmıştır.
- Metne yapılan eklemeler [], çıkarımlar < >, okunmasından emin olunamayan ifadeler (?) ile gösterilmiştir ve okunamayan kelimeler orijinal haliyle metne yerleştirilmiştir.
- Metinde özellikle ilk otuz varakta nem lekeleri mevcut olduğundan okunmayan kelimeler olmuştur. Bu kelimeler “...” ile gösterilmiştir.
- Metinde yanlış yazılan kelimeler düzeltilerek, dipnotta belirtilmiştir. Özellikle h/h, ş/s, t/t, z/z” harflerinde yanlışlıklar olduğundan dipnotta gösterilmiştir.
- Arapça ve Farsça birleşik kelimeler aralarına “-“ işareti konularak gösterilmiştir.
- Divan’daki iktibaslar italik olarak yazılmıştır.
- Vezindeki hatalar ve hece eksiklikleri dipnotla gösterilmiştir.
- Vezin gereği zihafılı okunması gereken heceler asli değerinde gösterilmiştir.

3.3. Transkripsiyon Alfabeti

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (i)	a, e, ı, i, u, ü	ض	z, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	ş	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	ķ
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	h	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ث	ş	ى	y, ı, i, ī
		ء	’

3.3. Divan Metni

1b

1

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Şad hezāran şükr ü minnet 'aşk-ı Mevlāya nevā
Renge müstağrağ Hüdāya hamd ola her dā'imā
2. Rağş ider cismim zıkr-i şevk ile hiç vermez ārām
Güldürür gāh ağladır pervāz ider mişli ...
3. Sırr ile seyrāne 'azm etdikce dil nāra nūrı
Biñ teşekkür eylerim Mevlāya maqşūdum liķā
4. Tāc-ı hırķa cübbe-i şüfi nider 'āşık olan
Māsivāya iltifāt etmez diler hüsni-recā
5. Hāmdiyā inşaf idüb bir bāk cihānuñ hāline
Var mı bir memnün ķamu 'ömrüñ hebā 'ömr-i hebā

2a

6. Ol ...
Ma'rifetdir nefsini kāmil ķılā buldı liķā
7. Cān diliyle söyleyüb gūş itdügi sır perdesi
Ac bu yola gir erenler zümresine sür şafā
8. Sana ta'lim eylesün mürşid-i kāmil gel berū
Bulsun Hāķķ'a vuşl-i cümle-i ferişte⁴⁴ rāh-ı nümā
9. Oldığı dem ...
Dü cihānda bulasın hüsni-rizā ey Hāmdiyā

⁴⁴ ferişte: Yazmada kelime "ferişte" olarak yazılmıştır.

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Һamdilillāh Һaqq Һabīb-i Kibriyānīn sırrına⁴⁵
Tābi' olduq gönlümüzde pertevi nūr-ı zīyā
2. Derdimizdir zıkr-i Һaqq nūr-ı nevā dü çeşmimiz
Ağlayub inler müdām 'aşkıñla ey nūr-ı nevā

2b

3. ⁴⁶
4. Aħmed-i Maħmūd Muħammed Muştafa maħbub-ı Һaqq
Şānına lāke *lev-lāk*⁴⁷ buyrulan şāh-ı beķā
5. Şad hezārān biñ şalāt ile selām aşħābına
Āline evlādına ecdādına şubħ u mesā
6. Rūħ-ı pāki ħulq olalıdan berü bī-ħad şalāt
... yevmü'l kıyām her şānı tā
7. Hem çeħār yarı hoşnūd eyledindi Hādīyā
Raħmet ile 'arş u kürs levħ-i ķalem mişli semā
8. Rūy-ı pāki 'aşkına aşħāb her peyğamberiñ
Ĥürmetine mağfıret ķıl Һamdiyā'ya Rabbenā

⁴⁵ Yazma metinde "esrine" şeklindedir.

⁴⁶ Tüm beyit okunmamaktadır.

⁴⁷ Bkz. İktibaslar:3.

9. H̄amdiyā mücrim günāhkār Hādīyā senden meded
Cām-ı ‘aşkıñ dileyüb her dem recā eyler recā

3a

3

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. H̄āne berdūşam şehensāhıma cihān...
Bu husuşda dil h̄azīnim ... h̄amd u şenā
2. Şer‘ī başa t̄ac idüb girdik h̄aķıķat rāhına
Ni‘met-i ‘uzmā bize her dem ‘ulūm-ı enbiyā
3. Şāh-ı ‘ālem şān-ı azām şāh Muḥammedsin bize
‘Āli meydān oldı nūr-ı ...
4. Gelsün ehli ...
Māsivāyı her hevāyı terk idüb bulsun beķā
5. ... ‘ālemde ḥalā Raḥmānū’l Raḥīm
H̄aķķ hayātından hayāt baḥş etdi insāna dilā
6. Hem Semī ‘dür cān kulağıyla bu pendim diñlegil
Dü cihānda feyz-yāb itsün seni kām-ı vefā

3b

7. ...
Tuydığından ḥikmet ... Muştafa maḥbūb-ı H̄aķķ
8. Çün irādetdür H̄udā şıdķ it irādeñi hevā
H̄üya mazḥar olmağa ḳudret veren yār-i H̄udā

9. Ol kelîmdir sen Kelâmullah meşgûl ol hemân
Hem mükevvendür saña ... Mevlâ ey hümâ
10. ...
...hulqîñ kadriñi bil ey dilâ
11. Țurma tevĥîd eyleyüb ihlâş ile bul zâtıñı
Nireden gelüp nire gitseñ gerek bul ânı tâ
12. ‘İlm ü a‘mâliñ ĥulûşâne idüb gel ĥâliş ol
Bulasın nûr-ı tecellî ola cism ü ten fenâ
- 4a
13. Ĥâne berdüşam şeĥenşahı cihân ...
Bu ĥusûşda dil ĥazînim raĥm-ı luĥf eyle bana
14. Ey raĥîmâ var mı senden ġayrı bir şâĥib kerem
Raĥm-ı ġâlîb şâĥ-ı ‘âlem var mı senden mâ-‘adâ
15. Dü cihânîñ ĥâlîķ-ı rezzâķ ... yâ Ģanı
Deh gökte ne ki var muĥtâc sana yâ Hâdîyâ
16. On sekiz biñ ... şâĥı gönül rabĥ eyledim
Eyle iĥsân... sana şâĥib ‘aĥâ
17. Cümle peyġamber seniñ Ķur‘ân seniñ ġufrân seniñ
Her ne maĥlûķ ne ki var senden diler rızķ-ı nümâ
18. Hâdîyâ vallâĥ cümle dert seniñ dermân seniñ
Sen ‘Alîm’sin şâşdı dil murġı ħafesde Rabbenâ
19. Vaĥdet ister ‘uzlet isterim gönümüz vüs‘at diler
Nuşret et Ĥamdî ħuluñ şıfatla bulsun pür nevâ

4b

4

14'lü Hece Ölçüsü

1. Rûy-ı dil ... diñler mi ...⁴⁸
 Hâlimi arz eylesem añlayub iñler mi evlâ
 Söylemek revâ degil şâqla özüñ sırrını
 Söylemem hışmıyla dü çeşmim ağlar mı evlâ
2. Yok vefâ dünyâda hiç inlemez bir nefs-i şüm
 Cebr idüb kılsam ğazab ... aña gücüm
 Nefs-i emmâreğe yoldaş olduğı çün çok şuçum
 'Âkıbet nâdem ... evlâ
3. Bilemedim ben beni bildim cism-i teni
 Bildirmek için seni çok çalışdım yâ Ğanî
 Bulamadım dermân aña sen 'ilâc eyle meni
 Yoğ idüb cânânda kulâğım çeker mi evlâ
4. Dermân arar derdiñe dermânın ister müdâm
 Arzular vişaliñi 'aşkıñı bir tolu câm

5a

49

Ol yine gözleri nem döküb ...

⁴⁸ İlk mısra okunmamaktadır.

⁴⁹ İlk mısra okunmamaktadır.

5

Hurüfü'l Elif

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

1. Hudâyâ baħr-ı faẓlıñla 'atâ kıł 'aşkıñı cānā
Hidāyet kıł 'ināyet eyleyüb murğ-ı dili ihyā
2. İdüb cām-ı cemāliñi şun kemāl baħr-ı luṭfuñdan
Uyandır her ıarafdan luṭf-ı iħsānı Ğanī Mevlā
3. Tehī destim yüzüm kâra günahkârım meded senden
Kerem senden kerem kânı murādım rabbü'l 'alā
4. Göñlümde zıkr-i fikrim cümle efkârım seniñ 'aşkıñ
Hemān müzdād ola dā'im bu elṭafıñı kıł 'atâ
5. Uyandır ğafletim 'ġālīb sivādan meylim i sen kes
Raħīmā raħmetiñle yārlıġa yā Hādī el-'ulyā
6. Nazīriñ yok şerikiñ yok Eħādsin eyledim ĩmān
Ezelden tā ebed şem'-i cemāliñ dil diler Mevlā

5b

7. ...
Şalāyetle selām ... kıoyub bālā
8. Ğarīb miskīn i se Ħamdi Ğanī şāh-ı cihān sensin
Baġışla şāh-ı kevneyne günāhım hep ulu nümā

6

Ḥurūfū'l Elif**Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilūn**

1. Her ʔarafdan dil ḥazīnim Rabbenā ma'lūm sana
Senden erḥam bir Ḥudā yoḡdur mu'tin olsun bana
Ḥasretū'l dūnyā ve'l uḡrā der-be-der miskīn 'ḡarīb
Boynu egri ḡāpuña geldi diler senden 'aṡā

2. Cürmümü bildim disem de yine cürmüm bī-ḥesāb
Maḡfiret ḡıl Kird-ḡār'im görmeyem herḡiz 'itāb
Bir tecellī eyleyüb yā Rabbenā ḡıl feyz-yāb
Verme senden mā'adā ṡāḡib 'aṡā yā Hādīyā

3. Bir tehī destim yüzüm ḡārā ḡünahḡarım meded
Luṡf u iḡsān et dile ṡaṡdı her efḡarım meded

6a

...
'Aṡḡ ile yalvardıḡım sensin bana ey māḡliḡā

4. Gösterüb ḡüsn-i cemāliñ ṡād-ı memnūn it meni
Nār-ı 'aṡḡıñla yoḡ eyle Hādīyā cism ü teni
Görmek ister Ḥamdiyā mirāt-ı dilde ṡāḡ seni
Baḡr-ı luṡfuñdan 'aṡā ḡıl Hādīyā ḡüsn-i rızā

7

Ḥurūfū'l Elif**Mefā'ilūn / Mefā'ilūn / Fe'ülūn**

1. Fenādan beḡāya rıḡlet idersem
İmān ... kāmilden ayırma Mevlā
Cism ü tenden ḡıkub sana ḡidersem
Zenbimi bir ferde ṡuyurma Mevlā

2. Raḥmānū'l Raḥīmsin ey şāh-ı 'alem
Raḥmetiñe evlādı ādem⁵⁰
Ġaffārū'z-Zūnūb'⁵¹sun niyāzım her dem
A'mālim defterin hiç şorma Mevlā
3. Şān-ı 'aẓam 'ālī bir pādīşāhsın
Dertli dil kuluña 'ālem-penāhsın
Şerīki nazīri yoğ bir ilāhsın
Fazlıñla göñlümü al kıırma Mevlā
4. Uyandır ğafletden bu Ḥamdiyāyı
Cemālīñ cāmını şun Ġanī Hādī
Şefi' et kerem kııl çehār-ı yāri
Şāh-ı risāletden ayırma Mevlā

6b

8

8'li Hece Ölçüsü

1. Cemālīñ ıal'atin görse
Dil-i virānemiz ma'mūr
Olur maıışūdına erse
Şafāmız Rabbū'l 'alā
2. Kemāl-i baır-ı raıımından
Kerem kāmı Ḥudā sensin
'Aıā kııl bize luıfundan
Cemālīñ cāmını Mevlā
3. Niķābıñ kıaldırub bildir

⁵⁰ Hece eksik.

⁵¹ Bkz. İktibaslar:16.

Kerem kıl rüyımız güldür
 Bizi ölmezden ön öldür
 Bu ‘āli cāha kıl ‘aṭā⁵²

4. Şehenşāh-ı cihān sensin
 Dü ‘ālem şāh-ı hān sensin
 Göñüllerde nihān sensin
 Seniñdir leyletü’l isrā’

5. Şehirlerde uyanık kıl
 Bizi bir bağı yānık kıl
 Şehenşāh sana ‘āşık kıl
 Göñül murgı ola ‘anḳā

6. Hemān pervane idüb kaç
 Cemāliñ şem’ine uç
 Muḥabbet enverini saç
 İçe cām-ı cemīl zībā

7. Bu Ḥamdi miskīn ednāye
 ‘İnāyet eyleyüb pāye
 Şefi‘ü’l-Müznibīn⁵³sāye
 Ola kān-ı vefā şāhā

7a

9

5’li Hece Ölçüsü

1. Ey Ğanī Ḥudā
 Dertlere devā

⁵² ‘aṭā: Kelime yazmada “a’ṭā” olarak yazılmıştır.

⁵³ Bkz. İktibaslar:1.

Sen eyle ‘atā
Dillere cilā

2. Nūr-ı dilāya
Erdir ‘alāya
Şadr-ı safāya
Er gör Hūdāya

3. Aḥsen şifātı
Göster necātı
Ver bu ḥayātı
Eyleyüb devā

4. Keşretde kaldım
Ġaflete taldım
Kaḫuḫa geldim
Ey Ġanī Mevlā

5. Sen Başırim
Şāhım Naşırim
Cürm-i keşirim
Yüz tönüb sana

6. Raḫmanü’l Raḫim
Ḥalīmü’l Kerīm
Ey şān-ı ‘azīm
Raḫm eyle bana

7. Men günahkārım
‘Abd-ı ğaffārım
‘Āşık-ı yārım
Naşīb et liķā

8. ‘Azīmü’ş-şānsın
Ulu hāqānsın
Kān-ı ihsānsın
Lā demem billā

9. Kendiñi bildir
Rüyımı güldür
Şevk ile toldur
Gönlümü şaha

10. Zikr-i celīsim
Dilde enīsim
Bir kalem neyim
De bana ra‘nā

11. Efendim şāhım
Şems ile māhım
Ġanī ilāhım
Sen şeh-i zibā

12. Aşkına yandır
Cur‘una kandır
Beni uyandır
Şadrıma şifā

13. Luṭfün dilerim
Fazlñ dilerim
Yok nesnelirim
Ey kān-ı şafā

7b

14. ...

15. Dünyāyı verme
Gönlümü yorma
Ġarībā sevme
Beni ey dilā

16. Ağlatma beni
Bulayım seni
Cism ile teni
Eyleyem hebā

17. Nāçār bıraçma
Noqsāna baçma
Nīrāne yaçma
Ey Ġanī Mevlā

18. Ĥamdiye ihsān
Eyleyüb her ān
Gönlümde cānān
Sen ol Ĥudāyā

10

Ĥurūfū'1 Elif

Mef'ūlü / Mefā'īlü/ Mefā'īlü/ Fe'ūlün

1. Gülşen murgım 'azm itme murādın dil-i şeydā
Ağlarsın 'aceb dost bāğınñ gülleri zibā
2. Divāne gönül 'aşq-ı muḥabbetle bu maḥbüb
Buluşur ġamım dil şehrine ağıār kuvāda
3. Teşne dil olub cām-ı cemālin dile anıñ
İhsān ider ol kām-ı kerem behcet-i leylā

4. Bir bāde nūş iden ‘aşıkları müştāk
Eyler dün ü gün istemez ol cennet-i hevā
5. Bir hüsn-i cemīl ‘aşkı hayāl oldu bu cāna
Ağlar dün ü gün ‘aşığına tağıyla ...
6. Görmez misin ol bülbül-i ğayrı güle bakmaz
Ol ğonca seni dā’im arar bülbül-i şeydā
7. Hāḫḫ’dan dilerim ‘aşkıyı muḫabbetle liḫāyı
Ermeklik her bābını ğuşād ide Mevlā
8. Tevfīḫiñi sen eyle refīḫ Rabbü’l Raḫīmsin
Bu zulmet-i hicrānda ḫoma göñlümü aḫlā
9. Hāmdi yanalım yalvaralım yār-i Hudāya
Tevfīḫ-i refīḫ ola Hudānıñ şeh-i zibā

8a

11

Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilün

1. ...
2. Bizi ‘abdine maḫbül ider ol kār-ı kerem
Ulūfet sende leṭā’if görünüñ nūr-ı nevā
3. Sırrı seyrān ideniñ başına rūḫuna Hū
Diyelim kāmile gel taḫt-ı ḫabada nuḫabā
- 4.

5. Aşk-ı şıdk ile çalış feyz-i laşif nür-ı Hudā
Seni deryā-yı muhiş eyleyüb eyler su'adā
6. Muntazar ol ki dile nür-ı ... nür
Seni sen sende bulup eylesesin cānı fedā
7. Etmek istersin o nefsi oldu sana şayy-ı burāğ
Bin hemān git bula cismüñ içinde ey necībā
8. Zülmet-i nūra döñüşdüñ yürü bir menzile kim
Cān iledir aña 'āřık-ı Yezdān-ı selefā
9. Gördiler vahdet ilinde bu imiş sırr-ı laşif
Nür-ı mir'āta baķup 'āřık olur her zurefā
- 8b
10. ...
11. İřminān buldı bu kez hāl-i řaķıķatde hüner
Mazharı oldığını bildi nedir şavz-ı sıķā
12. Sana bu seyr-i sülük kāfi beñim şıdk ile baķ
Bıraķub cism-i teni mā'i meni vaşl-ı liķā
13. Olasın 'ilm ile 'amāl ile hem 'āřık-ı hülüş
Var ise sende dili seyr idesin cāh-ı 'alā
14. Şulu řulluķda şoyub ...şefi řaķıķat feneri
Eline aldıñ ise buldı seni nür-ı cilā
15. Bilemem řaldıñ ise nefsiyle şümde zulemā
Olasın beher celībin der-be-der ey hülķ-ı řabā

16. Meger Allāh kerīm luṭf u ‘ināyetler idüb
Sana bir mürşid-i kāmīl gele Ḥaḳḳ’ dan sebebā
17. Dileyüb Ḥamdi Ḥudādan ola tevḫīk-i refīk
Bulasın raḥ-ı ḥaḳīkatde necāt-ı ḥuṭebā

9a

12

Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilün

1. Başıma toḳmağıyla urdıḡı kār irdi cāna
Seni senden şorarım sen kim iseñ söyle bana
2. Didi dil murğ-ı felek şem‘ini gösterdiği gün
Bilemem ben beni benden görinen ‘āli...
3. Bana insān didiler itdim isem Ḥaḳḳ ile üns
İdebildiñ mi a şāşkın bu ne da‘vā ‘acebā
4. Seni sen sende yitirdiñ bulabildin mi seni
Eylediñ ‘ömriñi ... yine geldiñ ...
5. Sendedir cümle leṭā’if sendedir ḳalb-i selīm
Sendedir rūḥ-ı münevver sende şadra şifā
6. Sendedir cümle felek cennet-i ravzā ile ḥür
Sende ‘arş-ı ‘azi m levḥ-i ḳalem kürs-i semā
7. Sendedir rūy-ı zemīn anı ḳāleb eyledi Ḥaḳḳ
Yine senden alur ānı yerine ḳor ā baba

8. Çār ‘anāşır⁵⁴ mā’i men nefis ile emmāreligin
İşler ‘ālemde görünmez ne kabīh bu süfehā

9b

9. ...
Eyleyüb inlediñde ‘ilmiyle a‘mālī hebā

10. Eylediñ sen seni yoğ etme kaçdıñ
Bu ne sevdā bu ne da‘vā bu ne ğavgā ‘aceba

11. Gel bu nefsiñ emelin terk idelim cism ü teni
Yoğ idüb var olalım pīr naẓarında budalā

12. Girelim şıdķ ile erkāna tarīķe dönelim
Yanalım ‘aşķ ile zıkr eyleyelim şāh-ı beķā

13. Bize tevfiķini ihyā ide bu yolda refīķ
Ĝayrı efķarı koyub zıkr idelim derde devā

14. Bulunur levh-i dil bāĝ-ı cinān eyleyelim
O gülistāne gelür Hū-yı hevā bād-ı şabā

15. Kūh-ı kāf taĝına beñzer ķalb-i ‘uşşāk Çelebi
Żulmeti geçmeden olmaz sana te‘şīr-i şafā

16. Mest-i müstaĝraķ olub zıkr-i Hūdā’ya çalışan
Bulur elbetde şafaķ nūrını dilde şürefā

17. ...

10a

⁵⁴ ‘anāşır: Yazmada “ānāşır” olarak yazılmıştır.

Ḥurūfū'l Elif**Mefā'īlūn / Mefā'īlūn / Mefā'īlūn / Mefā'īlūn**

1. Meded yā Rabbenā şāh-ı cinān 'aşkına yā Ḥannān
Kerem bābın güşād et baħr-ı zulmetde oma şehā
2. Elim tıt udretiñle adı'l-hācāt ve yā Deyyan
Efendim padişāhım eyle memnūn el-amān Mevlā
3. Kerīmā Kird-gār'sın her umurumda meded senden
Kerem senden şehenşāh-ı cihānsın Rabbū'l 'alā
4. 'İnāyet ıl hidāyet ıl tarī-i müstaimiñde
Tecellī nūrına müstaraq eyle rūħumu bālā
5. Yüzüm yo bu kemālāta velākin baħr-ı fazlıñdan
'Atā ıl boynum egri apuña geldim yüzüm ārā
6. Sana kimse arışmaz bir eħadsin hī şerīkiñ yo
Ĝanīsın Kird-gār'im şāh nigārım ħāzret-i Mevlā
7. Bu Ḥāmdi der-be-der miskin günāħkar 'ilmiyā senden
Niyāz eyler dem-ā-dem cümle maşūdın diler ħālā

10b

Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilūn

1. Yā laıf lufuñla ders-i 'aşa etdim itidā
Yā ilāh ism-i Celāl inşāsına bu ibtidā

2. Eyledim Hādī seniñ ‘avn-i ‘ināyet yā Ḥalīl
Şāniña a‘zam ey Cemilü’l şān sana ḥamd ü senā
3. Eyerim dā’im kuşūrum çok günāhkārım meded
Raḥmetiñ deryāsına ğarķ eyle ānı Hādīyā
4. Hem şalāhiyyet naşīb eyle cemālīñ ‘aşķına
‘Āşık-ı şādık kılub şun ḥamr-ı ‘aşķı sākīyā
5. Toldurub şundukça dil meydānı ‘irfān içre Hū
Naĝrı ḥaydār çeküb tolsun dile Hū-yı hevā
6. Şāh risālet ‘aşķına bir kez tecellī eyleyüb
Tār u mār et zerrece koyma gönülde māsivā
7. Ḥamdiyā’yı zümre ‘uşşak içinde yād edüb
Defter-i ‘aşķa yaz dendigi günde el-şalā

11a

15

7’li Hece Ölçüsü

1. Bir ulu ...
...
2. Der idi nāsa uyan
Bī-çāre ḳalma beyān
Sırr-ı ‘aşķı söyleyen
Aḥmed Ḳuddūsī Baba
3. Esb-i nefsi oynadan
‘Aşķ ḳazanı ḳaynadan
Şevķ ile Ḥaḳķa giden

Ahmed Kuddüsî Baba

4. Her nûrı söyler 'ayân
Mürşid olub çok zamân
Kutb-ı cihân bî-gümân
Ahmed Kuddüsî Baba
5. Zerâfetli kişidir
Çağıranı işidir
Berr-i bahre yetişir
Ahmed Kuddüsî Baba
6. Emşâli yok bir idi
Râh-ı Hâkda mîr idi
Bir 'acâyîb sırrı idi
Ahmed Kuddüsî Baba
7. Baħr-ı muħiṭ ma'nevî
Şahib divân bir velî
Kâşif-i sırrı 'Ali
Ahmed Kuddüsî Baba
8. Gezdi bî-pâyân bulan
Baħr-ı hayretde kalan
Serrin sevdâya şalan
Ahmed Kuddüsî Baba
9. 'Aşık-ı sübhân idi
Vaşıl-ı Yezdân idi
Bir ulu hâkân idi
Ahmed Kuddüsî Baba
10. ... söyletir

Söz uzatma dime mîr
 Bî- hilâfım böyledir
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

11. ... seksen üç deyü
 Târîḥ-i mevlüdü bu
 Seksen birinde Hû
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

12. On sekiz sene ‘uzlet
 Eyledi ‘âli vaḥdet
 Ḥaḳḳıyla etdir celvet
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

13. Dâr-ı beḳâyâ uçan
 Rihlet eyledi nihân
 Ḥaḳḳıyla Ḥaḳḳ bî-gümân
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

14. Seksen üç senesinde ol
 Ḥudâyı buldı vuşul
 Göñlümüz etdi melül
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

15. Murğ-ı dil perr ü bâl
 Eyledi ḥüsn-i cemâl
 Ma‘nevî buldı zülâl
 Aḥmed Ḳuddûsî Baba

11b

16. ...raḥmet ola ...

...

17. uvvet-i udsiyyeden

Naıb almı ...

Der bana dā'im uyān

Amed uddūsī Baba

18. Cism ü cānı terk iden

urmayub tevıd iden

oğrı Yezdāna giden

Amed uddūsī Baba

19. Nazarında naıbım

Var imi ol abıbım

Cān-ı dilden abıbım

Amed uddūsī Baba

20. 'Abduladir olunda

Ol sulānın yolunda

Tevıd ider dilinde

Amed uddūsī Baba

21. ...sulānıñ

'Aııdır cānānıñ

Abduladir Geylānıñ

Amed uddūsī Baba

22. Bilirim tek müridi

ehr-i dilde ürıdi

Ma'nevī bulmu idi

Amed uddūsī Baba

23. ıbyān iken mededi

aleb etdim amedi

amdıyānıñ müridi

Ahmed Kuddsî Baba

16

8'li Hece Ölçüsü

1. ... rabb'ül 'alā
Ta'ālî şan-ı Mevlā
Diler dil maşşudın senden
Ġanî Mevlā Ġanî Mevlā
2. Dil-i maşşzünımı şād et
Efendim ismimi yād et
Kamu cürmümden azād et
Ġanî Mevlā Ġanî Mevlā
3. Gözüm ağlar yüzüm güldür
Aradan perde kâldır
Bana benden seni bildir
Ġanî Mevlā Ġanî Mevlā
4. Göñülden zülmeti kâldır
Cemâliñ cāmını doldur
Beni ölmezden öñ öldür
Ġanî Mevlā Ġanî Mevlā
5. Cihānda gülmedim bir dem
Seni zıkr eylerim herdem
Efendim eylegil yārdım
Ġanî Mevlā Ġanî Mevlā
6. Ġarîb miskîn kuluñ Hamdi
Diler senden Hüdāvendi

Dem-ā-dem eyle imdādı
Ġanī Mevlā Ġanī Mevlā

12a

17

7'li Hece Ölçüsü

1. Āşık-ı rahmān idi
... Kıuddūsi Baba
... sübhān eyler
Aḥmed Kıuddūsi Baba
2. 'Ākı1-ı agāh idi
Hem fakīre şāh idi
Vaşıl-ı der-gāh idi
Aḥmed Kıuddūsi Baba
3. 'Ārif-i Billāh idi
Fisebillillāh idi
Ḥaliş 'Abdullāh idi
Aḥmed Kıuddūsi Baba
4. Mar'aşizāde denür
Şöhretiyle bilinür
Zāhiri bātını nür
Aḥmed Kıuddūsi Baba
5. Çağırır talībleri
Uyandırır kalbleri
Pek sever aḥbābları
Aḥmed Kıuddūsi Baba
6. Seyyāh idi çok zaman

Şarḫ ile ğarbde hemān
 Der idi nāsa uyan
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

7. ‘Aşḳıyla mest-i müdām
 Gezer idi nīk ü nām
 Bilmez idi ḥāşşü ‘amm
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

8. Cām-ı cemīl ‘āşıḳı
 Rah-ı Ḥaḳḳıñ şādıḳı
 İrşād ider lāyıḳı
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

9. ‘Ālem-i fāzıl idi
 Şāliḥ-i kāmīl idi
 Ḥükmünde ‘adīl idi
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

10. Gāhi ‘aḳılsız gezer
 Ḥaḳḳıyla eyler bazār
 ‘Aşḳıyla eyler naẓar
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

11. Gāhice ‘üryān olur
 Cigeri büryān olur
 Gāhice giryān olur
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

12. Gāhi zıkr eyler müdām
 Nüş eyleyüb tolu cām
 Bilmez olur şubḥ u şām
 Aḥmed Ḳuddūsī Baba

13. Gāhi nāsa va'z ider
 Şer'î başa t̄ac eder
 Na't oğur avāz ider
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

14. Uyandırır cānları
 Hem eyler iḥsānları
 Görünür bürhānları
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

12b

15. ... idiğ çok zamān
 ...
 Böyle ...
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

16. Güzlerinden k̄anlı yāş
 Dökerdi bağrına t̄aş
 Nefsine derdi 'ayyāş
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

17. Gahice şād-ı ḥandān
 Olur idi çok zamān
 İdüb şevķ ile nālān
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

18. Çaldırır tabl-ı nisyān
 'Aşkıyla sürer devrān
 Böyle bir 'ālî sulṫān
 Aḥmed Ḳuddūsî Baba

19. ... ider

 urmaz dili zikr eder
 ‘Aşkıyla Hakk’a gider
 Ahmed Kudd s  Baba

20. Kapanurdu vaħdete
 Gelmez idi k lfete
 Erendi bu devlete
 Ahmed Kudd s  Baba

21. G remezdi  eşm-i n s
 Etmez idi istin s
 Giyerdi k hne p l s
 Ahmed Kudd s  Baba

22. G hi vuşlatdan haber
 Verirdi h b mu‘teber
 ‘ şık  g yet sever
 Ahmed Kudd s  Baba

23.  k şaķallı p r idi
 N se dest-g r idi
 Ma‘nev  emir idi
 Ahmed Kudd s  Baba

24. Seyr-i s l k nde ol
 K mil idi ş g u şol
 Vaşıl idi p r uş l
 Ahmed Kudd s  Baba

25. Her n r-ı ateş feş n
 Der idi ‘aşkıyla yan
 Her uş le oynayan
 Ahmed Kudd s  Baba

26. Vecd-i Һarāb ‘iŝve Һāl
 Keşret idi māh u sāl
 Feryād-ı bülbül mişāl
 AҺmed Ƙuddūsī Baba

27. Etmez idi kıyl u kal
 Yatmaz idi beher Һāl
 ‘Āşık-ı Һüsn-i cemāl
 AҺmed Ƙuddūsī Baba

28. Dürr-i meknün sözleri
 Ƙan ağlardı gözleri
 Yandırırdı özleri
 AҺmed Ƙuddūsī Baba

13a

18

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Һamākatle cihānda der-be-der dem-besteyim bilmem
 Һalīmā bāb-ı ğufrāndan beni dur eyleme Mevlā
2. Bu hicrāna giriftār olduğımdan ağlarım gülmem
 Һazīnim Һesteyim nuşretler iҺsān et Ğanī şehā
3. Kerem kāmı Һudāsın senden erҺam bir eҺad yoğdur
 Şehā Perverd-ĝarsın Һüb nigārim ey şeh-i zibā
4. Tehī destim günāhkārılıđda yoğ mişlim bu ‘ālemde
 Efendim dest-ĝir ol mağfired kıl cürmümi bālā
5. Cihān fānī Һudā bāki fenāfillāh mađāmında

Beḳābillāh maḳāmın gösterüb nūrıyla ḳıl ihyā

6. Ḳamu zenbimden artıḳ tövbeler olsun sana döndüm
Çevir meylim nigārim sen şehensāh-ı cihān ārā
7. Ferāḡat eyledim sevdāya şekvetden ⁵⁵hevā-yı Hū
Naşīb et ‘aşḳ ile meyl-i muḥabbet nüṣḥa-i kübrā
8. Bu ‘abd-i ‘aciz ednā Ḥamdiyānıñ meylini Mevlā
Çevir senden yana döndür efendim luṭf idüb bana

13b

19

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Sen *Şefi‘ü’l Müznibür*⁵⁶sin yā ḥabīb
Dertli dil loḳmānı sensin yā ḥabīb
2. El-amān mücrim günāhkārım meded
Dest-gīr ol vaşlıñı eyle naşīb
3. Seni kim vaşf eylesün şāh-ı cīnān
...nūrı nūrın ya münīb
4. İftihārı ‘arş-ı a‘zamsın meded
‘Iyd-i mi‘rāc sana etdi naşīb
5. Ḥaḳḳ seniñ şānıñda *lev-lāk*⁵⁷buyurub
Da‘vet etdi zātına olduñ ḡarīb

⁵⁵ “Şekāvet” kelimesi vezin gereḡi “şekvet” diye okunmuştur.

⁵⁶ Bkz. İktibaslar:1.

⁵⁷ Bkz. İktibaslar:3.

6. Ol 'āhîr nūr-ı nūr Kibriyā
Cümle maḥlūkāt seni buldı edîb
7. Hakk seni Kur'an ile vaşf eyledi
Ceddiñ Ādemden berü sensin necîb
8. Ey nebîyyü'l muhterem Mevlā seni
Kendi nūrundan yaratdı ey lebîb

14a

9. Hamdi ...
Kıl şefā'at mücrim sen... ḥaṭîb

20

Hurūfū'l Bā

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Bir murada nā'il olmadım cihānda yā ḥabîb
Dest-gîr ol sen bana zāhir u bāṭın yā ṭabîb
2. Gülmedim güldür gönül maḥzûn dil-i virānemi
Görmedim göster cemāliñ gülşeni olsun naşîb
3. Gönüm 'aşkı şevḳini eyler niyāz dā'im seniñ
İsm-i pākiñ zikr ider bilmez ise de hîç edîb
4. Baḥr-ı faẓlıñla şehā şun cām-ı 'aşkın şerbetin
'Āşıkāniñ zümresinde kıl beni ḥāliş münîb
5. Ölmeden ön ölüb her kuvvet-i ḳudsiyyeden
Sen naşîb aldır bana luṭf eyleyüb şān-ı necîb

6. Bilmez isem de erenler rāhına seyr-i sülūk
Fazlñ bu kadar nihāyet urbuña eyle arīb

14b

7. ...
*Raħmeten-li'l 'ālemīn*⁵⁸kıldı seni ... abīb
8. Mūr mekes veř Hamdiyā 'āciz günahkār ümmetiñ
Bağrı gözlü ara yüzlü der-be-der miskīn ğarīb

21

urūfū'l Bā

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. N'eylesem n'etsem udāvende 'aceb ğālim ğarāb
Oldı ... 'ālem-i a'māl yok ğulūřāne řevāb
2. Geçdi 'ömrüm keşret-i ğaflet ile zenbim kebīr
Defterimde hiç řevāb yokdur amu cürmüm 'azāb
3. Dil ğazīnim Kird-ğār'im luş u iřsān et bana
Raħmetiñle yārlığa eyle du'āmı müstecāb
4. Ente Raħmānū'l Raħīm men 'abd-i 'āciz ğāfīlim
Ente *Ġaffārū'z-Zünüb*⁵⁹sen Hādīsin 'ālī cenāb
5. Men bir ednā kemterim kemterligim bildim sanā
Geldim iřsān et bana luş eyleyüb ıl feyz-yāb

⁵⁸ Bkz. İktibaslar:2.

⁵⁹ Bkz. İktibaslar:16.

15a

6. Bendedir ...
Umduğum budur kerīmā ...eyler behre-yāb
7. Rūz u ŧeb nisyān iŧim gücüm benim Perverd-gār
Nefs-i ŧüm hulyā keder ŧehvetle ğamgīn bir tılab
8. Devlet-i ‘uzmā beni hıfz eyle ‘aŧkıñ kıl ‘atā
Ni‘met-i ‘uzmā dile ŧun ‘aŧkıñı ŧāf ŧarāb
9. Hāmdiyā’yı lu᧑fu çok kān-ı kerem ŧād eyleyüb
Geç günāhından kerīmā eyle i᧑sān kām-yāb

22

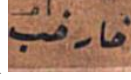
Hürüfü’l Bā

Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün

1. Kerīmā Kird-gār’ım beni kıl ‘aŧkıña enseb
Uyandır ᧑āb-ı ğafletden dil-i āğāh idüb yā Rab
2. Göñül mir’ātını nazır idüb feyz-i cemālīñle
Kemāle erdirüb zākirler güle oynasun dil-leb
3. Seniñ ‘aŧkıñla ma᧑v olsun vücūdum dār-ı dünyāda
Fenāfillāh be᧑ābillāh ma᧑āmında bulām fe’rgāb

15b

4. ...
İdüb güldür efendim müjde kıl ... meŧreb
5. Cihān fānī Hūdā bākī bulurken ğafletim ğālīb

Nedir bilmem hamākatle olurum hār gibi

6. Sana gücüm raḥīmā nefs-i ḥayvāne şālāḥiyyet
'İnāyet eylemek Hādī seniñdir māh güneş kevkeb
7. Seniñdir cism ü ten hem cān seniñdir cīn melek insān
Yaratdıñ ḳudretiñle 'arş-ı kürsi levḥ-i semāvāt heb
8. Seni zıkr eyleyüb senden diler anlar murādını
Melek insān feriştelere ḳamu yerde olan etrab
9. Gözümüñ sil ḡubārını görem ḥüsn-i cemālīñ sen
Bana 'avn-i 'ināyet ḳıl uçub gidem sana her şeb
10. Bu Ḥamdī ḳuluña şāh risālet 'aşḳına Mevlā
Hevā-yı Hū'ya demsāz eyle Hādī olayım aḳreb

16a

23

Ḥurūfū'l Bā

Fe'ilātün/ Fe'ilātün/ Fe'ilātün/ Fe'ilün

1. Bilemem bende...
Bulamam defteri naḳş ide ...
2. Yüzümüñ ḳārası çok cürm-i günāhım meded of
Derd-i aḫzānda ḳalub aḡladığım raḥm ide Rab
3. 'Aceb emrāz-ı ḳulüb derdine nāçarı bana
Kim evlā derd-i dile kân-ı kerem ḳıla sebep
4. Olub ey şān-ı 'azīm kân-ı kerem...

uluña cām-1 şafā şevķini şun ‘aşķını heb

5. Dilerim böyle ‘aā baħr-1 keremden bu demi
Bana ol şāh-1 beķā ola mu‘īn ‘ālī neseb
 6. Bulayım levħ-i dil envārını zulmetde ķoma
Bir tecellīde taġıt ķalmaya hiĉ ħār-1 ħaşeb
 7. Bana benden yakın ol kān-1 kerem çeşmimi sil
Neme lāzım bu cihānında olan Şam Ĥaleb
 8. İşimi bilmedigimden bulamam hoş hūneri
...
- 16b
9. Bana senden meded ... şān-1 ‘azīm şāh-1 kerīm
Bulamaz dil dilegin her nefesdir etse tāleb
 10. Cürm-i ‘işyān ķatı çok diyü etdirme ‘azāb
Kerem et yakma beni ħişmıñ ile mişli ħıtab
 11. Dilerim rahmetiñi hem umarım ni‘metiñi
İsterim şerbetiñi şun kerem et teşne bu leb
 12. Dü cihān şāh-1 kerīm ‘aşķına bāġışla beni
Ol kerem kānı evlādınca hep ‘afva sebeb
 13. Hem daħi yār-1 çeħār-1 velī şādık-1 şafā
Ĥürmet Ĥaķķı ĉün irşād ide evlādı ‘Arab
 14. Sana ‘āşık ķilub ey dost bana ‘aşķını naşīb
Eyle dil şehri bula rütbe-i bālāda bu ķalb

15. Һамдиyā merd-i ğarīb senden umar nūr-ı zibā
Vire her laһzada biñ türlü nevā reng-i celeb

17a

24

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Һazīnim Һastayım Һādī Һudāvende seni yā Rab
Diler dil dā'imā bilmez olurum ben beni yā Rab
2. Kemāl-i baһr-ı fazlıñla n'olur cām-ı cemāliñi
Naşīb etseñ neñ eksülür 'aṭā felek anı yā Rab
3. Necāt versün bu zulmetde ҡuluña şāh-ı 'ālemsin
Söndürseñ ne olur Һādī dil-i virāneni yā Rab
4. Uyandırısın ҡamu ğaflet ğamından şād idüb Mevlā
Tecellī eyleyüb maһv eylesin cān-ı teni yā Rab
5. 'Aṭā iһsān yaraşur pādişāh-ı 'ālī Һāķānsın
Dem-ā-dem şun likā şevķ-i şarābı 'aşķını yā Rab
6. Günahķarım velākin hiç zarar vermez sana 'işyān
Bağışla şāh-ı kevneyn şunub 'aşķ cāmını yā Rab
7. Țolu iһsān idüb ķandır kemāl ehlinden et Mevlā
Naşīb eyle derr-i 'uşşāķda yād et nāmını yā Rab
8. ...luṭf eyle
Uyandır şehr-i dilde pür muḥabbet şem'ini yā Rab
9. Bu Һamdi 'abd-i 'āciz der-be-der miskīn niyāz eyler
Sana her dem nigārım eyleyüb yād nāmını yā Rab

17b

25

Hürüfî'l Bâ

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

1. Şehenşâh-ı cihân kân-ı kerem senden bana Vehhâb
Mu'în ol Kird-gâr'ım baħr-ı fazlîñla bir 'âlî bâb
2. Fütühâtlar naşîb idüb ħazîn etme kerem kânı
Mu'în olsun dü 'âlemde bu ednâya *ulû'l-elbâb*⁶⁰
3. Ħazînim her tarafından bir mu'înim yok sana ma'lûm
Kerem bâbın güşâd et her tarafından ħayr ile esbâb
4. Naşîb et Ķâdir ü Ķayyûm seniñdir feth-i nuşretler
Yâlîñuz kaldıgımdan mâni' oldı şu'le-i Ķaşşâb
5. Ne ħâcet Kird gâr'ım sen 'azimü'ş-şâne esbâblar
Ki sensin Ķâdir ü Ķayyûm gönül nûrı ide pür tâb

18a

6. Ğarîbim ğurbet ...
Sana yalvaranı maħrûm Ķomazsın envâr-ı mâhtâb
7. Raħîmâ raħmetiñ nâz-ı niyâz idüb diler senden
Ķapûñda boynu egri yalvarub aĝlar Ķamu aħbâb
8. Ķabâħat mı 'aceb bilmem bu manzume sana şâhım
Sana yalvaranı maħzûn Ķomazsın etmeyüb 'itâb

⁶⁰ Bkz. İktibaslar:17.

9. Daḥi in‘ām-ı iḥsānıñ diler dil dā‘imā senden
Umar maḫşūdını Hādī ‘ināyet kııl bana bāb bāb
10. Şerīkiñ yoḫ nazīriñ yoḫ Ḥudā vallāhi sen birsin
Niçün benden kaçarsın hūb cemāliñ çeküb niḫāb
11. Dil-i virānemi ma‘mūr idüb bir kez tecellī kııl
Ḥabībiñ ‘aşkına her dem uyandır ey Ğanī evvāb
12. Bu Ḥamdi ‘āciz ednā der-be-der miskīn ḫuluñ nāçār
Ḳalūb senden diler ‘avn-i ‘ināyet teşne-dil bir āb

18b

26

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Ḥudāvendā ḫabībiñ ‘aşkına fetḫ eyle ‘ālī bāb
Teşebbüs eylemekden ‘ācizim ma‘lūm sana Vehhāb
2. Dilā yevmiyemi keşretle şāhım baḫr-ı fażlıñla
‘Aṭā kııl Hādīyā ‘avn-i ‘ināyet eyle yā evvāb
3. Sana yalvarub ağlamaḫla oldum ḫüzn ile nāçār
Ḳalūb şaşırđığım bilmez misin sen enver-i māhtāb
4. Mu‘īnim nāşirim sensin diyü rabṭ-ı ḫulūb etdim
Mu‘īn ol baḫr-ı fażlıñla bu ‘abd-i ‘acize her şāb
5. Daḥi dünyāda ‘uḫbāda mu‘īn ol ey kerem kānı
Benim ğayra sözüüm yoḫ senden ister cān dilim nān āb
6. Revā mı ğayra muhtāc eylemeklik ‘abdi ednāyı
Ğanīsın Kird gār’ım luṭf u iḥsān et bana eşrāb

7. Bu H̄amdi der-be-der miskin gūnāhkār Ġafūr ismiñ
Sevindirdi efendim dest-ḡirim olsun *ulū' l-elbāb*⁶¹

19a

27

Mefā'īlūn / Mefā'īlūn / Mefā'īlūn / Mefā'īlūn

1. Nedir hikmet bilinmez dehr içinde mihnet-i ebvāb
Çoğaldıkça dile nefret gelür ma'lūm sana esbāb
2. Gönül şehri nizām bulmaz şarāb-ı 'aşkıñ olmazsa
Naşīb et Hādīyā kān-ı keremsin ey Ġanī Vehhāb
3. Seniñ lūtfuñla şer'ī tāc idüb başa tārīkatde
Sülūkum var haķīkatte rāhını göster dile mehtāb
4. H̄ayat-ı cāvīdān baħş eyle ey şāh-ı cihān Mevlā
Cemāliñ h̄üsn-i zibāyā cennet-i a'lāya ac bir bāb
5. Günāhkārım velākin hiç ümīdim kesmezem senden
Diler dil dā'imā şāf-ı şarābıñı ide eşrāb
6. Gözüm gördiği h̄amr-ı sekr-i 'aşkıñla nūş idüb⁶²
Umārım 'aşkıñı taķlīd ile taħķīķ ide evvāb
7. Necāt yok H̄amdiyā'ya 'aşka bāş oynatmadan başka
Bu yolda 'ayş-ı nūş etmek için fetḥ eyle 'ālī bāb

19b

⁶¹ Bkz. İktibaslar:17.

⁶² Vezin bozuktur.

Müstef'ülün

1. Eyle taleb
 'İlim edeb
 'Aşka sebeb
 Kıldı celeb
2. Ağladır 'aşk
 İnletir 'aşk
 Söyletir 'aşk
 Etme 'aceb
3. 'Aşk-ı Hudā
 Nūr-ı nevā
 Dilde dilā
 'Aşk-ı sebeb
4. Geldi buña
 Buldı şafā
 Şāh Muştafā
 Enver-i leb
5. Şāh-ı beķa
 Kāmil atā
 Şadre şifā
 Verdi kesb
6. Çehār-ı yār
 Ol yār-ı ğār
 Buldı vaķķār
 Kāmil neseb

7. Hüsni-rızā
 Buldı dilā
 Qalbe cilā
 Verdi bu heb

8. Haqq'a yaqın
 Oldu hemin
 Ol şah-ı dın
 Der idi Rab

9. Birdir Hudā
 Oldur hedā
 Cānı fedā
 Eyledi heb

10. Kibr-i 'azāb
 Cürmüm sebeb
 Verdi 'azāb
 Ebū-Leheb

11. İnkār idüb
 Egri gidüb
 Hep mekr idüb
 Buldı 'azāb

12. İkrār iden
 Haqq'a giden
 Tevhid iden
 Nür-ı taleb

13. Etdi hemān
 Hamdi 'ayān
 Ey dil uyan

Nüş et şarab

20a

29

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Hüdāvendā Ğanī şāh-ı keremsin bendegi esbāb
Ne hācet Kādir ü Kayyūm sen iken bana ğayrı bāb
2. 'Alemsin hem Kerīm sensin Raḥīm sensin Ğafūr Mevlā
Ḥazīnim ḥesteyim bilmez misin şāh-ı cihān Vehhāb
3. Sene biñ ikiyüz seksen daḫi dōrt hem Receb Şa'bān
Gelīb ḥamden mübārek şehri gördi çeşmimiz pür tāb
4. Velī sīnem daḫi ilāhi evc oldı pīrlige şāyān
Degil mi nefis-i emmāre şalāhiyyetde tūrmaz şāb
5. Büküldü ḳaddımıñ dālı tevānım ḳalmadı aşlā
Mehānetden ihānetden meşā'ib eyledi pür ḥāb
6. Göñül ḳırmaḳ zihin yormaḳ naşīb olmadı hoş turmaḳ
Bu ḫaletden ḫālās-ı Kird ḡār'im fetḫ idüb ebvāb
7. Ne yüzden yalvarub nāz-ı niyāz idem Ğanī Mevlā
Periştān etdiler efsāne sözle göñlümü sebbāb

20b

8. Günāhım keşretiyle derd...
Meded yā Rabbenā sen maḡfired kıl cürmümü āḫbāb
9. İçün Ḥamdi ḳuluñ 'āciz ve ḳāşır hem şeffī' oldu
Ḳamu ihvān-ı dīne luḫf-i iḫsān eyle yā evvāb

30

Ḥurūfū'l Bā**Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilūn**

1. Bir du'āmı müstecāb eyle Ḥudāvendā 'azāb
Etme cürmüm keşretiyle hem 'itāb 'ālī cenāb
2. Baqma rūyum qarāsın maḥv et Raḥīmā raḥmetiñ
Çok ümīdim kesmem aşlā garḫ idüb fetḥ eyle bāb
3. 'İlm-i a'mālimde ihlāş etmegi bilmem ḫatı
Ağlarım acı dūḫān burnumda yandı hiç şevāb
4. İşleyüb bir tuḫfe ile ver ma'nā yoḫdur yüzüm
'Ācīzāne ḫāşırāne var ümīdim bī-ḫesāb
5. Ḥamdıyā'ya ḫudretiñle şun cemāliñ cāmını
Baḫr-ı fazlıñdan kerīmā bir ḫadeḫ memlū şarāb

21a

31

Mefā'ilūn/ Mefā'ilūn/ Mefā'ilūn/Fe'ülūn

1. Şehenşāh-ı cihān ismi şerīfiñ ... Ğaffār
Zünübım setr idüb luḫf u 'ināyet eyle rāfet
2. Bu Ḥamdi'abd-i āciz bir günahḫār merd-i miskīn
Dem-ā-dem şāh-ı 'ālem yārdım eyle gönölü gamḫīn

3. Olur hüzn-i elemden kırtar artık ilāhi evcsin
Raḥīmā sen kerem kıl feth-i bāb et verme ‘usret
4. Ḥudāvendā ḥabībīñ ‘aşkına dildarı bā lezzāt
Bulup güldür gönül şehri nizām bulsun her evkāt
5. Seni zıkr eyleyüb ḥamd ü senā idem beher dem
Cemālīñ cāmını nüş eyleyüb buldur kemālāt

32

Mefā‘ülün/ Mefā‘lün/ Mefā‘lün/ Fe‘ülün

1. Du‘ālar müstecāb ider seni buldum ser-ā-pā
Kerīmāsın Ğanī şāh-ı cihānsın ulu Mevlā
Şerīkiñ yok nazīriñ efendim şāniñ a‘lā
Seniñ ‘aşkıñla nūr-ı dilde buldur şevk-i lezzāt

21b

2. Niyāz idüb sana ...cemālīñ
İçün degin mi şāhım sen bilürsün her kemālīñ
Seniñ ‘aşkıñla devā eyler cihānda māh-ı sālīñ
Ziyālanub şehensāh levḥ-i dilde nūr-ı mi‘rāt
3. İşim gücüm hemān ‘işyān Ḥudāvende Kerīm’sin
Bu elṭāfa velī şāyān degilim sen Raḥīm’sin
Günāhlar mağfired etmekde bir şān-ı ‘Azīm’sin
Cemālīñ cāmını şun baḥr-ı fazlıñla her evkāt
4. Bu Ḥamdī kuluna ‘avn-i ‘ināyet eyle yā Rab
Kerīmā baḥr-ı fazlıñla şıyānet eyle yā Rab
Kulunu cān-ı dil şāhib diyānet eyle yā Rab
Liķā eyle rızā rāhında ḥālīş kullara kıt

33

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Bana şehenşāh-ı cihān
Hıyy u eḫadsın ver ḫayāt
2. Levḫ-i dil şehrinde nihān
Sen kııl ‘ayān dār-ı necāt

22a

34

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Uyandır ḫaber al... ‘ināyet kııl yā Rab
Cemālīñ cāmını şun şād idüb cān dili yā Rab
2. Sivā mekrinden azād eyle fazlıñla kerem kāmı
Şehā ‘aşkıñla memnūn eyle maḫzūn bülbüli yā Rab
3. Ṭarīḫ-i ḫizb-i merdāne sülūk etdim şabāvetde
Şarābı ‘aşkıñı şun ‘āşık eyle nā kıılma yā Rab
4. ‘Ināyet kııl hidāyet kııl Ḥudāvendā her erkāmı
Hevāyı Hūya dem-sāz eyle şāhım ğafili yā Rāb
5. Görüşdüm nice fazıl ‘āşık-ı şādık erenlerle
Kavuşdurduñ bana ma‘nāda her bir fazlı yā Rab
6. Ḥuşūsā pīrim ‘Abdülkādiri gördüm menāmımda
Biḫamdillāh cemālīñle müşerref nā’ili yā Rab

7. Velîler serveri sulţānı ‘ālem Hācı Bektāşi
22b

Velî ... oldum ...yā Rab

8. Dağı sulţān...
Olub şefkatle sevdi her mūrādın kıā’ili yā Rab

9. Hezārān hāl dervīşān ile hāl geçdi başımdan
Niye āña degil dil ile āgāh gāhi yā Rab

10. Muķkareblerden eyle Hāmdiyāyı baħr-ı fazlıñdan
Fünün-ı ‘ilm-i hikmetle lebīb et fā’ili yā Rab

35

Mefā’ülün/ Mefā’ülün/ Mefā’ülün/ Fe’ülün

1. İlähi ente Raħmānū’l Raħīm Ğaffārı Vehhab
İlähi ente Ğaffārı ‘z- Zünüb Hādī’sin evvāb
2. Kerem kānı Ğudāsın şān-ı a’zam şāh-ı ‘ālem
Ğayırlar fetħ idersin ey kerīmā ente bevvāb
3. Fütūhatler naşīb et Kird-gār’ım baħr-ı ‘aşkıñ
Müyesser kıl şarāb-ı Ğamrı ‘aşkıñ idem eşrāb

23a

4. Ğabībıñ ... zümresinde
Beni bir bende kıl kān-ı kerem şād olsun aħbāb
5. Velî läyık degilem böyle elţāf-ı laţife
Ğünahkārım velākin Ğāliķsin cümle esbāb

6. Ğanīsin rahmetiñ deryāsına ğarķ eyle cürmüm
Sezāsın bu ‘aṭāya cāh-ı ‘aşķa eyle erbāb
7. Çehār-ı yāre hem şāh-ı şehīdānı baĝışla
Liķāya mażhar et nūr-ı gönülden ura pür tāb
8. Bu Ğamdi ķuluña tevfiķiñi Mevlā refiķ et
Cemāliñ hem canānıñ nūrı dilde olsa mehtāb

36

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Menāmımda gördüm bugün
İpliklerim geleb geleb
2. Yedim aldım büsbütün
Geleb olmuş tolab tolab
3. Şarmaķ murād etdim anı
Çoĝaldı her teli siyāh
4. Elbise oldu ol bana
Çuħa cübbe ile çorab

23b

5. Yeşil libās oldu bana
...gitdi ta‘ab
6. Buldı ferāħ gönliim anı
Gördi gözüm ğamd etdi leb
7. Ta‘bīrini bilmem Ğudā
Ğayrıyla fetħ eyleye bāb

8. Yeşil cübbeler üstüne
Çıkub gitdim bu ne 'aceb

9. Medine-i münevvere
Rāhı imiş İbn-i 'Arab

10. Bana yakın kestirme yol
Gösterdi ma'nāda yorub

11. Yemişinden yedim üzüm
Hurmā daği tatlı 'ünnāb

12. Envā'ı çok gayet güzel
Rāh-ı hāqīkatde şarab

13. Neş'e virüb şād eyledi
Dil şehrine erkān edeb

14. Buldum yakım bir ince yol
Harāmı yok ide harāb

15. Hamd eyledim şükr eyledim
Naşīb etdi bana Çalab

16. Bād-ı şabā kibr-i şafā
Verirdi bu 'aşka sebeb

17. Ta'bīr-i sırrı Hū imiş
Cān diliyle kıldım taleb

18. Hamdiyānīñ cān ilinde
Bu ma'nāsı māh-ı Receb

24a

37

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hüdāvendā ḥabībīñ 'aşkına cāh-ı muḥabbet
Naşīb et Rabbenā levḥ-i dile rāh-ı muḥabbet
Tecellī kıl taḥammül ver dile nūr-ı münīriñ
'İlim acub münevver eylesün şāh-ı muḥabbet
2. Şafā yāb eyle şāf şafiye kıl mülk-i şāhı
Ki sensin cānı dil ser levḥanıñ 'ālem-penāhı
Şefi 'ü'l-Müzniḃīñ⁶³ 'aşkıña baḥş et ilāhı
Kerīmā fetḥ-i bāb et 'ālī der-gāh-ı muḥabbet
3. Muḥabbet şāhına kıl eyle bu 'abd-i ḥaḳīri
Muḥabbetle tolu gönlüm nigāri hem başīri
Efendim pādişāhım dest-gīri ol naşīri
Derūnumda tulu' eyleye her māh-ı muḥabbet

24b

4. Kuluñdur Ḥamdi ...
Naşīb et baḥr-ı fazlıñla cemāliñle cinānı
Efendim pādişāhım eyle iḥsān bu niḥānı
İde kılsun gönlümde isterim gāh-ı muḥabbet

38

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Nigārim etmege dil seniñle şevḳ-i şoḥbet
O şoḥbet kim olursa neylerim men gayrı külfet

⁶³ Bkz. İktibaslar:1.

Beni benden alub sen kâ'im olsañ taht-ı dilde
Ne eksilür şehensâh dâ'im olsa dilde ülfet

2. Murâd-ı maqşadım Hû-yı hevâ hüsni cemâle
Meni hayrân idüb mest-i müdâm eyle bu hâle
Vişâliñ cāmını 'avni 'inâyet kııl kemâle
Düşür bu 'aşk-ı sevdâ ile ihsân eyle 'izzet
3. Günahkârım velâkin şâh-ı 'âlem rahmetiñ var
Yüzüm kârâ kapuñda boynuñ egri ellerim tar⁶⁴

25a

39

8'li Hece Ölçüsü

1. Sensin Hudâyı lem...
...
Dilhâne ma'mûr oldu gel
Mevlâya ahsen şifât
2. Cürm-i günâhı çok deme
Bağma gönüldeki ğama
Urma günâhım yüzüme
Settârlığıñ kand-ı nebât
3. Câm-ı cemâliñden şorar
'Aşkıñla ey nûr-ı nigâr
Gönül arzûlayub uyar
Seni ey nûr-ı kâ'inât

⁶⁴ Şiirin devâmı yoktur.

4. Kān-ı keremsin yā ilāh
Sensin Ğanī ‘ālem-penāh
Taht-ı k̄abāda eyle şāh
Şefi‘ nūr-ı pāki zāt
5. Cürmüm keşir mücrim ‘alīl
Tut destimi sen yā Celīl
Sensin şeh-i ħubān Cemīl
‘Aşkıını luṭf bī-sebāt
6. Ey şeh-i ħubān el-āman
Tut destimi nihān ‘ayān
Cām-ı cemāliñ şun hemān
Kesmeyüb arttır kāt be kāt
7. Gönül müştākısın Celīl
‘Aşkıñla yandır yā Cemīl
Luṭf eyle bu ‘abdi zelīl
Meftūna ver ‘ālī ibret

25b

8. Şāh-ı cihān sende ...
... benden ḥaṭā
Rahmetiñ bahırına Ḥudā
‘İşyānlarım kıldırub at
9. Cismim naḥif çün oldu pīr
Dil nev-civān sensin ḥabīr
Luṭf eyleyüb oldu dest-gīr
Sensin mu‘īn-i şeş cihāt
10. Ma‘lūm sana ben bir ğarīb
Üftādeyim sensin necīb

Olmağ diler sana qarīb
Velīleriñ içine kāt

11. ulluğda nosānım keşir
Cürmümü bildim yā Naşır
Geldim sana řāhım Başır
Gelmezden ol sekerāt

12. ırma ĥabībīñ ‘aşkına
Mağfiret eyle sen yine
Eriřdirdiñ cem‘ güne
Bağışla aña beni řat

13. Zibā neyler gelürse de
Beni şutub alursa da
Hem arayub bulursa da
Dime bunu şut nāre at

14. amdi uluña Hādīyā
Eyle ‘ařā řāh-ı beķā
Ĥüsn-i rızāñı ver Ĥudā
Luşf eyle ermeden memāt

26a

40

8’li Hece Ölçüsü

1. Yā Ĥālīķ-ı Ĥayy u Eĥad
Luřf eyle źulmetden necāt
Dā’im diler ‘abdü’s-şamed
Fazlıñla ver bāķi ĥayāt
2. Gerçi günāhım çok keşir

 ut destimi sen y  Naşır
 Ma'l m sana h lim Başır
 Luşf eyle ş him seb t

3. G nl m haz n ş h-ı beķ 
 Be her cihetle m hlik 
 Her derdime sen ver şif 
 H lķ eyley b aŗsen şif t

4. Sensin bana ş h-ı ker m
 Eyle terah um y  Raŗ m
 C m-ı cem li n h b na' m
 Y ķ n r  'ařķa ķ t be ķ t

5. Maŗz n dil-i ş d eyle sen
 Z lmetden az d eyle sen
 Sensin bana h lķ-ı hasen
 Raŗm eyley b ķil iltifat

6. R yum siy h senden meded
 Ey luşf   ok Ğan  Ehad
 Oldum ise men baŗt-ı bed
 Ceddime bir ' li p k-i z t

7. Es r-i ğar b Hamdiy 
 Senden diler iŗs n 'at 

26b

...

Olsun dile 'ıyd-i Ber t

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Seniñdir Hādīyā dilden dile nūr-ı leṭāfet
Seniñdir ey Hudā her bir gönüllerde 'aṭāfet
2. Seniñdir cümle ihsān levḥ-i dilde sırr-ı sübhān
Seniñdir Hādīyā başlardaki tāc-ı sa'adet
3. Seniñdir cümle eflāk zemīn-i cennet cehennem
Seniñdir 'arş-ı kürs levḥ-i kalem ḥaṭṭ-ı zerāfet
4. Seniñdir hep melek insān ve cīn cümle şeyāṭīn
Seniñdir dildeki 'aşk-ı muḥabbetle kerāmet
5. Seniñdir emr-i fermān dü cihānda ğayrı ferd yok
Seniñdir cümle görinen göze ḥayālāt⁶⁵
6. Seniñdir enbiyā mürsel merātibile velīler
Seniñdir anlara muṭī' olan ṭarz-ı⁶⁶ ṭarāvet
7. Seniñdir 'ālem-i fażıl 'amel ihlāş idenler
Seniñdir 'āşık-ı şādık olan şevk-i ḥālet⁶⁷

27a

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün

1. Utan Ḥaqq'dan bize uyduñ hevā-yı 'aşkı buldun...
Uşan her dem sivādan geç öziñi Ḥaqq'a ḥaldaş et

⁶⁵ Hece eksiktir.⁶⁶ ṭarz: Yazmada "ṭarz" olarak yazılmıştır.⁶⁷ Manzume tamamlanmamıştır.

Devām üzre olub tevḥīde çalış gice ve gündüz
‘Azīmü’ş-şān Qur’ānı cāndan cāna qardaş et⁶⁸

2. Şerī‘atden tarīkatden ḥaḳīkatden haberdār ol
Şalāḥiyyetle gir bu ḥizb-i merdāne teberdār ol
Giyüb tāt-ı sa‘adet bāşına bu yolda serdār ol
Hemān tevḥīd ile dil nūrını sen sende sırdaş et
3. Ḥudā’dan nuşret-i Ḥaḳḳ-ı Ğanīdir eyler ol iḥsān
Temennī eyleyüb ‘aşḳ-ı ḥaḳīkatden dile gufrān
Murādını verir elbetde iste Ḥazret-i Sübhān
Tehāretle *ulū’l-elbāb*⁶⁹ olan sultānı pīrdaş et

27b

4. ...ayrılma
... bālādan ayrılma
Risālet taḥtınıñ şāhı dilā ‘alādan ayrılma
Erenler menziline qalbiñi envār-ı Bektāş et
5. De Ḥamdi Hādīyā tevḥīk idüb tevḥīde yār eyle
Liḳāsıyla rızāsı şevḳini dilde nigār eyle
Dil-i virānemi memnūn idüb envārı var eyle
Deyü herdem niyāz et levḥ-i dilde Ḥaḳḳı dildaş et

43

Mefā‘ülün/ Mefā‘ülün/ Mefā‘ülün/ Fe‘ülün

1. Ḥudā senden diler dil dā’imā ‘avn-i ‘ināyet
Raḥīmā luḳ u iḥsān eyle fazlıñla selāmet
Kerem bābiñ güşād et ey kerīmā luḳ idüb sen

⁶⁸ Vezne uymamaktadır.

⁶⁹ Bkz. İktibaslar:17.

Habîbiñ ‘aşkına ihsân idüb tâc-ı sa‘âdet

2. Bu baħr-ı zulmet içre zâr-ı giryânım meded kııl
Efendim pâdişâhım derde dermânım meded kııl

28a

Nebîler hürmetine baħr-ı sübhânım meded kııl
Bağışla cürmümü baħş eyle sırımımda velâyet

3. Ebübekir ‘Ömer ‘Osmân ‘Alîniñ hürmetine
Velâyet mazharı cümle velîniñ hürmetine
Velî ‘uşşâk eyle zıkr-ı Celîniñ hürmetine
Mu‘în olsun meded kııl Hādīyâ şâh-ı kerâmet
4. Mübârek rûy-ı pâki ‘aşkına Âdem şafîniñ
Çıkar zulmetden âzâd eyle fil’cümle nebîniñ
Mübârek bâbı çün luţf eyle Hādî şâh-ı dîniñ
Efendim hürmetine fetħ-i bâb eyle bu sâ‘at
5. Buñaldıkça buñaldım luţf-i ihsân et kerem kııl
Göñülden ğam yükün def‘ eyle kim rüşân olâ dil
Be Hâkķı hürmeti Nuħ her günâhım defterin sil
Şefâ‘at eylesün Hādî bana şâh-ı risâlet

28b

6. Günâhkâr oldığım bildim yüzüm kâra nigârım
Ğariķ-i baħr-ı ‘iştânım meded kııl dil-figârım
Elim tut dest-ĝır ol dü cihânda Kırd ĝâr’ım
Be Hâkķı hürmet şabt eyle her demde ‘aţâfet
7. Kûlûbım şehrini tezyîni idüb Hādî ‘azîz et
Letâ’if enverine ĝarķ idüb Mevlâ temiz et
Tecellî kıldıĝıñ ‘aşķ-ı şafâ ile lezîz et

Dil-i virāneme baḥş eyleyüb envā'ı leṭāfet

8. Ledün 'ilmiyle üstād eyle bu fenn-i ḥaḳīḳat
Naşīb eyle şeḥeşāḥ-ı cihān keşretle raḥmet
Yārın maḥşer günü luṭf eyleyüb çekdirme zaḥmet
Şefi' olsun nebiler serveri rüz-ı kıyāmet
9. Bu Ḥamdi 'abd-i 'āciz evliyā Bektāşiyāni
Ḥılās et cümle berzāḥdan Ğanī mennān cenāni

29a

Naşīb eyle cemāliñ cāmını cümle cihāni
Unutdur baḥr-ı fazlıñla Ḥudāvendā beğāyet

44

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Yüzüm yok sözlerim çok isterim senden 'ināyet
Ḥudāvendā kerem kıl göñlümi kırma selāmet
2. Virüb fetḥ eyle 'ālī bāb-ı ḥünkārı kerem kıl
Mu'in olsun bana dünyāda 'uḳbāda delālet
3. İdüb bāğ-ı nihānda hem cihānda ey laṭīfā
O ḥünkārıñ kulu ḳurbāniyām Mevlā her evḳāt
4. 'Adālet taḥtıñıñ şāḥ-ı ḥümāyün derler āñā
Gözüm nūr-ı niğārım başıma tāc-ı sa'adet
5. Añıñ ümmetliginde sābit eyle şāḥ kerīmā
Cemālin göster artık istemem keşf-i kerāmet

6. Bu H̄amdi der-be-der miskīn günāhkārı bađıŖla
O Ŗāhīñ ‘aŖkına olsun dile sırr-ı velāyet

29b

45

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. K̄adīr Mevlām kurtar baħr-ı z̄ulmetden
Be H̄aĸĸ-ı ħ̄ürmet nūr-ı nübüvvet
Dil periŖān oldı bu mezilletden
Ciger ħ̄ūn ađlarım bilmem ne ħ̄ikmet
2. Rāzıyam Hādıyā sen ŖehenŖāha
Talebim rızāyı ‘ālem-penāha
Boynum egüb gön̄lüm t̄tdum ilāha
Ŗu yalān d̄ünyāda çekdirme zaħmet
3. Rızā-yı pākine ħādīm kıl meni
‘AŖkıñla arayub bulayım seni
Ŗevĸ-i muħabbetle bu cism-i teni
‘İbādet iġā‘at yolunda ħalvet
4. NaŖīb et Hādıyā kerem kānısın
Ġarīb gön̄üllerin ħüb Yezdānısın
Nebīnīñ velīnīñ sen sulġānısın
Anlarıñ ‘aŖkına naŖīb et ‘uzlet
5. Men el‘abidü’l zelīl ente yā Halīl
Ŗānıñ a‘lā ħüsnüñ cümleden cemīl
Bu ‘abd-i ‘ācizi eyleyüb H̄alīl
NaŖīb et Hādıyā rüyetle vuŖlat

6. Şaşırdım cihāndan bezdim uşandım
 Beyhūde hevānīn nārına yandım
 Bed-bahtım bir siyāh rengine boyandım
 Şāh-ı merdān etsin bir ‘ālī himmet⁷⁰
7. Fenādan beķāya gitsem günāhım
 Kesretde bed-bahtım rūy-ı siyāhım
 Meded senden bana cān pādişāhım
 El-āmān efendim senden mürrevet⁷¹

30a

46

Mefā‘ilün/Mefā‘ilün/Mefā‘ilün/Fe‘ülün

1. Seniñdir ‘ābid-i zāhid ü şālih ... dā’im
 Seniñdir cümle dervīşānlara iden delālet
2. Seniñdir mürşid-i ‘ālem erenler evliyālar
 Seniñdir kuṭb-ı ‘ālem ğavṣ-ı a‘zam hūb necāt
3. Seniñdir şān-ı ‘ālī şāh Muḥammed Muştafā hem
 Seniñdir şāh-ı merdān etdiği cümle fütūhāt
4. Seniñdir ḥazret-i Kur’ān cāmi‘ ibn-i Affān
 Seniñdir Ömerü’l Farūķda her türlü ‘adālet
5. Seniñdir ḥazret-i şādık-ı ekberde olan ḥāl
 Seniñdir şıdk ile rāḥ-ı ḥaķīķatde selāmet
6. Seniñdir ‘aşķ ile şevķ-i muḥabbetle leṭāfet
 Seniñdir ‘aşķ ile ‘aşıķlarda kopan kıyāmet

⁷⁰ Dörtlüğün tamamında vezin hatalıdır.

⁷¹ Şiir eksikdir.

7. Seniñdir hem Hasan ile Hüseyñ ol Fātıma kim
Seniñdir celveti Küfe civārında feţānet
8. Seniñdir Hadiyā Ħamdi ‘aţā kıl cām-ı ‘aşkı
Seniñdir ‘āşık-ı şādıklara olan ‘ināyet

30b

47

5’li Hece Ölçüstü

1. Dil murğ-ı hümā
Sübĥānı zıkr et
Turmayub aşlā
Yezdānı zıkr et
2. Geç māsivādan
Cümle hevādan
Dil cān ile sen
Raĥmānı zıkr et
3. Ğafletde ҡalma
Ħırş ile ıolma
Gel nādem olma
Ħannānı zıkr et
4. İsteyüb her ān
Derdiñe dermān
‘Aşķ ile dil-cān
Mennānı zıkr et
5. Sözüümü diñle

‘Aşķ ile iñle
Murādım añla
Ĥaķānı zıkr et

6. Zıkrde celīs ol
Ĥaķķla enīs ol
Sende seni bul
Cānānı zıkr et

7. İñleyüb ağla
Şu gibi çağla
Nefsiñi bağla
Ĝufrānı zıkr et

8. Cümleñiñ şāhı
Göñlümün māhı
Eyleyüp āhı
Sultānı zıkr et

9. ‘Aşķa yan alış
Tırmayub çalış
Ĥaķķ ile buluş
‘İrfānı zıkr et

10. Arayub çāre
Yalvar dildāre
Yanmayub nāre
Sen ānı zıkr et

11. Ĝafletden uyan
Nār-ı ‘aşķa yan
Reñgine boyan
Sübĥānı zıkr et

12. Țurmayub aşla

Ol řān-ı a'ālā

De Ğanī Mevlā

Șurānı zıkr et

13. Șamdiyā Șurma

Göñlüni yorma

Ğayrıya varma

Furķānı zıkr et

31a

48

11'li Hece Ölçüsü

1. Șurtar her berzaħdan Ğanī Șudāyā
Be Șaķķ-ı ħürmeti řāh-ı beķāya
'Abd-i 'aciz miskīn ğarīb Șamdiyā
Yüzün Ștdı sana sen eyle rāfet⁷²

Șurūfū'1 Tā

49

11'li Hece Ölçüsü

1. Birāder nařıħat diñleyüb aĝla
Șudā'dan ğayrıya etme muħabbet
Güş eyleyüb kāmīl pendimi diñle
Şafā vermez başķa bir zevķ-i řoħbet
2. Maħlūk-ı muħabbet 'ayn-ı ķabāħat
Șālıķ-ı muħabbet tāc-ı sā'ādet

⁷² Manzume sadece bir dörtlükten oluşmaktadır.

İhsanı Hudā hep ‘ayş-ı ‘işret
Zāt-ı Hakk’dan gelür cümle meserret

3. Vefā vermez dünyā şafasını kov
Turmayub ‘aşk ile tevḥīdi oqu
Hudānıñ ihsanı bizlere yā Hū
Dile dā’im Hakk’dan ‘izzetle rif‘at

4. Ḥayr şer yazılır beyḥūde şanma
Hemān istiğfār et ašlā uşanma
Yarın nār-ı cehennem nārına yanma
Meydān-ı maḥşerde gelürsün elbet

5. Kabirde mizānda senden şorarlar
Ḥālişāne şavm-ı şalāt ararlar
Yok ise yüzleriñ üstü sürerler
Vefā vermez sana bir türlü külfet

6. ‘Uzlet et Ḥamdiyā çekil vaḥdete
Ḥulūşāna girüb ḥāl-i ḥalvetde
Ḥudā’dan isteyüb sen bu devlete
Nā’il olmadan ol vuşlat⁷³

31b

50

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Kerem kānı şehenşāh-ı cihānım luṭf u ihsān et
Efendim levḥ-i dil sırr-ı nihānım luṭf u ihsān et
Gönül maqşūdını senden diler dā’imā Mevlā
Kerem bābın açub şāh-ı cinānım luṭf u ihsān et

⁷³ Hece eksiktir.

2. Seniñdir her nefes her dem kamu elṭāf Ğanī Mennān
Dü 'ālem pādişāhı zi 'aṭā sensin Ğanī Mennān
Bana bildirdi şānıñ 'ālī ḡayet ḥazret-i Ğur'an
Ḥabībiñ 'aşkına şaḥib divānım luṭf u iḥsān et
3. Niyāzım bu dem-ā-dem dü cihānda feyż-yāb eyle
Sana ma'lūm şeḥenşāhı cihān sen fetḥ-i bāb eyle
Ḥabībiñ şāh risālet 'aşkına 'ālī cenāb eyle
Ğanīsın Kird-gār'ım cānda cānım luṭf u iḥsān et
4. Şarāb-ı 'aşkıñı Ḥamdi kuluñdan gel irāḡ etme
Bu dehr-i pür ta'abbüde ıztırārım al firāḡ etme
Beni mużtar koyup ezher cihetle dilde ṭaḡ etme
Seniñdir cism ü cānım ḥān ü mānım luṭf u iḥsān et

32a

51

Mef'ülü / Mefā'ülü / Mefā'ülü / Fe'ülün

1. Dil murḡı devām eyle seḥer ḥālīka şükr et
Her işleriniñ ḥikmeti var sırrını fikr et
2. Ḥallāḡ-ı cihān her kula bir türlü tecellī
Ḳıldıḡım fikr eyleyüben toḡrıca ḡov git
3. Zirā ki cilāsıyla gelür ḥüsn-i cemāli
Yoḡ eyle seni sende olan bed-ḥüyü terk et
4. Sen senden uṭān sendedir ol nūr-ı leṭāfet
Geç tende olan dem ile semden ola şābit

5. Һамди күбр-и күрside varub ҺоҺ söz uzatma
YоҺ ma‘rifetiñ dilde hemān nefsiñi bend et

52

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Һudānıñ bir ulu na‘māsı insāna şerī‘at
Ṭarīķ-i müstaķimde ittiķāya her ṭarīķat

32b

2. Muħabbet-i Һāndāna iltifāt et şah-ı Geylān

Sana da Һüsñ ... ile sun merdān Һaķīķat

3. Һaķīķat mazharı müsevver cihānda ehline şor
Yolunda Һaķ-i pāye ol cān fedā kıl eyle ‘izzet

4. Velī dünyāda dināre ṭamāğ etme velākin
Һudā ‘āşıkları erer liķāya bir ğün elbet

5. Görünür cān gözüne kıl nazar nūr-ı leṭāfet
Fiğān-ı āhı ile bağrı döker kān-ı kerāmet

6. Һudāya raħm-ı luṭf et Һamdiyā ğāfil hidāyet
Diler senden dem-ā-dem eyle a‘ṭā şevķ muħabbet

Hürüfî'l Tâ

53

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ülün

1. Cemîlü'ş şân cemâliñ cāmını şun hamr-ı şerbet
'Înâyet kıl efendim pâdişâhım 'aşk-ı şefkat

2. Celîlü'ş şân cemâliñ nūrına garķ eyle Hādî
'Aṭâ kıl Kird-gār'ım baħr-ı fazlîñla meserret

3. 'Ulüm-ı nâfi'-i 'ilm-i ledün dersini dilde
Mu'in eyle şâhım levḥ-i dilde ḥüsn-i behçet

33a

4. Kerem kıl şâh risâlet 'aşkına ...dil-i Hū
Maķâmında bu 'âli câhı baḥş et eyle ḥürmet

5. Şerî'atden ṭarîķatden ḥaķîķatden uyandır
Ḳulubım şehrini tezyîñ idüb nūr-ı zîynet

6. Ḥabîbiñ ḥürmetine şâh-ı 'âlem dest-gîr ol
İki 'âlemde muḫṭarr koyma şâhım ehli sünnet

7. Gürühundan ḥaķîrim bu garîb ednâyı rıfķ et
Ḳapuñda boynum egri ğayra muḫṭaç etme raḥmet

8. Ḳapularım açub şac Ḥamdiyâ'ya her bir ihvân
Ĝarîķ olsun çehâr-ı yâriñ 'aşkına bu ümmet

Hürüfî'l Tâ

54

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ülün

1. Hüdâvendâ kimi sever iseñ aña bağışla
Beni şâh-ı cihân şâşırdı gâyet âl elim tüt
Nedir bu hikmetiñ bilmem ki şâhım bu bâkışla
Hamaqat ma'denimde ey kerimâ gel elim tüt

33b

2. Raḥīmā *rahmeten-li'l 'âlemîn*⁷⁴ñ 'aşkına sen
Bağışla her günâhım pādîşâhsın hulk-ı âḥsen
Fedâdır Hādîyâ bu 'aşq yolunda cism ile ten
Bilürsün Kird-gâr'ım men za'îf bir kul elim tüt
3. Mübârek mâ[h]-ı Şa'bân-ı şerîf mâh-ı mu'azzam⁷⁵
Receb şehrinde geldi niçe biñ bir ism-i a'zam
Bu mâhlar ḥürmetine ben-degi eyle mükerrem
Günâhım çok bilirim zembimi hem sil elim tüt
4. Dem-â-dem yalvarub dâ'i recâda 'abd-i 'aşı
Kuluñum şâh-ı 'âlem sil koma qalbimde pâşı
Raḥīmā rahmetiñle yârlığa güldürme nâsı
Ḥabîbiñe bağışla perde tağın dil elim tüt
5. Naḥîfim hem za'îfim ḥeste mücrim pür günâhım
Ümidim 'afv ider kân-ı keremdir pādîşâhım
Bu Ḥamdî kuluña sen yârlığa 'âlem-penâhım
Benim imdâdıma bir merd-i kâmil şal elim tüt

⁷⁴ Bkz. İktibaslar:2.

⁷⁵ mu'azzam: Metinde kelime "muzzam" olarak yazılmıştır.

34a

Ḥurūfū'l Tā

55

Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Ḥudāvendā günāhkarım
Ġanī ḥāḳān elimden tut
Muḥālifdir her eṭvārım
Ulu sulṭān elimden tut
2. Hidāyet isterim senden
'Ġnāyet isterim senden
Delālet isterim senden
Ġanī Sübhān elimden tut
3. Yüz üstü düşsem ƙaldır
Kerīmā luṭf idüb güldür
Meni ölmeden öñ öldür
Dilā Deyyān elimden tut
4. Sana ƙulluƙda noƙşānım
Ƙatı çok şāḥib 'iṣyānım
Ki sensin ulu ḥāḳānım
Ġanī Raḥmān elimden tut
5. Raḥīmā raḥmetiñ buldur
Zünübım baḥrına ṭaldır
Aradan perdeyi ƙaldır
Eyā Ḥannān elimden tut
6. Beni benden alub Mevlā
Sana yār eyle dil 'anƙā

Olub Һamdi hemān sana
De yā cānān elimden tut

34b

56

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Ey dil sana her dā'imā tutsun diye verdüm ögüt
Diñlemeyüb bildikleriñ etdiñ yine bulduñ ҡasvet⁷⁶
2. Şimdi cismim oldu 'alīl gitdi ҡamu nuşret hebā
Ecel ҡarīb oldu sana maħcūb olub etdiñ sükūt
3. 'İşyāni çok idüb hemān zenbiñ daħi ğāyet keşir
Deryāya at var kendiñi de balığa tut beni yut
4. Ҷandadır ol meyli Һudā kāmile etmek iktidā
İşñ gücüñ cürm-i haṭā düşündüñ nerde ҡaldı fevt
5. Ҷatı göñül yaķında nūr-ı zuhūr etdi meyl-i tūr
Tenbel tenbel hemān otur görünmez sana ceberūt
6. 'İlim 'amel edeb kemāl yok sende hiç Һayvān mişāl
Sana distünler şunu al yağmaya bu ҡadar melekūt
7. Hele işleriñ hep ҡuşūr görünmedi sırrıñda nūr
İşsana muhtācım Ğafūr 'afv eyleyüb elimi tut
8. Benden haṭā senden 'atā ola gelmişdir Hādīyā

35a

⁷⁶ ҡasvet: Metinde "ҡusvet" şeklinde yazılmıştır.

Be hürmet āl-i ‘abā eyle ‘ināyet bana kuvvet

9. Geldi yakīn oldı şehā bi hürmet şāh-ı Muştafa
Luţf eyle bana Hādīyā ‘aşkıñla eyleyüb şebüt

10. Hāmdī kuluñ diler ‘aşa ihsānı bul şāh-ı beķā
Baħr-ı keremden mählikā naşīb eyle cāh-ı lāhūt⁷⁷

Hurūfū’l Tā

57

Mef‘ūlü / Mefā‘īlü / Mefā‘īlü / Fe‘ūlün

1. Şāhā sana maħşūsdur efendim eħadiyyet
Hep bende olan cürm-i cenābet beşeriyet
2. Sen kān-ı kerem şāh-ı beķādan dileyüb dil
Eyler dün ü gün āh-ı figān sana bu niyet
3. Sen ‘ālemi fāzılsın efendim keremiñ var
Raħmet dileyüb ağladığım olsa bu himmet
4. Bildirme benim cürmüm günāhım kerem eyle
Men bildim anı bende imiş hep haşriyyet
5. Hāmdī kuluñ baħr-ı keremden idüb elţāf
Baħş eyle likā şerbetini ey şamediyet

35b

⁷⁷ lāhūt: Kelime lehūt şeklinde yazılmıştır.

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Yaşamak ağrısına çāre nedir baķi hayāt
Luṭf idüb kırtar efendim kıulunu eyle necāt
2. Kerem et suçlarımıñ çokluğuna etme nazar
Raḥmetiñ baħrına āt cürmümü ver biñ ḥasenāt
3. 'İlm ü a'māl edib bir hünerim yok ne ideyim
Ḳudretim yok gidemem ḥac yoluna kıanda zekāt
4. Bilemem var mı ḥuluş defterimiñ yāzısını
Bulamam ḥuzur ne ki lāyık olan şavm-ı şalāt
5. Ey benim ḥālıkım Allāh kerīm şān-ı 'azīm
Sana maḥşūs beni 'afv eyleyüb etmek ṭāharet
6. Ğanī Mevlāyı 'azīm şān-ı kerīm şāh-ı beķā
Bana sen kıuvvet-i kıudsiyye verüb eyle memāt
7. Ḥamdiniñ ṭut yedini kıudretiñe ṭutdum ümīd
Sana döndüm yüzümü ver bana nūrān-ı berāt

36a

Mef'ülü / Mefā'ülü / Mefā'ülü / Fe'ülün

1. Ey dil n'idelim nefsimiz emmārede töhmet
Gel dön gidelim rāh-ı ḥaķīķatde meserret
2. Ol kān-ı kerem şāh-ı beķā eyler 'aṭalar
Hep isteyelim 'izzet-i rıf'atle mürrüvvet

3. Bir ismi anıñ Hādī hidāyetle ‘ināyet
Maṭlūb idelim ol Ğanī şāhdır verir elbet
4. Koymaya bizim nefsimiz emmārede aşlā
Efkārımızı şān-ı ‘azīm eyleye raġbet
5. Levāmeden daħi mesnedi ħālīş degil ey dil
Mülhime imiş ‘ābid-i zāhidlere servet
6. İlĥām-ı Hudā pek hoş olur dilde ‘azīzim
Āh n’ola bana etse ‘atā şāhid-i behçet
7. ‘Aşkıñı hemān etse naşīb ĥamr-ı zülāli
Şunduğça benim başıma tāc bu ulu devlet

36b

8. Dilĥāneme envār-ı leṭāfetle Hudāyā
Ma‘mūr ide ol kān-ı kerem Ĥamdīye raĥmet

Ĥurūfu’l Tā

60

Mefā’īlün/ Mefā’īlün/ Mefā’īlün/ Fe’ūlün

1. Maḳām-ı muṭma’ine cāh-ı ‘ālem rāh-ı baĥş et
Ĥudāvendā ĥabībiñ ĥürmetine daħi baĥş et
2. Dilā rāzı-yı merziye maḳāmın eyle iĥsān
Daħi şāfiyye olan mesnedinde şāhı baĥş et

3. Risālet şāhına bahş eyle cürmüm defterini
Silüb doldur yerine āb-ı feyzi āhı bahş et
4. Şarāb-ı ‘aşkıñı şun fikr-i dünyā mālī helālī
Yoğ olsun Hādīyā sırrımda ki der-gāhı bahş et
5. Mübārek ismi pākiñe ‘aşkına cām-ı cemālīñ
Şunub memnūn-ı mesrūr eyle şāhā gāhı bahş et
6. Dağı Ādem Şafiyullah nebī ‘aşkına Hādīyā
Velīler menzīlinde yād idüb her gāhını bahş et
7. Bu Hāmdi kuluña yardım idüb Mevlā ser-ā-pā
Dilinde dā’im olsun bu rızāyı vallāh bahş et

37a

61

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Cihānda behre-yāb olmağ naşīb olmadı ey dost
Göñül maqşūdını hergiz alub bulmadı ey dost
Kerem bābıñı güşād et Hādīyā fazlıñla bana
Cihāndan geçdi göñlüm bir murād almadı ey dost
2. Dü ‘ālem pādīşāhı zī ‘āṭāsın yoğ nazīriñ
Hūdāsın hem hedāsın şāh-ı ‘ālem yoğ vezīriñ
Ġaffārsın hem Şekūrsun sana muḥṭāc bāy mīriñ
Seniñ ‘aşkıñla rüyum şārarub şolmadı ey dost
3. Raḥīmsin raḥm idüb ‘aşkın naşīb et cān ile dil
Seni arzū kılub baksun cemālin ‘āşığı kıl
Sivā efkārını Hādī göñülden süpürüb sil

Dile h̄usnũñ liķāsından haber gelmedi ey dost

4. Kemāliyle sana müştāk olub atsam kamu fikri
Gice gündüz dile tevfiķ idüb kılsam Hudā zikri

37b

‘Aṭā etdikleriñ ihsān içün her dem kılub şükri
Disem yā Rabbenā men ölmeden öñ ölmedi ey dost

5. H̄abībiñ ‘aşkına ‘afv eylesiñ cürmüm Ğafūr sensin
Ne haddim var ki şākir olayım Mevlā Şekūr sensin
‘İnāyet şāhib-i kân-ı kerem ‘ālī Ğayyūr sensin
Gönül murğı sana gidüb dem-ā-dem gülmedi ey dost

6. Bu H̄amdi bir ğarīb miskīni ‘āşık kılsana yā Rab
Bana lāzım degil ğayrı hevā yā Rabbenā yā Rab
Risālet şāhınıñ ‘aşkına a‘ṭā kılsana yā Rāb
Kerem kılsana nār-ı ‘aşkıyla gözüme yaş tölmedi ey dost

62

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Efendim pādişāhım şāh-ı ‘ālem sen Ğanī şāhsın
Murādlar luṭf u ihsān idici h̄ākānsın ey dost
Günāhlar mağfired kılub ‘aṭāsı bol shehensāhsın
Cemāliñ enverin ihsān iden sulṭānsın ey dost
2. Ğarīb miskīnleri ‘ālemde mesrūr eyleyen sensin

38a

Bana sırrımda maḥf-ı levḫi dilden söyleyen sensin
Niğārım her cihetle sana meftūn eyleyen sensin
Mu‘īnim nāşirim hiç mişli yok rahmānsın ey dost

3. Dü 'âlem pâdişâh-ı zî 'aṭâ kân-ı keremsin
 amu nâsîñ murâdın luṭf iden şâh-ı kerîmsin
 Daḥi mü'minlere şefkatle Raḥmânü'l Raḥîmsin
 Şerîkiñ yok nazîriñ yok⁷⁸Ġanî Yezdânsın ey dost
4. Ġafûrsın baḥr-ı ġufrânıñla 'afv eyle şuçumu
 Ġarîb miskîñ za'îfim 'âlemi agâhsın 'umûmu
 Sana ġüç gelmez 'afv etmek şehenşâhım ġamumu
 Gider ġöñlüm evinden dertlere dermânsın ey dost
5. Du'âlar müstecâb ider seni buldum şehenşâh
 Kerem kıł Ġamdiyâyı her ḥuşûsda eyle âġâh
 Rızâsıyla likâñı eyle tevfiķ 'âli der-ġâh
 Naşîb et Rabbenâ 'âşîqlara cânânsın ey dost

38b

Ḥurûfî'l Tâ

63

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Şâhım benim her cürmümü 'afv etdiġiñ kullara kıat
 Ḥabîbiñ 'aşkına meydân-ı maḥşerde eyleme mât
2. Cürm-i ġünâhım çok ise raḥmıñ Ġanî yâ Rabbenâ
 Nûr-ı hil'atler giydirüb her zebimi deryâya at
3. Âdem nebîniñ 'aşkına kıoyma bizi zâr-ı zebûn⁷⁹
 Şun câm-ı cemiñ Hâdîyâ gelmezden evvelce memât

⁷⁸ Bkz. İktibaslar:7.

⁷⁹ Metinde "zebûn" kelimesi "zebûn" olarak yanlış yazıldığından düzeltimiştir.

4. Şāh-ı risālet ḥaḳḳı çün eyle ‘aṭā nūr-ı liḳā
Şadre şifā ver Hādīyā eylemeden ‘abdiñ vefāt
5. Beyn-i hümāsından geçen cümle nebīniñ ‘aşḳına
‘Āşıḳlarıñdan eyleyüb şun yedime nūrdan berāt
6. Cām-ı cemālīñden şunub şevḳ-i muḥabbetiñ dile
Eyle ‘aṭāsın Hādīyā şāh-ı beḳā bir pāk-i zāt
7. Silsin süpürsün göñlümüñ efkārımı dā’im sana
Müşṭāk idüb dil şehrini tezyīn ide aḥsen şifāt
- 39a
8. Ḥamdī ḳuluñ ‘ilim edeb bilmez diler da’im seni
Senden ‘aṭā faẓl-ı kerem gelür Ḥudā versin necāt

Ḥurūfū’l Tā

64

Mefā’ülün/ Mefā’ülün/ Mefā’ülün/ Fe’ülün

1. ‘İbādet zu‘m idüb işlediğim bana ḥabāset
İmiş bildim Ḥudāvendegi her fi’lim ḳabāḥat
Dedim *Estağfiru ‘llāh*⁸⁰Hādīyā sen ‘afv-ı luṭf et
Kerem kānı Ḥudāsın ḳıl ṭarīḳiñde hidāyet
2. ‘Alīm sensin ‘Azīm sensin Semi’ sensin Baṣīr Ḥaḳḳ
Vişālīñ feyz-i nūriyla yüzümü eyle berrāḳ
Cemālīñ cāmını şun pādişāhım eyle müşṭāk
Sana ey Kird-gār’ım eyleyem ‘izzetle ṭā’at

⁸⁰ Bkz. İktibaslar:13.

3. ‘Azîz et nefsimi ‘İzziñ Celâliñ ‘aşkına Hû
Maķâm-ı şâfiyye rāhında sâlik ‘aşkına Hû
Velîler ser-firâzı cümle şâhlar şâhına Hû
Çeküb tırdum ki sır verdim giyür tâc-ı velâyet

39b

4. Bu ‘abd-i aciz ednâ bir günâhkâr zenb-i gālîb
Kişidir Hādīyâ rahmiñ ganîdir añâ t̄alib
Olub senden niyâzım nūr-ı ‘aşkıñ eyle rāgîb
Bulam der kendi göñlünce diler senden himâyet⁸¹
5. Bilürüm pâdişâh-ı zî ‘atâ sensin Hudâya
Bana tevfiķiñi ihsân idüb ‘aşkıñı hedâyâ
Cemâliñ nūrını t̄oldır dile kim sana vara
Bu elţâf ilâhi sana maḥşûş kıl selâmet
6. Ğafürsın hem Şekürsın Hādīyâ eyle inâyet
Şehenşâh-ı cihân ‘âlî maķâmında istiķâmet
Naşîb et şâh risâlet ‘aşkına bâķî sa‘âdet
Ğanîsin Kird-gâr’ım luţf u ihsân et şerâfet
7. Bu ‘abd-i ‘aciz ednâ Ğamdiyâ’yı nâr-ı ‘aşķa
Yaķub kül eyle şâhım baķma ânı nâre başķa
Cemâliñ nūrına müstaĝar eyle bu pâlâşık
Yeter kân-ı kerem senden gelen ‘âlî kerâmet

40a

⁸¹ himâyet: Metinde “himâyet” olarak yazılmıştır.

65

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Naşīb et Rabbenā levh-i dile şevk-i muhabbet
Habībiñ 'aşkına eyle 'atā 'aşk-ı muhabbet
2. Muhabbet şerbetin şun baħr-ı fazlıñdan kerem kıl
Mecāzı istemem eyle 'atā Hakk-ı muhabbet
3. Şerī'atden tarīkatden dilime agāh idüb dost
Haķīkatden haberdār eyle ver bāķi muhabbet
4. Muhabbet cāmını nūş etdirüb 'aşıklarıñdan
Kılub şun bāde-i 'aşkı eyā sāķi muhabbet
5. Bizimdir ğayrı yok Hāmdi yanarsın nār-ı 'aşķa
Şunar sāķi şarāb eyleyüb sāf-ı muhabbet

Hurūfū'l Tā

66

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hudāvendā habībiñ hürmetine istikāmet
Naşīb-i Kird-ġār'ım her nefes her dem hidāyet
2. Tarīķ-i müstaķimiñde imām et bu haķīri
Kamu nāsı uyandırub idem sana delālet
3. Ki zirā men gibi ğafletde qalmış ekser-i nās
Hidāyet sen 'azīmü's- şāne maşşūs kıl ğāyet

40b

4. Bu nāsıñ albini bend eylemiş dūnyā amā'ı
amu 'iřyānı anda cem' ider cürm-i cināyet
5. Daa urtulmadım emmārelikten eyle imdād
Derūnumda olu arzū-yı řekvetle abāhat
6. Günāh etmek murād eyler yine aşdı o bed-bat
Utanmaz Hā-ı ta'āliden bu efkārda hıyānet
7. Hūřūřā rız için am yirdiler türlü hevāyı
Düzālar urmadan hālimi diñle gizli feānet
8. Velī levāmeye yüz dönderir pes ilesinden
Yine nuşret bulur ise diler ide melāmet
9. Hābiřdir nefs-i emmāre za'īfdir nefs-i levāme
Laīfdir mülhem eyle ināyet řāh-ı āmāt
10. Uyandır evvelā bu 'abd-i ednā Hāmdiyā'yı
Ola agāh amu ihvān-ı dīn bulsun selāmet

41a

67

Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilūn

1. Neylerim her etdiğim 'iřyān 'abeş
Söyleyüb uş etdiğim elān 'abeş
Hādīyā senden kerem eyle meded
İşlerim her dāimā nořān 'abeş

2. K̄ārā bahtım beni ğafletde ҡomuş
 Bir tükenmez nūr-ı zulmetde ҡomuş
 Men şanurdum anı keşretde ҡomuş
 Aradığım dertlere dermān ‘abes
3. Derdime dermān şanur mihneti
 Bir tükenmez ‘abd şanur zulmeti
 Devleti dünyā bilürdüm şekāveti⁸²
 Bu cihānda etdigim tuġyān ‘abes
4. Şu benim aḥbābım ihvān dedigim
 Anıñ için ğuşşe ğam yedigim
 Bilmedim billāhi maġbūn idigim
 Yazık nefsimе ḥayvān ‘abes⁸³
5. N’ideyim ҡaldım bugün mücrim zelīl
 Ğafletimle ğün be ğün oldum ‘ālīl
 Raḥm-ı luḫ et Hādīyā sensin Celīl
 Etdigimi bildim bugün her ān ‘abes
6. Hādīyā eyle hidāyet bizlere
 Dest-ġīr ol biz gibi gözsüzlere
 Raḥm-ı luḫ et bir taḫım öksüzlere
 Senden özüñ bizlere Loḫmān ‘abes

41b

7. Şāh nigārım sen ‘azīmü’ş- şān için
 Ağladub inīlet ... ḥübān için
 Şān-ı a‘lā rūḥ-ı pāk cānān için
 ‘Āşık eyle nefis ile ҡalan ‘abes

⁸² “Şekāvet” kelimesi vezin gereği “şekvet” diye yazılmıştır.

⁸³ Vezne uymamaktadır.

8. Yüz çevirdim cümleden döndüm sana
 K̄albimi meyl etdirüb senden yana
 Raḥm-ı ğālīb pādīşāhım sen bana
 Yārdım et sensiz bana gülşen ‘abes
9. Ḥamdiyā’yı der-be-der qoyma şehā
 Dü cihānda pādīşāhsın Hādīyā
 Şun şarāb-ı ‘aşkıñı ey mähliqā
 Gel bana sen bu cism-i cān ‘abes

68

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. El-ğiyās ey dertleriñ dermānı loqmanü’l ğiyās
 El-ğiyās ey cānlarıñ cānānı sulṭānū’l ğiyās
 Yā ğiyāse’l müsteġişin eyle iḥsān el-amān
 El-ğiyās mücrimleriñ ğufrānı Yezdānū’l ğiyās
2. El-ğiyās ey Kird-kār’ım pādīşāh-ı zülcelāl
 El-ğiyās kān-ı kerem şāh-ı beqā şahib cemāl
 El-ğiyās ey Kādir ü Kayyūm meded senden bu ḥāl
 El-ğiyās ey ‘aşığıñ maqşūdı Deyyānū’l ğiyās

42a

3. El-ğiyās ‘aşığılarıñ şāhı ...cānān
 El-ğiyās şādıqlarıñ şadrına şevq-i ḥān ü mān
 El-ğiyās dertlü diliñ dermānı ḥākān el-āmān
 El-ğiyās her bir gönül levḥinde Hannānū’l ğiyās
4. El-ğiyās kān-ı kerem şāh-ı beqā ey mähliqā
 El-ğiyās mir’āt-ı dil nūr-ı cilā şadre şifā

El-ğıyās bu Ḥamdiye raḥm eyleyen şāh-ı beḳā
 El-ğıyās ey gönlümün maḥlūbı cānānū'l ğıyās

69

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey birāder gel seniñle idelim cāndan baḥiṣ
 Cān içinde gizlü sırrı var olan ḥāndan baḥiṣ
 Gitmeyelim taşraya nefsimiz oldu pek ğarīb
 Hem idelim 'ilm-i a'māliyle imāndan baḥiṣ
2. Bizlere lāzım odur dünyāda 'uḳbāda velī
 Bulalım 'aşḳ-ı Ḥudā ile 'azīzim kāmili
 Neyleyelim nefesine mālīk degil bed-cāhlar
 Ḥoş idelim 'aşḳıyla ḥazret-i Kur'āndan baḥiṣ

42b

3. Zıkr-i fikr etmek bir ... 'ayān
 Hem şalāt ile selām ihlāsıyla olmaḳda cān
 Uyanur Ḥaḳḳ'dan diler maḳşūdı dā'im rāyegān
 Şevḳ-i şoḥbetle delā'il nūr-ı Yezdāndan baḥiṣ
4. Yanalım pervāne veş 'aşḳ odına leyl-i nehār
 Neyleyelim kıyl u ḳal ğayrı efkār tār u mār
 Olsun Allāh 'aşḳına Ḥaḳḳıñ yolunda bī-şümār
 Dā'imā etmek gerek bir kāmīl insāndan baḥiṣ
5. Nūr-ı 'aşḳ ile mücellā eyleyüb dil-ḥānemiz
 Ḥoş muḥabbetle bizim ma'mūr olur virānemiz
 Ḥoşnud olsun levḥ-i dilden ey dilā cānānemiz
 Rāh-ı Ḥaḳḳda gel idelim şāh-ı merdāndan baḥiṣ

6. Һамдиyā'yı Һādīyā 'aşkıñla eyle feyz-yāb
Mağsудım sensin bana şun bir kadeh memlū şarāb
Rāh-ı 'aşqda behre-yāb eyle 'azīzim kām-yāb
Şevk ile gel idelim nūr-ı vicdāndan baħis

43a

70

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Fe'ülün

1. Niçün etdiñ der ise şāhımız cism-i mülevves
Cevābım yoğ günāhım çoğ n'idem resm-i mülevves
Kerem senden meded nūr-ı nigārim eyle imdād
Ҳamākat eyleyüb etdim bu hūb ism-i mülevves
2. Bu ism-i pāk yaratdñ gerçi nefsim etdi tuğyān
Mükerrem eylediñ insānı Һādī verdiñ 'irfān
Bize bildirdi şāhım ism-i resmi nūr-ı Qur'an
Ki āmmā hūy etdi dilā nefsi mülevves⁸⁴
3. Bu āmma hūyından hāliş eyle şāh-ı 'ālem
Mükerrem hulğ iden sensin 'azīzim pek mu'azzam⁸⁵
Dedi ki müminlere Qur'an içinde dīn-i İslām
Velākin eyledi emmāre haşm-ı mülevves
4. Dilā levvāmeden mülhime eyle nefsi şūmı
Daği razı-yı marziyye māķāmında ķadīmi
Çerağ et Һамдиyā'yı 'aşq ile versun ķudumı
Muħabbet ile etdir ki şevk ile hūsn-i mülevves

43b

⁸⁴ Hece eksiktir.

⁸⁵ mu'azzam: Metinde kelime "muzzam" olarak yazılmıştır.

71

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Biḥamdillāh Ḥudā 'ilm-i kemāle bizi vāriş
 ılub öğretti dīn 'ilmini Hādī sizi vāriş
 İden Mevlānıñ iḥsāmı bize kân-ı keremden
 'Ulūm-ı enbiyādır 'ilmimiz bu rāzı vāriş
2. Velī ur'an-ı dīn nūr-ı nūr şāh-ı Resūle
 Tamam bildürdi zāhir bāṭın 'ilmin her uşūle⁸⁶
 Ma'lum eyledi kân-ı kerem bize vuşūle
 Sebbedir şān-ı 'ālī hem çoĝu hem āzı vāriş
3. Nebīler serveriniñ ümmeti ümmeti ḥāşdır
 Velī evrādınıñ ḥaşları hem bī-ıyāşdır
 Daḥi zıkr ü fikri rüz u şeb ḥāl-i ḥavāşşdır
 İla-yevmi'l-ıyām⁸⁷ her biriniñ niyāzı vāriş
4. Cem'i enbiyānıñ dīn-i 'ilimine mu'allim
 Olurlar hep bu ümmet eyleyüben anı ta'līm
 Velī iki cihānda maĝfiretle cümle sālīm
 Olur geldi yedine Ḥamdiyānıñ bazi vāriş

44a

72

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā geldim sana luṭf et bana eyle 'ilāc
 Baḥr-ı fazlıñdan kerīmā ḥayr ile her bābın āc

⁸⁶ uşūl: Kelime yazmada "uşūl" olarak yazılmıştır.

⁸⁷ Bkz. İktibaslar:10.

Cümleniñ maqşūdını ihsān iden kân-ı kerem
Sensin ey şāh-ı cihān ma'lūm sana her ihtiyāç

2. Sana muhtācım beni ğayra el açdır[ma] şehā
Baħr-ı faẓlıñdan Raħīmā maqsudım eyle 'atā
Sen bilürsün sana rabt etdim kılubım Hādīyā
İşte geldim kapuña boynum egüb hem yālın aç
3. Verdigiñ hazen ziyāde şükriñi bilmek maħāl
Sen 'azimü'ş- şān Ğanī bir pādişāhsın bī- zevāl
Baħr-ı 'işyāna ğarīķ oldum ānı benden su'al
Etme şāhım maġfiret kıl yāķ dile nürdan serāc
4. Ğamdiyā'yı şāh risālet kânına eyle 'atā
Rūy-ı pāki ħürmetine maġfiret kıl māhlikā

44b

Kıl beni taleb nigārım cān-ı dil ħüsn-i rızā
Bābınıñ evvāb Hādī 'ilmiyā 'aşīķ mizāc

73

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey birāder ħālime āġāh olub bir şorma hic
Dil ħazinim her ħuşūsda göñlümüzi yorma hic
Bir du'ā eyle Ğudā 'ālem-i ķamu sırra 'ayān
Ğayrı efķarı biraķ bu pendimi sen ķırma hic
2. Baġrımız āteş tolu taşra çıķub parlamaşun
Nār-ı 'aşķım görünüb ol bed-liķā ħārlamasun
Şiddetiyle cismimizde nefsimiz ħayrlamasun

Söylemem dil derdini ‘irfāna maḥşūs tırma hic

3. Bir bālādır dār-ı dünyā pek ḥilāvetlü bu ‘aşk
Terk idersem dü cihānı çok kerāmetlü bu ‘aşk
Ḥalvet evde inzivā eyle sa‘ādetlü bu ‘aşk
Ḥamdiyānî gönlüne Ḥaḫḫ’dan ‘ilāc sen verme hic

45a

74

11’li Hece Ölçüsü

1. Dünyāda bu ‘aşk-ı muḥabbet gibi
Bulmadım vaşl-ı ḫutlu ‘ilāc
Nigāra şevḫ ile ḥüb şoḫbet gibi
Gelmedi ‘aḫlıma şefḫatlü ‘ilāc
2. Muḥabbet şāhına ḫul olmayınca
Ḥazīnle ağlayub yaḫulmayınca
Nihānda mir’āt-ı dil gülmeyince
Görmedim böyle bir raḫbetlü ‘ilāc
3. Cism ü cān ten tırub levḫ-i dilimde
Bir meydān açılıb şāḫ u şolumda
Aşlāca dizmek yoḫdur elimde
Açlıḫ gibi olmaz ḫürmetlü ‘ilāc
4. Şavm u şalāt ḫac u zekātta ḫoştur
Ḫıyāmıla ḫırāat tā‘atde ḫoştur
Riyāzetle orada gör ne cünbüşdür
‘Aşḫ gibi olur ‘izzetlü ‘ilāc
5. Ḥudā naşīb eyle ḫalvet-i ‘uzlet

Habîbîñ ‘aşkına eyleyüb hürmet
Neme lâzım benim keşf-i kerâmet
Muhabbetdir bana devletlü ‘ilâc

6. Zârüret şâşırdı vahdet idemem
‘Aşk-ı muhabbetle sana gidemem
Hâl elvânıyla tevhîd idemem
‘Atâ kııl ‘aşk gibi firqatlı ‘ilâc

7. Ğarîb Hamdiyâ’ya ey Ğanî Hudâ
Şarâb-ı ‘aşkıñı şun bana cibâ
Bu ‘aşkıñ üstâdı sensin Hâdîyâ
Luţf-i ‘inâyet kııl lezzetlü ‘ilâc

45b

75

Müstef‘ilün/Müstef‘ilün/Müstef‘ilün/Müstef‘ilün

1. Yâ Rabbenâ mü‘minleriñ her derdine eyle ‘ilâc
Birdir Hudâ diyenleriñ kalbine yâk nürdan serâc
2. Nürüñ habîb-i Kibriyânıñ ‘aşkına sen Hâdîyâ
Kurtar kamu berzâhlardan sen ver selâmet bâbım ac
3. Sensin cenâb-ı Kibriyâ eyle ‘atâ yâ Hâdîyâ
Mağşudımız vasl-ı rızâ istemeyiz atlas dibâc
4. Birsin Hudâ Hayy u Ezel sensin Ğanî hem lem yezâl
Hulķiñ güzel hüsnuñ güzel ‘aşkıñla etdir imtizâc
5. Sensin Ğafür gufrân iden sensin Başîr ihsân iden
Dü ‘âlemi sulţân iden sensin Hudâ ver ‘âlî tâc

6. Bilmem neyleyüb netdigim budur tıyub işıtdigim
Şevkle sana gitdigim levh-i dile nūr gibi şac
7. Sen bir ‘azīz hān pādīşāh hiç mişli yok ‘ālem-penāh
Hāmdiyā’ya sen yā ilāh rahm eyleyüben kapu ac

46a

76

8’li Hece Ölçüsü

1. Cürm-i ‘işıyanım pādīşāh
Gāyet ‘azim ‘ālem-penāh
Mağfiret eyle yā ilāh
Bu kullarıñ nāzik mizāc
2. Sen pādīşāh-ı bī-zevāl
Hüsni güzel şāhib cemāl
Senden niyāzım idüb kemāl
Dileriz hep göñlümüz ac
3. Biz bir gāfil şaşkın zelīl
Cürm-i ‘işıyanıyla ‘alīl
Kaldım bugün sen yā Celīl
Yāk göñlüme nūrdan serāc
4. Birsın bana eyle ‘atā
Senden dilerim Rabbenā
Sensin kamu derde devā
Eyle hemān şāfi ‘ilāc
5. Sāķi şārābı şun bana
‘Aşkıyla olam mübtelā

Raḥm ide ol şāh-ı beḳā
Gelmeye gönle i'vicāc

6. Luṭf-i Ğanī kân-ı kerem
Sen kııl 'aṭā cām ile cem
Luṭf-i kerem eyle bu dem
Başıma gider nūrlı tāc

7. Ḥamdıyā sen ey Hādīyā
Baḥr-ı keremden kııl 'aṭā
Şunşun şarābı dā'imā
Ḳadeḥ ḳadeḥ ḥamrın sāc

46b

77

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Ḥudāvendā Ğanī 'sin pādişāhımsın benim şuc
Kerımsın hem Raḥımsın şāh-ı 'ālem hep benim şuc
Hemān ḥüzne giriftār oldıgım cürm-i günāhım
Velī çokdur efendim mağfıret kııl ḳalkmadan güc
2. Dü 'ālem şāhına baḥş eyleyüb sen mağfıret kııl
Ḳamu berzāḥdan azād eyle şāhım defterim sil
Ḥuda tevfiḳiñi refiḳ idüb zıkr eyle sun dil
Hidāyet kııl 'ināyet kııl gönül temür gibi tuc
3. Seniñ tevfiḳiñe muḥtāc degil mi Hādīyā dil
Kerem kânı luṭf eyleyüb 'aşkıña 'aṭā kııl
Muḥabbet nārını yāḳ Hādīyā dü çeşmimi sil
Dile şevḳ-i muḥabbet tarzını sen eyleme güc

4. Murādım yanayım pervāne-veş şem‘i cemāle
Bu rāh-ı ‘aşk içinde nā’il eyle ol kemāle

47a

Efendim pādīşāhım luţf u ihsān et bī-hāle
Düşür Hāmdī kuluñu Hādīyā sā’id ola bu renc

78

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Dem-ā-dem ‘aşk ile senden diler dīl ‘afv ola suc
Risālet şāhına bahş eyle şāhım kalmaya hic
Yağın et bendegi sana yağın olub seni men
Görüb ‘abd eyleyem hüsni cemīlim de şarāb ic
2. Zülāl hāmırñı ikrām idüb ‘aşk-ı muhabbet
Göñülden çıkmasun aşlā halāvetlü bu şerbet
Degil mi başıma tād göñlüme ‘izzetlü devlet
Budur şāhım gāyet kıl nefsi eylemeden güc
3. Beni bir bād-ı rüsvāy etme şāhım yāre karşı
‘Azāba gönderüb bağma lezāda nāre karşı
Muhabbet nārını yağ Hāmdiyā’yı vāre karşı
Şarāb-ı ‘aşkıñı şun bir iki def‘a dağı üç

47b

79

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Nigārım dest-i kudretle kuluña öğredüb mevc
Yüze hikmet puñarında lütfen eyleme güc

Ġarībim senden artık kimse yoġdur bana erġam
Ġanīsın Kird-gār'ım bendedir her vech ile Şuc

2. Ġafūrsun hem Őekūrsun lā Őerīkiñ lā nazīriñ
Ezelden tā ebede birsin 'azīzim yoġ vezīriñ
Du'āsın müstecāb iden seniñ fazl-ı kebīriñ
Bana raġm eyleyüb rāh-ı Őafāya eyleme güc
3. Penāhımsın sığındım sana senden hem Őamudan
Günāhım çoġluġuyla Őorġarım nār-ı Őamūdan
Velīler envāri 'aŐġ-ı ġaġīġat ismi Hū'dan
Ġamu zenbimi 'afv et etmeden bu cism-i cān güc
4. Ĥalāvetler baġıŐlar 'aŐġ-ı Őūġıñ nūr-ı dilde
Gözüm gönlüm ŐehenŐāh-ı cihān ġüsn-i cemīlde

48a

Seniñdir luġ u iġsān fazl-ı ekrem ...
Degil gönlüm Ĥudāsın senden ayırma meni hic

5. Bu Ĥamdi der-be-der miskīn günāhkārānı Hādī
BaġıŐla Őāh risālet MuŐtafā'ya bu murādı
'İnāyet ġıl hidāyet eyleyüb 'aŐġ-ı cevādı
NaŐīb et cūd-ı iġsānı kerīmā 'ālī bab ac

Müstef'ilün/Müstef'ilün

1. Dil dā'imā senden diler
MaġŐudımı ferc ferc
Hem 'aŐġıñı arzū ġılar
Yaġ ġalbine nūrdan serāc

2. Seni sevüib sana gider
Dil ıurmayub tevĥĩd ider
Viřalıñi eyle ıader
Uıam varam mişli ıurac
3. Sensin Rabb-i Raĥĩm bana
Seni bulup varam sana
Luıf u iĥsān et Rabbenā
Levh-i dile nūrını řac
4. Ĥamdi seniñ ‘aşkıñ diler
Hem şerbi řevkıñ diler
Hem ĥasretiñ bağrım deler
Olsun dilā bu bābın ac

48b

81

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. şabr et göñül Ĥaĥkıñ sana iĥsānı çok avuc avuc
Bir gün ĥamr-ı zülālını sunar ıolu durmayub ic
2. Bād-ı řabā ile gelir şafası dem-be-dem dile
Arttırsun ol řāhım diyü yalvardığım ivāc ivāc?
3. Bilmem bana bir kerrecik ĥamr-ı zülāl tām şundılar
Daği isterim bana vermediler ıulāc ıulāc
4. Zikre devām idüb ıalışdım aña sebebim evlā
Ol gül kıızı lāl ereniñ gelmedi ıaldım lā ‘ilāc

5. Şunşun *Şefi'ü'l-Müznibin*⁸⁸ aşkına ol Ğanī ilāh
Baħr-ı kereminden Ğudā eyle dil derdine ilāc
6. Şāhım seni diler gönül bilmez misin vakit vakit
Her dā'imā tevfiķiñi eyle refiķ nūrıñı şāc
7. Ğamdi ğuluñ bilmez hüner 'ilm-i edebden bī-ħāber
Sensin mu'inim Hādīyā raħm eyle nāzik dil mizāc

49a

82

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Bana Hādī cihānda etdirirsın dā'imā borc
Bu borcu sen 'atā eyle tulū degil tulab ğarc
Sanadır iħtiyācım dü cihānda bed-liķālar
Şānur kim bizlere iħtiyācı ğünkü yoķ ğarc
2. Niğün bilmem zarūret ıztırāb ğoķ bāşımda
Beni ğürütdü mihnet her cihetle genc yāşımda
Nigārım borclu var ğalā gelür seyr et peşimde
Bana göster 'azizim bir kifāyet mişli ğüb genc
3. Sana ma'lüm şehā var ıztırābım eyle imdād
Raħīmā raħm-ı ğālīb pādişāhsın bende feryād
Zuhūr ider ise imdād ider mi ğayrı bir yād
Dilā senden diler dil ğayr-ı ğālīb bir ğapu ac
4. Nigārım yüzlerim yoķ söyleyem sözler ser-ā-pā
Seni ğoyub kime yalvarayım ğālīm bu Mevlā

49b

⁸⁸ Bkz. İktibaslar:1.

Penāhım yoğ Һudāyā raħm-ı gālīb senden a‘lā
Seniñdir luřf u iħsān bu ğaribe dü çehār penc

5. Murādım ıztırābdan kırtulub seni düşünsem
Neme lāzım benim ğayrı hevā söz olsam ebsem
Žarūret Һamdiyā’yı şaşırub eyledi sersem
Ne eksilür ğazineñden nigārım eylesen künc

83

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Sana ma‘lüm Һudāyā levħ-i dilden her sipāric
Bu ‘abd-i ‘ācizi ‘aşkıñ deminden etme ħāric
Fenā mülküñde ğayrıñ iştiğāliyle ser-ā-pā
Eyvāhlandırma Hādī baħr-ı fazlıñdan sezāric
2. Ƙamu ğafletden āzād eyle şāhım sen Naşīrsin
Ƙamu aħvāle vāķıf Kird-ğār’ım bir Basīrsin
Cihānıñ ħulķına luřf u ‘ināyet-i keşīrsin
Bu ‘abd-i ‘ācize luşf eyle elřāf-ı revāyic
3. Dü ‘āleme ħālıķ Һayy u ezelsin fazl-ı Raħmān
Seniñdir mü‘mināne cūd-ı gālīb ‘ālī sulřān

50a

Efendim pādişāhım Һamdiyā’ya ...
Helālinden ğayırılı ni‘metim keşretde ye iç

84

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Şāh nigārım vuşlatıñdan bir ğaber gelmez mi ħīc
Bu ğaber bir cān diline mu‘teber olmaz mı ħīc

Menzil-i bālāya ref' etmez mi şāhım bizleri
'Aşıkāne ḥasretiyle şārarub şolmaz mı hīç

2. Bir tākım gümrāhıyuz ol şāh-ı dīniñ dā'imā
Nār-ı 'aşkına yanub küil olmağ ister dil hümā
Anıñ emriyle turur leyl-i nehār 'arz-ı semā
Tarz-ı eṭvārı cihān emriyle bozulmaz mı hīç

3. Bir piyālesiyle mestim ol şehi ḥübānımıñ
Boynum egri kāpusunda luṭfu çok sultānımıñ
Ḥasretiyle āh idüb ağlar gözüm cānānımıñ
Büy-ı zülfünden meserret dillere tolmaz mı hīç

50b

4. Ağladır 'aşıklarımı ḥüznü ile giryān ider
Şoydurüb atlās libāsın sīnesin 'üryān ider
'Aşğ ile ihlāş 'ināyet eyleyüb sultān ider
Şem'-i nūrrı sırr-ı 'uşşāk irüb gülmez mi hīç

5. Güldürür kān-ı kerem bāğın gülistān eyleyüb
Gösterir nūr-ı cemālin dide rūşān eyleyüb
Şād-ı ḥandān etdirir ol luṭf u iḥsān eyleyüb
Başına tāc-ı sa'ādet giydirüb almaz mı hīç

6. Mā-i menden cism ü cāndan geçmeyince pādişāh
Eylemez hiç mi iltifāt nefsi şūme ol ilāh
Dār-ı dünyā lezzetinden geçeniñ 'ālem-penāh
Gönlüne nūr-ı tecellī pertevin şalmaz mı hīç

7. Ḥamdiyā nūr-ı tecellī ister iseñ cism ü cān
Kaydın unut gönül efkārını terk et hemān
Ḥāzır ol vaqt-i seḥer dil şehriñi şāh-ı cinān
Tīğ-i müjgānıyla tağ sırrını dolmaz mı hīç

51a

85

8'li Hece Ölçüsü

1. Sen var iken pādişāhım
Nāsa muhtāc olma[k] ne güc
Raḥm-ı luṭf eyle ilāhım
Nāsa muhtac olma ne güc
2. Şāh-ı 'ālemsin men seni
Bilürüm ey Ḥayy u Ğanī
Kerīmā 'afv eyle meni
Nāse muhtac olma ne güc
3. Cibrā'il Ḥaqq peygambere
Geldi ol şāh-ı servere
İhtiyācım var ol ere
Nāse muhtac olma ne güc
4. Zēnbim ise gāyet 'azīm
Sensin Ğanī şāh-ı Kerīm
Gerçi ḥūb cennetü'l na'īm
Nāse muhtac olma ne güc
5. İhtiyāc verme bir mene
Ḳabāmız cān u tene
Dönüb yalvarırız sana
Nāse muhtac olma ne güc
6. Mağfiret kııl sen bizleri
Gözet şehā öksüzleri

Yaş döker dā'im gözleri
Nāse muhtac olma ne güc

7. Şāhım seni bildim Naşır
Hīç şüphesiz sensin Başır

51b

Dünyāda mı etdi esır
Nāse muhtac olma ne güc

8. Yā Rabbenā sensin Raḥīm
İsmiñ Ğafūr şanıñ 'Azīm
Sensin Ğanī erḥam Kerīm
Nāse muhtac olma ne güc

9. İhtiyācım vardır sana
Sen luḫf eyle bana yine
Yā Rabbenā raḥm [et] ⁸⁹bana
Nāse muhtac olma ne güc

10. Cürmüm keşır zenbim kebır
Ey raḥmet bul dest-gır
Görürsün vallāh Başır
Nāse muhtac olma ne güc

11. Şuçumuz çok ğāyet bizim
İstemege yoḫdur yüzüm
Raḥm eyle yāş dök gözüm
Nāse muhtac olma ne güc

12. Sensin Ğanī Perverd-gār

⁸⁹ Metne eklenmiştir.

Raħm-ı luṭf eyle ŧāh nigār
 Hılk eyle ħayırlı ŧikār
 Nāse muħtac olma ne güc

13. Ħamdiyā bir miskīn ħarīb
 Bī ħürmeti nūr-ı ħabīb
 Sen ħayırlar eyle naŧīb
 Nāse muħtac olma ne güc

52a

86

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Nigārımsın Raħımsın çoķdur 'iŧyānım bende ŧuc
 Cihāna sıħmaz aŧlā cürm-i tuħyānım bende ŧuc
 Muķırrım zenbimi dünyā ħabül etmez ŧehenŧāhım
 ŧuclarım bildim dīde-i ħıryānım bende ŧuc
2. Aħlarım ħāpuñda boynum egri ey kār-ı kerem
 Baħr-ı fazlıñla baħıŧla zenbimi ħıl muħterem
 ŧāh risālet 'aŧķına meydān-ı maħŧerde elem
 Verme ŧāhım geħ ŧucumdan der dehānım bende ŧuc
3. Sensin erħam yā Raħim Ġaffār degil mi ism-i nūr
 Ħürmetine sen baħıŧla bendedir her bir ħuŧūr
 Cām-ı 'aŧķıñ töldurub ŧun senden aŧla etme dur
 Sen Ġanīsın raħmı luṭf et 'ālī ŧānım bende ŧuc
4. 'Aŧķ-ı bī-ħāreyim vaŧlıñ revā görmez misin
 'Aŧķıñı bir bāde ŧāħardan āb vermez misin

52b

Dil hāzīnim luṭfu çok kân-ı kerem şormaz mısın
Raḥm-ı Ğālībsin dilā şāh-ı cinānım bende şuc

5. Bendedir her bir günāh kân-ı kerem şāhım bana
Luṭf u iḥsān eyleyüb aç yolumu senden yana
Varayım yalvarayım nūr-ı vişālīñ Hādīyā
Sen naşīb eyle şeheşāhım cihānım bende şuc
6. Bendelik için mücerred bu ile geldim n'olā
Sen hidāyet eyleyüb bulsam seni Hādī sana
Dā'imā muştāk olub geçsem sivādan her hevā
Hū'ya dem-sāz olsa nūr-ı cāvidānım bende şuc
7. Şuçlarım ğāyetle çok hüzne giriftār eyle sen
Yanub 'aşkıñla kül olsun Hādīyā bu cism ü ten
Ḥamdiyā'ya sen nasīb et Hādīyā hulķ-ı ḥasen
Kird-gār'ım benim şāh-ı cinānım bende şuc

53a

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Laṭīfā luṭf u iḥsān eyle şāhım her suçumdan geç
'İnāyet kânısın dil şāh-ı māhım her suçumdan geç
Ḥabibiñ şāh risālet 'aşkına bağışla her cürmüm
Günāhım çok beğāyet budur āhım her suçumdan geç
2. Yüzüm yok Hādīyā 'ilim 'amel bilmem ki bed gaflet
Başımdan gitmedi kân-ı kerem sensin denī zulmet
Çogaldıkça çogaldı ey 'azimü'ş-şān ne bu hikmet
Bilinmezsin bilürsün hūb nigāhım her suçumdan geç

3. Kemāl-i merḥametle re'fete şāyān degil mi dil
Gülistānıñ bāğında murğ-ı dil cānān ola bülbül
Gözümün yaşların ey şāh nigārım rahm edüb sen sil
Velī sırr-ı nihānda 'ālī cāhım her şuçumdan geç
4. Dem-ā-dem bülbül āşā zār-ı giryān ile bu Ḥamdi
Kuluñı ey şehensāhı cihān sen eyleyüb pendi
Velī güş eyleyüb 'aşkıyla ihlāş eylesün imdi

53b

Nihānda pādişāhlar pādişāhı her şuçumdan geç⁹⁰

88

Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün

1. Ḥudāvendā kerem bābın güşād göster şuçumdan geç
Kerīmā baḥr-ı fazlıñ rahmetiñ ister şuçumdan geç
Risālet şāhına bağışlasın n'olur şehensāhım
Bu 'abd-i 'āciz ednā pür kuşūr ebter şuçumdan geç
2. Diyār-ı gurbetiñ ḳahr-ı ğamından olmuş bī-zār
Dem-ā-dem Hādīyā senden diler dil çeşm-i ḥüb dindār
Murādım bu 'atā ḳıl baḥr-ı fazlıñla likā dildār
Tolu ver bir ḳadeḥ her demde bir kevşer şuçumdan geç
3. Bu Ḥamdi ğāfil ednāyı duyurma güş-ı insāna
Velī mücrim günāhkār olduğım bildirme cāna
Şarāb-ı 'aşkıñı şun şem-i' nūra eyle pervāne
Dil-i virāneme sen töldurub enver şuçumdan geç

⁹⁰ Manzumenin son mısrası iki farklı şekilde yazılmıştır: “Za'ifdir bu kuluñ sensin ilhām her şuçumdan geç”

54a

89

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Cihānda feyz-yāb et Rabbenā her hālde benden suç
Kerīmā merḥamet kı̄l Hādīyā her hālde benden suç
Zünübım çoqluğuyla şol Velīler zümresinden men
Gerü kaldım meded senden bana her hālde benden suç
2. Muḳırrım zenbimi zenbim 'azim kân-ı kerem senden
Bana her hālde her demde velī iḥsan tamām senden
Nigārım pādīşāh-ı bī-zevālsın ey himām senden
'Azīmet idemem senden yana her hālde benden suç
3. Du'ām bu Hādīyā luṭf eyleyüb sen müstecāb eyle
Kerem kāmı ḥabībīñ 'aşkına sen feyz-yāb eyle
Şarāb-ı 'aşkıñı sen Hādīyā şun feth-i bāb eyle
Ḳuluñ eyleyegil her dem 'aṭā her hālde benden suç
4. Bu Ḥamdı 'āciz ednā der-be-der miskīn kerem kāmı
Sana muḥtāc efendim pādīşāhım eyle iḥsānı

54b

Ḳuluña Rabbenā raḥm eyleyüb sırr-ı sübhānı
'Aṭā kân-ı kerem şāh-ı dilā her hālde benden suç

90

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā senden niyāz etmek bana hoş geldi mevc
Urdı deryā mişli dil Hādī sana sen bābıñ ac
Bir ğarīb miskīn günāhkar oldıgım ma'lüm sana
Kime varub ḥālimi 'arż ideyim sen kı̄l 'ilāc

2. Dertleriñ dermānı sensin dilleriñ loqmānı Hū
Cümleniñ hākānı sensin ‘ālemiñ sulṭānı Hū
Gönlümüñ sübhānı sensin cümleniñ Yezdānı Hū
Luṭf u ihsān et bana ƣaldım bugün men lā-ilāc
3. Maƣşudım ma‘lūm sana ƣalvetde ‘uzlet Hādīyā
Ƙıl beni bir pūst-nişīn olam sana men āşinā
Ĥamdiyā’ya bir lūṭuf vaḥdet mekān eyle ‘aṭā
Bu cihāndan gitmedikçe verme aşla ihtiyāc

55a

91

Mefā‘ilūn / Mefā‘ilūn / Mefā‘ilūn / Mefā‘ilūn

1. Ĥudāya senden erham var mı bir sulṭān idem tesbīḥ
İdeler ānı sensin cümleye hākān idem tesbīḥ
İdüb dil arzūlar kān-ı kerem Vehhāb Ġafūr Mevlām
Seni bulup sana varmaƣ diler vicdān idem tesbīḥ
2. Sana secde idüb gözler döker yāşın Ĥudā sensin
Ƙulubıñ cümlesine luṭf ider ‘ālī hidā sensin
Efendim pādīşāhum luṭfı çok şāḥib ‘aṭā sensin
Be vallāhi ve billāhi ‘aẓimü’ş-şān idem tesbīḥ
3. Ne ḥaddim ver ki sen sulṭānı vaşf etmek bu ednāya
Velī ṭurmaz dilim söyler ƣobanca şān-ı ā‘lāya
Ƙabül eyler şehenşāhı cihāndır zir ü bālāya
Ulaşdırır niyāzım ol Ġanī Yezdān idem tesbīḥ
4. Şehādet eylerim birdir şerīki yok ānıñ ḥāşā
Ġanīdir ol ‘aẓimü’ş-şān ider her dilleri ihyā

55b

Seni zıkr eyleyüb tesbîh ider dil dâ'imâ Mevlâ
 Hülûş kalbiyle ey Hâdîyâ her ân idem tesbîh

5. Hidâyetle 'inâyet senden oldı dilleri āgâh
 İdüb uyandıran sensin bizi şâh-ı cihân nâgâh
 Cemâliñ cāmını hamr-ı zülâliñden virtüb ey şâh
 Tolu nüş etdiren kân-ı kerem Hânnân idem tesbîh
6. Nice tesbîh idüb yalvarmayam sana 'azîmü's-şân
 Sen Allâh'sın kamunîñ derdine āgâh yâ sübhân
 Kuluñ kurbânıñım şâh-ı cihân her ân bana ihsân
 İdersin baħr-ı fazlıñla olub ħandân idem tesbîh
7. Seniñ şânıñ ulu fevkü'l a'lâdan ħâlık-ı Hânnân
 Ğafûr sensin Şekûr sensin efendim şâh-ı dîn Deyyân
 Ki mü'mînsin mühîmsin selâmet şâhib-i Sübhân⁹¹
 Du'âmı müstecâb et cân-ı dil cânân idem tesbîh
8. Murâdım bu Ĥudâ ma'lûm sana cām-ı cemâliñden
 Şunub ħudret yediñle eyle a'tâ her kemâliñden

56a

Ṭalebkârım efendim şân-ı 'âlî mîm-i dâliñdan
 Diler dil her murâdım eylegil rüşen idem tesbîh

9. Yüzüm ħarâ günâh etdim ise şehâ Raħîm sensin
 Günâhkârâmı mağfûr eyleyen şân-ı 'azîm sensin
 Efendim pâdişâh-ı bî-zevâl 'âlî kerîm sensin
 Kerem bâbın güşâd et eyleyüb ihsân idem tesbîh

⁹¹ Hece eksiktir.

10. Şuçum çok rahmetiñ dañi nihāyetsiz Ğudāvendā
 Seni alub kāmudan geçdim artık eylegil bende
 Şarāb-ı ‘aşkıñı şun yek nazarda ‘āşık efgende
 Kılub eyle kuluñı tırmayub bir ān idem tesbīh
11. Velīler zümresinde feyz-yāb et şānıñ ‘aşkına
 Ğabīb-i Kibriyā’ya verdigiñ Qur’ānıñ ‘aşkına
 Bu Ğamdi kuluñı yād eyle ol cānānıñ ‘aşkına
 Velī ‘āşık diyüb kat dertlere dermān idem tesbīh

56b

92

8’li Hece Ölçüsü

1. Ğudāvendā her keşreti
 Verme bana çok külfeti
 Seniñle idem ülfeti
 Dilhānede ferāh ferāh
2. Neme lāzım benim ğıybet
 Neme lāzım benim ülfet
 Yediñden nüş idem şerbet
 Bir hānede kadeh kadeh
3. Kurtar beni onu etmim
 Ğayrı mekāna gitmeyim
 Luţf et seni unutmayım
 Zıkr ideyim şımāh şımāh
4. Kurtar cihānıñ işine
 Yapışmayım bir peşine
 İnanmayım hiç düşine
 Gelürsede revāh revāh

5. Şān-ı ḥabībīñ Ḥaqqı çün
Luṭf et ṭabībīñ Ḥaqqı çün
Ol gül lebībīñ Ḥaqqı çün
Kurtar beni Nuḥ Nuḥ
6. Kesretten ‘aciz kalmışam
Luṭf bana buñalmışam
Yollarıma yañalmışam
Gül Ḥamdiye verh verh⁹²

57a

93

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Ḥudāyā baḥr-ı fazlıñla gönül şehriñi kıl salāḥ
Vişāliñ nār-ı ‘aşkıyla bulayım enver-i ervāḥ
Sana müştāk olan dil arzūlar zıkr eyleyüb her ān
Seni bulmaḥ diler dil murgı pervāz eyleyüb revāḥ
2. Mu‘īn ol Kird-gār’ım ḥeste dil divānesi sensin
‘İnāyet eyle şāhım cānlarıñ cānānesi sensin
Leṭāfet mazḥarı dil levḥiniñ dürdānesi sensin
Bu ‘abd-i ‘aciz ednā kuluñ feyziñle kıl ıslāḥ
3. Dü ‘ālem pādişāhısın ‘azimü’ş-şāndır efkārım
Hemān leyl-i nehār ma‘būdı muṭlaḥ sensin izkārım
Nigārım pādişāhsın eyle āgāḥ sırr-ı Settārım
Bu Ḥamdi kuluña ‘avn-i ‘ināyet kıl sana meddāḥ

57b

⁹² Vezne uymamaktadır.

94

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Yā Rabbenā dil murğına nürdan kanād ver kıl ferāh
Tīg olsun düşmān nefsime tevḥīd ile bulam şalāh
Pīrim Bağdād ilinde bir şultān olub 'ālimleri
İrşad idüb yedleriñe vermiş göz görmeden silāh
2. Bendesine daḥi neler a'ṭāsıyla rüşen iden
O'dur hemān Geylānidir anıñ adı ihsān iden
Rūḥ-ı münevverdir āḥ-ı şehbāzı nefsi-i ḥān iden
'Abdulkādir derler aña mürīdine verir felāh
3. Bende anıñ kemteri gedā mürīdi hem müctebām
Gözlerimiñ yaşı aḳar 'aşkı ile sīyām sīyām?
Ḳapusınıñ kıtmirine ḳül olayım doya doyam
Ol toldurub versün bana 'aşḳ cāmını ḳadeḥ ḳadeḥ
4. Nedir bilmem gönlümde ḥāric-i efkārı ḥevātır
Şayub ṭurmaz dil-i 'āşık olan beñde ah ḥātır⁹³

58a

95

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. 'Āşık-ı dīdār idüb kıl ḳalbimi sana cenāḥ
Ac laṭīfā baḥr-ı faẓlıñla 'azīzim her şabāḥ
Dār-ı dünyā mekrine aldanma sil dilden anı
Dü cihānda pādişāhım levḥ-i dil bulsun ferāḥ

⁹³ Dörtlük tamamlanmamıştır.

2. Sen 'ināyet kânısın senden diler dil matlabı
'Āşıkānıñ zümresine kayd idüb bu tā'ibi
Ver murādın göñlümün hürmetine şāh-ı nebī
'Aşkın ey kân-ı kerem çeşmim ide dānem niyāh
3. 'Aqlımı 'aşka değış hem fikrimi sen eyle Hū
Özüñ sevdāya düşürüb şāh cihān sen rü-berü
Bir tecellī kııl 'ayān levh-i dile şāhım diyü
Ağladub inlet kerimā 'aşkı ile kııl felāh
4. Hāmdiyā'yı 'ilm ile a'māl-ı tevfiķ et hemān
Zıkr-i fikr eyle dem-ā-dem uyanub bulsun āmān

58b

'Āşık-ı şādık kılub şāf-ı şarābdan şun 'ayān
Zāhir ü bātın dil-i maz har idüb bulam şalāh

96

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Cihānda kimse etmez kāl u kıyl bilmez nedir rūh
Hudānıñ sırrıdır kendi bilür ānı budur rūh
2. Velī sırr-ı haķıķat tācını kim giydi ise
Anıñ ma'lūmıdır bildirdi Hādī nūrıdır rūh
3. Birāder kāl u kıyle gelmez aşla şehri dilde
Hudānıñ gizlü sırrı var ki anda sırrıdır rūh
4. Kim demiş ferişte tā'ifesinden ānı Hāķķ
Yaratdı yok hesābı bir ulu māh bedridir rūh
5. 'Aķıl ermek maħāldir cins-i insāna ānı Hāķķ

Virüb şānī' dedi bu eşref-i hülk kadridir rüh

6. Hüdāya hamd idüb şükr etmeli Hamdi dem-ā-dem
Anıñ bildigi kāfi sırr-ı a'zam böyledir rüh

59a

97

5'li Hece Ölçüsü

1. Tāleb-i esrār
Āşık-ı dīdār
Kalbiñden envār
Feth ide Fettāh
2. Hüdāya yalvar
Türmayub ey bār
Ol Ğanī Ğaffār
Hāzret-i Fettāh
3. Maşşüdiñ iste
Maţlubıñ iste
Ma'büdiñ iste
Ol Ğanī Fettāh
4. Hüdāyı zıkr et
Hikmetin fikr et
Dā'imā şükr et
Ol Ğanī Fettāh
5. Sivāya baqma
Hiç gönül yaqma
Aşla bıraqma
De Ğanī Fettāh

6. Fettāh Hüdādır
 Şān-ı hidādır
 Ğāyet ‘alādır
 Ol Ğanī Fettāh
7. Fettāh-ı yār ol
 Her yerde var ol
 Āh ile zār ol
 Ol Ğanī Fettāh
8. Sivādan dur ol
 ‘Aşkıyla hūr ol
 Nūrına nūr ol
 Ol Ğanī Fettāh
9. Ol şems-i münīr
 Şevkiyle delir
 Maşşūdın verir
 Ol Ğanī Fettāh
10. Göñlümi aña
 Ver iste liķa
 De Ğanī Mevlā
 Hāzret-i Fettāh
11. Rızādan geçmem
 Cefādan kaçmam
 Ğayrıya göçmem
 Ver Ğanī Fettāh
12. Cān ile māle
 Baķī er kemāle

Sen düş bu hāle
Feth ide Fettāh

13. Hamdiyā iste
Git toğru dostā
Turma āheste
De Ğanī Fettāh

59b

98

5'li Hece Ölçüsü

1. Rūh bedeñleri
Ğam yedikleri
Ne dedikleri
Envār-1 Fettāh
2. İnsan dedigin
Hüb cān dedigin
Sultān dedigin
Envār-1 Fettāh
3. Gördigin inan
Her gördigin cān
Degildir olan
Envār-1 Fettāh
4. ... alıbdur
Nefse gelübdür
Ruħ başa sırdır
Envār-1 Fettāh

5. Emmāre fenā
 Levāmı cībā
 Mülheme hümā
 Envār-ı Fettāh

6. Mutma'inne ol
 Hakkı sende bul
 Ol aña vüşül
 Envār-ı Fettāh

7. Bu ta'rif yeter
 Olmayub ebter
 Ol havz-ı kevşer
 Envār-ı Fettāh

8. 'İrfāna sözüüm
 Budur Hū özüüm
 De iki gözüüm
 Envār-ı Fettāh

9. Fettāhe ol kıl
 Nefsinden kırtul
 Hemān şālih ol
 Envār-ı Fettāh

10. Nefs-i emmāre
 Düşmāndır hāre
 Gel yanma nāre
 Envār-ı Fettāh

11. Fettāh-ı yār ol
 Bul dilde huzūr
 Görinen hep nūr

Envār-ı Fettāh

12. Hāḫdır söyleten
 Hüb vaşf eyleten
 Cāndan dīñleten
 Envār-ı Fettāh

13. İsm-i Hāḫḫ Fettāh
 Kıl meni ıñlāh
 Tevfīḫ et şalāh
 Envār-ı Fettāh

14. Hāmdiyā agāh
 Olagör nāgāh
 İhşān-ı ilāh
 Envār-ı Fettāh

60a

99

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Rabbenā luṭf et bana bu men sana açub cenāh
 'Azm-ı rāh etmek murādım ne eyler ğayrı ferāh
 Sen 'azimü'ş-şān Ğanī kân-ı keremsin Hādiyā
 Eyle ihşān el-amān her bir kemāliyle şalāh
2. Bilmezem bir hüb 'amel sana yaraşur şāh Resül
 'Aşḫına eyle kerem şāh-ı beḳā göster vuşül
 Kuluña ḳalır ise bilmem edeb erkān uşül
 Faḫr-ı 'ālem 'aşḫına şun şerbeti ḳadeḫ ḳadeḫ
3. Sen muḫabbet şerbetin kıl naşīb yā Rabbenā
 Şāh-ı 'ālem 'aşḫına eyle 'ināyet Hādiyā

Mücrim ednā kemterim senden ‘aṭā benden ricā
Sen mürtivvet kânısın zulmetden et her dem felâḥ

4. Ḥamdiyā miskīn garīb bir der-be-der muḥtāc sana
Aç yolumu şāh risālet‘aşkına senden yana
Perr ü bāl idüb gidem vaşlı liķā ḥüsn-i rızā
Eyle tevfiķiñ refiķ nürdan cenāh olam revāḥ

60b

100

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Ḥudāvendā niyāzım bu beni her demde kıl şāliḥ
Kerem kânı dem-ā-dem ‘āşık-ı efgende kıl şāliḥ
Şalaḥiyyet naşīb et her bir a‘zā kalb-i vicdāna
Şalaḥiyyet kāmil Hādīyā bir bende kıl sālīḥ
2. Cihāna gelmeden maḫşūdımız sen şāhı bir bilmek
Ḥulūşāne şalaḥiyyetle kāmil ağlayub gülmek
Şehā ‘aşkıñla tevhi d eyleyüb ahir sana gelmek
Murād sensin efendim bizleri her anda kıl şāliḥ
3. Şārāb-ı ‘aşkıñı şun zühd-i taḫvāniñ ḥevāsından
Geçür ‘aşkıñla Hādī [ma]sivāniñ mācerāsından
Uşandım māsivāniñ bī-vefā nās u nāsından
Bu ‘abdiñ Ḥamdiyā’yı kāmil-i imānda kıl şāliḥ

61a

101

Müstef'ülün

1. Yā Hādīyā
Sen kıl 'atā
Aşkıñ bana
Eyle cenāh
2. Sen pādīşāh
'Ālem-penāh
Birsin ilah
Senden felāh
3. Şān-ı 'azīm
Sensin kerīm
Ġāyet Ḥalīm
Sen ver şalāh
4. Şāh-ı Başır
Sensin Naşır
Şānıñ Ḥabır
Eyle mellāh
5. Şun 'aşkıñı
Bādesini
Dil şehrini
Sen ver ferāh
6. 'Aşkıñ bana
Eyle 'atā
Senden bana
Olam revāh

7. Ğanī Ğudā
Sensin hidā
Bana hümā
Etdirme vāḥ
8. Ğaḫḫdır ulüm
Degil zülüm
Sensin kelüm
Her bir şabāḥ
9. Zıkr eylerim
Fıkr eylerim
Şükr eylerim
Ver inşirāḥ
10. ‘Aşkıñ bana
Taḫlu Ğudā
Sen kıl ‘ātā
Sürāḥ sürāḥ
11. Sen yā Ğalil
Şun selsebil
Cām-ı celīl
Ḳadeḫ ḫadeḫ
12. Şun şāḫiyā
‘Aşḫ-ı şafā
Cāna ciyā
Melāḫ melāḫ
13. Mecnün idüb
Meftün idüb
Sana gidüb

Bulam felāḥ

14. Yā Rabbenā

Sen kıl ‘aḫā

Ḥamdi sana

Recāsı şaliḥ

61b

102

7’li Hece Ölçüsü

1. Sen Allāh-ı Kerīmsin
Ḥakīm Allāh ‘Azamsın
Billā vallāh Ḥalīmsin
‘Alīm Allāh yā Fettāḥ
2. Fütühāt feth idensin
Ḥudā sen ‘ālī şānsın
Dilā nūr-ı nihānsın
‘Azīm Allāh yā Fettāḥ
3. Sende Ḳur’ān kelāmıñ
Ḥudā dārü’s-selāmıñ
Naşīb et tolu cāmıñ
Ḥakīm Allāh ya Fettāḥ
4. Ḥabībiñ ‘aşkına şāh
Ḳılub dil şehrin agāḥ
Seni bildir şehenşāh
Selīm Allāh yā Fettāḥ
5. Fütühātler naşīb et

Dili sana ḥabīb et
 Naşırım sen ṭabīb et
 Başır Allāh ya Fettāh

6. Seniñ kudret-i kemālīñ
 Kemālinde cemālin
 ‘Aṭādır şān-ı ḥālīñ
 Naşır Allāh yā Fettāh

7. Ḥabībiñ Muştafādır
 Ḥudāyā bā şafādır
 Kāmu derde devādır
 Mūnir Allāh yā Fettāh

8. Velī şıdk-ı ekberden⁹⁴
 Şefā‘at dilerim andan
 Sana yalvaruben cāndan
 Diler Allāh yā Fettāh

9. ‘Ömerü’l Fārūḳ ‘ālī cān
 Adālet madeni sulṭān
 Bana imdād ide ol cān
 Raḥīm Allāh yā Fettāh

10. Velī ‘Oḡmān zi-nūreyn
 Dilā ol nūrdır ‘ayneyn
 Mu‘īn olsun bana cānān
 Kerem Allāh yā Fettāh

11. ‘Aliyyü’l-Murtażā şahı
 Cānāndır dilleriñ mahı

⁹⁴ Bu dörtlük itibariyle vezin değişir.

Ki ol şîr buldı ilâhı
Na‘îm Allâh yâ Fettâh

12. Bu Hâmdi gâfil ednâyı
Bağışla anlara bâri
Bu Allâh çeşmiñ nûrı
Raḥîm Allâh yâ Fettâh

62a

103

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Fe‘ülün

1. Sene biñ ikiyüz seksen daḥi dörtde bu târiḥ
Fesâde mâ‘il oldı nâs kıamu dertde bu târiḥ
Çeküb gayret ide gel birâder zıkr-i Ḥaḳḳı⁹⁵
Ki zirâ zıkr idenler cümle ḥalvetde bu târiḥ
2. Hidâyet isteyüb Ḥaḳḳ’dan olalım ‘aşḳa nâ‘il
‘Înâyet dileyüb Mevlâya vâşıl olalım dil
Neme lâzım şu ‘âlemde tükenmez kâl ile kıyl
Şafâyâ olalım ‘aşḳıyla ‘uzletde bu târiḥ
3. ‘Înâyet şaḥib-i kân-ı keremdir eyler iḥsân
Şehenşâh-ı cihân fazlından iḥsân eyler elân
Efendim şâh risâlet ‘aşḳına ol şâh-ı merdân
Mu‘în et bu kıuluñu kıaldı zulmetde bu târiḥ
4. Dü ‘âlem pâdişâhısın ‘azimü’ş-şâna geldim
Kerem kııl eyle iḥsân her murâdım sana geldim

⁹⁵ Hece eksiktir.

Şarāb-ı ‘aşkıñı şun Hādīyā ihsāna geldim

62b

Ĥabībīñ ĥürmetine ĥoyma keşretde bu tārīĥ

5. Nigārım pādīşāh-ı bī-zevālsın eyle ihsān
 Ĥamu dertler devāsı ĥub ĥişālsın sende dermān
 Şerīkin yoĥ efendim ĥüb cemālsın Ġanī Sübhān
 Seni zıkr eyleyüb ağlayam ‘uzletde bu tārīĥ
6. Ĥamu ‘ömrümü ġafletle geçürdüm ĥıl ‘ināyet
 Ĥuluña ĥalvet evde iltifāt et ‘aşĥ-ı ĥālet
 Naşīb et Hādīyā kān-ı kerem cāh-ı selāmet
 Virüb ‘aşkıñ şafāsın eyle firĥatde bu tārīĥ
7. Sana yalvarmadan başĥa ‘ilācım yoĥ bu derde
 Nigārım ‘aşıkım bilmez misin merd oĥlu merde
 Murādım eyle ihsān şalma şāhım ġayrı ferde
 Vişāl ister gönül sen şāhı bu dertde bu tārīĥ
8. Sana ĥasret olan ‘aşıkları memnün idensin
 Cemāliñ nūrına müştākları mecnün idensin
 Gönül maĥşūdını ihsān idüb meftün idensin

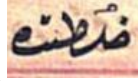
63a

Ĥalīmā luĥf u ihsān eyle vaĥdetde bu tārīĥ

9. Ĥudā yalvardıĥım cān-ı gönülden sen ‘Alīmsin
 Dilā vaĥdetde ‘uzlet eylemek şāhım ‘Azīmsin
 Günāhım çoĥ ise sen maĥfiret kānı Ĥalīmsin
 Bırāĥma ĥurtar imdi eyleyüb bende bu tārīĥ
10. Risālet şāhına baĥş et günāhım mālīkü’l mülĥ

Raḥīmā raḥmetiñ deryāsına her zenbimi silk
 Tuyurma ğayrı ferde Hādīyā bu ‘abdiñi ilk
 Baġıŷla almasun her demde klftede <yā> bu tārīḥ

11. Rāḥimā raḥmetiñ deryāsı buldur beni aldır
 Elim tt udretiñle feyz-yāb et seni bildir
 Cemālīñ perdesin ref‘ eyleyb ryımı gldr

Kerem knı birama ğayrı bu tārīḥ

12. Meded yā Rabbenā her bir mnācātım ābul et
 Sivādan gedim artı ‘arz-ı hācatım abul et
 Muḥabbet baḥŷ idb dilden mlāatım abul et

63b

Sa‘ādet tācını lu eyle celvetde bu tārīḥ

13. Nigārım semi‘ nrīñ levḥ-i dilde eyle rŷān
 Ğanīsın bildiğim bu bir tecellī eyle iḥsān
 Kerem knı meded ey ŷāh-ı ‘ālem bana her ān
 Mu‘īn ol Kird-gār’ım her bir evātıda bu tārīḥ

14. Sana boynum egb āh u enīnim pādīŷahım
 ŷerīiñ yo naziriñ yo seniñ ‘ālem-penāhım
 arıŷmaz kimse sana bir tecellī ıl ilāhım
 Ḥabībīñ ‘aŷına oyma kduretde bu tārīḥ

15. Cemālīñ ŷemi‘ nrın eyle rŷen levḥ-i dilde
 Bilrsn bir ğarībim dīde giryān ğurbet elde
 Ḥudāsın raḥm-ı ğālīb pādīŷahım selsebilde
 Beni yād eyle dildārım zhuratıda bu tārīḥ

16. Mu‘azzam hem mkerrem pādīŷāh-ı bī-zevālsın

Sana yalvaranı maḥrūm kıomaz bir ḥūb ḥıŝālsın
Manendiñ yok efendim pek güzel ŝaḥib cemālsın

64a

‘İnāyet kııl ŝehenŝāḥ kıoyma ‘usretde bu tāriḥ

17. Kıabūl eyle du‘āmı Kırd-gār’ım ŝān-ı ‘alī
Nasib et Ḥamdiyā’yı tez vaḳitde ḥūb ḥıŝālı
Kerem kııl ‘ilmiyāyı gösterüb nūr-ı cemālı
Daḥi memnūn-ı mesrūr eyle rıf‘atde bu tāriḥ

104

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Teveccüh eyledim bir ḥūb niḡāra ism-i Maḥmūd
ŝeref vermiş iki ‘ālemde añā nūr-ı ma‘bud
Cihāniyla cināniyla pādiŝāḥ kııldı ānı Ḥaḳḳ
Daḥi Kıur‘ānda vaŝf etdi kemālatıyla me‘sūd
2. Anıñ başına verdi bir sa‘ādet tācı ŝāḥı
Ki miŝlin bir kibār yok ins ü cinde ol ilāhi
Añā baḥŝ eyledi nūr-ı tecellī bu kelāmı
Ne Ādem giydi miŝlin sırrı ḥikmetde ne Davūd
3. Daḥi nūrımı nūrından yaratdı Ḥaḳḳ tebārek

64b

Feriŝteler dedi bu nūr-ı a‘zam pek mübārek
Ḥudāvendā buyurdi ŝānına *lev-lāke lev-lāk*⁹⁶
Ḥadīŝ-i kıudsiyyān inkārı oldur kıatı merdūd

⁹⁶ Bkz.İktibaslar:3.

4. Anıdır cümleten rıf'at anıdır bunca 'izzet
Anıdır ol livā'-i ḥamd anıdır nūr-ı cennet
Anıdır hep velāyetle kerāmet bunca ümmet
Anıñ hürmetine buldı selāmet ḥazret-i Hüd
5. Aña ta'zīm için geldi ferishteler cihāna
Hemān zıkr eyleyüb ānı sevelīm yana yana
Şalāyetle selām olsun hezārān biñ cenānā
Arar nūr-ı leṭāfetle varır gül 'anberi 'avd
6. Bu Ḥamdi 'abd-i 'āciz ümmeti miskīn günāhkār
Ümidim bu aña bağışlar Allāh ismi Ğaffār
Daḥi esmā'-i ḥüsnāda velī bir ismi Settār
Selāmet eyle şāhım cism ü cānım yaqmaya od

65a

105

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Yā Raḥīm sensin Ḥudā Raḥmān Raḥīm senden meded
Raḥm-ı ğālīb pādişāh şān-ı 'azīm senden meded
Ğayrı bir ferd bilmez aşla göñlümün maqşūdını
Sen mürüvvet kānısın şān-ı kerīm senden meded
2. Bir günāhkār 'abd-i āciz miskīn ednā kemterim
Cümle maḥlūkuñdan alçāk hem deni bir ebterim
Hiç bir işimiz fazlı nūr-ı vişāliñe her bir yerim
Sen Ğanī bir pādişāh ekrem Ḥaḳīm senden meded
3. Kādir ü Kayyümsın ıslāḥ etmege Ḥayy u Ehad
Ḥaḳdır ihlās-ı şerīfte dā'im *Allāhü's-şamed*⁹⁷

⁹⁷ Bkz. İktibaslar:6.

Sensin Allāh ‘azīmü’ş-şān efendimsin ebed
Mağfiret kıl cürmümü şān-ı Hālīm senden meded

4. Korkārim senden kerīmā fazlın artık ya Raḥīm
Eylerim dā’im ricā kıl mağfiret Ḥayy u Kerīm

65b

Ḥamdiyā’ya cins-i elṭāfiında cennetü’l na’īm
Kird-gār’ımsın ‘aṭā kıl yā ‘Alīm senden meded

106

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Şalāhiyyetde dā’im eyle yā Hādī ve yā ma’būd
Muḥabbet şerbetin nūş etdirüb ben-degi-i mes’ūd
2. Ḥabīb-i Kibriyāya baḥş-ı luṭf eyle kerem kāmı
Bağışla şāh-ı kevneyne be Ḥaqqı hürmet-i Maḥmūd
3. Günāhım çoqluğuyla bunca demdem bī-başır kaldım
Fütūhatler naşīb et rüy-ı pāki Ḥaqq şol Dāvūd
4. Murāda irüben benlik hicābın geçmedim Mevlā
‘İnāyet kıl kerem kāmı Ḥali l āsā veyāḥūd Hūd
5. Nebīniñ hürmetine ver selāmetler dü ‘ālemde
Cemāliñ cāmını şun baḥr-ı fazlıñdan söne her od
6. Bu Ḥamdi kuluñı ‘uşşāk içinde yād idüb Vehhāb
Kerem kıl bāg-ı cennetde şafāyı gayrıya ‘avd

66a

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Sen ‘ināyet eyle Hādī ħüsn-i ħālī yā Vedūd
İdeyim her dem seniñle ħasbīḫāl yā Vedūd
Ḫāl diliyle cān diliyle söyle sırrımdan yana
Yol açub göster bana ħüsn-i cemāli yā Vedūd
2. Mālikü’l mülksün benim nem var seniñ cümle nevā
Reng-i elvān nūr-ı tecellī kıl dile Hū-yı hevā
Gönlümü zabṭ eyleyüb bildir seni benden yana
Feyz-i nūr ṭoldurub bildir mā‘ali yā Vedūd
3. Rabbenā sen şāh-ı a‘zāmsın ‘ināyet sendedir
Lā şerīki lā nazīr her dem hidāyet sendedir
Kıl ‘aṭā fazlıñla dil sırr-ı velāyet sendedir
Luṭf idüb baḫş et bana bu mülk ü mālī yā Vedūd
4. Sen Vedūd Allāhü’l a‘zam bir Ğanī şāhsın kerīm
Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem nūr-ı cennetü’l na‘īm

66b

Sensin vallāhü’s-şamed ḫāzır u nāzır ey Ḫalīm
Luṭf u iḫsān et bana her sāl yā Vedūd⁹⁸

5. Sen ‘azimü’ş-şāndan ister dil murādın ey Ğanī
Lā ‘ilāc kıldım meded kıl bilmez oldum ben beni
Dertlü dil dermānı sensin Hādīyā bildim seni
Eyle iḫsān el-āmān nūrıñ zevālī yā Vedūd
6. ‘Ömrümün pes āhirinde lā ‘ilāc etme Ḫudā

⁹⁸ Hece eksik.

Kird-gār'ım şāh-ı a'zamsın dile eyle devā
 Nuşret ihsān eyleyüb her bir tarafından Hādīyā
 Feth-i bāb et hayr ile sen eyle 'ālī yā Vedūd

7. Geçdim artık şu cihānıñ kıyl u kālinden beni
 Kırtarub bir hālvet evde şāklım cism ü teni
 Her nefesde bulayım bu levh-i dilde men seni
 Hāmdiyā'ya nuşret et kılsun cidāli yā Vedūd

108

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Hūdāvendā habībiñ 'aşkına eyle baña imdād
 67a
 Günāhım çoqluğuyla eyledim men nefsimi bir bād
2. Ğanīsın Kird-gār'ım 'azimü's-şān kerīmü's-şān
 Mu'tin ol her nefesde baħr-ı zulmetden kılub āzād
3. Kime aħvālimi arz eyleyüb diyem budur hālim
 Sana ma'lūm ne hācet ğayrı ifşā eylemek mu'tād
4. Nedir hikmet bilinmez bu meşakķat kāmil 'usretde
 Suhūlet ver niĝārım olmasun ğayrı hevā ilhād
5. Ğamuniñ rızķını taķsım ma'mūr başķa bir ferd yok
 Anıñ çün eylerim şāh-ı cihān sana hemān feryād
6. Lisānım cürmüni 'afv eyle kān-ı maĝfiret sensin
 Tabi bā her huşūda baħr-ı ğufrānıñla eyle yād
7. Sana bu 'arz-ı hālim yā 'azimü's-şān bana luţf et

Dilim ‘aciz kılam lāl oldu bilmez hıç ‘ıyāl evlād

8. Bu Hāmdi ‘abd-i ‘aciz miskīn ednā pür günāhkārı
Bağışla şāh-ı kevneyne yüzümü eyleyüb ābād

67b

109

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā her dem hidāyet isterim senden meded
Böyle bir ‘ālī ‘ināyet isterim senden meded
Nūr-ı hıl‘at giydürüb şād eyle gönlüm şehrini
Bāşıma tāk-ı sa‘ādet isterim senden meded
2. Tā ezel ikrār idüb geldim sana yalvarmağa
Cām-ı ‘aşkı nūş idüb şāhım huzūra varmağa
Arzūlar dil dem-be-dem şem‘-i cemālīñ görmege
Muntazar kāmīl delālet isterim senden meded
3. ‘Aşkı rehber kıl bana sen şāha varmağ murād
Etdigim ma‘lūm sana sen eyleyüb gönlümü şād
Lā şerīki lā nazīr sensin şehā ‘ālem cevād
Kıl ‘atā cāh-ı selāmet isterim senden meded
4. Hāmdiyā’ya dest-gīr ol pādīşāhım bī-zevāl
Luṭf u ihsān eyleyüb dil şehrine gizlice gel
Kimseye fāş eylemem esrārı etseler su‘āl
Hüb cemālīñden hālāvet isterim senden meded

68a

110

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Bir Hudāsın birliğinde şüphe yok Hayy u Cevād
 Hamdilillāh eylerim sen şāhı her dem dilde yād
 Çok günāhım ‘afv ider şāhım tutdu ümīd
 Kırma gönlüm fazl-ı gālīb şāh-ı ‘ālem eyle şād
2. Bir za‘īf üftādeyim senden kerem senden ‘aṭā
 Oldığın bildim meded yā Rabbenā şadre şifā
 Hüb cemālīñ görmek için dilerim senden devā
 Cām-ı ‘aşkıñ şun bana bu bābı her dem kıl güşād
3. Şāh risālet ‘aşkına hem rüy-ı pākı Hāḳḳı çün
 ‘Aşkıñı eyle ‘aṭā kām-ı kerem verme hüzün
 Cām-ı dilden meylim seni şāha arttır günbegün
 Pes muḥabbet tācını iḥsān idüb aldır murād
4. Yā Rab et bir bende kıl bābında Hādī Hamdiyā
 Senden ister her murād-ı maḳşudın eyle ‘aṭā
 Baḥr-ı fazlıñdan kerīmā dilerim senden liḳā
 Hem rızā-yı mazhar ‘amel ver şāh-ı bād⁹⁹

68b

111

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Aşkın ister dil dem-ā-dem Hādīyā tutub ümīd
 Eylerim her dem kerīmā çünkü bir ismiñ Mecīd
 Baḥr-ı fazlıñdan Hudāvende dil-i ābād idüb
 Eyle iḥsān şāh-ı ‘ālem şehri dil ola cedīd

⁹⁹ Hece eksik olduğundan vezne uymamaktadır.

2. Sen 'atā kân-ı kerîmsin Hādîyâ şanıñ 'Azîm
Men bir ednâ kemterim miskîn za'îf sensin Hâlîm
Hâlîme idüb 'işyân kıl mağfiret Rabbü'l Raḥîm
Sen meded kıl pâdişâh-ı bî zevâlsın yâ Vaḥîd
3. Bağrı yandır muḥabbet nârını luḫfuñla sen
Mâsivâyı maḫv idüb verir yine ḫulḫ-ı ḫasen
Ḳâdir ü Ḳayyûm seniñ 'aşkıñla ḫolsun cism ü ten
Cân fedâkâr-ı Ḥudâ kıl defterim eyle sa'id
4. Ḥamdîyâ'nıñ cürmü çok ise seniñ raḫmıñ Ğanî
Bildigiñ gibi çürüt ḫurut Ḥudâ cism ü teni
'Aşkıña düşür amân verme bana bulâm seni
Sen âña ḫâdirsin Allâh degil isem müsteb'ad

69a

112

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Kemâl-i ḫudretiñle dil seni arzu kılar mevcûd
Sana dâ'im niyâz idüb diler dil maḫşudın ma'bûd
'İlim edeb hüner bilmez ise de Hādîyâ senden
Ümîdin kesmeyüb isterim vişâliñ bâğını vürüd
2. Şarâb-ı ḫamrıñı gördü menâmında Ḥudâvende
İçerler 'aşık-ı şadıḫlarıñ hem oluben bende
Velî virânemi kıl şâh-ı 'âlem 'aşık efgende
İdüb göster cemâliñ şâh-ı ḫübânım budur maḫşûd
3. Neñ eksiltür ḫazîneñden şeḫeşâh-ı cihân sensin
Gönüller nûrını müzdâd iden sırda nihân sensin

Şerīkiñ yok nazīriñ [yok] dilā şāhi b divān sensin
Revā gör şāh-ı ‘ālem ‘aşkıña hem eyleyüb mes‘ūd

4. Nigārım Hamdiyā’ya sen ‘atā kıl baħr-ı fazlıñdan
Cemāliñ cāmını her dem ‘ināyet şāh-ı luṭfuñdan
Revā gör ey Raħīmā saġar-ı meyħāne baħrından
Ṭolu ver şāh-ı ‘ālem sen be Haħķı ħürmet-i Maħmūd

69b

113

7’li Hece Ölçüsü

1. Beni böyle söyleden
Seniñ ‘aşkıñ yā Vedūd
Aġlayub hem iñleten
Seniñ aşkıñ yā Vedūd
2. Ħamd eylerim aña men
Fedā olsun cism ü cān
Sermeden uyan dayan
Seniñ aşkıñ yā Vedūd
3. Dilimde zıkr etdiren
Ķalbimde fikr etdiren
Dā’imā şükr etdiren
Seniñ ‘aşkıñ yā Vedūd
4. Manzūme yazar kalem
Gönlümden aca¹⁰⁰ ‘ilim
Çekdirmeyen ġam elem
Seniñ ‘aşkıñ yā Vedūd

¹⁰⁰ Hece eksiktir.

5. ‘Aşk kazanın kaynadan
Esb-i nefsi oynadan
Hādīyā bu dil beden
Seniñ aşkıñ yā Vedūd
6. Gönlüme cezbe viren
Dilde hevāyı soran
Vişāliñe er gören
Seniñ aşkıñ yā Vedūd
7. Cān-ı dil şād iden
Berzaḥdan azād iden
İsm-i pākiñ yād iden
Seniñ aşkıñ yā Vedūd
8. Ḥamdiyā’ya her sözi
Söyletdiren nergīzi
Yazdıran böyle yazı
Seniñ aşkıñ yā Vedūd

70a

114

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. Ḥamdilillāh levḥ-i dilde senden artık bir Eḥad
Yoğ’azīzim zıkr-i fikrim sensin *Allāhü’s- şamed*¹⁰¹
Ba’zı efkārım sivāya meyl ider ...
Hiç unutmam Hādīyā sensin ‘Alīm senden ...
2. İhtiyācım şapdırub meyl etdir ağıyarını

¹⁰¹ Bkz. İktibaslar:6.

Çok günahım pādişāhım eyle ihsān zārīñı
 Zēnbimi ‘afv eyleyüb bağışla şāh dildārīñı
 Luṭf u ihsān et bana ‘aşkıñ yolunda bī ‘aded

3. ... didāre dil geçdim kāmudan Hādīyā
 Bir tecellī kıl kerem kānı bana senden yana
 Perr ü bāl idem ser-ā-pā baḥr-ı fażlıñla ‘atā
 Eyle maḳşūdım efendim bendeñi sen etme red

4. Ḥamdiyā miskīn günāhkār kul kapuñda ağlarım
 Zārı zārı inleyüb bağrım nāre tağlarım
 Kalmadı cismimde taḳat hep eridi yağlarım
 Aradan ḳaldır ḥicābı vāsıl eyle çekme sed

70b

115

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ḥayy u Ezelsin yā Vedūd
 ‘Āli güzelsin yā Vedūd
 Hem bī-yezālsın yā Vedūd
 Aḥsen cemālsın yā Vedūd
2. Ḥamd eylerim ... yā Vedūd
 Nūr-ı ci nānsın yā Vedūd
 Sermeden uyan yā Vedūd
 Ḥulḳ-ı cānsın yā Vedūd
3. ‘Alīm Ḥakīmsin yā Vedūd
 Ğāyet ‘Azīmsin yā Vedūd
 Ḥalīm Selīmsin yā Vedūd
 Sen bir Kerīmsin yā Vedūd

4. Ğafūr Şekürsun yā Vedūd
Ğanī Ğayyürsun yā Vedūd
Sen bir Şabürsun yā Vedūd
Hem ism-i nürsun yā Vedūd
5. Raḥmānū'l Raḥĩmsin yā Vedūd
Şāḥib na'ĩmsin yā Vedūd
'Āli kelĩmsin yā Vedūd
Ğāyet Ḥalĩmsin yā Vedūd
6. Sem'ı Başĩrsin yā Vedūd
Şāḥim Naşĩrsin yā Vedūd
'Āli Ḥabĩrsin yā Vedūd
'Aẓĩm Kebĩrsin yā Vedūd
7. Şāḥib sa'ırsin yā Vedūd
Nūr münevversin yā Vedūd
Ḥamdiyā sırsın yā Vedūd
Sırrında nürsun yā Vedūd

71a

116

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ḥayy u Ḷayyumsın meded yā Rābbenā senden meded
... yā sensin Ḥudā eyle 'aṭā senden meded
On sekiz biñ 'ālemin ma'būdı sensin Hādīyā
Gönlümüñ maqşūdısın şāh-ı beḳā senden meded
2. Şāh-ı 'ālem bir tecellī kıl dile bu māsivā
Vāḳ'ı ola dilden hevā nefs-i emmāre bana

Luṭf u iḥsān et ġarīb ḳaldım meded yā Rabbenā
Sensin *Allāhü's- Şamed*¹⁰²yā Hādīyā senden meded

3. Lā şerīk-i lā nazīr ḳoyma beni zār-ı zebūn¹⁰³
Arttırub iḳlim-i dilde feyż-i nūr günbegün
Şāh-ı 'ālemsin Ḥudāvende Kerīm her dem 'uyūn
Ağlasun 'aşkıñla bu dilde dilā senden meded
4. Sen leṭāfet mazḫarı kân-ı vefāsın yā Vedūd

71b

Pādişāh-ı bī-zevāl şāh-ı beḳāsın yā Vedūd
Raḥm-ı ġālīb yā Rāḥi m derde devāsın yā Vedūd
Ḥālīḳ-ı şems ü ḳamer fevḳü'l a'lā senden meded

5. Birsin ey Mevlā yüzüm tıtdum sana senden kerem
Dest-ġır ol şāh-ı 'ālem 'abdiñim çekdirme ġam
Dü cihānda sen mu'īn ol Hādīyā verme elem
Lā şerīk-i lā nazīr māhliḳā senden meded
6. Senden imdād olmaz ise Hādīyā ḥüsrandayım
Bu günāhım keşretiyle ġālībā nīrāndayım
Raḥm-ı luṭf et pādişāhım bī- zevāl giryāndayım
Zenbimi ḳıl maġfıret kân-ı şafā senden meded
7. Şāh risālet 'aşkıma baḫş et günāhım Hādīyā
Hem rızā-yı pākine ṭāleb bu 'abdiñ Ḥamdıyā
Baḫr-ı fazlıñla Kerīmā sen naşīb eyle liḳā
Dem-be-dem senden dilerim ey Ḥudā senden meded

72a

¹⁰² Bkz. İktibaslar:6.

¹⁰³ Zebūn: Yazma metinde ظیون şeklinde yazılmıştır.

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Şefā'at mazharı kân-ı şafâ sensin Muḥammed
 Ḥudānîñ nûrî her derde devâ sensin Muḥammed
 Seni vaşf etdi Kıur'ân-ı 'azîmde Hakk Te'âlâ
 Manendiñ yoğ dilâ fevķü'l â'lâ sensin Muḥammed
2. Nebîler ser-firâzı şâh-ı 'âlem şânîñ 'âlî
 Nebî 'Âdem şafîyullah cânda her kemâli
 Seniñ 'aşkıñla buldı Hakk ta'âlâ vişâli
 Gönüller nûrî her dilde cilâ sensin Muḥammed
3. Daği elinde berķ etdir dilâ nûrîñ münevver
 Seniñ 'aşkıñla oldu cism-i toprakdan muşavver
 Seniñ ħürmetiñ girdi cînâne oldu server
 Ezelsin tâ ebed nûr-ı nevâ sensin Muḥammed
4. Daği Şîr erdi nûr-ı rahmetiñle Hakk'â maķbûl
 Olub alnına naķl etdîñübüvvet nûr-ı şâğ u şol

72b

Cihâna şaldı pertev pâdişâhlığa bulub yol
 Ḥükümet etdi her ħâlde dilâ sensin Muḥammed

5. Daği Nûḥ buldu Hakk'dan ħürmetine nûr-ı elķâf
 Necât ikrâm idüb verdiñ sefinesiyle şâf şâf
 Kıamu maħlûķiñ oldu ħûb aķası kâmil eşrâf
 Ḥulûş-ı 'aşķ ile 'abdi Ḥudâ sensin Muḥammed
6. Daği Mûsâ 'aşâsı mu'cizât izħâr iderdi
 Seniñ nûrîñla Tûr tağına Mevlâya giderdi
 Seni Hakk'dan su'âl idüb bilürdi zıkr iderdi

Ḳamu maḥlūk bir ‘āli hedā sensin Muḥammed

7. Gülistān oldu İbrāhim Ḥalīle nār-ı Nemrūd
Seniñ nūrıñla şāhım iftiḥār eylerdi Davūd
Daḫi İsa semāvātı ‘urūc etmek maḫşūd
İdüb ümmetlige şāhib livā sensin Muḥammed
8. Ḳamusı enbiyānıñ şānıñı ta‘zım iderler
Sana ümmetligi Ḥaḫḫ’dan dileyüb vaşf iderler

73a

Ḥabīb-i Kibriyāsın şāh-ı ‘ālem yād iderler
Ser-ā-pā nūr-ı enver māhliḳa sensin Muḥammed

9. *İlā yevmü’l kıyām*¹⁰⁴ bāki kitābıñ ḥükm-i Ḳur’ān
Daḫi İnci l Tevrāt müctemi‘ anda ferāvān
Zebūr āyetleri mestūr içinde ‘āli ḡufrān
Cemāliñ ḥüsn-i cennet Muştafa sensin Muḥammed

10. Seni kim vaşf ider vaşşāf olan Mevlā kerĩmsin
Nübüvvet mażharı şāh-ı beḳā nūr-ı na‘ĩmsin
Niḡārım sen cihānda *Raḫmeten-li’l-‘alemĩn*¹⁰⁵sin
Manendiñ yoḳ ḥabīb yā şefā sensin Muḥammed

11. Kerem kānı baḡışla Ḥamdıyāyı şāh-ı dīne
Mürüvvet baḡş idüb Hādīyā kıl yaḳĩne
Cemāliñ cāmını şun nūr-ı pākiñ ḥürmetine
Şefā‘at eyle ey kān-ı vefā sensin Muḥammed

73b

¹⁰⁴ Bkz. İktibaslar:10.

¹⁰⁵ Bkz. İktibaslar:2.

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hüdāyā nūr-ı nūrîñ şāh risālet hān-ı Ahmed
Şehādet eylerim Hāḡḡ'a şefā'at kān-ı Aḡmed
Şefī'ü'l-Müznibīn¹⁰⁶kān-ı vefādır dü cihānda
Nebīler ser-firāzı dilleriñ sulṡān-ı Aḡmed
2. Dü 'ālem pādişāhı ol kerem kānı cemālin
Velī mirāt-ı dilde göstere ḡüsn-i vişālin
Naşīb et Kird-gār'im bendegi her ḡüb ḡişālin
Şefī'imdir efendim gönlümün cānān-ı Aḡmed
3. Nübüvvet mazḡarı kān-ı keremden bana imdād
Olur hiç şüphe etmem ümmet-i mecrūḡına şād
İdüb göster cemāl-i bā kemālin rüyum ābād
Kıla her demde Hādī dilleriñ bürhānı Aḡmed
4. Muḡammed Aḡmed-i Maḡmūd o zātıñ ism-i pāki
Gözümün tütüyāsı her ḡademde pāk-i ḡāḡi

74a

Dilā gönlümde her dem 'aşıḡıñ nār-ı firāḡı
Vişālin isterim etdim sana imān-ı Aḡmed

5. Şerīkiñ yok nazīriñ yok Hūdā birsin demem lā
ḡamuniñ ḡālıḡı sensin efendim şāniñ a'lā
ḡabīb-i Kibriyā nūr-ı nübüvvet cāh-ı bālā
Bana bildirdi ḡamidā ḡālıḡ sübhānı Aḡmed
6. Dil-i mirātımı pāk eyle fazlıñla Hūdāyā

¹⁰⁶ Bkz. İktibaslar:1.

Ki zirā çok günāhım ne ola aña hedāyā
 Şefā‘at eylesün kân-ı kerem maḥşerde bana
 Daḥi tutsun elimden nūr-ı dil ḥandān-ı Aḥmed

7. Ḥudā vaşşaf K̄ur‘ānı ‘azīminde evzātı
 Yedīne aldı Ḥaḫḫ‘dan Ḥamdiyā ‘ālī berātı
 Daḥi ümmetine teblīğ idüb aḥsen şifātı
 Güzel bildirdi Hādī bizlere K̄ur‘ān-ı Aḥmed

74b

119

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Şehādet eylerim vallāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd
 Bu kālı söyler billāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd
 Resūl-i Kibriyāsın şah-ı ‘ālem zāt-ı Ḥaḫḫ nūrı
 Cihānı neylerim tāllāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd
2. Nebīler ser-firāzı sensin ey şāh-ı beḫā senden
 Şefā‘at isterim kân-ı kerem şadre şifā senden
 Mu‘īnim Nāşirimsin rāzıyam şāh Muştafā senden
 Hemān zıkr eylerim Allāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd
3. Sana *lev-lāke lev-lāk*¹⁰⁷ tēcımı iḥsān iden Mevlā
 ‘Azīz etdi iki ‘ālemde şānıñ cümleden a‘lā
 Seniñ ḫadd-i laḫfiñ sidretü’l ḫubā¹⁰⁸ daḥi bālā
 Seniñle bulurum Allāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd
4. Seniñ ḫürmetiñe yağmur yağar dünyā olur ma‘mūr
 Senin ḫürmetiñe güneş çıkar ‘ālem bulurlar nūr

¹⁰⁷ Bkz. İktibaslar:3.

¹⁰⁸ ḫubā: Yazma metinde طوغبا şeklinde yazılmıştır.

75a

Seni inkār idenler oldı Mevlādan dem-ā-dem dur

Seninle göreyim ol şāh-ı şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd

5. Muḥammed Aḥmed-i Maḥmūd dilā nāmıñ seniñ şehā

Manendiñ yoḡ Ḥudā birdir şehenşāhı cihān-ārā

Cihānıñ hem cinānıñ pādişāhı sensin ey Mevlā

Seniñle bulayım der-gāh şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd

6. Melekler arasında nāmıñ Aḥmed nūr-ı mevcūdāt

Daḡi cennetde Maḥmūd oldı şānıñ şāhibü’l āyāt

Zemīn üzre Muḥammed nām-ı şānıñ nefis ile işbāt

İdüb zıkr eylerim sen şāh-ı şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd

7. Kāmunıñ seyyidi şāh-ı cihānsın ḡadriñi Allāh

Bilür sen evvelīn hem āḡīrinsin nūr-ı nevā Allāh

Şefā‘at eyle Ḥamdi ḡuluña her ān bi-‘avni Allāh

Seniñle bulurum āgāhı şānıñ ‘ālī yā Maḥmūd

75b

120

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ey şefā‘at mazḡarı şāh-ı beḡā senden meded

Ey kerem kāmı ḡabīb-i Kibriyā senden meded

Dertlüler dermānı sensin kām-ı ‘irfān merḡābā

*Raḡmeten-li’l-‘alemīn*¹⁰⁹kām-ı vefā senden meded

2. Şāh-ı ‘ālemsin seniñ muḡtācıñım sen ḡıl ‘atā

¹⁰⁹ Bkz. İktibaslar:2.

Dertlüyam dermāna geldim yā Resūlallāh sana
 Dest-gır ol raḥm-ı luṭf eyle bana şāh-ı beḳā
 Kıl şefā'at ey Resūl müctebā senden meded

3. Ey mürüvvet ma'deni sen şehā etdim iktidā
 Sen kerem kānı efendimsin cenāb-i Kibriyā
 Boynum egri yalvarub gönlümi tıtdum sana
 Eyle imdād Ḥamdiyā'ya dā'imā senden meded

121

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Şad hezārān biñ şalāt ile selām aşḫābıña
 Şıdḳ ile ez cān-ı dil yalvarı vardım bābıña

76a

Şāh-ı 'ālem merḫabā aḫbābıña ecdādıña
 Şad hezārān biñ taḫiyāt ey hümā senden meded

2. Men seni ma'nāda defā'atle gördüm şāh-ı dīn
 Ḥamdilillāh şofra-yı ḫurmāya vardım yā mu'īn
 İltifātıñ 'ālī şāhı enbiyāsın mürselin
 Cām-ı 'aşḳıñ şun bana cān-ı cibā senden meded

3. Bir za'īf üftāde bī-çāregim ey pāk-i zāt
 Baḫr-ı fazlıñla dile nūrıñla kılsıñ iltifāt
 Bendeyi şāh-ı Resūl olsan n'ola aḫsen şıfāt
 Dü cihānıñ ni'metinden yig bana senden meded

4. Ḥamdiyāyı bāb-ı sübhāndan ayırma yā Resūl
 Kıl şefā'at nūr-ı zātı Kibriyā bulam vüsül
 Şun cemālīñ cāmını ölmezden ön 'aşıḳā öl
 De dile ey faḫr-ı 'ālem dilberāsından meded

76b

5. Hādīyā senden kerem dil şehriñi sen eyle şād
Her cihetle sana muhtācım kerīmā şāh-ı bād
Baħr-ı fazlıñla şehenşāh eyle ihsān el-āmān
Şāh risālet ‘aşkıña bir ‘ālī bābıñ kıl güşād

122

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. ‘Alīm sensin ‘Azīm sensin Ḥalīm sensin Ğanī Mevlā
Sana boynum egüb leyl-i nehār yalvardığım bālā
Rızā-yı pākiñe mazhar kılub bu bendeñi şāhā
Zelīl etme dü ‘ālemde yüzümü eylegil ābād
2. Sen Allāhü’l ‘azimü’ş-şāna layık pes‘atā ihsān
Niyāzım bu kerem kānı kuluñı eyleyüb ḥandān
Cemāliñ cāmını şun Kird-gār’ım bendeği her ān
‘Aṭālar eyleyüb şāh-ı cihān -ārā idüb imdād
3. Dem-ā-dem cürm-i ‘iṣyān eyleyüb tuğyān benim şehā
Seniñ luṭfuñ Ğanī kān-ı kerem ‘iṣyān benim şalā
Lāṭifā baħr-ı fazlıñla kuluñu eylegil ihyā
Ḥudā kān-ı kerem Ḥamdi seniñ nefsinde her ifsād

77a

123

Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Bilmem ne etsem eylesem
Kimse bana etmez mesned
Yansam bâ kalem söylesem
Gelmez bana imdād ebed
2. Sensin Ğanī Perverd-gār
Senden meded şāh-ı Kird-gār
İşim gücüm fiğān-ı zār
Senden meded bana ehad
3. İmdāda muhtāc olduğım
Hüzünüyle hasret kaldığım
Ma'lūm sana buñaldığım
Her bir cihetle yā şamed
4. Ey pādişāhı bī-zevāl
Koyma beni lāl hūb cemāl
Tut destimi eyle vişāl
Bī hürmet enver-i ced
5. Rūy-ı siyāhım pādişāh
Sensin Ğanī 'ālempenāh
'Afv eyle zenbim yā ilāh
Çekme bana zulmeti sed
6. Baħr-ı zulmetde kaldığım
Ma'lūm sana yañıldığım
Rabbenā sana geldigim
Luṭf u ihsānıñ bī 'aded

7. Bu Һamdiyā sever seni
 Bilürsün ey Һayy u Ğanī
 Şaşırđı dñnyā bī-denī
 Senden meded senden meded

77b

124

Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Şāh-ı cihān senden meded
 Şaşırđı meni nefsi bed
 Eyle 'ināyet Hādīyā
 Ezher cihetle yā Ehad
2. Geldim cihāna bir ğarīb
 Oldum vişale 'andelīb
 Be hürmet-i Һaqq-ı habīb
 Tüt destimi sen yā şamed
3. 'Aşq-ı muhabbet ver bana
 Gönlümü döndürem sana
 'Azīmetim senden yana
 Olsun müdām mişli esed
4. Gerçi günāhım katı çok
 Raħmetiñ bahrı Ğanī soğ
 Eyle beni nür-ı turūk
 Zülmeti kaldır çekme sed
5. Men bir ğarīb miskīn zelīl
 Tüt destimi sen yā Һalīl

Hem bî-başîr aldım ‘alîl
Mücrim diyü eyleme red

6. Sensin Ğanî şâh Kird-gâr’ım
Raħm et bana nür-ı nigâr
Câm-ı cemâliñ dil-figâr
Şun dem-be-dem eyle meded

7. Ğamdî senin ‘aşkıñ niyâz
İder ‘ayân ey kâr-ı sâz
Luţf et dile dirâz dirâz
Muħabbetin ...

78a

125

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

1. Ey laţîf luţf et dile her dem seniñ ‘aşkıñ lezîz
Şevķ ile hüzñ ü elem hem firķatiñ meħriñ lezîz
2. Dâr-ı dünyâ mekrine müstağraķ etme yâ Raħîm
Raħm-ı ğâlîb pâdişâhsın yâ Râħîm raħmıñ lezîz
3. Pâdişâh-ı bî-zevâl derler sana Ğayy u Ezel
Bir günâhkâr ķul ğarîb miskînim hem hûb ‘amel
4. Yok benim defterlerimde fażl-ı raħmıñ ey güzel
Pek Ğanî ey pâdişâh-ı bî-zevâl luţfuñ lezîz
5. Şâh-ı ‘âlem ıztırâbım var disem hep suç bana
Sana ma‘lûmdur ne ğacet Hâdîyâ ğilmiñ lezîz
6. Göremem hiç ğalk-ı dünyâ putperest âdemleri

Sözlerini tuysam halvetde hüb 'ilmiñ lezîz

7. Hamdiyâ'yı baħr-ı zulmetde koma yâ Hādīyâ
Rāzıyam her emriñe luḡfuñ lezîz ḡükmüñ lezîz

78b

126

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hamdilillāh levḡ-i dilde nūr-ı 'irfāniñ lezîz
Luḡf u iḡsān etdiḡiñ Qur'ānda ḡufrāniñ lezîz
2. Şah-ı 'ālemsin şeheñşāh-ı cihān luḡfuñ ḡani
Bir ḡudāsın şüphesiz İslāmda imāniñ lezîz
3. Hamdilillāh nūr-ı imānı bize tevḡiḡ idüb
Eylediñ mü'min muvaḡḡid böyle iḡsāniñ lezîz
4. Bu kerāmet bu hidāyet bu 'ināyet bizlere
Hamdilillāh sen 'azimü's-şāne Qur'āniñ lezîz
5. ḡazret-i Qur'ān büyük ḡufrān bize ḡamd eyleriz
Hep teşekkür eyleriz bu luḡfu Yezdāniñ lezîz
6. Cümle maḡlūḡātdan efdal eylediñ yâ Rab bizi
Hamdilillāh bu latīf insāna vicdāniñ lezîz
7. Bir büyük ni'met ver ol kim ḡaddi yoḡ pāyānı yoḡ
Raḡm ile luḡf etdiḡiñ insāndaḡi cāniñ lezîz

79a

8. Hādīyā her bir nefes şükründen ‘āciz kıllarız
Her nefes zıkr eyleyen ‘aşk ile ħandānıñ lezīz
9. Hep seniñdir dil tutaķ ağız burun kılb baş ayak
Bu ‘ināyet bu kerāmet luţfu sübhānıñ lezīz
10. Sırr-ı sübhānellezi esrā yı bildir yā Ğanī
Sırr-ı vaĥdetde ‘atāyı nūr-ı rahmetiñ lezīz
11. Levĥ-i dil şehrinde mestür etdiđiñ cāh-ı cebā
Eyle ey şāhım ‘atā bildim bu gülşeniñ lezīz
12. Şāh-ı ‘ālem ħalıķ-ı ādem seni zıkr eylerim
Yine seniñ luţfuñ ile bulurum şānıñ lezīz
13. Hādīyā sen kıl ‘atā aşlā tükenmez ni‘metiñ
Baĥr-ı fazlıñla kerīmā ħüsn-i rüşeniñ lezīz
14. Şāh risālet ‘aşkına sen kıl ‘ināyet yā Vedūd
Bendegi eyle ‘atā her ‘ālī zi-şānıñ lezīz
15. Ħamdiyā’ya şāh-ı ‘ālem luţf idüb bir kez görün
Ey leţāfet mazĥarı bu ħüsn-i cānānıñ lezīz

79b

127

Mefā‘ılün/ Mefā‘ılün/ Mefā‘ılün/ Fe‘ülün

1. Ħudā senden gelen ‘avn-i ‘ināyetde telezzüz
Hedā senden gelen her ħāl hidāyetde telezzüz
2. Kerem kāmı seniñ luţf u leţāfet şāhı sensin
Kemāl baĥr-ı fazlıñla ‘atāfetde telezzüz

3. Cihānda bir nefs-i lezzet bulunmaz ehli Hakk'a
Şanur cāhil ki dünyāda şekāvetde telezzüz
4. Şekāvet kāfire ehl-i nifāk yāraşur bil
Velī mü'mīnlere her hāl sa'ādetde telezzüz
5. Sa'ādet isteyüb Hakk'dan sa'id olmağa cehd et
Kerem kânı kılar a'tā selāmetde telezzüz
6. Selāmet ehl-i İslāmın şalāhiyyet yüzünde
Dilā 'aşk-ı şafāsıyla muhābbetde telezzüz
7. Telezzüz kisb idüb 'aşk-ı muhābbetle Hudāyı
Arayub levh-i dilde hüzn-i hasretde telezzüz
8. Hudānıñ sırrı nūrı levh-i dilde Hamdiyā sen
Hemān zıkr eyle vahdetde hālāvetde telezzüz

80a

128

Mef'ülü / Mefā'ülü/ Mefā'ülü/ Fe'ülün

1. Dünyāda gönül 'aşkı hevā eyle telezzüz
Eyle dün ü gün Hū-yı hevā eyle telezzüz
2. Ol nefs-i hevālarla şaşın olma muhālif
Bul Hakk'a giden nūr-ı nevā ile telezzüz
3. Hem iste Hudā'dan daği 'aşkıyla muhābbet
Ol 'aşk-ı mürīd cāh-ı 'alā eyle telezzüz

4. Hakk kân-ı kerem luğ ider 'uşşâkına lâbüd
Eyle dün ü gün 'aşk-ı şafâ eyle telezzüz
5. Ey bād-ı şabâ yâre selâm eyle dilimden
İster ki ide hüsn-i dilâ ile telezzüz
6. Ben vahdete benlik emelin şatma dilerdim
Kesretde bugün buldı şifâ eyle telezzüz
7. Ey Hādīyâ seniñ cām-ı cemālīñde leğāfet
Şun vaqt-i seher bula vefâtıyla telezzüz
8. Sen kân-ı kerem luğ u 'ağā kııl bu kemālī
Hamdi kuluña eyle divānıyla telezzüz

80b

129

Mef'ülü / Mefā'ülü/ Mefā'ülü/ Fe'ülün

1. Ey dil idelim 'aşk-ı Hudā ile telezzüz
Hiç etmeyelim meyl-i sivā ile telezzüz
2. Hakk 'aşkı yeter gönlümüzde enveri vāhid
Toğsun idelim şevk-i şafâ ile telezzüz
3. Hādī'den olur 'ālī 'ināyet bu maqāma
Gel isteyelim nūr-ı nevā ile telezzüz
4. Dil eyleyelim hamd ü senā bār-ı Hudā ile
Hem çok idelim şāh-ı beğā ile telezzüz

5. Dünyāda miskīn günleri bir gün gibi geçer
Uḫrāda olan murğ-ı hümā ile telezzüz
6. Etmekte şafā ey dil-i şeydā bu gülistān
Seyrān dīdeler derde devā ile telezzüz
7. ‘Āşıklara ‘aşk bādesi çün zevk-i şafādır
Zāhidlere cennetde refā ile telezzüz
8. Ḥamdi kuluña ‘aşkı naşīb eyle Ḥudāya
Hoş geldi dile ḥüsn-i rızā ile telezzüz

81a

130

Mef‘ülü / Mefā‘ülü/ Mefā‘ülü/ Fe‘ülün

1. Ḥaqq ‘āşığına ‘aşk-ı şafālar mütelezziz
‘Aşānelerde cām-ı cibālar mütelezziz
2. Ḥaqq’dan dilerim cām-ı cibāyla gice gündüz
Hādī kerem et böyle ‘aḫālar mütelezziz
3. Ol şāh-ı cihān kām-ı vefā ‘aşk-ı Hādī
Baḫş eyle dile nūr-ı nevālar mütelezziz
4. Ol şāh-ı velāyet dem-i ‘aşığına Ḥudāya
Sen eyle ‘aḫā şadre şifālar mütelezziz
5. Dil mülkünü kıl feyz-i şafāsıyla münevver
Sen eyle kerem derde devālar mütelezziz

6. Ey kân-ı kerem luṭf u hidāyet sana maḥṣūs
Şadıḳlarıña vaşle vefālar mütelezziz
7. Sen kân-ı ‘aṣṣānı ‘azimden dilerim men
Luṭf eyle bana sana du‘ālar mütelezziz
8. Ḥamdi ḳuluña kân-ı kerem eyle ‘ināyet
Baḥş eyle bana dilde liḳālar mütelezziz

81b

131

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā senden kerem luṭf u ‘aṭā iḥsān lezīz
Rabbenā senden bana her dem nūr-ı ḡufrān leziz
2. Ey Ḥudā sen mālīkū’l mülksün Ğanī Perverd-gār
Şāh-ı ‘ālemsin efendim ey dilā murādın lezīz
3. Fāsıḳıñ fişḳ-ı fesādı cürm-i ‘iṣyānı ḫelāl
‘Ābīdīñ ‘abdiyyetiyle zāhide bürhān lezīz
4. Şāliḫiñ iḫlāşı ḫoş ma‘nāda maḳbūl dem-be-dem
‘Āşıḳıñ ‘aşḳı muḫabbetle olan vicdān lezīz
5. Kimseye bāḳī degil dünyāda mülk-i māl maḳāl
‘Aşḳ ile kisb etdiğiñ Ḥaḳḳ’dan gelen Ḳur‘ān lezīz
6. ‘Āşıḳāne şadıḳāne şevḳ ile zıkr etdiğiñ
İsm-i a‘zāmdır ‘azīzim enver-i sübhān lezīz

7. Tāleb-i esrār olan boş koymayub dil şehrini
Dā'imā zıkr etdigi 'aşk-ı hevā her ān lezīz
8. Şāh-ı 'ālem hālīk-ı ādemsin ey aḥsen şifāt
Ḥamdiyānīñ dā'imā zıkr etdigi canān lezīz

82a

132

Müstef'ilün

1. Şāh-ı beḳā
Eyle 'aṭā
'Aşk-ı Ḥudā
Dilde lezīz
2. Hū-yı hevā
Nūr-ı nevā
Şevḳ-i liḳā
Dilde lezīz
3. Bana bu 'aşk
Verdi firāk
Ey yüzü āḳ
Eyle mezīd
4. Derde devā
Ḥub-ı Ḥudā
Nūr-ı nevā
Dilde lezīz
5. Dilde dilā

Nūr-ı cilā
 Hüsni-rızā
 Dilde lezīz

6. Cām-ı cibā
 Sākī Baba
 Sen şun bana
 Dilde lezīz

7. ‘Aşk-ı nigār
 Ol dilfigār
 Gönlümde yār
 Dilde lezīz

8. Rabb-i Raḥīm
 Şān-ı ‘azīm
 Her bir na‘īm
 Dilde lezīz

9. Hüsni-cemāl
 Verir kemāl
 Hüb-ı vişāl
 Dilde lezīz

10. ‘İrfān-ı nūr
 Etse zuhūr
 Bulur huzūr
 Dilde lezīz

11. Hādī Hudā
 Şāhib ‘atā
 Bir hüb şadā
 Dilde lezīz

12. Cām-ı cemīl
Kāmīl delīl
Ol hūb Ḥalīl
Dilde lezīz

13. Ḥaqq'dan naşīb
Olsa şabīb
Ḥūb dil lebīb
Dilde lezīz

14. Ḥamdi 'aā
Ḥaqq'dan bana
Gelse devā
Dilde lezīz

82b

133

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā sen kıl 'ināyet dil dehānım eyle şāz
Baḥr-ı faẓlıñla cihān-ārā nihānım eyle şāz
2. Mülk-i dil nūr-ı nigāre muntaşır teşrīf buyur
Kıl mürüvvet şāh-ı dil murğ-ı cīnānım eyle şāz
3. Raḥm-ı gālīb pādişāh-ı bī-zevālsın şüphesiz
Bendeñe raḥm eyleyüb şaḥib divānım eyle şāz
4. Bir ġarīb miskīn sana muḥtāc faķīrim yā Vedūd
Dest-gīr ol tut elim cān-ı cihānım eyle şāz

5. Sana yār oldum bana gel vaḥdetimde yā Raḥīm
Raḥm-ı luṭf eyle bana dīnim imānım eyle şāz
6. Bir ġarīb üftādeyim raḥmıñ niyāzı dā'imā
Bir tecellī kıl bana ey gülfesānım eyle şāz
7. Ḥamdiyānıñ gönlü sana rabṭ olub *Ḥakke'l yakīn*¹¹⁰
Eyle şāhım baḥr-ı fazlıñla cinānım eyle şāz

83a

134

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Ḥudāvendā ḥabībıñ 'aşkına sen kıl meni şāz
'İnāyet eyleyüb kân-ı kerem kıl ey Ğanī şāz
Bu gird-āb zulmetinde qoyma fazlıñla Ḥudāyā
Ḥabībıñ 'aşkına eyle dilā cān-ı teni şāz
2. Kemāliyle Raḥımsin pādişāh-ı dü cihānım
Efendim pādişāhım levḥ-i dil nūr-ı nihānım
'İnāyet şāhib kân-ı kerem şāhib divānım
Seniñ luṭfuñı diler Ğanī şāhım kıl anı şāz
3. Şarāb-ı 'aşkıñı cānım çeker baḥş et Ḥudāyā
Kemāl-i baḥr-ı fazlıñla kuluñı eyle ihdā
Sana rabṭ eyledim gönlüm Ğanīsın eyle a'tā
Kuluñdur Ḥamdiyā kân-ı kerem eyle bunu şāz

¹¹⁰ Bkz. İktibaslar: 5.

135

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā yandım uşandım şerr-i menden el-'iyāz
Kird-gār'im kırtar artıķ ins ü cinden el-'iyāz

83b

Ente Hāfız yā Laţif hıfz-ı şerrden sen meni
Ol Müsevī kalb-i hār her cism-i cāndan el-'iyāz

2. Kādīr ü Kayyūmsın *Allāhü's- şamed*¹¹¹senden meded
Muķtedirsın Hādīyā sensın ehad senden meded
Şāh-ı 'ālem şān-ı a'zamsın meded senden meded
Her kıyāfet zınnetiyle taşkıını andan el-'iyāz
3. Oñ sekiz biñ 'ālemiñ şāhı sana ma'lüm nihān
Kudretiñde cümleten efkār-ı nās hıulķ-ı cihān
Hıketinden şormaķ olmaz hem bilinmez çok zamān
Hüs-n-i zann etdiklerim tütü dehāndan el-'iyāz
4. Sana sığındım Hudāvendā ğarībim sen Ğayyūr
Pādışāhsın kadr-i 'ālī hem dağı ismiñ Ğafūr
Raħm-ı luţf et 'abd-i 'āciz Hamdiyā'ya yā Şabūr
Sana şığındım şeyātın içre fenden el-'iyāz

136

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā senden niyāzım bu dil-i virānemi şāz
Eyle şāhım sen Ğanīsın luţf ile giryān-ı şāz

84a

¹¹¹ Bkz. İktibaslar:6.

Bir tehī destim günāhım çok yüzüm k̄ara meded
Luṭf u iḥsān et bana fazlıñla bu ‘uryān-ı şāz

2. Şāh-ı ‘ālem nūr-ı a‘zam Kird-gār’ım Hādīyā
Rūzı senden niyāzım sen ‘aṭā eyle bana
Bu boynu egri kapuña geldim ‘azīzim men sana
Yüz tuṭub kıldım niyāz eyle dili hem cānı şāz
3. Bir ġarīb bī -çāreyim senden meded k̄an-ı kerem
Raḥm-ı ġālīb pādişāhım bī-zevāl gösterme ġam
Rabbenā senden niyāzım bu bana her cām-ı cem
Şun şehensāh-ı cihān kıl ḥüsnüñe ḥayrān-ı şāz
4. Sen Ğanīsın yā Ğafūr çokdur zenbim maġfired
Eyle ey k̄an-ı vefā nūrıñ ḥabīb aḥsen şıfat
‘Aşkıñı sen kıl kerem dil mülküñe ezher cihet
Bir tecellī kıl kerem k̄anı dil-i gülşeni şāz
5. Hādīyā ġafletde koyma bu dil-i virānemi
Baḥr-ı fazlıñla uyandır ‘aşkıñı murgānımı

84b

Ḥamdiyā gösterüb güldür dilā cānānımı
Sen ‘ināyet kıl bana sırriñda ki bürhānı şāz

137

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Kerem k̄anı¹¹² seniñ ‘aşkıñ bendeñe herdem lezīz
Şun efendim ḥamr-ı ‘aşkı bāde cām-ı cem lezīz

¹¹² K̄an-ı kerem: Yazmada “kerem k̄anı” şeklindedir.

Neylerim 'iŝyānımıñ pek keşreti etdi zelīl
Şāh-ı 'ālem her ŝabāh eyle kerem aḥŝām lezīz

2. Hūzn-i ḥasret derd-i mihnet dem-be-dem ḍoldı dile
Sen 'ināyet eyle ŝāhım iḥtiyāc verme kıla
Seniñ 'aşkıñla Hūdāya yalvarub ṭurdum yola
Bir dilenciyim kıpuñda ver bana emām lezīz
3. Kıoyma maḥzūn göz göre dūŝmāna karşı Hādīyā
İzṭırābım her cihetle artırdı ey ŝāh-ı beḳā
Rūy-ı pāki ḥürmetine ŝol ḥabībīñ Muŝtafa
Kıl 'ināyet Ḥamdıyā'ya luṭf ile aḥkām lezīz

85a

138

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Fazlıñ artık ey Ğanī ismiñ seniñ Ğafūr Ŝekūr
Hem 'Alımsin hem Ḥakımsin Hādīyā ŝanıñ ...
On sekiz biñ 'ālemiñ ma'būdı sensin ya Ğanī
Raḥm-ı ğālīb pādiŝāh bildim seni ğāyet Ğayyūr
2. Kim seni vaŝ eylesin Hayy u Ezelsin Hādīyā
Kādir ü Kıayyūm efendim ḥālık-i cānsın dilā
Lā ŝerīk-i lā nazīr bildim seni sen kıl 'aṭā
Her du'āmı müstecāb et ḥaḳkı çün ol ŝān-ı nūr
3. Kırd-ĝār'im rāzıyam her emriñe fermāniña
İḥtiyācım var ŝehenŝāh-ı cihān dermāniña
Sen 'ilāc et her ḥuŝūŝda bu ĝarīb selmāniña
Bir za'īf üftāde-i bī-çāregi sen yā Ŝabūr
4. Ḥamdıyā miskīn ğünāhkār ğāfil ednā kemterim

Cümle maḥlūkuñdan alçāk bir günāhkār ebterim
 Hiç görünmez oldı levḥ-i dilde nūr-ı serverim
 Ḥamdiyāyı ey laṭifā senden aṣlā etme dur

85b

139

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ḥayy u ... lem yezāl sensin Ğanī Perverd-gār
 On sekiz biñ 'ālemin ḥallākı sensin Kird-gār
 Hiç tükenmez ni'metiñ rezzāk-ı 'ālem yā Ğanī
 Bir Ḥudāsın ṣāh-ı 'ālem raḥm-ı luṭf et dilfigār
2. *Lā-ṣerīk ü lā-naẓīr*¹¹³ Allāh sana her minnetim
 Ḥālıkım sensin bana senden gelür her ni'metim
 Ḥādiyā sen eyle dā'im bula keşret ülfetim
 Levḥ-i dilde enveriñ eyle nigārım aṣīkār
3. Bihteri ṣāh-ı cihānsın Ḥādīyā senden 'ātā
 Ey mürüvvet mazharı kıl sırrı 'aṣka aṣīnā
 Verme senden ğayrı Ḥādīyā raḥm-ı luṭf ider bana
 Raḥm-ı luṭf et ṣāh-ı 'ālem bendeñi ey ḥüb nigār
4. Dil dem-ā-dem zıkr-i fikriñle murādım yā Ğanī
 Ey kerem kānı efendim bilmez oldum men meni

86a

'Aṣkıñı eyle naṣīb ṣevkiñle bulayım seni
 Yā nice bir gün çeküb ṭursun bu Ḥamdi intizār

¹¹³ Bkz. İktibaslar:7.

140

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Ҳudāvendā beni bağışlasañ memñun olur dıldār
Münāfıqlar hemān maḥzūn ḳalur şāhım ider efkār
'Adālet tahtınıñ şāhı hümāyūn 'aşḳına Hādī
Bana tefīḳ idüb tevḥīdini dilde ḳılma tekrār
2. Sana her dem 'aṭā iḥsān yaraşur 'abdiñi her ān
Kerem ḳılmaḳ revā şāh-ı cihān et bendeye gufrān
Benim ise işim gücüm hevā noḳşān ile 'işyān
Sanadır ihtiyācım şāh-ı 'ālem şāhibü'l esrār
3. Bu Ḥamdi ḳuluña yā Rabbenā luṭf u 'ināyet ḳıl
Seni senden niyāz idem vişāliñe hidāyet ḳıl
Ḥabīb-i Kibriyāniñ 'aşḳına sāhib velāyet ḳıl
Ḳulūbım şehrine ṭoldur tecellī eyleyüb envār

86b

141

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Ṭarīḳ-i Nakşibendi sālīke na'mü'l 'alādır kim
Gürūh-ı 'aşıḳānın tez vaḳitde cezbe-dār eyler
2. Ḳulūb-ı 'ārifāne zıkr-i Mevlā bir cilādır kim
Şadāḳatle cenāb-ı Kibriyāya vaşl-ı yār eyler

3. Tefekkürle tezekkürle gönlümde ma'rifet nûrı
Tulu' eyler kamer-veş levh-i dilden âşikâr eyler
4. Hemân rabt-ı kulüb et bahır-ı firkatle Hudâvende
Seni âgâh ider elbetde dil 'âlem şikâr eyler
5. Şalâhiyyetde kâmil bu havâşa vuslat ister
Hulûş-ı 'aşk ile dünyâ evin terk-i diyâr eyler
6. Hevâ-yı nefsi emmâre murâdından kaçar kat'en
Hudânîñ 'aşkına düşüb özünde nür-ı nâr eyler
7. Yanar envâr-ı 'aşkıyla gözünden dökülür yaşlar
Arar maşşudını ez cân-ı dil Hâkğ'a firâr eyler
8. Bu râhîñ ibtidâsı degil şerb-i gâyet helâl olmak¹¹⁴
Sezâ şadık-ı ekber şevki gönlünde kırar eyler

87a

9. İki zıdd ictimâ'ından şakın emrâz olur zirâ
Harâm ile Hudânîñ zikri cisme çün zarâr eyler
10. Riyâzet gıllığış farz-ı 'ayn oldı bu râh içre
Tehâretle sülük iden kılu Hâkğ berhudâr eyler
11. Çalış ez cân-ı dil *Estağfiru 'İlâh*¹¹⁵günde yüz kerre
Oğu ihlâş idüb fikr eyle her leyliñ nehâr eyler
12. Şalât ile selâm çün feyz-i dilde eyleyüb müzdâd
Sehre uyanık zât gönlünü ol behâr eyler

¹¹⁴ Vezin hatalıdır.

¹¹⁵ Bkz. İktibaslar:13.

13. Çalış tevhīde yā ism-i Celāl izni mürşidle
Muhabbet cāmını nüş eyle gönülün gül'zār eyler
14. Murād-ı maşşudı Hakkıñ rızāsı çün sülük iden
Kulümü Hakk rızāsında Süleymān-veş nigār eyler
15. Letā'if beş maḥal insān vücūdunda anı mürşid
Sana ta'rīf ider tadrīc ile hūb yādigār eyler
16. Letā'ifler leb-ā-leb nūra garķ olsun hemān çalış
Gice gündüz 'azizim çok mu'īniñ hūb çehār eyler
- 87b
17. Velī şiddik-ı ekber maḥviyetde koydu esrārı
'Avām- ı nās bulup bilmek degil mümkün gādār eyler
18. Riyāzetle havāşş-ı 'ilm 'amel ihlāş ile 'aşkı
Özüñde yak çerāğ-ı nūrı dil mürşidi var eyler
19. Cihānda 'uzlet et efkārı dünyāyı çıkar dilden
Şārıl 'aşka cihād lāzım gönül ağıyār-ı yār eyler
20. Dilā ağıyār-ı denān? amāde efkārı sığın Hakkā
Hudādan nuşret iste sırr-ı rūḥa Hakk civār eyler
21. Cesāretle mehābet lāzım ançün bu bezār içre
Bu zulmet perdesinden geçmek tevḥid-i hisār eyler
22. Velī nūrān-ı hil'at giymeyene Hakk tecellīden
Naşīb gelmez sana yalvar Hudāya dilde var eyler
23. Kerāmetle keşf-i māni' sülk-ı Hakkā derler Hakk
Gurūr etmek ne lāzım ba'zı şaşkın iftiḥār eyler

24. Kemer táb-ı cihân mişli cemâl-ı nūr-ı Maḥmūdı
Temāşā eyleyen dil çeşm-i envārı bu kār eyler

88a

25. Düşür maḥviyyet-i kübrāya cism-i cānda cānānı
Bulur sâlikleri şâh Nakşibendiñ hüş bezār eyler

26. Düşüb bu baḥr-ı âhżâne geçüb zulmetleri Ḥamdı
Temāşā kıl cemâl-i nūr-ı Maḥmūd şâh-süvâr eyler

142

Mef'ülü / Mefā'ülü/ Mefā'ülü/ Fe'ülün

1. Bu seyr-i sülük ehline lâzım olur eş'ār
'İbretle nazār eyleyene buluna güftār
Gayretde kuşūr etmeyiñ gönül evine
Yağmür gibi yağmaya mı dil şehrine envār
2. Çün zıkr-i Ḥudā 'aşıkına enveri hil'at
Mecnün-ı Ḥudā eylediler 'aşk ile riḥlet
Meftūnı olub eyleyelim Ḥaḥk için 'uzlet
Ḥaḥk 'aşıkına etmeye rüyet-i dīdār
3. Ḥamd eyleyelim zāt-ı Ḥudānıñ keremi çok
Meftün olanıñ gönülünü yak derd ü gamı çok

88b

Ḥamdı kuluna levḥ-i dilinde sitemi çok
İsmiñi anıñ zıkr idelim 'aşk ile tekrār

143

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Gel ey zāhid beni 'āşık olub bī-'ār olandan şor
Dem-ā-dem şevk ile ez taleb dīdār olandan şor
2. 'Īnādına tayanmış hod-bīn şūfilere şorma
Kerem kıl rüz şeb her bir işi eş'ār olandan şor
3. Fünūn-ı 'aşk ile her dem Hūdāyı zikr ider gönülüm
Arām vermez gice gündüz dil-i ezķār olandan şor
4. Teşekkür eylerim Teñri ta'ālaya bihamdillāh
Şerī'atde tarīķatde dil-i iķrār olandan şor
5. Cihānñ hulkına ragbetden el çekdim Hūdā için
Çekildim keşret içre vahdete serdār olandan şor
6. Hūdā Hamdi kuluna baħr-ı fazlından kerem kıldı
Bu hāl-i vahdet içre toptolu envār olandan şor

89a

144

11'li Hece Ölçüsü

1. Dil murgı kafesde şaşdı tolaşdı
Perr ü bal idecek meydān gözedür
2. Ğam-ı baħr-ı gönülde yıķanub taşdı
Ğālibā cem'ine 'ummān gözedür

3. Neylesün dil hazīn bir murādına
Nā'il olmağ için ihsān gözedür
4. Hūdādır maṭlab-ı a'lā gönülde
Cemāl-i hüsnüne seyrān gözedür
5. Bāb-ı şerī'atde noḡşān var iken
Ṭarīḡde şāh-ı merdān gözedür
6. Hāḡīḡatden neş'e-yāb olmağ ister
Mürşid-i kāmīl 'irfān gözedür
7. Rızāyı liḡāya cān atar ama
Bī-hüner hem bī-kes 'üryān gözedür
8. 'İlim a'mālim yoğ bir hüner bilsem
Ġafletle enver-i Yezdān gözedür
9. Rüy-ı siyāh bağt-ı bed-ḡāreyim çün
Bu nefis-i emmāre 'iṡyān gözedür
10. Hāḡā deryāsına müstağrağ oldum
İstiğrağde gönlüm raḡmān gözedür
11. Heste dil da'imā cenāb-ı Hāḡḡ'dan
Necāt ister nūr-ı imān gözedür
12. Hāmdiyā manzūme ile Hūdādan
Dil şehrīne sırr-ı sübhān gözedür
13. Pādīşāh-ı 'ālem Ġanī Hūdādan
Her nefes ihsān-ı cānān gözedür

89b

145

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Ne yüzden yalvarub nāz eyleyem kân-ı kerem bilmem
 'İnāyet şahibi sensin meded yâ Râb yâ Settâr
 Sana ma'lûm 'azîmü'ş-şân gönül maḥzûn ide gülmem
 Raḥîmâ baḥr-ı ğufrânîñla memnûn eyle yâ Ğaffâr
2. Nigârım senden artık Tañrı yok vallâh sen birsin
 Mu'în ol pâdişâhım levḥ-i dil şehrinde Ḥaḳḳ sensin
 Kâmu düşmüşlerin elin tutar vallâh ḥüb mîrsin
 Seniñ luṭfuñla şâhım yardım eyler Ḥazret-i Ḥaydâr
3. Şehenşâh-ı cihân nûr-ı nigârıñ 'aşkına yâ Rab
 Dilâ ikrâr-ı sadık nûr-ı vâriñ 'aşkına ya Rab
 Şadâkat mazharı ḥüb çâr-yârıñ 'aşkına yâ Rab
 Mu'în olsun bana ol Ḥacı Bektâşı Velî ḥünkâr
4. Kuluñ Ḥamdî seniñ 'aşkıñ niyâz idüb diler ğufrân
 'Aṭâ kân-ı keremsin kuluña eylegil iḥsân
 Cemâliñ câmın şun Kird-gâr'ım dem-be-dem her ân
 Vişâliñ taṭlu cânımdan bana ey sevgili dildâr

90a

146

11'li Hece Ölçüsü

1. Ḥikmet-i Ḥudâ'dan su'âl olunmaz
 Kim murâd etse behre-yâb ider

‘İlm-i riyā niye aşla bilinmez
Kiminiñ du‘âsın müstecâb ider

2. Kimin ‘alîm ider kimin fâzıl
Kimin kāmîl ider kimin ‘adîl
Kimin ‘aşîk ider kimin vâsıl
Kimin tarîkatde feyz-yâb ider
3. Kimin cāhil kılar kimin dem-beste
Kimin za‘îf kılar kimin ħeste
Kimin ‘aşkıñı kılar şâyeste
Kimin ħāķîkatde kām-yâb ider
4. Kiminiñ elinden alur mālını
Kiminiñ şormazlar ħâl u şânını
Kimi çok feyz etmiş Ĥaķķ iĥsânını
Kiminiñ nāsîbiñ nân u âb ider
5. Kiminiñ cihānda yüzün güldürür
Kiminiñ göñlüne irfān doldurur
Kimiñe ‘aşkıyla vuşlat buldurur
Kimiñe işini âsî-yâb ider
6. Kiminiñ şevķini vaşl-ı yâr ider
Kiminiñ baĥrını şevķ- nâr ider
Kimine ĥam virüb bed aĥyâr ider
Kimini öldürüb hep türâb ider
7. Kimini Ĥamdîyâ ĥayrete şalâr
Kiminiñ başını mihnete şalar
Kiminiñ göñlünü beĥcete şalar
Kimin ‘aşķı ile ĥüb cevâb ider

5'li Hece Ölçüsü

1. Allāhü'l 'Alīm
Hem şān-ı 'Azīm
Vallāhü'l Kerīm
Bir ism-i Ğafūr

2. Ğufrān-ı Ğanī
Dilerim anı
'Afv ide meni
İhsān ide nūr

3. Raḥmān o Raḥīm
Sultān o Kerīm
Ol nūr-ı na'īm
Bu şān-ı Şekūr

4. Bir vaḥdet Hū
Ol şāh-ı kamu
Kul ḥalığı o
Hem ism-i Şabūr

5. Ol şāh-ı cinān
Vallāha inān
Ḥilāḳ-ı cihān
Ğāyetle Ğayyūr

6. Ğāfīl kıluyam
Başımda menām
Bana tolu cām
Diye mey buyur

7. ‘Aṭāsı ‘azīm
İkrām-ı na‘īm
Ġāyetle Raḥīm
A‘ṭāsı server
8. Göñlümde nūr
Rengi nūr-ı Ĥudā
Ey gizlü şabā
Gel eyle zühūr
9. Dil cānıyla ten
Ey hulḳ-ı ḥasen
Yoğ et meni sen
Hem eyle tıyūr
10. Zühdi ver ġam
Yok yüzü aġam
Yürekde yāġım
Sen eyleme dur
11. Senden dileğim
Çarḳ-ı felekim
Ĥüsni-i melekim
‘Afv eyle kuşūr
12. Ḥamdi Ġanī Ḥaḳḳ
Eylemez ırāḳ
Der yüzümü yāḳ
Sem‘iñe tıyur

148

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Pādişāh-ı bī-zevāl sensin Ğanī Perverd-gār
Şāh-ı ‘ālemsin ‘azīzim bir Hūdāsın Kird-gār
On sekiz biñ ‘ālemiñ hılāķı sensin yā laţif
Her ķuluñ fi‘il murādı sana ma‘lüm āşikār
2. Öyle ‘ālemsin ki Mevlā senden a‘lem kimse yok
Sen hidāyet eylediñ fażlıñla ‘ālem gerçi çok
Senden öğrendi Hızır İlyās havāsi hem tūruk¹¹⁶
‘İlmi senden sen bilürsün ķuluñı ķıl bahtiyār
3. Bu ‘alā’iķ fitnesinden ķurtarub¹¹⁷ yā Rabbenā
Eyle tevfiķiñ refiķ yā Hādīyā senden yana
Feth-i bāb et nuşret et ‘ilim edeb verem sana
Hādīyā eyle ‘atā kār-ı vefā ey şāh nigār
4. Aradan ķaldır gönülde ķalmasun zūlmet siyāh
Nūr-ı dil nūr-ı tecellīden bula maķşūdı şāh
Hamdiyāniñ maķşūdı a‘lāsı sensin pādişāh
Yek nazar ķıl Hādīyā dil bāģı olsun gülzār

91b

149

8’li Hece Ölçüsü

1. Kimiñ ķāpusuna varub
Tūram sen var iken ey yār
Ķamuniñ maķşūdın virüb
Tūran sen var iken Ğaffār

¹¹⁶ Metinde “tūruk” şeklinde yazılmıştır.¹¹⁷ Metinde “kutarub” şeklinde yazılmıştır.

2. Sana varub seni bildim
Ġanī bir ŧāh seni buldum
'Aṭāñi isteyib geldim
Zenübım setr iden Settār
3. Cihāniñ ħālıkı sensin
Cenāniñ rāzıķı sensin
'Aṭāniñ māliki sensin
Seniñ faẓlıñ Ġanī her bār
4. Ĥudāya Kird-gār'ımsın
Göñülde bir niġārımsın
Dilā burc-ı ħiŧārımsın
ŧıġındım sana ey dildār
5. Dil-i mecrūķı ŧād eyle
Ķamu ġamdan āzād eyle
Ġafūr ismimi yād eyle
Efendim sensin ey ħünkār
6. Benim ħālim sana ma'lüm
Degil ġayra gerek oġlum
ŧehenŧāħım sana ħulum
'Aṭālar eyle yā Cebbār
7. Ĥabīr sensin ŧabūr sensin
Ġafūr sensin ŧekūr sensin
Naŧīr sensin Baŧīr sensin
Seni yād eylerim her bār
8. Sana boynum egüb ṭurdum
Ĥudāsın arayub ŧordum

Sana her dem gönlüm verdim
Vişāliñi idüb efkār

92a

150

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Hudāvendā ḥabībiñ ‘aşkına dil şehrine envār
‘İnāyet kıl hidāyet kıl be Ḥaqqı ḥürmet-i Ḥaydār
*Şerīkiñ yok nazīriñ yok*¹¹⁸Hudāvendā ‘azimü’ş-şān
‘İnāyet eyleyüb kırtar bu zūlmetden Ğanī Ğaffār
2. Dü ‘ālem pādişāhı Kird-gār’ım luṭf u iḥsān et
Erenler evliyālar arasında ehl-i ‘irfān et
Zünūbum mağfired kıl pādişāhım bana ğufrān et
Dü ‘ālemde şehensāh-ı cihān sensin dilā dildār
3. Penāhım raḥm-ı ğālīb şān-ı ‘āli şah-ı ‘ālemsin
Sana ma‘lūm Kerimā sırrı dil rezzāq-ı Ādemsin
Dilerim dā’imā fazlıñ nigārım ğāyet erḥāmsın
Bilürsün ‘abd-i ‘āciz sana muḥtāc bu kuluñ muḥtār
4. Şekürsın hem Ğafürsın baḥr-ı ğufrānıñla yād eyle
Göñül maṭlūbımı iḥsān idüb luṭfuñla şād eyle
Efendim pādişāhım Ḥamdıyāyı ḥüb ‘ibād eyle
Be Ḥaqq-ı ḥürmet-i şāh risālet ḥāzin-i esrār

92b

¹¹⁸ Bkz. İktibaslar:7.

151

8'li Hece Ölçüsü

1. İztırābımdan haberdār
Verme senden ğayrı bir yār
El-āmān ey Ğanī Ğaffār
'İnāyet eyle yā Settār
2. Seni zıkr eyleyüb tursam
Dem-be-dem ārayub şorsam
Hemān aña göñül yorsam
Sivāyı bilmesem her bār
3. Düşünmesem 'aş fikrin
Dā'im etsem seniñ zıkrin
Ne hadem var ğamıñ sırrın
Bileyim hāzīn-i esrār
4. Rāhīm sensin Kerīm sensin
Na'īm sensin Hāki m sensin
Hālīm sensin 'Alīm sensin
Sen ihsān et bana tekrār
5. 'Azīmü'ş-şān Raḥīm Allāh
Laṭīf Allāh Kerīm Allāh
Seniñ şānıñ 'Azīm Allāh
Ḥudāsın ey Ğanī Ğaffār
6. Cihānıñda nihānıñda
Şi'ārım 'āli şānıñda
Dilimde hem dehānımda
Seni zıkr eylerim dildār

7. Beni ölmez öñ öldür
Vişâliñ nūrını taldur
Hicābı āradan kaldır
Gönül şehrine ver envār
8. Kuluñ Hamdi seniñ Hādī
‘İnayet dileyüb kıldı
‘Aṭā kānı seni buldı
Bana ‘avn eyle yā Cebbār

93a

152

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1. Meded yā Rabbenā imdāda muhtācım Ğanī Ğaffār
Bana ‘avn-i ‘ināyet kıl ḥabībiñ ‘aşkına dildār
Zünūbum mağfiret eyle şehensāh-ı cihān-ārā
Seniñdir fażl-ı iḥsān nān-ı ni‘met baḥr ile enhār
2. Sana yalvarub iḥsānıñ dilerim dü cihānıñda
Gerek dilde gerek serde gerek her nihānıñda
‘Aṭāñı isterim kān-ı kerem her dem dīvānıñda
‘Abeş mi yoḥsa ey zāhi d Ḥudā’ dan istemek her bār
3. Sana geldim Ḥudāvendā seni buldum olam bende
Beni kıl ‘aşık egfende kemālin eyleyem izhār
Sana yalvarmağım vācib dile ez cān u dil Hādī
Daḥi farz oldu t̄apmaqlık kamu ömrümce yā Settār
4. Bu Hamdi ‘āciz ednā miskīne luṭf u ‘ināyet kıl
Diyār-ı ğurbet elde bir ğarīb nāçar hidāyet kıl
Şehensāh-ı cihān fażlıñla bu ‘ande ma‘ūnet kıl
Kemāl baḥr-ı luṭfuñla ‘ināyet eylegil tekrār

153

8'li Hece Ölçüsü

1. Günāhkārına istiġfār
Medār olur imiş ezkār
Hemān eyleyelim tekrār
Meger 'afv eyleye Ğaffār
2. Ğudāya ihtiyācım var
Elim tār kālurum muẓtarr
Hemān şıdk ile istiġfār
İdelim salik-i Cebbār
3. Ğudādır maġfıret kānı
İder kullarda ihsānı
Hemān zıkr eyleyüb ānı
Diyelim sen Ğanī Settār
4. Bizi ħulķ eyleyen vāĥīd
Kılar kendüsüne 'ābīd
Olalım dem-be-dem şācīd
Ğanī Raĥmān hem ol Settār
5. Anıñ luţf u 'aţā ihsān
Anıñdır maġfıret ğufrān
Anıñdır ins ü cīn hem cān
Anıñdır cümleten eţvār
6. O kādır Ğaĥķ-ı ta'ālayı
Hemān zıkr idelim 'ālī

Bıraķub kıyl eyle k̄ālī
Diyelim ħāzīn-i esrār

7. Zünūbum çok Ğafūr sensin

Ki şāhib ‘ālī ihsānsın
Raĥīmā şāh-ı ħakānsın
Bizi ‘afv eyle sen tekrār

8. Ĥabībīñ ‘aşķına baĥş et

Bizi ānīñ ile ĥaşr et
Bu Ĥamdi ķuluna ... et
Be Ĥaķķ-ı ĥürmet-i Ĥaydar

94a

154

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1. Ĥazīn dil ķaldığım efķār-ı ğayra verdiğim nedir
Nīgārı terk idüb efķār-ı dünyā ķıldığım nedir
Ne çāre ihtiyācım böyle bir emrāza duş etdi
Bu berzāĥ bende ğālīb baĥt-ı bed nām ķıldığım nedir
2. Göñül yüzü Ĥudāya dönmez aşla ĥep dünyāda
Şanurdum zühd-i taķvām cennet aldı dār-ı ‘uķbāda
Bu efķārı ‘aceb yaĝma ider ise bu sevdāda
Ĥarāmdır ehl-i ‘uķbāya cihān aldandığım nedir
3. Biriñ efķārı ĥiç şirket ķabul etmezdiğin bildim
Ĥamu a‘zālarım bu ‘aşķ ile gitmezdiğin bildim
Ĥulunu pādīşāĥ ğayra virüb şatmazdiğin bildim
Bu ĥāl-i ıztırābım çün şarārub soldığım nedir

4. Şerī'atden ʔarīkatden haḳīkatden hūner bilmem
 Sūlūkum velākin dilden özge bir ...
 Cemāliñ cāmını nūş eyleyüb aṣlā ʔanar silmem
 De Ḥamdi cümle berzaḳ çün gerüye ʔaldığım nedür

94b

155

Müstef'ilün

1. Ey Kird-gār
 Cām-ı ḥumār
 Şerbetini
 Şunsañ ne var
2. Şān-ı 'Azīm
 Ğanī Ḥaki m
 Sensin na'īm
 Cennet civār
3. Sensin 'aṭā
 Kan-ı vefā
 Şāh-ı beḳā
 Sın ḥūb nigār
4. Sensin Raḥīm
 Nūr-ı na'īm
 Şan-ı 'Azīm
 Sen zūlfikār
5. Cām-ı Cemīl
 Şun yā Celīl

Sen ol delîl
Ey 'aşk-ı nâr

6. Şâh Kird-gâr
Ey hûb nigâr
Kıl 'âşikâr
Evvel behâr

7. Şâh-ı beķâ
Sen kıl 'atâ
Şadre şafâ
Ol 'âlî yâr

8. Luţf eyleyüb
Hûb söyleyüb
Rıfķ eyleyüb
Kıl âşikâr

9. Zēnbim keşîr
Ey şâh Naşîr
Sensin Basîr
Şüphe mi var

10. Kıl 'izzeti
Et rahmeti
Be hürmeti
Çehâr-ı yâr

11. Sensin Ğanî
Sen kıl meni
Bulam seni
Leyl-i nehâr

12. Ey pādišāh
 ‘Ālem-penāh
 Rūyum siyāh
 Bağrım yanar

13. ‘Afv eyle sen
 Hūlk-ı ḥasen
 Bendegi sen
 Ol yār-ı ġār

14. Ḥamdi kuluñ
 Bulup yoluñ
 Vāşıl oluñ
 De bī-diyār

95a

156

11’li Hece Ölçüsü

1. Receb Şa‘bān geçdi geldi Ramazān
 İftārda tedārik āb u nān ister
 ‘Aceb vuşlat günü yā Rab ne zemān
 Göñül Kird-gār’dan ḥūb cinān ister
2. Kān-ı kerem iḥsān şāḥibi sensin
 Kudret ise Mevlā ġāyet āḥsensin
 ‘Aṭā kıl Hādīyā şāḥib iḥsānsın
 Nān u nī‘met her dem dil dehān ister
3. Muḥtāc olmağ nāsa ‘azāb isem
 Raḥm idüb Rabbenā çok nān-ı na‘īm
 Luṭf u iḥsān eyle ey şān-ı ‘azīm
 Bir ben degil cümle cān cihān ister

4. Hābībīn ‘aşkına ey Ğanī Ğaffār
Risālet şāhına bağışla Settār
Zünūbum ‘afv idüb yārlıġa ey yār
Cemālīn nūrını dil ‘ayān ister

95b

5. Hādīyā bir bāba muhtāc eyleme
Kuluñ za‘īf naḥif çok ‘ac¹¹⁹ eyleme
Kasāvetle ḥeste mecāz eyleme
Rabbenā dil senden sāye yān ister
6. Pādişāhım sensin miskīne mu‘īn
Luṭf u iḥsan eyle Rabū’l ā‘lemīn
Risālet şāhınıñ ‘aşkına emīn
Eyle dü cihānda ḥüb dīvān ister
7. Erḥāmü’l Rāḥīmin Ğanī ilāhsın
Şāh-ı ‘ālem bana ḥān pādişāhsın
Cümle maḥlūkātā ‘ālem-penāhsın
Eliñden şarāb-ı erguvān ister
8. Seni zıkr eyleyüb seni fikr etsem
Sana ḥamd eyleyüb sana şükr etsem
Māsivānıñ efkārını terk etsem
Bu dertlere Mevlā dil dermān ister

96a

9. Ḥamdiyā ğurbetde bī-çāre ğarīb
‘Aşkına beher dem lebīb ‘andelīb

¹¹⁹ Kelime “‘ac” şeklinde yazılmıştır.

Be Hakk-ı hürmet ol nür-ı habīb
Necāt için senden bir fermān ister

157

Müstef'ilün/Müstef'ilün

1. Nur-ı nübüvvet 'aşkına
Ol şān-ı Aḥmed 'aşkına
Cennetde 'ināyet kıl bana
Luḫ u hidāyet kıl bana
2. 'Avn-i 'ināyet kıl bana
Luḫ u hidāyet kıl bana
Kaḫub gidem senden bana
'Avn et bana Perverd-gār
3. Tevhīdiñ yār eyle dile
Varam sana güle güle
Tevfīḫ eyle sen böyle
Zikr eyleyem dillerini
4. Nefsiñ ḫaṭār yollarını
Terk eyleyem dillerini
Dost bāgımñ güllerini
Hoş koḫayım vaḫt-i seḫer
5. Ey ṣaḫib-i faẓl-ı 'aṭā
Sensin bana bād-ı Ḥudā
Eyle 'ināyet Rabbenā
Her bir nefesde vir ṣikār
6. Ḥamdi ḫuluñ vaḫdet diler
'Uzlet diler ḫalvet diler

Sen şāh ile vuşlat diler
Luţf eyleyüb gel āşikār

96b

158

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Hüdāvendā mu'īn olsun uluñ hāzret-i Hāydar
'Aliyyü'l-Murtaẓadır ol Velīler şāh-ı hem karār
Ferāş-ı enbiyāya girdi Mevlānıñ rızāsı çün
Fedākār-ı Hüdādır şāh-ı 'ālemden gelür esrār
2. Velī-i şıdķ-ı ekberden sadāķat nūr-ı dil cāna
Ziyā verdi refi ķ şāh-ı risālet hān-ı sulţāna
Refiķ oldu dil ğār-ı şerīfde erdi Yezdāne
Hüner izhār iderdi yār-ı ğāre Aħmed-i Muħtār
3. Velī Farūķ 'Ömer 'adlinde inşāfında merd oldu
Mehābetle şecā'atle kerāmet ma'denin buldı
Hüdānıñ 'aşķına cāh-ı riyāzet şararub şoldu
Şadāķatle metīn oldu bu dīnde rehber-i hünkār
4. Dilā 'Oġmānı zī-nüreyñ sa'ādet tācını bāşā
Giyürdī nūr-ı 'izzetle añā 'izzet kılan Mevlā
Cibā 'ālemi kemālīñ mażharı sulţān ider dānā
Anı eşref yaratdı feyz-i luţfundan Ğanī Settār

97a

5. Hāsanla Hüseyn nūr-ı dü 'ayn-i mahber-i sādık
Cenān eyle cemāle cümleden ol olsa lāyık
Fedākār-ı Hüdādır Hāķķ yolunda 'āşık-ı şādık
İçi tışı tolu hüner bir nūrānıñ 'aşķ ile envār

6. Bularak ‘aşkına yâ Hādīyâ luṭf u ‘ināyet kıł
 Bu ‘abd-i ‘āciz ednāyı bağışla sen hidāyet kıł
 Cenāb-ı ḥakim-i muṭlāk bana ‘avn-i ‘ināyet kıł
 Be Ḥaḳḳ-ı ḥürmet-i şāh-ı risālet ‘aşkına dildār
7. Dü ‘ālem pādīşāhısın ‘azīmü’ş-şān ‘Alīmallāh
 ‘Azīmallāh Ḥalīmallāh Kerīmallāh Raḥīmallāh
 Seniñdir cümle maḥluḳāt efendimsin bī avnillāh
 Nurāniñ nūra ğarḳ eyle araya girmeye aġyār
8. Bu Ḥamdi pür ğünāhkār miskīn ednāya vilāyetden
 Naşīb ver Hādīyâ luṭf eyleyüb tāk-ı sa‘ādetden
 İrāġ etme efendim mählikā ḥüsn-i leṭāfetden
 Ayırma ğöñlümü her dem niyāzım bu Ğanī Cebbār

97b

159

5’li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-ġār’ım
 Perverd-ġarım
 Dilde nigārım
 Cenāb-ı Ğaffār
2. İlāhım Allāh
 Ğanī pādīşāh
 Luṭfu çoġ ilāh
 Cenāb-ı Ğaffār
3. Ğöñlümde efkār
 Ol olur dildār

Dilimde izkār
Cenāb-ı Ğaffār

4. Raḥmānū'l rahīm
Ol şān-ı 'Azīm
Vallāh-ı Kerīm
Cenāb-ı Ğaffār

5. Ḥālīk-ı insān
Rāzıķ-ı cin cān
Ol Ğanī Sübhān
Cenāb-ı Ğaffār

6. Ol yār-ı Ḥudā
Hem kār-ı 'aṭā
Her derde devā
Cenāb-ı Ğaffār

7. Cürmi keşirim
Sen ol Nasīrim
Şāhım Başirim
Cenāb-ı Ğaffār

8. Ğaffārū'z-zünüb
*Settārū'l- 'uyüb*¹²⁰
De añā dönüb
Cenāb-ı Ğaffār

9. De Ğanī Cebbār
Ṭurmayub yalvar
Ola ol dildār

¹²⁰ Bkz. İktibaslar:12.

Cenāb-ı Ğaffār

10. Var ise ‘irfān
Zikr eyle her ān
Ol Ğanī Yezdān
Cenāb-ı Ğaffār

11. Meded kıl bana
Yalvardım sana
Ey Ğanī Ğudā
Cenāb-ı Ğaffār

12. Dil añā yār ol
Hem arayub bul
Eylesin vüşül
Cenāb-ı Ğaffār

13. Sen Ğamdiyā’ya
Ver yüce pāye
Erdir ŝafāya
Cenāb-ı Ğaffār

98a

160

Mefā’īlün / Mefā’īlün / Mefā’īlün / Mefā’īlün

1. Hādīyā bu mezelletden Ğaķīrim el-āmān ķurtar
Uşandım her rezāletden ‘azīzim her zaman ķurtar
2. Ğabībīñ ŝāh risālet ‘aŝķına ‘avn-i ‘ināyet kıl
Meded senden kerem kānı nihān ķurtar ‘iyān ķurtar

3. Çehār-ı yāre baḡş eyle Kerīmā baḡr-ı fazlīla
Ḥabībīn nūr-ı pāki ḡaḡḡı çün şāh-ı cihān ḡurtar
4. Şerār-ı nās elinde ḡaldım ey kār-ı kerem bana
Tereḡḡüm eyle fazlīla nigārim çok zaman ḡurtar
5. Murād ise nedir ma'lūm sana yā Rāb yā Rāḡmān
Uşandım keşret içre yandım artıḡ sen hemān ḡurtar
6. Murādım inzivāya girmek ister dil seni dā'im
Hemān zıkr eyleyem fikr eyleyem cismde cān ḡurtar
7. Murād seniñ benim 'işyān zünubum ise keşretde
Ġafūr sensin Ḥudāvendā nigār şāh-ı cinān ḡurtar
8. Ḥabībīn 'aşḡına 'afv et zünubum ey Ġanī Ġaffār
Bu Ḥamdi ḡuluña raḡm eyleyüb şāḡib dīvān ḡurtar

98b

161

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. *Estaġfiru 'llāh*¹²¹ zēnbimiñ cümlesine şāh Kird-gār
Döndüm sana ḡaldır ḡamu efkārımı Perverd-gār
Sensin benim ḡālim bilen iḡsānı çok ḡān pādişāḡ
Geldim sana ey ḡālīḡ-ı Ḥayy u Ezel dilber nigār
2. Çokdur zēnbim sen beni 'afv eyleyüb erenlere
Ḳāt Kird-gār'im luḡf idüb yoluñda cān verenlere

¹²¹ Bkz. İktibaslar:13.

‘Aşk-ı muhabbetle varub cemāliñe erenlere
Karışdurub sen kıl ‘atā bu demlere et bahtiyār

3. Dostuñ Muhammed haqqı çün hem şān-ı Aḥmed haqqı çün
Cennetde Maḥmūd haqqı çün enveri ma‘būd haqqı çün
Hem ceddı Dāvūd haqqı çün ol ḥazreti Hūd haqqı çün
Bu bendegi ‘afv eyleyüb erenlere kıtsan ne vār

4. Ḥamdı kuluñda çok zünüb ḡayet daḡı her bir ‘uyüb
Nefs-i hevāsına uyub geldı sana yüzün dönüb
El-āmān Settārü’l ‘uyüb yā Raḥmānü’l Raḥīm diyüb
Aḡlar қаpunda zarı zārı yerini eyle gül‘azār

99a

162

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Yā laṭif luṭfuñ niyāz eylerim dem-ā-dem bī-hüner
Bir günāhkār kul kamu berzāḡdan āzādlık diler
Sen Ġanī şāh Kird-gār’a sığınub āh eylerim
Kıl meded yā Rabbenā senden ‘ināyet şāh-ı ser
2. Luṭf iderseñ ey laṭif memnün şāh-ı cinān
Ne işim var қahveḡāne köşesinde şāh divān
Beni maḡbūs eylediñ ḡikmet nedir bilmem nihān
Sen meded kıl şāh-ı ‘ālem raḡm-ı luṭf et bī-keder
3. Kird-gār’ım ente Ġaffārü’z-zünüb sensin Ḥudā
‘Ālemiñ ma‘būdı ḡaқānsın efendim Hādīyā
Hep cihānıñ varlığı seniñ ‘atāñ eyle şafā
Buldular şāh-ı beқā қavm-i қarındāş peder

4. Mağfiret kı l ey Ğanī Perverd-gārım anlara
Raḥmet eyle dil-penāhım ol ğarīb miskīnlere
Sen du‘ā eyle bize ey Ḥamdiyā duyānlara
Luṭf u raḥmet kı l Kerīmā yaḡ dile nūrdan fener

99b

163

11’li Hece Ölçüsü

1. Kādīr-i Mevlā senden niyāz iderim
Nūr-ı diliñ ‘avn-i ināyet ister
‘Aşḡ-ı muḥabbetle sana giderim
‘Ālī yoluñ Hādī hidāyet ister
2. Mağfiret baḥrına ṭaldır günāhım
Sen bir Ğanī şāhsın dil pādīşāhım
Ben bir ‘abd-i ‘āciz rüy-ı siyāhım
Kān-ı kerem senden şiyānet ister
3. Vuşlatıñ şerbeti n nūş idemedim
‘Aşḡ-ı muḥabbetle cūş idemedim
Rū’yet şafāsımı gūş edemedim
Göñül senden tāc-ı sa‘ādet ister
4. Gözüm aç kı laḡım sen del dilārā
Mu‘īnim mūnisim ol Ğanī Mevlā
Senden ayrılmayub bir cāh-ı bālā
‘İnāyet baḥrından diyānet ister
5. Şāh-ı beḡā sana yüzüm yoḡ ama
Yine senden olur ḡāyet bana

Murādım varmaqlık doğruca sana
‘Avn-i ‘ināyetle selāmet ister

6. Ḥabībīñ ‘aşkına cām-ı cemālīñ
Şunub nasīb eyle ḥāl-i kemālīñ
Bana bāldan taṭlu ḥüsn-i cemālin
Görmege gözlerim kerāmet ister

7. Nebīler serveri ḥākān ‘aşkına
Şāh-ı ‘Abdulḳādir sultān ‘aşkına
Ḥacı Bektāş Velī merdān ‘aşkına
Ḥamdiyā sırrında velāyet ister

8. Sen şāh-ı ḥübāndan gāyet
Nuşret taleb idüb hidāyet ister¹²²

100a

164

Müstef‘ilün

1. Yā Ḥādīyā
Sen kıl ‘aṭā
Şadre şifā
Senden gelür
2. Sensin Ḥudā
Luṭf et bana
Derde devā
Senden gelür
3. Ey mählikā

¹²² Manzume tamamlanmamıştır.

Sensin bana
Nūr-ı nevā
Senden gelür

4. Şāh Muştafā
Senden vefā
Her bir şafā
Senden gelür

5. Ey şāh Şamed
Ġanī eḫad
Her dem meded
Senden gelür

6. Sensin Raḫīm
Raḫmān ‘Alīm
Şāhım Ḥalīm
Senden gelür

7. Şān-ı ‘Azīm
Luṭf-ı kerīm
Nūr-ı na‘īm
Senden gelür

8. Raḫm et bana
Şāh-ı beḫā
Be her ‘aṭā
Senden gelür

9. Sen ey dilā
Et mübtelā
‘Aşkı şafā
Senden gelür

10. Yār-i Һudā
 Ҷалбе ғифā
 Nūr-ı cilā
 Senden gelür

11. ‘Aşķ-ı şafā
 Eyle ‘aṭā
 Her dem bana
 Senden gelür

12. Yüzüm sana
 Döndüm Һudā
 Raḥīm hidā
 Senden gelür

13. Cām-ı cibā
 Sen şun bana
 Rūḥa ğidā
 Senden gelür

14. Luṭf-ı kerem
 Derd ü elem
 Her cām-ı cem
 Senden gelür

15. Һamdiyā sen
 Һulķ-ı ḥasen
 Nūrān-ı fenn
 Senden gelür

165

8'li Hece Ölçüsü

1. Āgāh olsam Ġanī şāhdan
Lā Īlāhe Īllāh 'dan
Ĥaber gelse bedr-i māhdan
Gönül añā varmağ diler
2. Ĥudāvendā maşşūdımız
Ol şāhı rā ma'budımız
Vedūdımız hem cūdımız
Gönül sana ermek diler
3. Efkār-ı ĥārīcden geçür
Ĥamr-ı ĥaķīķatden içür
Nürdan ķanād taķub uçur
Gönül sana varmak diler
4. Ĥulķı güzel ĥüsnü güzel
Ĥayy u ezel hem lem yezāl
Luţf eyle bana bī-bedel
Gözüm seni görmek diler
5. Sensin Ġanī bir pādişāh
'Aşķıñ naşīb et ya ilah
Cürmtüm keşir rüyum siyāh
Dil pāsını silmek diler
6. Sensin Ġanī Perverd-gār
Raĥm eyle şāhım Kird-gār'ım
Dil çeşmine görün ne var
Gözüm seni görmek diler

7. Raḥmān seniñ ismiñ Raḥīm
 Ḥulqıñ ‘Azīm şānın Ḥalīm
 Luṭf eyle bana yā Ḥakīm
 Göñül sana ermek diler

8. Ḥamdi ḳuluñ niyāz ider
 Dil cānıyla sana kıyar
 Vuşlat naşīb eyle ḳader
 Gözüm seni görmek diler

101a

166

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Bilemem bende nedir baḥt-ı siyāhlık bu ḳadar
 Velī mecrūh-ı dem-beste ḳoyub aldı keder
 Kime ‘arz eyleyem ey cūd-ı kerem Hādī benim
 Bilmez ḫālimi sen ‘ālem iken yoḳ mu ḳader
2. İzṭırāb verdi bana keşret içinde emelim
 Ḥalvet ehline olub işleyemedim ‘amālim
 Raḥm-ı luṭf eyle bana şāh-ı cihān sensin ‘Alīm
 Senden ister mededi kan-ı kerem göñlüm evir
3. İzṭırābım ḳatı müştedd elimi tut kerem et
 Raḥm-ı gālīb var mı ey Hādī bana eyle oḳut
 Cümleden yüz çevürüb Hādī sana tutdum ümit
 Çünkü yoḳ bende bilürsün ḳavm-i ḳardeşi peder
4. Umarım raḥmetiñ hem dilerim ni‘met-i dost
 İsterim ‘afv ile ḡufrānıñı hem cennet-i dost
 Gözlerim ‘izzetini hem dilerim devlet-i dost
 Sen kerem kān-ı laṭıfsin bilürüm eyle meder

5. Bulamam kendimi ‘ākīl bulurum ğafletimi
 Zēnbimi ‘afv et efendim def‘ idüb zūlmetimi
 Yolumu āç bileyim mertebemi rif‘atımı
 Şun bana hāmr-ı hāqīkat ‘aşkıñı ğayrı nider
6. Hāmdiyā mücrim zelīl muhtāc sana Hādī kerīm
 Senden artık kimseden istemeyem nān u na‘īm
 Sen efendim kuluñ eyle kerem Rabb-ı Raḥīm
 ‘İlmiyā sen şāh-ı ‘ālemden gelüb sana gider

101b

167

11’li Hece Ölçüsü

1. Serveri enbiyā nūr-ı nübüvvet
 Yolundan bī-‘aded sulṭān geldiler
 Hācı Bektāşī Velī şāh-ı velāyet
 ‘Aliniñ kavlınden bürhān geldiler
2. Şāh-ı şehīdānı Hüseyn Nāci
 Evlādı şulbundan nūr-ı serācı
 Anlarıñ kemāli sırrı mi‘rācı
 Hāl-i hāqīkatde hākān geldiler
3. On iki pīr şāh-ı velāyet oldı
 Cenāb-ı Hudā’dan ‘ināyet geldi
 Hūlḳ-ı cihān ... hidāyet buldı
 Anlar bu ümmete ğufrān geldiler
4. Faṭımātü’z- Zehrā Nāci yolundan

Geldiler 'āleme şāğ u şolundan
 Buldılar kemāli pīrān elinden
 Aldılar naşībin her ān geldiler

5. Yezīd oğlu Yezīde la'net olsun
 Kıyāmete kadar zaḥmı çoğalsun
 Cümlesi tāmūda lazāya tolsun
 Bu dīn-i mübīni virān geldiler

6. Tāğıldı süe'da ḥilāfet ile
 Her biri bir yere leṭāfet ile
 Nās-ı āgāh etdi sa'ā[de]t ile
 'Aşkıyla sīnesi büryān geldiler

7. Hacı Bektāş Velī cedd-i Hōraşān
 Cānına gitdi ḥilāfetle ḥān

102a

Oldı Nişābūrda bir şāh-ı merdān
 Hāk-i pāye nice insān geldiler

8. İbrāhim ü mücāb İmām Bākır
 Hem Ca'fer-i Şādık ve cümleten mīr
 Buñlarıñ emşāli oldılar emīr
 İrşād için ehl-i imān geldiler

9. Nişābūrı evṭān etdiler zāhir
 Hudānıñ 'āşığı dilleri tāhir
 Cümleñiñ cāmı nüş idüb āḥīr
 Her biri bir yüzden ḥayrān geldiler

10. İbrāhim şān-ı nāmzāte erdi bul
 Cāh-ı ḥilāfete erince vüşül

Ḥudā'dan dileyüb bir şālîh oġul
Aġladı hep senden iḥsān geldiler

11. 'Alī Musā el-Rızā hoş ḥüsn ḥimmet
Etmiş idi Zeyneb Ḥatūna 'izzet
'İnāyet Ḥudā ol zāte raġbet
Eyledi İbrāhim ol ān geldiler

12. İbrāhim şānıda evlāda muḥtāc
Oldı ezher cihet çünki şāhib-i tāc
Niyāz idüb Ḥaḳḳ'a ol nūr-ı serāc
Dedi senden sana seyrān geldiler

13. Rabbenā senden bir ḥayırlu evlād
Dilerim 'aşkıñı eyleye feryād
Ḥācet qabul itsün yüzleri ābād
Diyüb secde-gāhı giryān geldiler

14. Rāvīler böylece rivāyet etdi
Yedi gün bir 'Azīm cemiyyet etdi
Tevḥīdiñ naġrası tā 'arşa yetdi
Nice biñ bir ehl-i Qur'an geldiler

102b

15. Cum'adan Cum'aya zār u giryān
Ḥaḳḳ niyāz idüb dediler her cān
Ḥalīfe bir ḥayırluca dil-i cān
Oġul iḥsān ile duyan geldiler

16. Baḥr-ı kereminden ol Ğanī Yezdān
Ol gice bir oġul eyledi iḥsān
Du'aları qabul eyleyüb Sübhān
Dertlüye dermāne loḳmān geldiler

17. Maḥbūsları ḥalāş ḥakīre iḥsān
 Olındı ‘āleme ḥāfız-ı fermān
 Ehl-i menāşıblar buldılar dermān
 Her biri gülünce ḥandān geldiler

18. Vaḳit sā‘at geḫūb tā ki ṭokuz māḥ
 Ṭokuz gün ve ṭokuz sa‘atde ol şāḥ
 Teşrīf idüb geldi Ḥudāyā agāḥ
 Ḥikmetinden sırr-ı sübhān geldiler

19. Müjdeciler gitdi İbrāhim şānı
 Müjdeliyen aldı Ğanī iḥsānı
 Pek memnūn etdiler Ḥātem sulṭanı
 Dü cihānda ibn-i Selmān geldiler

20. Vālidesi Ḥātem Ḥānım sulṭanıñ
 Gönlü memnūn oldı peder-i ḥānıñ
 Yā nice olmasun şāḥ-ı nevcivānıñ
 Cedd-i pāki şāḥ-ı merdān geldiler

21. Gözden nihān oldı üç gün ḫadarca
 Sırr-ı agāḥ iden ḫātem sıraca
 Nūrın müşāhade etdi oraca
 Ḥizmetine ḫūri ḫılmān geldiler

22. Üç gün soñra gösterdiler civānı
 Şārılmış tuzlanmış‘anber feşānı
 Gül bāḫı mişāl ḫoş buy-ı meyānı
 Gördiler kim ‘ālī cānān geldiler

103a

23. Cümleten memnūn hep ḫāşş u ‘avām

Du‘ālar eyleyüb nūş etdiler cām
 Dediler bu dīn-i mübīne imām
 Ma‘nevī imāma uyan geldiler

24. Hızır hazır gelüb ismini Bektāş
 Qoydular meclis-i kübrāda dil bāş
 Oynadub etdiler şādık qarındāş
 Bu laţif Mevlevi tuyān geldiler

25. Debrenür gülfemi dürdāne mişāl
 Qulāq tutub añladılar nedir hāl
 Tevhīd oqur ez cān-ı dil hūb hışāl
 Bu ‘āşıkā ehl-i ‘irfān geldiler

26. Dediler hayırlu mübārek olsun
 Çeşmine Hudānıñ nūryla tolsun
 Herkes naşībini bu zātdan alsun
 Cism ü cāna hayāt viren geldiler

27. Vilāyet nāmesin bulan ‘arīfler
 Tafşilini anda gören zarīfler
 Bulur bilür kemāliyle kāşifler
 Anıñ tarīkatına giren geldiler

28. Tarīq-i Naciye ism-i Bektāşi
 Sende girem dersen bu cism ü bāşı
 Terk eyle olursun anıñ yoldāşı
 Bu zevkiñ şafāsın soran geldiler

29. Hak-i pāye Hamdi kulu Mevlānıñ
 Muhabbeti şādıkı şān-ı a‘lānıñ
 Yā Rab yüzün göster cāh-ı bālānıñ
 Erenler rāhına eren geldiler

30. Bağışla ‘ilmiyā kuluñ hünkäre
 Beni hâdem eyle ol ‘âli yâre
 Hürmetine nâ’il olam envâre
 Bu ‘âleme böyle pirân geldiler¹²³

103b

168

Mefâ’îlün / Mefâ’îlün / Mefâ’îlün / Mefâ’îlün

1. Cihāna Hâcı Bektāşi Velīler serveri hünkār
 Gelüb çok gâfil agâh iderdi ‘âşık-ı Cebbār
2. Şabâvetde nice bürhānı zâhir oldu ol zātın
 Taḥayyürde kalurdi zühd-i taqvā māliki ey bār
3. Tām dört yâşına erince bir kâmil hâce pîr
 Aratdı şân-ı İbrâhim kemâl ehline bulâ muhtâr
4. Velî hünkār ile otuz toğuz şıbyân toğubdı mi r
 Dilâ kırkıncı Bektāşi Velî toğmuş idi dildâr
5. Bu şıbyânın kâmusını okutmâğa mu’allimler
 Müheyyâ oldu her şıbyân ma’âş alur idi her bār
6. Hâce su’âl idüb bulundu bir dilâver kim
 Anın zühd-i riyâzetde kemâli şanki bir ḥaydâr
7. Velî ism-i şerîf şeyhimi pîrinde mağārâya
 Çekilmiş inzivâ<ğa> idüb münâcaat içre şâhib gâr

¹²³ Manzūmenin tamamında Hâcı Bektāş-ı Velî’nin doğumu konu edinmiştir.

8. Anıñ dağı kerāmetin velāyetin senā etdi
Velī bir ‘ārif billāh kişi zāde hemīn tekrār

104a

9. Dağı nice zevāt ānıñ velāyetde kemālini
Bilür idi hikāyet eyleyince ol şeh-i ebrār
10. Hemān ādem sipāric eyleyüb gönderdi ol zāte
Varub mağārada anı bulup bildirdiler esrār
11. Nedir diyüb tevcihle bulup bildi Velī Bektāşı
Aña hāce olurum men bi-İznillāh dedi ekşār
12. Gelüb mekteb müheyyā hazır olmuş kırk çocuk Qur’ān
Tilāvet etmege mecbūr olurlar cümlesi der-kār
13. Velī ol Hācı Bektāşı götürdiler hāceye
Dedi oğlum elif de ibtidā bu ihsanü’l izhār
14. Dedi elif dimeklik ne niçün elif olur bedī
Dedi elif Hudānıñ birligin bildirdi Hākk Ğaffār
15. Söz uzun olmasun sır-ı elifden çok su’āl etdi
Dilā Bektāş-ı Velī oldığını bildi idüb ikrār
16. Hāce şeyh-i pīrinde dedi oğlum seni Allāh
Bağışlasun ulu ihsān alursun ma’nevī enhār

104b

17. Velī bağr-ı muğış oldu dilā zāhirde bāıında
Zekāvetle kamu akrānına fā’iķ olub envār

18. Tām dört yıl geçüb bir gün hāce şeyh pīrinde
Seher mektebe girmek murād etdi o şādık yār
19. Nazara gördü bir mäh-ı müni r mektebde lem‘anın
Taḥayyürde ḳalub baḳdı iki zāt kendüzin izhār
20. İdüb ḥoca şāyesinde gerüye çekilüb tırdı
Dedi kimdir ‘aceb Bektāş Velīniñ yanına esrār
21. Yine girdi hāce mektebe gördi o pür enver
Gidüb ḳalmıḫ yalnız Ḥācı Bektāşı Velī Ḥaydār
22. Dedi kimdir iki şāğıñda şoluñda olan server
Bu resm-i şems-i pür enver gör almıḫ mı ‘aceb tekrār
23. Velī Bektāş dedi şāğımda ḳi şāh-ı risaletdir
Velī şolumda gördiğñ ‘Aliyyü’l-Murtażā Kerrār
24. Ola rūḫ-ı münevver hem muşevver sırr-ı ekberdir
Gelüb her bir seher ders oḳudur zāhir ü bāḫın var

105a

25. Dedi ol Ḥācı Bektāş-ı Velī anda hāceye
Ḳapub bağrına başdı ‘aşḳ-ı şevḳinden anı ḫünkār
26. Dedi ḫünkārlığım sana bağışladım gözüm nūrı
Bana ḫünkārlığı Mevlā ‘atā ḳılmıḫ idi esrār
27. Ḥācesinden aldı ‘ālī himmet verdi ḫünkārlıḳ
Ḥācı Bektāş-ı Velī ḫünkār denildī nāmına eş‘ār
28. Daḫi bir gün hāceye dedi ābdest şuyun sana
Mühyyā eyleyem mekteb içinde ola şü izhār

29. Dedi oğlum seniñ ‘ilm-i kemâliñ ‘indi Yezdânda
Nihâyetsiz benim ol ‘ilm-i a‘mâlimde yok miğdâr
30. Sücûda vardı hünkâr Hâcî Bektâşî Velî bir kez
Dedi yâ Rabbenâ âb-ı dîvânı bunda kıl izhâr
31. Nazar kıldı hâce mekteb ortasından bir hûb şu
Zuhûr etdi bendiñe kılub ol hâce-i haydâr
32. Kenârında hemân dem gül yetüb gonca açılmışdı
Yarım sâ‘at içinde oldu rûşân bülbül-i gülzâr
- 105b
33. Du‘âsı müstecâb ol zât-ı pâkiñ ‘indi Raḥmânda
Aña bağışla Hâmdi kuluñı Mevlâ Ğanî Settâr
34. Mübârek rûy-ı müyî ‘aşkına ol Hâcî Bektâşın
Cemâliñ câmın şun kudretiñle ey Cemîl Cebbâr¹²⁴

169

Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün

1. Dilâ râvî Velâyet-nâme¹²⁵ nâmında kitâb içre
Hikâyet eylemiş isbâṭ ile mevzûn degil aḥbâr
2. Hâce-i şeyḥ-i pîrinde Hicâza gitdi hac için
Velî ol Hâcî Bektâşî hâce hânesin her bâr

¹²⁴ Manzûmenin tamamında Hâcî Bektâş-ı Ve li’nin eğitim hayatından, pürinden himmet almasından söz eder.

¹²⁵ Hâcî Bektâş-ı Veli’nin “Velâyet-nâme” adlı eserinden bahsedilir.

3. Ziyâret etmege gidüb teselli buldılar gâyet
Dağı memnûn olub helvâ¹²⁶ pişirdi ükel ide hünkâr
 4. Hâceniñ halîlesi dedi helvâ erdi pîr¹²⁷
N'ola birlikde olsun böyle nuṭṭ etdi dil-i eş'âr
 5. Dedi ol Hâcî Bektâş-ı Velî götür tabâqları
Berâber bilelim hûb-ı saadettin ile esrâr
 6. Alub sırâ ḳadem bâşdı 'arâfta 'varub hünkâr
Dedi helvâ getürdüm sana hânîñdan budur güftâr
- 106a
7. Velî birlikde helvâyı tenâvül eyleyüb geldi
Ṭabaqlar hâce yanında ḳalub si pârı getürdi var
 8. Bu bürhânı dağı iẓhâr olub nâsı uyândırdı
Dediler bu 'acîb da'vâ kim ola mürşid-i muhtâr
 9. Dilâ bir müddet-i vâfir geçüb hâceye yaḳîñ geldi
Aña ḳarşu veren zâte der idî nûr-ı dil envâr
 10. Beni Hâcî şanub etmek ziyâret Hâcî Bektâş
Velî der hâliş-i muhliş ki anda görirem her bâr
 11. Ḳamu farz-ı mevzi'nde Hâcî Bektâş Velî'nde
İrâğ olmazdı ol rûḫ-ı münîr-i şems-i 'acîb esrâr
 12. Bu zât-ı pâki Hâḳḳ kâmil yaratmış feyz-i ḳudretle
Velî baḫr-ı muḫi t deryâyı dünyâ mişli hem enhâr

¹²⁶ Metinde "helvâr" şeklinde yazılmıştır.

¹²⁷ Vezne uymamaktadır.

13. Mübârek sırr-ı pâki ‘aşkına yâ Rab bu Hâmdi

 Kuluñı feyz-yâb idüb bâğışla añı yâ Settâr

14. Cihâniñ keşretinden kırtar artık inzivâ ‘uzlet

 Naşîb eyle bu zâtiñ hürmetine ey Ğanî Cabbâr

106b

170

Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün

1. Hıraşâne tağıldı şöret-i hünkârîñ ‘âlî yâr

 Tuyanlar cân-ı dilden hâk-i pâye geldiler tekrâr

2. ‘Azîm cem‘iyyet oldu ol sene pîr-i cevân geldi

 Dediler kim seniñ mürşid-i pâkiñ nûr-ı dil envâr

3. Dedi kim cedd-i pâkim şah Resûlullâh ‘âlî mürşid

 Bana zâhirde bâtında evlâdır öğreden esrâr

4. Anı işbât için gösterdi bürhân ‘âlî meydânda

 Kamusı teslîm oldu bildiler bu ma‘nevî Haydâr

5. Bulârı koydu erkân-ı tarîkat sırrına taleb

 Olan buldı künûz-ı ‘ilm hikmetinden nevâ ikrâr

6. İden sırrı hâkîkatden haberdâr etdi ‘uşşâkı

 Mu‘îñ oldu Hudâ ‘aşıklarına Ahmed-i Muhtâr

7. Nişâbürda tām kırk yıl çekildi inzivâ etdi

 Hudâyâ vâşıl oldu ma‘nevî Bektâş Velî dildâr

8. Hükümet tahtına diger qarındāşı kabul idüb
Aña ısmārladı hülkuñ nizāmını bulub güftār

107a

9. Sühan-dān-ı cihān ehl-i kemāl söyler kitābında
Tām kırk sene erba‘in içinde qaldı bu hünkar
10. Aña hātıf¹²⁸ haber verdi ki mağfursun nihānında
Şafā-yāb oldı bu sırr-ı haqıkatde bulup dildār
11. Hudā buyurdu gir kırtar tükür cinsindedir ca‘fer
Hāce Aḥmed Yeseviniñ oğlu kıtı muḫtār
12. Gelüp kırtardı Türkistānı İslām eyledi ol er
Kerāmetle velāyetle hünler eyledi izhār
13. Naşīb aldı hāce Aḥmed-i Muḫtār Yesevi den
Daḫi andan gelüb Rūmu vaṭān kıtdı dil-i gülzār
14. Muḫavvel eylesem sözü kitāb almaz kemāliniñ
Nihāyet bulması mümkün degil zirā ki ol Ğaffār
15. Er bu beyt ulu heyet maḫāmında dil enverdir
Bu hāl ta‘rife sıgmāz bir Velī Allāh Hudā Cebbār
16. ‘İnāyet eylemiş Ḥamdī hemān himmet taleb idüb
Muḫabbetle yaḫīn ol Hācı Bektāş-ı Velī Ḥaydār

107b

¹²⁸ hātıf: Metinde “hātıf” olarak yazılmıştır.

Mefā'īlün /Mefā'īlün /Mefā'īlün /Mefā'īlün

1. Rivāyet böyledir elli daḥi hem altı yaşında
Gelüb Rüm'a qadem başdı velīlere olub server
2. Ve Türkistānda Kürdistānda seyyāḥ eyleyüb <bā> lezzāt
Velī her bir sene ḥacca giderdi zāhirā ol er
3. İli maḡrib ili maşriḳ kamu rüy-ı zemīn üzre
Gezüb seyyāḥ iderdīnāsı erşād etmege gevher
4. Nire cülūs ider ise 'acāyib bir hüner izḥār
Olub nās-ı taḥayyürde ḳor idi rūḥlar kül ter
5. Daḥi çoḳ pir erba'īn çıkarub setr olur idi
Velī kırḳ gün görünmez ḥalvet evde şāf dil enver
6. 'Aḳıllara ba'id cāh-ı kemāli böyle bir kāmīl
Şıyāmında iderdi ey dilā kırḳ günde bir ifṭār¹²⁹
7. Bu ḥālātı Ḥudā baḥş eylemiş ol zāt-ı pākinden
Zühür ider idi cāh-ı velāyet enveri ekşer
8. Evzāt-ı pāki baḥş et Ḥamdiyā'ya ey Ğanī Vahḥāb
Zünūbum 'afv idüb şun bir ḳadeḥ ölmezden öñ kevşer

108a

¹²⁹ ifṭār: Metinde "iftar" olarak yazılmıştır.

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Hüdāvendā beni şāh-ı velāyet Hācı Bektāşi
Velīniñ 'aşkına sen mağfiret kıl cürümüm dildār
2. Kāmu berzāhdan āzād eyle şāhım dü cihānında
Kerem bābını güşād et rüy-ı pāki hākkı çün Settār
3. Mübārek ism-i pāki çün kāmū zulmetden āzād et
Be Hākk-ı hürmet-i şāh-ı risālet maḥzeni esrār
4. Yüzüm kārā günāhkār oldığım ma'lūm sana yā Rab
Ki Settārü'l-'uyüb sensin bağışla aña yā Ğaffār
5. Velī şiddik-ı ekber hākkı çün 'afv eyle her zembim
'Ömerü'l Fārūğa bahş eyle oldur 'adli çok muhtār
6. Daḥi 'Osmān-ı zi-nūreyn hayā kān-ı kerem ol zāt
Mübārek nām-ı Kur'ānı kırā'at cem'ine aḥbār
7. Hılāvetle tilāvet etdigine bahş idüb kurtar
Dü 'ālemde kāmı berzāhdan āzād eyle yā Cebbār
8. 'Aliyyü'l-Murtażā şāh-ı velāyet 'aşkına Mevlā
Cemāliñ cāmını şun şāh-ı 'ālem hākkı çün Haydār

173

Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün

1. Hüdāvendā ḥabībīñ 'aşkına bu dār-ı berzaḥdan
 Ḥalāş et şāh-ı 'ālem enbiyālar 'aşkına her bār
 Buñaldım sen bilürsün ey Ğanī Vahhāb bu zulmetden
 Velīler ḥürmetine eyle iḥsān dilde pür envār
2. Şehā sen şāh-ı 'ālemden diler dil dā'imā maḳşūd
 Be Ḥaḳḳ-ı ḥürmet-i şāh-ı risālet enveri Maḥmūd
 Du'āmı müstecāb et nūr-ı ekrem 'aşkı yā ma'būd
 Ḥazīn etme Ğanī şāh-ı Kird-gār'ım ḥürmeti Ḥaydār
3. Uşandım mācerāyı dār-ı dünyā güft ü güyından
 'Azīzim 'uzlet etmeklik nasīb eyle serverinden
 Geçür Hādī hidāyet eyleyüb her bir umūrundan
 Sana şıgındığım ma'lüm sana ey ḥāzin-i esrār
4. Bu Ḥamdı 'abd-i āciz bir ğarīb miskīn günāhkārım
 Bağışla şāh risālet kānı ol ḥünkāra Ğaffārım
 Daḫi rüy-ı mübārek ḥürmetine dilde izkārım
 Hüdā ism-i laṭīfīñ 'aşkına ḳoyma beni mużṭarr

109a

174

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ḥācı Bektāş-ı Velī ḥünkāra erdir yā Ğafūr
 Ol velāyet mazḫarı dildāre erdir yā Ğafūr
 Mazḫarı nūr-ı nübüvvet ma'deniniñ gevheri
 Ol Velī sultān-ı 'ālem yāre erdir yā Ğafūr

2. Şadri şadık-ı şafâ ol yâr-ı ğarîñ ‘aşkına
Şâh Muḥammed Muştafâ envârı yârîñ ‘aşkına
‘Ömerü’l Farûk gibi serdârı dârîñ ‘aşkına
Kıl beni memnûn bugün envâre erdir yâ Ğafûr
3. Nûr-ı leme‘ân eyleyen ‘Osmân-ı zî-nûreyn için
Mağfiret kıl zenbimi ol enver-i ‘aynîñ için
Şâh-ı ‘Alîyyü’l-Murtażâ oĝlu Ḥasan Ḥüseyn için
Ma‘nevî tut destimi Ḥaydâr’a erdir yâ Ğafûr
4. Ḥamdıyâ mest-i müdâm olsun şarâbın şun bana
Yâ laṭîf bu ‘aşk ile bulam seni varam sana
Baḥr-ı fazlıñdan ‘aṭâ eyle bu câhı Rabbenâ
İsm-i Mezkûr ‘aşkına Cebbâre erdir yâ Ğafûr

109b

175

11’li Hece Ölçüsü

1. Dünyâya velâyet mazharı sulṭân
Bî-ḥesâb geldiler rûḥları enver
Cümleten re’fetlü ‘âşık-ı Yezdân
Gösterdi ‘âleme Ḥaḳḳ râh-ı rehber
2. Sulṭân-ı evliyâ şadık-ı şafâ
Yâr-ı ğarî şâh Muştafâ ey dilâ
‘İbâd-ı müslimîn buldılar vefâ
Nâm-ı şâni meşhûr şadık-ı ekber
3. İkinci ‘Ömerü’l Farûk ‘adâlet

Tahtıññ sultānı k̄ān-ı kerāmet
 Mü'minler buldılar cāh-ı selamet
 Yüzünden ağdāya göründi ejder

4. Üçüncü 'Osmānü'l zī-nüreyñ idi
 Risālet şāhına dü 'ayneyn idi
 Nūr-ı elţāfıyla cenāhın idi
 Leb-i mercānından dökülür kevşer

5. 'Alīyyü'l-Murtażā şāh-ı velāyet
 Aña ihsan oldı t̄āc-ı sa'adet
 İla yevmü'l kıyām¹³⁰buldı şerāfet
 Cān-ı dil çağırır Ḥaydārü'l Kerrār

6. Ḥasanla Ḥüseyin dü nūr-i 'ayneyn
 Faḥr-ı 'ālem dedi kıretü'l 'ayneyn
 Şāh-ı şehīdānı bedr-i ḥabībın
 Ḥāl-i ḥaḳīḳatde 'āleme server

7. Fāḫmātü'z Zehrā ruḫına raḫmet
 Yezīdīñ elinden çekdiler zaḫmet
 Yezīd zümresine biñ kerre la'net
 Dünyāda uḫrāda anlardır ebter

8. Ṭamūda lezāda tā esfelinde
 'Azāb olur anlara zi r-i zemīnde
 Geldi geçdi Ḥamdi lākin ğamında
 Olurum ağlayub iñlerim ekşer

110a

¹³⁰ Bkz. İktibaslar:10.

11'li Hece Ölçüsü

1. Mü'minlere rahmet Yezīde la'net
Yüzünden çekildi çok vaqt-i zahmet
Sa'dā zümresi hep ehl-i cennet
Kur'an-ı Kerīmde buyurur Ğaffār
2. Bu yoldan geldiler cümle evliyā
Zühd-i takvā ile buldular şafā
'İlm-i a'māliyle şālih-i şulhā
Raḥmete garḫ oldı cümlesi dildār
3. 'Āşık-ı şādıklar erdi murāda
Müsevi şūfiler kıldı irāde
Āşıkān nüş etdi bāde-i sāde
Kudreti yedi ile şundi Kird-gār
4. Sen Zeynü'l'ābidīn yolların gözet
Şürefā pīridir hep ehl-i lügat
Nefsiñi anlarıñ zümresine kat
Mağfiret eyledi anlara Settār
5. İmām-ı Bākırla Ca'fer-i Şadık
'Āşıkānı Hudā vişāle lāyık
Anlara tā'biler dā'im uyanık
Şāf dil haḫīkat eylemiş Cebbār
6. Şehīd Hüseyñ oğlu yolundan geldi
Hācı Bektāş Velī çok meydān aldı
Sırr-ı haḫīkatde Hudāyı buldı
Nām-ı şānı meşhūr hazret-i hünkār

7. Ğarīb Ğamdiyāyı ‘ilmiyā duyan
 Ğacı Bektāş Velī ma‘nāda ‘uyān
 Erenler ‘aşkına ağlayub uyan
 Dest-giriñ olsun ol şān-ı Ğaydār

110b

177

11’li Hece Ölçüstü

1. Ecmālin hikāyet eyledim sana
 Ğayr ile yād idüb du‘ā kııl bana
 Ğüş eyle ‘azīzim anı Rabbenā
 ‘Āli Ğulķ eylemiş ol Ğanı Cebbār
2. Anlar mā’i menden hem cism ü tenden
 Geçdi Ğaķķ yolundan senden ve benden
 Mevlā sana ‘aşık oldılar cāndan
 Buldılar Ğudāyı hem nūr-ı envār
3. Anlarıñ elinde rāh-ı şerī‘at
 Gönlünde dilinde cāh-ı tarīķat
 Keşf oldu Ğudā’dan sırr-ı Ğaķīķat
 Buldular liķāyı ‘aşık-ı Ğaffār
4. Toķsān üç yāşında Ğazreti Ğünkār
 Dār-ı beķā etdi Rūmda ol nigār
 Otuz üç biñ Ğalife-yi yādigār
 Tağıtdı cihāna ol şān-ı Ğaydār
5. Nişābürda kırķ yıl inzivā etdi
 Rāh-ı Ğaķīķatde murāda yetdi
 LevĞ-i dilde sırr-ı şadāsın işitdi
 Geldi Türkistān’a cenāb-ı Ğünkār

6. Şeyh Aḥmed-i Yeseviden emānet
Tācın ... et sa'ādet
Ḥudā'dan bahş oldu cāh-ı velāyet
Cağferi kırtardı berzāhdan dildār

7. Ṭoḡsan biñ bir eriñ dil nazārında
Çār emānet aldı...
... ol üzerinde
İki rek'at namāz kıldı bu serdār

111a

8. Du'ālar eyledi Aḥmed Yesevi
Cümleten āmine cem' oldu velī
'Ālī meydān aldı ol nesl-i 'Ali
Destūr aldı erkān-ı özde silahdār

9. Ṭağıtdı ṭoḡsān biñ eri erşāda
Yedi iklim çār gūşede sahrāda
Gelüb vaṭān tutdı hep kişizāde
Sırr-ı ḥaḳīkatde olub emekdār

10. Nāsı uyandırdı dil-i agāhlar
Sa'ādet tācını giyintüb şāhlar
Her biri bir yerde açdı der-gāhlar
Dā'imā Ḥudāyı kılar izkār

11. 'Aşḳ-ı muḥabbetle ehl-i şerī'at
Gelüb teslīm olub buldı ṭarīḳat
Sırrında āşikār oldu ḥaḳīkat
Berḥudār oldular feyziyle muḥtār

12. Geldik Ḥācı Bektāş Velī ḥünkāra

ađıdub erleri dūşdü ezkāra
 Yüzün tuğub dedi Ğanī Settāra
 Rūm diyārın ađāh ide Kird-gār

13. Ğāce Ağmed-i Yesevi sulţān
 Ocağdan büryānmiş odını ol cān
 Alub etdi dedi Bektāş-ı merdān
 Her ne de dūşerse bir gidersin var

14. Uyandır şol Rūmda olan erleri
 apduğ Emre sulţān ser nefesleri
 Gelsün nazarıña civān pīrleri
 Āđāh eyle şān-ı Ğaydār-ı Kerrār

15. Mā'i menden cism ü tenden çıkan er
 Gör nice gösterdi 'ālemde Ğüner
 Perr ü bal eyleyüb ... sefer
 Eyledi gögercin tonında tekrār

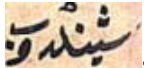
111b

16. Teslīm ol Ğamdiyā bu zāt-i pāke
 Perr ü bal eyleyüb çığdı eflāke
 Selāmına tuşdu her melā'ike
 Bir nefes tuşmayub ikrār ver ikrār

17. 'İlmiyā buyurdu nām-ı şānıña
 Ma'nāda ol kān-ı kerem Ğānıña
 Teşşif buyurunca şāh cānānıñı
 Vuşlat yollarını gösterdi Settār

178

11'li Hece Ölçüsü

1. Rāviyānı sūhan-dānı velāyet
Mazharı eyledi böyle hikāyet
Hācı Bektāş Velī cāh-ı sa'ādet
Taḥşīl idüb çıkdı semāya yāver
2. Ol yarısı yanmış odun nārumda
Şuluca Qaraöyük nām
Düşüb yeşillendi büyüyüb gör ki
Oldı az vaqıtde ḥaver
3. Meger aḥir Hācı Bektāşın pīri
Ol diyāre taqdir olmuş qabri
Semādan toğruca indi serveri
Diñle ne kemāle erişdi ol er
4. Gögercin taşvirde zirā ervāḥ
Qondı beyāz bir taş üstüne ol şah
'Ākıbet ol yeri bir 'āli der-gāh
 zikr-i Allāh olurdu ekşer
5. Ziyāret eyleyüb seyyāha çıkdı
Teferrüc iderek dört yana baqtı
Rūmuñ erenleri andan gözüktü
Zīk zīk kabri civārında gezerler
6. Ol tarafa toğru uğradı yolu
Gör ne dilāverdir ol nesl-i 'Ali

Rūm erenlerine erdi ol velī
Velāyet zühūra gelür ne var

7. Fāṭıma Ḥātūn ol Ḥacı Bektāşı
Görüüb selāmına tırdı ferāşı
Bıraķub su'āle başladı rāşı
Dedi kimsin bana söyle ey server
8. Velāyet ma'denin bilüb istiķbāl
Etmişdi görünce ol şāhib kemāl
Cümleten erenler 'āşıķ-ı cemāl
Murādları hemān görüşmek didār
9. Faṭıma bācı dedi sana kim derler
Ḥünkār dedi bunda oturan erler
Kimler dersin bana söyle erenler
Hep bir gönüldedir nerde ne kim var
10. Faṭıma bacı etdi Rūm erenleri
Teferrüce geldi ser neferleri
Ṭapduķ Emre kırķ biñ er yānları
Re'is-i tānı buyur yā ḥünkār
11. Dedi gelstün bir bir didār görelim
Benden selām söyle Ḥaķķ'a erelim
Ḥorāşandan gelüb Rumda turalım
Cümlemizden rāzı ola ol Ğaffār
12. Diyüb ḥünkār geçdi Karaca sulṭān
Aḥmed dedi 'aceb kim bu 'ati cān
Emreye söyledi gidelim merdān
Bizi gözetmekde olmasun ızrār

13. Geldi hünkār oṡāđı t̄aş üstüne
 Gönle gele diyü kardāř üstüne
 Gözetdi gelür yok bu baş üstüne
 Dedi erler serkeşlik etdi tekrār

14. Erenler tanışdı Emre Sultāna
 Cümleten gide ‘āli merdāne

112b

Dediler ol dedi siz gidin cāne
 Ben gitmem ne hācet ġayrı bu efkār

15. Niçün gitmek řāhib velāyet evzāt
 Ehl-i kemāl zāhir cinsimi hayāt
 Bulur nazarında olur kemālat
 Dediler erenler zümresi hūb yār

16. Emre Sultān etdi ‘ilm-i ezelde
 Hudāya hallāķı oldığım demde
 Görmedim Bektāř nām cins-i ādemde
 Anıñçün gidemem dedi dilāver

17. Tağıldı erenler yerlü yerine
 Teba‘iyyet etdi hep birbirine
 Gitmedi birisi cān serverine
 Ağşam vaķtı geçdi güz evvel behār

18. Hācı Bektāř Velī Hāķķ dil-i agāh
 Oldı ser-levhine mālīklere řāh
 Bir nüfūs eyleyüb āteřlerin māh
 Yoğ idüb şem‘ler söndü hep nār

19. Perīşānlık düşüb çakmāk taşına
 Şarıldılar āteş çıkmaz işine
 Velāyet postları gitmiş birine
 Düzelmiş hünkārīñ huzuruna var
20. Her biri birinde agāh oldılar
 Er postları cezb eylemiş güldiler
 Cümleten tā seher vaktini buldılar
 Çıkdı gönüllerden efkār-ı ağıyār
21. ‘Aliyyü’l şabāh ol hünkāra geldiler
 Kimi yürür kimi tayye erdiler
 Hünkār-ı velāyet şāhı buldılar
 Baş kesüb oturdu beher şehr-i yār
22. Cümleten huzūr-ı dildāra geldi
 Sırr-ı haķiķatden naşībin aldı
- 113a
- Res-emr-i tan buldı boş kaldı
 Bir vakıtden şonra geldi ol serdār
23. Hevāyı bir şāhın taşvi rinde ol
 Perr ü bal eylemiş buldı yol uşul
 Erkān-ı haķiķatde mazhar-ı vuşul
 Buldı ol Velīler sulţanını ser
24. Hünkār dedi şafā geldiñ erenler
 Hudānīñ ‘aşķına dil-cān verenler
 Rūz-ı ezel Kird-gār’ı görenler
 Kadem göttürdünüz serdāra rehber
25. Emre sulţān şafā kadem getürdüñ

Cenāb-ı Hudāya gönül getürdüñ
 Dün ki gün gelmediñ şimdi buyurduñ
 Sen dedi kim rüz-ı ezel Kird-gār

26. Bizlere didārın gösterdiği gün
 Görmedim dedi ki Bektāşı o gün
 Dedi pek mu'azzam eylediñ düğün
 Görmedim bir Hācı Bektāşı dildār

27. Dedi hünkārımızdan naşīb aldıñız
 Bu erlik rütbesin kında buldıñız
 'Āli maķāmlarda nā'il oldıñız
 Diyü sū'āl etdi sulţān-ı ebrār

28. Emre dedi lā-mekāndan nūrānı
 Yed-i beyzā zühür eyledi anı
 Uyān naşīb aldı buldı cānānı
 Ol yed-i beyzādır enver-i Cebbār

29. Diyüb söküb atdı ol Emre sulţān
 Toğrı söylediñ der erenlere hān
 Nişān var mı dedi hünkār-ı hūb divān
 Hāyır ver bizlere idelim iķrār

30. Emre Sulţān dedi bir yeşil hātem
 Avüç ortasında nūr idi tamām

113b

Ol nūrı būs iden oldılar imām
 Dedi Emre sulţān 'aynimde envār

31. Hācı Bektāş Velī dedi ol nūrı

Şimdi görseñ bilür misün zuhûrı
 Ol dedi bilürüm gördüğüm nûrı
 Gözüñ yum buyurdu Һazret-i Һünkâr

32. Cümleten göz yumub Һurdu erenler
 Menzil-i maşşûda her dem erenler
 Rûz-ı ezel Һağğ didârın görenler
 Gördiler Һünkârdan ol yed-i ebrâr

33. Emre Һapduğ Һapduğ diyüb Һünkârıñ
 Yedin bûs eyledi üç kerre eriñ
 Himmetine nâ'il oldı serveriñ
 Bildiler "udâ"dan bir 'aci b esrâr

34. Naazarıma koyuben külâhıñızı
 Göresiz 'ağıbet ilâhıñızı
*Lâ-şerîk ü lâ-naẓır*¹³¹bir şâhıñızı
 Һâzır nâẓır ehli yakîn Ğaffâr

35. Feyz alub Һoldılar murâdlarına
 Hep na'il oldılar maşşûdlarına
 Һâcı Bektâş Velî âzâdlarına
 Sebeb oldı kırk biñ eriñ o dildâr

36. Emr etdi Һalkdılar hep ayâğ üzre
 Postların mu'allağ gördiler anda
 Du'âsıyla oşdı kırdı yabânda
 Her biri bir bâğı eyledi gülzâr

37. Һağıldılar rûy-ı 'arz özünde bunlar
 Yek nazarda ğarbdan şarğa erenler

¹³¹ Bkz. İktibaslar:7.

Naşīb alub gitdi hālîş erenler
 Hâzret-i hünkârdan sen daği yalvar

38. Hâcî Bektâş Velî yine Hicâza
 Ğurbet eyledinür-ı mizânda

114a

Erenler tağılıb tırdı niyâze
 Yüz çevirdi yek dil hâdem-i Hâydar

39. Hâmdiyâ kulumı sen yâ ilâhi
 Anlara bağışla ‘âlem penâhı
 Başına giydirüb nürdan külâhı
 Erenlerden eyle ey Ğanî Settâr

179

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Luţf et bana şâh Kird-gâr
 Raĥm et Ğanî Perverd-gâr
 Sensin cihânın hâlîkı
 Bu ‘abdiñe luţf et nigâr
2. Nefsi hevâsımdan geçür
 Hâmır-ı haķıķatden içür
 Nürdan kanâd tākub uçur
 Sen pâdişâhsın âşikâr
3. Sen bir ulu şâh-ı cihân
 Hem hâlîķ-ı zâhir nihân
 Bu ‘abdini kıl ‘âşıkân
 Şun şerbetiñ leyl-i nehâr

4. Ağlat beni nār-ı firāk
 Tolsun dile ‘aşkıñla yak
 Qalb evine nürdan çerāk
 Yak Hādīyā gösterme zār
5. Nūr-ı nübüvvet ‘aşkına
 Sırrıñda hikmet ‘aşkına
 ‘İndinde ‘izzet ‘aşkına
 Mu‘īn ol bana şah nigār
6. Şāh-ı velāyet haqqı çün
 Cāh-ı selāmet haqqı çün
 Şādıq-ı delālet haqqı çün
 Hamdiyā ol dilde nigār

114b

180

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā Rabb-i Raḥīm ente Kerīm sensin Ğafūr
 Yā zü‘l-celāl ekmel delīl aḥsen cemil sensin Ğayyūr
2. Bir pādīşāh ‘ālem-penāh sensin ilāh hiç şüphe yok
 Men bir haqqır sensin Naşır şahım Başır ente Şubūr
3. Sen yā Ḥalīl olub delīl koyma zelīl bu ‘abdini
 Göster cemālīñ nūrını dil şehrine teşrīf buyur
4. Şāh-ı beḳā sen kıl ‘aṭa cām-ı cebā bād-ı şabā
 Gönder ‘aṭa her dā‘imā luṭf et bana be Ḥaqq-ı nūr
5. Şāh-ı ṭabīb şān-ı ḥabīb şaf-ı necīb yār-i Ḥudā
 Sen kıl devā nūr-ı nevā ğayrı hevā eyleye dur

6. Senden talep idüb celeb eyle sebeb 'ilm-i edeb
Tevfîk idüb refîk olub dile gelüb eyle zühür
7. Dünyâ dini bildim anı bulam seni yâ Rab Rab
Sensin bana iden 'atâ Ğanî Ğudâ çün 'ayn-i hür
8. Ey nür-ı zât diler necât 'ıyd-i berât bugün beni
Kıl mağfîret ahsen şıfat Ğamdi gözet kılar Şekür

115a

181

Mefâ'ılün / Mefâ'ılün / Mefâ'ılün / Mefâ'ılün

1. Şıgındım her nefes her dem Ğudāvendâ sana her bār
Mu'in ol şāh-ı 'ālem sen 'azīmü'ş- şān Ğanî Ğaffār
Du'āmı müstecāb et fahr-ı 'ālem hākkı çün yâ Rab
Zünūbum mağfîret kıl yâ Raḥīm sensin Ğanî Settār
2. Günāhkār oldığım bir ferde bildirme şehensāhım
Raḥīmā raḥmetiñle yārlığa kân-ı kerem şāhım
Efendim pādışāhım raḥm-ı ğālīb ulu ilāhım
*Şerikiñ yok naziriñ yok*¹³² Ğudāsın fā'il-i muḥtār
3. Risālet tahtınıñ şāh-ı hümāyün 'aşkına Hādī
Hidāyet kıl 'ināyet kıl vişāliñ şerbetin sākī
Dem-ā-dem tıdırub baḥş eyle sun 'aşkıñ için bākī
Hemān nüş etmek ister cān-ı dil senden Ğanî Cebbār

¹³² Bkz. İktibaslar:7.

4. ‘Aṭā kān-ı kerem şāh-ı cihān sensin ulu Mevlā
Vişāliñ cāhını Ḥamdi ҡuluña Rabbü’l ‘alā
Naşīb et Kird-gār’ım baḥr-ı fazlıñla varam sana
Gerekmez ‘aşq-ı pākiñden nigārım ğayrı bir efkār

115b

182

11’li Hece Ölçüsü

1. İnkāra mecālim yoq Kird-gār’ım
‘İnāyet eyledik imānımız var
Teşekkür eyleriz dilde nigārım
Hidāyet eyledik ‘irfānımız var
2. Luṭf u ‘aṭā kān-ı kerem şāhısın
Cümle kā’inātiñ bir ilāhısın
Dertlü gönüllerin nūr İlāhısın
Levh-i dil şehrinde seyrānımız var
3. Ni‘met-i ‘uzmāya na’il eylediñ
Ḳurān-ı Kerīmi sen ḥüb söylediñ
Rū’yet-i didāre ķā’il eylediñ
Ḥüccet-i delā’il Ḳur’ānımız var
4. Ehl-i zenbe va’d eylediñ raḥmeti
Mustāġfire ḥāzır ķıldıñ cenneti
‘Ābīdlere zāhidlere raḥatı
‘Aṭa ķıldıñ dilde bürhānımız var

5. Ni‘meti celīli şālih kullara
 Kūrān naşīb etdiñ tūti dillere
 Bülbül ‘aşık oldu gonca güllere
 ‘Andelīb veş ‘aşk-ı nālānımız var

6. ‘Āşıqlara va‘d eyledin cemāli
 Müsteħaķ eylediñ ehl-i kemāli
 Bizi de anlara ķat şān-ı ‘āli
 Kālbimizde ‘aşk-ı Yezdānımız var

7. Arttırub muħabbet cāmını senden
 Diler dil dā‘imā şevķ ile cāndan
 Şun bana efendim cism ile tenden
 Geçmek ister cānım rahmānımız var

8. Diyüb zıkr eylerim seni ezelden
 Göñül geçdi senden ğayrı güzelden
 Sensin göñlümüzüñ yolun düzelden
 Teşekkür eyleriz sen hānımız var

116a

9. Hāndiyā zūlmetde ķapandı ķaldı
 Yetiş imdādına dil pek buñaldı
 Māsivā mekrinden ğayrı uşandı
 Şu fānī dünyāda ne şānımız vār

183

11’li Hece Ölçüsü

1. Feth-i bāb eyleyüb ey dil penāhım
 Cemāliñ cennetden a‘layı göster
 ‘Aşk-ı muħabbetle cān pādişāhım
 Çeşmime rüyet-i bālāyı göster

2. Lāyık degil isem şāh Kird-gār'im
 Sen Kādir ü Kayyūm şāhsın nigārim
 Bir tecellī kılub al ihtiyārim
 Dil çeşmine hüsn-i Mevlāyı göster

3. Şehenşāh-ı cihān sen pādişāhsın
 Murādlar ver nice 'ālem-penāhsın
 Nazīri şerīki yok bir ilāhsın
 Baħr-ı leţāfet-i liķāyı göster

4. Hābīb-i Kibriyā şah-ı risālet
 'Adālet taħtınıñ mah-ı sa'ādet

116b

'Aşķına baħş eyle cāh-ı velāyet
 Enver-i rūyetde şafāyı göster

5. Muħammed Mustafa haķķı çün yā Rab
 Zenbimi mağfired eyle yā Vahhāb
 Nūr-ı şāh-ı beķā haķķı çün yā Rab
 Cism-i cānı rūħa şifāyı göster

6. Hem şadık-ı ekber ol nur-ı enver
 Haķķı çün Hādīyā eyle münevver
 Kālbimi şāfi kıl hāzin-i kevşer
 Şāh-ı kān-ı kerem vefāyı göster

7. Hāndiyā yanında dilenci dā'im
 Ğayrı bābe gitmez şā'im ve kā'im
 Olmaķ naşīb eyle kıoymayub nā'im
 Cām-ı 'aşķıyla şunub cibāyı göster

184

11'li Hece Ölçüsü

1. Şehenşâh-ı 'âlem hân Kird-gâr'ım
Efendim nigârım Perverd-gârım
Luţf u 'inâyet kıl çün âh u zârım
Risâlet şâhımñ cemâlin göster
2. 'Aţâ kânı şâh-ı beķâ dil enver
Tolub nâr-ı 'aşkıñ ile münevver
Olmaķlık niyâz ederim server
Râh-ı haķıķın kemâlin göster
3. Dünyâda uhrâda niyâzım senden
Vazgeçme efendim şehenşâh benden
'Aşık-ı şâdıķ kıl zâtıñ cândan
Cânânım efendim bu hâlin göster
4. Ğarîb Ğamdiyâ Raĥmânü'l Raĥîm
Luţf u 'inâyet kıl 'Azîz Ğaķîm
Mazharı leţâfet cennetü'l na'îm
İçre bu ednaya vişâlin göster

117a

185

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

1. Ğudâvendâ ĥabîbiñ 'aşkına nûr-ı cemâliñden
Bu 'abd-i 'âciz ednâyı ayırma ey Ğanî Ğaffâr
2. Çehâr-ı yârı pâki Ğâķķ-ı çün her bir kemâliñden
Ayırma şâh-ı 'âlem baĥr-ı fazlıñla dilâ Cebbâr

3. Zünūbum ‘afv idüb kırtar kamu berzaḥdan āzād et
Mübārek ism-i pākiñ ‘ālī şanıñ ey Ğanī Settār
4. Bugün mäh-ı Receb Şa‘bān mu‘azzam leyle-i Berāt
Gicesi defterim sa‘id yazub ver fā‘il-i Muḥtār
5. Beni muḫtarr kıoyub yalvartma nādāna Ğanī Vaḥhab
Ḥabībīñ ‘aşkına eyle ‘aṭā kân-ı vefā dildār
6. Ne eksilür hazineñden Ğanī şāhım kerem kânı
‘Aṭā kııl dü cihānda sen ‘azıñmü’ş-şān efendim var
7. Meded senden kerem senden nigārım şāh-ı ‘ālemsin
Kamu berzaḥdan āzād eyle şāhım kıoymayub muḫtarr
8. Erenler evliyālar ‘aşkına luṭf u ‘ināyet kııl
Bu Ḥamdi kıuluña ‘avn eyleyüb ṭoldur dile enver

117b

186

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Kırd-gār’ım bu mübārek şehr-i Şa‘bān ‘aşkına
Kıl ‘ināyet şāh-ı ‘ālem bedr-i tābān ‘aşkına
Mağfıret kııl zenbimi envār-ı Kıur’ān ‘aşkına
Ol risālet taḫtınıñ sultānı ḥāḳān ‘aşkına
Feth-i bāb et nūr-ı dilde bir tecellī Kırd-gār
Raḥım-ı luṭf eyle şehensāh-ı cihān Perverd-gār
2. Şah-ı ‘ālem şān-ı a‘zam dü cihānda feyz-yāb
Eyleyüb cām-ı cemālīñ şun bana şāf-ı şarāb

Fazl-ı luṭfuñdan Kerīmā Kird-gār'ım fetḥ-i bāb
 Eyle nuşret dü cihānda olmadan cismim türāb
'Aşkıñı baḥş eyle nūr-ı Kird-gār'ım yādigar
Luṭfuyla bir kez tecellī kııl efendim āşikār

3. Sen 'atā kān-ı kerem bir pādişāhsın yā Vedūd
 Cümleñiñ maḳşūdı ḥāşşı bir ilāhsın yā Vedūd
 Raḥm-ı ḡālīb ey Ḥudā 'ālem-penāhsın yā Vedūd
 Levh-i dil şehri nūrāñiñ nūr-ı māhsın yā Vedūd

118a

Sen 'atā kānı şehenşāh Kird-gār'sın şāh nigār
Raḥm-ı luṭf et cümleten iḥvāñı dīne Kird-gār

4. On sekiz biñ 'āleñiñ şāh-ı Ḥudā birsin seni
 Bir bulub imāñı iḳrār eyledim Mevlām beni
 Ḥıfz idüb her bir bālādan raḥm-ı luṭf et yā Ğanī
 İztirāb verdi dile ma'lūm sana dūnyā deni
'Afv-ı setr eyle şehenşāh-ı cihān kııl berḥudār
Sana maḥşüş luṭf u iḥsān et bana Perverd-gār
5. Kird-gār'ım nūr-ı dil-i şāh seni cān arzūlar
 Muntazar dil çeşmim cān taḥtında cānān ārzūlar
 Nūr-ı Maḥmūdı cemāliñ şāhı sulṭān ārzūlar
 Dü cihānda Ḥamdı ednā senden iḥsān ārzūlar
'İlmiya nām yazdı memhūr taşına ol yādigar
Ḥacı Bektāşı Velī pīrim 'azīzim Kird-gār

187

Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün / Mefā'ılün

1. Sana şāh-ı cihān güc gelmez aşlā eylemeklik var
 Şehenşāh-ı cihān ma'lūm sana vallāh her esrār

118b

Halâş et baħr-ı fazlıñla Kerimâ ıztırâbımdan
Be Haħķ-ı hürmet-i şâh risâlet ey Ğanî Ğaffâr

2. Zâ'if mücrim ĳalub aĳladıĳım ĳâle raħm yok mu
Bu 'abd-i 'âciz ednâya nigârim iltifât çok mu
ĳuluñı ĳayra muħtâc eylemek her ĳâlde lâyıķ mı
Bugün medyün düşüb şaşdım şâşırdım ey ulu Cebbâr
3. Benim ednâlıĳım sana keder vermez günâhım çok
İse şâh Kird-gâr'im mücrime raħmıñ ĳanı artuķ
Şalâĳıyyetde dâ'im olmaĳı ister gönül artuķ
Zünübüm 'afv idüb setr et 'uyübüm ey Ğanî Settâr
4. Dü 'âlem pâdişâhısın bilürsün ıztırâbım var
Revâ mı Kird-gâr'im nân için ĳoymaķ beni muzşarr
Īuşuşen gün mübârek mâh mübârek şehr-i şa'bân var
Şıyâm-zâde şıyâmda neylesin böyle Ğanî dildâr
5. Şıyâmıñ ĳâli bařķa sen bilürsün belki bilmezsin
Bilinmekden birsin bilmemiş mişli mâl olmazsın

119a

Sen ol Allâhü'l a'zamsın ki 'ilmiñ çok bulunmazsın
Seniñ 'ilmiñ seniñ sırrıñ bilinmez kenef yok envâr

6. Bize lâzım olan birliğine ez cân-ı dil imân
Getürmek Īudâvendâ Raħımsın ey Ğanî sübhân
Şerikiñ yok naziriñ yok¹³³ efendim pâdişâhım ĳân
ĳamunuñ gönülünüñ maķşûdına 'âlemsin 'ilmiñ var

¹³³ Bkz.İktibaslar:7.

7. Ğarīb miskīn za'īf muhtāc uluna ram ok Mevlā
 Bu 'abd-i 'ācize ram eyle ŗāhım ni'metü'l 'uzmā
 'Aā ıl Kird-gār'ım bu niyāzım ey ulu nümā
 Cemālīñle cenānīñla müŗerref ıl meni ey yār
8. Bu amdi 'abd-i 'āciz der-be-der miskīn hemān senden
 Diler dil maŗudın her dem leyāl-i rüz u ŗebinden
 Günāhkār bir deni ferd yo Raīmā rametiñ cāndan
 alebkārım dü 'ālemde abül et fā'il-i Muhtār

188

Mefā'ilün / Mefā'ilün / Mefā'ilün / Mefā'ilün

1. abībiñ ŗāh risālet 'aŗına lu u 'ināyet ıl
 amu mürseliniñ ürmetine Hādī hidāyet ıl¹³⁴
- 119b

189

Fā'ilātün/Fā'ilün

1. Cürmüm 'afv eylemek
 Sana maŗsüs yā Ğafür
 Seni 'afv etdim demek
 Sana maŗsüs yā Ğafür
2. Rametiñ buldur anı
 Sen idersin ürmeti
 Dā'im etmek 'izzeti
 Sana maŗsüs yā Ğafür
3. Duysa pāŗā pādiŗāh
 'Afv eylemez yā ilāh
 'Afv etmek 'ālem-penāh

¹³⁴ Manzume tamamlanmamıŗtır.

Sana maḥşūs yā Ğafūr

4. Z̄enbim keşir yā Celīl

‘Abd-i zelīlim ‘alīl

Her güzellik yā Cemīl

Sana maḥşūs yā Ğafūr

5. ‘Ālemi ḥulḳ eylemek

Virüben nām u nemek

Seni ‘afv etdim dimek

Sana maḥşūs yā Ğafūr

6. Sensin Allāhü’l ‘Azīm

Hem ‘Ālimsin yā Ḥakīm

Şan-ı Raḥmānū’l Raḥīm

Sana maḥşūs yā Ğafūr

7. İsm-i Cebbār-ı Celīl

Hādīyā sensin Cemīl

Vişāle şādıḳ Delīl

Sana maḥşūs yā Ğafūr

8. Ḥamdiyāyı Hādīyā

Eylemek dā’im ‘ātā

İḥsān eylemek liḳā

Sana maḥşūs yā Ğafūr

120a

190

Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün

1. Biḥamdillāh menāmında bugün bir ‘alī dil ḥünkār

Göründü nūr-ı mir’at içre ḥüsni behcet-i dildār

Tahayyürde alub hayrān idim hūsn-i amer-tābe
‘Aceb kimdir diyü efkār iderdim bildim ol serdār

2. Velīler serferāz-ı Hācı Bektāşı Velī Allāh
Göründü nūr-ı dilde her arafdan eyledi āgāh
Dedi sana izin verdim dem-ā-dem durmayub Allāh
De ey dil hānı dilden mağfired kılar seni Ğaffār
3. Dini Allāh ā‘zīm ŗān-ı Rahmānū’l Raḥīm oldur
Diyüb Rahmānū’l Ğanī vaŗf eyledī na‘īm oldur
Rızāsına liāsına eren alb-i selīm oldur
Ḥudā birdir ŗeriki yo ki oldur fā‘il-i Muḥtār
4. Mübārek ŗehr-i ŗa‘bānıñ yegirmi beŗ gicesinde
Bu elāf-i ilāhi Ḥamdı Allāh eyledi bende
Cemāli nūr-ı cennet āsā ‘āŗı efgende
ılıb gönlüm itıda murğ-ı dil efkārı bu haydār

120b

191

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

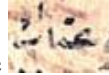
1. Sevindirdi dil-i virānemi maḥzūn iken sultān
Velīler ser-firāzı Hācı Bektāşı Velī ḥāān
Menāmda dil-i āgāh idüb mazḥar-ı ‘irfān
Biḥamdillāh dedi bana olursun sālik-i Cebbār
2. Dedim saña göñül rabṭ eylerim her dem kerem kānı
Bilürsün ‘ālī ŗānım eyle imdādı luṭf iḥsānı
Giyürdi başıma tāc-ı yeŗil gösterdi cānānı
Bugün mirāṭ-ı dilde ol kerem kānı ‘āŗı Settār

3. İlähi ol velîniñ ‘aşkına kırtar mezelletden
Seni zıkr eyleyüb hâliş olayım cümle ğafletden
Hidāyet kııl ‘ināyet kııl beni dur etme ‘izzetden
Be Hâk-ı hürmet-i şāh-ı velāyet Haydār-ı Kerrar
4. Meded yā Rabbenā luṭf et kerīmā Kird-gār’ımsın
Elim tutan bana raḥm eyleyen şāh-ı nigārımsın
Ḥabībīñ ‘aşkına raḥm eyle şāhım dil figārımsın
Ṭolu ver cām-ı ‘aşkıñ ‘ilmiyāya maḥzen-i envār

121a

192

Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün / Mefā’ılün

1. Ne pek ‘aşı kıulum bilmem du‘āmız müstecāb olmaz
Ne bed-baḥtım ‘azīzim senden a’lā ‘ālī bāb olmaz
2. Hemān leyl ü nehār yalvarmadan ğayrı hüner selīm
Ġanīsın Kird-gār’ım senden ‘ālī hūb cenāb olmaz
3. Avuc açub dilendirdiñ dü çeşmimi şulandırdıñ
Menāmda yalandırdıñ bu sözde bir şevāb olmaz
4. Avuc açub dilenmekden dü çeşmim hem şulanmaḥdan
Ṭağı ṭaşı ṭolanmaḥdan ḥaḳīre yek ‘azāb olmaz
5. ‘Azīzim şāh-ı ḥāḳānsın efendim ulu sübhānsın
Nigārım Ġanī Yezdānsın büyüklerde olmaz

6. Hālîmsin sen ‘Azîmü’ş-şân seniñdir cümleten Ğufrân
Benim işim gücüm ‘işyân suçın bilen ‘ikâb olmaz
7. Günahkârım Raḥîmâ sensin ‘Alîm sensin Kerîm sensin
Bir Allâhü'l ‘Azîm sensin biline hiç hesap olmaz
8. Kuluñdur Ḥamdiyâ gâfil günâhkâr olmadı kâmil
Sözünde her nefes câhil Ğafûr’a bed hitâb olmaz

121b

193

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

1. Hādîyâ sen şâh-ı ‘âlemden ‘âtalâr isteriz
Pîr-i erkân-ı ḥaḳîḳatden du‘âlar isteriz
Cürmümüz çün keşret içre zenbimiz ‘ummân gibi
Âniñ için âhımız nûr-ı nevâlar isteriz
2. Raḥmeti deryâsına ğarḳ olmaḳ ister göñlümüz
Zât-ı Ḥaḳḳ’dan her adı almaḳ ister göñlümüz
Ḥûb cemâle karşı sende ḳalmaḳ ister göñlümüz
Şâh-ı ‘âlem ‘aşḳına câm-ı cibâlar isteriz
3. Çünki Ḥaḳḳ erḫam ḳamudan derde dermân gösterir
Raḥmet-i deryâsı çoḳ ol emr-i fermân gösterir
Rûz-ı maḫşerden muḳaddem ulu ḫırmân gösterir
Yâramıza dem-be-dem andan devalar isteriz
4. Çün ‘atâ kân-ı vefâdan raḥmet ister Ḥamdiyâ
Bir tükenmez dü cihânda ni‘met ğâlîbâ
Oldıĝı çün ḫânedân evlâdı ol âll ü ‘abâ
Levh-i dilde şâh liḳâ sende şafâlar isteriz

122a

194

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Һamdilillāh Hādīyā sensin bizim sübhānımız
Hep teşekkür eyleriz a‘vānımız ihvānımız
Hālīk-ı Hāyy u Ezelsin vāhid-i muṭlaḳ sana
Şıdḳ-ı imān eyledik sensin bizim Yezdānımız
2. *Lā-şerīki lā-naẓīr*¹³⁵şāniñ ‘azim sensin kerīm
Vāhid-i muṭlaḳ seniñ Qur‘ān-ı a‘zam yā ‘Alīm
Cümle maḥlūḳiñ seni zıkr eyleyüb buldı na‘īm
Raḥm-ı gālīb pādişāh sensin bizim Raḥmānımız
3. ‘Arş kürsi levḥ kalem cennet cehennem cümlesi
Hālīḳın bilür beher dem yaḡa yaḡmür ḍanesi
Hāzret-i Ādem nebīniñ yoḡ cihānda ānnesi
Hālīk-ı Hāyy u Eḡad sensin bizim Mennānımız
4. Һamdiyā’ya şān-ı a‘zam sen meded kıl Hādīyā
Şāh risālet ‘aşḳına eyle ‘ināyet māhlikā
Ḳudretiñle şun şarāb-ı ‘aşḳıñı ḥüsn-i rızā
Tāleb kıl dem-be-dem dil murḡını Һannānımız

122b

¹³⁵ Bkz. İktibaslar:7.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ey gönül gam çekme gāye merkezinde şāhımız
Bizlere rahm eyleyüb kılar ‘atā āgāhımız
Raḥm-ı luṭf çok Ğanī şāh Kird-gār’ın ḥükmüne
Rażıyam elḥamdülillāh pek Ğanī ilāhımız
2. Abd-i ‘āciz mūr meges-veş ‘āşık-ı üftādeyiz
Şāh-ı ‘ālem cān-ı dilden ṭalibānı bādeyiz
Şun cemālīñ cāmını sen ḳudretiñle sādeyiz
Ol ḥabīb-i Kibriyā şāhım Resül Allāhımız
3. Ümmet-i mücrimlerine dünyāda ol şah-ı beḳā
Bizleri sana emānet eyledi ol māhliḳa
Her ḥuşūsta sen ‘inayet ḳıl bī- Ḥaḳḳ-ı Mustafa
Nuşret iḥsān eyleyüb fetḥ eyle gizlü rāhımız
4. Tā *illā yevmi’l ḳıyām*¹³⁶ol zāt-ı pākiñ ḥaḳḳı çün
Nusret et yā Rabbenā ol ‘ālī baḥtīñ ḥaḳḳı çün
Ṭut elinden Ḥamdıyānıñ ṭīb-i ḥaḳeniñ ḥaḳḳı çün
Fetḥ-i bāb eyle açıl sun nūr-ı dil der-gāhımız

123a

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ḥaḳḳa ṭālīb gönlümüz Yezdāne ṭoḡru rāhımız
Ḥamdülillāh şah-ı ‘ālemdir Resülullāhımız

¹³⁶ Bkz. İktibaslar:10.

Âh-ı efġān eyleyüb ħüzn içre ƙaldıƙ ‘aşƙ ile
Cürmümüz çok ise maġfūr ider dil şāhımız

2. Gönlümüz ‘aşƙı var zıkr-i Ĥudādır kārımız
Ol Ġanī Cebbār-ı ‘ālem şāhımız dildārımız
Ĥazret-i Ĥaydār-ı Kerrār pīrimiz ħünġārımız
Ĥamdillillāh ‘aynımızda ‘ālī seyf İlāhımız
3. Şāh-ı ‘ālem bir Ĥudānıñ ƙulları ƙurbānıyız
Şāh risālet Muştafanıñ ümmet-i ‘uryānıyız
Pīr-i erkānı tarīƙat ‘aşƙınıñ büryānıyız
Sāf-i dil feyz-i ĥaġıƙat ƙalb-i beyt İlāhımız
4. Ĥamdiyā mücrim günāhkār ġurbet el miĥmānıdır
Ehl-i İslām zümresiniñ derdiniñ dermānıdır
Levh-i dil sırrında mestūr ĥıfzınıñ murġānıdır
‘Afv ider her cürmümüzü ol Ġanī İlāhımız

123b

197

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Raĥm-ı ġālīb pādişāhı bī-zevāl ĥāġānımız
*Lā-şerīki lā-naẓır*¹³⁷vallāh bir Yezdānımız
Cümle maĥlūƙatı yoƙdan var iden Mevla Ġafūr
Her nefes her dem bize iĥsān ider Sübhānımız
2. Raĥm-ı ġālīb pādişāhdır ‘ilim sırrı muĥıţ
‘Aƙl ile bilmek muĥāl sen ƙırma ƙap rüyüñ basıţ
Eyleyüb ĥāk üstüne di el-amān bul ol saƙıţ
Raĥmet eyle yārü’l ġār bizi dilā Raĥmānımız

¹³⁷ Bkz.İktibaslar:7.

3. Hem Ğanī bir pādīşah der ol İlahül'ālemīn
Raḥmetiyle ni'met 'āli dilā rūy-ı zemīn
Gir erenler zümresine 'aşk ile sen ol emīn
Terk-i dünyā etmek ile bulunur cānānımız
4. Ḥamdiyā sen bir nefes dur olma zıkr eyle müdām
Şāh-ı 'ālemdir sana da luḫf ider tolu cām
'Aşk-ı şıdḳ ile giden sālīk bu yolda nik ū nām
İsmi zıkr eyledikce nūrlanur imānımız

124a

198

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Nūr-ı ḥil'at cāh-ı 'izzet 'āli rıf'at isteriz
Hādī raḡbet senden elbet luḫfu devlet isteriz
2. Dilde riḳḳat cāh-ı şıfat nūr-ı ḥikmet isteriz
Ḥaḳḳ'a raḡbet dilde da'vet ḥāl-i celvet isteriz
3. Raḥm-ı raḥmet şükr-i minnet her dem ūlfet isteriz
Ḥāre nefret nefse vefret sana rıḫlet isteriz
4. Ḥüsn-i şefḳāt ḥüş muḥabbet 'aşk-ı keşret isteriz
Dilde dehşet ḳalbde vahşet ḥavf-i ḥaşyet isteriz
5. Cāh-ı servet şevḳ-i şöḫbet ḥüsn-i behcet isteriz
Ḥaḳ naşīḫat ḥüb ḥükümet ḫoş sükūnet isteriz
6. Ḥaḳḳ'a ḫizmet hem 'azīmet nāsdan 'uzlet isteriz
Pīre ḫürmet ḥüb tarīḳat hem ḫaḳīḳat isteriz

7. Hakk'a vuşlat şāha riḥlet nūr-ı 'izzet isteriz
Hamdi şıfat dilde lezzet hamr-ı şerbet isteriz

124b

199

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/Mefā'ülün/Fe'ülün

1. Hüdāvendā ḥabībiñ 'aşkına senden gönlümüz
Cenān ister cemāl ister luḫ çok şāhım 'azīz
Vişāliñ şerbetin şun cism ile cāndan gönlümüz
Kemāl ister kemāl baḫr-ı luḫfu māhım 'azīz
2. Azīz Allāh a'zīmüş- şāne bir şānı 'ālī¹³⁸
Şerīki hem nazīri yok o ḥünkārıñ kemāli
Bilinmez hem bulunmaz sırr-ı vaḫdet cāh-ı ḥāli
Nebīler hem velīler der idi İlāhım 'azīz
3. Azīz esmā'-i ḥüsnā maḫzar-ı altını şāfi
Devām iden bulur ta'zīm eyle ol aña kāfi
'Azīz Allāh ḫamu derdi dile her demde şāfi
Vişāl için gönül şehrinde fetḫ et rāḫm 'azīzim
4. Hemān Ḥamdi 'azīze yalvarub ağla niyāz et
Hudā raḫm-ı ğafūr Ğaffār Şekürdur aña nāz et
Anıñ 'aşkıyla sāki şun şarāb ehl-i sāz et
Ol Allāhü'l 'azīmü'ş-şān dilde āgāhım 'azīz

125a

¹³⁸ Hece eksik olduğu için vezne uymamaktadır.

Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Aḥvālımız ma'lūm sana
Sensin bizim sübhānımız
Raḥmıyla luḫf eyle bana
Sensin Ğanī Yezdānımız
2. Şāh-ı beḳā eyle 'aṭā
Ni'met 'aẓimā dā'imā
Rabb-i rahīm yā Rabbenā
Sensin bizim ḫāḳānımız
3. Şükr eyleriz ni'metiñe
Şabr eyleriz ḫikmetine
Ḥamd eyleriz 'izzetine
Raḥm idici Raḥmānımız
4. Senden diler göñlünü
Fedā kılar cism ü teni
Bilmez oluben ben meni
Arar seni cānānımız
5. Baḫş et 'aṭā faẓl-ı kerem
Şun dā'imā cām ile cem
Artır şafāsın verme ğam
Luḫf et bize sulṫānımız
6. Sulṫān-ı 'ālemsin şifā
İḫsān et bana Hādīyā
Sensin ḳamu derde devā
Ey bī-mişal mennānımız

7. Bu ğarīb miskīn Ğamdiyā
Senden diler feyz-i liķā
Sen kıl ‘aṭā yā Rabbenā
Nūrlandırub vicdānımız

201

Fā’ilātün/ Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. Ey güzeller şahı senden vuşlat ister gönümüz
Kıl tecellī nūr-ı Yezdān hil‘at ister gönümüz
Cümle ‘ālem kudretiñden buldı fevt yā ḳadīr
Sen şeheşāh-ı cihāndan ‘izzet ister gönümüz
2. Sen Ğanīsın şāh-ı ‘ālem dü cihāniñ ḥālıkı
On sekiz biñ ‘ālemiñ rezzāķısın hem māliki
Bir tecellīde vişāle nā’il iden sāliki
Sensin ey Hādī ser-ā-pā rıḥlet ister gönümüz

125b

3. Ente *Ğaffarū’z-Zünüb* kānı ‘aṭāsın Hādīyā
Senden erḥam pādişāh verme ‘ināyet kıl bana
Cān-ı dilden ṭalib-i bezm-i vişālim Hādīyā
Levḥ-i dil şehrinde nūr-ı ḥikmet ister gönümüz
4. Sırr-ı dilde her ne var ma’lūm sana Raḥmān seni
Arzular gönüm velākin zūlmet-i hicrān beni
Pek perişān eyledi keşretde ḳaldım yā Ğanī
Dil dem-ā-dem ḥalvet evde celvet ister gönümüz
5. Pek güzelsin pādişāh-ı bī-zevāl şāhım sana
‘Āşık-ı dil beste kıl cām-ı cemāliñ şun bana
Her nefesde perr ü bal idüb uçām senden yana
Raḥm-ı luṭf et ey rahīmā raḥmet ister gönümüz

6. Çille-i ‘aşka taḥammül eylemekde çok kuşūr
Eyeriz her dem sana sensin şehensāh hem Ğafūr
Ḥamdiyānīn zenbini ‘afv eyle cennetde kusūr
Luṭf-ı iḥsān et nigārim rüyet ister gönlümüz

126a

202

Fā‘ilātün /Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. ‘Āciz etdi Hādīyā dünyāda cüz’i burcumız
Raḥm-ı luṭf et Kird-gār’ım naḥse düşdü burcumız
Ḥaḳḳ-ı ‘ābīdden ḥazer etmek bize faẓl oldığın
Bildīñ ?şāh-ı cihān eksik göründü ḥarcımız
2. Anıñ için burc idüb sen şāhdır her bir ümīd
Şāh risālet ‘aşkıma her defterim eyle sa‘id
Eyle tevfiḳiñ refīḳ şāh Kird-gār’ım müsta‘bid
Kıl kerem kānı efendim çok ise [de] şucumuz
3. Sen Ğanī şāh Kird-gār’dan yalvarub ister müdām
Gönlümüz cümle levāzım her ne var her şubḥ u şām
Senden ister ğayra gitmez eksigimiz sen temām
Eyle şāhım boş degil mi ḥānemizde ḥürcümüz
4. Ḥamdiyā kān-ı kerem senden dilersin var iken
Kime varub istesin sen şāh Ğanī Ğaffār iken
Yalvarub maḳşūdını senden diler muẓtarr iken
Kıl ‘ināyet sana yüz tutdı bilürsün ‘acımız

126b

203

11'li Hece Ölçüsü

1. Teşekkürden 'aciz bir 'abd-i ednā
 ulūñ kuşurına hāķānı bakmaz
 Tefekkürden 'aciz ġāfil-i dānā
 ulūñ kuşurına Yezdānı bakmaz
2. Sen şāh-ı hāķāndan murādın ister
 Dü cihānda şāhım sen anı göster
 Bu 'abd-i 'acizi koymayub mużtārr
 Faķi rlere cihān sultānı bakmaz
3. Şimdi kime varub ben yalvarayım
 Ğayrı yerden naşib naşıl arayım
 Hikmetiñi bildir bari göreyim
 ulūñ kuşurına sübhānı bakmaz
4. Mużtārr kıldı Hamdi ıztırābı
 Sen bilürsün Ğanī Vahhāb ben seni
 Bilürüm rezzāķ-ı 'ālemsin Ğanī
 Kird-gār'ım bilüb ihvānı bakmaz

204

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. *Estaġfiru 'llāh*¹³⁹ zenbimiñ cümlesine Raħmānımız
 'Afv et bizi kān-ı kerem Sübhānımız Yezdānımız

¹³⁹ Bkz. İktibaslar:13.

2. Ma'lûm sana çokdur bizim suçlarımız Hıyy u Ehad
Sensin Raḥîm Raḥmân Ğanî ḥâkânımız sübhânımız
3. Kudret seniñ kuvvet seniñ hikmet seniñ 'izzet seniñ
Luṭf et bize kân-ı kerem yedimize ihsânımız
4. Virüb bizi memnûn idüb şâd eylesiñ Ğanî Hudâ
Ḥamdi kuluñ senden diler maḳşûdını cânânımız

127a

205

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/Mefâ'îlün/Fe'ülün

1. Biḥamdi'llâh fûnûn ehli 'aşka iḳtidâmız
Hudâya tâ ezelden 'âşık oldı ibtidâmız
Anıñ çün meylimiz cân-ı gönülden zât ḥâkḳı
Sevüb zıkr eyleriz ânı dilâ birdir Hudâmız
2. Aña ez cân-ı dil 'imân idüb ikrârımız var
Hudâ birdir nebîler Ḥâkḳ velî serdârımız var
Husûsâ şâh Muhammed Muştafâ envârımız var
Aña tâbi' olub taşdıḳ ider bây u gedâmız
3. Teşekkür eyleriz ümmetliğinde şâh-ı dîniñ
Tefekkür eyleriz hem merdliğinde mâh-ı ḥabîbiñ
Livâsı tahtına daḥilleriz *Ḥâkḳe'l yakîn*¹⁴⁰iñ
Teveccüh eyledikce ḥamd ola artar şafâmız
4. Muhammed Muştafâdır nûr-ı enver kâmil insân
Dimek Ḥâkḳ ile ünsiyet iden ol sırr-ı sübhân

¹⁴⁰ Bkz. İktibaslar:5.

Dü ‘âlem ‘aşkına hulq oldu Hamdi şâh-ı gülşen
Anıñ hürmetine ihsân olındı dost liqamız¹⁴¹

127b

206

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

1. ‘Aceb bu nefs-i emmâre niçün utanub ‘ârlanmaz
Hudâniñ ‘aşkına her bir nefes yâtub yuvarlanmaz
Vefâ yoqdur cihândan cümle efkâr-ı derûnundan
Bilür iken hemân tevhiid idüb enva’ nûrlanmaz
2. Hudâvendâ habîbiñ ‘aşkına ‘avn-i ‘inâyet kıl
Hidâyet kıl efendim pâdişâhım sen şıyânet kıl
Velîler hürmetine Hâdiyâ şâhib diyânet kıl
Salâhiyet yolunda çok meşâkkatle semerlenmez
3. Hudâyâ şâh risâlet hâne baḥş et Kird-gâr’ımsın
Kamu şuçları ‘afv eyle şâhım hûb nigârımsın
Raḥimâ raḥm-ı gâlib pâdişâhım dil-fiğârımsın
Kerem kânı sen ıslâḥ eyle nefsi dil bu kârlanmaz
4. Bu ‘abd-i ‘âciz ednâ Hamdiyâyı sen selâmet kıl
Kamu ihvân ile şâh-ı cihân şâhib velâyet kıl
Habîbiñ ‘aşkına kân-ı kerem Hâdî hidâyet kıl
Maḳâm-ı muḫmaine câhına çek yoḥsa pârlanmaz

128a

¹⁴¹ Sayfanın köşesine alternatif bir son mısra eklenmiştir.: “Anıñ hürmetine ihsân olındı ki mâhlikamız”

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hudānıñ 'āşık-ı şādıklarından ser-mestiz
Ezelden tā ebed ayıkmayız bezm-i elestiz
Bihamdillāh şarābı hamrına kandırdı sāki
Menāmımda o reng-i lāle kandum olmam ansız
2. Bugün mirāt-ı dilde hüsn-i bağ-ı cennet asā
Göründü gözlerime hamd ola ol hüsn-i zibā
Men ol ol men o mirāt-ı münevverde o cāna
Bana hoş naşih pend etdi dedi hiç olma bensiz
3. Meger ol nūr-ı enver Hācı Bektāş-ı Velīdir
Menāmımda beni agāh iden nesl-i 'Alidir
Teşekkür eylerim baħr-ı muħābbet ezeldir
Naşıl olur 'azīzim dertli dil meftūnı sensin
4. Bu Hamdi 'abd-i 'aciz 'ilmiyā hünkāra tabi'
Muħabbet eylerim cān-ı gönülden İbn-i Rabi'
Hudāvendā erenler zümresinden eyle sābi'
Kerem kān-ı muħabbetden ayırma bizi hergiz

128b

Fā'ilātün/ Fā'ilātün/ Fā'ilātün/ Fā'ilün

1. Şerī'atde tarīkatde haķikatde yā 'azīz
Sen mu'in ol men haķire her cihetde yā 'azīz
Bir garīb üftāde 'aşkıñ bana baħş eyleyüb
Nüşret et yā Rabbenā dehr-i mihnetde yā 'azīz

2. Yā ‘azīz sensin ‘azīz eyle ‘azīze mübtelā
 ‘Aşkıñı eyle ‘ināyet Hādīyā sen kııl ‘aṭā
 Nefy ile işbāt bana nürdan kıanād vir Hādīyā
 Ol mu‘īn kıaldım ḥazīn ḥüzn-i firkıatde yā ‘azīz
3. Şāh-ı ‘ālemsin efendim nūr-ı dildārım seni
 Cān-ı dilden ‘aşķ ile sevdım seni sen sev beni
 Māsivā efkārımı terk eyleyüb cism ü teni
 Ḥāk ile yeksān idem dehr-i ğurbetde yā ‘azīz
4. Şāf inşāf yoķ mu ehli ‘aşķı zulmetde kıoymaķ
 Var mı şāhım gel kerem kııl feyz-i ābıñla yumak
 Sen naşīb et Kırd-ġār’ım eyleyüb duruyum āķ
 Ḥamdiyā’dan rāzı ol cāh-ı cennetde yā ‘azīz

129a

209

4’lü Hece Ölçüsü

1. Şāh-ı beķā
 Sen kııl ‘aṭā
 Şadre şifā
 Yā ‘azīz
2. Sensin Ḥudā
 Yā Hādīyā
 Eyle hidā
 Yā ‘azīz
3. Dilde nevā
 Nūr-ı ‘aṭā

Ol rahnümā
Yā ‘azīz

4. Mevlā sana
Varam hümā
Veş ey Hudā
Yā ‘azīz

5. Senden ‘aṭā
Olur bana
Yā Rabbenā
Yā ‘azīz

6. Kıl bedre mäh
Rüyum ilāh
‘Ālem-penāh
Yā ‘azīz

7. Dilde şafā
Nūr-ı nevā
Şāh Muştafa
Yā ‘azīz

8. Sensin bana
Mu‘īn Hudā
Yā Rabbenā
Yā ‘azīz

9. Nāçār kıoma
Bī-çār kıoma
Muẓtār kıoma
Yā ‘azīz

10. Sensin ‘azîz

Dilde lezîz

Birlikdeyiz

Yâ ‘azîz

11. Vuşlat bana

Pek ħub liķā

Cāna şifā

Yâ ‘azîz

12. Senden kerem

Çekmem elem

Sen verme ğam

Yâ ‘azîz

13. Şadre şafā

Ey ħüb liķā

Sen kıl ‘atā

Yâ ‘azîz

14. Yâ Hādīyā

Ĥüsn-i rızā

Eye ‘atā

Yâ ‘azîz

15. Senden ricā

Ķılar Ĥudā

Bu Ĥamdiyā

Yâ ‘azîz¹⁴²

129b

¹⁴² Şiirin tamamında dörtlüğün son mısrası üç hecelidir.

4'lü Hece Ölçüsü

1. Şāhım beni
Eyle Ğanī
Bulam seni
Yā 'azīz
2. 'Aşķ cāmını
Şun yā Ğanī
Görem seni
Yā 'azīz
3. Men bir ğarīb
Ķulum lebīb
Sen kıl edīb
Yā 'azīz
4. 'İzzet seniñ
Rıf'at seniñ
Ni'met seniñ
Yā 'azīz
5. Sen pādişāh
Sın yā İlāh
'Ālem-penāh
Yā 'azīz
6. Yā Hādīyā
Eyle 'aṭā
'Aşķın bana
Yā 'azīz

7. Cām-ı cemīl
 Sen şun Celil
 Eyle H̄halil
 Yā ‘azīz

8. ‘Azīzimsin
 Lezīzimsin
 Sen bizimsin
 Yā ‘azīz

9. Eyle ‘aṭā
 Cām-ı cibā
 Sen Hādīyā
 Yā ‘azīz

10. Ğayrı nidem
 Seni bu dem
 Bulam dīdem
 Yā ‘azīz

11. Bilem seni
 Bulam seni
 Görem seni
 Yā ‘azīz

12. ‘Āşık olam
 Seni bulam
 Şun cām-ı cem
 Yā ‘azīz

13. Senden bana
 Olur ‘aṭā
 Sensin H̄udā

Yā ‘azīz

14. Ey māhlikā

Raḥm et bana

Ḥüsn-i rızā

Yā ‘azīz

15. Bu ‘ilmiyā

Senden ‘aṭā

Diler Ḥudā

Yā ‘azīz¹⁴³

130a

211

Fā‘ilātün/ Fā‘ilün

1. ‘Aşk-ı muḥabbet bizim

Şevḳ ile şoḥbet bizim

Zāhidā ‘izzet bizim

‘Aşk ile izkārımız

2. Ḥaḳḳ’a muḥabbetdeyiz

Ḥamd ola vaḥdetdeyiz

Ḥaḳḳ ile ülfetdeyiz

Vuşlat-ı efkārımız

3. Cismimiz keşrettedir

İşimiz ‘usrettedir

Gönlümüz vuşlatdadır

‘Aşk bizim kārımız

¹⁴³ Tüm manzumede dörtlüğün son mısrası 3 hecelidir.

4. ‘Aşk ile oldum enīs
Şevki ile buldum celīs
Olanı nefis-i ḥalis
Geldi dile yārımız
5. Gice eyle gündüzü
Zıkrde verüb her sözü
Çeşm görür dost yüzü
Nür ile envārımız
6. Mest-i müdām cānımız
Arzular cānānımız
Ol Ğanī sübhānımız
Gönlümüzde vārımız
7. Ḥamdiyā’ya Hādīyā
Fażl ile¹⁴⁴ eyle ‘aṭā
Cemālīñ cāmın cibā
Kıl ‘aṭā dildārımız

212

Müstef’ilün/ Müstef’ilün

1. Ḥayy u Ehad sensin bizim
Ğaffārımız Cebbarımız
Sen ey şamed sensin bizim
Settārımız Ğaffārımız

¹⁴⁴ Fażl ile: Yazmada fażlıñla şeklindedir.

2. Luṭf eylediñ ḥamd eyleriz
Hem dem-be-dem şükr eyleriz
Ḥikmetiñ fikr eyleriz
Ey luṭfu çok Cebbārımız

3. Sensin bize ‘ālem-penāh
Ey luṭfu çok Ğanī ilāh
Ḥamd eyleriz ey pādişāh
İsmiñ bizim izkārımız

4. Bu ‘ilmiyyā Ḥamdi ḫuluñ
Senden niyāz ider hemān
Maḫşūdımı sen yā İlāh
İḥsān buyur ḫünkārımız

130b

213

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Şāh niġārımsın ‘azīz ḫāḳān bize iḥsānımız
Sen ‘atā ḳıl Hādīyā sensin bizim sübhānımız
Sırr-ı *sübhānellezi esrā*¹⁴⁵ya vāḳıf ḳıl bizi
Vuşlatıñ mi‘rācını göster bize Yezdānımız
2. Şāh risālet ‘aşḳına ey şāh-ı ‘ālem sen beni
Vāşıl eyle her murāda luṭfu çok Ḥayy u Ğanī
Baḫr-ı faẓlıñla ‘atā ḳıl bulayım Mevlām seni
Göñlümüzde ‘aşḳ şevḳi berḳ uran raḥmānımız

¹⁴⁵ Bkz. İktibaslar:19.

3. Vuşlatıñ hem rüyetiñ eyle naşīb şāh-ı bekā
Gel kerem kıl zenbimi ‘afv eyleyüb sen kıl ‘atā
Hüsñü bāğ-ı behcetiñle bu göñlümü al Hādīyā
Ey güzeller şāh-ı ‘ālem ey Ğanī Menñnānımız
4. Hāmdiyā bir zenb-i gālīb pür günahkār bāğını
Sen Raḥımsin şāh-ı ‘ālem mağfıret eyle beni
Vuşlatıñ eyle naşīb el-‘ākıbet bulam seni
Göñlümüz ‘āşık sana sensin bizim cānānımız

131a

214

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Vesvese lāzım degil ey dil çalış kalbiñ nuḥās
Kılmasun altun gibisin eyle ḥālīş ey şınās
Hem şalāḥiyetde kamil ol yürü tevḥıde sen
Kalbe naşş et turmasun zıkr eyle dil bī-kıyās
2. Hāḳ erenler evliyālar eyleyüb vaşiyeti
Günde yüz kez tevbe-i istiğfār etdi niyeti
Daḥi on def‘a şalavāt ‘aşk-ı şıdk-ı ‘izzeti
Eyleyüb gönder ḥabīb-i Kibriyāya tutma yās
3. Bī-‘aded tevḥıde başla dil Hudāya ‘aşk ile
Hem devām et farz-ı sünnet ḥükmüne pür şevk ile
Enver-i dilḥānıñı raqşa götür var Hāḳ ile
Rüz u şeb üns eyleyüb dilden tükensün cümle pās
4. Hāmdiyā dil şehriñi mazḥar idüb bul Hāḳkı sen
Rūḥ ihyā etmek ile bulunur ḥulḳ-ı ḥasen
Rüz u şeb zıkr eyle şun dil cān ile hem cümle ten
Sırr-ı Hāḳka vuşlat her dā‘imā budur esās

131b

215

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hük-m-i emmāreye meyl etme gönül sen sesi kes
Hük-m-i levāmeye cehd eyle hemān şāh-ı kafes
Mülhime şāhib ol eyle tefekkür seni sen
Bulasın nūr-ı tecellī olasın şāf-ı nefes
2. Muṭmaine dimeniñ vaşfını Qur'ān-ı 'azīm
Ḥayr eyler sana dil ol Ğanī Mevlā-yı kerīm
İṭminān eyle Ḥudāya kerem et nān-ı na'īm
Cümle cennat-ı 'adn zevkı seniñ eyleme ses
3. Sen seni tevbe kı1 var mı Ḥudā rażı ola
Var ise ḥüb hüneriñ feyzi Ḥudā seni bula
Hüner oldur ki gönül sırrını bul sende hele
Rūḥ-ı yār ol bulasın vaḥdet ilin mişli üns
4. Üns oldur ki şadaqatle kılar ḥürmet¹⁴⁶-i yār
Cān-ı dil rūḥ ile sır şāhib oldu o nigār
Anı vaşf etdi ḥabīb sāde dile feyzi kār
Oқudub nūr ile nūr etdi anı Ḥamdi o bes

132a

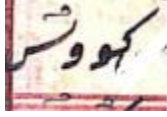
¹⁴⁶ ḥürmet: Yazmada "ḥürmet" olarak yazılmıştır.

216

Müstef'ülün/Müstef'ülün

1. Cümle cihānıñ varına
Sarf eylemez hāş bir nefes
Fānī cihānıñ hārına
Yorulur her aḥmāk kafes
2. Hāḫḫı zıkr eyleyüb sun
Vuşlatına dā'im eyvān
İblīsi yanından çoğan
Ḥālīş gönül pek hūb nefes
3. Nādānıñ varma yanına
Kimseniñ kıyma cānına
Muḥabbet et cānānına
Bul kānıñı çıqarma ses
4. Toğruluḫdur sermāyesi
'Aşḫ-ı muḥabbet māyesi
Olur sana himāyesi
Erenleriñ mişli üns
5. Var ṭurma tevḫīde çalış
'Aşḫ odına yanub alış
Didār-ı Hāḫḫ ile buluş
Ne ki lāzım bir sāde fes
6. Tāc-ı 'izzet giyün başa
Sen ṭurmayub bekler başa
Başıñı ṭurmayub taşa

Çalub turma heves

7. Һamdiyā Һaqqı zıkr eyle
Dā'imā Һamd u şükr eyle
Kendi nefsiñi fikr eyle
Ğayrıya eyleme heves

8. Ҙuyma cihāniñ sözünü
Çevir andan cān yüzünü
Setr eyleyüb kendüzini
Ara yerde sen sözü kes

132b

217

11'li Hece Ölçüsti

1. Nefs-i emmāreye tabi' olanıñ
İkrarı müslümān fā'li pūtperes
Şüfi Һaşyet yolun cānda bulanın
İkrarı ef'ālī 'ālī kıl heves
2. Nefs-i emmāreye tabi' üç bölük
Biri fetvā yolu eylegil sülük
Bir münkeri Һaqq ol olur helāk
Һaracdan kırtulmuş yā deyyūs teres
3. Bir bölük 'alem ve fādıl bilür
Şaқınmaz kendini ol helāk olur
Murādı maқşūdı gerüye қалur
Hemān söyler güzār yā ғarқа kerkes

4. Fetvāya tab'iler hāliş olursa
 Hārıcı şerī'at yolda kalursa
 'Ulemā şulehā yolun bulursa
 Ehli cennet odur hiç çıkarma ses
5. 'Ābidler zāhidler cennetine gider¹⁴⁷
 Dā'imā Hudānıñ zikrini ider
 Akrān-ı emşālın ol böyle peder
 Rāh-ı şalahiyetde bir <hoş> hüner bes
6. 'Āşıklar ikrār-ı cān ile dilden
 Verdiler Hudāya kal ile kıyldan
 Geçdiler zıkr idüb Hudāyı birden
 Buldılar haқи kat rāhında Üveys
7. Oldılar 'aşq ile nağra-yı Haydār
 Çekdiler meydānda her biri hünkār
 Olub tāc-ı nāci buldılar envār
 Şabāya dediler gel bağrıma es
8. 'Andelīb veş āh-ı fiğān etdiler
 Haқи kat rāhına toğru gitdiler
 Terk-i dūnyā idüb başdan etdiler
 Hamdiyā anlara heves et heves

133a

¹⁴⁷ Mısra vezin açısından hatalıdır.

218

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey gönül geç gayrıdan teslīm olub Mevlāya bes
Gayrı efkārı birağ her bir huşūsda sözi kes
Kādir ü Kayyūm odur sen itminān kisb et hemān
Bu zamāne hulğ ile etme aşla ictinā ses
2. Zahir insān şüret-i fi'li habāşetden şağın
Cübbe-yi hırka ve tāt-ı şāhib hıyānetden şağın
'Aceb kibriyle vağār kānı cenābetden şağın
Vağdete gel Hağğı bul feyz al gönülde koyma pās
3. Şüret o ġarīb elinden yandı bağrı dil figen
Bi'at iderler nice o ġarībler hem kör iken
Nūr-ı Hağğ gönlünde yok İblīs gibi bir hār diken
Bağ-ı bağvānı hemān ġarāt iderler bī-kıyās
4. Hamdiyā hoş gördüm hoş olmadı kavm-i Yezīd
Ol ġürūhuñ dünyāda bilmem niçün 'ömrü mezīd
Gerçi sırda nūrı yok Hağğ'dan ba'īd oldı sa'īd
Ol münāfığ zümresinden keşret oldı puğ peres

133b

219

Mefā'ilün/ Mefā'ilün/ Mefā'ilün/ Fe'ülün

1. Sür'at et rāh-ı Hudāya olma aşla müvesvis¹⁴⁸
Bağmayub bāy u gedāya olma aşla müvesvis
Tut şerī'at emrini gir rāh-ı Hağğ'a ey gönül
Kulāk tut pend-i 'alāya olma aşla müvesvis

¹⁴⁸ müvesvis: Yazmada "müvesvīs" olarak yazılmıştır.

2. Şalāhiyetde kāmīl ol ki zikr et zāt-ı Hakkı
Velī bir mürşid-i kāmīl bulup eyle terakkī
Gice gündüz tefekkür eyleyüb cürmüñ de Rabbi
Beni ‘afv et de Mevlāya olma aşla müvesvis
3. Hevā-yı māsivāyı terk iden bulur Hudāyı
Bırak efkār-ı ğayrı eyle istigfār-ı yārı
Bulup dil şehrinī nūr eyle var et şevk-i nārı
Ümīd et cāh-ı bālāya olma aşla müvesvis
4. Göñül sana direm şavm-i şalāte kâ’im ol sen
Salāt et şah Muhammed Muştafāya hulq-ı ahsen
‘Adedsiz eyle tevhid-i Hudāyı cān ile ten
De Hamdi şān-ı ‘alāya olma aşla müvesvis

134a

220

11’li Hece Ölçüsü

1. Vakt-i sa‘adetde Veysel Karani
Hudānıñ ‘aşık-ı hayrānı Üveys
Hakkıñ habıbiñ dost yārānı
Cümle velīleriñ sulţān-ı Üveys
2. Cenāb-ı Hudānıñ ‘aşık-ı şādık
Kullarına şāhib şefā‘at hālİK
Anı ma‘şūk etmiş vuşlata lāyık
Haķıkatle bilmiş Yezdān-ı Üveys
3. Tağ ile şahrayı mesken edinmiş

Levh-i dilde Hakkı hākān edinmiş
 Şevk-i muhabbeti yārān edinmiş
 ‘Aşkıyla çeşmim döker bāni Üveys

4. Sine ‘üryān bağı boyan bu ‘aşık
 Dīde giryān gönü hāyrān bu ‘aşık
 Cān-ı dil ‘aşık-ı rahmān bu ‘aşık
 ‘Āli penāh etmiş sübhān-ı Üveys

5. Yemen ellerinden rīḡ-i laṭīf
 Tıyardı server enbiyā ṭabīb
 Alur idi gidenler feyz nasīb
 Memnūn eyler idi her cān-ı Üveys

6. Hakk şefā‘atini naşīb eylesun
 Mevlā mu‘īnimiz ḡabīb eylesun
 Cürmümüz ‘afv idüb maḡbūb eylesun
 Be Hakk-ı ḡürmet vicdān-ı Üveys

7. O velīniñ ‘aşkına Ğanī Ḥudāyā
 Mağfiret kıl bizi eyle ‘aṭāyā
 Cām-ı cemāliñi şun bu Ḥamdıyā
 Ḳuluna ḡürmet dil cān-ı Üveys

134b

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. ‘Azīmi’ş-şān kerem kānı Ḥudā sübhānsın ey Ḳuddūs
 Ḳamu ‘ālemleriñ hākānı Yezdānsın ey Ḳuddūs

Dü 'âlem pâdişâhı *lâ-şerîki lâ-nazîr*¹⁴⁹ sensin
 Hudaya fâ'li muhtâr ki sen sultânsın ey Ẓuddûs

2. Nigârim nûr-ı 'irfân nûr-ı imân nûr-ı dil ihsân
 Ẓılub bu Ẓamdi ednâ kuluñu memnûn idüb dil-cân
 Seni arzû kıla ğayrı gerekmez bana ey sübhân
 Ẓamu nâs ki sen bir şâhibü'l ihsânsın ey Ẓuddûs
3. *Şerikiñ yok naziriñ yok*¹⁵⁰ Hudâvendâ 'azîm sensin
 Ẓamu gönülleriñ esrârına Vahhâb Alîm sensin
 Ğafûr sensin Şekûr sensin Hudâvendâ Ẓakim sensin
 Bilürüm şâh-ı 'âlem dertlüye dermânsın ey Ẓuddûs
4. Bu 'abd-i 'âciz ednâ 'ilmiyâ Ẓamdi senâ senden
 Teşekkür eyleyüb maşşûd-ı Mevlâ âşinâ senden
 Rızâ-yı pâkiñe memnûn olub şöyle şafâ senden
 Seni medh etmege mecbûr olur şanansın ey Ẓuddûs

135a

222

11'li Hece Ölçüsü

1. Ẓudret-i kân-ı kerem senden 'inâyet
 Gelmedikce olmaz zükûrı o nas
 Sana muhtâc şâh eyle hidâyet
 İztırârı ğâlîb ma'lûm bî-kıyâs
2. Senden 'aţâ kerem ğâyet Hudâ
 Allâhü'l 'azim sensin eyle 'aţâ
 Rabţ-ı kılub etdim Hādīyâ sana
 Meded kerem senden hâlık-ı esâs

¹⁴⁹ Bkz. İktibaslar:7.¹⁵⁰ Bkz. İktibaslar:7.

3. Hülķ eyle yā hālīķ sen Ğanī ŧāhsın
Hem Kādir ü Kayyūm ‘ālem-penāhsın
Bilürüm ben seni hān pādiŧāhsın
İhsān et ma‘nevī nūrān-ı libās
4. Dü ‘ālemde hāzīn dil bir ğarīb benim
Efendim ŧāh-ı dil sensin ŧabībim
Hayırlu hülķ eyle beher naŧībim
Gerek nān-ı ni‘met gerek libās
5. Sen Ğanī erħamsın hālāk-ı ‘ālem
Rezzāk-ı kerīmsin üns ü cīn ādem
Senden naŧīb alub ŧurur her dem
Altūn aķçe gümüş ma‘deni hānnās
6. Hūdāsın ezelden ey raħm-ı Ğanī
Memnūn et Hādīyā kerem kıl beni
Dü cihānda dilde bulayım seni
Etmeyem nās eyle aŧlā istinās
7. Rezzāk-ı ‘ālemsin ŧāh Kird-ğār’ım
ŧehenŧāh-ı cihān Perverd-ğarım
Raħm-ı luŧf et bana nūr-ı niğarım
Cām-ı cemālīñ ey mülkü’l nās
8. Hāmdiyā hāmd ola sen ŧāh-ı ‘ālem
Pādiŧāha kuldur verme ğam elem
Seni arzū kılub diler dem-be-dem
Hāsetle ŧutarım yās üstüne yās

223

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hānedānı sevmişiz yā Rabbenā erkānı bes
Zikrimizdir Hādīyā ism-i laţif her nefes
Zikr idüb ‘aşkıñ yolunda cān-ı cism-i ter idüb
Vaşlınıñ ‘ıydine ermeklik murād mişli üns
2. Hamr-ı ‘aşkı şun kerem kānı ‘atā kıl şāh-ı dīn
Göreyim hüsn-i kemertāb dilberi ‘ayne’l yakīn¹⁵¹
Baħr-ı fazlıñdan ‘atā kıl cāh-ı ‘aşkı māh cebīn
Komağıl qalbim içinde zerre deñlü gam ve pās
3. Eksilür mi baħr-ı ‘aşkıñ Hādīyā sensin kerīm
Sen ‘atā kānı Hudāsın şān-ı Raħmānū’r Raħīm
Baħr-ı luţfuñla şehensāh kıl ‘atā hulq-ı ‘azīm
Şun şarāb-ı ‘aşkıñı şāh Kird-gār’ im tās be tās
4. Hamdiyāyı luţf-ı ‘gālīb pādişāh-ı bī-zevāl
Kıl kerem baħr-ı muhiţ luţfuñ nigārım māh u sāl
Bu seher hamr-ı haķikat şerbetiñle gönüm al
Daħi arttır şāh risālet hürmetine bī-kıyās

136a

224

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Sene biñ ikiyüz seksen daħi dördte qatı kış
Olub muţtār kodı hulq-ı cihāmı böyle bir iş

¹⁵¹Bkz. İktibaslar:4.

Vuķu‘ geldi lākin Hāķķ te‘āla nuŗret etdi
Sofrada hem ھاtırda eksik olmaz nān ile ‘ıyŗ

2. Biħamdillāh Hūdānıñ ‘āŗıķı hep cūŗa geldi
Behār ayāmı baŗdı her cümle cümbüŗe geldi
Hūdānıñ birligin iķrār iden ħurūŗa geldi
Diyār-ı Rüm ‘Arabistān Rum ilinde olan nıŗ
3. Cihānı terk-i terk řaħrāya ıķıķdı oldu rakķķāŗ
Göñül şehri iķinde ma‘rifetle oldu ħāŗ
Feyüzāt-ı Hūdānıñ baħr-ı ‘ummānında ķavaŗ
Olub yüzdi bu menzilden ķalana dedi kıŗ kıŗ
4. Hūdā Hāmdi ķuluña ‘aŗķı baŗŗ et ħüsn ü ħāli
Naŗıb eyle řehenŗāh-ı cihān nūr-ı cemāli
Delīlim řāh Muħammed Mustafadır řān-ı ‘āli
Anıñ ħürmetine şun ħamrı memnün ola dil diŗ

136b

225

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hāmdilillāh şadrima tevĥıd řadāsı geldi ħoŗ
Tābi‘ olduķça bu dil murġı ħümāsı etdi cūŗ
ŗevķ ile naġre urub tevĥıd ider dil cān ile
Nār-ı ‘aŗķı řu‘lelendi řadrimız nūr řanma boŗ
2. řüretā aħķar mecāz nazik dil olduķ dünyāda
Her birimiz ġüŗe-i vaĥdet niŗın vermez meze
Bekleriz kāfi ¹⁵² kanā‘at baķmayız çoġa aza
Cān ķulaġı ‘aŗķı Hāķķı cān-ı dilden etdi ġüŗ

¹⁵² kāfi: Yazmada “ķāfi ” olarak yazılmıŗtır.

3. Bir muḥabbet cāmına dünyāyı terk etdiñ yeter
Ehl-i tevḥīd olmağ ile bulmuşuz dilde hüner
Ḥamdilillāh şem‘i rūşen idüb maḳşūd arar
Göñlümüz her dā‘imā Allāh için cām etdi nuş
4. Zāt-ı Ḥaḳḳ’dan dā‘im istimdād taleb etmekdeyim
Cān-ı dilden vaşlını ‘azm eyleyüb gitmekdeyim
Evliyālar zümresine nās-ı ḥüb yazmakdayım
Ḥamdiyā yan nār-ı ‘aşka nūş-ı cām et ol ḥamūş

137a

226

11’li Hece Ölçüsü

1. Şerī ‘atde fetvā ṭarīḳ-i taḳvā
Ḥaḳīkatde liḳā pek güzel olmuş
2. ‘Ulemāya ülfet fażlıyla ‘izzet
Kāmillere ḥürmet pek güzel olmuş
3. ‘Ābide ‘ibādet zāhīde cennet
Şālihlere vuşlat pek güzel olmuş
4. Kāmīle kerāmet ‘aşka selāmet
Tāc-ı sa‘ādet pek güzel olmuş
5. Mü‘minlere şalāt ‘gınāya zekāt
‘Ābidlere ta‘āt pek güzel olmuş
6. Ğāfilāne rahmet şıḳaya zaḥmet
Yezīdlere la‘net pek güzel olmuş

7. Kāfirlere lezā münāfiḳ cezā
Tā esfelde sezā pek güzel olmuş
8. Faḳire şabūr rencberlere ḡayyūr
Baḳçelere tuyūr pek güzel olmuş
9. Vükelā-yı 'işret vüzerā-yı devlet
Pādişāh-ı şevket pek güzel olmuş
10. Ārifāne ibret şādīḳāne raḡbet
'Āşīḳlara rū'yet pek güzel olmuş
11. Mürşidlere erşād olmaḳ için āzād
Sāliklere evrād pek güzel olmuş
12. Zākirlere izkār muḡabbete dildār
'Ālem için ḡünḳār pek güzel olmuş
13. Ḥaḳḳ ehline 'uzlet evliyāya ḡalvet
Vuşlat için vaḡdet pek güzel olmuş
14. Ḥamdiyā'ya eş'ār dildārına envār
Her zenbine ḡuffār pek güzel olmuş

137b

227

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Ḥudānīñ ḡikmetiyle her nūfūs terk-i diyār olmuş
Kimini Ḥaḳḳ te'āla feyz-yāb idüb nigār olmuş
'Ulūm-ı nāfi' tevfiḳ idüb ihlāşıyla a'māl
İdüb ḳısr-i ḡarīḳatde ser-ā-pā baḡt-ı yār olmuş

2. Kimini Hakk mezletde haķir-i bī-kes etmiş baķ
Ne ‘ilmi var ne ‘amāli sūrtünmekde gezer aħmāk
Nedir hikmet bilinmez ol gürūh ‘ālemde bed-aħlāk
Ne tedbīr eylemiş beyhūde gitmiş yeri nār olmuş
3. Kiminiñ rızķını vüs‘atde kılmış kim yamān yaħşı
Bilinmez özüñ sırdır ol gürūha eylemiş baħşı
Kimine şaltanatda pādişāh mislü kılar raħşı
Kiminiñ rıf‘atın müzdād idüb ol şāh-süvār olmuş
4. Kimine tāc-ı ‘izzet giydirtüb bāy etmiş ‘ālemde
Oturmuş tahtına pend-i haķāyıkda olur sāde
Kimin memnūn ider bu hāliyle Hakk dār-ı ‘uķbāda
Kimin Hamdi gibi mużtarr koyub pend-i şı‘ār olmuş

138a

228

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün /Fā‘ilātün /Fā‘ilün

1. Nefsini emmārelıkden kırtaranla hoş görüş
Pend-i pīr erkān tarīķat erlerini eyle gūş
2. Verme zāhid yanına ‘ilm-i ‘alemle ... hüner
Gerçi taħşīl eylemiş emmāre nefsi ‘ıyş u nūş
3. Ehlidir sevdāyı ‘aşķ-ı pāki bilmez ol ...
Şevķ ile raķş eylemez vicdān-ı Hakk yedi boş
4. İç ne eyle nazār-ı Hakk’dan ‘ivaz memlü ğaraż
Hem maraż def‘ine temenni eyler ol nā-pāk ne hoş
5. ‘Āşıķanıñ hāli aşıla istemez ğayrı ivaz
Hamr-ı ‘aşķı dileyüb ister cemāle bāde nūş

6. Dā'imā izkār-ı Mevlā nefsinin arzuların
Terk etdir terk idüb ilhām ile olur hamüş
7. Bir kez Allāh nağrasıyla tağlara çıkar gider
Tanımaz ol vaqt-i hâlde māl nedir altun gümüş
8. Vaqt olur halvetde celvet eyleyüb bulur huzūr
Hamdiyā böyle dil-i şeydâyı bul dā'im buluş

138b

229

Fā'ilātün /Fā'ilün

1. Fevzi necāt yolları
Dem-be-dem ezkār imiş
Murğ-ı dil bülbülleri
Ma'sūkın arar imiş
2. Uyandır cān ilini
Gözet Hakkın yolunu
Hakk sever hoş kulunu
Maşşud bir dildār imiş
3. Birden gayrıya bakma
Gönül her yana açma
Hiç zikrini bırakma
Nümāsı envār imiş
4. Gönül sanadır sözüm
'Aşk odıyla yak özüm
Yaş döker ise gözüm
Mekām gülzār imiş

5. Şerī‘ate kulāk tut
Uyanub eyle süküt
Ten kafesini kurut
Mü‘iniñ hünkār imiş
6. Var Hünkāra niyāz et
Yüzleriñi beyāz et
Turmayub böyle nāz et
Naşībiñ hūb var imiş
7. Al naşīb ol nigārdan
Bul kemāl ‘aşk-ı nārdan
Böyle ‘ālem-i şikārdan
Naşīb alan var imiş
8. Hāndiyā’ya tarīkat
‘İlm-i mesned haķīkat
Bulmaķ için ma‘rifet
Ol Gani Ğaffār imiş

139a

230

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Hūdāvendā bu ‘abd-i ‘ācizi kıl ‘ālī dervīş¹⁵³
Tükensün her zavāhirle nigārım ... dervīş
Ledün ‘ilminden üstād eyle fazlıñla Ğani şāh
Giyünsün ‘aşk-ı şevkiñ lezzetiyle hāli dervīş

¹⁵³ dervīş: Yazmada “devrīş” olarak yazılmıştır.

2. Velāyet sırrına mazhar kılub yād eyle nāmın
Nebīler serveri evlādıyam şāh Muşţafānın
Şerāfet var başımda ‘aşk-ı nārı bā şafānın
Özümde dā’imā yansun olam abdāl-ı dervīş
3. Ḥabībīñ şāh risālet ‘aşkına raḥm et Ğafūrsun
Dü ‘ālem pādīşāhı bī-zevāl ‘ālī Şekūrsun
Beni aġyār elinden al nigārım sen Ğayursun
Rızā-yı pākine ḥādem kıl ey emvāl-i dervīş
4. Dilā mülk ü māl cism-i cānım hep rızāyı
Nevā reng nūr-ı pākīñ eyleyüb göster liķāyı
Efendim ölmeden göster ḥabīb-i Kibriyāyı
Sana ma‘lūm ki Ḥamdīniñ ḳamu aḥvālī dervīş

139b

231

Fā’ilātün/ Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. Var mı bir maḥlūk cihān bāġında merḥūm olmamış
Gel bana göster gözüm etdiklerini bulmamış
Her ne eylersen ‘azīzim sen sana baķ sen sana
Hiç biri Ḥaķķ’dan ḥabersizce cihāna gelmemiş
2. Cümleten ma‘lūm aña aḥval gerek zāhir veş
Şanma efkārı fesādı Ḥaķķ te‘āla bilmemiş
Öyle ise geç ḳamu fikr-i fesādı ‘aşk-ı Ḥaķķ
Cümleden evlā ve ‘alā dime bana ḳalmamış
3. Aşla ayrılma şerī’atden ḳamu efkārı ḳo
Her ne derse tüt gönül rabt et Ḥuda ey ‘amū
Hiç sana lāzım degil dünyāda ḥāric güft ü gū
Eyle imdād zıkr-i Ḥaķķı gonca gülzār şolmamış

4. Cān-ı dilden sev Hūdānıñ buyruğunu ey murğ-ı dil
Zıkr eyle cem'iyet etsün kalbiñe nūr-ı Celīl
Hakḳ erenler evliyālar Hāmdiyā olsun Delīl
Dimesin sana 'azīzim beni kimse bilmemiş

140a

232

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Gönül efkār-ı gayrı terk edüb sen seni teftiş
İdüb bak var mı Mevlāya gider āhsen şıfat riş
Hemān gafletle yatma nām olma kā'im ol Hakḳ
Seni yārlığa sun feyzin taleb kıl tırma derviş¹⁵⁴
2. Hūdānıñ 'aşḳ-ı şevḳ ile oḳu tevḥīd-i pāki
Huzūr bul zevḳ-i Hakḳ sana müyesser ola bāḳi
Dem-ā-dem tıldurub şunar velī 'aşaşāne şāḳi
Sana ḥamr-ı zülāli Hakḳ naşīb itsün budur iş
3. Vefā yok dār-ı dünyā mesnedinde ḥulḳ-ı 'ālem
Aña meyl eylemiş sen eyleme ey İbn-i Ādem
Hūdā'dan sen 'ināyetle hidāyet iste her dem
Mu'ın olsun dü 'ālem pādişāhı iste 'ayş
4. Hūdā Hāmdı ḳuluña sen hidāyetle mu'ın ol
'İnāyet eyleyüb bu 'ilmiyāyı eyle maḳbūl
Erenler evliyalar ḥürmetine şāğ ile şol
Boyansun baḥr-ı feyziñle naşīb eyle iyü iş

140b

¹⁵⁴ derviş: Yazmada "devriş" olarak yazılmıştır.

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Fünün 'ilm-i hikmet sırrına dil<ler> yine garķ olmuş
Bu esrārı bilenler 'aşķ-ı nārıyla ħarīķ¹⁵⁵ olmuş
Naşıl vaşf eyleyem her bī-basīr münkerān bilmem
Bu 'aşķa ķul olanlar cümle berzaħdan'atīķ olmuş
2. Uyandır murğ-ı dil vaķt-i seħerde eylesun efgān
Ĥudāyı 'aşķ ile zıkr eyleyüb bulsun bāğ-ı gülşen
O gülşen levħ-i dil şehrinde bir 'ālī maķām ey cān
Bu ħālīñ şāħibi maħv eyleyüb cismın raķīķ olmuş
3. Cihāndan cism-i cāndan nefret idüb eylemiş uzlet
Ferağat eyleyüb Hū-yı makām eyleyüb riħlet
Bu 'uzlet sayesinde bulunub riķķatle ħüb rıf'at
Ĥudāyı aşķ ile zıkr eyleyüb zihn-i daķīķ olmuş
4. Hidāyet saħib Hādī hidāyet ķıl dil-i cāna
Erişdir Ĥamdi yayı Rabbenā bu 'ālī Kūr'āna
Ĥavuştur şah risālet ħürmetine ħüsn-i cānāna
Erenler evliyālar ehl-i aşķı Ĥaķķ refīķ olmuş

141a

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Hādīyā raħm et bana artık mecālim ķalmamış
Elli üç yaşındayım rüyımda lālim kalmamış
Ĥüzni-i ħasretle perīşān olduğum ma'lüm sana
Añladım ki riħletim yakın cedālim ķalmamış

¹⁵⁵ ħarīķ: Yazmada "ħarīķ" olarak yazılmıştır.

2. Kıl meded şāh-ı risālet ‘aşkına şāh-ı bekā
 Levh-i dil şehrine bir kez kıl tecellī māhlikā
 Nūr-ı tevḥīd yār-ı gār olsun bana yā Hadiyā
 Neylerim kân-ı cihān māh u sālīm kalmamış

3. Bir mürüvvet kıl bana dilde cülūs et şāh-ı dīn
 Eyle bu ‘abd-i ḥulūşāne seni ‘ayne’l yakīn¹⁵⁶
 Görmek ister şāh-ı ‘ālem bendeñi sen ol mu’ın
 Sen ‘ināyet kıl bana cismimde ḥālīm kalmamış

4. Bir günāh-[kār] kul za‘if¹⁵⁷ bi-çāre Ḥamdi Hadiyā
 Senden istimdād talep eyler dem-ā-dem kıl ‘atā
 Bāğ-ı gülşenden aç şem’-i cemāliñ ey Ḥuda

141b

Şun şarāb-ı ‘aşkıyı kıl eyle kâlem kalmamış

235

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Seni senden diler dil dem-be-dem dünyāda budur iş
 Beni dervīş iden sensin nigārım pek güzel bir iş
 Za‘if¹⁵⁸im hem naḥīfim cürm-i ‘işyānım kıtı pek çok
 Dilā ḥamr-ı ḥaḳīḳat cāmını nūş etdiriüb eriş
2. Cemāliñ cāmını nūş etmedikçe dil ḥarāb oldu
 Bana rahm eyle şāhım cism ü ten yerde türāb oldu
 Göñül efkār-ı bir şāf şafā ile şarāb oldu
 Diler dil dā’imā vaḥdet ilinde gel bana biliş

¹⁵⁶ Bkz. İktibaslar:4.

¹⁵⁷ za‘if: Yazmada “za‘if” olarak yazılmıştır.

¹⁵⁸ za‘if: Yazmada “za‘if” olarak yazılmıştır.

3. Şenā kār-ı kadīmiñ yakma nāre luţf-ı ihsān et
Ġafūrsun cürmümü ‘afv eyleyüb ‘aşık-ı sübhān et
Dilā fazlıñla gel dilhānemi nūrlandır iskān et
Ķamu efkār-ı kāzībā bed-liķāya eyleyem kış kış
4. Sana ‘aşk-ı muħabbet eylerim ma‘būd-ı muţlaķsın
Şerikiñ yok nazirin yok ¹⁵⁹nigārım mutlaķā Ħaķķsın

142a

Ķamu mü’min muvahħid ķullara şefķatde eşfaķsın
Seniñ luţfuñdan artık bir hüner yok eyledim teftiş

236

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Nazar ķıl ‘ibret al her bir görinen cāndan ey ķardāş
Olayım der iseñ ‘irfān gürühuna ķoy yoldaş
2. Ħarāma el uzatma nefs-i emmāre yolun terk et
Naşihat tut Ħuda ‘aşıklarını ķıl sana ħāldaş
3. Velī zāhīdleriñ ‘ābidleriñ a‘māli hoş ama
Dilā ‘aşıklarınñ maķşūdı Ħaķķdır anlara kes baş
4. Bu ‘aşk-ı pāki taħşīl eylemek ister iseñ ey dil
Ħudā’dan ġayrı meyl etmek ne lāzım olasın ‘ayyāş
5. Şerī’atden tarīķatden ħaķīķat hünermend ol
Hemān tevħīde dildār ol ki ol sana olur sırdaş

¹⁵⁹ Bkz. İktibaslar:7.

6. Sezâdır hüsni-i ‘amâl hüsni-i hâl ehl-i tarîkatde
Haqîkatden hüner bulmağ diler iseñ behey Bektâş
7. Gice gündüz şalâyetle selâm hem bî-‘aded tevhîd
İdüb iste nigârîñ vaşlını bağla bilge taş

142b

8. Hidâyet kıl bu Hamdi ‘ilmiyâya yâ Ğanî Vahhâb
Bu ‘aşk-ı pâki bahş et nür-ı dil şâhid ola sırdâş

237

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

1. Hüdâ her bir kılunı bir hünerde behre-yâb etmiş
Kimin kân-ı kerem kılub şehâda feyz-yâb etmiş
Kimin bağl-ı ğinâ¹⁶⁰ ile mu‘annidlik harâb etmiş
Kimin kâşın gibi rüyın güler yüzlü cevâb etmiş
Kimin ‘âlim kimin fâzıl kimin şâhib şevâb etmiş
Kiminiñ ‘aqlını ‘aşka verüb dil âsiyâb etmiş
2. Kimine câm-ı ‘aşkın şunmuş efgân eyler ol ‘âşık
Tarîkatde haqîkatde kemâliyle olur şâdık
Fünün-ı ‘ilm-i hikmet mazhârı vaşle dilâ lâyık
Kimine nür-ı hil‘at giyüb söyletmiş ol nâtık
Kiminiñ şâf-ı dil erkânı mizânın hesâb etmiş
Kimin ‘âlem kılub her rüz-ı şeb şuğl-i kitâb etmiş
3. Kimin kâfir kimin mülhid kimin ehl-i nifâk etmiş
Kimin mü‘min muvaḥhid dü cihânda rüy-ı âk etmiş

143a

¹⁶⁰ ğinâ ile: Yazmada “ğinâdıyla”olarak yazılmıştır.

Kimi şāh-ı şerī'atle fetvāsını merāk etmiş
 Kiminiñ 'aşk-ı bağrın nār-ı 'aşkıyla dü-şāk etmiş
 Kimini hāk ile yeksān idüb cism [le] türāb etmiş
 Kimini Ḥayy u lā-mevt eyleyüb ruḥını şābb etmiş

4. Ḥudāniñ ḳudretine kimseniñ 'aqlı erer şanma
 Bu ḥikmetler ḳamu 'ibret nümā 'aqla girer şanma
 Bu şan'at-ı şani' Ḥamdı bu esrārdan şorar şanma
 Ki nefis-i şüm işiñe dār-ı uḥrāda yarar şanma
 Hemān iste Ḥudā'dan 'āşıkın nūş-ı şarāb etmiş
 Aḳıdub gönlünü ḥüsn-i cemāle şāf āb etmiş

238

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey birāder şu cihānda nefis-i şūma kesme baş
 Ehl-i 'aşk ol 'ālem içre çok yeme nān ile 'aş
 'İlm-i a' māle görünme zühd-i taḳvā ḥaḳḳı çün
 Olsa ḥoş her ḥālde ḳardāş dime aşla ḳuru yaş
2. Ḥaḳḳ rızāsı çün tilāvet olsa Ḳur'ān-ı 'azīm

143b

'İndi Yezdānda maḳbūl oldı bī-şüphe na'im
 Zenbini 'afv eyledi iḥsān-ı luṭf çok kerīm
 Sende ḥāliş ol 'azīzim ṭurma nefsiyle şavāş

3. Ḥaḳḳ naşīḥat diñle dil iḳrār idüb tevḥīd oḳu
 Verme 'ömrüñ bir hevaya var ḳuru sevdāyı ku
 Hem şerī'atle tarīḳatden ḥüner bul gel berü
 Ḳıl tefekkür 'ömrün az ḳaldı uyan yavaş yavaş

4. Bir Hudānîñ birliğin tüt kaç fesād ehlinde āh
Eyleyüb çık bir kenāre qarışub etme günāh
‘Uzlet iden kulumı gāyet sever ‘ālem-penāh
‘Ağlayub çeşmiñden ‘aşkıyla dökeür kanlı yāş
5. Ehli olmak dile Hakk’dan dil-i enver bul ‘atā
Kāmīl insān olmağa gayret idüb bul mählikā
Cer’-i cāmı sana ihsān ider şāh-ı bekā
Fānī dünyādan çekil hiç koyma taş üstüne taş

6. Bed-likādān çok saşın sevmez Hudā ağıyarını
Hakk sever her dem likāsın ‘arz ider dildārını

144a

Hamdiyā şarf et Hudānîñ ‘aşkına her varını
Hakk hidāyet eylesün bir erba’ın çok yeme ‘aş

239

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Hudāvendā bu ‘abd-i ‘ācizi sen sana sırdaş
İdüb bildir fünün-ı ‘ilm-i hikmet eylemem fāş
‘İnāyet kıl hidāyet kıl kerem kânı ...
Şarab-i aşkını şun baħr-ı fazlıñla gözüm yaş
2. Döküb nān-ı cihānı fehm-i kadir olma baş
Uyandırın benim pīrim Velī ol Hacı Bektāş
Velāyet menzīlinde perr ü bal etmek naşīb et
Velīler şāh-ı erkānında hünkārım kesme baş
3. Hidāyet kıl gönül efkārı sensin Hadiyā Hakk
Şarāb-ı ‘aşkını şun padişāhımsın muhakkaş

Cihānıñ na‘ımından bana yek bāde-yi ‘aşk
Kerem kânı mu‘ın ol muṭmaine ola yoldaş

4. Bu Ḥamdi ḳuluna rāzı-yı marziye naşib et
Bu yolda ḥaşr u neşr et padişāhım etmeyem fāş¹⁶¹

144b

240

5’li Hece Ölçüsü

1. Gönül efkârı
Terk eyle ğayrı
Zıkr et nigârı
Bul yavaş yavaş
2. Diñle naşihat
Eyleyip ülfet
Dileyip vuşlat
Gel yavaş yavaş
3. Gönül gidelim
Tesbîh idelim
Ğayrı n’idelim
Gül yavaş yavaş
4. Ğaffârı zıkr et
Settârı fikr et
Ḥudāya şükr et
Ol yavaş yavaş

¹⁶¹ Dörtük tamamlanmamış.

5. Şarıl Hudāya
Er mahlikāya
Murğ-ı hümāya
Şal yavaş yavaş
6. ‘Aşk iste Haqq’dan
Nur-ı şefkatten
Rabbü’l felakten
Al yavaş yavaş
7. Varmazdan evvel
Görmezden evvel
Olmazdan evvel
Öl yavaş yavaş
8. ‘Aşk yārın arar
Eyleme karar
Bu yolda şarar
Şol yavaş yavaş
9. Hamdiyā şaşub
Düşünme tutub
‘Aşkıyla taşub
Tol yavaş yavaş

241

5’li Hece Ölçüsü

1. Ey gönül yāra
Git Kird-gāra
Düşme efkāra
Dildāre tolaş

2. Cümle cihāndan
Geç cism-i tenden
Şıdķ ile cāndan
Ol yāre ulaş

3. Unuť cihānı
Bulub nihānı
Arayub ānı
Hünkara ulaş

4. İrşād eylesün
Aña eylesün
Hem şāh eylesün
İzkāre bulaş

5. Turmayub sen çalış
Yān tutuş alış
Yār ile buluş
Gülzāre yanaş

6. Hamdiyā yāre
Şarıl nigāre
Git Kird-gāre
Envārı şavāş

145a

242

11'li Hece Ölçüsü

1. Gel gönül terk eyle efkār-ı hārı
Bāb-ı şerī'atde dervīş ol dervīş¹⁶²

¹⁶² dervīş: Manzumenin tamamında "devrīş" olarak yazılmıştır.

Cān-ı dilden arz eyleyüb yārı
Rāh-ı tarīkatde dervīş ol dervīş

2. Dervīş dimek maṭba‘ olur Ḥudāya
Hiç ragbet eylemez bāya sivāya
Tabi‘ olur dā‘im ḥu-yı hevāya
Sırr-ı ḥaḳīkatde dervīş ol dervīş
3. ‘Ābidler ‘ibādet ider ḥaḳḳı çün
Zāhidler zühdiyle hoş gider niçün
‘Āşık-ı şādık ol Ḥudāya bugün
‘Aşık-ı muḥabbetde dervīş ol dervīş
4. Şalāhiyet bulsun tut cān-ı dilden
Bırakma ‘aşkıyla izkārı elden
Ḥudāyı çıkarma aşla gönülden
Diyār-ı ğurbetde dervīş ol dervīş
5. Ḥalāvet cismi var içinde cānında
Ma‘deni ḥālīş bul kendi kânında
Uyandır dīl şehrin bu ma‘deninde
‘Aşkıyla firḳatde dervīş ol dervīş
6. Gönül ḳalb bir sözdür cism ile cānda
Şol yanında şaḳın gezme yabanda
Gezdirmeye gönülünü iş bu cihānda
‘Ālem-i keşretde dervīş ol dervīş
7. Dünyāda ‘uḳbāda sana yār gerek
Ḳalb evinde nürdan ḳandi l ver gerek
Dime aşla bana ḥār-ı aġyār gerek
Bu sırr-ı mektebde dervīş ol dervīş

8. Һамдиyā'ya raħm et cām-ı cemālīñ
Baħr-ı fazlıñla ŧun bulam kemālīñ
Dest-gırım olsun mi m ile dālīñ
Göñül bu 'izzetde dervīŧ ol dervīŧ

145b

243

11'li Hece Ölçüsü

1. Dervīŧ¹⁶³ oldum ŧanma ey dil-i ŧeydā
Eger olduñ ise ızkāre çalıŧ
Rüz ŧeb yalvarub de yā Rabbenā
Ġayret et göñlünde envāre çalıŧ
2. Cihāna gelmeden murad-ı Һudāyı
Bulub bilmek olmağ gerek dilāyı
Zāt-ı aŧlımız olan sılāyı
Arayub bulmağa dildāre çalıŧ
3. Sana direm göñül ğafletde ҡalma
Hicrān elemiyle ҙulmete dālma
Göñül efkārını sivāya ŧalma
Levh-i dilde nūr-ı settāre çalıŧ
4. Nıĝārıñ nūrını cān-ı göñüldeñ
Arayub ŧor bulub ҡaçırma elden
'Aŧkıyla ҙikrini terk etme dilden
'Azīmet etmege gülzāre çalıŧ
5. El āmān de Ġanı Һudāya yalvar
Hağğ yolunda bāb-ı gedāya yalvar

¹⁶³ dervīŧ: Yazmada "devrīŧ" olarak yazılmıŧtır.

Vakt-i seher dil-i şeydāya yalvar
Rūh yüzüne dönüb hünkāre çalış

6. Mağfıret talep kıl mihr-i dil enver
Nūş etmege çalış bir havz-ı kevser
Turmayub de ey dil *Allāhu ekber*
Takrib etmege Ğaffāre çalış

7. Enver-i rūh-ı dil bulsun bu sırda
Şāğ yanında sana nazār ol yerde
Nefs-i şüm emmāre olmuşdur perde
Ol perde geçüb Haydāre çalış

8. Haydārı bir mürşid-i kāmıl sırdadır
Kāle gelmez sana demem nerededir
Hem sendedir hem bende bundadır
Hamdi turmayub ol yāre çalış

146a

244

Mef'ülü / Mefā'ilü/ Mefā'ilü/ Fe'ülün

1. Deyü ana gönül rü'yet-i bālāya dolaşmış
Muhabbet idüb enver-i Mevlāya dolaşmış
2. Ey Hādī seniñ luṭf u 'aṭāñı dilerim men
Dil murğı verüb cennet-i zibāya dolaşmış
3. Murād-ı anıñ hüsni cemāl cām-ı laṭifin
Şunar mı diyü mesned-i a'lāya dolaşmış
4. Maşşūd-ı dili luṭf u 'aṭā kıl kerem eyle
Yā Rab gönül ni'met-i 'ulyāya dolaşmış

5. Ol şāh-ı Resūl hürmetine luṭf u ‘aṭā kıł
Bir hüsn-i laṭīf ‘aşkına sevdāya dolaşmış
6. Gūş etmekle cennet-i zibāda cemāli
Āh eyleyüb ol rūhları ḥamrāya dolaşmış
7. Bu Ḥamdi kuluñ ‘aşk-ı ḥaḳıḳatle kemāl
Bulmāklık için Hādī Ğanī bāya dolaşmış

146b

245

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Gürūh-ı ‘āşıkānıñ dilde maḳşūdı cidāl olmuş
Ḥavātır ḥāli aḡyārı koḡub ‘ālī kemāl bulmuş
Daḡı maḥviyet-i kübrāya ḡarḳ edüb ḳamu cismi
Bu vaḥdetle göñül envārını görüb bu ḥāl olmuş
2. Letā’if perdesin keşf eyleyen sālikleri Mevlā
Sor ezher-i cihetle mesned-i balāda ol a‘lā
Riyāzetle bulur her dem liḳā-yı rüyet-i bālā
Bulur tevḥīd ile maṭlūbı şevḳiyle cemāl olmuş
3. Cihān fānī *hüve’l-bāḳi* ¹⁶⁴maḳām-ı rūḡ-ı enverden
Aña ikrām olur bu ma‘nevīde şāh-ı serverden
Şarāb-ı ‘aşkı nūş eyler hem ḥavz-ı kevşerden
Letāfet baḡrına müstaḡraḳ olur ḳāl-i ḥāl olmuş
4. Bu Ḥamdi abd-i ‘āciz istiḳāmet ister Allāhtan
Rızā-yı pākine dā’im temenni eyleyüb şāhdan

¹⁶⁴ Bkz. İktibaslar:15.

Naşīb ister cemāliñ cāmını her ‘ālī der-gāhdan
Ġanīdir Kird-gār’ım eyler ihsān lem-yezāl olmuş

147a

246

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ülün

1. Naşīhat diñlemezsın ey gönül sana ne nā-hoş
Bana söyle Ĥudā ‘indinde nā maqbül eli boş
Bırak efkārı ġayrı Ĥaqq hevāsına ġarīs ol
Bu ‘ālem fānī Ĥaqq bākī beķāsın eyle mengüş
2. Ĥavātır-ı ġālını tebdīl idüb ‘aşk-ı ġaqqīkat
Sana yār olsun ey gönül dilā sırr-ı tarīkat
Hemān kıyl u ķāle aldanub turma şerī‘at
Ĥapusundan geķirüb kıl pendini ez cān-ı dil güş
3. Sanadır pendim ey dil ġāfil olma eyle tevġīd
Gice gündüz devām rah-ı ‘aşka kān-ı ġürşīd
İcāzet verdi sana ġazret-i Ĥur’ānda mürşid
Şaķın etme gönülden bāde-i ‘aşkı ferāmüş
4. Müdām zıkr eyleyen Ĥaqq ġazretinden aldı ihsān
Müdām fikr eyleyenler buldılar ‘ilim ile ‘irfān
Şalāġiyetle kamil nā’il cennet-i a‘lāda her ān
Ĥudā bu Ĥamdiyā’ya şun cemāliñ cāmın ide nüş

147b

247

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün / Mefā'īlün

1. Nigārım nār-ı 'aşkın şerbetiyle eylegil serhüş
Sivā efkārını sil levh-i dilden olmadan medhüş
Çürüdü dilde efkār-ı havārīc rahm-ı luṭf eyle
Dü 'ālem pādīşāhı sen 'azīmü's-şānı kılam güş
2. Meded senden kerem senden Hudāvendā kuşurum çok
Kerem kânı zünūbum çok ise de rahmetiñ artuḳ
Efendim pādīşāhum hiç elimde bir vesilim yok
Laṭīfā irci'i hüsn-i ḫiṭāb güşe mengüş
3. Olub rahmıñdan aşla kesmezim ümīdimi Mevlā
Beni sen mağfīret kıl enbiyālar 'aşkına şāhā
Cenānıñla cemāliñ ni'metiyle eyleyüb ihyā
Giyündür başıma tāc-ı sa'ādet enveri ter-püş
4. Nebīler server-i şāh risālet 'aşkına yā Rab
Velīler serveri tāc-ı velāyet 'aşkına yā Rab
Daḫi şadīḳ-ı ekber Hāḳḳ delālet 'aşkına yā Rab
Hudā Hamdi kuluñu eyle 'indiñde kanı pek hoş

148a

248

Fā'īlātün/ Fā'īlātün / Fā'īlātün / Fā'īlün

1. Nefs-i şūma kul olan nāḳışlar ıslāḫ olmamış
Hāḳḳ naşīḫat diñlemez maḳşūda bir yol bulmamış
Dār-ı dünyā kaydına düşmüş hevātır hep ḫabīs
Hāḳḳ yolun taḳlīd şānur hevādan hidāyet kalmamış

2. Yā laṭīf sen kıl hidāyet ‘atā feyz-i necāt
 Bulayım eyle ‘ināyet kāmı luṭf eyle ḥayāt
 Nefs-i şūmı ölmeden öl şalāḥiyetle māt
 Eyle şāhım ağlayub çeşmimde yaş silmemiş

3. Şun şarāb-ı ‘aşkıyı dilden süpür sil māsivā
 Kālmason efkārı aşlā eyleyem terk-i hevā
 Aç başıret çeşmini fazlıñla ḥüsn-i māhlika
 Görine dil şehrine böyle leṭāfet görmemiş

4. Ḥamdiyā bu iltifāta lāyık olmadı Ḥudā
 Baḥr-ı fazlıñla kerīmā luṭf idüb sen kıl ‘atā
 Göñlü senden dileyüb eyler recā-yı cā-be-cā
*Kenzi lā-yefnā*¹⁶⁵yı keşf idüb murādın almamış

148b

249

8’li Hece Ölçüsü

1. Mevlā seni seven kişi
 Her işi boşlar imiş
 Kibri kini terk eyleyüb
 Ḥaḳḳ zikrine başlar imiş
2. Māsivādan nefret idüb
 Rāh-ı Ḥaḳḳa toḡru gidüb
 ‘Aşkıyla pendi işidüb
 Kāl ḥāle işler imiş

¹⁶⁵ Bkz. İktibaslar:8.

3. ‘İlim ile ‘ālem olub
İhlāş ile kāmīl olub
Şevq-i muḥabbetle tölub
Ḥüb hünlerin işler imiş
4. Murğ-ı dil Ḥaqq zikrine
İlişdirüb dost fikrine
Ḥaqqıñ ni‘met şükrüne
Ḥamd eyleyüb kışlar imiş
5. Zārı zārı eyler fiğān
Nefsine hiç vermez āmān
Ḥudaya diyüb el-āmān
Nice yollar başlar imiş
6. Cāh-ı şerī‘atle ‘amel
Şāh-ı tarīkatde emel
İdüb ḥaqqıñdan su‘āl
İdüb bağrın taşlar imiş
7. Mürşid-i kāmīl pendini
Tuyub gözedür kendini
Terk eyleyüb her fendini
Ḥelāl ni‘met dişler imiş
8. Ma‘rifetde odur Ḥamdi
Tut sana direm bu pendini
Ḥāzır vākit tükendi¹⁶⁶
Ḥaqq sevdiğini hoşlar imiş

149a

¹⁶⁶ Hece eksik.

250

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hüdāvendā şalaḥiyet nasīb et sana dervīş
Olam kân-ı kerem Hādī hidayet eyle her kış
Şarābı 'aşkıını şun şāh risālet 'aşkıına dost
Seni 'aşk-ı ḥaḳīkatle bulam zıkr ide dil dış
2. Sana senden hidāyetle 'ināyet vasıl olmak
Kerem kân-ı kerāmetle velāyet seni bulmak
Naşīb olmadı bu 'abd-i za'īfe menzil almak
Mu'īn olur iseñ Mevlā bir her ḥāl güzel iş
3. Seniñdir hep 'ināyetle hidāyet şān-ı'ālī
Tecellī kııl efendim baḥr-ı luṭfuñla kemālī
Bulam sırr-ı velāyetde olam dünyāyı ḥālī
Koyub gitmek merām hiç ḥācet sana teftīş
4. Kerīmā Kird-gār'ım şāh risālet 'aşkıına şun
Şarāb-ı 'aşkıını baḥr-ı keremden kıılma maḥzūn
Dü 'ālem pādişāhı senden iḥsān Ḥamdi meftūn
Kuluñdur verme fırsat bed-likāya çün bilür dış

149b

251

11'li Hece Ölçüsü

1. Dil murgı zulmetde kapandı kaldı
Yetiş imdādıma yā Ḥacı Bektāş
Zāhirde bātında gāyet buñaldı
Yetiş imdādıma yā Ḥacı Bektāş
2. Velīler sulṭānı şāh velāyet

Kerem kıl bendeñe eyle ‘ināyet
Zahirde bātında sen kıl şıyānet
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

3. Cedd-i pākinle şāh risālet ‘aşkına
‘Alī Musa Kāzım hālet ‘aşkına
Şi r-i Yezdān şāh velāyet ‘aşkına
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

4. Yüzüstü kapanub düşdüm meded kıl
Beni hālişāne ‘abdü’s-şāmed kıl
Rūhımı nūr edüb nūrı şıdkıyla
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

5. Kāpuñda boynumu egdim ā hünkār
Himmet et ‘afv ide cürmümü Settār
‘Ināyet eylesün cenāb-ı Ğaffār
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

6. Şāh-ı velāetsin iki cihānda
Hüsni himmet eyle sırr-ı nihānda
Seni zıkr ederim dilde dehānda
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

7. Cenāb-ı Hudāya maħbūb dolasın
‘Aşkı muħabbetle çok mübtelāsın
‘Āşık-ı şādık yār-ı Hudāsın
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

8. Hāndiyā dil teslīm idüb ağlarım
Göñül muħabbetin sana bağlarım
Virān kaldı baqçalarım tağlarım
Yetiş imdādıma yā Hācı Bektāş

150a

252

11'li Hece Ölçüsü

1. Şāh-ı Abdülkâdir Geylāni pīrim
Rabṭ-ı kulüb etdim imdāde yetiş
Dü 'ālemde sensin şāh-ı dest-gīrim
Bu 'abd-i 'ācizi āzāde yetiş
2. Hāzīn kaldım baḥr-ı zulmetden çıkar
Nūr-ı hil'at giydir bir tāc-ı vaḳār
Bī-başırim gerçi gözlerim bakār
Rūy-ı siyāhım abāde yetiş
3. Dil hāzīne rahm et şāh-ı velāyet
Mücrīme merḥamet ezelden 'ādet
Hüsni himmet eyle bulam selāmet
Tīr-i kemān gibi feryāde yetiş
4. Āciz nāçār kaldım cānda cihānda
Baḥr-ı zulmet buldum sırr-ı nihānda
Kerem kıl bendeñi eyleyüb bende
Cümleten ihvānı 'ibāde yetiş
5. Sana inābetim şabāvetimden
Günāhım çok gāyet gabāvetimden
N'olur benim Hāḳḳ'a 'ibādetimden
Şarāb-ı 'aşkıyla bir bāde yetiş
6. Pīrim cemālīñ göster göreyim
Hāḳ pāye varub yüzler süreyüm
Levh-i dil şehrinde sırra ereyim
Dünyāda bāy idüb 'uqbāda yetiş

7. On iki p̄ir sırda birlikde perde
 Çekdiñiz arada z̄ulmeti derde
 Girift̄arım meded burda her yerde
 Luḫfuyla bir ğarīb üft̄ade yetiş
8. Ḥamdiyā sen şāh velāyetimden
 İstimdād isterim ḫabāhatimden
 Ḳorḫarım el-āmān ğabavetimden
 Günāhkār yüzlere bir bāde yetiş

150b

253

Müstef' ilün/ Müstef' ilün

1. Her şubḫ u şām tevḫīd iden
 Ḳullar sana müştāk imiş
 'Āşık olub sana giden
 Ḳullarıñ yüzü āḫ imiş
2. Kān-ı keremsin pādişāh
 Luḫf et bana 'ālem-penāh
 Seni z̄ikr iden 'azm-i rāh
 Diller sana 'uşşāk imiş
3. Senden hidāyetle 'atā
 Olursa bulur dil nevā
 Sensin ḫamu derde devā
 Ğayrı meyle firāk imiş
4. Şāh-ı şerī'atle beni
 Şālih eyle cism ü teni
 Bulayım dā'imā seni
 Şubḫ u fecir şafāk imiş

5. Zülmeti kaldır nūr ile
 Bir tecellī zuhūr ile
 Şabur eyle Ğafūr ile
 Olsun göñül burāķ imiş

6. Tāriķatden haķīķatden
 Naşīb et nūr-ı şıfatdan
 Ehli tevħīdiñ rif‘atden
 Ķanadlara du-şāķ imiş¹⁶⁷

7. Ey raħm-ı ğālīb pādişāh
 Luţf u ‘atā ķıl yā ilāh
 Sensin bana ‘ālem-penāh
 Nuriñ dile berraķ imiş

151a

254

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Ķudāvendā ķamu derde devā her ān sana maħşūs
 ‘Atā iħsān Ğanī Yezdān delālāt sana maħşūs
2. Seniñdir cümle ķudret sen Ğanī Vahhābsın ey Ķādi
 Ķudāya muķtedīrsin emr u fermān sana maħşūs
3. Raħīm sensin daħi Raħmān Ğanīsin ey ulu Sübhān
 Efendim pādişāhum şāh-ı ‘ālemsin Ğanī Yezdān
4. Ķuluna ‘avn-i iħsān eyleyen Mevlāsın ey Raħmān
 Efendim pādişāhum her ‘atā iħsān sana maħşūs

¹⁶⁷ Manzumenin 5. ve 6. bentlerinde vezin bozuktur.

5. Kuluñ gāfil ve müznib¹⁶⁸ her cihetle pür günahkārım
Zünūbum bildim artık el-āman ‘afv eyle dildārım
6. Sana meyl-i muḥabbet eyledim ez cān-ı dil varım
Seniñdir sensin ey Mevlā ‘ata menān sana maḥşūs
7. Ğafūrsın ey ‘azimü’ş-şān kerem kānı ‘atā senden
Bana her dem efendim pādişāhım her devā senden
8. Göñül maḥşūdı sensin isterim her ān liḳā senden
Laṭīfā luṭf u iḥsān şāhibü’l ğufrān sana maḥşūş
9. Bu Ḥamdī ‘abd-i ‘āciz pür günahkārı Ḥudāvendā
Erenler evliyālar zümresinde ḳıl dilā bende
10. Bugūñ aġyārı terk etdim Ḥudāvendā göñül sende

151b

‘Atā iḥsān dilā her ān bana cānān sana maḥşūs

255

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Ma‘ni olma ey dil rāh-ı Ḥaḳḳda ḥālīş ol ḥālīş
Velī nūr gibi bir zer ṭabākada ḥālīş ol ḥālīş
Göñül verme ‘alāyiş-i cihāna baḥr-ı zulmetde
Ḳalursun ac göziñi her merākda ḥālīş ol ḥālīş
2. Velī ḥālīş diyü Mevlāya ḳa’il olmayadırlar
Daḫi Ḳur‘ān-ı ‘azam sırrını ḥūb bulmayadırlar

¹⁶⁸ müznib: Yazmada “müznib” olarak yazılmıştır.

Ḥudānīñ nār-ı ‘aşkıyla şararub şolmayadırlar
Gönül alsun murādın rüy-ı aḳde ḥālīş ol ḥālīş

3. Ḥudānīñ ni‘met-i ‘uzmāsı keşretde taleb-kār ol
‘Aṭā kār-ı kerem ey dil hemān yalvar celeb-kār ol
Ferāğat eyle aḡyār-ı muḥabbet şāh nigār yār ol
Gönül kılsun yārın nürdan berrāḳda ḥālīş ol ḥālīş

4. Sanadır iḥtiyācı Ḥamdiyānīñ sen ‘ināyet kıl
Gönül emrāzı Hādī hidāyet kıl selāmet kıl
Şehā fazlıñla bu ‘abdi dila şaḥib sa‘ādet kıl
De gönülüm mülküne her bir şafaḳda ḥālīş ol ḥālīş

152a

256

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şāhım beni şād eyleyüb
Süy-i mārden kıl ḥalāş
Luṭfuñla āzād eyleyüb
Dünyā ğamından kıl ḥalāş
2. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Hiç mişli yok Perverd-gār
Luṭf eyleyüb dilde nigār
Mekr-i zeminden kıl ḥalāş
3. Ben bir miskīn şaşkın zelīl
Mücrim za‘īf cism-i ‘alīl
Ḳulum sana sen yā Celil
İblīs la‘ni den kıl ḥalāş

4. Raḥm-ı gālībsin pādişāh
 Ey luṭfu çok ‘ālem-penāh
 Efendim sensin yā ilāh
 Ḥaḳksız feminden kıl ḥalāş
5. Nūr-ı nübüvvet ‘aşkına
 Ser-tāc-ı ‘izzet ‘aşkına
 Ol şāh-ı rıf‘at ‘aşkına
 Nefsim elinden kıl ḥalāş
6. Luṭf eyleyüb ey mählikā
 Sen kıl ḳamu derde devā
 Ḥamdī ḳulumı Rabbenā
 Ağyār dilinden kıl ḥalāş

257

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şāh-ı cihānsın pādişāh
 Luṭf et bize ‘ālem-penāh
 ‘İnāyet eyle yā İlāh
 Hidāyet kıl ‘aşḳ-ı ḥulūş
2. Raḥm eyleyüb mü’ mīnlere
 Ḥışm eyleyüb bī-dīnlere
 Mu‘īn eyle emīnlere
 Hidāyet kıl ‘aşḳ-ı ḥulūş
3. Ey pādişāh-ı lem yezāl
 Ey Ḳādir-i Ḥayy u ezel

Ey bî-miṣāl hüsni güzel
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

4. Senden meded yâ Râbbenâ

Sensin kamu derde devâ
‘Înâyet kıl nûr-ı nevâ
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

5. Amân yâ Rabb-i el-âmân

Yandı cigerim râyigân
Zulmetde kaldım çok zaman
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

6. ‘Aşk-ı hülûṣ senden gelür

Nâr-ı şefkat cāndan gelür
Ol cezbe-yi cānāndan gelür
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

7. Şerī‘atden tarīkatden

Hâkīkatden ma‘rifetden
Destür ver cümle rif‘atden
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

8. Şâh risâlet ‘aşkına

Nûr-ı velayet ‘aşkına
Tâc-ı sa‘âdet ‘aşkına
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

9. Ol şân-ı a‘zam ‘aşkına

Hem nûr-ı ekrem ‘aşkına
‘Âli muhterem ‘aşkına
Hidāyet kıl ‘aşk-ı hülûṣ

10. Sensin cenāb-ı Kibriyā
 Sensin Hūdā-yı hūb liḳā
 Sensin ‘aşḳ ehline şafā
 Hidāyet ḳıl ‘aşḳ-ı hülüş

11. ‘Āşıḳlarıñ diler seni
 Fedā ḳılar cān u teni
 Fazlıñla uyandır beni
 Hidāyet ḳıl ‘aşḳ-ı hülüş

12. Ğafletde ḳoyma Hādīyā
 Cām-ı cibā şun dā’imā
 Bu Hāmdiyā rahm et şehā
 Hidāyet ḳıl ‘aşḳ-ı hülüş

153a

258

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ey Ḳādir ü Ḳayyūm seniñ
 Luṭfuñ ḳamu ḳullara hāş
 Ḳaldım ‘aṭā nān u na’īm
 Cümle cihāna bī -ḳıyāş
2. Şān-ı ‘azīmsin pādişāh
 Ey luṭfu çok Ğanī ilāh
 Sensin bize ‘ālem-penāh
 Ṭoldur dile nūr-ı havāşş
3. Ey Raḥmānū’l Raḥim seni
 Arzū ḳılarım ey Ğanī
 Nūr-ı velayetde beni

Şād eyleyüb kııl ‘abd-i hāş

4. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Ġāyet ‘azīm Perverd-gār
Dilhāneme nūr-ı nigār
Gelüb zerre kıalmaya pāş
5. Ğamdi kıuluñ senden meded
Diler ‘atā kııl yā ehad
Ğamd eylerim ‘abdü’l şamed
Oldum sana ver ‘aşkı-ı hāş

259

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. ‘Aşkı-ı cemālīñ cāmını şun luţf idüb hem bī-kıyāş
Deryā gibi tāşub çoşub ma‘rifet bahırına ğavvāş
İdüb Ğanī şāh Kird-gār’ım rahm idüb bu devlete
Kadem başub bulam seni ‘aşkın eyle mişli ğavāşş
2. Sensin benim elim tıtuşub bildiren her ma‘rifeti
Ğanī Ğudā sensin veren bana bu aĝsen şıfatı

153b

Sensin bana mevzūnıyyla her dā’ım iden ülfeti
Bu zıulmet-i hicrān ğamından luţf idüb eyle ğalāş

3. Ğamdi sana tuĝyān idüb geldi kıāpuña ‘ākıbet
Hem yalvarub niyāz ider diler ‘atā-yı ‘ākıbet
Şāh Kird-gār’ım luţf idüb sen kııl meni āĝsen şıfat
Şāh risālet ‘aşkına şevkıyle bulayım ğavāşş

260

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Ey luḫfu çok şan-ı 'azîm dil şehrine nûr-ı havâş
Fazlîñla sen eyle 'atâ bulub seni olam ḫalâş
2. Bu baḫr-ı zulmete dilâ düşdüm beni qaldır 'ayân
'Aşkıñla eyleyüb çerâğ eyle dil-i ḫâş üzere ḫâş
3. Sensin murâdlar virüb dil şehrine memnûn iden
Baḫr-ı ma'rifeti virüb hem qa'rına eyle gâvvâş
4. Ağyâr elinden şâşmışım şâh Kird-gâr'ım el-âmân
Tut destimi luḫf eyleyüb baḫr-ı keremle kıll ḫulâş
5. Ḥamdî seniñ miskîn za'îf kuluñ mu'îñ ol sen bana
Taḫammülüm hiç qalmadı cevri-ı ağyâra şâh-ı ḫâş

154a

261

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Şâhım bana luḫf eyleyüb gamḫânedden eyle ḫalâş
Qahr evinde qaldım yeter virânedden eyle ḫalâş
Cemâli cāmıñ şun dilâ diyü anıñ varub ṭurma
'Aşkıñla perr ü bâl idüb her ḫânedden eyle ḫalaş
2. Ḥüsn-i ḫâtemniñ nevvâranıñ nûrına bandır meni
Şun cām-ı 'aşkıñ 'aşkıyla bulam seni bulam seni
Tevḫîd eyle gün geçirüb fedâ kılam cism ü teni
Ağyârıña meyl etmeyüb gör ḫânedden eyle ḫalâş

3. Şāhım senin ismiñ Raḥīm şanıñ Raḥım Ğanı Ğudā
Bir bende-i bī-çāreñim eyle ‘ināyet Rabbena
Luṭf eyleyüb cām-ı cemālīñ şun bana ey mählikā
Kız-b-i kesir gir ḥāne-i devrānedan eyle ḥalās
4. Şāğ oldıgım müddet seni zıkr eyleyem pür ‘aşk ile
Ölmezden evvel öldürüb güldür beni ol baḥş ile
Bülbül gibi nālān idüb her bir seherde şevk ile
Ḥamdi kulumı Hādīyā hicrānedan eyle ḥalās

262

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

1. Ma‘ārif sırrına ğavvāş idüb bu ‘abd-i ‘āşī ḥāş
İdüb baḥş eyle şāh-ı enbiyāya eylegil ḥavāş

154b

Velī nefsim degil iḥvān-ı dīni cümleten āzad
İdüb her birlerin bir mesned-i a‘lāya koy ey ḥāş

2. Kāmusın ehli tevḥīd eyle cāndan ‘aşka yār olsun
Fünün-ı ‘ilm-i ḥikmet şāhibü’l aḥsen süvār olsun
Bu nār-ı ‘aşk ile yandıkca dil şāhib nigār olsun
Ola her birleri bir ma‘rifet deryāsına ğavvāş
3. Tıyūr et bāğ-ı gülşeniñde cümle ehli ‘uḫbāyı
Şalāyet ile kāmīl eyle şāhım ‘aşk ile bāyı
Velīler zümresinde ḥaşr u neşr et Ḥamdi ednāyı
Ḥabībīñ ‘aşkına sen eyle tevfiḳ ‘aşkıyla iḥlās

263

11'li Hece Ölçüsü

1. Nefs-i emmāreniñ elinde ƙaldım
Levvāmede Mevlā gön̄lüm raƙƙāş
Eyle māsivādan bıƙdım uşandım
Fazlıñla tevĥīdi naƙş eyle ĥavāşş
2. Dü ‘ālemede memnūn ola dil enver
Şems-i münīr mişli ĥurşīd ĥāver¹⁶⁹
Sırr-ı nihān içre görünüb yāver
Bulunsun da’imā yanımda ol ĥāş
3. Şāh risāletīñ ‘aşƙına yā Rab
Şāh velāyetīñ ‘aşƙına yā Rab
Şıdƙ-ı delāletīñ ‘aşƙına yā Rab
Yāver olsun dile ‘aşƙıyla ihlāş
4. ‘Aƙıbetde Mevlā kemāl-i imān
Enīsim mūnīsim ola yā Deyyān
Dest-gīrim olsun on iki pīrān
Ĥamdiyāyı muĥib cümleten ĥavāşş

155a

264

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Raĥīmā raĥm-ı ġālīb pādişāhsın ey Ġanī feyyāz
Meded ƙıl şāh-ı ‘ālem feyż-yāb et bendeni feyyāz
Seniñdir fetĥ-i nuşret ƙudretiñle ƙıl ġāyetler
Velīler zümresinde ĥaşr u neşr et sen meni feyyāz

¹⁶⁹ ĥāver: Yazmada “ĥāver” olarak yazılmıştır.

2. Füyūzāt-ı Hüdādır maḫşudım ma'lūm sana Hādī
 'İnāyet kıl hidāyet kıl devām üzre her evrādı
 Naşīb-i 'aşkı ihlāsıyla her dem rüy-ı ābādı
 Görem ey Kird-gār'ım luḫf u iḫsān et seni feyyāz
3. Bu 'abd-i 'āciz ednā der-be-der miskīn ḫuluñ Ḥamdi
 Hemān senden diler maḫsūdımı luḫf eyle yā Hādī
 Hidāyet kıl ḫulub-ı Ḥamdiyāyı cümle evrādı
 Müyesser eyle bildir her nefesde sen meni feyyāz

265

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Terk-i dünyā eyleyüb Mevlāya gitmekden ğarāz
 'Aşķ ile ihlāş ile ḫüsn-i cemāl cām-ı 'ivāz
 Luḫf u iḫsān olunur 'aşıķlara sen şufiyā
 Ṭurma taḫşīl et özüñde māl-ı emvālī marāz

155b

2. Şah risālet 'aşķına cām-ı cemālīñ şun bana
 Tükenür mi rahmetiñ deryāsı şān-ı ḫüb 'aṭā
 Pīrim 'Abdülkādire baḫş et beni kām-ı vefā
 Ol velīler şāhı bu luḫf-ı 'aṭādan etdi ḫāz
3. Sen kerem kāmı şeḫenşāhı cihānsın yā Vedūd
 Muḫtedir hem zāhir ü baṭın nihānsın yā Vedūd
 Ḳādir ü Ḳayyūm kerem kām-ı 'ayānsın yā Vedūd
 Raḫm-ı luḫf et Hādīyā ma'lūm sana göñlümde 'arż
4. Neyleyem dünyā gelüb geḫdi gerek ğam hem sürür
 Maḫşudum şimdi rızā-yı pākiñ oldı yā Ğafūr

Men bir edna kemterim zulumetde kaldım ey Ğayūr
Dest-gır ol baħr-ı faẓlıñla ‘azīm şāh-ı farz

5. Ğamdiyā miskīn günāhkār mağfiret ister mūdām
Şah risālet ‘aşkına ‘afv eyleyüb şun tolu cām
Ğaħħ habībīñe bağışla bendeni ey nīk ū nām
Ğalmasun cismimde gönülümde sivādan kübra ba‘z

266

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Emr-i Rabbenā dilārā ol semi‘ beş kerre farz
Terki hiç mümkün degil ey dil devām et derre farz

156a

2. Gice gündüz kııl anı ta‘dil-i erkān iderek
‘İndi Yezdānda mağbūl oldu şahım zerre farz
3. Enbiyāñ evliyāñ başı tācı çeşm-i nūr
Oldı ol emr-i Ğudāda vāşl etdi sırra farz
4. Rūħ-ı sırrı cem‘ cem‘ etdi Ğuzūr-ı Ğaħħda cān
Yandı dil nūr-ı nevārın buldu Ğamdi merre farz

267

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Ğanīsın şāh-ı ‘ālem tut elimden yā Ğāni feyyāz
Ğafürsun hem Şekürsun tut kolumdan yā Ğāni feyyāz
Velī gafletde koyma sen uyandır yā Ğāni Vahhāb
Seni zıkr eyleyem cān-ı dilimden yā Ğāni feyyāz

2. Hidāyet kıl ‘ināyet kıl şehensāh-ı cihān ārā
Sana yalvarub etdim biñ niyāzı yüzlerim kārā
Nigārım ‘aşk-ı şevkiñle bilürsün oldum avāre
Ayırma mählikā gonca gülümden yā Ğanī feyyāz
3. Ğabībiñ şāh risālet ‘aşkına cām-ı cemāliñden
Tolu şun Ğamr-ı ‘aşkı Hādīyā baħr-ı kemāliñden

156b

Müyesser kıl şehā sultānı ‘ālem mīm-i dālīñdan
Mu‘īn ol Ğamdiyā’ya şāğ şolumdan yā Ğanī feyyāz

268

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Elimden gelmedi ‘ilm- luğat bilmem ve Ğüsn-i Ğatt
Bulunmaz bende bī -çāre kılub yazdım Ğalağ Ğalağ
Hidāyet dileyüb Hādī ’den ağlarım dilā ‘aşkı
Muħabbet baħş ide bu ‘abd-i ednāya vasağ vasağ
2. Fünün-ı ‘ilm-i Ğikmet taldurub dil şehrinı şād et
Kerem bābın Ğüşād et Hādīyā zenbimden azād et
Fünün-ı ‘aşkı bildir baħr-ı fazlıñla beni yād et
Dilā mağşüdımı iħsān kılub etme kılumı māt¹⁷⁰
3. Utanub ağlar ‘işyana Ğarğ oldum Ğudāvendā
Kerem kıl Hādīyā bu ‘abd-i ednāya idüb bende
İdüb ‘aşk-ı Ğağığatde kemāl ver Ğöñlümüz sende
‘Ağā kıl yoksa yetdim bu zamāne sā‘at-i eşrāt

¹⁷⁰ māt: Kelime “māt” olarak yazılmıştır.

4. uluñ amdi gnhkr bağıqla Őh-1 kevneyn
 Biamdillh teŐekkr eylerim ol nr-1 ‘ayneyn
 Anñ mmetliginde Őbit eyle tc-1 Őn
 ‘nyet ıl efendim mağfired senden benim her alt

157a

269

F‘iltn / F‘iltn / F‘iltn / F‘iln

1. Y Ram ramnlığın kesretde bir bar-1 mut
 addi yoğ pyn yoğ guffrlığın dehr-i mut
 Crm-i ‘iŐynm ana nisbet ne Őeydir y Ram
 Luf-1 glb pdiŐhsn mcrime ram-1 mut
2. Mcrim-i zenbim ‘azm ‘iŐyna gar oldum meded
 Ram-1 luf et Rabben zulmetle n tldum meded
 N’olduğum bilmem velkin Şararub soldum meded
 Ehl-i tuğyn-1 udnnn ıŐm ile ahr-1 mut
3. orarım orduğca yağım eryb mav oldu ten
 Rh-1 murđı cism iinde gayb edb arardı cn
 Zulmet-i hicrna mstağrk iken cismimde men
 Bir Şafağ skb aıldı lev-i dil Şehr-i mut
4. Enver-i env’-1 seyrne giriftr oldu dil
 amdiy’ya bu tecell luf olundu selsebl
 Bar-1 fağlından efendim luf u isn etdi bil
 Srr-1 tevdin nevrn gnlme nr-1 mut

157b

270

Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Taşdı bugün nür-ı Fırāt
Levh-i dile taldı neşāt
'Avn-i 'ināyeti Hūdā
Kullarına toğrı şırāt
2. Kān-ı kerem şāh-ı cihān
İhsānı gayet çok enān
Nūr-ı Hūdā dilde nihān
Mağv ola cism ü cān hayāt
3. 'Aşķ ehline cām-ı cemīl
Şun sākiyā cismim zelīl
Bu yolda şāh-ı māh delīl
Oldı dilā de hūsn-i hāt
4. Naķş eyleyüb dönüb tırur
'Āşıklarıñ süzüb tırur
Üftādeler gezüb tırur
Hām şūfiler şanur gālať
5. Allāh Ğanīdir pādişāh
Luťf-ı ihsānı çok İlāh
Cümlemize 'ālem-penāh
Hāndiyā 'āşıklara çāť

271

Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Ey ehl-i dil sana benim
Vaşiyetim gālať gālať

Oğumayub eş‘ārımı
Düzgün okuyub bul neş‘at

2. Beher hāle göre toğar
Dilden zuhūr idüb yağar
Güzel oğu kibār şığār
Tırmayub ehl-i ‘aşka bāt

3. Hāmdī gibi şaşub düşüb
Tırma şağın taşub coşub
Dilden dile geçüb göçüb
Kıra’at eyle hüsn-i hağ

158a

272

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Meded senden kerem-kān her hağādan eyle yā Hāfız
Efendim rağm-ı luğf et her belādan eyle yā Hāfız
Seniñ bir ism-i pākiñ şān-ı Ğaffār ente yā Settār
Benim ‘asī günāhkār mācerādan eyle yā Hāfız
2. Hāfızsın yā Ğanī Rağmān ğarībim ğurbet ellerde
Elim tut dest-ğır ol pādişāhım murğ-ı dillerde
Dilā nālan idüb bāğ-ı gülistānında güllerde
Figān etdir şehensāh māsivādan eyle yā Hāfız
3. Günāhkārım günāhım çok nigārım rağmetiñ bağrı
Nihāyetsiz efendim pādişāhım levğ-i dil şehri
Hāzīn ğāyet anı sen eyle memnūn ‘ilmiyle dehri
Kılub ver ‘aşğ-ı pākiñ hār-ı hevādan eyle yā Hāfız
4. Seğerde nazm-ı eş‘ār ile yalvarmağ bana düşdü

Seniñ ‘aşkıñ temenni eyleyüb varmaq bana düşdü
 ‘Aṭā ihsān kerem cām-ı cemāl Mevlā sana düşdü
 Liḳā rāhında ğayrı bed-nevādan eyle yā Ḥāfız

5. Raḥīm sensin Kerīm sensin daḫi Ğaffārı yā Cebbār
 Cemālīñ nūrına müstağraq eyle yā Ğanī Ğaffār

158b

Ḥabībīñ şāh risālet ‘aşkına dil şehrini dildār
 Münevver kıl bu Ḥamdi her beyāndan eyle yā Ḥāfız

273

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Şıgındım her nefes her dem
 Sana luṭf eyle yā Ḥāfız
 Güvendim ğurbet ellerde
 Bana rıfḳ eyle yā Ḥāfız
2. Ğarībim ğurbet ellerde
 Zā‘īfim dehr-i dillerde
 Naḫīfim men bu yollarda
 Bana luṭf eyle yā Ḥāfız
3. Muḥabbet baḫrına yandır
 Cemālīñ cāmına ḳandır
 Beni ğafletden uyandır
 Bana rıfḳ eyle yā Ḥāfız
4. Yüzüm yoḳ gerçi yā Rahmān
 Ğanī sensin ulu sübhān
 Ümīdim kesmezem bir ān
 Bana luṭf eyle yā Ḥāfız

5. Seniñ qapun açığı vāsī‘
 Bulursun her işi sāmī‘
 Olayım nūryla cāmī‘
 Bana luğf eyle yā Ĥāfız
6. Lağıfsin rağmetiñ buldur
 Efendim rūyımı güldür
 Aradan perde[yi] qaldır
 Bana luğf eyle yā Ĥāfız
7. Lağif sensin Ġanī Ġaffār
 Seniñ luğfuñla ey dildār
 Olayım bende-i Ĥaydār
 Bana luğf eyle yā Ĥāfız
8. Bu Ĥamdi mücrīm ednāya
 Kerem kı l enver-i bāye
 Nā’il et ‘aşq-ı zibāya
 Bana luğf eyle yā Ĥāfız

159a

274

8’li Hece Ölçüsü

1. Hūve’l Ĥayyu hūve’l Ĥayyūm
 Hūve’l bāki hūve’l Ĥāfız
 Hūve’l Mevlā hūve’l a’la
 Hūve’l bālā hūve’l Ĥāfız
2. Hūve’l Ġaffār hūve’l Settār
 Hūve’l Cabbār hūve’l dildār
 Hūve’l ĥünkār hūve’l ĥübbār

Hüve'l envār hüve'l Hâfız

3. Hüve'l Hadî hüve'l kâzî
Hüve'l Alî hüve'l bârî
Hüve'l Vâlî hüve'l kânî
Hüve'l Şâfî hüve'l Hâfız
4. Hüve'l Yezdân hüve'l Sübhân
Hüve'l Raḥmân hüve'l Ḥannân
Hüve'l Deyyân hüve'l Sulṭân
Hüve'l Ḥaḳân hüve'l Hâfız
5. Hüve'l 'Azam hüve'l Ekrem
Hüve'l 'Alem hüve'l her dem
Di Ḥamdi her nefes her dem
Hüve'l elḥâm hüve'l Hâfız

275

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Mu'în ol Rabbenâ senden kerem bu 'abde yâ Hâfız
Talebkârım efendim Hādîyâ her demde yâ Hâfız
Ġanîsin Kird-gâr'ım 'aşkıñı luṭf-ı 'inâyet kı
Velîler zümresinde eyleyüb bir beñde yâ Hâfız

159b

2. Seniñ ismiñ Hâfız hıfz ile her dem cümle aġyârdan
Ḥabîbiñ şâh risâlet 'aşkına dur etme bir yârdan
Naşîb aldır aḳsâm-ı nûr-ı dil dildâr-ı ḥünkârdan
Murâdım maḳşûdım her dem Ḥudâya sende yâ Hâfız
3. Ġanîsin hem Kird-gâr'ım luṭf-ı iḥsânîñ kânı buldur
Necât ver dü cihânda luṭf u iḥsân eyleyüb güldür

Tecellî kııl dile her vech ile ölmezden öñ öldür
Gözüm yok zînet-i dünyâda cism ü tende yâ Hâfız

4. Sana ma'lûm beyân etmek hâta her hâl bana yâ Rab
Şalâhiyetle 'abd-i hâş olayım men sana yâ Rab
Hidâyet kııl dilâ halvetde nûrânı cilâ yâ Rab
Bulub mihmân olayım 'âşık-ı efgende yâ Hâfız

5. Cemâliñ cāmını şun baħr-ı fazlıñdan Ğanî Ğaffâr
Degil mi ism-i pâkiñ Hādīyâ şāmîñ daħi Settâr
Ĥabîbiñ 'aşkına dil şehrini sen taldurub envâr
Ĥalâş et baħr-ı zulmetden dili her ânda ya Hâfız

6. Buñaldım kaldım aġyârîñ elinden sende ġayret var
Ğayûrsın pâdişâhım eyle imdâd kuluña dildâr
Raħimâ raħm-ı ġâlîb pâdişâhsın ey Ğanî hünkâr

160a

Muħabbet baħş idüb dil şehrini bürhânda yâ Hâfız

7. Bu Ĥamdi kıluna 'avn-i 'inâyet eyle yâ Hādî
Kerem bâbın ġuşâd et Hādīyâ tevĥîd-i evrâdı
Leţâ'if levĥine naķş eyle ol durû-yı âbâdı
'Ayân ġöster niġârım bende-i seyrânda yâ Hâfız

276

11'li Hece Ölçüsü

1. 'Avn-i 'inâyet dilerim yâ Ĥafız
Cân-ı cihânı neylerim yâ Ĥafız
Dil şehrine nûr-ı tecellî kıılub
'Aşkıñı niyâz eylerim yâ Ĥafız

2. Luṭf ile iḥsān seniñ ḥüsn-i laṭīf
Raḥm ile gufrān seniñ şāh-ı nazīf
'Aşk-ı muḥabbetle şehr-i dil zarīf
Muḥabbet ser-tācı neylerim yā Ḥafiz
3. Mekk-i dünyāniñ elinden āh u vāh
Şerr-i aġyārniñ dilinden āh u vāh
Şüret uġrına yolundan āh u vāh
Dertli dil mevzūn söylerim yā Ḥafiz
4. Ḥıfz-ı imāniñda kıl şāh 'aşkına
Rüy-ı bedri māhlikā māh 'aşkına
Şān-ı 'ālī nur-ı Allāh 'aşkına
Rızānı senden dilerim yā Ḥafiz
5. Şāhim Muḥammed Muştafā ḥaqqı çün
Şāhim velāyet murtaza ḥaqqı çün
Hem çehār-ı yārı şafā ḥaqqı çün
Likānı cāndan dilerim yā Ḥafiz
6. Murād-ı Ḥamdiyāyı eyle iḥsān
Sivā mekrinden āzād eyle ḥākān
Velī muştarı koyma bir anda her an
Ġanī sübhāndan dilerim yā Ḥafiz

160b

277

Mefā'ılün / Mefā'ılün/ Mefā'ılün / Mefā'ılün

1. Cihānda hoş gelür her gūşe insāna laṭīf elfāz
Hemān taḥşil idüb bul 'ilm-i 'irfāna laṭīf elfāz
Leṭāfet baħrına kıandır Ḥudāya luṭf u iḥsān et
Laṭīf olsun kıamu manzūme ihvāna laṭīf elfāz

2. Hidāyet kı1 ‘ināyet kı1 kerem kâni Ğanî Ğaffâr
 Seniñdir fetḥ-i nuşret eylegil her dem bana dildâr
 Mu‘în ol şâh risâlet ‘aşkına sensin ulu Cebbâr
 Bu yolda bir hidāye şâh-ı pîrâna laţîf elfâz

3. Velîler şâhı ‘Abdulkâdire bağışla ‘işyânım
 Efendim pâdişâhım maḥv idüb ‘afv eyle noķşânım
 Şefî‘dir şefâ‘at mazharı göñlümde sultânım
 Göñüller nür-ı Maḥmūd nür-ı Yezdâne laţîf elfâz

4. Hidāyet kıldı Hādî Ḥamdi ednāya bu eş‘ârı
 Revâ gördü biḥamdillâh dilâ ‘aşḳ içre envârı
 ‘Aţâ kıldı dilimde zıkr ü fikrim ismi Ğaffârı
 Teşekkür eylerim her demde sübhâna laţîf elfâz

161a

278

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

- ‘Aţâdır bizlere her dem Ḥudâ’dan ‘ilm-i nâfi‘
 Mürüvvet ‘âli iḥsân bu hidâda ‘ilm-i nâfi‘
*İla yevmi’l kıyâm*¹⁷¹ bâki feyüzâtı Ḥudâdır
 Anıñ ‘indeinde maķbül her du‘âdan ‘ilim-i nâfi‘
- Cihânda behre-yâb olmaķ dilerseñ ‘ilim taḥşil
 İdüb turma hemân çalış nümâsı ola ḥâşıl
 Beyân etmiş kamu kitâb içinde cümle fâzıl
 Ḥulûş-ı ‘aşkıyla iste dilâdan ‘ilim-i nâfi‘

¹⁷¹ Bkz. İktibaslar:10.

3. Cihāndan gitdi ‘ālem yādigāri var yerinde
Velī mürşid-i kāmil her kitāb sözü sırrında
Eşer kılsun durur mişli cevāb var her birinde
Sana yekdir dilā bāy u gedādan ‘ilim nāfi‘
4. Bu Hāmdı gāfil ednā mişli olma der-be-der sen
Çalış tam eyle hiç nokşān bırākma hulk-ı ihsān
Şādık-ı mağrūr olub bu ‘ilim nāfi‘yle demeyen
Hudāya şükr ol yek hūb şedādan ‘ilim nāfi‘

161b

279

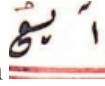
Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Hidāyet mazharı Hādī ‘ināyet kıl dile nāfi‘
Veren hāl-i kerem kıl ‘aşk ile olam aña kāni‘
Dü ‘ālem şāh-ı lem yezāl sensin Hudāvendā
‘İnāyet eyle şāhım kān-ı ‘irfān idüb bāyi‘
2. Benim zēnbim nihāyetsiz Raḥīmā raḥmetiñ buldur
Terahḥum eyle sīnem pīrlige erdi beni güldür
Şuçum ‘afv eyleyüb zūlmetle dilden perdeyi kıldır
Niyāzım çok sana ‘ālem-penāhım eyleme zāyi‘¹⁷²
3. Ğarīb-i gurbetim bağışla cürmüm şāh-ı merdāne
Velī ol cedd-i pākim kān-ı ‘irfān şīr-i Yezdāne
Bağışlayub ‘aṭā kıl māhlikānı ‘aşk-ı pervāne
Olub yanmaқта ma‘lūm sana hiç eylemem şāyi‘
4. Bu Hāmdı gāfil ednā der-be-der miskīn günāhkārı
Cemāliñ nūrına müstağrağ eyle dilde Ğaffārı

¹⁷² zāyi: Yazmada kelime “zāyi” olarak yazılmıştır.

Seniñ 'aşkıñla meftûn eyle mecnûn tarz-ı etvârı

Cemâliñ cāmını şun dem-be-dem hiç olmayam

162a

280

7'li Hece Ölçüsü

1. Kird-gār'ımsın beni
Eyleme senden irāğ
Luṭf edüb cism ü teni
Yaḳīn et zirā' zirā'
2. Zülmeti kaldır şehā
Enveriñ toldur Hūdā
'İnāyet kıl Hādīyā
'Aṭā kıl nürdan berrāğ
3. Hādīyā sensin Cemīl
Luṭf eyleyüb yā Celīl
Mücrim ednāyım 'alīl
Uyandur nürdan çerāğ
4. Bu 'âlemde zelīlim
Ġāyet mücrim 'alīlim
Yok bir şādık Delīlim
Ġarīb kaldım çāğ çāğ
5. Kādir ü Qayyūm seni
Zikr eylerim ey Ġanī
Mağfiret eyle meni
Heste gönülüm ola şāğ

6. Şāh risālet ‘aşkına
Bendine luṭf et yine
Bağışla māh cebīne
Tükensün gavkâ nizā‘
7. Ḥamdiyā muhtāc sana
Her gün ‘āc yā Rabbenā
Cām-ı ‘aşkın şun bana
Dem-be-dem çanağ çanağ

162b

281

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şāhım beni senden cüdā
Etme kerem kıl yüzü āğ
Bu cān sana her dem fedā
Ver ‘aşkını etme ırāğ
2. Nūr-ı nübüvvet ḥaqqı çün
Ol tāc-ı ‘izzet ḥaqqı çün
Şāh-ı velāyet ḥaqqı çün
Ḳalbime yağ nūrdan çerāğ
3. Senden niyāz idüb ‘atā
Hem dilerim nūr-ı nevā
Gerekmez bana māsivā
Nūrān-ı mesned ver zirā
4. Biñ kerre yüz biñ az bana
Çünkü günāhkārım sana
Fitneler kār etdi cibā
Eyleyem gayrı inzivā‘

5. Sensin Hüdā kân-ı kerem
Bu ‘abdine şun cām-ı cem
Şāh ‘aşkına hiç gam elem
Verme derūnum ferāğ
6. Murādım bu sana ‘ayān
De bana tūrmayub uyan
Bu ‘aşk ile reng<in>e boyan
Şarābı şun çanağ çanağ
7. Pīrim şāh ‘Abdulkādire
Münīb et şevk ile pīre
Vāşıl olam dest-gire
Hep tağlārım eyleyüb bāğ
8. Hāmdi seniñ ey Hādīyā
Seni diler meşreb bu yā
Luţf eyleyüb eyle ‘aţā
‘Aşkıñ ver bana bī-nizā‘

163a

282

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ey dü cihānñ hālıķı
Senden ‘aţā durūyum āğ
Olsun gönüller māliki
Senden beni kılma ırāğ

2. Ey pādişāh-ı zī ‘aṭā
Senden kerem her dā’imā
Luṭf u iḥsān idüb bana
Şol ḥaste gönül ola şağ
3. Sensin Ğanī bir pādişāh
Şāh-ı cihān ‘ālem-penāh
Luṭf eyle dile ya İläh
Olsun bana ṭāğ üste bāğ
4. Sensin Raḥīm Raḥmān ‘aṭā
Kān-ı keremsin mähliḳā
Eyle ḳamu derde devā
Senden bana ṭıtdum semā‘
5. Aç gözümü görem seni
Men neyleyem cism ü teni
Ey ḳādir-i Ḥayy u Ğanī
Men sana etdim etbā¹⁷³
6. Şāh-ı cihān nāsı bana
‘Adu eylediñ Hādīyā
Senden kerem her dem ‘aṭā
Nuşret eyle zirā zirā
7. Ḥamdī ḳuluñ miskīn ğarīb
Bāğ-ı nihānda ‘andelīb
Vişāl isterim yalvarub
Cihāna etdim el-vedā‘

163b

¹⁷³ Vezne uymamaktadır.

283

11'li Hece Ölçüsü

1. 'Aşk-ı muhabbeti eyle esmā'
Şūfilere kulāk verme bir zirā'
Şevk-i muhabbetle olmayub irāğ
Cihāndan her cāndan eyle el-vedā'
2. Dur olma Hūdānīñ zikrine çalış
'Aşk-ı muhabbetle yan tūtuş alış
Ma'nevī her ehl-i hāliyle buluş
Ey dil sana direm sökünçe şafağ
3. Hızb-ı murād içre Hakk şeri'atden
Ayrılmayub aşla hem haqīkatden
Uşul ādāb öğren ahsen şıfatden
Gaflet etme Hakk'dan mäh-ı rüyı āğ
4. Hāndiyā'ya naşīb oldu naşīhat
Kitābetle her dem ol āhsen şıfat
Cenāb-ı Hūdāya olub mülākāt
Ġam çekme cihānda tağlar oldu bāğ

284

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Hūdā'dan her nefes her dem dile gufrānı ey sāmī'
Gürüh-ı evliyālarla düşüb kalķ anlara cāmī'
2. Olub de Rabbenā her dem beni ayırma anlardan
Yārın yevmü'l kıyametde yüzüm güneş gibi lāmī'

3. Olub şāh-ı risāletden şefā‘at isteyüb her ān
Şalāt eyle o şāhlar şāhına nefsiñ idüb bāyi‘

164a

4. Kerem kânı ‘atā ihsân ider şān-ı Ğanī Yezdān
Hemān yalvara[yı]m Hakk’ dan gelür bize olur nāfi‘
5. Hūdāniñ ‘avn-i izniyle selāmet bula[yı]m ey dil
Cenāb-ı hākimi muṭlaḳ Ğanī şāh-ı kerīm vaḳī‘
6. Bugün ‘azm idelim Hakk’a şadāḳatle rücū‘ idüb
Meded ver bize yā Hādī ḳamu zulumet olsa dafi‘
7. Şefā‘at mazharı kân-ı vefāniñ ‘aşḳına yā Rab
Hidāyet ḳıl ‘ināyet ḳıl velāyet enverin sâbī‘
8. İdüb dilde seni bulmaḳ murād-ı maḳşudum ey dost
Bana göster o behçet hüsniñü hiç eylemem şāyī‘
9. Çü gökçek rüy-ı mirātı dilimde eyle sen izhār
Olurdum cām-ı ‘aşḳiñ şerbetiyle Hādīyā ḳānī‘
10. Nihāyetsiz Raḥīmā raḥmetiñ her dem kerem senden
Gelür ğayrı benim hiç üstüme lazım degil mānī‘
11. Velī şāyān degil bu mesnede Ḥamdi Hūdā sensin
‘Atā kân-ı velāyetden maḳām ver rü’yete tābī‘¹⁷⁴

164b

¹⁷⁴ tabi‘: Yazmada kelime “tābi‘” olarak yazılmıştır.

285

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Gönül meyl-i sivādan her nefes her dem olub fāriğ¹⁷⁵
Dime şu şöyle mi böyle Hūdā'dan bil kamu kārī'
Heves etme amān tursun alayış isteme ašlā
Zehirdir köhne dünyāsıyla kār fitne kamu mānī'
2. Olur seyr-i sülūke iştiğāl-i fitne bu dünyā
Velī bezdim uşandım menfa'atsiz bir kuru gavkā
Zühūr et nazār kıl keşretiyle eyleme da'vā
Hılāf degil sözüm gördüm kifāyet eyledi sānī'
3. Hūşūşā beyt-i māl şāh-ı cihān a'tā ider ise
Kānā'at vermez aşla hırş verir dilde yatar ise
Kābūl etme anı sana viren diler peder ise
Uşanmaz hem uşanmaz 'ömrini aña kılar zāyi'
4. Hūdāya şāh risālet bābına gönder beni 'ācım
Bana gayrı gerekmez lā-'ilācım aña muhtācım
Mübārek nuḡk-ı pāki ḡak pāye cümle ser-tācım
Bu ḡamdi kıluna andan meded kıl eylesem fāriğ

165a

286

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Gönül çek kendiñi bu māsivādan fāriğ ol fāriğ¹⁷⁶
ḡazer kıl mekri çok her bir hevādan fāriğ ol fāriğ
Naşīḡat diñle bu kadar hiç vefāsı fānī' dünyāññ
Umūruñ ḡaḡkı rabḡ et her devādan fāriğ ol fāriğ

¹⁷⁵ fariğ:Yazmada kelime “fāriğ” olarak yazılmıştır.¹⁷⁶ fariğ:Yazmada kelime “fāriğ” olarak yazılmıştır.

2. Şalaḥiyet dile Teñri Te‘āla’dan gice gündüz
Naşīb ider sana kân-ı ‘aṭadır her işini düz
Kılar aşla esef çekmem gerek senli gerek sensüz
Cihānda bī-vefāya merḥabādan fāriğ ol fāriğ
3. Günāhın çok tefekkür kıl dileyüb mağfired Ḥaḳḳ’dan
Ḥudāyā zıkr idüb ağla dem-ā-dem rüy-ı berrāḳdan
Taleb kıl rahm-ı ğālīb pādişāhdır rahm-ı eşfaḳdan
Dile ğufrān ‘azīzim māceradan fāriğ ol fāriğ
4. Ḥudānıñ ‘aşkın iste maḳşad-ı a‘lāyı seyr eyle
Maḳām-ı sırrı nūr-ı Aḥmedi bālāyı seyr eyle
Gönül bu Ḥamdiyā’ya yār olub Mevlāyı seyr eyle
Liḳā vallāh dile zerrin ḳabādan fāriğ ol fāriğ

165b

287

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ente Raḥmān ente Sübhān ente Deyyān yā Laṭīf
Ente sulṭān ente Yezdān ente Ḥannān ya Laṭīf
Men za‘i f miskīn günāhkār bir ğarīb üftādeyim
‘Aşkıñı eyle naşīb ey dilde cānān yā Laṭīf
2. Ente Raḥmānū’l Raḥīm Raḥmān seni cān arzūlar
Şāh-ı ‘ālemsin seni gönülümde vicdān arzūlar
Dü cihān maḥlūḳı ‘aşkı bāy-ı merdān arzūlar
Kıl tecellī bu dil-i virāne her ān yā Laṭīf
3. Şāh risālet ‘aşkına nūr-ı dili sen eyle şād
Ol sa‘ādet ‘aşkına ey māhliḳā aldır murād
‘Aşkıñıñ zümresinde nām u şānım eyle yād

Bundan a'lā kār mı var sen eyle ihsān yā Laṭīf

4. Sen Laṭīfsin luṭf idüb bağışla cürmüm Hādīyā
Rüz u şeb senden niyāz eyler bu 'aşkı kıl 'aṭā
Ḳāra yüzlü cürmi bī-ḥad Ḥamdiyā senden ricā
Eyle Allāh 'aşkıyı luṭf eyle ḥākān yā Laṭīf

166a

288

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Yā laṭīf luṭf et bana sensin Ḥudāvendā Laṭīf
Eylegil bu 'abd-i 'āciz ḳulumı bende laṭīf
Mücrim ednā kemterim yā Hādīyā cürmüm keşir
Baḥr-ı fazlıñdan meni kıl 'āşık efgende laṭīf
2. Hādīyā her ğafletden eyle iḳāz el-āmān
Ḳurtarub her mihnetden sen kıl ihsān el-āmān
Dest-ğir ol şāh-ı 'ālem Hādīyā zāhir nihān
Luṭf-ı ihsān et kerem ḳıl pīr selinde yā Laṭīf
3. Sen mu'īn ol ḳurtar artık mihnete düşdüm meded
Bir ğarībim ğurbet elde 'ācizim şāşdım meded
Raḥm-ı ğālīb pādişāhımsın 'aṭā kıl bī-'aded
Sen 'aṭā eyle bana bu cānda tende yā Laṭīf
4. 'İlmiyā nuṭḳ eyledi sultān Ḥācı Bektāş Velī
Dil verüb sevdi gönülden şāh-ı 'ālem cān dili
Şāh-ı merdān şīr-i Yezdān 'aşkına nesl-i 'Ali
Ḥüsn-i himmet eylesün bu Ḥamdiyā kevnde laṭīf

166b

289

11'li Hece Ölçüsü

1. Hādīyā kerem kı̄l levh-i dil şehrin
Baħr-ı faẓlıñ eyle nūrānı nazīf
Eyleyüb tecellī kı̄l beduħ mehrin
Göster dil çeşmine seyrānı nazīf
2. Sen 'atā kānısın ey şehensāhım
Luṭf u iħsān eyle Ğanī İlähım
Bu ğarīb kı̄luna 'ālem-penāhım
Ver cāh-ı selāmet ħayrān-ı nazīf
3. Nezāfet leṭāfet sa'ādet sende
'İnāyet hidāyet beġāyet sende
Nübüvvet velāyet kerāmet sende
Hidāyet kı̄l dile bürhān-ı nazīf
4. Şāh risālet nūr-ı nūruñ Ĥudāyā
Baħr-ı keremiñden kı̄ldıñ hidāyā
Ğayrı nebīlere etdiñ 'atāyā
Her bir nebī Ĥaḳḳtır lisān- nazīf
5. Şāh risālet ħabīb oldu zātına
Süvār oldu 'aşkıñ bu kervānına
Mi'rācda nūrānı Ĥaḳḳ berātına
Nā'il oldu anıñ Kı̄ur'ānı nazīf
6. Hidāyet 'ināyet Ĥaḳḳ'dan 'atādır
Elṭāfiñ cümlesi cāna cibādır
Ĥudā ħabībine çok merħabādır
Zāhir-i bātını her yanı nazīf

7. Bir günāhkār meftūn miskīn uluyam
 Hā ‘ākların ā u oluyam
 Anın vafı iin mecbūr doluyam
 Her nazarda ‘ā-1 divāne nazf
8. Hāmdiyā ‘gāfili uyandıran Hā
 Nūr gōsterir dilde hem yakın ırā
 Zenbim o ise de eylemem merā
 Hāmd olsun Hūdānın ufrānı nazf

167a

290

Fā‘ilātūn / Fā‘ilātūn / Fā‘ilātūn / Fā‘ilūn

1. Yā Latf luf eyle nūrın ‘āına dūnyāda of
 ekdigimden dil hāzin her bir cihetle sāde yuf
 Dedigimden nefsi- ūma pek zelil oldum meded
 Cānıma kār eyledi āgyār dilinde ki sūyūf
2. Ram-1 gālīb pādiāhı b-zevālsın yā Gāfūr
 Luf u isān et meded senden efendim yā ekūr
 Men bir ‘āciz kemterim ulluda sensin āh abūr
 Seni med eyler efendim cūmleten her bir hūrūf
3. Sen Gānīsın Kird-gār’ım men günāhkārım meded
 Luf u isānın iin her dā’imā zārım meded
 Zulmet-i hicrāna dūdüm el-āmān yārım meded
 urtar artık āh risālet ‘āına ey āh-1 ūf
4. Sen meded-kārımsın isān et bana yā Hādyā
 Alar inler dā’imā senden recā eyler recā
 Hāmdiyānın tūt elinden bar-1 fazlınla ‘aā
 ıl ehenāh-1 cihān bu ‘abdine oldu huyūf

167b

291

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ente Ḥannān ente Mennān ente Deyyān yā Ra'uf
Ente Raḥmān ente Sübhān ente Yezdān yā Ra'uf
Men günāhkārim meded senden bana ya Rab meded
Kıl kerem kānı 'ināyet eyle iḥsān yā ra'uf
2. Ente Raḥmānū'l Raḥīm ṣān-ı 'Azīm ṣāh-ı bekā
Ente Ğaffārū'l zünüb kıl mağfiret zenbim şehā
Ente Settārū'l 'uyub setr et beni sen mähliķā
Yüz tuṭub yalvardığım luṭf eyle ğufrān yā Ra'uf
3. Sen 'azīmü'ş-şān ulu ḥāķānsın ey kān-ı vefā
Raḥmetiñ deryāsı bul eksilmez aşla Hādīyā
Baḥr-ı zulmetden necāt ver ṣāhım 'ālemsin Ḥudā
Umduğum 'aşkıñla vaşlıñ derde dermān yā Ra'uf
4. Ḥamdiyā miskīn günāhkār 'abd-i 'ācizsin Ğanī
Ṣāh-ı 'ālemsin necāt ver baḥr-ı faẓlıñdan meni
Ṣād-ı ḥandān eyleyüb göster cemāliñ Ḥaḳḳ seni
Göreyim maḳşūdını kıl emr-i fermān yā Ra'uf

168a

292

Mefā'ilün/ Mefā'ilün/ Mefā'ilün/ Mefā'ilün

1. Nazar kıldım cihānda ḥālīşāne bir şadāķat yoķ
Ḥudā için ḥulūşāne gönüllerde leṭāfet yoķ
Sene biñ ikiyüz seksen daḥi beşdir bugün tāriḥ
Mürrüvvet merḥamet kimden umarsın hem 'aṭāfet yoķ

2. ‘Āṭifet¹⁷⁷le nezāket nās içinde anca şeytānlık
İder bir birlerine zan iderler böyle insanlık
Şanurlar kandırub aldatdığım dünyāda insānlık
Degil billāh Hāḫḫ hāzir u nāzir hūb zerāfet yok
3. Şıgındım şer-i menden şāh-ı ‘ālem sana yā Ğaffār
Bana kān-ı kerem her demde ihsān eyle ya Settār
Laṭıfsin luṭf u ihsānıñ Ğanī şāh-ı Cabbār
Degil misin efendim kıl ‘ināyet bende tāḫat yok
4. Kuluñ Hāmdi günāhkār ise sen Raḫmān Raḫīm şāhsın
Bilürsün ıztırābım ğalib oldu sırra āĝāhsın
Göñül maḫşūdımı ihsān edici ulu Allāhsın
Dü ‘ālemde kıl ‘ilmiyāda hiç liyāḫat yok

168b

293

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Hūdāvendā ḫabībiñ ḫürmetine cān-ı dil ‘āşık
Olub her rüz-ı şeb rāh-ı rızāda eylegil şadıḫ
Cemāliñ cāmını şun baḫr-ı fazlıñla ‘ināyet kıl
Ḳamu aḫrān içinde pādişāhım eylegil fā’iḫ
2. Ferāĝat eylemem ‘aşḫ-ı muḫabbetden ümīd kesmem
[Be]ĝāyet şāḫib kān-ı vefā olsamda pür ebsem¹⁷⁸
Bilürsin der-be-der miskīn ğarīb üftādeyim sersem
Şafā ver Kird-ĝār’ım zümre-i ‘aşḫa görüb lāyık

¹⁷⁷ ‘āṭifet: Yazmada kelime “‘āṭāfet” olarak yazılmıştır.¹⁷⁸ Vezne uymamaktadır.

3. Nice ‘aşk ehl-i cânın terk gitdi behā sensin
Rızā-ı pākine kurbān yatdı şehā sensin
Bilindi levh-i dilde bī-miṣāl bir mählikā sensin
Bu yolda rahm-ı gālīb pādişāhım eylegil āyık
4. Kāyırmam münkeriñ sem sözünü geçdim sen ol yārim
Bana ağıyār ne eylerse ide tursun ā hünkārım
Seni bilmek seni bulmak murādım hāliş efkārım
Seniñ luṭfuñla manzūme diler dil murğı bir nātık

169a

294

Mef‘ülü / Mefā‘ilü/ Mefā‘ilü/ Fe‘ülün

1. Yā Rab gönül levhine nüriñ çerāğını yak
Nüriñla dilā her tarafım eyleye berrāk
2. Ey Hādī hidāyet dilerim nūr-ı leṭā’if
Envā’ı ile reng göstere dil çeşmine ya Hāk
3. Bir mücrim ‘atā isteyü geldi gice gündüz
Şun cām-ı cemīl baħr-ı Fırāt mişli dola ‘aşk
4. Bu ‘aşk-ı hülüş ile niğārım Ğanī Ğaffār
Ol mählikā vişāliñe gönlüm ola müştāk
5. Sen şāh-ı cihān kām-ı keremden bu ‘ināyet
Elbetde gelir tıtdum ümīd envār-ı ‘uşşāk
6. Sen rahmeti bol kām-ı keremsin ā şehensāh
Bu bendeñi üftāde ‘uşşāk kıl ilhāk

7. Lāyık degilem Kādir ü Kayyūm Ğanī Mevlā
Sen kādir iken ğamım bana ey şehi muṭlāk
8. Bu Hamdi kuluñ baħr-ı keremden diler ‘aşk
Şun ğamr-ı ğaķi katle tola dil dile eşfāk

169b

295

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ol şāh risālet ‘aşķına
Luṭf et dile envār-ı ‘aşk
Şāh-ı sa‘ādet ‘aşķına
Ṭolsun dile efkār-ı ‘aşk
2. ‘Āşķlarıñ fitrakine
Bağlayub ‘aşķıñ nārına
Bāğ-ı behcet gülzārına
Gönder meni ey yār-ı ‘aşk
3. Şāh-ı velāyet ğaķķı çün
Şāhib sa‘ādet ğaķķı çün
Ṭoğru delālet ğaķķı çün
Gelsün dile esrā-yı ‘aşk
4. ‘Aşķ-ı muħabbetiñ niyāz
İdüb ağlarım kār u sāz
Be ğürmet-i şāh-ı Ğicāz
Konsun dile ğuffār-ı ‘aşk
5. Dünyā ṭama‘ından geçür
Ğamr-ı ğaķīkatden içür

Nürdan kanād taqub uçur
Gitsün yola hünkār-ı ‘aşk

6. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Ey luţfu çün Perverd-gār
Vuşlat için nūr-ı nigār
Gelsün dile envār-ı ‘aşk

7. Ğamdi ğarīb bir der-be-der
Miskīn zelīl verme keder
Dā’imā seni vaşf ider
Gönlümdeki cebbār-ı ‘aşk

170a

296

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ey muqtedir yok mu bana bu iktidārından yarāk
Kaldım tehī dest bir taġıñ verāsında oldum ırāk
2. Maqşūd ise vuşlat dilerdim dem-be-dem şāh Kird-gār
Hicrāne yokdur taqatim güçdür katı nār-ı firāk
3. Māh-ı Muħarrem geldigin nāsıñ yanından tıyub
Şaşkın mürraham ğafletim verdi gönlüme tımturāk
4. ‘Āşūrayı elde görüb ħazīn olurum dā’imā
Kazan kazan çok pişirüb taġıdayım çanak çanak
5. Tıb isterim naşībimi ğamlı nān-ı na‘īm ħarām
Gözyaşıyla ciger kani verdi dillere iftirāk
6. La‘net olsun ol Yezīdi bed-liķāya her bid‘atı

Şöhret için çıkar diler haksız kamu misli kazāk

7. Ehl-i sünnetiñ yoluna set bağlayub tedric ile
Zinetleri zenb-i 'azim şöhretleri verdi merāk
8. Hamdi kuluna Rabbenā luṭf u 'ināyet eyleyüb
Ver gönlüne 'aşk-ı muḥabbetle şafā nürdan berāk

170b

297

Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. 'Aşk-ı muḥabbetle dili
Bülbülü nālān eyle Hāḳḳ
Şevkiyle ḥasretle dili
Hüsniñe ḥayrān eyle Hāḳḳ
2. Yā Hāḳḳ diyü tā be seḥer
Çağırayım leyl-i neḥār
Luṭf eyleyüb nūr-ı nigār
Gelsün dile her yana Hāḳḳ
3. 'Aşk odına yana yana
Dost cāmına kāna kāna
Ereyim luṭf u iḥsāna
Vāşıl olam cānāne Hāḳḳ
4. Vuşlatiñ cāmını Hudā
Baḥrı fazlıñla kıl 'aṭā
Dil dem-be-dem senden recā
İderim sen sulṭānı Hāḳḳ

5. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
 Ey luţfı bī-ḥad ḥüb nigār
 Oldum bugün terk-i diyār
 Kıl tecellī vicdāne Ḥaqq
6. Hādī seniñ hidāyetiñ
 Cümle ‘aṭā ‘ināyetiñ
 Her ‘izzetiñ her rıf‘atın
 Hoşdur bana hem cāna Ḥaqq
7. Luţf et dile yā Hādīyā
 Baḥr-ı faẓlıñla kıl ‘aṭā
 ‘Aşkı bana et rah-nümā
 Toğru gidem Yezdāne Ḥaqq
8. Ḥamdı penāhıñdan utan
 Ni‘metleri bī-ḥad inan
 Şıdķ ile Mevlāya ṭayan
 Luţfun ider her cānı Ḥaqq

171a

298

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Ḥudāvendā ṭalebkārım muḥabbet cāmını berrāķ
 Ṭolu şun ‘abd-i ‘āciz kıluna luţf eyleyüb ‘uşşāķ
 İçinde bir ğarīb üftāde miskīn bu günāhkārı
 Çerāğ eyle cemālīñ cāmını şun eyleyüb ilḥāķ
2. Ne eksilür ḥazineñden Ğanī şāh-ı cihān sensin
 Dü ‘ālem pādişāhı vāḥid-i muṭlaķ ‘ayān sensin
 Göñüller maķşadın iḥsān iden nūr-ı nihān sensin
 Tecellī kıl cemālīñ nūr-ı göñlümde ide işrāķ

3. Bu H̄amdi k̄ulunı n̄ur-ı n̄übüvvet ‘aşkına yā Rab
 Dem-i ‘aşkıñla memn̄un eyle şāhım her seher her şeb
 Be H̄akk-ı h̄ürmet sırr-ı h̄akīkatde olan erbāb
 Mu‘īn olsun bu yolda nār-ı ‘aşka cism-i cānım yak

299

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Luṭf-ı ‘ināyet eyleyüb
 H̄ıfz et meni Rabbü’l falak
 Sırr-ı nihānda söyleyüb
 Her zenbimi ‘afv eyle H̄akk

171b

2. Şāh-ı risālet h̄akkı çün
 Vasle delālet h̄akkı çün
 Şāhib sa‘ādet h̄akkı çün
 Ver yedime n̄urdan varak
3. Şāh-ı merdān ola delīl
 Vuşlat için h̄üsn-i cemīl
 Luṭf eyleyüb sen yā H̄alīl
 Eyleyem duruyum āk
4. Veysel K̄areni ‘aşkına
 Aḥmed Devrāni ‘aşkına
 Dost yarānı ‘aşkına
 T̄oğsun dile n̄urdan şafaḳ

5. Seni men kendi özüme
Yār edindim baķ sözüme
Zēnbimi urma yüzüme
Birlikde okuyam sebaķ
6. Vaşşāf et vaşfiñ yazayım
‘Aşķına manzūm düzeyim
Nūrīñla göñlüm bezeyim
Efkār-ı aġyārımı yaķ
7. Sen Ğanīsın şāh Kird-gār
Senden niyāzım bu nigār
Luţf et bana Perverd-gār
Göñlümden çıķsun tūmturāķ
8. Ķapuñda boynum egri şāh
Tut destimi ‘ālem-penāh
Sensin bana Ğanī ilāh
Şadrıma eyle inşirāķ
9. Ħamdī ķuluñdan Hādīyā
Ħoşnud olub kāmı ‘aţā
Vuşlat naşīb et māhliķā
Her demde her şā‘atde bāķ

172a

300

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā kitābımı ver ehli dillere <de> bāķi
Ğanī Ħudā ħesābı dil-i bülbüllere biraķ

2. ‘Aşkını naşīb idüb cemāliñ cāmını hiç kesme kim
Luţf u ihsān idüb bana olmayayım senden ırāk
3. Seni dileyüb dā’imā istemim hiç māsivā
Eyle ‘aţā yā Hādīyā varam sana bil-ittifāk
4. Sensin Raḥīm raḥmān Ḥudā ‘aşkına etdim iktidā
Ver gönlüme nūr-ı nevā bulayım seni her şafāk
5. Bülbül gibi nālān olub göncagüle ḥayrān olub
Dertli dile dermān olub bağrımı nār-ı ‘aşka yak
6. Nuşret et bana Rabbenā cāndan ‘aşık olam sana
Bu devleti dā’im ‘aţā eyle Ḥudā ṭabāk ṭabāk
7. Ḥamdi kuluna Hādīyā baḥr-ı keremden kıl ‘aţā
Cemāliñ cāmını cibā fazlıñla şun çanak çanak

172b

301

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ey muķtedir yokdur benim hiç kudretim sen zāt-ı Ḥaķķ
Kān-ı kerem luţf et bana ‘aşķ-ı cāmın<ı> çanak çanak
Ḥamr-ı ḥaķīķatden beni sen kandırub eyle ‘aţā
Def‘ et gönlümden māsivā efkārını hep nāre yak
2. Maķşud ise vaşlı Ḥudādır dā’imā senden bana
Luţf u ‘aţā kān-ı vefā şāh-ı beķā nürdan şafāk
Söküb tecellī nūrına müstağrāk et dil ḥānemi
Ağyār elinden al beni cānıma kār etdi firāk

3. Bilmem hüner kime gide<yi>m senden yana açup anād
Senden sana şıgınıram lu et beni etme ırā
Niyāz idüb sana yalvarmadan ğayrı hüner¹⁷⁹
Hi bilmem neyleyim ‘aceb āre nedir aldı merā
4. Şāh-ı beā ey hūb-liā senden ‘atā her dem vefā
Ram-ı ‘atā kān-ı vefā her dem şafā nūrdan berrā
amdi uluñ miskīn ğarīb ber der-be-der ğāyet za‘īf
Zēn-i keşir yā Rabbenā sensin Ğafūr ıl rüyım ā

173a

302

11’li Hece Ölüsü

1. udāvendā seniñ misliñ bulunmaz
amu ikmetleriñ sırrı bilinmez
Bu ‘al u fikriyle rengiñ alınmaz
Mişālin yok aşlā ente yā Rezzā
2. ‘Ālimler ‘ilmiyle bilmesi maāl
Kāmiller ilmiyle bulması maāl
afletle bir naşīb alması maāl
Olduca sana ‘āşı-ı şādı
3. Muabbet bābına baş urmadıca
Uyanub barıñı aş urmadıca
Nefsiñ hār leşkerin hep ırmadıca
Olamazsın a’a vuşlata lāyı
4. Gōñül sana direm her bir sözü
Kerem ıl ‘āşı ol ayār et yüzü

¹⁷⁹ Hece eksik.

‘İyd-i ekber eyle her gündüzü
 Һamr-ı Һaķıķatle sekrān ol ayıķ

5. Dünyā ve māfihā bana perdedir
 Zülmet mücāb oldu ol yerde nedir
 Bilmem şāhım bende budur da nedir
 Olmadım akrānı emşāle fā’iķ

6. Nefs-i emmā[re]niñ elinde ҡaldım
 ‘Adu-yı bed-liķā dilinde ҡaldım
 Mu’i n ol māhliķā yolunda ҡaldım
 Kerem ҡıl gönlümü sen eyle ‘āşıķ

7. Һamdiyā ҡāpuñda ‘arsız dilenci
 Țırmaz niyāz eder degil yalancı
 Türkmāni söz ile murğ-ı Țoğancı
 Perr ü bal cemāl etmege nātıķ

173b

303

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Du‘ālar müstecāb idüb gönül şāh-ı Ğani Rezzāķ
 Degil misin giriftārı bileyim sen meni Rezzāķ
 Һafızsın Һıfz idüb ҡurtar sivāniñ mekr-i aĝyārı
 Beni zülmetde ҡoydı bulmadı hergiz seni Rezzāķ
2. Gönül ‘āciz dilim lāl oldu mihnet pek çoĝaldıķça
 Şaşırđım şaşđım ey Raħmān bu zülmetden buñaldıķça
 Erenler menzīlinden her nefes dem gerü ҡaldıķça
 Ƙurutdı bed-liķāniñ mekri cism ile teni Rezzāķ

3. Beni her bir belāya kıldı duçār ehli bed-bahtım
  udānıñ şadı vefādır sen ‘azīmü’ş-şān olub ‘ahdim
 Bilüb bulmak murādım hep bozuldu t c ile tahtım
 Naşīb eyle ‘azizim n r-ı viş liñ vir nı Rezz k
4. Hid yetle ‘in yet k nı ş h-ı lem-yez l sensin
  amu ‘ şıkları ş d eyleyen ş hib cem l sensin
 Seni  oyub kime ‘arz eyleyem h lim kem l sensin
 Kerem k nı  uluñ H md  diler ihs nımı Rezz k

174a

304

Mef ‘il n/ Mef ‘il n/ Mef ‘il n/ Mef ‘il n

1. Nedir hikmet bilinmez Kird-g r’ım ıztır bım  ok
 G n hım keşretiyle her cihetle bir şev bım yok
 Raħim  raħm-ı g l b p diş hı ‘a a sensin
 Kerem b bın g ş d et senden  zge ‘ li b bım yok
2. Sana  arşu kime ‘arz eyleyem aħv limi şeh 
 Hem n ‘arz eylerim her r z u şeb aħv limi sana
 Bana y rdım ider mi  utb-ı ‘ lem h zret-i Mevl 
 Yerinde bir vef  bulmadıgımdan intis bım yok
3. Ris let ş hınıñ h rmetine ge  her g n hımdan
 Diler dil ma ş d-ı a’l sını sen p diş hımdan
 Niy z ed b  amu ma l bı ‘ lem-pen hımdan
 Temenni eylerim sen ‘ li ş ndan bir hes bım yok
4. Başıım g v kada  aldı mihnetden d r-ı d ny nıñ
 Mur dı ta’acc b bu ıztır bdan h sn-i zib nıñ?

Bilinmez sırr-ı hikmet Hamdiyā çok açma Hudānıñ
Elimden gitti nuşret dilde dildār mäh u tábım yok

174b

305

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün

1. Sana yalvardığım gibi meni bir gayra yalvartmağ
Revā mı rahmı gālīb pādişāhım her gün ağlatmağ
Seniñ 'aşkıñla çeşmim kân döker gam degil şehā
Deli dünyāda mużtār kaldığımdan bu rumüz atmāğ
2. Kuluñ miskīn za'if bī-çāre nāçārlığıım ma'lūm
Sana kân-ı kerem bilmem nedir hikmet bu mı yolum
Bilürüm pādişāhım cismim āhır gelür ölüm
Dilā ölmezden ön öldür naşīb eyle sana çatmağ
3. Hayāt-ı cavidān ver kuvvet-i qudsiyyeden rūh-ı cān
Şafā bulsun nigārımsın Ganīsin eyleyüb ihsān
Meded senden kerem senden şehensāh-ı cihān her ān
Niyāzım bu cemāliñ cāmını şun gözlerim ırmāğ
4. Gibi 'aşkıñla şāhım mest-i sekrān gezeyim dā'im
Seniñ şevk-i ilāhıñla Mevlā olmayam nā'im
Şalāhiyet naşīb et Kird-gār'im 'aşk ile şā'im
Bulundur Hamdiyā'yı rāzıyam 'aşkıñla bağlatmağ

175a

306

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Gönül vazgeç hevā-yı māsivādan 'āşık ol 'āşık
N'idersin gayrı hāli her hevādan 'āşık ol 'āşık
Şerī 'at hükmünü tāt et başında git tarīkatden
Hünerler kisb idüb Hū-yı hevādan 'āşık ol 'āşık
2. Tayanma zūhdüñe mağrūr olub qalma bu erkāndan
Naşīb et gönül şehrinde sırr-ı 'ālī sübhāndan
Şağın ayrılma ey dil nāţık-ı Yezdān-ı Qur'āndan
Velī hayli metin tut bu nevādan 'āşık ol 'āşık
3. Kulak ver pīr-i erkān-ı tarīkat mürşidin gözle
Şerī 'atle tarīkatle 'azīmet ehlini özle
Aña teslīm olub ez cān-ı dil aldanma hār sözle
Şeri 'atsız giden mülhid geç andan 'āşık ol 'āşık
4. Gönül pend-i haqīkat diñle Hāmdı senden ayrılmaz
Seniñ hükmüñ şalāhiyetle olsun gayrı buyrulmaz
Tam-ı a'zāyı nazif et eger siler ahiretde toğrulmaz
Harid anda içe gör cām-ı cāndan 'āşık ol 'āşık

175b

307

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Hidāyet kıl kemāl baħr-ı fazlıñdan Ğanī yā Haqq
Rızā-yı pākine tevfiķ idüb göster seni yā Haqq
Habībiñ 'aşkına şun cām-ı 'aşkı Hādīyā senden
Diler dil dā'imā şāh-ı cihān şād et meni yā Haqq

2. Perīṣān aldıđım yetmez mi dūnyāda ğarīb maḥzūn
Raḥīmā raḥm-ı ğālīb pādīṣāhsın eylegil memnūn
Be Ḥaqq-ı hūrmet-i ṣāh-ı risālet luṭf edūb her gūn
'Aṭā kıl nūr-ı 'aṣkıñla erāğ et bendeni yā Ḥaqq
3. Bu 'ālī cāhı senden ğayrı vermez hi murād olmaz
Seniñdir luṭf u iḥsān ğayrı bir ferdden vefā gelmez
Raḥīmā raḥm edūb ıl 'aṣı-ı ṣādı seni bulmaz
Velī bildir 'azīzim sırr-ı 'aṣkıñ nūrını yā Ḥaqq
4. Ḥudāsın her nefes her dem sana 'arz-ı niyāzım bu
Kerem kānı sen erḥam pādīṣāhsın ism-i pākiñ Hū
Gōñūlden ıksun artı māsivā fikri amu ğaygu
Bu Ḥamdi miskīn edibā<ya> naṣīb et sen anı yā Ḥaqq

176a

308

Fe'ilātūn/ Fe'ilātūn/ Fe'ilātūn/Fe'ilātūn

1. Girelim silkine gel 'aṣ ile ol ṣāh nebīniñ
Görelim ḥizmetini atretü'l 'aynin alabınıñ
Ṭotalım ḥalka zincirini fi'l cümle velīniñ
Aılır zākirde mezkūrlarda ebvāb 'Ali'niñ
Giyelim kisvetini Ḥāce Ahmed Yesevi'niñ
Alalum himmetini Seyid Ahmed Bedevi'nin
2. Uralım na're-i Ḥaydār dilā 'aṣ ile Mevlā
Raḥmı o kān-ı kerem cürmümüzü 'afv ide ṣāhā
Zāhirā aṣı-ı ma'būd olanıñ bāṭını kimyā
Olur elbetde dilā eyleyelim albe mücellā
Girelim silkine gel 'aṣ ile ol ṣāh-ı nebīniñ
Alalum himmetini Seyid Ahmed Bedevi'nin

3. Bu erenler yoludur ‘aşkı ile her zikri Hüdāniñ
Açılır kalb-i dili bağıri yanar bāy u gedāniñ

176b

‘Aşk ile zikr idelim haşşası çok refi‘ şedāniñ
T̄iğ-i tevḥīd ile katl olsa gerek nefsi-i gulāmiñ
Olalım bizde ḥāş kulları Aḥmed Yesevī’niñ
Bulalım himmeti Seyid Ahmed Bedevī’niñ

4. Şūfi inkāra düşüb ‘ucb-i nemrūtiyyete dālma
Şoyunub ḥalkaya gir zikr-i Hūdadan gerü ḳalma
‘Aşkı beyḥūde şanub rāh-ı ḥaḳīkatde yāñılma
Ḳuru lāf çok söz ile gönünü çıkmaz yola şalma
Girelim ‘aşkıyla gel haşşası çok zikr-i celiniñ
Giyelim kisvesini Ḥāce-i Ahmed Yesevinin

5. Dönelim ‘aşkıyla devrān idelim cām-ı cemāli
Dileyüb isteyelim şevḳiyle ‘ālemdede kemāli
Şāf tevḥīd idelim neyleyelim kıyl ile ḳāli
Bizlere lāyık olan nefsi-i hevā ile cidāli
İdelim haşşası çok ‘aşkıyla bu zikr-i celiniñ
Gidelim rāh-ı tarīkatde nevā nūr-ı Ali’niñ

177a

6. Yanalım ‘aşk ile şevḳi o ḳerem tāb-ı liḳāya
Erelim nūr-ı nevāsıyla dilā ‘āli şafāya
‘Aşkıyla raḳşıyla tevḥīd okuyub nūr-ı rızāya
Erilür ḥāl-i şalāḥiyet ile yār-i Hūdāya
Turmayub zikr idelim haşşası çok zikr-i celiniñ
Zikr ile menzili bālāya erer rāh-ı Ali’niñ

7. Mürşid-i kāmil imiş bildiren erkān-ı uşul
Aña dil şāmil imiş gösteren ol şāh-ı vüşul

Țurmayub nūş idegör ma'nevî her cām-ı cemîl
 Bulagör rāh-ı Țarīkatde dilā sırda delîli
İlāhım himmetini Seyîdü'l Aħmed Bedevi'niñ
Giyelim kisvesini Hāce-i Ahmed Yesevî'nin

8. Ĥamdiyā 'ākıl-ı agāh olagör ĥalka-i zikri
 Țutagör 'aşk ile hem ĥāl-i şalāhiyet-i fikri
 İdelim şapmayalım şān-ı şeri 'at ile şükri
 Kılalım 'aşk-ı muħabbetle gelür gönlüne sekri

177b

Țutalım ĥalka-i zincirini fi'l cümle velîniñ
Girelim meclisine ĥaşşası çok zikr-i celîniñ

309

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Birāder biz cihāna dilde şemi' yakmağa geldik
 Nigārniñ ĥüb cemālin sırda pinhān bakmağa geldik
 Cihāniñ fitnessine aldanub Țurmağ revā mı hiç
 Ĥudayı gice gündüz ĥāl ile hep Țapmağa geldik
2. Yañıldığ nefsi şümüñ şiddetiyle dār-ı dünyāda
 Perişān müflis olduğ ġafletiyile dār-ı 'uqbāda
 Țehāretle nezāfet bulmadığ dil şehri şahrāda
 Bu zulmet perdesinden ġayrı bir ĥān yakmağa geldik
3. Gönül virān cihān ma'mūr vefā vermez yārın sana
 Neye geldiñ neye gitdiñ diyü şorar Ĥudā bana
 Cevābım yok yüzüm kārā meded senden Ĥudā Mevlā
 Mu'ın ol şaşdım 'aşkıñla şu gibi akmağa geldik

4. Şarāb-ı ‘aşkıñı şun Ğamdiyā’ya luţf u ihsān et

178a

Kerem kāmı efendim cām-ı ‘aşkıñ baħr-ı ‘ummān et
Rızā-yı pākini luţf eyleyüb ‘inde iskān et
Bu ‘ālemde hidāyet kıl seni biz bulmağa geldik

310

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Ğudāvendā ‘ināyet isterim dā’im ‘aţā kıldıñ
Yine ıurmaz gönül niçün bu Ğāle sen sezā kıldıñ
Ğamer-tābım Ğanī şāh-ı cihān olduğun bildim
Anıñ çün isterim maқşūdımı nūr-ı nevā kıldıñ
2. Cihān fānī cinān bākī Ğudā Ğaқdır bilür iken
Bakılmaқla nedir bilmem ki cümle nās olur iken
Nedir bu keşrete Ğafletde zūlmet çoқ bilür iken
Zarūret keşretiyle meyl-i māni‘ māsivā kıldıñ
3. Kerem kāmı efendim ıurtar artıқ bu zarūretten
Çevir gönülüm sana yā Rab ‘aşkıñ ver her ‘izzetden
Du‘ā[mı] müstecāb iden Ğanī şāhım bu rıf‘atden
Naşīb et Kird-gār’ım iştiğālım hep du‘ā kıldıñ
4. Ğabul et şāh-ı ‘ālem sen meni nās-ı münācātdan
Eser ki Kird-gār’ım her cihetle ‘arż-ı Ğacātdan

178b

Ayrırma rüz u şeb şavm-ı şalat ile her evķātdan
BiĞamdi llāh işimi gücümü Ğamdi şenā kıldıñ

311

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Hüdāya baħr-ı faẓlıñla ƙulunı 'aşƙ ile sālİK
 Ƙılub rāh-ı ħaƙıƙatde fenāda eyleme hālİK
 'İnayet ƙıl hidāyet ƙıl kerem kānı 'azimü'ş-şān
 Seniñdir fetħ-i nūsret cāh-ı balāya ƙılub mālİK
2. Niyāzım bu elimden cümle ğamdan eylegil āzād
 Naşīb et nār-ı 'aşƙıñ ğöñlüme rüyum idüb abād
 Fedā şāhım sana ƙurbān bu cānımla 'ıyāl evlād
 Tükenmez raħmetiñ deryāsı Ĥamdi bir za'İf sālİK

312

Fā'īlātün / Fā'īlātün / Fā'īlātün / Fā'īlün

1. Bunca demdir ey ğöñül 'aşƙ rāhına Ʃolanmadañ
 Her ğünüñ ğafletle ğeçdi utanub 'ārlanmadañ
 Cürm-i 'işıyāndır işiñ Ʃaldın ğünāh deryāsına
 Fānı dūnyā mekrine aldanmadan uşanmadık

179a

2. Yok mu inşāf zulmet-i hicrāne düşdüm ey ğöñül
 Ğayret idelim seniñle yana düşdüm ey ğöñül
 Ğafletimle yañılub zindāne düşdüm ey ğöñül
 Sen Ĥudānıñ 'aşƙ-ı nūruyla dem-ā-dem yanmadık
3. 'Özriñi hiç kim ƙabul eder cihānda şāĝ iken
 Ʃurma tevhid et Ĥudānıñ 'aşƙı ey dil figen
 Ƙurtarub zulmet ğamından nefsinı ħulƙ-ı ħasen
 Olasın iki cihānda yüzü aĝ uşlanmadık

4. Hakk hidāyet eyledi nūr-ı selāmet müslimīn
 Olmuşum elḥamdülillāh küfr-i zulmetden emīn
 Raḥmı ḡalib padişāhdır Ḥamdı Rabbü'l 'ālemīn
 Çok teşekkür eylerim aḡyār sözüne kanmadık

313

Feilātün/ Fe'ilātün/ Fe'ilātün/ Fe'ilātün

1. Kulu kurbānyam ol nūr-ı nübüvvetle nebīniñ
 Deli divānesiyam şāh-ı velāyetde velīniñ
 Keremi buldur ider luḡf u 'aḡā merd-i ḡarībe
 Yoluna yüzlerimi sürdüm efendim Çalabınıñ

2. Beni erşād yoluna koydı erenlerde bu eṡvār

179b

Umarım levḡ-i dile şems-i mūni r mişli pür envār
 Himmet şāh-ı velāyet Ḥacı Bektāş Velī ḡünkār
 Feyzini aldı dilā 'ālem-i ma'nāda velīniñ

3. Bana bir ism-i celāl ta'rif idüb sır ile dilde
 Dedi men daḡı bu ism ile uyandım ola sende
 Bulasın nūr-ı Ḥudā ḡazretine 'aşḡ ile bende
 Diyelim şıdḡ ile gel ḡassāsı çok zıkr-i celīniñ
4. Yedini būs idüb izni ile ḡünkār Ḥoraşāni
 Ḥacı Bektāşi Velīniñ ḡanı çok şöhret şānı
 Nūr-ı mirātı mücellāya götürdü meni anı
 Gösterüb kendisi men daḡı kendisi Aliniñ
5. O kerem kāmı bana daḡı nice nev'i velāyet
 Gösterüb eyledi irşād-ı 'alāmāt-ı sa'ādet

O velîniñ der-i meyhâne-yi şağarda şadâkat
Hüneri çokdur efendim dahî 'ilm-i ezeliñiñ

6. Hamdiyâ gâfîl uyan gaflete talma bu cihânda
Tig-i tevhið ile gir yoluna Haqqın o cihânda

180a

Yüzün ağ olsun 'azîzim luflu Haqq ile nihânda
Halvet ehlinden olan kâmil olur cân bedeliniñ

314

11'li Hece Ölçüsü

1. Efendim şâh nigârım mâlikü'l mülk
Gânîsin Kird-gâr'ım mâlikü'l mülk
Gönül maşşûdına 'âlim Hudâsın
Efendim dil-figârım mâlikü'l mülk
2. 'A tâ kı l 'aşk-ı pâkiñ dil-i cânâ
Seni bulmağ dilerim yana yana
Bana tevfiğ idüb şâh-ı cinâna
Kavuşdur hûb şikârım mâlikü'l mülk
3. Gâfûrsın eyle gufrân ey Raḥîmâ
Kerîmsin eyle ihsân 'aşk-ı a tâ
İdüb kı l yüzünü maḥbûb zibâ
Nigârım âh u zârım mâlikü'l mülk
4. Selâmet ver dü 'âlemde penâhım
Bana 'avn-i 'inâyet kı la şâhım
Hudâvendâ Gânî sensin İlahım
Seniñdir cümle varım mâlikü'l mülk

5. Yüzüm yok isterim ‘avn-i ‘ināyet
 Kerem bābın güşād eyle beğāyet
 Hūdāya baħr-ı fazlıñdan velāyet
 Çevirsin her civārım mālīkū’l mülk

6. Sen raħm-ı pādişāhsın yok nazirin
 Dilā birsin bu Allāh veziriñ
 Yok aña tanışasın bir umūruñ
 Nūr ile hep hişārım mālīkū’l mülk

7. Bu Hāmdi gāffīle cām-ı cemiliñ
 Naşīb et Kird-gār’ım her kemāliñ
 Sana yol bulmağa luṭf eyle hālīñ
 Sen ol gönlümdede yārim mālīkū’l mülk

180b

315

5’li Hece Ölçüsü

1. Luṭf u ‘aṭā kıl
 Yā mālīkū’l mülk
 Derde devā kıl
 Yā mālīkū’l mülk

2. Sen Ğanī şāhsın
 ‘Ālem-penāhsın
 ‘Ażim İlāhsın
 Yā mālīkū’l mülk

3. Şāh Kird-gār’ım
 Perverd-gārım
 Nūr-ı nigārım
 Yā mālīkū’l mülk

4. Baħr-ı keremden
Luṭf eyleyüb sen
Kıl bana iħsān
Yā mālīkū'l mülk

5. Ğaffārı Settār
Sensin ey Cebbār
Kıl meni dildār
Yā mālīkū'l mülk

6. Cām-ı cemāli
Şun şān-ı 'āli
Ey ħüb ħiṣāli
Yā mālīkū'l mülk

7. Ğāyet kerīmsin
Şān-ı 'azīmsin
'Alīm Ḥaķīmsin
Mālīkū'l mülk

8. Ğafūrsun ey şāh
Şekūrsun ilāh
'Afv iden günāh
Yā mālīkū'l mülk

9. Ey Ḥayy u ezel
Hem luṭfu güzel
Tut destimi al
Yā mālīkū'l mülk

10. Efendim şāhım
'Ālem-penāhım

'Afv et günāhım
Yā mālİKü'l mülk

11. Azīmü'ş şānsın
Ulu sübhānsın
Ġanī ḥaḳānsın
Yā mālİKü'l mülk

12. Şah risālete
Ol sa'ādete
Baḣş et 'izzete
Yā mālİKü'l mülk

13. Yüzlerim ḳāra
Oldum avāre
Ḳıl derde çāre
Yā mālİKü'l mülk

14. Şāh-ı velāyet
Eyleye himmet
'Āciz bu ümmet
Yā mālİKü'l mülk

15. Ḥamdiyā günāh
Etmede ey şāh
'Afv eyle İlāh
Yā mālİKü'l mülk

16. Men günāhkārım
Āh ile zārım
Dilde nigārım
Yā mālİKü'l mülk

181a

316

5'li Hece Ölçüsü

1. İlâhım Allâh
Ġanî pâdişâh
Luţfu çok ilâh
Sensin yâ Ġalîl
2. Şâh Kird-gâr'ım
Perverd-gârım
Dilde nigârım
Sensin yâ Ġalîl
3. Cemîlü'l şânım
Nür-ı cinânım
Dilde cânânım
Sensin yâ Ġalîl
4. 'Alîmü'l habîr
Ġakîmü'l Başîr
Selîmü'l Naşîr
Sensin yâ Ġalîl
5. Efendim şâhım
Dil şems ü mâhım
'Alem-penâhım
Sensin yâ Ġalil
6. Ġüsn-i Cemîlim
Şahım Celîlim
ŞâdıĠ Delîlim
Sensin yâ Ġalîl

7. Şāhım Naşīrim
Hem ħub Başīrim
Şāh-ı dest-gīrim
Sensin yā Ḥalīl

8. Allāhsın ey şāh
Ey Ġanī İlāh
Şāh ‘ālem-penāh
Sensin yā Ḥalīl

9. ‘Azīmü’ş-şānsın
Ulū sübhānsın
Ġanī ħāķānsın
Sensin yā Ḥalīl

10. Raḥmānū’l Raḥīm
‘Alīmü’l kerīm
Ḥabīr-i ‘azīm
Sensin yā Ḥalīl

11. Ḥālīķ-ı cennāt
Şāḥibü’l Qur’an
Ey şāh-ı ğufrān
Sensin yā Ḥalīl

12. ‘Azīmü’ş-şānım
Ġanī Yezdānım
Cānda cānānım
Sensin yā Ḥalīl

13. Ḥālīķ-ı cennāt
Cümle kā’ināt

Ey aḥsen şıfāt
Sensin yā Ḥalīl

14. Ḥılāk-ı ‘ālem
Rezzāk-ı ādem
Luṭf ider her dem
Sensin yā Ḥalīl

15. Ey şān-ı ‘Azīm
Vāy kān-ı Kerīm
‘Azīzü’l Ḥakīm
Sensin yā Ḥalīl

16. Ḥamdiyā’ya ḥāl
Luṭf et ḥüb cemāl
Ḥayy u zül’ celāl
Sensin yā Ḥalīl

181b

317

Müstef‘ilün

1. Ḥüsn-i Cemāl
Sensin Celāl
Ol ğıl delīl
Yā zü’l celāl

2. ‘Azīm sensin
Kerīm sensin
Ḥalīm sensin
Yā zü’l celāl

3. Raḥmān Raḥim

Sensin ‘Alīm

Şān-ı ‘azīm

Yā zü’l celāl

4. Ğafūr Şekūr

Sensin Ğayyūr

Şāhım Şabūr

Yā zü’l celāl

5. ‘Afv et meni

Cism ü teni

Bildim seni

Yā zü’l celāl

6. Qurān seniñ

Furқан seniñ

Ğufrān sensin

Yā zü’l celāl

7. İzzet seniñ

Rıf‘at seniñ

Devlet seniñ

Yā zü’l celāl

8. Sensin Ğudā

Ey mählikā

Luţf et ‘atā

Yā zü’l celāl

9. Hādī bana

‘Aşkıñ ‘atā

Ƙıl Rabbenā
Yā zü'l celāl

10. Şun cām-ı cem
Verme elem
Men 'āşıkım
Yā zü'l celāl

11. Şāh-ı beķā
Luţf et şehā
'Aşkı bana
Yā zü'l celāl

12. Sensin Ğanī
Gönlüm seni
İster anı
Yā zü'l celāl

13. Ey şānı bol
Ƙıl 'aşķa ķul
Luţf et vüşül
Yā zü'l celāl

14. Cismim 'alīl
Nefsim zelīl
Sensin Celīl
Yā zü'l celāl

15. Miskīn ğarīb
Naħif lebīb
Sen ķıl edīb
Yā zü'l celāl

16. Fānī cihān
 Dik ‘alışān
 Luṭf et ‘ayān
 Yā zü’l celāl

17. Ḥamdi sana
 Kūl Rabbenā
 Sen kıl ‘aṭā
 Yā zü’l celāl

182a

318¹⁸⁰

1. Yā Ḥayru’n Nāşirīn yā zü’l Celālī ve’l Kemālī ve’l Müte‘āl
 Yā Ḥayrū’l Ḥāfiẓi n yā zü’l Kemāl ve’l Müte‘āl yā zü’l Celāl
 Ente’l leẓi hüve’l Mevlā illā ale’l-İzzeti zī-te‘ālā
 Yā Vāḥidü Ferdü’s-Samedü’l-Eḥedü’l Ğanī yyi ve’l-Kemāl
2. Mine’l-‘abdehü’l-za’i fü’n-Naḥi fü zenbü’l ‘Azīm
 Ente Ra’ūfün Vedūdü’l- ‘Alīmü’l-Kerīmü’l-Ḥaki m
 Minel-‘Abdehu’z zeli lü’l-ḳali lü’z- el-Za’ifü’l Eli m
 Ente yā Rabbi Celīlün Cemīlün Velī’yyü’l-Cemāl
3. Yā Rab ḥāmden kāmīlā yā-zü’l Kemāl ve’l Ceberūt
 Ente Vahḥābü’l-Deyyānū’l Ḥannanū’l Menān ve’l Melekūt
 Ḥamdiyā ‘ācizā nācizā ḳaşrū’l ṭaleb lāhūt
 Hadiyā gufrān-ı Cebbār Settārü’l müte‘āl

¹⁸⁰ Manzūmenin tamamı vezinsiz yazılmıştır.

319

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Yā Rabb kerem kânısın ey şāh-ı dili lāl
Yā Rabb meded kân- keremsin seni her hāl
Gönlümüz istedigini bildiğini ey dost dil cāna
Verir elbetde şafā ğaflete koydu bizi eşğāl

182b

2. Kerem et cām-ı cemāl cür'asını şun ki dil enver
Bula maşşūdı haqīkatden olsa her işi gevher
Tuta destimi benim şāh risālet ulu server
'Aşq-ı şevkiyle olam hüsn-i gülistāne abdāl
3. Sen kerem kânısın ey Rabb-i ra'ūf luṭf u meded kııl
Gönlümü sana çevir pādişāhım nūr-ı ehad kııl
Kerem et mücrimiñ şıdķ ile bir 'abd-i şamed kııl
Eyledik nāsımı ḥamd ü senā şevķ ile delāl
4. 'Aşq-ı ihlāşı mu'īn eyle velāyetde ser-ā-pā
Beni menzile urdur ki olam mürşid-i yektā¹⁸¹
Ḥācı Bektāş Velī 'aşkıyı refīķ et bana Mevlā
Hünerim yok dü cihān pādişāhı gönlüm sen al
5. Bir za'īf mücrim miskīn ḳuluna luṭf u 'aṭā kııl
Sen Ğanī şān-ı 'azīm nūr-ı ta'īm derde devā kııl
Ḥamdiyā ḳul sana ey hüsn-i laṭīf vaşl-ı liķā kııl
Eyle tevfiķ-i refīķ nūr-ı rızā rāhına gel şāl

183a

¹⁸¹ Hece eksiktir.

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey gönül gel rāh-ı Hakkda sırr-ı 'aşka nā'il ol
Emr-i Hakk'a her cihetle dil nigārım kâ'il ol
Nefse ruhsat verme emmāre huyun hiç boşlamaz
Gāfīl olma tövbe istiğfār idüb dön 'akīl ol
2. Hem şalāt ile selāmı kesme dilden bir nefes
Şāh-ı 'ālem dest-gīr olsun sana dil bu kâfes
Āriyettir ten türābın bulur ahir eyle bes
Dem-be-dem tevhīd-i izkār eyle dilde fāzıl ol
3. O din-i dünyāyı mesned şanub aldanma gönül
Ziyetine çāre bulup hiç nārına yanma gönül
Çek elin sihrü'l 'acai b olur vefā şanma gönül
Yiyüb içüb kandıgıñ derd-i balādır 'āmil ol
4. Gizli şanma hoş göründü cāhil-i nādāna bes
Bilüb neyler şundı derd-i cem' ider kâfes
Gāfi l ahmāk bu benim zan eyleyüb eyler heves
Hiç degildir geç gençden bir velīden sâ'il ol
5. Bakma ol şufi şıfat fetvāyı düzmüş kendine
Aldatur 'uşşāk-ı Hakk 'aşkıyla git sen yine
Hāzırda eyle kanā'at bakmayub şuna buna

183b

Kird-gār'ın nūr-ı sırrına gönülde vāşıl ol

6. Gice gündüz zıkr-i tesbīh et velākin hep helāl
Eyle loğma nān-ı ni'metle libāsı her mülk ü māl
Hep helāl olmak bu yolda sökmez kıyl u kāl

Nefsiyle eyle cidāl gözet üstüne tez hāşıl ol

7. Hāşlar ile ülfet et ‘ibretle baq her hāline
Bir Hudāyı ‘aşkıyla zıkr et hemān emvāline
Olur olmaz baqmayub hāşş eyle dost vişāline
Hāqq erenler evliyālar zümresine dāhil ol
8. Evvel āhır hiç kitābı ‘aşkı terk etme şaķın
Ol kitāb kim seni zāt-ı Hāqq’a eyleye yaķın
Zāhidānıñ yiyüb içüb güfte güyunden çekin
Bu sülük içre murādın bul süküt et hāşıl ol
9. Hızb-i merdāñ içre merd ol qorqma münker var diyü
Söz tutub şāh-ı şerī‘atden o şānım ‘ār diyü
Kimse bi-vaşl etme bu yolda hemīn āgyār diyü
Git ‘azīzim Kird-gār’e sırr-ı dilde nāzil ol
10. Hāmdiyā gibi gel ihvān gāflet etme nūr-ı Hāqq
Şehr-i dilden sana ihsān olunur nūrdan şafaq
Gel vücūduñ maḥv iderseñ görünür Rabbü’l-felaq
Ceħd idüb bu rāh-ı merdān içresinde kāmīl ol

184a

321

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Zıkr-i tesbīh et Hudāyı ‘aşk ile efkāra gel
Şevq ile nālān giryān ol ‘azīzim yāre gel
Ey gönül pendim qabül eyle Hudāyı iste var
‘Ġayrısın terk eyleyüb bülbül gibi gülzāre gel

2. Hiç vefâsı olmayan bir ahbe¹⁸² zenden pek şakın
Māl ü emvāl-i cihān taḥṣīline gitme çekin
Ol seni var eyleyen ma‘būda gāyet ol yaın
Mağfiret eyle taleb ol ḥazret-i Ğaffāra gel
3. Nuṣḥ-ı pendim sanadır ey dil uyan ba ‘ibret al
Rūz u Őeb kānūn-ı ‘aŐ ire yanub eyle cidāl
Nefsini yalan bilür Ḥaı ‘ayān o kıyl u āl
İstemez bu yolda hergiz urmayub dildāre gel
4. Arayan Mevlāsını bulur bu derde āre ıl
Başını al taşlara āk et yaayı yāre ıl
‘AŞ-ı Őeviyle gōñül murĝ-ı dili āvāre ıl
urmayub yād eyle yā server rūz Őeb izkāre gel
- 184b
5. Hādīyā luṭf eyle ‘aŐı Ḥamdiyā’ya ıl naŐīb
Nūr-ı ‘aŐıñla viŐāl-i yāre eyle ‘andelīb
Őāh risāletdir murād-ı ‘ācizānem ol ḥabīb
Cezb idüb dil murĝını disün bana Ğaffāre gel

322

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Lugat bilmem ne ‘ilim var ne a‘mālim ey güzel
Ḥüsn-i a‘mālim yo anca bir tükenmez kıyl u āl
İre mecrūḥum günāhım keŐret oldu gün be gün
Artar eksilmez ā ḥünkārım naŐīb et ḥüsn-i ḥāl

¹⁸² ahbe: Yazmada kelime “ahbe” olarak yazılmıştır.

2. Şāh-ı ‘ālemsin beni ‘afv eyle şāh-ı enbiyā
‘Aşkına ey Kird-gār’ım kıl beni ehl-i vefā
Evliyālar enbiyālar ‘aşkına şāh-ı beķā
‘Aşık-ı şādık kılub göster bana nūr-ı cemāl
3. Sen kerem kân-ı shehşāhsın efendim Kird-gār
Şun cemālîñ cāmını bu Ħamdiyā’ya āşikār
Şāh-ı ‘ālem luţf u ihsāniñ Ğanī Perverd-gār
BaĦr-ı fazlıñla beni eş‘ār ile kıl Ħüb Ħişāl

185a

323¹⁸³

1. *Yā muĦavvile’l-Ħālî ve’l ahvāl*
*Ħavvil Ħalenā ila aĦseni’l Ħāl*¹⁸⁴
Yā Ğanīyyü’l-erĦam yā RaĦmān-ı Mute‘āl
Ente Ħayy ü Ķayyüm yā zü’l Celāl ve’l Kemāl
2. Ente Ğaffārü’z- zünüb yā Settār
Ente ‘Alāmü’l Ğuyüb yā Cebbār
Ente Ħalākü’l Bāķi yā Ğaffār
Ene ‘abdü’l za’i fü’l-‘Alāl...
3. Ente RaĦmānü’l RaĦīm yā Allāh
Ente ‘Alīmü’l Ħakim el-şekūr şāh
*Lā-şerīķ ü lā-nażir*¹⁸⁵lā İlāh
Ene ġarībü’l diyār bī-mecāl-i lā mecāl
4. Ente Cemīlü’l Celīlü’l-şān yā ĦaĶķ
Ente şāhibü’l ihsān ve’l muţlaķ

¹⁸³ Manzūmenin tamamı vezinsiz yazılmıştır.

¹⁸⁴ Bkz.İktibaslar:9.

¹⁸⁵ Bkz.İktibaslar:7.

Ente ‘Ali sübhān Rabbü’l felāk
Ene şahibü’l ‘iṣyān ḥāmilü’l vebālü’l vebāl

5. Ḥamdiyā ḥamden ḥāmid ey Allāh
Ente Velīyü’l tevfiḳ ey ṣāh
Ene za’i f mücrim gümrāh
Yā Raḥmānū’l Raḥīm el-Cemīlü’l Müte‘āl

324

Mestef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā senden gönül
Vaḥdet diler yā zü’l-celāl
Ḥalvetde bulmağa kemāl
Nuṣret diler dil ḥüsn-i ḥāl
2. Sensin Ğanī ṣāh Kird-gār
Ey luṭfu çok Perverd-gār
Gönül arzū kılar nigār
Nür-ı nevāya kıl viṣāl
3. Şaşkın zelīliñ yā cemīl
Ṭut destini olub delīl

185b

Bir pādişāhsın yā Cemīl
Yāniña al de bunda ḳāl

4. Maṭrūd-ı dünyā olmuşum
Ḥüzn-i elemle ṭolmuşum
Hem şararuben şolmuşum
Nefsim eyle kılub cidāl

5. Sensin bana gāyet laṭīf
 Ey luṭfu çok şāhım nazīf
 Sen kıl beni ‘arīf zārīf
 Luṭf eyleyüb gönümünü al
6. Hamr-ı haḳīkatden içür
 Şarb yollarda şāhım geçür
 Luṭf u iḥsān idüb uçur
 Hep maḥv ola ḥüzn-i melāl
7. Şevḳ-i muḥabbetiñ dile
 Deryā gibi yaḡub dola
 Hiç bakmayam şaḡa şola
 Luṭf eyle bana ḥüb ḥişāl
8. Zıkr eyleyem leyl-i nehār
 Hem yazı kış evvel behār
 Şevḳiñ oduyla her seḡer
 Nālān olam bülbül mişāl
9. Ol şāhımız Muḥammede
 Günāhım baḡş et Aḫmede
 ‘Aşḳ-ı muḥabbet sīnede
 Her nefes alsun perr ü bāl
10. Be ḥürmet-i Ebübekir
 Ba‘īd olsun münker nekir
 ‘Aşḳ-ı muḥabbetle sekir
 Kesretle her ḡāl māh u sāl
11. Be ḥürmet-i yār-i çehār
 Şun cām-ı ‘aşḳını nigār
 Her nefeste şāh Kird-gār

Göster dil çeşmime cemāl

12. Hamdiyānīñ du'āsını
 Qabūl et nuṭq-ı hāsını
 Her derdimiñ devāsını
 Luṭf u 'atā kıl zü'l Celāl

186a

325

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Sen Ğanīsın luṭf-ı iḥsān kıl kerem kān yā Cemīl
 Baḥr-ı fazlıñdan ser-ā-pā eyle iḥsān yā Cemīl
 Sen Cemilü'ş-şān 'Ulūvvü'ş-şān Cemīlsin Hādīyā
 Kııl 'ināyet derde dermān eyle her an yā Cemīl
2. Men bir ednā kemterim miskīn ğarīb bī-çāreyim
 Hem günāh mücrīmim zenbim keşir ğam-ḥāreyim
 'Aşık-ı dildār 'aşkına ṭālib-i dil avāreyim
 Kııl gönülde nūr-ı 'aşkıñ baḥr-ı 'ummān yā Cemīl
3. Māsivā efkārımı dilden süpür sil çeşmim aç
 Gel kerem kııl Kird-ğār'ım koymaya beni lā-ilāc
 Sen levāzim olana verme nigārım ihtiyāc
 Levḥ-i dilde senden özge istemem ḥan yā Cemīl
4. Her ne ki gönülümde efkār var ise ma'lūm sana
 Kimlerin def' et ḥavātır kıılmasun meyl-i sivā
 'Aşık-ı ihlāş et muḥabbetle dile nūr-ı nevā
 Şad hünerān ḥāşıl olsun nūr-ı cānān yā Cemīl
5. Şun cemāliñ cāmını ḥamr-ı ḥaḳīḳatden bana

186b

Baħr-ı faẓlıñla ‘azîzim kıl ‘aṭā şāh-ı beķā
Nūr-ı mirat içre dilde gösterüb vaşl-ı liķā
Eyle iħsān bu maķāmı ‘āli cānān yā Cemīl

6. Ħamdiyā miskīn ġarīb ġāyet ġünāhkār yā Ğafūr
Ente Settārü’l ‘uyüb sen kıl ināyet yā Şekūr
Men tehi destim elimde yoķ vesīlem yā Ğafūr
Raħm-ı ġālīb luṭfu çoķ ey ‘āli sübhān yā Cemīl

326

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. Gel Ħudānın nūr-ı ‘aşķın iste cāndan ey ġöñül
Geç gidelim bu cihānda ħānümāndan ey ġöñül
Müstecāb eyler du ‘āyı zāt vāhid ‘aşķ ol
İste cāndan nūr-ı ‘aşķı o ħaķāndan ey ġöñül
2. Sırr-ı *sübhāne’llezi esrā*¹⁸⁶ ya maħrem olagör
Baħr-ı ‘aşķıyla Ħudānıñ enverini bula gör
Her taraḑdan el çeküb nūr-ı meħabbet tolagör
Çek eliñ her bir cihetle bu cihāndan tolagör
3. Yiyüb içüb uyumaķ ile kimse menzīl alamaz
Baħr-ı zulmet içre ġāfīl sırr-ı Ħaķķı bulamaz

187a

Hem ħüzün-i māsivādır sırr-ı ‘aşķı bulamaz
Şemi’ nūr ġörünmez añā her nihāndan ey ġöñül

¹⁸⁶ Bkz. İktibaslar:19.

4. 'Ārtıķ et inşāf her bir şerr-i şeytāndan şaķın
Nūr-ı 'aşķı Hāķķ'dan iste nefs-i hayvāndan şaķıñ
Kāmil insān zan idüb yalvardıķıñ cinsden şaķın
Kāmiliñ gönüli evi nazīf cenāndan ey gönül
5. Hāmr-ı 'aşķı şun kerem kānı Hūdāvendā laţīf
Gönüümü her dem nevā nūruñla kıl 'āli nazīf
Şāh risālet 'aşķına 'afv eyle zenbim kıl hafif
Nūr-ı 'aşķı tātlu her hāl dü cihāndan ey gönül
6. Hāmdiyā'ya 'aşķını Hāķķ luţf u ihsān eylesün
Ĝayrı kārı istemem şevķ ile mihmān eylesün
Yanayım yalvarayım maķşūdı cānān eylesün
Pek hilāvetlü dile tuŗı dehāndan ey gönül

327

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Baħr-ı zulmetden dili ķurtar kerem kıl yā Cemīl
Bir tecellī kıl ķamu defterlerim sil yā Cemīl

187b

- Nār-ı 'aşķıñla yaķub küli eyle maħv olsun vücūd
Hālvetimde ölmeden evvel ulu kıl yā Cemīl
2. Kādir ü Kayyūm meded senden bana 'avn-i 'atā
Baħr-ı zulmet ĝuşşasından ķurtarub sen kıl devā
Eyle 'aşķıñla sana toĝru varam şāh-ı beķā
Nūr-ı şevķiñle leb-ā-leb tola bu dil yā Cemīl
3. Şāh-ı 'ālemsin Kerīmā luţf u ihsān isterim
Her nefes her dem nevā nūriñdan 'ummān isterim

Zāt-ı pākîñ bilmege fazlıñdan ‘irfān isterim
Bāğ-ı gülşeniñde murğum eyle bülbül yā Cemīl

4. Ey Cemilü’ş- şān Hudā-yı Ekber a‘zamsın Celīl
Sen Ğanīsın şāh-ı ‘ālem men za‘īf mücrīm zelīl
Kuluñām şāh Kird-gār’ım tut elimden ol delīl
Hālime her hālde haldāş olda sen bil yā Cemīl
5. Yā ‘azimü’ş-şān Vedūd a‘zam ecel bākī hayāt
Pādişāh-ı zi ‘atā gelmez sana hergiz memāt
Kıl ‘ināyet gāfil ednā Hamdiyā’ya ver necāt
Gideyim senden yana luṭf eyle her mil yā Cemil

188a

328

11’li Hece Ölçüsü

1. Vişāl-i yār ister divāne gönül
Nūr-ı nigār ister virāne gönül
Şemi‘ cemāline yanmağ dileyüb
Cān ister cānāne pervāne gönül
2. Sen şāh-ı ‘ālemden ‘ināyet ister
Mekr-i aḡdāsından şıyānet ister
Yüz tutub kapuñda hidāyet ister
‘Azi met etmege cenāne gönül
3. Hamr-ı haķīkatden şerbet dilerim
Hādīyā fazlıñdan ‘izzet dilerim
‘Aşķ-ı muḡabbetle rıf‘at dilerim
Hüsni-i cemāl için hayrāne gönül

4. Nūr gibi münevver hüsni leṭāfet
Görsem ‘aşkıma artar ey şāh-ı şıfat
‘Aşkın bana yeter devletle ‘izzet
Murād ider seni dürdāne gönül
5. Dünyāda ‘uqbāda cāh-ı selāmet
Sana vāşl olmak ‘āli sa‘ādet
Şefīkimiz bizim şāh-ı risālet
‘Aşkına dil nazar sübhāne gönül
6. Çehār-ı yāri pek sevüb muḥabbet
İderiz cān-ı dil şevk ile şoḥbet
Anlarıñ ‘aşkına ḥamr-ı ḥaḳīḳat
Diler senden Ḥudā merdāne gönül
7. Ḥamdiyā naşīb et cām-ı Cemāl
Ḥabībīñ ‘aşkına ey şān-ı Ḥalāl
Bu ‘abd-i ‘ācizi etmeyüb zelāl
Nūr-ı nevā diler vicdāne gönül¹⁸⁷

188b

329

Müstef‘ilün/Müstef‘ilün

1. Ey Ḳādir ü Ḳayyūm seni
Arzularım hüsni cemāl
Yoğ eyleyüb cism ü teni
Rūh-ı sulṭāne ver kemāl

¹⁸⁷ Dörtlüğün son dizesi iki farklı şekilde yazılmıştır: “Nūr-ı cemāl ister pervāne gönül”

2. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Hem bī-miṣl Perverd-gār
Dil şehrine nūr-ı nigār
Luṭf eylesiñ gelmez zevāl

3. Bildim seni sensin Ğanī
Bildir bana şāhım beni
'Aşkıñla göreyim seni
Cān gözünü sen sana al

4. 'Azīz Allāh 'Azīm Allāh
Kerīmü'ş-şānsın Eyvāllah
Bu 'izzetle kılub āgāh
Uyandır beni zü'l Celāl

5. Ğafürsun rahmetiñ buldur
Kamu 'iṣyānımı daldır
Cemāliñ perdesin kıldır
Göreyim seni hūb hişāl

6. Güzelsin perdeler çekme
Ğanīsin gel gönül yakma
Kuşuruma yakub bakma
Kimse senden etmez su'āl

7. *Naẓiriñ yok şerikiñ yok*¹⁸⁸
Bilürüm rahmetiñ artuk
Benim ise günāhım çok
Düşdüm ise sen destim al

¹⁸⁸ Bkz. İktibaslar:7.

8. Muḥammed Muştafā ‘aşkı
 İçün niyâz ider Ḥamdi
 Yüzüm yoḡ bu kemāl şimdi
 Bana yâr olsa dersin ḡal

189a

330

Mefā‘îlün/ Mefā‘îlün/ Mefā‘îlün/ Mefā‘îlün

1. Şalāḡiyet naşîb et Rabbenā bu ‘abdi ḡıl vāşıl
 Cemāliñ bāḡ-ı ḡülşeninde bülbül veş olub ḡaşıl
 Hemān nālān-ı giryān olduḡun görmek diler göñlüm
 Şarābı ‘aşkıñı şun baḡr-ı fażlıñla ḡılub nā’il
2. Ḥabîbiñ şāḡ risālet ‘aşkıña ‘afv et ḡünāḡım hep
 Baḡışla ol ‘azîmü’ş-şāna yoḡdur hiç şevābım hep
 Baḡışladım ḡamu iḡvānı dine olmayub maḡlab
 ḡamu sensin eyā şāḡ-ı kerîm ḡıl ‘ālemi fażıl
3. Cemāliñ cāmını şun şāḡ risālet ḡaḡḡı çün yā Rab
 Beni berzaḡdan āzād eyle ḡālet ḡaḡḡı çün yā Rab
 ‘Ali el-murtaḡayı şāḡ-ı velāyet ḡaḡḡı çün yā Rab
 Erenler evliyālar zümresine eylegil dāḡıl
4. Bu Ḥamdi ‘āciz ednā pür ḡünāḡım ḡarîb miskîn
 ḡuluñdur cümleñiñ ednāsı sen şāḡ olub emi n
 Diler dā’im ‘atāya sen Ġanî şāḡdan diyüb āmi n
 Vişāliñle dem-ā-dem eyle mürür murḡ-ı dil sâ’il

189b

331

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Yā Resulallāh cemālīñ ṭal'at-i nūr-ı Celīl
 'İyd-i ekber vuşlatıñ kadr-i leyālī yā Cemīl
 Bedr-i mah-pāreñle memnūn et dil-i virānemi
 Vaḥdetiñ maḥfiyet-i kübrāya ğarḳ olduċca dil
2. Çeşm-i zāhir bu elṭāf cāhına ermek maḥāl
 Baḫr-ı faẓlıñla 'atā kıl yā ResūlAllāh cemāl
 Kılmasun efkār-ı dünyā hem hevā-yı kıyl u kāl
 Şun cemālīñ cāmını luṭf u 'ināyet kıl Ḥalīl
3. Kişver-i mülk-i vücūdumdan cüdā kıl māsivā
 Kılmasun efkār-ı dilde sırr-ı 'aşka āşinā
 Eyle şāhım ölmeden öl bana ey māhliķā
 Nār-ı 'aşkıñ şem'ine pervāne kıl hem ol Delīl
4. Eşk-i çeşmim baḫr-ı Nil āteş feşān ağlar müdām
 Vuşlatıñ arzūsu cānda şāh nigārım ni k ü nām
 Luṭf u iḫsān et bu 'aciz Ḥamdiyā'ya ṭolu cām
 Bağrı gözlü k̄ara yüzlü k̄uluñam 'abdü'l zelīl

332

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Ḥudāvendā bu 'abd-i 'aciz ednāya hidāyet kıl
 Efendim destgir ol baḫr-ı faẓlıñla 'ināyet kıl
 Sana lāyık degil bu 'abd-i 'aciz luṭf u iḫsāne
 Velākin pādişāh-ı zi 'atā sensin şiyānet kıl

2. Ki sensin Kādir ü Kayyūm ‘aẓīmü’ş-şān kerem kānı
Seniñdir cümle elṭāf cihān luṭf eyle iḥsānı
Seni zıkr eyleyüb müştāḳ olur dil nūr-ı Kur’ānı
Naşīb et her nefes her dem dilā şāhib diyānet kıl
3. ‘Adālet taḥtınıñ şāh-ı hümāyūn ‘aşḳına yā Rab
Semāvāt zemi n nūr-ı nevānun ‘aşḳına yā Rab
*İla yevmi’l kıyām*¹⁸⁹ bürhānı kânūn ‘aşḳına
Velīler zümresine Hādīyā kân-ı velāyet kıl
4. Şarāb-ı ‘aşḳını şun luṭf u iḥsān eyle yā Hādī
Ḥabībiñ şāh risālet ‘aşḳına sen eyle imdādı
Vişāliñle cemāliñ şemi’ nūrın dileyüb Ḥamdi
Kapuñda boynu egri yalvarır şāhib sa’adet kıl

190b

333

Müstef’ilün/ Müstef’ilün/ Müstef’ilün/ Müstef’ilün

1. Bilmem neden bende keşel cürm-i zelil noḳşān degil
Her dem vücūdumda ḥalel keşrettedir dermān degil
2. Nedir ‘aceb şaşdım bugün ḥüzün-i firḳat-i firāḳ
Artub gider dil ḥastedir şormam anı Loḳmān degil
3. Dermān olur ma’būdumuñ cām-ı cemāli cür’ası
Şuna bana ol bī-zevāl her bir zaman bir ān degil
4. Qalmazdı dilde hiç hevā hem māsivā efkār-ı ḡam
Siler süpürür cümlesin nüş etmeyen sultān degil

¹⁸⁹ Bkz. İktibaslar:10.

5. Baħr-ı kereminden Ĥudāvendā meni kılma ĥazān
Senden ‘aṭā kerem liķā istemeyen insān degil
6. Zāhid bana ṭan eyleme ṭurmaz niyāz eyler diyü
Ĥudāsını şaħib ‘aṭā bilen nüfūs civān degil
7. Her dem seni ṭaleb idüb maķşūdum senden isterim
Ĥamdi Ĥudāyı bilmeyen ĥayvāndan aḍall degil
8. Sensin Ġanī ĥān pādişāh bu ‘ilmiyāyı sen ilāh
‘Afv eyleyüb ‘ālem-penāh maķşūdum sen cinān degil

191a

334

11’li Hece Ölçüsü

1. Meded senden kerem senden yā Resūl
‘İnāyet şāhı sensin senden vüşül
Dileyüb gönülüm dem-ā-dem vaşlını
Arzūlar her dem lüṭfen kıl ḳābül
2. ‘Āli şānıñ ey nebī-yi muḥterem
Bābıñ ‘āli şāh-ı dīn şāħib ‘ālem
Sensin ey şāh-ı cinān senden kerem
İsterim zulmetde ḳaldım şāğ u şol
3. Dest-gīr ol şāh-ı ‘ālem mücrīmim
Sana dildārı ‘aṭā ĥayrū’l ümem
Şāh-ı merdān ‘aşķına şāħib ‘ālem
Şun şarāb-ı ‘aşķını de ‘aşıķ ol
4. ‘Aşķına pervāne-veş yandır meni
Şun cemāliñ cur‘asın ḳandır meni

Nūr-ı mirāt dile döndür meni
De bana ‘aşkımla var ʔoldukça ʔol

5. İsterim senden ser-ā-pā cām-ı ‘aşk
Levh-i dil şehrinde dil çeşmim şafağ
Gördüğüm müddetce ol envār-ı Hakk
Şāyet olsun levh-i dilde ey fuḥūl
6. Senden artık yok kerem kânı nedem
Ġanī Yezdānda ey kân-ı kerem
Senden imdād olmaz ise lā-cerem
Men helāk oldum efendim bilmiş ol
7. El-amān ey şāh-ı ‘ālem el-amān
El-amān ey nūr-ı ‘ālem el-amān
El-amān ey şān-ı a‘zam el-amān
Ḥamdiyā ümmet sana paşā Resūl

191b

335

7’li Hece Ölçüsü

1. Miskīn miskīn gezerim
Şāşkın şāşkın yazarım
Mevlām ile bāzārım
Añlamaz ġayrı yol
2. Her bābe ıntisābım
Yok āyrı bir hesābım
İşte bu ‘aşk kitābım
Bilmezim erkān uşul

3. Hāzīn hāzīn ağlarım
Yüregimi tağlarım
Şular gibi çağlarım
'Ākıbet bula vüşül
4. Miskīnim yok bir garīb
Üftādeyim 'andelīb
Derdime sen ol tabīb
Luṭf eyleyüb şāh resül
5. Senden ümīd kesmezem
Ayrı kadem başmazam
Ġayra kulāk aşmazam
Kıl meni şāhım kabül
6. Budur sana niyāzım
Rūz-ı seherde nāzım
Muḥīb meşreb mizācım
De bana sen şāliḥ ol
7. Nuṭk-ı nazarıñ bana
Kimyā-yı 'āli hüma
Vaşlıñ için Ḥamdiyā
Cān-ı dil iñler melül

192a

336

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Şāh-ı 'ālem luṭf u iḥsān şāḥib-i sultān Cemīl
Sen kerem kānı şehensāh-ı cihānsın yā Celīl
Baḥr-ı faẓlıñla 'atā kıl Ḥayy u bāki lem yezāl
'Aşqımı eyle tecellī ḥürmet şān-ı Ḥalīl

2. Nefs-i şūmuñ şiddetinden kurtulub var olmadım
Her hevāyı def' idüb dildār ile yār olmadım
İşledim bī-ḥad günāh bir ḥāliş efkār olmadım
Neyleyem kaldım ḥazīn ḥüzn içre maḥrem hem 'alīl
3. Kıl meded yā Rabbenā herḥālde ḥālim pek yamān
Luṭf u iḥsān et sheḥşāh-ı cihān sen rāyigān
Dilleriñ maqşūdını eyle kerem kān-ı cihān
Ṭarlıgı pek ıztırāb verdi bana oldum zelīl
4. Şāh-ı 'ālem ḥıfz edüb kurtar kamu berzāḥdayım
Leşker-i ğamla döksün kurdum kātı düzāḥdayım
Bilürüm men cürm-i 'işyānım keşir eyvāḥdayım
Ḥamdiyā'ya raḥm-ı luṭf et şāh nigārım ol Delīl

337

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Fe'ülün

1. Meded kıl baḥr-ı fazlıñla dü 'ālemde yā Cemīl
Sana ma'lüm kātı müştēd bu 'ālemde yā Cemīl

192b

İḥtiyāc verme ḥabīs¹⁹⁰iñ 'aşkına şāh Kird-gār
Dest-gīr ol Kird-gār'ım ğamda demde yā Celīl

2. Yok nazīriñ bī-mişl Ḥayy u eḥādsın ya Ğanī
Birligiñde şüphe yok ez-cān-ı dil bildim seni
'Aşkıñ yoğ eyle baḥr-ı firqatiñle bendeni
'Aşık-ı şādık kılub sen eyle bende yā Cemīl

¹⁹⁰ ḥabīs: Yazmada "ḥabīs" olarak yazılmıştır.

3. Sen Cemilü'l şān Hudā-yı ekber azamsın dilā
On sekiz biñ 'ālemiñ şāh-ı Hudāsın el-şalā
Mü'mināne 'avn-i ihsān et kerem kân-ı Cemīl
Baħr-ı faẓlıñla 'atā kııl 'aşķ-ı cānda yā Cemīl
4. İki 'ālemde niyāzım 'aşķ-ı şevķin Hādīyā
'Aşķ ile rüz u seħer nālān olub bulam şafā
Nūr-ı mirātı dil içre eyle sırra āşına
Vaşlını eyle müyesser dü cihanda yā Cemīl
5. Ĥamdīyā mücrim günāhkār ķuluna eyle meded
Cümle maħlūķuñdan ednā cürmi bī-ħad yā ehad
Şah risālet ĥāna baħş et sensin *Allāhü's- şamed*¹⁹¹
Māh cemāliñ gösterüb nūr-ı cināndan yā Cemīl

193a

338

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Muķtedirsın Hādīyā sen eyle tevfiķiñ refiķ
Masiva efķārını dilden süpür sil yā Cemīl
Senden erħam yoķ Hudāvendā berātım şun 'atıķ
Eyle āzād nār-ı berzaħdan 'azīzim kııl Ĥalīl
2. Ente Ğaffārü'l zünüb şāniñda Raħmān ya Raħīm
Raħmetiñ deryāsına ĝarķ eyle 'işyānım 'Azīm
Raħm-ı luţf et bu ĝarīb bī-çāreye sensin Kerīm
Cām-ı 'aşķın şun ķerem kııl faẓlıñ eyle yā Celīl

¹⁹¹ Bkz. İktibaslar:6.

3. Sen ‘aṭā kān-ı şehensāh-ı cihānsın Hādīyā
Gönlümüñ maqşūdını luṭf eyle ey şāh-ı beḳā
Māh cemālīñ görmek için ‘aşkıñı sen kııl ‘aṭā
Lāyık-ı iḥsān degil dil luṭf ile ver selsebīl
4. Sen ‘aṭā kān-ı Ḥudāvendā kerīmsin lā naẓīr
Luṭf u iḥsān et dile bir kez naẓar eyle ḥabīr
Men bir ednā mūr-meges miskīnim sensin Başīr
Ehl-i ḡaflet pūr günāhkār mü’ mīnim lākin zelīl

193b

5. ‘İlletim hem zilletim ḡāyet şedīd luṭf et ‘Azīm
Pādişāh-ı lem-yezālsın Ḥamdiyā’ya yā Ālīm
Ḥamr-ı ‘aşkı şun kerem kān-ı efendim yā Ḥakīm
Merhem et her derdime dermān ola cismim ‘alīl

339

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilün

1. Muḳtedirsın iḳtidārım hep senindir yā Cemīl
Ḳādir ü Ḳayyūm meded yā Rabbenā mücrim zelīl
Ḳuluñam ‘avn-i ‘ināyet eyle ey şāhım bana
Sen mu‘īn ol pādişāh-ı zī-keremsin yā Celīl
2. Ḳurṭarub her berzāḡ-ı zulmetden āzād eyle sen
Baḡr-ı faẓlıñla ‘azīzim kııl beni ḡulḳ-ı ḡasen
Arzūlar ḡüsn-i vişālīñ Hādīyā dil cism ü cān
Gel bu yolda Kird-ḡār’ım tüt elim sen ol Delīl
3. Ḥamdiyā dā’im ricā eyler bu cāh-ı māhliḳā
Vuşlatıñ ‘ıydine maẓhar kııl beni şāh-ı beḳā
Benim nigāhıyla naẓar eyle şehā şadre şifā
Baḡr-ı faẓlıñla ‘ināyet kııl bana sen selsebīl

194a

340

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Şefā‘at maẓharı kân-ı vefā sensin yâ Resûl
Mazhar hem ‘münevver mâhlikâ sensin yâ Resûl
Şefā‘at eyle şâhım sen kemâl baħr-ı fazlıñdan
Ĥazînim ĥesteyim derde devâ sensin yâ Resûl
2. Meded senden kerem senden sana benden şâlât olsun
Taĥıyyât bî-ĥesâb şâh-ı beķâ câh-ı necât olsun
Şû ver cânım lebiñden dökülen kevşer ĥayât olsun
Bu ‘abd-i ‘âcizi ednâya şifâ sensin yâ Resûl
3. Resûl-i Kibriyâsın sendedir mührü Süleymân
Ĥabîb-i Kibriyâsın sendedir her sırr-ı sübhân
Bana imdâda gönder ĥutb-ı ‘âlem şâh-ı merdân
Mu‘în olsun dile nûr-ı nevâ sensin yâ Resûl
4. Seniñ şânıñda gönderdi Ĥudâ *lev-lâke*¹⁹²ey dildâr
Seni vaşf etdi Ĥur‘ân-ı ‘azîminde Ğanî Ğaffâr
Ĥamu ümmetleriñ şuclarını sırr eyledi Settâr
Gönüllerde dilâ nûr-ı cilâ sensin yâ Resûl

194b

5. Şefā‘at isterim kân-ı vefâ şâh-ı cihân sensin
Mürtüvvet maẓharı bâĝ-ı cinânda râygân sensin
Ĥamuya luţf u iĥsânıñ ĝani şâh-ı cihân sensin
Cemi‘ enbiyâlardan ‘alâ sensin yâ Resûl

¹⁹² Bkz.İktibaslar:3.

6. Bu H̄amdi ‘āciz ednā sana muhtāc nūr-ı ‘Arşallāh
Yüzüm döndüm hevā-yı māsivadan yā Resulallāh
Kerem bābın güşād et baħr-ı fazlıñla H̄abīballāh
Gönüller nūr-ı Mevlādan ‘aṭā sensin yā Resül

341

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Yā cemilü’l şān cemāliñ tal‘atını nūr-ı Cemīl
Luṭf u iħsān et dile bir kez tecellī yā Celīl
Sen Ğanī şāh-ı ‘ālem ente Raħmānū’l Raħīm
Rabṭ-ı ҡalb etdim sana luṭf eyleyüb ҡoyma melīl
2. Bir ğarīb bī-çāreyim cāndan sana ‘aşķ-ı niyāz
Eylerim herdem beni maħzūn idüb ҡoyma dırāz
‘Āşıkāniñ şādıkāniñ arasında şive nāz
Cām-ı ‘aşķın şun kerem ҡıl her nefesde selsebīl

195a

3. Yalvarub aĝlar ҡamu berzaħdan azād eyle sen
Baħr-ı fazlıñdan Kerīmā ҡıl beni ħulķ-ı ħasen
Sen ‘Alīmsin baħr-ı zulmetde ҡapandı cism ü ten
Raħm-ı ğālīb pādişāhım ҡıl tecellī ol Delīl
4. Ey raħīmā dil seniñ üftādeñ olsun her zamān
Dem-be-dem sā‘at bā‘at seni bulsun rāygān
Muḳtedir sensin şeħeşāh-ı cihānım el-āmān
Men za‘īfim zü’l-Celāl Kibriyā cismim ‘alīl
5. Sen ‘azimü’ş-şāne yüz ıttım beni her guşşadan
Eyle āzād Kird-ĝār’ım zulmet içre dil beden
Ķaldı mücrim kemterim eyle ‘ināyet bana sen
‘Ālem-i berzaħda ҡaldım dil ħazi n cismim zelīl

6. El-amān ey şāh-ı ‘ālem sen bilürsün kıandayım
 Kesret içre baır-ı zulumetde ğari kı bir bendeyim
 Cismim ‘āciz bir naııf ‘āşıķ-ı efgendeyim
 Cām-ı ‘āşıķıñ şun yediñle hürmet-i Hāķķ-ı Hālil

195b

7. Şāh risālet ‘āşıķına bu Hāmdiyā[ya] Hādīyā
 Nūr-ı ‘āşıķıñ kııl tecellī luıf et ‘atā¹⁹³
 Kıurtarub evhām-ı zulumetden yüzüm dönem sana
 Perr ü bāl itsün hümā-veş cān evinde murğ-ı dil

342

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilün

1. Yā Resūlallāh cemālin tal‘atı ğāyet güzel
 Yā Resūlallāh kemālin rıf‘atı ğāyet güzel
 Nūr-ı ‘izzetsin seniñ şanıñda lev-lāke āyeti
 Nāzil oldu şāh-ı ‘ālem ‘izzeti ğāyet güzel
2. İftihār eyler seniñle ins ü cini hep melek
 Şems-i māh ‘ıyd-i nevrūzi cihān çarıı-ı felek
 Raķs ider ‘āşıķıñla ‘arş-ı kürsi baır içre semek
 Dilleriñ herdem seniñle ülfeti ğāyet güzel
3. Enbiyālar evliyālar bula ğāh-ı tıynetiñ
 ‘Ali şanın ya Resūlallāh maķām-ı rıf‘atıñ
*Rahmeten-li’l-‘alemīn*¹⁹⁴ sensin kemāl behcetüñ
 Cümleden ‘ālī ve eşref milleti ğāyet güzel

196a

¹⁹³ Vezne uymamaktadır.

¹⁹⁴ Bkz. İktibaslar:2.

4. Kıl şefâ‘at Hāmdiyā mücrīm günāhkāra meded
 Bir ġarīb üftādeyim hem yüzlerim kārā meded
 Baġrı gözlü kārā yüz kuluñam ara meded
 Şāh-ı ‘ālem sun cemālin şerbeti ġāyet güzel

343

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Hūdāvendā ħabībiñ ‘aşkına luţf u ‘atā kıl
 Şarāb-ı ‘aşkıñı şāh Kird-ġār’ım şun revā kıl
 Kerem kānı Ğanī şāh-ı cinānsın hem cihānsın
 Dü ‘ālemde ‘azīz edüb muġabbet aşfiyā kıl
2. Raġīm sensin ‘Alīm sensin Ğafūr sensin Hūdāya
 Bu ‘ālī cāhı fażlıñla kıluna kıl hidāyā
 Nebīler şāh-ı Maġmūd ‘aşkına eyle ‘atāyā
 Nigārım ‘aşıkāñıñ arasında merġabā kıl
3. Sana maġşuş bu en‘āmı ‘atā kılmaġ şehensāh
 Benim gibi günāhkāra revā kılmaġlık ey şāh
 Penāhım ħamr-ı ‘aşkı şevk ile nüş etdir Allāh
 ‘Atā kān-ı şehensāh defterimden zenbimi sil

196b

4. Erenler evliyālar defterinde nām-ı uşşāk
 Diyüb yād et Raġīmā eylegil durū-yı āk
 İdüb dil levġine bir kez tecellī kıl Ğanī Ĥaġġ
 Bu ‘ālī cāh için nālān-ı efġān eyledi dil
5. Hevāyı māsivā nūr-ı cemāliñ şem‘ine yāk
 Sana ħurbān olam dil ġayra baġmaz sana müştāk
 Seniñ ‘aşıklarıñ rü-yı güneşden dāġa berrāk
 Ĥabībiñ ‘aşkına bu ‘ālī cāha sen sezā kıl

6. Bu Hāmdī k̄uluna ūāh-ı velāyet ‘aşkına ūun
 ūarāb-ı lā-yezālī den hākı k̄at ‘aşkına ūun
 Dū ‘ālem pādīūāhı ūāh risālet ‘aşkına ūun
 K̄amu derde bu ‘aşk-ı pākīyle her dem devā k̄ıl

344

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Cihān fānī H̄udā bākī bilür iken gōñül gāfīl
 Niçün bilmem H̄udāvendā beni luṭfuñla k̄ıl fāzıl
 Zevālī çok kemālī çok cihān naṣṣına aldandım
 Bu derde isterim senden devā ūaūdı ‘aḳıl cān dil

197a

2. Zārūret keūretiliye ṭaḳılub kıldı h̄azīn giryān
 Bihāmdillāh seniñ faẓlıñla hiç ‘ac ḳalmadı ‘üryān
 Sefil degil ise de h̄āne ber-dūūem Ğanī Sübhān
 Sana ma‘lüm ūafā vermez dil-i maḫzūnuma ūāğil
3. Gözüm açılmadı dertten beterden h̄ıfz ide Mevlā
 Bugün buldum ise yārın ğamı rāḫat ḳomaz aūlā
 Kerem bābın ğüūād et Hādīyāsın Rabbü’l a‘lā
 K̄uluna eyle iḫsān ḫayrıyla rezzāḳ olam nā’il
4. Beni nefsi-hevā rāḫat ḳomaz ḳahvede duḫān ister
 Daḫi türlü ṭa‘am ḳāūı kemān ṭūṭi dehān ister
 Dilesin ilāhī dōrt māh-ı Muḫarrem nev-civān ister
 Du‘āmı müstecāb et baḫr-ı faẓlıñla olam ḫāūıl
5. Ğanīsın Kird-gār’ım ūāh risālet ‘aşkına a‘ṭā
 İdüb güldür yüzümü ūāh-ı ‘ālem nās ile aūlā

Muhabbet etmeyüb şāhım seniñle qālayım tenhā
Dilā vaḥdetde ‘uzlet eyleyem sen şāh-ı ḥādem kıł

6. Bu Ḥamdi pür günāhkār māsivā mekrine aldıandı
Ne çāre pādişāhım bir lebībiñ ‘aşkına yandı

197b

Aña keşretle altun aqçe elmās isteyüb Ḥamdi
Dedi kân-ı ‘atā sen eyle iḥsān rıf‘ata vāşıl

345

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Sen var iken kime varub yalvarayım yā şāh Cemīl
Seni qoyub kimiñ qapusına vurayım yā şāh Cemīl
Qula günāh degil mi gayra iḥtiyāc ey zü‘l-Celāl
Yā kime boynum egüb yeriñ tırayım yā şāh Cemīl
2. Sensin qamu gönlün murādını virüb alan Ḥudā
Qaldım ḥazīn hem der-be-der etme beni senden cüdā
İḥsān bul şān-ı ‘azim her derdime eyle ‘atā
Seniñ ‘aşkıñla der-be-der avāreyim yā şāh Cemīl
3. Luṭf u ‘atā ey māhlikā derde devā senden bana
Rab-ı kulüb etdim sana sen kıł ‘atā yā Rabbenā
Ḥamdiyā’ya iḥsān idüb qandır beni yār-ı Ḥudā
Sırr-ı ḥikmeti bilmem kimden şorayım yā şāh Cemīl

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Şān-ı güzel Hāyy u ezel sensin Hūdā-yı lem yezāl
İsm-i laṭīf ḥüsn-i nazīf naziriñ yoğ ey bī-bedāl

198a

Ġaffārımız Settarımız sensin bizim izkārımız
Ey ḥub liķā şāh mähliķā eyle 'aṭā cām-ı cemāl

2. Sensin ķerīm şān-ı 'azīm hem ḥub ḥalim Ġanī Hūdā
Nūr-ı na'īm 'Āli raḥim ķalb-i selim sen ķıl 'aṭā
Rıfķ eyleyüb ḥüb söyleyüb luṭf eyleyüb nūr-ı nevā
Sen ķıl 'aṭā şāh mähliķā derde devā 'aşķını şāl
3. Ente Raḥīm ente Hākīm ente 'Alīm ente Ġanī
Ente Ġafūr ente Ġayyūr ente Şabūr dā'im seni
Erz çeküb nārīñ yaķub sana baķub sende meni
'Afv eyleyüb ḥüb söyleyüb ḥoş eyleyüb göñlümü al
4. Men bir za'īf ğāyet naḥīf mücrim ḥafif 'āşi ķulum
Zenbim Kebīr şān-ı Hābīr 'āli Bāşīr ķanda yolum
Göster bana senden yana yā Rabbenā verme ulüm
Hāyy u ḥayāt bulmaz memāt nūr-ı necāt sen ver kemāl
5. 'Afv et beni bulam seni Hāyy u Ġanī ey bī-mişāl
Hādī sana varam bana dil Rabbenā ḥüsn-i cemāl

198b

Diler hemān dil her zaman nūr-ı nihān a'zam ecel
Ġamdi lebīb degil edīb sen ķıl naşīb cāh-ı vişāl

Fā'īlātün / Fā'īlātün / Fā'īlātün / Fā'īlün

1. Muqtedirsin Hādīyā yok iktidārim destim al
İztırābım müşted olduqca 'azīzim bī-mecāl
Kaldığım ma'lūm sana kân-ı kerem şāh-ı beḳā
Dest-gīr ol baḫr-ı faẓlıñla bana ey ḫüb cemāl
2. İhtiyāc verme seniñ 'aşkıñla dā'im olayım
Māsivā efkārımı levḫ-i dilimden sileyim
Bed-liḳāya ihtiyāc verme seni ḫüb göreyim
Göñlümün tahtında sulṫānım sen ol yā zü'l-Celāl
3. Seni bilüp seni bulup kimseye rāz acmayam
Nār-ı 'aşkıñla yanub nūr-ı nevādan kaçmayam
İztırābım dīḳ olub efsāne sözler saçmayam
Baḫr-ı faẓlıñla nevārıñ nūr ile buldur vişāl
4. Şāh risālet 'aşkıña imdāda gel kân-ı vefā
Şān-ı a'zam 'aşkıña eyle ḳamu derde devā

199a

Ḳuluñam lāzım degil keşretle emvāl-i sivā
İhtiyācım def' için eyle 'aṫā ey bī-zevāl

5. Nāsa muḫtāc etmeden maḳşūdındır bilmem beni
Ey kerem kânı seniñ luṫfuñ ḳamu cism ü teni
Hep rızā-yı pākine ḳurbān idem göster seni
Görmek için ḫalvet evde ḳıl 'aṫā cāḫ-ı kemāl
6. 'Uzleti tevḫīḳ idüb miḫmān olayım çoḳ zamān
Bilürüm ḫalvetde olmaz ḳıyl u ḳāl şāh-ı cihān

‘İllet-i eşyâ sebep keşretde kaldım bî-gümân
Ey laţîfim hâne-yi nādane gönder bî-mişāl

7. Hāmdiyā lâyıķ degil ihsāna sen zāt-ı ‘Azīm
Baħr-ı fazlıñla ‘atā eyle kerīm sensin ‘Alīm
Şāh risālet ‘aşķına ‘afv eyle zenbim ya Raħīm
Raħmetiñ deryāsına ğarķ eyle dil ister vişāl

348

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şāh Kird-gār’ım sen beni
Fazlıñ eyle kıl hūb hişāl
Hıfz eyleyüb cism ü teni
Nefsiyle ideyim cidāl

199b

2. Cām-ı cemālīñ cür‘asın
Şun Hādīyā peşin peşin
Pīrim Geylāni pust-nişīn
Göstersin ma‘nevī kemāl
3. Dostuñ Muħammed Muştafā
Versin dile herdem şafā
Luţf eyleyüb ey mähliķā
Göster bana sen hūb cemāl
4. ‘Aşķ-ı muħabbetiñ dile
Toldur Hūdā gönca güle
Muħabbet verdiñ bülbüle
‘Aşķına hiç gelmez zevāl

5. Vaqt-i seherde gönülüm
 Deryā gibi şevkin tola
 Zikr ideyim güle güle
 Luṭf et bana ey bī-miṣāl
6. ‘Aşkıñ şarābından içür
 Nürdan kanād taḳub uçur
 Ölmezden evvelce göçür
 Dil murgı ide perr ü bāl
7. Nār-ı ‘aşkıñla kaynadub
 Taşam coşam dil oynadub
 Şevkiñle mevzūn söyledüb
 Turam dem-ā-dem hūb maḳāl
8. Dünyāca devlet istemem
 ‘İzzet-i rıf’at istemem
 Hem cāh-ı servet istemem
 Seniñle idem ḥasbiḥāl
9. Ḥayırlısın sen bilürsün
 İḥsān seniñdir ulusun
 ‘Āşıklarıñ maḳşūdısın
 Şah Kird’gār’ım müte‘āl
10. Seniñ ‘aşkıñ tatlū dile
 Luṭf eyleyüb götür yola

200a

Hiç bakmayam şāğa şola
 Şāh Kird-gār’ım bī-su’āl

11. Perverd-gārım şāh-ı dīn
 Görem seni ‘ayne’l yakīn¹⁹⁵
 Dilde bulam nūr-ı mübīn
 Emīn olam her varım al

12. Sen ‘ālemsin ma‘lūm
 Baħr-ı zūlmetdeyim her gün
 Dostuñ Muħammed ħaħķı çün
 Nuşret ver bana bī-zevāl

13. Sırr-ı velāyet tācını
 Ur başıma ‘ilācını
 Eyle nūrdan serācını
 Yandır dil yā zū’l-Celāl

14. Sensin Ğanī şāh-ı cihān
 ‘Ayān oldı degil nihān
 Luţf u ‘aţā kıl rāygān
 Şāhım bana göster vişāl

15. Ğacı Bektāşı Velīden
 Nesīb¹⁹⁶ nesl-i ‘Ali ’den
 Ol maħbūbın ezaliden
 Göre gelmiş nūr-ı cemāl

16. Ol pīrim ‘Abdülķādiri
 İmdādıma gönder biri
 Gelsün gönlümden içerü
 Girsin şafāyı ehl-i ħāl

¹⁹⁵Bkz. İktibaslar:4

¹⁹⁶ nesīb: Yazmada kelime “neşib” olarak yazılmıştır.

17. Һамди ҡuluñ miskīn ғarīb
 Fażlıñla ola ‘andeli b
 Manzūm eyle her dem lebīb
 Olur anı vişāle şal

200b

349

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Ey Ҷādir ü Ҷayyūm seni
 Zikr eylerim Һayy u Ҷanī
 Luṭf et nāṇār ҡoyma beni
 Bu ‘arşada yā zü’l-Celāl
2. Sensin Ҷanī şāh Kird-gār
 Ey luṭfu ҫoқ Perverd-gār
 Dil şehrine nūr-ı nigār
 Toldur Һudā deryā mişāl
3. Şemi‘ cemālin nūrını
 Göster dile zuhūrını
 Hidāyet ҡıl uşūlını
 Fażlıñla bulayım kemāl
4. Ҷulluқda taқşirim ҡatı
 Ҷoқ bilürüm bu tōhmeti
 Luṭf et bana her ‘izzeti
 Dil murgı ҡılsun perr ü bal
5. Ҷanadlanub varam sana
 Cezb et meni sen Hādīyā
 Һüsñüñü göster mähliқā
 ‘Aşқıñ ile görem cemāl

6. Һамр-ı Һақı̇катден іçür
Nürdan ҡānad җақub uçur
Dil таһtına теғри f buyur
Fazlıñ ile yā mute‘āl
7. Sensin мақşūdum муҗлақа
Güldür beni ey māliқā
Görem seni şāh-ı beқā
Kān-ı kerem һüb һışāl
8. Efкārı dūnyāyı n’idem
Seni қoyub n’ire gidem
Oғlum қızım anam babam
Қurbān sana ey һüb vişāl

201a

9. Raһmeti bul şāh Kird-gār
Sensin Ğafūr Perverd-gār
‘İşyānım çoқ ise ne var
Kimse senden etmez su‘āl
10. Һamdі ҡuluñ yā Rabbenā
Diler senden ‘aşқ-ı һümā
Luғf eyleyüb sen қıl ‘aғā
Fazlıñ ile göñlümü al

350

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Zikre çalış ey peser tevһide gel cām-ı cemāl
‘Āşığı ol rüz-ı şeb dilden çıkar bul kemāl

İsteyüb Hakk'dan hidāyetle 'ināyet 'ārif ol
Nefsine ey sālik Hakk rāh-ı dilinde 'ilm-i hāl

2. Tavr tahşil et 'amelsiz sālikiñ rāh-ı dalāl
Mülhedi bī-dīn olur cāhil mu'annid bī-mecāl
'Aşk ı ihlās et Hudā rāhında ol ey ehl-i hāl
Sālikiniñ evvelinde farz-ı sünnet kıyl ü kal

3. Efsatında gice gündüz zıkr-i tevḥīd eylesün
Bildigi miqdārı 'ilm-i hāl ile kāl söylesün
Rāh-ı Hakkdan 'āşık-ı şādıklara kāl neylesün
Ol Hudāniñ buyruğunda kâ'im ol bülbül mişāl

201b

4. 'Aşk ile nālāñ-ı giryān olagör Hādī sana
Baş ider her nev'iyile nūr-ı leṭāfetden 'aṭā
Eyler ihsān zulmet içre gel kapanma zāhidā
Her nefes her dem 'adu-yı bed-liḳāya kıl cidāl

5. Hakk-ı bil Hakk'dan utan Hakk'dan dile maḳşudıñı
Bildiren oldur sana ez her cihet ma'būdıñı
Hakkı çok zıkr etmegiñ nūr ider dil cūdını
'Aşıka arasında eyle tavrıma ḥasb-i hāl

6. Ḥamdiyādan diñle ey dil nuş-ı pendı 'āşık ol
Rāh-ı Hakkda gayret eyle emr-i dīnde fā'ik ol
Her umūruñda 'azīzim toğru gidüb şādık ol
Sen de bul maḳşud-ı a'lāyı gönül levhinde kal

7. 'İlmiyā buyurdu ḥünkār Ḥacı Bektāşı Velī
Hem teşekkür eylerim ma'nāda ol nesl-i 'Ali
Her nefesde zākir olsun 'āşıkāne cān dili
Himmet ile siline defterdeki cürmüm vebāl

351

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Hüdāya murğ-ı dil nālānı giryān bir ğarīb bülbül
Gibi efgān ider eş'ār ile şāha 'acīb bülbül
Kıl et sen 'aşık-ı üftāde hüsniñ bāğ-ı gülşene
Dem-ā-dem eylesün nālān-ı 'aşka münkalib bülbül
2. Fenā bāğında efgān eylemekden hem vefā gelmez
Nevārīñ nūrı 'aşkıñ olmadıkca dil şafā bulmaz
Bu cism ü ten fenā maḥv olmadıkca 'aşıkān gülmez
Ġarib et āfītābım nūr-ı 'aşka dil lebīb bülbül
3. Nefs-i ḥayvān cism-i tenbel gönül ğāfil hidāyet kıl
Kerem kānı meded senden 'atā herdem 'ināyet kıl
Cemālīñ nūrını müstağrāk et şāhib sa'ādet kıl
Kamu 'aşk derdine dermān olam herdem ṭabīb bülbül
4. Bu Ḥamdī der-be-der miskīn naḥifi 'aşk ile şād et
Kafes kırılmadan maḥve düşür her demden āzād et
Nigārım nār-ı 'aşka yandırub 'aşık diyü yād et
De ol nūr-ı nübüvvet mazharına bir ḥası b bülbül

202b

352

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Muḳtedir sensin Hüdāvendā ğarībim zü'l-Celāl
Sensin ey Hādī ṭabībim şāh-ı 'ālem zü'l-Kemāl
'Avn-i iḥsān kıl ğarīb üftādeyim şāh-ı bekā
İzṭırāb verdi sana ma'lüm şehā evlād 'ıyāl

2. Kādir ü Qayyūm kerīmü'l şān seniñ luţfuñ Ğanī
Men ğarībim 'abd-i 'āciz nāķısım cism ü teni
Hıfz idüb sen kııl 'ināyet yā kerīmü's-şān seni
Bulayım fazlıñla ey kān-ı kerem nūr-ı cemāl
3. Teşne dil şaşkın ğarībsin şāh-ı arzū eyledi
Göñlümün yok kethüdāsı ğayrı varı neyledi
'Aşkın ile Kird-ġarım 'ilm-i mevzūn söyledi
Rüz-ı şeb bir hāl olub manzūm iledir iştigāl
4. Ğamdiyāyı şāh risālet hāne baħş et yā Raħīm
Çünkü benden ğayrı bir mücrim günāhkār yok Ğakīm
'Ālem-i fāzl-ı kemālīñ luţf u iħsān kııl na'īm
Aradan ğayrı tükensin ğalmaya hiç kıyl u kāl

203a

353

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-ġarı
Perverd-ġarı
Bir görmedikce
Gülmem efendim
2. Ağlar inlerim
Anı diñlerim
Manzūm söylerim
Gülmem efendim
3. Neme güleyim
Miskīn güleyim
Görün güleyim
Gülmem efendim

4. Seni āşikār
Göreyim nigār
Görmezsem eger
Gülmem efendim

5. Vāşıl olmazım
Seni bulmazım
Şādān olmazım
Gülmem efendim

6. Bu cihān fānī
Terk iden ānı
Görmezem seni
Gülmem efendim

7. Sırr-ı nihānda
Sen şāh-ı cānda
Bulurum anda
Gülmem efendim

8. Cānımı kırbān
Kılayım sübhān
Olmazsan Hānān
Gülmem efendim

9. Güldüğüm şūri
Dilemem hūri
Görmezem nūrı
Gülmem efendim

10. Ağlar gülerim
Seni dilerim

Ġayrı neyerim
Gülmem efendim

11. Cān hüsn-i cemāl
Diler bī- mişāl
Bulmazsam kemāl
Gülmem efendim

12. Şāh Muḥammed
Nūr-ı Aḥmed
Görmezse Ḥamdi
Gülmem efendim

354

5'li Hece Ölçüsü

1. Güleyim güldür
Sen seni bildir
'Aşq ile taldur
Sen beni şāhım

2. Olmadan oldur
Görünüb güldür
Gönlümü aldır
'Alempenāhım

3. Sen Ġanī şāhsın
Ulu ilāhsın
'Alempenāhsın
Dil māh-ı tābım

4. Nūr-ı nigārım
Perverd-gārım

Hem dilde varım
Ol āfitābım

203b

5. Kuluñ Hamdiyā
Diler hūb liķā
Sen kıl ‘aṭāyā
Ġanī İlāhım

355

5’li Hece Ölçüsü

1. Azīmü’ş-şānsın
Ulu ḥaķānsın
Ġanī sübhānsın
Raḥmānū’l Raḥīm
2. ‘Alīm-i Ḥakīm
Şekūr-ı Kerīm
Ḥakīm-i Ḥalīm
Raḥmānū’l Raḥīm
3. Ġafūr-ı Şekūr
‘Afv-ı Ġafūr¹⁹⁷
Raḥīm Ġayyūr
Raḥmānū’l Raḥīm
4. Allāhü’l ‘Azīm
Ol nur-ı na‘īm
Şekūr-ı ‘Alīm
Raḥmānū’l Raḥīm

¹⁹⁷ Hece eksik.

5. ‘Alamü’l guyüb
Settârü’l zünüb
Ol şâh-ı maĥbüb
Raĥmânü’l Raĥîm

6. Raĥmânsın ey şâh
Raĥîmsın penâh
Bende çok günâh
Raĥmânü’l Raĥîm

7. ‘Afv eyle şâhım
‘Âlem-penâhım
Ġanî İlahım
Raĥmânü’l Raĥîm

8. Ġarîķ-i işyân
Bulundum ĥâķân
Ey Ġanî sübhân
Raĥmânü’l raĥim

9. Miskîn ġarîbim
Sen ol taĥîbim
‘Aşķ et naşîbim
Raĥmânü’l Raĥîm

10. Sen mâhliķâsın
Şadre şifâsın
Derde devâsın
Raĥmânü’l Raĥîm

11. Her ĥâlîmi sen
Bilürsün âhsen

Ol derde dermān
Raḥmānū'l Raḥīm

12. Kudretiñle sen
Luṭf eyle iḥsān
Seniñ cism ü cān
Raḥmānū'l Raḥīm

13. Ey Ḥayy u Ḳayyūm
Cemālin arzūm
'Afv eyle şucum
Raḥmānū'l Raḥīm

14. Ḳuluñ Ḥamdiyā
Diler ḥūb likā
Naşīb et rızā
Raḥmānū'l Raḥīm

15. Ağlarım güldür
Perdeyi kaldır
Sen seni bildir
Raḥmānū'l Raḥīm

204a

356

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Cihānda nefis-i şūmuñ şiddetiyle pek zelīl oldum
Hevā-yı māsivāniñ kerbesiyle baḥr-ı Nīl oldum
2. Cihān fānī Ḥudā bākī kitāblar Ḥaḳḳ bilür iken
Ḥamāḳat eyleyüb ğafletde ḳaldım pek cehīl oldum

3. Naşîhat eylesemde nefs-i emmāre kabul etmez
Fesāde meyl gālīb bî-başîr kaldım'alîl oldum
4. Beni benden şorarlar neylesem netsem 'ilācım yok
Huluşıyla 'amel bilmem fesāde pek 'acîl oldum
5. 'İlim ādāb hūner hergiz bana yār olmamış bilmem
Kasāvet bahırına tālmağda güyā kefîl oldum
6. Cihānîñ hālîkı cem' olsa bulamaz benden ednāyı
Günāhkārılığda mişli yok 'Azaz ile hālîl oldum
7. Feyūzāt-ı Hūdā ile dil mirātımı bir gün
Süpürmeklik naşîb olmadı hergiz fāriğ dil oldum
8. Hemān bir kāl u kıylda kıldığımdan nāse hoş düşdü
Sözüm lākin Hūdā 'indinde maħcūbum şaķîl oldum
9. Ferāşım kahvehāne fişķ içinde yazarım her gün
Nedir hıket bilinmez zulmetde sefîl oldum
10. Koyub gîtmek elimden gelmedi nuşret diler göñlüm

204b

Hūdāvend her nefes her dem niyāza müstefîl oldum

11. 'Anāşır¹⁹⁸ perdesinde mā-i menle koydu bed-bahtım
'Aceb der mi dil-i rūhum bu hālden istefîl oldum
12. Velîler ser-firāzı Aħmed-i Kuddūsî mürşidim
Hūner gösterdi lākin men teşebbehe bencil oldum

¹⁹⁸ 'anāşır: Yazmada kelime "anāşır" olarak yazılmıştır.

13. Niyāzım bu Һudā'dan vaħdet ehlinden olam derken
Fesādlar zümresinde eşkıyālıkda¹⁹⁹ delīl oldum
14. Leṭā'iflerden āgāh olmadım ҡanda tecellīsi
'Aceb sevdādadır Һamdi dimez ebnā sebil oldum

357

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/Müstef'ilün

1. Һudānıñ her ni'metine rüz-ı seħer Һamd eylerim
'İzzetine devletine leyl-i nehār Һamd eylerim
2. Ğanī Һudādır Kird-gār şāh-ı beķā Perverd-gār
Hem gizlice hem āşikār şāh Zülfikār Һamd eylerim
3. Һamdi ҡuluñ diler 'atā her derdine eyle devā
Sensin bana Ğanī Һudā her ne ki var Һamd eylerim

205a

358

5'li Hece Ölçüsü

1. 'Aşk-ı Һudāyı
Şevķ-i likāyı
Şadre şifāyı
Herdem isterim

¹⁹⁹ eşkıyā: Yazmada kelime "'eşkıyā" şeklinde yanlış yazılmıştır.

2. Nūr-ı nevāyı
 Derde devāyı
 Şāh Muşţafāyı
 Herdem isterim

3. Ol māhliqāyı
 Murğ-ı dilāyı
 Nūrdan cilāyı
 Herdem isterim

4. Dil Hādīyāyı
 Bul ‘ālī pāyı
 ‘Āl-i ‘abāyı
 Herdem isterim

5. Cām-ı cemāli
 Cāh-ı kemāli
 ‘Āli vişāli
 Herdem isterim

6. ‘Aşkıyla hāli
 Şevk-i maķāli
 Ey şān-ı ‘ālī
 Herdem isterim

7. Hāmdiyā şāhı
 ‘Alempenāhı
 Gānī İlāhı
 Herdem isterim

5'li Hece Ölçüsü

1. Nūr-ı cemāli
Ey şān-ı 'āli
Her hūb hīşāli
Hāḫḫ'dan isterim
2. 'Aşkıyla cāmı
Şevkiyle nāmı
'Aşқа devāmı
Hāḫḫ'dan isterim
3. Cümle maḫşüdü
Nūr-ı ma'büdü
Cāh-ı mes'üdü
Hāḫḫ'dan isterim
4. Hāḫḫdır murādım
Yoḫdur 'inādım
'Aşkıyla yādım
Hāḫḫ'dan isterim
5. Nūr-ı Hūdāyı
Ol hūb liḫāyı
Cāh-ı beḫāyı
Hāḫḫ'dan isterim
6. Mālı ve cāhı
Rıf'at ü şāhı
Luḫfu ilāhı
Hāḫḫ'dan isterim

7. H̄amdi viṣāli
 Bul ṣān-ı ‘āli
 Ol ḥub cemāli
 H̄aḳḳ’ dan isterim

205b

360

5’li Hece Ölçüsü

1. Ṣāh Kird-gārım
 Perverd-gārım
 Nūr-ı nigārım
 ‘Aṣḳın isterim
2. Ğanī Ğaffārım
 Ulu Cebbārım
 Ṣāh Kird-gārım
 ‘Aṣḳın isterim
3. Raḥmānū’l Raḥīm
 ‘Azīz ü H̄akim
 Ğafūr-ı H̄alīm
 ‘Aṣḳın isterim
4. Efendim ṣāhım
 ‘Ālem-penāhım
 Ğanī ilāhım
 ‘Aṣḳın isterim
5. H̄amr-ı ḥaḳīḳat
 Ṣun bana ṣarāb
 Bir ulu ni‘met
 ‘Aṣḳın isterim

6. Günāhım çokdur
Hiç yüzüm yokdur
Her emriñ Hakkıdır
'Aşkın isterim

7. Şāh Kird-gār'ım
Nūr-ı na'ımsin
Yā Rab 'Azımsin
'Aşkın isterim

8. Bir pādişāhsın
'Ālem-penāhsın
Ġanī ilāhsın
'Aşkın isterim

9. Şun cām-ı cemāl
Ver 'āli kemāl
Naşīb et vişāl
'Aşkın isterim

10. Luţf u 'aţā kııl
Cāna cibā kııl
Dilde şafā kııl
'Aşkın isterim

11. Ey şāh Başırim
Mu'in Naşırim
Cürm-i keşirim
'Aşkın isterim

12. 'Aşk olsa yoldaş
Hālime hāldāş

Çeşmime k̄ān yāş
‘Aşkın isterim

13. Ağlarım seni
Terk idem teni
Bulmağa seni
‘Aşkın isterim

14. Ĥamdiyā vişāl
İsterim cemāl
Şāh-ı müte‘āl
‘Aşkın isterim

15. ‘Afv et günāhım
Efendim şāhım
‘Ālem-penāhım
‘Aşkın isterim

206a

361

5’li Hece Ölçüsü²⁰⁰

1. Ĥān pādişāhım
Ġanī İlāhım
Efendim şāhım
Ağlar iñlerim

2. Ey Ĥayy u Ġanī
‘Afv eyle beni
Dilerim seni
Ağlar iñlerim

²⁰⁰ Her bendin son mısrasında vezin bozulmaktadır.

3. Efendim Őāhım
Sensin ilāhım
‘Ālem-penāhım
Ağlar iñlerim

4. Hüs-n-i cemāliñ
Cümle kemāliñ
Dileyüb sālİK
Ağlar iñlerim

5. Nūr-ı nevāsın
Yār-i Hudāsın
Derde devāsın
Ağlar iñlerim

6. Raĥmanü’l Raĥīm
‘Azīz ü Haki m
‘Alīm ü Ĥalīm
Ağlar iñlerim

7. Şah Kird-gār’ım
Perverd-gārım
Nūr-ı nigārım
Ağlar iñlerim

8. Oldum āŐına
Sana men yine
Allāh ‘aşkına
Ağlar iñlerim

9. Günāhım çoğdur
Őevābım yoğdur

Her emriñ haqđır
Ağlar iñlerim

10. ‘Azāba lāyık
Kulunam fā’iğ
Kıl beni ‘āşık
Ağlar iñlerim

11. Cürm-i günāhım
Bī-ħad penāhım
Raħm eyle şāhım
Ağlar iñlerim

12. Ey raħmeti bol
Kıl meni qabül
Bulayım vüşül
Ağlar iñlerim

13. Kemāliñ iğün
Vişalin iğün
Cemālin iğün
Ağlar iñlerim

14. Ĥamr-ı Ĥaқиğat
Şun bana şerbet
Şunmazsan elbet
Ağlar iñlerim

15. Bu Ĥamdiyā’ya
Ver bu cibāya
Şāh Muştafāya
Ağlar iñlerim

206b

362

5'li Hece Ölçüsü

1. 'Azîmü'ş-şānım

Ġanī Sübhānım

Ulu ḥaḳānım

Sensin efendim

2. Şāh Kird-gār'ım

Perverd-gārım

Nūr-ı nigārım

Sensin efendim

3. 'Ālem-penāhım

Efendim şāhım

Ġanī İlāhım

Sensin efendim

4. Raḥmanü'l Raḥīm

'Azîz-i Ḥakim

Ḥalīm-i 'Alīm

Sensin efendim

5. Yaradan meni

Cism ile teni

Ey Ḥayy u Ġanī

Sensin efendim

6. Rūḫıyla cismim

Yaradan ismim

Düzen bu resmi

Sensin efendim

7. Altına tapmam
Seni bırakmam
Yolumdan şapmam
Sensin efendim

8. Rezzāk-ı 'ālem
Hılāk-ı ādem
Sen bana herdem
Sensin efendim

9. Luṭf iden dā'im
İhsānı kā'im
Sultānı şā'im
Sensin efendim

10. Ey Ğanī sūbhān
Vāy ulu ḥāḳan
Gönlümde canān
Sensin efendim

11. Hüsni-i cemāli
Şān-ı kemāli
Hiç yok mişāi
Sensin efendim

12. Luṭf eyle bana
Varayım sana
Gönlümde Mevlā
Sensin efendim

13. Eyleme şūri

Cennetde hūri
Gönlümüñ nūrı
Sensin efendim

14. Hāmdiyā ‘āṭā
Eyle māhliḳā
Şadrimde şafā
Sensin efendim

15. Her derde devā
Ḳıl Ğanī Mevlā
Hem şān-ı a‘lā
Sensin efendim

207a

363

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā senden dil enver ṭūti ḥandān isterim
Fazl-ı rahmīñdan Kerīmā ‘ālī vicdān isterim
Ḳıl tecellī nūr-ı ‘aşkıñla vişāl ḥüb cemāl
Vuşlatıñla her nefes cānımda cānān isterim
2. Muḳtedirsin Ḳādir ü Ḳayyūm dile ‘aşḳ-ı hevā
Luṭf u iḥsān et kerem kānı ‘azīzim māsiivā
Süpürüp çıksun gönül levḥinde ḳaldun ḥüb liḳā
Bülbül āsā güllerde gāyetle rüşen isterim
3. Ḳüb cemālīñden beni dūr etme dildār el-āmān
Yalvarub yanmaḳdayım luṭf eyle gülzār el-āmān
Sen Ğanīsın cürmüm ‘afv eyle Ğaffār el-āmān
Her nefes her dem seniñ fazlīñdan iḥsān isterim

4. Cām-ı ‘aşkıñla beni mest-i müdām et yā Ğanī
Rüz u şeb şevkiñle hayrān eyle bulayım seni
Ğayrıya ver şāh-ı ‘ālem māl-ı dünyāyı deni
Hamdiyām senden ser-ā-pā sırr-ı sübhān isterim

207b

364

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā senden ‘ināyetle hidāyet isterim
Baħr-ı fazlıñdan kerem kāmı sa‘ādet isterim
Tāc-ı ‘izzet nūr-ı hil‘at kıl ‘ināyet yā Ğanī
Nūr-ı elṭāfıñla ey dildār velāyet isterim
2. Cām-ı ‘aşkın şun kerem kāmı dile nūr-ı nevā
Luṭf u ihsān kıl hümā siretlü murğ-ı dil devā
Bulduğu müddet cemāl māh-ı tābān hūb liḳā
Vuşlatıñ rāhında elṭāf-ı kerāmet isterim
3. ‘Āşiyem ‘işyānımı ‘afv eyle Ğaffārü’l zünüb
Raħmetiñ deryāsına ğarḳ eyle Settārü’l-uyüb
Perr ü bal idem sana kām-ı kerem herdem dönüb
Eyle ihsān el-āmān senden ‘atāfet isterim
4. Biñ bir ismiñ hürmetine kıl beni ‘aşk-ı cemāl
Şāh risālet ‘aşkına bulam vişāl hem hüsni-ı hāl
Sen naşīb eyle kerem kāmı efendim gönlüm al
Bir ğarīb üftādeyim senden ‘ināyet isterim

208a

5. Sen Ğanīsin şāh-ı ‘ālem senden elbet isterim
Luţf u iĥsān et bana bir kāse şerbet isterim
Baĥr-ı faẓlıñla dile luţf eyle rıf‘at isterim
Kıl ‘aţā şāh-ı risāletden şefā‘at isterim
6. Raĥmetiñ deryāsı bul şāh-ı beķā raĥm et bana
Maġfıret kıl cürmümü ‘afv et günāhım māhlikā
Hem rızā-yı pākini eyle ‘ināyet kıl ‘aţā
Eyle tevfiķiñ refiķ ‘aşķ-ı şadāķat isterim
7. Kird-gār’ım kuvvet-i ķudsiyye iĥsān et dile
Her kimi kılam nazar ol ‘aşķ ile girsün yola
Zātıña ‘aşıķ dil olsun baķmayub şāĝa şola
Aķdarub döndürmege feyz-i liyāķat isterim
8. Ğamdiyā miskīn ĝarīb mücrim günāh yā Ğafūr
Baĥr-ı faẓlıñdan beni eyle bu yolda şāh Ğayūr
Şāh-ı ‘ālem zümre-yi ‘uşşāķ içinden etme dur
Dü cihānda zāhir ü bāţın zerafet isterim

208b

365

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Māsivā efķārımı terk et seni arar ölüm
Vaķtiñi gözler ‘uyūnuñdan yaķın irer ölüm
Dār-ı dünyā iştiĝali hiç vefā vermez sana
Cism ü cāniñ perdesinden oķ gibi girer ölüm
2. Cümle nāse ‘ādet olmuşdur ezelden ĝafleti
Tırmayub terk et başıret özde dil bu ‘izzeti
Zillete tebdil ider taķdīri gör her fırsatı
Aşla fevt etme Ğudāya er seni şorar ölüm

3. Sen Hüdāya vāşıl ol tevhīd ile her rüz-ı şeb
‘Aşq-ı rehber et haqīkat hamrını eyle taleb
Mağfiret eyler Ğafūr ğufrānı bul vecd-i tarab
Kıl Hüdānıñ ‘aşqına çok işine yarar ölüm
4. Hāmdiyā hazır olub efkār-ı hūya murğ-ı rūh
Perr ü bāl eyler huzūr-ı hazreti nūr-ı beduh
Yeniden bulur hayāt-ı cāvidān ey ibn-i Nūh
Sırr-ı ekber ölmeden öñ ol sana durur ölüm

209a

366

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Nasihatdır murādım ba‘zı inkār eylemek bilmem
Bihamdillāh fesāde meyl-i efkār eylemek bilmem
Teşekkürden hezārān ‘ācizim her ni‘met-i ‘azmā
Hüdā’dan dā’imā evşāf aġyār eylemek bilmem
2. ‘İnāyet hem hidāyet zāt-ı Haqq’dan hiç edeb bilmem
Gönül ‘aşık Hüdāya ‘ilm-i a‘māle ‘āceb bilmem
Şıgındım zāt-ı Haqqa hayr u şer andan sebep bilmem
Hemān efkārım Allāh terk-i dildār eylemek bilmem
3. Ğanīsın Kird-gār’ım ‘aşq-ı şevkiñle müdām eyle
Velī virāne-yi ma‘mūr idüb ‘aşqa imām eyle
Hemān leyl-i nehārım hamr-ı şerbet nüş-ı cām eyle
Sivāya iltifāt etmekde çok zār eylemek bilmem
4. Kifāf ister bu Hāmdı ğayrı şöhret istemem Mevlā
Velīler zümresinden şād-ı handān eyle ey şāh

Kerem kāmı ‘atā ihsān seniñdir ey şeh-i zībā
Bana ‘aşkıñ ‘atā kııl gayrı eṭvār eylemek bilmem

209b

367

Fe‘ilātün/Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilün

1. Bilemem bende nedir baht-ı bed eṭvār bilemem
Bilemem bende nedir ḥālîmi izhār bilemem
Her taraf bağılu bana maḳşadı aṣlā bulamam
Bilemem bende nedir zülmet-i efkār bilemem
2. Kerem et kân-ı vefā gönümi rüşâne yetiş
İktidārım yok efendim bana ihsâne yetiş
Bilürüm ḥāzır-ı nāzırsın ‘azîz câne yetiş
Bilemem bende nedir gaflet-i dildār bilemem
3. Uyarub eyle tecellî kıluna raḥm-ı ‘atā
Kıl efendim bana sen ‘aşkıñla şevkiñ ā şehā
Bulayım baḥr-ı ‘ināyetle seni şāh-ı beḳā
Bulamam levḥ-i dil envārına gülzār bilemem
4. Nūr-ı mirāt dili eyle mücellā Ğanî şāh
Ḥamdî gāfil kııl kılunu eyleyüb āgāh ā İlah
Baḥr-ı faẓlıñla sana ac yolunu cürm-i günāh
Maḥv olub şād olsa dilde bir envār bilemem

210a

368

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Fe‘ülün

1. Beni benden şorub ağlatma beni hiç gülemem
Baḥr-ı faẓlıñla ‘atā eyle bana yol bulamam

O şehensāhı bağışla suçumu luṭfu laṭīf
Açıyor her yolunu ğayrı bir efkār dilemem

2. Hācı Bektāş-ı Velī pīrim elinden bana cām
Tolu şun cām-ı cemālīñ Ğanī şāhım kıl imām
Hemān agah olsa ihvān-ı ‘azīz hāşs u ‘avām
Anlara etme ‘azāb çeşmimi nemden silemem
3. Ağladım tāb-ı deher ümmet-i Aḥmedler için
Yalvarub zār ideyim himmet-i Muḥammed<ler> için
Raḥmet et nūr-ı na‘īm ṭālī‘ mes‘ūdlar için
Raḥm-ı luṭf eyle şehā yoḥsa kimi maḳşūd alamam
4. Hāmdiyā nūr-ı leṭāfetle cümle cāmını şun
‘Aşq-ı şevkiñle muḥabbet kılayım şāh dün ü gün
Baḥr-ı fazlıñla beni kām-ı kerem etme zebūn
Meded olmazsa bana ‘aşkıyla kāmil olamam

210b

369

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ey gönül gel cekme dünyāda mihnetden ğam elem
Rabṭ-ı ḳalb et zāt-ı Hāḳḳa her umurında ḳalem
Ne ki yazdı emr-i Hāḳḳ ile ḥabībiñ üstüne
Oliser ḥayr u şerri ğayra verme merhem
2. Hālıḳa ḥamd eyleyüb dil şehrinı ‘aşq-ı ḥulūş
Toldurub tevḥīde cāndan çalışub her bir ḥūşūş
Hāḳḳa rāci‘ neyler ise ol bilür söz etme şūş
Tırma tevḥīd ile Alah ‘aşkına ey Hāḳḳa fem
3. Hāḳḳa sor ‘āşıḳların ‘aşq ehline iḥsān ider

‘Ārifān-ı şādıkānı hūb sevüb mihmān ider
 ‘Aşk-ı şıdkıyla sülük idenleri sulţān ider
 İki ‘ālemde ‘azīz ol şevk-i Hakkla çekme ğam

4. Hāmdiyā’ya kıl hidāyet yā Ğanī Perverd-gār
 Baħr-ı faẓlıñla ‘atā kıl nūr-ı ‘aşkın Kird-gār
 Feth-i bāb et vuşlatıñ rāhında Ğanī gül‘azār
 Levh-i dil şehrinde sırr-ı nūrı göster dem-be-dem

211a

370

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā luţf et seniñ faẓlıñdan ihsān isterim
 Her nefes her dem cemāliñ şevkin ‘ummān isterim
 Dertli dil tırmaz niyāz eyler seni şahib ‘atā
 Bilür iken şāh-ı ‘ālem nūr-ı ğufrān isterim
2. Ta‘n ider zāhid bana çok söyleme efsāne söz
 Der velākin luţf u ihsāne toyar mı aç bu göz
 Neyleyem yok ‘ilm-i a‘māl defterimde kārā yüz
 ‘Abd-i ‘āciz bir kulum kullūķda her ān isterim
3. Sen Ğanīsın Kird-gār’ım ‘aşk-ı nūruñ kıl ‘atā
 Şun cemāliñ cāmını eyle kamu derde devā
 Levh-i dilden sev yorulub çıksın hevā-yı māsivā
 Şehr-i dilde şāh-ı ‘ālem nūr-ı sübhān isterim
4. Her günāhım baħş idüb tāc-ı sa‘ādet başıma
 Luţf u ihsān et Laţīfā hem diger kardaşıma
 Hāmdiyādır sen Ğanī sübhāna Hakk yoldaşım
 Rāhm-ı luţf eyle Kerīmā nūr-ı vicdān isterim

211b

371

Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilātün/ Fe‘ilün

1. Bilemem bende nedir ğaflet-i nisyān bilemem
Bilemem bende nedir keşret-i ‘ișyān bilemem
Bilürüm cürm-i günāh baħrına daldım bilürüm
Bilemem baħt-ı siyāhım nedir olan bilemem
2. Şıķılıb mihnet-i ğam leşkerine āh iderim
Yañılıb nefs-i hevā menzīline çok giderim
Bilemem n’itdigimi ‘ahd-i vefāyı güderim
Bilemem şon ucu bu emr ile fermān bilemem
3. Şaşırub kaldım ‘aceb destimi sultān ala mı
Raħm idüb bendesine yüzlerimi bir güle mi
‘Afv edüb suçlarımı defterim ol şāh sile mi
Meded ey Hādī bana derdime dermān bilemem
4. Ħamdīniñ cürm-i günāh defterini tãĝ çekemez
Mücrimim yüzlerime kimseler aşla baķamaz
Kesmezem raħmetini bul şāh-ı kerīm yıķamaz
Kıyamaz kullarına kıla mı iħsān bilemem

212a

372

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün/ Fā‘ilün

1. ‘Abd-i ‘āciz bir kulum Ħaķķ’dan hidāyet isterim
Boynum egri bābına ‘āli ‘ināyet isterim
Zahidā ta‘n etme ol şāh-ı kerīm āndan ‘aķā

Dilerim her dem dü ‘âlemde selâmet isterim

2. Ğayrıya yalvarmam artık muhtedir Hakk zü'l-Celâl
Bâbına sâ'il dilenci kıluyam hüsni cemâl
'Aşkına hamr-ı hakîkat şunub eyler ol vişâl
Neyleyem Ğayrı kemâl 'aşk-ı hâlât isterim
3. Hâlîme haldâş o şâh-ı 'âlem bilür her derdimi
Ğayrı kimse bilmez aşla ol Ğanî bulur meni
Luţf ile ihsân iden oldur kamuya hem Ğanî
Zi keremden nür-ı sırrı hem velâyet isterim
4. İstemek hâcet degil lâkin budur 'âdet Hudâ
Kulunuñ hem isteyüb ağladığın ister beķâ
Mülkünü ihsân için ağlatdığı ey zâhidâ
Hamdiyâm şâh Muştafâdan çok şefâ'at isterim

212b

373

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

1. Cürm-i 'işyân keşretiyle ağlar iñler gülemem
Vaķt olur bu cezbe ile kendi kendim bulamam
Daħl eder zâhid beni her vaķt bir olsun deyü
Vaķt olur kim gice ile gündüzümü bilemem
2. Vaķt olur bir hâl gelür çarħ-ı zemîn ağlar bana
Tuţulur nuţkum hikâyet idemem hârf-ı beķâ
Vaķt olur bülbül gibi handân idüb şevķ-i şafâ
Serpilür şadrıma bâĝ-ı meydân maķşüd dilemem
3. Vaķt olur nâz-ı niyâzım keşretinden 'âcizim
Vaķt olur miskîn ĝarîb mür megesden nâ-cîzim

Vaqt olur nefs-i hevānīñ mihnetinden tā‘cīzim²⁰¹
 Vaqt olur efgānıyla çeşmimde yāş silemem

4. Vaqt olur hamd eylerim her ni‘met dünyāya men
 Vaqt olur şükründen ‘āciz olurum ‘uqbāya men
 Vaqt olur bu Ḥamdiyā’ya olurum hem-sāye men
 Vaqt olur maqşūda toğrulub güzelce gülemem

213a

374

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Niçün kırtulmadım bilmem cihānda boşboğazlıqdan
 ‘Aceb kırtulayım Mevlāya her dem dil nevāzlıqdan
 Beni ta‘n etme zāhid söyledin kimdir anı fikr et
 Nice vazgeçerim manzūm ile maḥbūb mecāzlıqdan
2. Derūnum Ḥaqq bilür yalvarmadan ğayrı ‘ilācım yok
 ‘İlim bilmem ‘amel velī şālim mizācım yok
 Cihānda istirāḥat idecek eglenecek tācım yok
 Geçer mi ‘aşıkānı ḥāl ile bu kār-sāzlıqdan
3. Ğarībim ğurbet elde miskīnim luṭf u ‘ināyetden
 Ümīdim kesmezem şāh Kird-ġar’ım her hidāyetden
 Diler dil dem-be-dem tāc-ı şafā nūr-ı velāyetden
 Ḥudā iḥsān ider kār-ı keremdir çoğu özlükden
4. Ğarīb bī-çāre Ḥamdi der-be-der ğāfil bilür bilmez
 Hemān söyler kuşürın ‘afv ider ma‘būdı söz almaz
 Ḥulūş-ı ‘aşkıñı gönülüm diler maqşūdı gerü qalmaz
 Geçür yā Rabbenā bu ğāfili her bi namāzlıqdan

²⁰¹ ta‘cīz: Yazmada kelime “tāciz” şeklinde yazılmıştır.

213b

375

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Hüdāvendā ġarīb-i bī-çāreyim sen dest-ğīrimsin
Meded senden kerem senden Naşirimsin Başīrimsin
Risālet tahtınıñ şāh-ı hümayūn 'aşkına yā Rab
Mu'īn ol çeşm-i vicdānımda bir nūr-ı keşīrimsin
2. Günāhkārim günāhım çokluğundan baħr-ı zulmetde
Buñaldım kaldım ey dost hüzn-i hasretle bu ġurbetde
Nigārim yok mu nuşret baħr-ı fazlıñdan bu mihnetde
Hāzīnim hasteyim her bir nefesde sen Hābīrimsin
3. Erenler evliyālar ħürmetine 'afv-ı iħsān et
Raħīmā raħmetiñ deryāsına ġārķ eyle dermān et
Bağışladım ħabīb-i Kibriyāya diyü fermān et
Efendim pādişāhım şemi' dil levħ-i münīrimsin
4. Dilā lāyık degil iħsān-ı elçāfa dil efkārım
Kerem bābın ġüşād et Rabbenā fazlıñla ħünkārım
Kuluñ nesi olur varlıkda lā-şey nazm-ı eş'ārım
Niyāz eyler dem-ā-dem pādişāhım dil emīrim sensin
5. Cināniñla cemāliñ şem' nūrın dilde rüşen et
Nigārim dil-figārım Kird-ğār'ım luţf u iħsān et

214a

Hidāyet kıl seniñ 'aşkıñla çeşmim yāşın 'ummān et
Bilürüm raħm-ı ġālīb pādişāhım bī-nażīrimsin

6. Bu Hāmdi kulum şād eyle bu rāh-ı ħaķıķatden

Uyandır baħr-ı fażlıñla kamu erkān-ı şıfatdan
 ‘Azīzim şāh risālet ‘aşķına kırtar bu zulmetden
 Ĥudāyā Kādir ü Kāyyūm ‘azimü’l şan Kebīrimsin

376

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Ĥudāvendā Ġanī şāh-ı kerīm ‘ālem Ġanī şāhsın
 Şerīkiñ yok naziriñ yok²⁰²‘ azimü’ş-şānsın Allāhsın
 Kamu derdiñ devāsı senden artık ġayrıdan gelmez
 Kerem kānı bilürüm levħ-i dilde sırı agāhsın
2. Kıpandım baħr-ı zulmetde buñaldım artık inşāf et
 Raħīmā raħmetiñ deryāsı vasi‘ nūr-ı elťāf et
 Kūlūbum şehrine bir kez tecellī eyle inşāf et
 Fünūn-ı ‘aşķ ile ‘uşşāk ihsān şāhib-i māhsın
3. Bu Ĥamdi kıulunı cām-ı cemāliñden cüdā kıılma
 Ġünāhkār diyü şāhım nār-ı düzāķ sezā kıılma
 Niyāzım bu şehenşāh-ı cihān ‘afv et fedā kıılma
 Bu ‘abd-i ‘ācizi kān-ı kerem şāh üstüne şāhsın

214b

377

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şāhım seniñ luťfun Ġanī
 Mużťarlıġım bilmem neden
 ‘Ālemsin bilürüm seni
 Muħtāc sana hep dil beden

²⁰² Bkz. İktibaslar:7.

2. Fazlı kerem senden olur
Luṭfu na‘īm senden olur
Her ğam elem senden olur
Senden gelür gelüb giden
3. Luṭf et bana ey pādişāh
Kān-ı kerem ‘ālem-penāh
İşim gücüm fiğān u vāh
Her şeyleri sensin iden
4. Luṭf u‘aṭādır her işin
Leyl-i nehār yāzın kışın
Her kұлuna peşin peşin
‘Aṭā kılarınsın ölmeden
5. Bir dāneniñ biñ ... var
Oldu cihān bāşıma kār
Raḥm et bana Perverd-gār
Rūyumda güller şolmadan
6. Ben bir ğarīb bī-çāreyim
‘Aşkınla ḥüb āvāreyim
Ac yolum sana varayım
‘Azrā’il cānım almadan
7. İhtiyācım her dem sana
Luṭf et bana yā Rabbenā
Vişāliñi sen kıl ‘aṭā
‘Aduniñ mekri gelmeden
8. Cām-ı cemāliñden beni
Kandır Ḥudā sensin Ğanī

Dem-be-dem göreyim seni
Hāricde kimse görmeden

9. Hāmdî kılun miskīn garīb
Gülşeniñde bir ‘andelīb
Her derdine sen ol şabīb
Tenim türābın bulmadan

215a

378

Mef‘ülü / Mefā‘ilü/ Mefā‘ilü/ Fe‘ülün

1. Kūrtar beni yā Rab cihānīñ eleminden
Dil yandı kerem kāmı ‘adunīñ bu ğamından
Raḥm eyle şeḥeşāh-ı cihān luṭf u kerem kııl
Uşandı göñül tāleb-i dūnyā semtinden
2. Şun cām-ı cemīl vaḥdete çek ‘abd-i ḥaḳīri
Ac yollarımı sana giden ‘aşkıyla pīri
Göster bana ey kām-ı kerem nūr-ı münīri
‘Āciz ḳoyma her bir fażılānīñ ḳaleminden
3. Kūrtar ḳamu ihvānı tarīḳ ehlini ğamdan
Göster yüziñü şān-ı güzel maṭlab senden
Her ān olānīñ rüyımı güldür semtinden
Sen eyle ḥalāş nefsimiziñ her zūlmetinden
4. Bu Hāmdî ḳuluñ cümleten ihvāna du‘acı
Her dertlerine kām-ı kerem sen kııl ‘ilācı
Her birlerimiz rāh-ı Hūdāda olsa nāci
Ayırma bizi şāh-ı Resūluñ ‘ilminden

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Hādīyā güldür bizi ağıyar bize hiç gülmeden

215b

Raḥm-ı luṭf et pādīşāhım hışm ile dökülmeden
 Raḥmetiñ deryāsına garḫ eyle cürmüm cümlesin
 Mağfiret kıl baḥr-ı faẓlıñla ‘azīzim ölmeden

2. Şāh-ı ‘ālem sen Ğanī Ğaffār Ğafūr şān-ı ‘azīm
 Bir Ḥudāsın *lā-şerīk ü lā-naẓīr*²⁰³ ‘ālī kerīm
 Luṭf u iḥsān et bize faẓlıñla he nūr-ı na‘īm
 Dileriz senden ser-ā-pā bāğ-ı ḥüsnüm şolmadan
3. Şun cemāliñ cāmını iḥsān seniñ gufrān seniñ
 Raḥm-ı luṭf et şāh-ı ‘ālem kul seniñ fermān seniñ
 Sen Ğanīsın Kird-gār’ım dert seniñ dermān seniñ
 Dertli dil dermānı diler senden bir ağıyar bilmeden
4. ‘Aşkıyla güldür beni şevkiñle doldur yā Ğanī
 Māsivā efkārını terk eyleyüb bulam seni
 İhtiyācla leşker-i gam senden ayırdı meni
 Anıñ için keşret-i efğān kılar yāñılmadan
5. Ḥamdiyā miskīn günāhkār der-be-der senden taleb
 Eyerim maḫşūdım manzūm eyle her rüz u şeb
 Cām-ı ‘aşkıñla beni memnūn-ı mesrūr eyle Rab
 Sen seni bildir bana cām-ı ecelden gelmeden²⁰⁴

²⁰³ Bkz. İktibaslar:7.

²⁰⁴ Manzumenin sonuna iki dize yazılmıştır:
 “Sen seni bildir bana cām-ı ecel cān ölmeden
 Kārbānı menzil-i maḫşūd gerüye ḫalmadan”

216a

380

11'li Hece Ölçüsü

1. Şu yalan dünyāda şansım yok diyü
Ġam çekme ey mümin Hāķķ seniñ olsun
Buñalub oturma ġamım çok diyü
Ġayretle kendiñe baķ seniñ olsun
2. Dāmene tutulduñ çarh-ı ġaddārıñ
Nefs-i zebūn²⁰⁵ olub qalmadı vārıñ
Levh-i dil şehrinde var mı nigārıñ
Var ise turma yān ‘aşķ senin olsun
3. Murādın dünyāda yiyüb hem içmek
Hem giyüb kuşanub hüsn-i zan kocamaķ
Bunlara hırş iden bulur uçmāķ
Her milletiñ kārı çok seniñ olsun
4. Hele Hāķķ sevmedi nefse uyanı
Nefse kul olanıñ şāġ degil cānı
Nefsiñ taķķir iden bulur cānānı
Dü cihānda yüzü āķ seniñ olsun
5. Şevķ deyü Hūdāyı bulmayadırlar
Toġru yola cāndan gelmeyedirler
Kāmilleriñ göñlün almayadırlar
Alursuñ ol mesned çāķ seniñ olsun
6. Şıdkıyla elin tut nefs-i kāmiliñ
‘İlmiyle ā‘mālı Hāķķa şāmiliñ

²⁰⁵ zebūn: Yazmada zebūn olarak yazılmıştır.

Ꞑoçsun renc eyleyüb rûh İsmâ'iliñ
Cism ü cânıñ 'aşka yâk seniñ olsun

7. Düşün kâmilleri nasıl geçmişler
'Aşk şarâbın kâna kâna içmişler
Ꞑanadlanub Hakkâ togru uçmuşlar
Şular gibi çağla âk seniñ olsun

8. Nefs-i şümuñ şiddetiniñ zulmeti
Ꞑaplamış vücuduñ her yer mihneti

216b

Sen kendiñe şâtun aldın 'illeti
Ꞑanda kemân kiriş ok seniñ olsun

9. Şerî 'at tarîkat hakîkat Hakkdır
Naqs-ı havâtır def' idüb yaq dur
Velâyete kâdem başana çok sor
Şevk-i muhâbbetle fark seniñ olsun

10. Dimekdir dünyâda ten zevâl bulur
Rûh-ı mücerredi bilen hâş olur
Ꞑamu varçalardan ol hılâs olur
Hem üçler yediler kırk seniñ olsun

11. Hamdiyâ gâfletten uyanda çalış
'Aşk-ı muhâbbetle boyanda çalış
Bu yolda mihnete tayanda çalış
Raḥmet deryâsına garq senin olsun

381

11'li Hece Ölçüsü

1. Murğ-ı dil rûhı nūr-ı cinān
Perr eyledin bir ihvān-ı din
Vaķıfı'ı hāl idi sırr-ı nihāna
Zıkr-i sübhānıyla ol *hakk'e'l yakīn*²⁰⁶
2. Vuşlat naşīb ide cenāb-ı Hudā
Rū'yet mesnedini eyleye a'tā
Raḥmet-i baḥrına ğarķ-ı Mevlā
Mu'īn olsun aña Rabü'l 'ālemīn
3. Tāriķat-ı Nakşibendi sülükı
Velīler zümresi şāh-ı mülükı
Mevlāsı 'abd-i hāş 'āşık kuluñı
'Afv ider ḥākān-ı ḥālīķ-ı mu'īn
4. Ruḥuna şād olsun cenāb-ı Mevlā
Şāh risālet şefi' olsun ol cāna
Cemāl-i canāne vuşlat şāhā
Müyesser eylesün hem *'ayne'l yakīn*²⁰⁷
5. Yevmü'l işneyn māh-ı Muḥarremde ol
İrtihāl dār-ı beķāya vuşul
Ḥamdiyā tāriḫi billāh Ğayūr
Biñ ikiyüz seksen beş idi kırķ sin

217a

²⁰⁶ Bkz. İktibaslar:5

²⁰⁷ Bkz.İktibaslar:4.

382

5'li Hece Ölçüsü

1. Gönülde birlik
Bir güzel dirlik
Ne lazım varlık
Geç bu hevâdan
2. Ey gönül sana
Söylerim hümâ
Tut sözüm ama
Zikr et hemân
3. Turmayub çalış
Yan tutuş alış
Haqq ile buluş
Ol hüsni buluş
4. Gel mâsivâya
Uyma hevâya
Şarıl Hudâya
Dil cân ile ten
5. Ol Haqqâ dervîş
Eylegil teftiş
Tut bir eyü iş
Geç mâ-i menden
6. Ğaffârı zikr et
Settârı fikr et
Helâka şükr et
Al pendî benden

7. Sanadır sözü
 Ey benim özüm
 Gel iki gözüm
 Söz tut bu fenden

8. Şāh Kird-gār'ım
 Perverd-gārım
 Dilde nigārım
 Geçer mi senden

9. İstersen incit
 Neylersen var et
 Cismimi er et
 Korkmazam andan

10. Korkarım senden
 Vazgeçme benden
 Ey hüsn-i ahsen
 Geçerim cāndan

11. Hüsni cemāliñ
 Her bir kemāliñ
 Cāh-ı vişāliñ
 Çıkar mı dilden

12. 'Aşkın şarābın
 Şun şāf ābın
 Kaldır niķābın
 Bu yüzüm elden

13. Ey şāh-ı Kerīm
 Vāy şān-ı 'Azīm
 Raḥmān-ı Raḥīm

Gönlümü gülden

14. Ayırma Hādī

Sen kıl imdādı

Ƙarib feryādı

Dil oldu efgem

15. Gizlenme sırda

Çekübde perde

Ħamdi bu derde

Düşdü ezelden

16. ‘Āşık kaçır mı

‘Anber saçır mı

Göñül geçer mi

Böyle güzelden

217b

383

11’li Hece Ölçüsü

1. Neme neşelenüb neme güleyim
Ben bir abd-i ‘āciz miskīn köleyim
Gūşe-i vahdetde maqşūd dileyim
Cenāb-ı Ħudānīn ‘inayetinden
2. Bir baħr-ı zulmetde kapandım kaldım
Fitne-yi māsivāda ne vefā buldum
Ħüzn-i elem ile şararub soldum
Ümīdim kesmeyüb hidāyetinden
3. Şekvāya gidemem ayağım bağlu
İfşāyı rāz etmem yüregim tağlu

Himmetin yetişdir ey pirim o memlū
Erenler zümresi kerāmetinden

4. Dil hāzīn murāda yetmedi gitdi
Sırrını temāşā etmedi gitdi
Cihānda bir işim bitmedi gitdi
Dünyā ve āhīret sa‘ādetinden
5. Kabāhat nefsimiñ kime söyleyem
Şaşırdım yā Allāh nasıl eyleyem
Arayam söyleyem seni toylayam
Dertleriñ dermānı delāletinden
6. Bī-çāreyim kıldım dil yāne yāne
Nasıl versem bilmem ulu divāne
Levh-i dil şehrinde hüsn-i cānāne
Vāşıl olmağ diler selāmetinden
7. Pīrim ‘Abdülkādīr Geylāni Bağdād
İlinde sākīndir nūr-ı dil ābād
Bu ‘abd-i ‘ācize sen eyle imdād
Yetiş bana sırr-ı velāyetinden
8. Hāndiyā bu gāflet başda var iken
Yüregime batır bir acı diken
Ĝam yükü gönlüme eyledi mekān
Merhem et Hādīyā ‘aṭāfetinden

384

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. El-amān ey dertli dil dermānı Loḳmān el-amān
El-amān ey merdleriñ ḥāḳān-ı Sübhān el-amān
Enbiyālar evliyālar 'aşḳına dil şehrini
Nūriyla ma'mūr edüb sen eyle rüşen el-amān
2. Baḥr-ı zūlmete ğariḳ oldum meded senden 'aṭā
Bir tecellī ḳıl kerem kānı efendim māhliḳā
Cism ü ten hem mā-i men efkārını dilden cüdā
Ḳıl seniñ 'aşḳıñ bana luṭf eyle iḥsān el-amān
3. Ceri' cām-ı cemāliñ şun kerem kānı laṭīf
Her cihetle şāh-ı 'ālem levḥ-i dil şehrini nazīf
Ḳıl nevā nūr-ı leṭāfet mazḥarı şāh-ı zarīf
Olsa memnūn bir tükenmez nūruñ 'ummān el-āmān
4. Ḥamdiyā lāyık degil iḥsāne ey kān-ı kerem
Baḥr-ı faẓlıñla 'aṭā ḳıl her murādım dem-be-dem
Feth-i bāb et sen Ğanī Raḥmān Raḥīmsin lā cürm
Senden artık Tañrı yoḳ vallāh Yezdān el-amān

218b

385

Fā'ilātün/ Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Devlet-i dünyā diriġā sem-i katilden şaḳın
'İzzet-i 'uḳbāya vāşıl ol ve kāhilden şaḳın
2. 'Aşḳ-ı yār ol ey gönül şebbāzı murġ-ı perr ü bāl
Eyle yāre bāġ-ı gülşeninde her gülden şaḳın

3. Fāzılāne pür hüner olub ‘amelde hālîş ol
Zikre ğayret kılasın rāh içre cāhılden şaşın
4. Şehr-i dilde şemi‘ nūra cān atub var ‘āşık ol
Mest-i müstağrāk ol cānān ‘aşkına kıyldan şaşın
5. Bir piyāle nüş idüb cānān ilinden ‘aşk ile
Terk-i ender terki terk emmāre kıyldan şaşın
6. Sırrını setr eyleyüb ez kân-ı dil Hakk ‘aşkına
Ağlayub inle rızā-yı pāk için ilden şaşın
7. Māsivā efkārını dilden süpür sil şevk ile
Rüz şeb hāndān olub efkār ile seylden şaşın
8. Cezbe-yi Raḥmān bul havf etme Ḥamdi ‘āşık ol
Rabṭ-ı kalb eyle Ḥudāya zulmeti dilden şaşın

219a

386

11’li Hece Ölçüsü

1. Ḥudāvendā beni bu hālde koyma
Geçür ‘aşkıñ cām-ı cümlesin şun
Hem kıyl u kāl eyle cidālde koyma
‘Aşkın şarābıyla eylegil mecnūn
2. Nār-ı firākıña yanmağ isterim
Şarāb-ı ‘aşkına kanmağ isterim
Ğayrıdan kesilüb dönmeğ isterim
Şevk-i muḥabbetle eyle zi fūnūn

3. Şalāhiyet naşīb et şerī'atden
Feyz-yāb eyleyüb her tarīkatden
Sen behre-yāb eyle ol haķīkatden
'Aşķıñla 'aķlımı eyleyüb cünün
4. Mağfıret eyleyüb cürm-i günāhım
Luţf u 'ināyet ķıl efendim şāhım
Raħm-ı ğālīb sensin 'ālem-penāhım
'Afv eyle hürmet hāliyle mim u nün
5. Ħamdiyāyı 'aşķın derdine düşür
Şevķ ile muħabbet sana yakışur
Bu emr-i fermānı luţf buyur
Levh-i dil şehrıne ey nür-ı 'uyün

387

11'li Hece Ölçüsü

1. 'Aşķ-ı muħabbetle cām-ı cemālīñ
Baħr-ı fażlıñla eyle şun Ğanī mennan
Luţf u 'ināyet ķıl cāh-ı kemālīñ
Murğ-ı dil gülşende eyleye ħandān
2. Sen kerem kånısın dil pādişāhım
Luţf u 'ināyet ķıl 'ālem-penāhım
Mağfıret ķıl cürmüm cümle günāhım
Ķapuñda rüz şeb eylerim efgān
3. Ħamdiyā kån ağlar ya Raħīm senden
Neden taleb eyler cān ile tenden

219b

'Aşķ-ı muħabbetiñ kesmeyüb benden
Vişālīñ cāmını sen eyle iħsān

388

11'li Hece Ölçüsü

1. Şakıyā şerbet-i şifāhāneden
Toldurub 'ālī seḫāvetinden
Hādīyā 'izzet-i şafāhāneden
Luṭf u 'ināyet kı̄l ḫalāvetinden
2. Teşne dilim arzū kı̄lar niḫābı
Luṭf u 'ināyet kı̄l sen bu şafāyı
Mu'īn et Hādīyā şāh Muştafāyı
Dil teşne bāb olsun leṭāfetinden
3. Bu ḫazīn gönlümü ḫüsn-i cemālīñ
Şād-ı memnūn olsun cāh-ı vişālīñ
Be Ḥaḫḫ-ı ḫürmet mīm ile dālīñ
Can-ı cānānı bulsun 'ināyetinden
4. Kān-ı kerem sensin ey Ḥayy u bāḫi
Muḫabbet şerbetin şun bana sākı
Levh-i dil şehrinten ḫaldır firāḫı
Feth-i bāb eyleyüb selāmetinden
5. Teşne dil 'aṭāşān-ı şarāb 'aşḫā
Gerekmez Hādīyā 'aşḫından başḫa
Cemālīñ cāmını nūş idüb teşne
Gelür dertlü dile velāyetinden
6. Be Ḥaḫḫ-ı ḫürmet şāh-ı risālet
'İnāyet kı̄l dile nūr-ı sa'ādet
Şāh-ı risāletden her bir ḫalāvet
'Aṭā kı̄l Rabbenā necābetinden

7. Ğurbet eyledi ğarīb Ğamdi vişāle
 Da'im arzū kılar ey şān-ı 'ālī
 Baħr-ı gerekmeden ħüsn-i cemālī
 Baħş eyle Hādīyā hidāyetinden

220a

389

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Ğudāvendā bugün sin-i elli dört mäh-ı şefer tábān
 Şalāḫiyet naşīb et 'abd-i 'āciz ḫuluñam iḫsān
 Diler dil derdi mihnet kesretinden kırtar ey şahım
 Ḥabīb-i Kibriyānıñ 'aşkına luḫ eyle yā Sübhān
2. Za'if hem naḫif şāh-ı 'ālem luḫ u iḫsān et
 Dü 'alemde 'azizim zülfiḫarım kāmīl insan et
 Velī virānemi nūr-ı cemālīñ eyle rüşān et
 'Anāşır²⁰⁸dan çıkar 'aşkıñla yansun cism- ten her ān
3. Rızāyım nār-ı 'aşkıñla yanuben olayım büryān
 Ne lāzım mā-i menle şöhret şān şehvet nısvān
 Fırākıñ şerbetiyle 'aşq elinden olayım sekrān
 Olam sırr-ı nihānda ħüsn-i mäh-pārīñla kııl ḫayrān
4. N'olur Ğamdi ḫuluñ 'aşq-ı ħümāyūnda şād olsa
 Çerāğ et baħr-ı fazlīñla dem-ā-dem bir murād olsa
 Fünün-ı 'aşq içinde 'ilmiyānıñ ismi yād olsa
 Ḥabībīñ şāh risālet daḫı memnün şād olur elān

220b

²⁰⁸ 'anāşır: Yazmada "anāşır" şeklinde yazılmıştır.

390

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün

1. Hudāvende niyāzım bu sana kırtar sefāletden
Hābībīñ 'aşkına sen luţf u ihsān et bu hāletden
Halāş eyle efendim mihnet-i zulmetde muţtarım
Sana ma'lüm ifāde eylemek dağı cehāletden
2. Bugün bir guşe-i zulmetde kıaldım zār-ı giryānım
Penāhım şehr-i dil nūr-ı münīr olsun sa'ādetden
Bu ednā miskīn 'anber-veş cemālīñ bāğ-ı gülşenin
Naşīb et levh-i dil şehrinde bu 'ālī leţāfetden
3. Velī mücrim isen sen Kādir ü Kıyyūmsın ey Mevlā
Mu'īn kııl Hācı Bektāşı Velī sırr-ı velāyetden
Fırāķ-ı 'aşkıña nā'il olub hüsn-i cemālīñden
Naşīb ver şāh-ı 'ālem 'abd-i ednāya şerāfetden
4. Refāyı hāl naşīb olmadı hergiz dār-ı dünyāda
Risālet şāh-ı sultān 'aşkına kırtar ceħāletden
Bu 'abd-i 'āciz ednā Hāmdiyā miskīn diler senden
'İnāyetle hidāyet kırtar artık her ğabāvetden

221a

391

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hudāvendā heveskārım cemālīñ cāmını şun
Kerem kānı gönül kıрма 'atā kııl etme maħzūn
2. Şehenşāh-ı cihān şāh-ı beķāsın şānıñ 'ālī
Raħīmā rahm-ı luţf et her cihetle derdim efzūn

3. Bilürsün 'ālemü'l sırr-ı hikāyet sana ma'lūm
Koca Türkmān bunamış sözüne bakma dün ü gün
4. Gönül 'āşık-ı cism zilletde rahm et pādīşāhım
'Aṭāñı isteyüb geldim kapuña eyle memnūn
5. Günāhkārlıkda yok mişli nazīrim sensin Allāh
'Azīmü'ş-şān 'aṭā sana yaraşur eyle her gün
6. Niyāzım bu bilür iken yine tırılmaz dil enver
Hemān söyler kaba Türkçe meger 'aşkına meftūn
7. Gice gündüz hevātır hiç arām vermez mu'īn ol
'Aceb rahat nedir bilmem efendim şırr-ı kanūn
8. Bu 'abd-i 'āciz ednā Ḥamdiyā'ya 'aşkın ver
Gerekmez ğayrı efkār kov desünler bana mecnūn

221b

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Şāh Kird-gār'ım çeşm-i dil görmek için ağlar bugün
Āh eyleyüb vişālīñe ermek için iñler bugün
Luṭf u kerem kılub velī şād eylesen 'aceb n'olur
Hiç kimse tırılmaz sana olsam 'aşkıñla zi-fünūn
2. Bir kimseniñ yok ḥaddi kim niçün etdiñ bunu deyü
Mümkün degil pādīşāhım ma'mūr etdiñ şunu deyü
Kim der sana Perverd-gār verdin beşi onu deyü
Diyen olursa 'aqlına getürmüşdür cennet-i cünūn

3. Høşdur bana senden gelen firķat elem cezbe hevā
 Gelür dile dem-be-dem neyler gönülde māsivā
 Şāhım seni bulmak için çok isterim nür-ı nevā
 Luţf eyleyüben olmağın koyma yolda zār-ı zebün²⁰⁹

4. Mürşidim Kıuddūsī Baba ‘āşık olub gitdi beķa
 Yurduna ol şāh Muştafā şefi‘ oldu mīm ile nün
 Şah-ı ‘Abdulķādir peder mu‘īn olsun dest-gīrim
 Hāmdiyā Hāķķ Naşīrim cemāliñle kıla memnün

222a

393

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Muħammed Hāķķ Resulallāh
 Muħammed fī-sebilallāh
 Muħammed ‘āli seyfullāh
 Muħammed şāhibü’l Kıur’ān
2. Muħammed cānların cānı
 Muħammed ayların iħsānı
 Muħammed buldu sübhānı
 Muħammed hāzin-i ‘irfān
3. Muħammed şāh-ı ‘ālemdir
 Muħammed nür-ı ekremdir
 Muħammed sırr-ı a‘zımdır
 Muħammed ‘āşık-ı Yezdān

²⁰⁹ Zebün: Yazmada kelime “zebün” şeklinde yazılmıştır.

4. Muḥammed k̄āşifü'l esrār
 Muḥammed menba'ü'l envār
 Muḥammed şādık-ı Settār
 Muḥammed mazhār-ı Raḥmān

5. Muḥammed 'ālî peygamber
 Muḥammed cümleye server
 Muḥammed şāhibü'l kevşer
 Muḥammed bir ulu ḥākān

6. Muḥammed cennetiñ şāhı
 Muḥammed gördü İlähı
 Muḥammed açdı der-gāhı
 Muḥammed cümleye sulṭān

7. Muḥammed nūr-ı 'arşallāh
 Muḥammed 'ālî Feyzullah
 Muḥammed ḥāliş Abdullah
 Muḥammed ḥāmil-i Qur'ān

8. Muḥammed şāhibü'l cennet
 Muḥammed ḥazin-i 'izzet
 Muḥammedle ḳamu dost
 Muḥammed nūr-ı Ḥaḳḳ her ān

222b

9. Muḥammed maḥber-i şādık
 Muḥammed vuşlata lāyık
 Muḥammed cān-ı dil 'āşık
 Muḥammed ḳandırır 'aşaşan

10. Muḥammed cāmi'ül-esrār
 Muḥammed aḳar enhār

Muhammed ‘aşıq-ı guffār
Muhammed şāhibü’l gülşen

11. Muhammed muhbir-i muṭlaq
Muhammed görünür Hāḳḳ
Muhammed rāh-ı pek berrāk
Muhammed feyż-i raḥmān

12. Muhammed sırr-ı sübhānı
Muhammed feyż-i raḥmānı
Muhammed verdi Ḳur’ānı
Muhammed dertlere dermān

13. Muhammed Aḥmed-i Maḥmūd
Muhammed ‘abd-i Hāḳḳ mevcūd
Muhammed şādık-ı ma’būd
Muhammed enver-i Deyyān

14. Muhammed şādıkü’l akvāl
Muhammed olur ḥüb ḥāl
Muhammeden gelir vişāl
Muhammed mücrime gufrān

15. Muhammed cümleden ekber
Muhammed şāh-ı peygamber
Muhammed zāt-ı pür enver
Muhammeden kaçır şeytān

16. Muhammed ‘aşkına Allāh
Muhammede bağışlar şāh
Muhammed eyledi agāh
Muhammed cān ilinde cān

223a

17. Muḥammedi sever cānım
 Muḥammed cānda cānanım
 Muḥammed dīn-i imānım
 Muḥammedi diler cānım
18. Muḥammed tā ezel nūrı
 Muḥammed lem yezāl nūrı
 Muḥammed ḥüb cemāl nūrı
 Muḥammediñ Recep Şa'bān
19. Muḥammed cennetiñ şāhı
 Muḥammed gökleriñ māhı
 Muḥammed gezdi eflākı
 Muḥammediñ kamu eyvān
20. Muḥammed nūr-ı Hāḫḫ enver
 Muḥammed 'āleme server
 Muḥammedle aḫar kevşer
 Muḥammedle cānān rüşen
21. Muḥammed şāh-ı 'ālemdir
 Muḥammed māh-ı 'ālemdir
 Muḥammed şāf-ı 'ālemdir
 Muḥammed merdlere merdān
22. Muḥammed cānlarıñ cānı
 Muḥammed eyler iḫsānı
 Muḥammed nūr-ı Ḳur'ānı
 Muḥammed buldu çok burhān

23. Muḥammedle kamu diller
 Muḥammedle açar gülleri
 Muḥammed kamu kılları
 Muḥammedden gelir fermān
24. Muḥammedden alan pendi
 Muḥammedden hep öğrendi
 Muḥammed ümmeti Ḥamdi
 Muḥammed kemāl-i insān

223b

394

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Muḥammed cümle ins ü cin melek şāhı anı Qur'ān
 Senā eyler anıñ vaşşāf-ı zāt-ı ḥazret-i raḥmān
 Ne mümkin bir telin medḥ eylemek şānında Ḥaqq *Jev-Jak*²¹⁰
 Buyurdu ḥazret-i Qur'ān ile sābit o bir sultān
2. Ḥudānıñ nūr-ı pakinden ezel var oldu ervāhı
 Ānıñ nūruyla tezyīn etdi Mevlā cümle eflākı
 Güneş yıldız kamer-tāb cihān nūrundan ol şāhı
 Mu'azzez hem mükerrerrem eyledi Qur'ānıyla sübhān
3. Anıñ ḥürmetine tāc-ı sa'ādet giydi peygamber
 Cihānda yāra deldi cedd-i Ādem buldı pür enver
 Cināne girdi şāh-ı enbiyāyı bilge server
 Mübārek ism-i pākin buldı Maḥmūd hem Muḥammed şān
4. Verir ta'zim ider hep ehl-i cennet şāh Muḥammeddir
 Ānıñ ḥürmetine ḥür-i-yi ğilmān gönle Aḥmeddir

²¹⁰ Bkz. İktibaslar:3.

Cenānīñ hazini hem mālīki şānında Maḥmūddur
Muḳārīn ism-i Mevlāya görürdü çeşm-i dil vicdān

224a

395

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Anıñ hürmetine şevk-i cenānda ḥazret-i Ḥavva
Güzel şüretde ḥulḳ oldu ātamız cümleden zibā
Müzeyyen ḥüb libās tāc-ı sa'ādet başına belā
Giyürdü şāh-ı 'ālem ḥazret-i Ādem için Yezdān
2. Mülākāt-ı muḥabbet baḥrına başdı ḳadem Ādem
Ne ḥikmetdir bilinmez sırr-ı Ḥaḳḳ şīve kılar her dem
Düşürdü 'aşḳına mūnis idüb ḥüb ol ebsem
Ḥasūd İblis girüb tefrīğ için neyler Ğanī mennān
3. Arada bir vesile dāne ḥikmet var cihān içre
Çıka nār-ı niyāz idüb bula vuşlat nihān içre
Dil-i mirāt-ı pāk bulmaḳ için cānda cān içre
Ḥazīn dil ḳıldı bu gizli hūnerden bilinür 'irfān
4. Muḥammed Muştafanıñ 'aşḳına geldi dilā ḡāfil
Olub ṭurma ānı şefi' ṭutardı 'ālem-i fāzıl
Ānıñ hürmetine ḡufrāna mazhar oldu ol kāmīl
Kelāmında anı keşretle zikr etdi dil-i giryān

224b

396

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Muḥammed Muştafanıñ 'aşḳına çok iltifāt oldu
Muḥammed 'aşḳına cümle cihān insān ile ṭoldu

Habīballāh için Ādem kamu maṭlū beni buldu
Muḥammed ‘aşkına ‘afv oldu sehviyle olan nisyān

2. Beni Nūḥ alnına nūr-ı nübüvvet naḳl idüb lem‘ān
Ḳııardı cedd-i Ādemden daḫi Şīt buldu ol ğufrān
Muḥammed ḫürmetine cümle peygamber olub rüşān
Muḥammed ‘aşkına Nūḥ’a necāt verdi Ğanī Mennān
3. Ḳalil İbrāhim ḫalāvet buldı nūr-ı şāh ile
Nār-ı Nemrūd’dan ḫalāş oldu bu ismullāh ile
Şāh risālet ‘aşkına dost oldu ol Allāh ile
Fedā geldi semādan İsmā‘il’e ḳoç olub ḳurbān
4. Ḳazret-i Musa ve ‘İsa cümleten her enbiyā
Şāh risālet ‘aşkına el ḳaldırub ḳıldır du‘ā
Ğafleti ḳaldır gönülden şaşkın aḫmaḳ Ḳamdiyā
Hemān ṭurma o şāhiñ ‘aşkına Ḳaḳḳ’dan dile iḫsān

225a

397

11’li Hece Ölçüsü

1. Muḥammed Muştafādır nūr-ı sübhān
Muḥammed Muştafādır cānlara cān
Muḥammed Muştafa’nıñ ‘aşkına Ḳaḳḳ
Ḳamu maḫlūḳlarına eyler iḫsān
2. Muḥammed Muştafa’ya şāh risālet
‘İnāyet ḳıldı Ḳaḳḳ tāc-ı sa‘ādet
Ḳamu mü’minlere etdi delālet
Muḥammed Muştafādır dilde cānān

3. Muḥammed Muştafâdır nūr-ı enver
Muḥammed Muştafâ cānlara server
Muḥammed Muştafâ'nıñ havz-ı kevser
Muḥammed Muştafâya gelür 'âşaşān
4. Muḥammed Muştafâdan nūr-ı 'izzet
Muḥammed Muştafâdan 'âli rıf'at
Muḥammed Muştafâdan tâc-ı devlet
Muḥammed Muştafâ her derde dermān
5. Muḥammed Muştafâ bir ulu ḥaḳān
Muḥammed Muştafâdır nūr-ı Yezdān
Muḥammed Muştafâdan gelür 'irfān
Muḥammed Muştafâ bir 'âli bürhān
6. Muḥammed Muştafâ'nıñ cennet-i nūr
Muḥammed Muştafâdır 'âli manşūr
Muḥammed Muştafâ'ya yalvarub tūr
Muḥammed Muştafâdır kāmil insān
7. Muḥammed Muştafâ her dil 'āşık
Muḥammed Muştafâ ḳalbi uyanık
Muḥammed Muştafâ ola lâyıḳ
Muḥammed Muştafâdan 'ali 'irfān
8. Muḥammed Muştafâ'ya Ḥamdi ümmet
Muḥammed Muştafâ'ya her muḥabbet
Muḥammed Muştafâ'nıñ cümle 'izzet
Muḥammed Muştafâ bâbında gufrān

398

11'li Hece Ölçüsü

1. Muḥammed Muṣṭafāya geldi Ḳur'ān
Muḥammed Muṣṭafādan bize ḡufrān
Muḥammed Muṣṭafādan cümle iḥsān
Muḥammed Muṣṭafā cānlara cānān
2. Muḥammed Muṣṭafānīñ 'ilim 'irfān
Muḥammed Muṣṭafādır kāmīl insān
Muḥammed Muṣṭafā 'ālemde sultān
Muḥammed Muṣṭafā nūr-ı sübhān
3. Muḥammed Muṣṭafādır ṣāh-ı cennet
Muḥammed Muṣṭafānīñ ḥālīṣ-i ümmet
Muḥammed Muṣṭafādan cümle 'izzet
Muḥammed Muṣṭafādır ṣāh-ı vicdān
4. Muḥammed Muṣṭafā ṣāh-ı Resūldür
Muḥammed Muṣṭafā Ḥaḳḳa vüṣūldur
Muḥammed Muṣṭafā ṣāh-ı uṣūldur
Muḥammed Muṣṭafānīñ her bir erkān
5. Muḥammed Muṣṭafā ṣādīḳ sözünde
Muḥammed Muṣṭafā bir yeryüzünde
Muḥammed Muṣṭafānīñ nūru özünde
Muḥammed Muṣṭafānīñ 'ali aṣlān
6. Muḥammed Muṣṭafā dünyāya geldi
Muḥammed Muṣṭafāya 'āṣīḳ oldu
Muḥammed Muṣṭafā Yezdānı buldu
Muḥammed Muṣṭafādır faẓl-ı raḥmān

7. Muḥammed Muştafa evlāya ‘āşık
Muḥammed Muştafāya vaşle lāyık
Muḥammed Muştafāniñ hep ḥalāyık
Muḥammed Muştafā her derde loḳmān
8. Muḥammed Muştafā bir sırr-ı ḥikmet
Muḥammed Muştafāniñ nūr-ı ni‘met
Muḥammed Muştafāya Ḥamdi ümmet
Muḥammed Muştafādan ‘āli iḥsān

226a

399

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā ‘aşkın dile luḳ u ‘atā kı l gün be gün
Baḥr-ı keremden Hādīyā koyma beni zār-ı zebün
Şāḥ beḳāsın yā Cemilü’l şān cemāliñ cür‘asın
Şun baḥr-ı faẓlıñ kı l ‘atāsın göñlüme nūr-ı ‘uyün
2. Ey luḳfu çok kân-ı kerem ‘aşḳ-ı ḥaḳıḳat baḥrına
Ṭaldır Ğanī ḥān pādīşāḥ-ı lem yezāl dil şehrine
Bir kez tecellī kı l Ḥudāsın nūr-ı sırr-ı ‘aşḳına
Eyle beni ‘aşḳ-ı muḥabbetiñ rāhında zi-fünün
3. Sen şāḥı arzū kı l ub vaşle niyāz edem hemen
Baḥr-ı keremden sen meni me’yūs eyleme el-amān
Ṭut destimi ey ḥūblarıñ sultānı hem şāḥ-ı cinān
Bildir ḳamu Ḳur’ānda ḳi sırrı dile mīm eyle nün
4. Nedir beyān edüb ‘ayān ile dile Raḥmān seni
Bulub bilüb hemān fedā kı lam Ḥudā cism ü teni
Ḥamdi vişāliñ dileyüb niyāz ider Ḥayy u Ğanī
Luḳ eyleyüb kân-ı kerem kendi yediñle cür‘a şun

226b

400

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā geçür meni hevālarıñ hılāfından
 urtar nāsıñ yaın ırā kıyl u āl ihılāfından
 urudu? gözüm her bir sözüm bana du‘acı her nefes
 N‘ire gidem naşıl idem şaşdım gönül ‘azābından
2. Hiç fem acub söylemeyem hoşdur velākin gāfletim
 Bırakmaz kendi hālime zulmetle tabi‘ şeqvetim
 Bilmem nire şarf edeyim şāh-ı cihān bu şöhetim
 Şalāhiyet naşīb idüb rahm et bana ‘itābından
3. Cām-ı cemili şun bana tağılsun mekr-i māsivā
 Gönül şehrinde hūb hevā çoğaldıkça nūr-ı nevā
 Bulayım vaşl-ı maħliķā baħr-ı fazlıñdan ey Hudā
 Naşīb eyle nūr-ı rızā Hādīyā ‘ālī bābından
4. Miskīn ğarībim der-be-der dil şehrine verme keder
 Böyle imiş bana kader luţf et dile nūr-ı hüner
 Hamdı uluna bu sefer fetħ-i nuşret kııl hūb durur
 Vaşl-ı liķāya dili ver nūş etdir ‘aş şarabından

227a

401

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā urtar meni fazlıñla boşboğazlıdan
 Esriñi ey kān-ı kerem beyhūde dil nevāzlıdan

2. Şaşkın ‘garībim bilmeyüb ifşā-yı rāz etdim bugün
Kurtar Ğanī kân-ı kerem fi’l-i ħabiş dırāzlıktan
3. Boş bulunub söz söylerim nādān yanında bilmeyüb
İñlemeyüb tedbīr ider tefsiri dil-i şāzlıktan
4. İlḥām nedir aḥkām nedir fark idemez ‘ālem zebūn
Kendi bildiğini meydān edüb gider mecāzlıktan
5. Ḥaste gönül vaḥdet diler ‘uzletde bulayım naşīb
Dil şehrine nūr tıdudurub göz kamaşa beyāzlıktan
6. Şāhım sana ricā idüb yalvaram ‘aşkıñ için
Luṭf u iḥsān et kırtaram gönülümü ḥilebāzlıktan
7. Sensin ‘aṭā kân-ı şehā baḥr-ı fazlınla mahliḳā
Eyle kamu derde devā ḥıfz et ma’aşı azlıktan
8. Ḥamdi kıuluna luṭf edüb sen kııl ‘ināyet Rabbenā
Tāc-ı velāyet giydürüb geçür ṭavl-ı dırāzlıktan

227b

402

Fā’ilātün/ Fā’ilātün/ Fā’ilātün/ Fā’ilün

1. Şān -ı a’lā bir Muḥammed Muştafadır şāh-ı dīn
Nūr-ı nūr zāt-ı aḳam *raḥmeten-li’l ‘ālemīn*²¹¹
Şānına *lev-lāke lev-lāk*²¹² buyrulub şems-i münīr
Nūrını nūrundan aldı necm-i tābān ḥūr-i ‘ayn

²¹¹ Bkz. İktibaslar:2.²¹² Bkz.İktibaslar:3.

2. Kimse bilmez kadr-i şānı vaşfına ‘āciz kulum
Sancağı tahtundadır nūrānı nice biñ ‘ilim
Hiç hesāb-ı fırka şıgmaz maḥv olur andan zulum
Çün delīl oldu semāvāt özüne Cibrīl Emin
3. Bir maḳāma erdigim andan eyle rū baḥr-ı nūr
Kimse görmemiş varmış yok o baḥr-ı server
Şāh-ı dīn Cibrīli anda bıraḳub ‘āli ḡayyūr
Perr ü bāl etdi erişdi *Kābe kavseyn*²¹³hemīn
4. Hāḳḳ ta‘āla dīn hıṭāb erdi nedir maḳşūd ‘ayān
Söyle iḥsān eylerim ma‘būdınım ey ‘āli şān
Dedi ol şāh secdeye varub ḳamu ümmet hemān
Maḡfired olsun bana baḥş eyle Rabü’ l‘ālemīn
5. Dedi şah-ı enbiyā erdi rezzāḳım yā ḥabīb
Ben ‘azimü’ş-şān sana baḥş eyledim olduñ ṭabīb

228a

Eyledim cennet-i ‘adni hem cemāli naşīb
Ġam çeküb endişe ḳılma hep seniñ ehl-i yaḳīn

6. Dedi mücrīm ‘āciz ednā pür günāhkār ‘āsiyān
Raḥmetiñ deryāsına ḡarḳ eyle yā Raḥmān ‘ayān
Cümlesin ḳıl maḡfired ey şān-ı ‘āli mü‘minān
Nār-ı düzaḥdan necāt ver kim bula nūr-ı mübīn
7. Hāḳḳ ta‘āla ol ḥabīb-i Kibriyāya cümleten
Baḥş idüb nār-ı elemden ḳurtarub ey Ḥamdi sen

²¹³ Bkz. İktibaslar:18.

Ėam çeküb tırma risālet sāyesinde cism ü ten
Şıhhat olduğça devām et zikre dildār māh-ı cebīn

403

Fā'ılātün/ Fā'ılātün/ Fā'ilün

1. Muğtedir sensin Ėudavende 'ayān
Yā İllāhü'l'ālemīn dil nūr-ı Ėān
2. Dem-be-dem 'aşkın diler luğf et dile
BaĖr-ı fazlıñdan 'atā kıl 'uşşakān
3. Zümresinde Ėaşır idüb güldür meni
Şāh-ı 'ālem mağsudum bu rāygān
4. Zulmet iÇre Ėapanub Ėaldım meded
Dest-gīr ol māh-ı tābım el-amān
5. Şān-ı 'alā şāh risālet 'aşkına
Ėamr-ı 'aşĖa kıl 'ināyet cāna cān
6. Luğf u iĖsān et şehenşāh-ı cihān
Ėüzni-i Ėasretle yān dil her zamān
7. Sana ma'lüm Ėamdīniñ göñlünde ki
Mağsud-ı a'lāsı ey şāh-ı cennān
8. Vaşlıyla Ėandān olub bulmağ diler
Sen şeh-i Ėübān dilde Ėeşm-i cān

404

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Dü 'âlemde Resûl-i Kibriyâ şâh-ı cihân sensin
Kamu mahlûklarıñ sulţanı şâh-ı 'âlem cân sensin
2. Seniñle iftiyhârı cümleten ins ü melek rızvân
Dağı 'arş ü kürside olan nûr-ı canân sensin
3. Seniñ şânıñ 'alâ nûr-ı Hüdâsın yâ Resûlallâh
Fenâfillâh beğâbillâh maķâmında 'ayân sensin
4. Seni inkâr iden güfrân-ı zulmetde 'azâb içre
Kılub eyvâh ider sulţân-ı 'âlem râygân sensin
5. Mübârek haķ-i pâyiñ tütüyâ çeşm-i kerem kânı
Seniñ mişliñ cihâna gelmedi nûr-ı nihân sensin
6. Ver ey perde sırr-ı nihânı eyleyen izhâr
Seniñ fazl-ı kemâliñ şâh-ı 'âlem bî-gümân sensin
7. Sana ümmet olan dâr-ı necâtde dü cihân içre
Elimden cümle ğamdan 'âşîķâne sâye-bân sensin
8. Bu Hâmdi 'âciz ednâ der-be-der miskîn kuluñ senden
Şefâ'at isteyüb aĝlar murâdı her zaman sensin

229a

405

11'li Hece Ölçüsü

1. Hidâyet isterim dildâre ķarşu
'Înâyet isterim ol yâre ķarşu

Āniñ çün gice gündüz āh u zārım
Velāyet isterim ħünkāre karşı

2. Hemān nālānı giryānım nigāre
Açub kanād gideyim Kird-gāre
'Aceb irer miyam nūr-ı nigāre
Selāmet isterim Settāre karşı
3. Raḥīmiñ raḥm-ı gālīb pādişāhdır
Göñül murādını viren o şāhdır
Ḳula raḥm eyleyen 'ālem-penāhdır
Leṭāfet isterim Cebbāre karşı
4. Mekānlardan münzevī mekāndır
Velī ḥāzır u nazır bī-gümāndır
Ḥuzūr-ı ḥazret dārü'l amāndır
Kerāmet isterim muḥtāra karşı
5. Velāyet nūr-ı dilde tāc-ı 'izzet
Sa'ādetle ḡayet kıl 'ināyet
Be Ḥaḳḳ-ı ḥürmet şāh risālet
Ri'āyet isterim efkāre karşı
6. Ḥudā ḳadr-i ḳuluna eyler iḥsān
O raḥmāniñ 'atāsı baḥr-ı 'ummān
Be Ḥaḳḳ-ı ḥürmet ḥazret-i 'Oşmān
Şefā'at isterim envāre karşı
7. Şefā'atden murād nūr-ı necātdır
'Aṭāfetden murād baḥr-ı ḥayātdır
Ḥudā'dan vuşlat 'āli berātdır
Şecā'at isterim aḡyāra karşı

8. Ğanī şāh-ı kerīm sultān-ı ‘ālem
 Efendim pādişāhum ism-i a‘zam
 Bu Ğamdi kulumı sen kıl mükerrrem
 Cemāl-i bā şafā dildāre kārşu

229b

406

5’li Hece Ölçüsü

1. Ey şāh-ı beķā
 Sen eyle ‘atā
 Maķşūdımı tā
 Fetħ eyle kapu
2. Fettāh-ı fütüh
 Necāt-ı Nüh
 Ey ism-i beduħ
 Dedim sana Hū
3. Ey hālık-ı cān
 Luţf eyle ‘ayān
 Her dermde hemān
 Kulluķda kumu
4. İhvān-ı nevā
 Bu nūr-ı taķvā
 Her derde devā
 Gönlümüze ķū
5. ‘Aşkıyla seni
 Zıkr eyleyeni
 Fıkr eyleyeni
 Sen sana oķu

6. ‘Uşşāk-ı Hudā
Olmağa sana
Geldikde rızā
Ol Hādī diyü

7. Nālān olurum
Hayrān olurum
Sokrān olurum
Maşşūd ise bu

8. Hamdi kuluna
İhsān evine
‘Aşkıñ yoluna
Eyleye tāpu

407

5’li Hece Ölçüsü

1. Allāhım Allāh
Ġanī pādīşāh
Luţfu çok ilāh
‘İnāyete Hū
2. Şāh Kird-gār’ım
Perverd-gārım
Nūr-ı nigārım
‘Aţāfete Hū
3. Raḥmānū’l Raḥım
‘Alīmū’l Ḥalīm
Şekūrū’l Ḥalīm
Hidāyete Hū

4. Māh-ı münīrim
 Şāh-ı dest-gīrim
 Nūr-ı Başīrim
 Her ‘ādete Hū

5. Nūr-ı nevāya
 Şāh-ı beķāya
 Şāh Muştafāya
 İnābete Hū

6. Şān-ı ‘alāsın
 Ğanī Ğudāsın
 Nūr-ı nevāsın
 Velāyete Hū

7. Ğamdi ķuluna
 ‘Aşķın yoluna
 Dā’im buluna
 Selāmete Hū

230a

408

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Fe’ülün

1. Bugün bād-ı şabā gülşene ķarşu
 Şafāsın arttırır rüşene ķarşu
 Dilā bülbüllere ğoncası rīhin
 ‘Aţā-yı iĥsān ĥandāne ķarşu
O nevrete güler eġāna ķarşu
Ķān aġlar bülbü-l-i cānāne ķarşu
2. Mūrād-ı bülbü-lün meydāne ķıkma
 Diyü feryād ider aġyāre ķarşu

O gonca güllere der ğayra bakma
 Beni feryād ile gül nāre yaqma
Diyüb ağlar yanar gülşene qarşu
Dilā güş eylemez hayrāne qarşu

3. ‘Acayīb cilvegāh vaqt-i seherde
 Vuķū‘-ı keşreti leyl-i nehārda
 Uyanıķ ol velī evvel behārda
 Ne ğayret gösterir terk-i dünyāda
O nevreste güler efġāne qarşu
Açılır gonca gül nālāne qarşu

4. Göñül efkäre dilde nigārı
 Arar tırmaz vişāl-i nūr-ı yārı
 Bu Ğamdi ġāfil ednā Kird-ġārı
 Şorar mürşidlere ol hūb şikārı
Elin açub turur ihsāne qarşu
Münācātı Ğanī sübhāne qarşu

230b

409

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe’ülün

1. Göñül hüsn-i cemāl yāre qarşu
 Niyāz-ı āh u zārım vāre qarşu
 Ğazīnim Ğasretiyle ol nigārın
 Yaķar baġrımda narım nāre qarşu
2. Çürütdü cism-i cānım köhne dünyā
 Eritdi sem demem qalmanı zırā
 Murād ise vişāl-i nūr-ı zibā
 Umarım çāre ol dildāre qarşu

3. Du‘ālem pādişāhı el-āmān āh
Vişāliñ kıl ‘atā feth eyleyüb rāh
Raḥīmā raḥm-ı ğālīb ol Ğanī şāh
‘İnāyet kıl Ḥudā gülzāre karşı
4. Uşandım bu ‘ıyş u ğavḳa tükenmez
Velī aġyār olan maḥlūk utanmaz
Cihāniñ mācerāsından uşanmaz
Ḳuluñ elinden al aġyāra karşı
5. Bu ‘abd-i ‘ācizi ḳurtar fitneden
Selāmet ḳıl efendim şāh cihāndan
Velī ‘uzlet naşīb et cism-i tenden
‘İnāyet ḳıl bana ḥünkāre karşı
6. İki ‘ālemde mahzūn nā murādım
Sana ma‘lūm ğönülde ki yādım
Vişāliñ enverin her dem aradım
Bulam diyü seḫer enhāre karşı
7. Du ‘ālem pādişāhı şāh-ı ‘ālem
Ğanī şāh-ı kerīmsin ‘aşḳına cām
Ṭolu iḫsān idüb yārama merhem
‘Aṭā ḳıl nūrını envāre karşı
8. Münevver ḳıl ḳulūbum māsivāyı
Süpür sil ‘aşḳ ile her bir hevāyı
Şefi‘ ḳıl ḳuluna şāh Muştafāyı
Bu Ḥamdi ḳulunı ol yāre karşı

410

Mef'ülü / Mefā'ilü/ Mefā'ilü/ Fe'ülün

1. Ey Qādir ü Qayyüm olan Allāh-ı 'Azīm Hū
Senden dilerim 'aşkıyla bir nūr-ı na'im Hū
Bu 'arz-ı şagārda telef eyleme yā Rab
Luṭf eyle kerem kân-ı şehenşāh-ı Raḥīm Hū
2. Sen Qādir ü Qayyüm'a yüzüm tıtdum İlāhi
Sen eyle 'atā şah-ı beḳā eylerim āhı
Bir mücrimiñim mağfıret et cürm-i günāhı
Sen 'ālem iken dertlere kııl 'āli Ḥakīm Hū
3. Ey ḥālİKımız luṭf u 'atā cümlesi senden
Hep cürm-i ḥatā ḥāşıl olub geldi bu tenden
'Afv eyle kerem kāmı cürmi bedenden
İḥsān dilerim nur-ı velāyetde Ḥalīm Hū
4. Bu Ḥamdi ḳuluñ iki cihān ni'metin ister
Ey şān-ı laṭıf eyle kerem 'izzetin ister
Dünyāda ve 'uḳbāda 'atā rıfa'tın ister
Ey Qādir ü Qayyüm olan Allāh Kerīm Hū

231b

411

Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Zāhid beni ṭa'n eyleme
Ḥudāya yalvardı deyü
Şaḳın efsāne söyleme
Pek eyle rü vardı deyü

2. Mağşudımız ma'budımız
Ėayrı yok bir mes'udımız
Ėudayadır secudımız
Nür-ı 'aşkın verdi deyü
3. Şemi' cemālin dileriz
Ėüsn-i kemālin dileriz
Cāh-ı vişālin dileriz
Ėālimizi şordu deyü
4. Ėurānda vaşf eyledi Ėağğ
Müminleri Rabbü'l falak
Gönlümüzde söker şafağ
İsmimi çağırdı deyü
5. Luğ u iğsān edüb bize
Size bize cümlemize
Enverini şaçar yüze
Divānım şurdu deyü
6. Divāne da'im şurayım
Ėākine yüzler süreyim
'Aşkıyla aña varayım
Gel diyüb buyurdu deyü
7. Dünyāya geldiñ bilmege
Arayub ānı bulmağa
Ėapusunda kul olmağa
Mecbūrum ka'nırdı deyü
8. Yalvarıram zārı zārı
Cāndan arzū kılub bārı

Ḥamdiyā ol Kird-gārı
Zıkr ederim verdi deyi

232a

412

11'li Hece Ölçüsü

1. İlḥām-ı Rabbena 'ināyet edüb
Yazdıran Ḥudāya Hū diyelim Hū
Şevḳ-i muḥabbetle 'azīmet edüb
Ol şān-ı 'alāya Hū diyelim Hū
2. Cenāb-ı Ḥudāniñ Hū ism-i a'zam
Güş eyle pendimi gāyet mu'azzam
Bizlere iḥsānı ol nūr-ı ekrem
Dillere cilāya Hū diyelim Hū
3. Raḥmānū'l Raḥīmdir cenāb-ı Ḥudā
Raḥmetine muḥtāc hep bāy u gedā
Hū ism-i laṭīfin eyledi 'aṭā
Lā ile illā'ya Hū diyelim Hū
4. Kān-ı kerem şah-ı beḳābillāhı
Bulam gönülde her seḫer gāhı
Bize meded kılsun dilleriñ şāhı
Ol Ğanī Mevlāya Hū diyelim Hū
5. Hū dedikce şafā gelür cānlara
Ḥayāt-ı cāvidān gelür tenlere
Seḫere uyanıḳ dil dehānlara
Mesned-i bālāya Hū diyelim Hū

6. Hakk erenler evliyalar 'aşkına
 Hakk eren şâfiyalar 'aşkına
 Enver-i Hakk enbiyalar 'aşkına
 Ol nür-ı zibāya Hū diyelim Hū
7. Anlarıñ erkān maqāmı Hū'ya
 Levh-i dil sırrında nā'îlim gūyā
 Varub seyrān āl yeşil bu ya
 Reng-i nūr nevāya Hū diyelim Hū
8. Ma'nevî seyrānım meydān-ı merdān
 İçre uçub erdim ol kaçır-ı cinān
 Hū maqāmı imiş Hamdiyā 'ayān
 Gel şāh-ı beqāya Hū diyelim Hū

232b

413

5'li Hece Ölçüsü

1. Her ism-i Cebbār
 Allāh Allāh Hū
 Hāzret-i Ğaffār
 Allāh Allāh Hū
2. Nūr-ı münevver
 Bedirden enver
 Dillere gevher
 Allāh Allāh Hū

3. Gel Hū diyelim
‘Aşka uyalım
Sırrı tatalım
Allāh Allāh Hū

4. Hū ism-i a‘zam
Hū Hū de her dem
Dertlere merhem
Allāh Allāh Hū

5. Allāhü'l ‘Azim
Billāhü'l Kerīm
Vallāhü'l Hālim
Allāh Allāh Hū

6. İlahım Allāh
Ġanī şehensāh
Lā-şerik Allāh
Allāh Allāh Hū

7. Allāh Allāh Hū
İsm-i a‘zam bu
Çağır Hū deyü
Allāh Allāh Hū

8. Hāmdiyā her ān
Eylegil efġān
Hevāsım sübhān
Allāh Allāh Hū

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-gār'ım

Perverd-gārım

Nūr-ı nigārım

Allāh Allāh Hū

2. Raḥmānū'l Raḥīm

'Alīmū'l Ḥakīm

'Azīzū'l Ḥalīm

Allāh Allāh Hū

3. Ğafūr-ı Şekūr

'Afv-ı Ğafūr

'Alīm Şabūr

Allāh Allāh Hū

4. Hū Allāh Allāh

Ğanī pādīşāh

Şāhım şehenşāh

Allāh Allāh Hū

5. 'Āşık-ı cāndan

Rāzı ol benden

Raızıyam senden

Allāh Allāh Hū

6. Ğanī Ḥudāsın

Şān-ı 'alāsın

Sen māhlikāsın

Allāh Allāh Hū

7. Dilerim seni
 Ey Ḥayy u Ğanī
 ‘Afv eyle meni
 Allāh Allāh Hū

8. Kūluñ Ḥamdiyā
 Dilerim ‘atā
 Efendim Ḥudā
 Allāh Allāh Hū

233a

415

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Cemāliñ cāmı maqşūdum Ḥudāvendā güle qarşu
 Seni ister diler gönülüm degil gül bülbüle qarşu
 ‘İnāyet kıl hidāyet kıl tükenmez baḥr-ı ‘aşkıñdan
 ‘Aṭā eyle kerem kāmı bu ‘aṭāşāna dile qarşu
2. Ḥabībiñ şāh risālet Muştafāniñ ‘aşkına yā Rab
 Velī sultān-ı kāmil bā şafāniñ ‘aşkına yā Rab
 ‘Adālet mażharı kām-ı vefāniñ ‘aşkına yā Rab
 Bu ‘abd-i ‘ācizi ‘āşıklarıñdan kıl ele qarşu
3. Seniñ müştākıñım bilmez misin bu din-i imānım
 Seniñ çün Rabbenā vallāh billāh ā cānānım
 Muḥabbet keşretin luṭf u ‘aṭa kıl dilde sübhānım
 Dilā gayra deġişmem nūr-ı ‘aşkın çün gele qarşu
4. Ḥudāsın her nefes her dem seni görmeklik iḥsān et
 Gönül şehrinde nūr-ı ‘aşkıñı bir baḥr-ı ‘ummān et

Bu Һamdi ‘āciz-i ‘aşkıñla dü ‘ālemde sultān et
Gönül bāğ-ı cinānda seni her dem bula karşı

Şitābāni Һasretim ‘aşkıñla dildār isterim²¹⁴

416

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. İhtiyācım var Һudāniñ raħmına Raħman-ı Hū
Günbegün artar niyāzım ol Ğanī Sübhān-ı Hū
Secde raħmān yüzler sürdüğüm ‘aşk-ı cemāl
İsterim her dem niyāzım ‘aşk-ı bī-pāyān-ı Hū
2. Vuşlat arzūsundan artık ğayrı kārı istemem
Māsivādan geçdi gönlüm āh u zārı istemem
Nūr-ı nāz istediğim efkār-ı ğārı istemem
Kıl ‘ināyet Rabbenā ‘aşkıñla cānım yāna Hū
3. N’ola cām-ı Һamrı nüş etsem de āh etsem müdām
Toldurub şun şāğrı meyhāneden yā Rāb cām
Mest-i mecbūr et ‘abd-i ‘ācizi ey nigū nām
‘Aşıkāne şunduğūñ cām-ı cemāl ihsāne Hū
4. Һamdiyā miskīn ğarīb mesned diler senden sana
Varmağı arzū kılar ma‘lūm sana ey mahliķā
Raħm-ı ğālīb zi ‘aṭāsı el-amān eyle ‘aṭā
‘Abdini mesrūr iden Mennāne Hū Sübhāne Hū²¹⁵

234a

²¹⁴ Bu mısra manzumenin sonunda kırmızı mürekkeble yazılmıştır.

²¹⁵ Son mısra iki farklı şekilde yazılmıştır: “On sekiz biñ ‘ālemi var eyleyen Yezdāne Hū”

417

Fā'īlātün/ Fā'īlātün/ Fā'īlātün / Fā'īlün

1. Her nefes Hū çekdirtüb nūryla memnūn eyle Hū
 Hayy u bāki lem yezāl ismini dilde söyle Hū
 Ğayrı kārı istemem dil 'āşık ol hüsn-i cemāl
 Nūrını eyle temenni ismini zıkr eyle Hū
2. İsm-i Cebbār-ı Celīl nakş edüb dilde 'ayān
 Eyle her demde 'azīz ol levḥ-i dilde rāygān
 Et muḥabbet bābına girdikce gör zāhir nihān
 Bul Ḥudānıñ va[r]lığın ihlāş edüb bu yola Hū
3. Na'resin ur şadrıña dur olma 'aşqdan bī-ḥılāf
 Nūrını seyrān idersin levḥ-i dilde ihtilāf
 Oldı çeşm-i cān ile görür görenler şāf-ı şāf
 Nūr-ı elvānı yeşil mā'i ve lāl ğayrıyla Hū
4. Ḥamdıyā ma'nāda gördü tayy idüb fevkü'l a'lā
 Uçub erdim bir mu'azzām hūb maḳāmü'l şalā
 Reng-i elvān nūr maḳāmı Hū imiş dedim Ḥudā
 Feth-i bāb etdi girüb gördüm dedi hūb söyle Hū
 Maḳām-ı Hūyı gördüm söygüdüb nūruñ esrārı²¹⁶

234b

418

5'li Hece Ölçüsü

1. Bārī Ḥudānıñ
 Ol māhlikānıñ
 Kān-ı Sübhānıñ
 İhsānına Hū

²¹⁶ Manzumenin sonuna kırmızı mürekkeble yazılmıştır.

2. Hū direm yāre
Yandıkça nāre
Ol gül‘azāre
Cevlānına Hū
3. Şāh-ı cihānīñ
Dilde nihānīñ
Ol bī-behānın
Erkānına Hū
4. Hū ism-i a‘zam
Ġāyet mu‘azzam
Ol şāh-ı ‘ālem
Sultānına Hū
5. ‘Azīzim Allāh
Laṭīfim ol şāh
Yüzlerim siyāh
Ġufrānına Hū
6. Sen şāha geldim
Yorulub kaldım
Ağladım güldüm
Burhānına Hū
7. Qurānīñ a‘lā
Hem hük-m-i bālā
Ol Ganī Mevlā
Sübhānına Hū
8. Sultān-ı ‘ālem
Hem nūr-ı a‘zam

Ġāyet mua‘zzam
 urānına Hū

9. Sensin Celi lim
 Nūr-ı Cemīlim
 Őādık-ı delīlim
 Hep varına Hū

10. ‘ĀŐıklarının
 Őādıklarımñ
 Lāyıklarımñ
 ‘İrfānına Hū

11. VāŐıl olanımñ
 Anda alanımñ
 Murād alanımñ
 İmānına Hū

12. İmān-ı kāmīl
 ‘İmiyle ‘āmīl
 ‘AŞkına nā’il
 ayrānına Hū

13. NūŐ iden bāde
 CūŐ iden sāde
 Cümle ‘ibāde
 Seyrānına Hū

14. ‘AŞkıyla Allāh
 Diyelim ey Őāh
 Bulalım penāh
 Mestānına Hū

15. Ağāh olalım
 Hakkı bulalım
 Ğayrı tolalım
 Sekrānına Hū

16. Hamdi ya ‘atā
 Kıl ‘aşk-ı Hudā
 ‘Āşıkı sana
 Cānānına Hū

235a

419

11’li Hece Ölçüsü

1. Hū şafāsı gelür iklim-i dile
 Hep erenler geçdi Hū deyü deyü
 Nālān-ı hayrānım şeydā bülbüle
 Qanadlanub uçdu Hū deyü deyü
2. Mu‘īn kıl Hādīyā enver-i Hūyı
 Gösterdiler her dem şafā-yı būyı
 Ol maqāmda yerim var ama nūrı
 Yok tehi dest aşdı Hū deyü deyü
3. Ol maqām-ı münevver nūryıla enver
 Seyrān edüb gezdım dedım birāder
 Benim yerim var mı bunda ser-ā-ser
 Gösterdiler açdı Hū deyü deyü
4. Gördigim kuşurlar gibi müzeyyen
 Degil şāşub kaldım oldu mu‘ayyen
 Māt oldum bir ğarīb virān cism-i ten
 Ğayrıya yanaşdı Hū deyü deyü

5. Tāyy edüb gezdigim maḳām-ı ‘āli
Sırda seyrān edüb buldum me‘āli
Rüz u şeb Ḥamdiyā olmayub ḫāli
Hū ile ʔolaşdı Hū deyü deyü

420

11’li Hece Ölçüsü

1. Hū diyelim ‘aşkıyla Mevlāya Hū
‘Aşkıyla hem şevḳiyle a‘lāya Hū
Hū maḳāmı pek güzel gāyet laṭif
Erişen her ḫāliyle bālāya Hū
2. Hū’ya er Hū de şalāḫiyetle ḫāl
Bul ‘azīzim hem maḳāmında mu‘āl
Tevbe-i istiḡfāriyla gir anda ḳal
Vāşıl olursun ‘ayān ,,,,Hū
3. Nefsiyle isbāṭı tekrār eyleyüb
Bul leṭā’if nūrunu ḫüb söyleyüb
‘Aşkıyla meydānda cevḫān eyleyüb
Ḥamdiyā ḳulluḳda ‘āli sāye Hū

235b

421

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Sen Ḳādir ü Ḳayyüm iken
Kime yalvaram ağlayu
Cigerime batdı diken
Kime söyleyem rü-be-rü

2. ‘Alīmü’l şān seni bildim
‘Azīmü’ş-şān seni buldum
Ulu hākān diyüb geldim
Açık deyü seniñ kâpu
3. Sen Allāhü’l ‘azīmü’ş-şān
Seniñdir cümleten ihsān
‘Aṭā istedigim sübhān
Ġāni şāh-ı kerīmsin Hū
4. Du‘ālar müstecāb iden
Semāvātı seḥāb iden
İçini ṭolu āb iden
‘Aṭā ister kuluñdur bu
5. Dü ‘ālemde perişānım
Meded senden izz-i şānım
Kanı benim adım şānım
Kapuñda eylerim ṭāpū
6. Kapusunuñ bana baĝlu
Gözümde yāş yürek taĝlu
Fālān zaḍe falān oĝlu
Bana kılmış ‘Azīm yā bu
7. Tehi destim dü ‘ālemde
Meded yā Rab bu ‘ālemde
Bu sīn-i sāl hālimde
Kime yalvarayım yā Hū
8. Kuluñ Hamdi vişāl ister
Vişāle hoşca hāl ister

Bu yolda h b cem l ister
Y rek tağlayu tağlayu

236a

422

5'li Hece  l s 

1. G n l H d ya
Gel gidelim H 
N r-ı nev ya
Gel gidelim H 
2. Y r-i vef d r
Ol G n  Sett r
Bu r h-ı G ff r
Gel gidelim H 
3. Ş h-ı beğ ya
Ő n-ı 'al ya
Ő dre Ő f ya
Gel gidelim H 
4. G fletinden uyan
T rma yağıl yan
Bu renge boyan
Gel gidelim H 
5. Bu n re bağrı
Yağalım gayrı
Mevl ya toğru
Gel gidelim H 

6. Uçalım tevḥīde
 Oқuyub şa'ide
 Olalım bu 'ıyde
 Gel gidelim Hū

7. Ğaffāre toğru
 Settāre toğru
 Cebbāre toğru
 Gel gidelim Hū

8. Ḥamdi Ḥudaya
 Kān-ı şafāya
 Vaşl-ı liķāya
 Gel gidelim Hū

423

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-gār'ım
 Perverd-gārım
 Nūr-ı nigārım
 Allāh Allāh Hū

2. Efendim şāhım
 Ğanī İlāhım
 'Ālem-penāhım
 Allāh Allāh Hū

3. 'Āli nasībim
 Derde ṭabībim
 Şahım Habībim
 Allāh Allāh Hū

4. Nūr-ı Başırim
Herdem Naşırim
‘Ālem Ḥabīrim
Allāh Allāh Hū

5. Şāh-ı cihānım
Nūr-ı cinānım
Cāna cānanım
Allāh Allāh Hū

6. İlahım Allāh
Ġanī pādişāh
Luţfu çok ilāh
Allāh Allāh Hū

7. Ġaffārü’l zünüb
Settārü’l ‘uyüb²¹⁷
‘Alāmü’l ğayüb
Allāh Allāh Hū

8. Ḥamdīniñ şāhı
‘Ālem-penāhı
Ġanī İlahı
Allāh Allāh Hū

236b

424

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. İfade eylemek hâcet degildir sana şâhım Hū
Dil-i ‘âşıkların ‘âdetlerince şâh niyâzım bu

²¹⁷ Bkz. İktibaslar:12.

Bilürüm 'âlem-i fâzıl kerem kâni Ğani̇ sensin
Gönül tırmaz niyâz edüb sana ağlar penâhım Hû

2. Du'âlar müstecâb ider Ğani̇ kân-ı kerem sensin
'Azîmü'ş-şân efendimsin İlähım mümtazım sensin
Kamu derdiñ devâsı şâh-ı 'âlem lâ-cürüm sensin
*Naziriñ yok şerikiñ yok*²¹⁸meded senden İlähım Hû
3. Ğarîbim ğurbet elde Kird-gâr'im ihtiyâcımдан
Sana yalvarub ağlarım nigârım ister acımdan
Seniñdir cümle kudret Kâdir ü Kayyüm mizâcımдан
Bilir sensin 'atâ kııl baħr-ı fazlıñla niyâhım Hû
4. Risâlet şâh-ı sultân-ı canân 'aşkına yâ Raħmân
Dü 'âlem pâdişâhı ħub dehân 'aşkına yâ Sübħan
Beni bu zülmet içre koyma cânan 'aşkına Yezdân
Bu Ğamdi kılunuñ 'afv et günâhını nihânım Hû

425

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Yeter şâh-ı cihân bu 'abd-i ednâya cefâ yâ Hû
Müyesser olmadan dilde nigârım bir şafâ yâ Hû

237a

Be Ğaħk-ı ħürmet şâh-ı risâlet Muştafâyâ Hû
Günâhım mağfîret kııl şâh-ı 'âlem bâ şafayâ Hû
Meded senden kerem kâni nigârım kııl 'atâyâ Hû
Murâdım vuşlat-ı yâr 'aħıbetde mâhlikâyâ Hû

2. Dilim lâl lâlezârıñ buy-ı 'anber gülfeşânından

²¹⁸ Bkz. İktibaslar:7.

Gözüm yâş bağırim âteş hüsn-i müheyyâ pâre dehânından²¹⁹

Bugün ‘aşkıyla geçdim mesned-i cām-ı cihânından

Müyesser olmadı vaşl-ı nigâre tûti dehânından

Naşīb olmadı hamr-ı lâ-yezâlıden şifâyâ Hû

Aniñ çün ağlarım hem inlerim şubh-ı mesâyâ Hû

3. Meded kân-ı kerem yalvardığım sana yetişmez mi

Velî āh u enînim Hādīyâ sana yetişmez mi

Kıyarsın bu ğarīb bî-çâreye cāna yetişmez mi

Dilâ elli daği dört senem ey Mevlâ yetişmez mi

Vişâliñ kıl naşīb şah-ı beķâ hüsn-i rızâya Hû

‘Îlâc eyle efendim şevķiyle derd-i devâyâ Hû

4. Bu ‘abd-i ‘aciz ednâ Hamdiyâ’ya luţfuyla ihsân

Naşīb eyle efendim pâdişâhımsın Ğanî Sübhân

237b

Meded kân-ı kerem rahm eyleyüb fazlıñla ğufrân

Be haķķı hürmet şâh-ı risâlet hazret-i Kur’ân

Şefî’ olsun efendim kıl ‘atâ nûr-ı nevâyâ Hû

Seniñ luţfuñ nigārım cümleten derde devâyâ Hû

426

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Şâhım bana luţf eyleyüb kıldı emîn ğarīb deyü

Kân-ı kerem rıfķ eyleyüb etdi şerîf necīb deyü

2. Her derdime merhem sürüb hıfz eyledi vücūdumu

Aratmadı bu ‘arşada dermân için tabīb deyü

²¹⁹ Vezin hatalıdır.

3. Verdi 'aşk-ı muhabbetin manzūme mecbūr eyleyüb
Söyledi sırr-ı hikmetin nihānda 'andelīb deyü
4. Zirā benim ilm-i 'alemden haberim yok ümmiyem
'Ālīm gibi söz söylerdir şāhım habīb nasīb deyü
5. Hāsbi-neseble iftiḥār etmem hüner gerek dile
Hiç hünerim yok şāh nigārım raġbet eder edīb deyü
6. Edeb erkān bilmezem pek korġarım Ḥaġġ'dan hemān
Hem ağlayub inledigim liķā sana naşīb deyü
7. Naşīb isterim Tañrıdan Ğanī kān-ı kerem odur
Kesmem ümīdim el-āmān du'alarda muḥīb deyü

238a

427

5'li Hece Ölçüsü

1. Hidāyet kānı
İder iḥsānı
Cānlarıñ cānı
Hū diyelim Hū
2. Hū-yı hevāya
Ol māhlikāya
Nūr-ı nevāya
Bulalım yā Hū
3. Göñlümūze nūr
Eyleye zuhūr
Olmayalım dur

Hū diyelim Hū

4. Zikr-i Hudāyı
Çok eyle bāyı
Gūş et şadāyı
İsm-i a‘zam bu
5. Hevāsını bād
Edelim evrād
Hak̄k ider āzād
Açılır k̄apu
6. Nūr-ı keşiri
Ol şāh Naşiri
Herdem Başiri
Zikr edelim Hū
7. Hū kemālini
Hak̄k cemālini
Dost vişālini
Görelim yā Hū
8. Dünyāda devlet
Uḫrāda ‘izzet
‘Aşk-ı muḫabbet
Bulalım Hū Hū
9. Ḥamdī Hudāyı
İste liḳāyı
Ḥüsn-i rızāyı
Alalım yā Hū

428

11'li Hece Ölçüsü

1. Hevā-yı Hūya dem-sāz eyle yā Hū
Gönül murğını şāhbāz eyle yā Hū
Murādım tayy idüb sen şāha ermek
Mu'inim şāh-ı Hicāz eyle yā Hū
2. Cemāliñ cāmını şun şāh-ı bāki
Dem-ā-dem taldurub şun bu firākı
Beķāya koyma sāki 'aşk-ı şevķi
Muħabbet kān-ı mizāc eyle yā Hū
3. Hākir-i bī-kesi ferdāya koyma
Şev var 'aşkıñla cānım cismim şoyma
Gönül 'aşk-ı muħabbet eyle toyma
Bu Hāmdi kulumu şād eyle yā Hū

238b

Ma'nāda Hū maķāmını seyr-i temāşā iderek tıynetle müşāhāde olunduğı²²⁰

429

11'li Hece Ölçüsü

1. Boşa feryād etme bülbül-i şeydā
Levh-i dil şehrinde seyyāhımız Hū
Bāğ-ı nihān içre mişāl-i 'anķā
Kūh-ı Kāf serrinde bu rāhımız Hū
2. El-mağrib el-maşriķ semāda
Uķub tayy iderdim fevkü'l a'lāda

²²⁰ Not düşülmüştür.

Bir hāşım sür'atle gelür verāda
Uçurdu 'aşkıyla dil şāhımız Hū

3. Erişdim āl yeşil penbe lālezār
Maķām-ı 'ulyāya nūriyla envār
Çapılmış tā 'arş-ı 'alāya kadar
Didem bāb-ı fende penāhımız Hū
4. Dediler bu maķām-ı Hū maķāmları
Hū ile cezb ider hāşş u 'āmmları
Çudret Hāķķıyla tolar cāmları
Çalbimizde zıkr-i İlāhımız Hū
5. 'Aşķ-ı muħabbetle bir kez Hū çeküb
Girdim ol maķāma her yāne bāķub
Bağ-ı gülşeninde şu gibi āķub
Gezüb seyrān etdim her āhımız Hū
6. Çaşr-ı elvān 'āli mu'azzām idi
Ziynetleri pek hūb hem a'zām idi
Her maħli güzel mūkerrem idi
Naşīb etdi Hūdā dil şāhımız Hū
7. Su'al etdim var mı benim maķāmım
Dedim gösterdiler tutdum dehānım
Ne ziynet var ne bir eşyā cānım
Anıñ çün keşret oldu āhımız Hū
8. Tehī dest olduğumdan ziyneti yok
Velākin ol maķāmıñ nūr-ı pek çok
Hemān tevħīd edüb Hāmdı uyanık
Olub bulur iseñ der-gāhımız Hū

239a

430

Mefā'ilün/ Mefā'ilün

1. Günāhım çok kerem kāmı
Amān *Estağfiru 'llāh*
Sen eyle luṭf u iḥsānı
Hemān *Estağfiru 'llāh*²²¹
2. Raḥīmā raḥmetiñ buldur
O raḥmet baḥrına ṭaldır
Elim ṭutub beni ḳaldır
'Ayān *Estağfiru 'llāh*
3. Zēnübüm bildim ey Hādī
'İnāyet ḳıl dil evrādı
Devamıñla olub şādı
Cinān *Estağfiru 'llāh*
4. Cihāna geldiğim gündən berü²²²
Etdiklerim 'iṣyān seniñdir
Cümleten gufrān
Bu ān *Estağfiru 'llāh*
5. Nedāmetle düşüb rāhı
Ḥaḳīḳatde bulam şāhı
'Aṭā ḳıla 'āl-i der-gāhı
Amān *Estağfiru 'llāh*

²²¹ Bkz. İktibaslar:13.

²²² Vezne uymamaktadır.

6. Risālet şāhına baḥş et
Göñül levhine Ḥaḫḫı naḫş et
Ḳamu efkārımı ‘aşḫ et
Nihān *Estağfiru ‘Ilāh*

7. Ḥalāvetle selāmet ver
Necābetle ‘āḫifet ver
Dile herdem sa‘ādet ver
Hemān *Estağfiru ‘Ilāh*

8. ‘Aḫā ḫıl ḫamr-ı ‘aşḫıñdan
‘İnāyet eyle dil cāndan
Ḥamdiyā cürm-i ‘iṣyāndan
Uyan *Estağfiru ‘Ilāh*²²³

239b

431

7’li Hece Ölçüsü

1. Zıkr-i fikrim dā‘imā
Lā İlāhe illāllāh
‘İnāyet etdi Ḥudā
*Lā-İlāhe İllāllāh*²²⁴

2. Ḥudānıñ ism-i ḫāşı
Ḥālıs eyler ḫavāşı
İsm-i ā‘zām du‘āsı
Lā-İlāhe İllāllāh

²²³ Bu manzumenin her mısrası farklı hece sayısında yazılmıştır.

²²⁴ Bkz. İktibaslar:14.

3. Maḥv eder her günāhı
 Gülşen eyleyen şāhı
 Yaḳın eyler penāhı
Lā-İlāhe İllāllāh

4. Vuşlat-ı yār etdiren
 Baḡrımı nār etdiren
 Vaşl-ı niḡār etdiren
Lā-İlāhe İllāllāh

5. Lā İlāhe illāllāh
 De ṭurmayub ‘ālī şāh
 Bulursun nūrdan külāh
Lā-İlāhe İllāllāh

6. Dü cihānda şāh iden
 Yüzüñ bedr-i māh iden
 Vāşl-ı der-gāh iden
Lā-İlāhe İllāllāh

7. Sana nūr-ı cemāli
 Gösterir ol kemāli
 Zıkr eyle şān-ı ‘Ali
Lā-İlāhe İllāllāh

8. Nūr-ı cinān ‘āşıkıñ
 Olur seniñ lāyıkıñ
 Nūr-ı dili naṭıkıñ
Lā-İlāhe İllāllāh

9. Tevḥīdi tekrār iden
 ‘Aşkıyla Ḥaḳḳa giden
 Ṭurmayubdı dil beden

Lā-İlāhe İllāllāh

10. Ağyār sana söylemez

Ġabīler bunu dimez

Seni rüsvā eylemez

Lā-İlāhe İllāllāh

11. ‘Alā kılar şāmıñı

Cānān ider cānıñı

Er görür ihsānını

Lā-İlāhe İllāllāh

12. ‘Āşık-ı sübhān eden

Vāşl-ı Yezdān iden

Lāyık-ı cānan iden

Lā-İlāhe İllāllāh

13. Māsivādan geçiren

Ĥamr-ı ‘aşkı içiren

Ĥanad taqub uçuran

Lā-İlāhe İllāllāh

14. Kesret iden zikrini

Dā’im iden şükrünü

Ĥaqqā viren fikrini

Lā-İlāhe İllāllāh

15. Ĥurmayubdır ‘aşkıyla

Vuşlat erer şevkiyle

Ülfet ider Ĥaqqıyla

Lā-İlāhe İllāllāh

16. Maqşūd-ı Mevlā olan

Tevhîd ider bî-gümân
Gösterir nûr-ı cinân
Lâ-İlâhe İllâllâh

17. Tevhîd eyle Hamdiyâ
‘Aşkıyla ol mâhlikâ
Rızâsı şâh-ı beķâ
Lâ-İlâhe İllâllâh

240a

432

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

1. Fünûn-ı ‘ilm-i hikmet ersin ihsân eyle gönlümde
Bu tevhîd nûrını bir baķr-ı ‘ummân eyle gönlümde
Ĥabîb-i Kibriyânîñ ‘aşķına nâdâne yalvartma
O nûr-ı bâ şafâyı cânda cânân eyle gönlümde
2. Dü ‘âlem pâdişâh-ı zi ‘atâ sensin gir meķânı
Risâlet şâhınıñ hürmetine kıl luķ u ihsânı
Kerem bâbın güşâd et baķr-ı fazlıñla o cânânı
Mu’în et pâdişâhım ânı sultân gönlümde
3. Ānıñ ednâ ĝarîb üftâde miskîn-i dil-i ‘âşık
Ķulu ķurbâniyam şâh-ı cihân kıl vaşlına lâyiķ
Ĥaķîķat ĥamrını nüş etdirüb kıl cümleye fâ’îķ
Velâyet nûrını a’tâ ķılıb şân eyle gönlümde
4. Sa’âdet tâcını başa ‘inâyet kıl Ğanî Sübhân
Efendim luķ u ihsân eyle sensin dertlere dermân
‘Aķâ kıl nûr-ı ‘aşķıñ zât-ı pâkiñ Ĥaķķı yâ Raĥmân
Bu Ĥamdi ķuluña ‘aşķıñla dermân eyle gönlümde

433

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Ey dost firâkıñ şerbetin nüş ideyim gâhice gâh

240b

Seni koyub men ne yere 'azm edeyim 'alempenâh

2. Dostuñ Muḥammed ḥaḳḳı çün luṭf et bana yâ Rabbenâ
Şâhsın Ğanî ḥân pâdişâh luṭf eyle bir nürdan külâh
3. Mücrim za'if şâşkın zelîl bir kuluñum sen ol Delîl
Cismim naḥif sensin Celîl raḥm eyle durüyum siyâh
4. 'Aşk-ı muḥabbet dilerim şevkiyle rüyet dilerim
Bir ḥüsn-i cennet dilerim eyleyüb her gün âh u vâh
5. Ente Ḥafîz be her ḥaṭâdan ḥıfz edüb kırtar beni
Zıkr eylerim dâ'im seni Ğanî Ḥudâsın 'âli şâh
6. Dertler devâsı şâh nigâr 'azimü'ş-şân zülfikâr
Bu 'abd-i 'âciz ḥüb şikâr diler 'aṭâ kıl ḥânegâh
7. Seniñ nazîriñ yok vezîriñ Rabbenâ eyle 'aṭâ
Kimse tarılmaz sen niçün etdiñ bu işi mâh
8. Güneş niçün kamer semâ 'arşıyla kürsi ey hü mâ
Seniñ ḥükmünde dâ'imâ rüy-ı zemîn fevḳâni câḥ
9. Sana talepkârım Ḥudâvendâ âh-ı inin edüb
Muḥtâcîm hem 'âcîm geldim sana ey pâdişâh

10. Һамди ҡулuna раһм едүб иһвән-и дїне сүмлетен

241a

Luṭf u 'ināyet eyleyüb tüt destimi sen yā ilāh

434

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Һudāvendā bu 'abd-i 'ācizi nādāne yalvartma
 Һabībīñ 'aşkına luṭf eyleyüb insāne yalvartma
 'Azīzim pīr-i fānī sīnem artıķ ilāhi dūrüst oldu
 Ҙuluñ ҡapusuna gönderme bir sultāna yalvartma
2. Gice gündüz Һazin dil yalvarub aғladıғım sana
 Mu'ın pādīşāhım luṭf u ihsān eyleyüb bana
 Mu'ın ol baһr-ı fażlıñla keremānı ҡılub a'tā
 Ҙamu maқşūdumu Һayrıyla ҡıl bir cāne yalvartma
3. Neye ҡadīr degilsin pādīşāhım cürm-i 'işyānım
 Keşīrdir maғfıret ҡıl Hādīyā fi'l cümle²²⁵ noқşānım
 Raḥīmā raḥmetiñle yārlıғa gāyet perīşānım
 Meded luṭf eyleyüb bu gāfil-i noқşāna yalvartma
4. Bu 'abd-i 'āciz ednā Һamdiyā'ya sen kerem gönder
 Һudā muḥtācıñam senden diler dil lā-cürm gönder
 Seniñ luṭfuñ Ğanī nūrān-ı Һil'atle 'ilim gönder
 Velāyet tācını ihsān edüb bürhāne yalvartma

241b

²²⁵ Dizede “cümle” kelimesi sehven iki kez yazılmıştır.

435

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Raḥm-ı ğālīb pādişāh-ı bī-zevāl Allāh bu şāh
İsmiñi leyl ü nehār zıkr idelim nürdan külāh
Luṭf u iḥsān eyleyüb ol baḥr-ı faẓlıñdan bize
On sekiz biñ 'ālemi var eyleyen 'ālī ilāh
2. Kırtara zıulmetden ıñlāḥ eyleyüb nefsimizi
İki 'ālemde 'azīz itsün dilā sizi bizi
Ol Ğanīdir 'afv eder kān-ı kerem cümlemizi
Şāh-ı 'ālem şān-ı a'zām bir ulu 'ālem-penāh
3. Yok nazīrin hem vezirin pādişāh-ı bī-zevāl
Kimse andan idemez bir nesneyi aşlā sū'āl
Fā'il-i muḥtār odur hem muḫtedir ḥüsn-i cemāl
Şāhib-i kān-ı kerem āl kılluğunda 'ālī cāh
4. Mümine nūr-ı necāt kāfirlere nār-ı lezā
Ḥulḫ edüb ḥāzırlamış kāmilleri 'aşkıñ 'atā
Eylemiş 'aşkıyla iḥsān eyleyüb nūr-ı liḫā
Ḥamdıyāyı şaşırub meydānda kıydu ğāh ğāh
5. Eyledi berbād-ı rüsvā 'ilmiyayı ol İlāh
'Ālem içre ıztırābda kıydu ḥüsn-i nūr-ı māh²²⁶

242a

²²⁶ Dörtlük tamamlanmamış.

436

Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Raḥmet bul ḥān-ı pādişāh
Ey mişli yoḡ Ğanī İlāh
İşim gücüm fiğān u vāh
Raḥm et bana 'ālem-penāh
Ṭut destimi sen yā İlāh
Luṭf u iḥsān et 'ālī cāh
2. Cām-ı cemāliñ nūş idem
Ḥüsn-i gülşeniñde bu dem
Şun ḥamr-ı 'aşkı dem-be-dem
Sen kıl 'ināyet zī-kerem
Sensin Ğanī 'ālem-penāh
Raḥm et bana sen yāİlāh
3. Kullukda taḡşirim günāh
Keşretle etdim 'ālī şāh
Bildim suçumu āh u vāh
Geldim sana rüyum siyāh
'Afv eyle cürmüm yā İlāh
Kān-ı keremsin 'ālī şāh
4. Şāh risālet Ḥaḡḡı çün
'Afv eyle zenbim günbegün
Cām-ı cemāliñ 'aşk için
Kudret yediñle Hādī şun
Ḥamdi kuluna yā İlāh
Luṭf eyleyüb 'ālem-penāh

242b

437

11'li Hece Ölçüsü

1. 'Abd-i 'aciz cār-ı nāçār kılanıñ
Mu'ın-i Naşır-i Cenāb-ı Allāh
Meftūn-ı mecbūr dildār olanıñ
Mu'ın-i Naşır-i Cenāb-ı Allāh
2. 'Aşkıyla şevkle tevḥīd ideniñ
Rāh-ı muḥabbetde dosta gideniñ
Şeydā bülbül gibi nālān ideniñ
Mu'ın-i Naşır-i Cenāb-ı Allāh
3. Bu köhne dünyāda mużtarr olanıñ
Beher umūrunda nāçār kılanıñ
Diler Ğanī varub deste şalanıñ
Mu'ın-i Naşır-i Cenāb-ı Allāh
4. Mu'ın ol Hādīyā bu Ḥamdiyā'ya
Aşla muḥtāc etme bāy u gedāya
Teslim olan kāmīl yār-i Ḥudāya
Mu'ın-i Naşır-i Cenāb-ı Allāh

438

11'li Hece Ölçüsü

1. Şehādet eylerim yār-i Ḥudāya
Birdir birlikde Ḥaqq'a *kuḥuvāllah*²²⁷
Luḥf u iḥsān iden bāye gedāya
Oldur *lā-şerīk ü lā-nażir*.²²⁸ Allāh

²²⁷ Bkz. İktibaslar:11

2. Birdir birliginde şüphe yok yâ Allâh
Hâlık-ı hâzıkdır Cenâb-ı Allâh
Hiç inkâre düşmem de *kulhuvâllah*²²⁹
Vâşl ol Mevlâya hâzırdır Allâh
3. Hâzır oldur nâzır oldur Hamdiyâ
İsmiñi zıkr edüb bul kân-ı vefâ
Hüsni-i cemâlin ol kılar a'ṭâ
De cân-ı gönülden hüvellah Allâh

439

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Hevâ-yı hüya dem-sâz eyle şâhım bu günâhkâr âh

243a

Ġarîb bî-çâreyim kân-ı kerem bağışla bu gümrâh
Sana 'işyân-ı tuğyân etdi şâhım rahm-ı luṭf eyle
Hâbîbiñ şâh risâlet 'aşkına câm-ı cemâl Allâh²³⁰

2. Seni zıkr eyleyüb 'âciz isemde ğayra meyl etmem
Ma'îşet ğayrı hâlet ister isemde hiç unutmam
Sana 'aşk-ı muḥabbet eylerim ğayrı güle gitmem
Seniñ 'aşkıñla manzûm yazdığım ma'lûm sana ey şâh

²²⁸ Bkz.İktibaslar:7

²²⁹ Bkz.İktibaslar:11

²³⁰ Son dize iki ayrı şekilde yazılmıştır: "Şu ver cânım cihân-arâ Ġanî sensin kılub âğâh"

3. Meni ağyara muhtâc eylemekden maşşuduñ bilmem
Odun sözler yüzünden çekdiğim ma'lûm sana gülmem
Bu zulmet keşretiyle şâh nigârım perîşân olmam
Raḥîmâ baḥr-ı fazlıñla 'atâ kı1 'aşkıñı hemrâh
4. Enîsim mûnîsim 'aşk-ı laṭîfîñ olmak isterdim
Sana şevk-i muḥabbetle Kerîmâ ṭolmak isterdim
Ḥazîñ dil ḥasretiñle şâh şararub şolmak isterdim
Verildi derd-i mihnet raḥm-ı luṭf eyle ṭabîb Allâh
5. Seniñ nûr-ı rızânı isterim Mevlâ gâyet kı1
Cemilü'l şân-ı a'zamsın Ḥudâvendâ hidâyet kı1

243b

Ḥabîbîñ şâh risâlet 'aşkına Hādî şıyânet kı1
Bu Ḥamdi kulumuñ ihvânı diniñ Ḥazık Allâh

440

5'li Hece Ölçüsü

1. Şâh Kird-gâr'ım
Nûr-ı nigârım
Perverd-gârım
Efendim Allâh
2. 'Azîmü'ş-şânım
Nûr-ı cinânım
Şâh-ı cihânım
Efendim Allâh
3. Raḥmânü'l Raḥim
'Alîmü'l Ḥakim

Ḥalīmü'l Kerīm
Efendim Allāh

4. Ğaffārü'l zenüb
Settārü'l 'uyüb²³¹
'Allamü'l guyub
Efendim Allāh

5. Kān-ı keremim
Ḥān-ı muḥtārım
Nūr-ı na'īmim
Efendim Allāh

6. Ḥān pādīşāhım
Ğanī İlāhım
'Ālem-penāhım
Efendim Allāh

7. Ğanī Ḥudāsın
Hem mähliķāsın
Derde devāsın
Efendim Allāh

8. Dilde ṭabībim
Şāhım ḥabībim
'Āli Naşīrim
Efendim Allāh

9. Allāhü'l 'azım
Ol nūr-ı na'īm
'Alīmü'l Ḥakīm

²³¹ Bkz. İktibaslar:12.

Efendim Allāh

10. Cemilü'l şānsın
Ġanī sübhānsın
Ulu Yezdānsın
Efendim Allāh

11. Hüsni cemīlim
Şān-ı celīlim
Şādık delīlim
Efendim Allāh

12. İlahım Allāh
Nefs-i pādīşāh
Luṭfu çok ilāh
Efendim Allāh

13. 'Aşkıñı 'atā
Luṭf eyle Hūdā
Ey nūr-ı liḳā
Efendim Allāh

14. Hāmdi gedāya
Luṭf eyle pāye
Erdi liḳāya
Efendim Allāh

Fe'îlâtün/ Fe'îlâtün/ Fe'îlâtün/ Fe'ülün

1. Baḳma yâ Rab benim yüzlerimiñ ḳarasına
Luṭfuyla eyle 'ilâc şâh-ı beḳâ çâresine
Bilemem ḳıl mededi ḥüsn-i Cemîl kân-ı kerem
Merhem-i luṭfun 'atâ eyle ḳamu yâresine
Umarım raḥmetini kân-ı kerem yânesine
İder elbetde 'atâ men gibi biçâresine
2. Arayub ağladığım bilmeye mi kân-ı kerem
Bu ğarîb gönlümü hiç almaya mı câm ile cem
Şunar elbetde ümîd eyledigim baḳma senem
Ḥasret oduyla yaḳar sînemizi şâh-ı 'acem
Ḳılar elbetde 'atâ bu dili divânesine
Şemi' raḥm etmeye 'aşḳıyla pervânesine
3. Giderim râh-ı liḳâ vaşlına yanar özümüz
O şehiñ vuşlatına ağlayub iñler sözüümüz
Zâtını zıkr ile gülmekde laṭife bu sözüüm
'Aşḳına ağlayarak ḥun-i firâzân gözüüm
Merhem etmez mi 'acib bu dil-i biçâresine
Umarum baḳmaya dü yüzlerimiñ ḳarâsına
4. Dilerim 'avn-i 'inâyetle 'atâ eyleye ol
Kerem-i 'aşıḳ-ı şâdıḳlarına pek ḳatı bul
Nür-ı cennet-i na'im ḥüsn-i behiştine vüşül
İder ey Ḥamdi Ḥudâ 'aşḳına yan şâĝ ile sol
Feyz-i Ḥaḳḳıyla tolu raḥm ide pervânesine
Kimi gördüñ o Raḥîm etmeye derdânesine

244b

442

Mef'ülü / Mefā'ülü/ Mefā'ülü/ Fe'ülün

1. Gel zıkr edelim hazret-i Yezdāne edüb āh
Hep şuçlarımız 'afv ola bu zıkr eyle hemrāh
2. Hem eyleyim şāh-ı beķā ile mūlakāt
Elinde ider cām-ı cemāline 'atā şāh
3. Bir bādesine nuş iden üftāde ser-ā-pā
Ağlar dün ü gün 'aşkıyla Hākķ'dan olur āgāh
4. Ey şān-ı 'Azīm luţf 'atā eyleye bu 'aşkı
Gönlümde bulam her nefsiñ sırrını nāgāh
5. Ol nūr-ı laţif eyleyene bu yüzlerim ābād
Feth eyleye dil şehrine seyrān ola der-gāh
6. Der-gāh-ı Hūdā ma'nevī serde dile nihān
Olduğunu gösterdi Hūdā çeşmim Allāh
7. Hayrān olarak seyr-i temāşāya duruşdum
Bu çeşmimi zāvāhirle degil sırrıyla bā Allāh
8. Hākķ kıldı 'atā Hamdi ğarīb kuluna Mevlā
Tā hāl-i şabāvetde bu ihsānını ol şāh

443

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. İhsānı bul kân-ı keremsin ey Hudā bir pādişāh
Yokdur nazīriñ Rabbenā sensin dile 'ālem-penāh
2. Kudret seniñ kuvvet seniñ ey pādişāh-ı lem yezāl
Sensin Ğanī şāh Kird-gār'ım fetḥ-i bāb et 'ali rāh
3. Şāniñ 'azim sensin kerīm vallāh bā Allāh Hudā
Bu 'abdini bilmem niçün muhtāc iderseñ yā İlāh
4. Hamdi za'īf mücrīm gedā muhtac iken Hudā
Ğayra yalvartmadan hümā var mı sana nefi' penāh

245a

444

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün

1. Menem şāki Hudā 'āşıklarına Fisebīlallāh
Uya gör vuşlatda lāyıklarına Fisebīlallāh
Şağın ḥor görme ḥāliyle gez ābdest müdām cānı
Yorub kırma ki gir gönüllere Fisebīlallāh
2. Kābāb altında gizlü evliyāsı var hemān ağlar
Yükü cezbe ṭulu envārı 'aşkıyla 'ayān ağlar
Çarışmaz nāse cān cānān diler Ḥaqqdan nihān ağlar
İlişme incitirsin tellerine Fisebīlallāh
3. Ma'nada münkeriñ götür bilmez nedir ḥālet
Hemān seyrān ider bir Ğayra yanık 'āşık-ı 'ādet

Edinmiş zan ider nālān giryānın beher sa‘at
Su‘ūd eyler semāvāt ellerine Fisebīlallāh

4. Anıñ a‘māl-i hālīşi ‘arş-ı dūnyā ve ‘uqbādan
Geçüb Hakk ‘aşkına eyler ‘ibādet kıru da‘vādan
Diler her bir umūrun zāt-ı Hakkdan hüsni-zibādan
Temenni eyleyüb her hāllerine Fisebīlallāh
5. Bu Hāmdi ġāfīl ednā miskīn anlardan olam deyü
Niyāz eyler be her dem sırr-ı envārı görem deyü

245b

Mübārek hāl-i tīb ‘azīzine yüz sürem deyü
‘Azimetdir murādım ellerine Fisebīlallāh

445

5’li Hece Ölçüsü

1. Dil biz nigāre
Perverd-gāre
Rabṭ-ı kalb idüb
Geldi şikāre
2. Şāhım şehensāh
Ol Ğanī ilāh
Hem ‘ālem-penāh
Dil ‘aşk-ı vāre
3. Göñlümüñ varı
Eyle hişārı

Bu günāhkārı
Atma kenāre

4. Be Hakk-ı habīb
Ekrem ol tabīb
Sen eyle naşīb
Ol hūb nigāre

5. Senden gāyet
Herdem hidāyet
Sen ver selāmet
Semt-i civāre

6. Bu Hāmdiyāyı
Raḥm eyle gāye
Luḫ eyle pāye
Vişāle çāre

446

5'li Hece Ölçüsü

1. Cümle zenübe
*Estağfiru 'llāh*²³²
Be her 'ayūba
Estağfiru 'llāh
2. Pek nādem oldum
Şararub şoldum
Hüzniyle tıldum
Estağfiru 'llāh

²³² Bkz. İktibaslar:13.

3. ‘İşyāne aldım
 Ğafletde aldım
 Ne vefā buldum
Estağfiru ‘llāh
4. ‘İbādetim yok
 İta‘atim yok
 Bir ā‘atim yok
Estağfiru ‘llāh
5. Her işim günāh
 Yüzlerim siyāh
 Efendim Allāh
Estağfiru ‘llāh
6. Şāhım penāhım
 Ğanī ilāhım
 ‘Ālem-penāhım
Estağfiru ‘llāh
7. Men bir zelīlim
 Ğāyet ‘alilim
 Şāhım celilim
Estağfiru ‘llāh
8. Hāmdī gedāyı
 ‘Afv eyle yārı
 Gönlümün varı
Estağfiru ‘llāh

447

7'li Hece Ölçüsü

1. Şān-ı 'āli bir zıkr
*Lā İlähe illāllāh*²³³
 Buldum anı çok şükr
Lā İlähe illāllāh
2. Dedi şāh-ı enbiyā
 Efdal-ı zıkrı aña
 Maşşud-ı a'lā Hūdā
Lā İlähe illāllāh
3. Bildirir Qurānda Hakk
 Birliğin Rabbü'l falak
 Enveri varağ varağ
Lā İlähe illāllāh
4. Bu durur 'ilm-i edibā
 Dil diye kesretle leb
 Hüsni-i hāteme sebeb
Lā İlähe illāllāh
5. Enver-i 'āli maķām
 Gösterirdi şubh u şām
 Mażharı eyler imām
Lā İlähe illāllāh
6. Kesretle okuyanı
 Hūdāsı eyler Ğanī
 Bilmez ider bir meni

²³³ Bkz. İktibaslar:14.

Lā İlāhe illāllāh

7. Hāmır-ı hāķīķat verir
 Kıluna Şıfat verir
 Enver-i ‘ızzet verir
Lā İlāhe illāllāh

8. Enbiyā ve evliyā
 Anı zıkr eyler hümā
 Rütbesin eyler ‘alā
Lā İlāhe illāllāh

9. İsm-i Cebbār-ı CelİL
 Zākirin kılmaz zelİL
 Hudāya Őādık delİL
Lā İlāhe illāllāh

10. Zākır olub kıl devām
 Bilmeyüb hiç Şubh u Őām
 Enver-i ‘ālī maķām
Lā İlāhe illāllāh

11. Faziletine dört kitāb
 Vaşf eder olmaz heŐāb
 Bu sana Őāh-ı Őevāb
Lā İlāhe illāllāh

12. Her murāde erdiren
 Erenlere girdiren
 Nūr-ı cemāl gördüren
Lā İlāhe illāllāh

13. Őāh risāletde bize

Yādgār cümlemize
Nūr-ı zāt bize size
Lā İlāhe illāllāh

14. Enver-i ‘ummān şod
*Ḳul huvā‘llah ehad*²³⁴
Nūr-ı *Allāhü’s- şamed*²³⁵
Lā İlāhe illāllāh

15. Ḥaḳḳ ḥabīb-i Kibriyā
Şāh-ı Ali el-murtaza
Anı derdi dā’imā
Lā İlāhe illāllāh

16. Ṭurmayub de Ḥamdiyā
İsm-i a‘zam muṭlaḳā
Sebeb-i vasl-ı liḳā
Lā İlāhe illāllāh

246b

448

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Nebīler pādişāhı zī-‘aṭāsın yā Resūlallāh
Velīler ser-firāzı şāh livāsın yā Resūlallāh
2. Seni vaşf eyleyen ḥallāḳ-ı ‘ālem nūr-ı Ḳur’ānda
Maḳāmiñ mürtefi‘ fevḳü’l ‘alāsın yā Resūlallāh

²³⁴ Bkz.İktibaslar:11.

²³⁵ Bkz.İktibaslar:6.

3. Hüdāniñ nūr-ı zātında nūr-ı zātsın şānın a'zamdır
Mükerrerresin mu'azzez bir dilāsın yā Resūlallāh
4. Sana bağışladı cümle 'abādı vāhid-i mutlak
Nebīler müftehīri nūr-ı Hūdāsın yā Resūlallāh
5. Seni bilmeyeni ma'būd-ı mutlak eylemez mağfūr
Sebeb 'gufrāna semek mehlikāsın yā Resūlallāh
6. Cinānda nām-ı şāniñ Aḥmed Maḥmūd Ebu'l Kāsım
Cihānda şāh Muḥammed Muştafāsın yā Resūlallāh
7. Ezelden tā ebede yā *Raḥmeten-li'l-'ālemīn*²³⁶sin sen
Göñüller nūr-ı şemse bir cilāsın yā Resūllāh
8. Kulum 'aciz dilim lāl kudretim yok Ḥamdiyā neyler
Şefā'at kıl kerem kân-ı şafāsın yā Resūlallāh
Efendim sen kamu derde devāsın yā Resūlallāh²³⁷

247a

449

5'li Hece Ölçüsü

1. Hüzniyle tıldım
Bilmezem n'oldum
Göñlümde buldum
Birliğiñ Allāh
2. Bilürüm birsın
Enver-i sırsın

²³⁶ Bkz. İktibaslar:2.²³⁷ Son dize iki ayrı şekilde yazılmıştır.

Hem dest-gĩrsin
Varlıgın Allāh

3. Hāzır u nāzır
Sensin yā Naşĩr
‘Aynimde hāzır
Birliđiñ ey şāh

4. Ğanĩ Hudāsın
Derde devāsın
Şadre şifāsın
‘Āli şehensāh

5. Cemilü’l şānsın
Ulu Yezdānsın
Ğanĩ hāķānsın
Efendim Allāh

6. ‘İnāyet senin
Hidāyet senin
‘Aţāfet senin
Şāh-ı şehensāh

7. Raĥmānũ’l Raĥim
‘Azimũ’l Ğakim
Allāhũ’l Kerĩm
Şāniñ Hüvallah

8. Ğaffāri’l zunũb
‘Alāmi’l ğüyũb
*Settāri’l ‘uyũb*²³⁸

²³⁸ Bkz. İktibaslar:12.

Eylerim eyvāh

9. Günāhım çokdur
Hiç yüzüm yokdur
Cürmüm büyüktür
Defterim günāh

10. Tolu şehensāh
El-āmān Allāh
'Amelim günāh
Sen eyle āgāh

11. Hāmır-ı haqīkat
Şun şāf-ı şerbet
Naşīb et vuşlat
İlahım Allāh

12. Er gör liqāyı
Hüsni-i rızāyı
Bu Hāmdiyā'yı
Luţf eyle der-gāh

450

Mef'ülü / Mefā'ülü/ Mefā'ilü/ Fe'ülün

1. Sen şāh-ı maqşūduma nā'i l olayım şāh
Luţf eyle bu mesnedlere kâ'il olayım āh
2. Mestāne edüb hāmır-ı haqīkatle uyandır
'Aşkıñla Hūdā rüz-ı seherde tolayım gāh

3. Bî-çāre ġarīb ahr evine geldi ne çāre
Sen eyle meded enver-i ‘akınla bulurum āh

247b

4. Yok bir ‘amelim merd-i ġarīb lu u kerem ıl
Tut destimi Hāmdi uluna ram edüb Allāh

451

11’li Hece Ölçüsü

1. Keret-i ‘iyāna giriftār oldum
Bar-ı nedāmeti ‘ināyet eyle
u fānī cihānda vefā bulmadum
Cāh-ı selāmeti hidāyet eyle
2. Ādem afiyullah nebī ‘akına
Malūuñ ulūsu ābı ‘akına
Cümle ma‘ūm-ı pāk abi ‘akına
Ramıyla rameti refāat eyle
3. İdris ü it ü Hūd Nūh hürmetine
Enver-i pāki zāt ru hürmetine
İsm-i zāt pāki bedu ‘akına
Tāc-ı kerāmeti ‘ināyet eyle
4. Hālīl Allāh Kelīm Allāh ‘akına
Dāvūd Süleymān ol āh ‘akına
İbrāhi m İsmā‘il āġāh ‘akına
Rızā-yı vulata hidāyet eyle
5. Rūh Allāh nūr Allāh hāān hāı çün

Cümleten nebiyyü'l zi şān haqqı çün
 Vuķu' bulan 'āli bürhān haqqı çün
 Hāmı-ı haqqıkat 'ināyet eyle

6. Vuşlat yolun göster rāh-ı rızāda
 Dest-gir ol şāhım beher kızada
 Luţf u 'ināyet kıl rüz-ı cezāda
 'İzzetle rıf'atı hidāyet eyle

7. Ebübekir 'Ömer 'Oşmān 'aşkına
 Şāh-ı merdān şir-i Yezdān 'aşkına
 Pīrim 'Abdulķādir Geylāni 'aşkına
 Hāl-i haķi katini 'ināyet eyle

8. Hācı Bektāşı Velī pīr hürmetine
 Gönüllerde nūr-ı sır hürmetine
 Düşmüşlere dest-gır hürmetine
 Nūr-ı velāyetim hidāyet eyle

9. 'İlm-i a'māliyle Hāmı bulamaz
 Ğafletdedir hiçbir murād alamaz
 Nūr-ı 'irfānıyla gönül tolamaz
 Her yüzden necāt-ı 'ināyet eyle

248a

452

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Fe'ülün

1. 'Ināyet senden oldu Hādīyā Elhamdülillāh
 Hidāyet senden oldu cā-be-cā Elhamdülillāh
 Ğanīsın kudretiñle luţf u ihsān hep seniñdir
 Degildir ğayrıdan her bir 'aţā Elhamdülillāh

2. Risālet şāhınıñ ‘irfān-ı ‘ilmine bağışla
 Kūşurun cümlesin vicdān-ı hilmine bağışla
 Be Hakk-ı hazreti Kurān Hakk-ı dīne bağışla
 Bana senden kamu derde devā Elḥamdülillāh
3. Cihānıyla cinānıñ ni‘meti senden ser-ā-pā
 Vücūdum mülküne bu devleti ‘użemā Hudāyā
 ‘Aṭā kıldıñ hayāt-ı cānıyla rūḥet-i hidāyā
 Göñül şehrine verdiñ mähliķā Elḥamdülillāh
4. Bu Ḥamdi ‘abd-i ‘āciz şükrüne kadr olamaz
 Huşuşa ni‘met-i İslāmı ğayra nā’il bulamaz
 Teşekkür eylerim dil düşdü ‘aşka kurtulamaz
 Niğārım gözlerim bāb-ı rızā Elḥamdülillāh

248b

453

5’li Hece Ölçüsü

1. Göñlümde zikrim
 Hūvallāh Allāh
 ‘Aşkıyla fikrim
 Hū Allāh Allāh
2. Kālbim lisānım
 Dilim dehānım
 Zikr eder cānım
 Hū Allāh Allāh
3. A’zāda kullar
 Derde tövbe diller

Der şādık kullar
Hū Allāh Allāh

4. Allāh Allāh Hū
İsm-i a‘zam bu
Diyelim kamu
Hū Allāh Allāh

5. ‘Aşka yanalım
Cūr’a kanalım
Haḫḫa dönelim
Hū Allāh Allāh

6. Yerde baḫrde
Düşelim derde
Beher seḫerde
Hū Allāh Allāh

7. Diyelim dā’im
Olalım ḫā’im
Bulalım na‘īm
Hū Allāh Allāh

8. İsm-i Sübhānım
Cāna cānanım
Sırr-ı Yezdānım
Hū Allāh Allāh

9. Luḫfu Ḥudādır
Derde devādır
Nūr-ı nevādır
Hū Allāh Allāh

10. Serden geçelim
 K̄anad açalım
 Sana uçalım
 Hū Allāh Allāh

11. Raḥmānū'l Raḥīm
 'Alīmū'l Ḥakīm
 Bir ulu na'īm
 Hū Allāh Allāh

12. 'Allām'ül guyüb
Settārū'l 'uyüb²³⁹
 Ğaffārū'l zenüb
 Hū Allāh Allāh

13. Qurānū'l 'azīm
 Furḳānū'l kerīm
 'Alīm'ül Ḥalīm
 Hū Allāh Allāh

14. Settārū'l 'ālem
 Rezzaḳ-ı ādem
 Her zaman her dem
 Hū Allāh Allāh

15. Şāh-ı Naşīrim
 Herdem Başīrim
 Hem destgirim
 Hū Allāh Allāh

16. Ḥamdiyā tuḡyān

²³⁹ Bkz. İktibaslar:12.

Eyleyüb 'iŝyān
 Hakk eyler ihsān
 Hū Allāh Allāh

249a

454

5'li Hece Ölçüsü

1. Hūya kul oldum
 Şararub şoldum
 ... bülbül oldum
 Gülşen bāğında
2. Hū'dur murādım
 Hū'yu aradım
 Hū deyüb geldim
 Gülşen bāğında
3. Ağlar gülemem
 Enver bulamam
 Ğayrı dilemem
 Gülşen bāğında
4. Allāh Allāh Hū
 İstedigim bu
 Çağırırım ço
 Gülşen bāğında
5. Kemāl isterim
 Cemāl isterim
 Vişāl isterim
 Gülşen bāğında

6. Ҳамдиyā her ān
Dileyüb cānān
Olurum nālān
Gülşen bāğında

455

5'li Hece Ölçüsü

1. Dil bülbül āsā
Zikr eder hergāh
Ey Ğanī Mevlā
Hū Allāh Allāh
2. Her zamān her ān
Dilerim gufrān
Ey Ğanī Sübhān
Hū Allāh Allāh
3. Her ādım ādım
Cāndan aradım
Hū'dur murādım
Hū Allāh Allāh
4. Hū'ya kul oldum
Arayub buldum
'Aşkıyla taldum
Hū Allāh Allāh
5. Ҳамди Ҳудāya
'Āşık liķāya

Erdir şafāya
Hū Allāh Allāh

456

5'li Hece Ölçüsü

1. Allāhım Allāh
Ġanī pādişāh
Luţfu çok ilāh
‘Āciz gedāya
2. Luţf eder herdem
Yarama merhem
Ol şufi ebsem
Seyr et şafāya
3. Nefse kıl olmam
Boşa yorulmam
Nāre sürülmem
Erdim devāya
4. Kālbime Allāh
Nağş oldu Billāh
Pīrimiz agāh
Etdi Hūdāya
5. Hāndiyā ‘işyān
Eyledi her ān
Dilerim gufrān
Cürm-i cināya

457

5'li Hece Ölçüsü

1. Gönlümüz herdem

Der Allāh Allāh

Olsa da pür ğam

Der Allāh Allāh

2. Dünyāda elem

Çekdim men kulum

Her seher dilim

Der Allāh Allāh

3. 'Arz-ı semāvāt

Cümle maḥlūqāt

Dileyüb necāt

Der Allāh Allāh

4. Hızır ile İlyās

Tābi' kamu nās

Ḥayır iş esās

Der Allāh Allāh

5. Şems-i mäh-ı nūr

Etdikce zuhūr

Nūr a'lā nūr

Der Allāh Allāh

6. Felekde melek

Deryāda semek

He nān u nemek

Der Allāh Allāh

7. Hem ‘arşü’l ‘aẓim
Kürsiyül-kerîm
Cennetü’l na‘îm
Der Allâh Allâh

8. Enbiyâ mürsel
Evliyâ güzel
Ebed u ezel
Der Allâh Allâh

9. Tabi‘ kamu nâs
Cîn ü cân hep o nâs
Giyintüb libâs
Der Allâh Allâh

10. Hâcerle şecer
Secde iderler
Zâkirdir bunlar
Der Allâh Allâh

11. Hâmdiyâ hemân
Türmayub uyan
Gizli ve ‘ayân
Der Allâh Allâh

458

5’li Hece Ölçüsü

1. Gönlümün varı
Hû Allâh Allâh
Ġanî dildârı
Hû Allâh Allâh

2. Şāh-ı şehenşāh
Gönlümde ilāh
Vallāh u billāh
Hū Allāh Allāh

3. Nūr-ı nigārım
Bir dil-figārım
Ulu Ğaffārım
Hū Allāh Allāh

4. Cāndan severim
Vaşla ererim
Gönlümde varım
Hū Allāh Allāh

5. Raḥmānū'l Raḥīm
'Azīzü'l Ḥakim
Ĝafūr-ı Kerīm
Hū Allāh Allāh

6. Ḥamdiyā her ān
Dileyüb ğufrān
Umarım iḥsān
Hū Allāh Allāh

5'li Hece Ölçüsü

1. Hân pâdişâhım
Ġanî İlâhım
'Âlem-penâhım
Ol Ġanî Mevlâ
2. Ġaffârî'l zenüb
Settârî'l 'uyüb²⁴⁰
'Alâmü'l kulüb
Ol Ġanî Mevlâ
3. Allâh-ı a'zîm
Ġâyet mu'azzam
Her zaman her dem
Ol Ġanî Mevlâ
4. Cemilü'ş- şânım
Ulu sübhânım
Ġanî Yezdânım
Ol Ġanî Mevlâ
5. Gönlümün varı
Nûr-ı nigârı
Ulu Ġaffârı
Ol Ġanî Mevlâ
6. Raḥmânü'l Raḥîm
Ol nûr-ı na'îm
'Alîmü'l Ḥakîm

²⁴⁰ Bkz. İktibaslar:12.

Ol Ğanī Mevlā

7. Ḥalāk-ı ‘ālem

Rezzāk-ı ādem

Her zaman her dem

Ol Ğanī Mevlā

8. Ḥamdiyā ‘iṣyān

İşlerin noḡṣān

‘Afv etdir her ān

Ol Ğanī Mevlā

460

7’li Hece Ölçüsü

1. Ḥaḡḡ yaratdı bizleri

Giceyle gündüzleri

Gösterüb yıldızları

‘İbret alsınlar dedi

2. Göğē yere baḡasın

Ḥāke toḡūm ekesin

Yanub yaratub yaḡsın

Beni bulsunlar dedi

3. Pīr elinden bāde nūṣ

Eyleyüb her demde cūṣ

Pend-i naṣīḡhati gūṣ

Edüb olsunlar dedi

4. Ḳurānda Ḥaḡḡ naṣīḡhat

Eyledi āḡsen şıfat

Gūṣ edüb ḡayat memāt

Bana gelsünler dedi

250b

5. Emr-i şerī‘at ile
 Ƨođru Ƨarīkat ile
 Her aĥsen şıfat ile
 Gelüb gülsünler dedi
6. ‘İşyānlar tevbekār
 Olub itsünler şikār
 Ğufrānı çoğ Kird-gār
 Ƨođru Ƨursunlar dedi
7. Yüzü Ƨara Ğamdiyā
 Dileyüb vaşl-ı liķā
 Vāĥid-i muţlak Ğudā
 Beni bilsünler dedi

461

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ehl-i sünnet ve’l cemā‘atde refāhat Ƨalmadı
 Zümrede ehl-i Ƨanā‘atlerde raĥat Ƨalmadı
 Pes şerār-ı nās çoğaldı örte meşhūr-ı sefid
 Ehl-i Ğaĥķı hiĥ arar yoğ istikāmet Ƨalmadı
2. Aşķ ile nālān-ı giryān olmaz oldu dilimiz
 Āniñ iĥün Ƨahr-ı a‘dādan büküldü belimiz
 Ğayrıyla iĥsān iĥün in‘ām vermez elimiz

‘Aşk ile ıslâh iden ehl-i zerâfet kalmadı

3. Hâmdiyâ her hâlde ‘işyânîñ keşir gufrân dile
Zât-ı Hâkķ’dan isteyüb ihlâş eyle er menzile
Bu zerâfetle güzeliñ bir dağı girmez ele
Râh-ı Hâkķa gidecek mürşid-i behcet kalmadı

251a

462

Mef‘ülü / Mefâ‘îlü/ Mefâ‘îlü/ Fe‘ülün

1. Dil murğı bugün bendesin efkâre düşürdü
Bülbül gibi hâmd eylerim izkâre düşürdü
2. Bu vâkt-i seher ‘aşkıyla nâlân-ı figânım
Fırkatle ‘ayân nazmıyla eş‘are düşürdü
3. Bilmem bir uşül tağ-ı cüyân meşrebim imâm
Ma‘nâda bugün dâr-ı hünkâra düşürdü
4. Ruḥşat verülüb söyledigim sözleri bir bir
Dürdâne gibi dillere yek-pâre düşürdü
5. Dünyâ elemi gitdi yine dehr-i dilimden
‘Uḳbâ dağı yok ‘aşkıyla ğuffâre düşürdü
6. Bir ‘âciz-i nâçârı garîb miskîn âvâre
Bu ‘abdini izkârıyla settâre düşürdü
7. Bin kerre teşekkür edeyim her nefsimde

‘Āciz kulumu zümre haydāre düşürdü

8. Bektāşları pek severim tā ezeliden
Dil enverini keşfiyle esrāre düşürdü
9. Çok cürm-i günāhı var ise Ḥamdi naḥifiñ
Ḥaqq luṭfu ile ma‘nevī envere düşürdü

251b

463

Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün/ Mefā‘ilün

1. Hidāyet kânı Raḥmānū’l Raḥim Mevlāsın ey Hādī
‘İnāyet kıl hidāyet kıl Ḥudā a‘lāsın ey Hādī
Seniñdir luṭf u iḥsān cümleten in‘ām kamu nāsı
Kamu ‘ālemleriñ ḥalāk-ı sen bālāsın Hādī
Mu‘azzamsın mükerremsin kerem kânısın ey Hādī
Şerīkiñ yok nazīriñ yok²⁴¹ ulu ḥāqānsın ey Hādī
2. Hidāyetle ‘ināyet hep seniñ Raḥmānlığıñdandır
Kamu maḥlūk iḥsān edici Yezdānlığıñdandır
Efendim pādīşāhum bir ulu sulṭānlığıñdandır
Cihānıyla cinānın ni‘meti ḥāqānlığıñdandır
Şehensāh-ı cihān cānlara sen cānānsın ey Hādī
Kamu maḥlūka nazır ‘ālī bir sulṭānsın ey Hādī
3. Bu ‘abd-i ‘āciz kân-ı kerem kıl dü cihān içre
Feyūzāt-ı Ḥudāyı eyle iḥsān hem nihān içre
Seniñdir nūr-ı elṭāfı ilāhi cānda cān içre
Ḥabībiñ ‘aşkına ‘avn-i ‘ināyet kıl cinān içre

²⁴¹ Bkz. İktibaslar:7.

*Bu ‘abd-i ‘āciz ednā Hamdiyā sübhansın ey Hādī
Kamu maḥlūk rahmān derdine dermānsın ey Hādī*

464

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Ceddimiz Ādem Şafīyullah nebīniñ ḥürmeti
Ḥaqqı çün ‘aşkıñ yolunda eyleyem çok ḥizmeti

252a

Masivādan destim çekdir bana luṭf eyleyüb
El-āmān şāhım bana çekdirme dünyā mihneti

2. Mihnet-i dünyā beni kıldı ırağ her menzile
İhtiyācım lā ‘ilāc etdi düşüb dilden dile
Hem revā mı ‘aşıkāniñ bağa ağyāre ele
Bu düzāḥdan kırtarub al gönlümüzden dehşeti

3. Cürmümüzü şāh risālet ḥāne baḥş et ey laṭīf
Baḥr-ı fażlıñdan kerem kııl eyle iḥsānı nazīf
‘Aşkıña düşüb kamu cismiyle cān ola naḥīf
Etmeyem ağyār ile bir kerre olsun şoḥbeti

4. Bülbül-i şeydā gibi nālān-ı giryāne düşür
Bāğ-ı gülşen içre ‘aşkıñ nārına yāne düşür
Ḥamr-ı ḥaqqākat şunub efkār-ı cānāne düşür
Baḥr-ı fażlıñla naşīb et vuşlatla rüyeti

5. Şāh risālet ‘aşkına in‘ām-ı ihsān yā Celi l
 Hāmdiyā’ya luṭf edüb şun cām-ı ‘aşkı yā Cemīl
 Levḥ-i dilde zerre deñlü ḳalmasun hiç ḳāl u ḳıyl
 Enbiyālar ḥürmetine ḳıl selāmet rıḫleti

465

8’li Hece Ölçüsü

1. İhsānı bul kân-ı kerem
 Çekdirme āsla firḳati

252b

Dünyā için verme elem
 Şun vuşlat için şerbeti

2. Şāyān degilem şāh nigār
 Yürüsem luṭfu āşikār
 Sensin Ğanī Perverd-gār
 Luṭf u kerem ḳıl vuşlatı
3. Cihāna geldim çün ğarīb
 Oldum bu bāğda ‘andelīb
 Sensin ḳamu derde ṭabīb
 İhsān et aḥsen ḥaşleti
4. ‘Uzletde ḳıl meni müdām
 Zikriñle bulayım ārām
 İlḥām ğāyet ḳıl tamam
 Al dilden cümle ğafleti

5. Uyandırub ‘aşkıyla tā
Vakt-i seher şubh u mesā
Nālān olub fevķü’l ‘alā
Kaldır ħabībiñ ħürmeti
6. Nūr-ı risālet ħaķķı çün
Şāh velāyet ħaķķı çün
Cāh selāmet ħaķķı çün
Naşīb et şāhım rüyeti
7. Ħamdi ħaķīķat cür‘asın
Kānmadı ey kān-ı kerem
Bildir bana bu ħaşleti
Maķşūdum şıfat rıħleti

466

11’li Hece Ölçüsü

1. Efendim pādişāhım şān-ı ‘ālī
Bana bildir kamu ‘uşşāķda ħālī
Kamuyı terk iderler her kemāl
Bulur ‘aşıklarınñ yoķ kıyl u ķālī
2. Bu ‘abd-i ‘āciz ednāya ser-ā-pā
‘Ayān et sırr-ı ‘aşķı şāh-ı ‘anķā
Olayım ‘aşķ-ı mecbur-ı Mevlā
Çürütdürme boşa bu sin-i sālī
3. ‘Adālet tahtınıñ şāh-ı hümāyün
Evlānıñ ‘aşķına luţf eyle ķānün

Be Hakk-ı hürmeti mîmsin eyle nûn
 Kâlbim nefsim ile ceng-i cidâli

4. Fünûn-ı ‘ilm-i hikmet dersini dest
 Naşîb et şâh-ı ‘âlem şân-ı ‘âlî
 Bu ‘abd-i ‘âciz o Hamdiyâ’ya
 ‘Înâyet kıl hidâyet kıl visâli

467

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

1. Şu cihânda ehl-i sünnet ve’l cemâ‘at zümresi
 Gülmedi gülmez bugün naşîbiñde rahat kalmadı
2. Merhamet yok pes şerâr-ı nâs ‘avâmîñ cümlesi
 Ehl-i Hakk ba‘zı inkâr etdi râğbet kalmadı
3. Eyleyüb her dem tevekkül hâlıkâ şabr edelim
 İntikâmın Hakk alır bizde lıyâkat kalmadı
4. Rûz u şeb herdem Hudâya yalvaralım ey ahî
 Münkeriñ yanına aşla uğrama tat kalmadı
5. Hamdiyâ der-be-der miskîn garîb bî-çâredir
 El çeküb ‘uzletde dünyâya muhabbet kalmadı

468

Mef'ülü / Mefā'ilü/ Mefā'ilü/ Fe'ülün

1. Bāb-1 kerem kân-1 kerīm sensin ā şāhı
Bildir bana Hakk yolları fazlınla ilāhi
2. Cürmüm çok ise rahmetini yād ider dost
Hem ni'metini isteyüb 'afv eyle günāhı
3. Bağışla beni şāh-1 resül şān-1 'alāya
Her rüz-1 seher 'aşkıñ ile eylerim āhı
4. Gümrāhlara dost katma beni baħr-1 keremle
Hem eyle 'ināyet başıma nūr-1 külāhı
5. Bu derde devā Aħmed-i Maħmūd Muħammed
Andan dilerim destimi tutsun o penāhı

469

Mefā'ilün/Mefā'ilün/Mefā'ilün/Mefā'ilün

1. Zevāle erdi yetiş tevbekār ol 'aşk ile Hāmdi
Şalāyetle selām et Hakk resül şıdķ ile Hāmdi
'Adedsiz zakir ol Mevlāyı tevħīd ile erkenden
Yetiş gör anı gitdi eyle gayret şevķ ile Hāmdi

470

NA‘T-I AḤMED-İ MUḤAMMEDİYE MÜBAREKİYE MANZUMESİ

8’li Hece Ölçüsü

1. Cihānıñ şāh-ı sulṭānı
Aḥmed Muḥammed Muştafā
Cinānıñ nūr-ı rüşeni
Aḥmed Muḥammed Muştafā
2. Nebīlere server olan
Erler içinde er olan
Levh-i dile enver olan
Aḥmed Muḥammed Muştafā
3. Rüz-ı ezelde Kird’gār
Kendīnürını āşikār
Eylemiş ol bu ‘ālī şān
Aḥmed Muḥammed Muştafā
4. Diller anıñ divānesi
Eyleye gün pervānesi
‘Āşıkların cānānesi
Aḥmed Muḥammed Muştafā
5. Dü cihānda ḥākān olan
Hem mazhar-ı rahmān olan
Dertlülere dermān olan
Aḥmed Muḥammed Muştafā
6. Ḥaqqıñ ḥabībi nūr-ı zāt
Mişli yok bir mülk-i şifāt
Seniñledir nūr-ı necāt

Ahmed Muhammed Muşafā

7. Anı bilmeyen bir nefer
Nār-ı lezā olur maķarr
‘Ārifler-i ğāyet sor
Ahmed Muhammed Muşafā
8. Dört kitāb ānı vaşf ider
Vaşşāfına gelmez keder
Şefķati ğālīb bir peder
Ahmed Muhammed Muşafā
9. Hāķpāye bu Hāmdiyā
Şefa‘ātini eylerim ricā
Maţlūb ise vaşl-ı liķā
Ahmed Muhammed Muşafā

254a

471

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Yā *Şefi‘ü’l-Müznibin*²⁴² sensin nebīler serveri
Eyle ihsān el-āmān bu ‘abd-i ‘ācīz kemteri
Aşla red etme ķapuñdan ķuluñum ķurbānıñım
Zāt-ı vaħid ‘aşķına eyle ķabül bu ebteri
2. Kesret-i ‘işyān ile geldim ķapuna ķıl meded
Tut elimden destğir ol el-āmān nūr-ı ehad
Dertlere dermān yaratdı seni *Allāhü’s- şamed*²⁴³

²⁴² Bkz. İktibaslar:1.

²⁴³ Bkz.İktibaslar:6.

Ꞑıl ‘ināyet gezdigim yetmez mi artık serseri

3. Ꞑađı Ꞑaşı tolaşub gezdim hevāyı ħāliyle
Niçün olur bilmem benim ħalim ‘abes da‘vāsiyla
Şaşırub kaldım ara yerde ‘azīm gavgāsıyla
Gönder imdādı Ĥaqqıñ ‘āli şāh-ı bihteri

4. Raĥm-ı ğālīb pādişāhı zi keremsin şāh-ı dīn
Luţf edüb göster cemāliñ şem‘ini ‘ayne’l yakīn²⁴⁴
Her bir āfetden efendim luţf edüb eyle emīn
Şānıñ lāyık şehā göster bana her bir eri

5. Ĥamdīya ‘aciz günahkār eylerim dā’im şalāt
Aliñe evlādıña aşĥābıña yüz biñ necāt

254b

Eylesin Allāh dü ‘ālemde Ꞑamu Ĥayy u memāt
Nā’il olsun görmege cennetde rü-yı enveri

472

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1. Şu cihānda ehl-i sünnet ve’l cemā‘at gülmedi
Mihnet-i ğamdan niçün bilmem ‘aceb Ꞑurtulmadı
Ağlar ehl-i ‘aşĥ olan gülmez cihānda ser-tā-ser
İñleyüb eyler fiğāmı bir feraĥ gün bulmadı
2. Yā nice bulsun cihān bir Ꞑahr evidir diñlegil

²⁴⁴ Bkz. İktibaslar:4.

Mekr-i tağūnı bālā dert mihneti sen inleğil
 Gūş edüb 'aşk oduna yaq cānıñı hem eylegil
 Hem Hūdāsı 'āşıkın dünyāda hiç güldürmedi

3. Ehl-i dünyā zan ider māl çoqluğuyula rāhatım
 Dāimā müzdād olur zān eyledi her sâ'atım
 Bu ile geldi bulurum zan ider hūb rıf'atım
 Hālbuki bulmaz cihānda ğāfilān aldırmadı

4. 'Aql-ı haqīkat nazār kıldı cihāna bir sefer
 Eylemek lāzım imiş dār-ı beqāya her nefer
 Hāmdi ğāfil uyan bu mezra' kân-ı hüner
 Şahib olub giden ağıyāre sır bildirmedi

255a

473

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Pend-i pīri gūş iden buldı necātı ey ağı
 'Ālem-i cisme gelen giderse gelmez bir dağı
 Mezra'dır hırmānı yārim koma qaldırda git
 Āhiret mülkün güzel tezyīn idersin ey sehi
2. Sen semāvāt qāpusun kendiñe aç Allāh için
 'Aşkıyla tevḥīdi tekrār eyleyüb Alah için
 Nūr-ı imānı hüdāyā eyleyüb ol şāh için
 Kird-gār'e git 'azīzim görmeyüb bir berzahı
3. Nūr-ı 'imān dedigim 'aşk-ı muḥabbetle hulūş
 Şāfiyullah ola maqşūduñ haqīkatde füyüz
 Bulasın bu 'ālem içre nūr-ı 'irfān bā ḥuşuş
 Evliyāullāh qāpusun bekleyüb al firdevsi

4. Mürşid-i kâmil yanında haq-i pāye ol Hamdi
 Bulasın ‘izz-i kemāl seyr idesin nūr-ı ziyā
 Tez naşīb olur Hudānıñ luţfuna vaşl-ı liķā
 Teslim ol her demde ķat‘ eyle beķāya mülki

255b

474

SULTAN EVLİYĀ HÜNĀR HĀCİ BEKTĀŞ-I VELĪ KUDDŪSİMĪZE

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Evliyālar ser- firāz-ı Hācı Bektāş-ı Velī
 Cihād içre ulu ġāzī Hācı Bektāş-ı Velī
 Şāh-ı tekfūr²⁴⁵a aķdarub döndürdi İslām eyledi
 İñledüb her türlü sāzı Hācı Bektāş-ı Velī
2. Seyf-i burhānıyla girdi maġraya ol şāh-ı dīn
 Haķķ te‘ālā münācāt eyleyüb *Haķķe’l yakīn*²⁴⁶
 Tekfūr diyārın şefā‘at eyledi buldu emīn
 Cümlesin mü’min edüb dil-bāzı Bektāş-ı Velī
3. Gösterüb bürhānı ‘āciz koydu yüz bin erleri
 Arada dem-beste ķaldı bir taķım ebterleri
 Gice ile gündüzi ġayıb eyledi serdārları
 Bildiren bātın mizācı Hācı Bektāş-ı Velī
4. Tevbe edüb küfr-i zulmetden seġildi hāşş u ‘āmm
 Haķ-i pāye yüz sürüb geldi ķamusı nīk ü nām
 Anlara imānı ta‘līm eyledi Hamdi imām
 Bildirüb şāh-ı Hicāzı Hācı Bektāş-ı Velī

²⁴⁵ tekfūr: Yazmada “tekūr” olarak yazılmıştır.

²⁴⁶ Bkz.İktibaslar:5.

256a

475

5'li Hece Ölçüsü

1. Nūr-ı cemāli
Ey şān-ı 'āli
Her bir mahāli
Göresim geldi
2. Nūr-ı şafāyı
Nuḡ-ı şifāyı
Şāh Muştafāyı
Göresim geldi
3. Derde devāyı
Nūr-ı nevāyı
Kān-ı vefāyı
Göresim geldi
4. Cenānīñ cānın
Ol 'āli şānın
Beher nişānın
Göresim geldi
5. Ḳalb-i selīmi
Levh-i ḳalemi
Şāhib 'alemi
Göresim geldi
6. Göster Ḥudāyā
Erdir liḳāyā

Herdem şafāya
Göresim geldi

7. Cenāb şāhına
Diller māhına
Hem der-gāhına
Göresim geldi

8. Evlādı aşhāb
Eyleyüb imdād
Çılgınım feryād
Göresim geldi

9. Nūş edüb pāde
Şāh-ı ‘ibāde
Anı ma‘nāda
Göresim geldi

10. Göster görelim
Yüzler sürelim
Şāha erelim
Göresim geldi

11. Hünkārım benim
Dīn-i imānım
Nūr-ı inānım
Göresim geldi

12. ‘Aşkına yandır
Hamrına kandır
Çalbim uyandır
Göresim geldi

13. Benim řāhım

Nūr-ı māhım

Hem İlāhım

Göresim geldi

14. Geçdim sivādan

Her bir devādan

Nūr-ı nevādan

Göresim geldi

15. řāhım İlāhım

Ḥān pādiřāhım

‘Ālem-penāhım

Göresim geldi

16. Ulu sultānım

Ġanī Sübhānım

Cānda cānānım

Göresim geldi

17. Ḥamdiyā her ān

Dilerim ‘irfān

İsterim seyrān

Göresim geldi

476

CENĀB-I RABBÜ'L 'İZZET HĀZRETİNDEN NİYĀZ

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Yā ilāhi eyle ihsānı ser-ā-pā sen Ğanī
Şāha yüz tıtdum murādım kıl 'ināyet bendeni
Haqq erenler zümresinde kıl çerāğ olam müdām
Tā kıyāmet haşre dek 'arzū kılar dil cān seni
2. Çāresiz kaldım meded 'işyānıma bakma Ğafūr
İsm-i pākīñ 'aşkına gufrānı bul şān-ı Ğayūr
Baħr-ı fazlıñla bugün dilhāneme teşri f buyur
Cān gözüyle göreyim seni şehensāh zerreni
3. Göster ey kān-ı kerem baħl olmaz aşla zerrece
Luṭf u ihsān şahıbsin şān-ı a'zamsın yüce
Nūr-ı eltafıñla tezyi n eyle kalbim her gice
Şāh risālet 'aşkına sen kıl çerāğ efgendeni
4. Gerçi lāyık degilem bezm-i vişāle şāh-ı dīn
Hürmetine kıl 'ināyet yā İlāhü'l 'alemi n
Hamdiyā'ya sen 'ināyet eyleyüb 'ayne'l yakīn²⁴⁷
Kıl kerem yā Hādīyā 'aşıklarından bu meni

²⁴⁷ Bkz. İktibaslar:4.

477

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Sana yalvarmadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî

257a

Huzürda turmadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî
 Hidâyet kııl 'inâyet kııl bu 'abd-i 'âci zi her ân
 Arayub şormadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî

2. Elimde 'arzuḥâl ağlar dilimde ey kerem kânı
 Raḥîmsin luṭf u iḥsân eyle herdem raḥm-ı Rabbânı
 Niyâz edüb diler dil senden artık nūr-ı sübhânı
 Kapuñda urmadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî
3. Risâlet taḥtınıñ şâh-ı hümayün 'aşkına raḥm et
 Kuluña sen şehensâh-ı cihân 'afv eyleyüb rıfķ et
 Bağışla cürmüm kân-ı kerem fazlıñ ile luṭf et
 Gözümi yormadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî
4. 'İlâcım yoķ efendim bitdi şâhım bir sana kaldı
 Ğafürsun luṭf u iḥsân ilâhım cân ü tene kaldı
 Kamu cürmümi 'afv et pâdişâhım bende ne kaldı
 Deyüb oturmadan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî
5. Sevâbım yoķ günâhım çoķ edeb 'ilim ve 'amel bilmem
 Kapuñda boynum egri 'âciz ednâyım 'ayân gülmem
 Raḥimâ raḥmetiñ çoķ dilerim senden zamân bilmem
 Ki Ḥamdi varımdan başka 'ilâcım var mı yâ Hādî

257b

478

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Biḥamdillāh kitābımız ḥitām buldu tamām oldu
Uyandırısın kulüb-ı 'āşıkān ihtitām oldu
2. 'Ulūm-ı nafi' ehl-i tarīkat hiç şerī'atden
Ba'īd olmayalar pend-i naşīhatde imām oldu
3. Nazar eyleyen ihvān-ı Ḥudā her dem sa'īd itsün
Velī ḥükmi 'adāletde *ila yevm'il kıyām*²⁴⁸ oldu
4. Kalem sehviyle yāhud bir ğalaṭ söz var yine bunda
Kuşurın 'afv edüb düzeltmeñ şāf-i ricām oldu
5. Bilürüm cümlesi efsāne lākin kudretim yetmez
Velīler pendi mişl-i nuṭḡ-ı kudret pendi 'āmm oldu
6. Velī bir 'āşıkānıñ ḥāline hoş taḡvā tut İläh
Du'āsını temenni eylerim benden selām oldu
7. Gürūh-ı nākıläne 'ibret-i istimdād ider elbet
Göñül 'uşşāḡ-ı Ḥaḡḡa meyl edü vardı 'ġulām oldu
8. Muḡabbet şāhına kul olmadan ğayrı 'ilācım yok
Elimde yok hüner 'ilim ādāb bilmem menām oldu
9. Uṭanmaz Ḥamdiyā şa'irleyin söz söyler ihvāna
Murādı bir du'ādır ma'nevīsi ṭolu cām oldu

258a

²⁴⁸ Bkz. İktibaslar:10.

479

ŞAH-I 'ABDUL-KÂDİR GEYLÂNİ KUDDÛSE SIRRIHU TE'ÂLÂ

7'li Hece Ölçüsü

1. T̄ariqatde p̄irimiz
 'Abdulq̄adir Geylāni
 Ḥaḳiḳatde m̄irimiz
 'Abdulq̄adir Geylāni
2. Şerī'atle iṣimiz
 Z̄ākirān dervīṣimiz
 Aña baḡlu baṣımız
 'Abdulq̄adir Geylāni
3. Baḡdād ilinde yatur
 Ḳabrine selām götür
 Raḥmān-ı iḥsān kıla nūr
 'Abdulq̄adir Geylāni
4. Evliyālar şāh-ı bu
 Etmedi hiç güfteḡū
 Z̄ikri fikri ismi hū
 'Abdulq̄adir Geylāni
5. Geylānidir şāhımız
 Raḥm eder İlāhımız
 'Āli gāyet cāhımız
 'Abdulq̄adir Geylāni
6. Mürīd oldum rāḡına
 Ḳul oldum dil şāhına
 Yüz sürüb der-gāhına

‘Abdulqādir Geylāni

7. Mürşidim ẖuddūsīya
Eyledi himmet baña
Gönlümü verdim sana
‘Abdulqādir Geylāni

8. Dest-girim şāh-ı din
ẖıl meni *Hakke’l yaki n*²⁴⁹
Eyle berzaḥdan emīn
‘Abdulqādir Geylāni

9. Zıkr ederim Ḥudāyı
Güş edüb bu şadāyı
ẖabül et Ḥamdıyāyı
‘Abdulqādir Geylāni

258b

480

BİN İKİYÜZ SEKSEN YEDİ REBİÜ’L EVVELİNİN ÜÇÜNCÜ PAZAR GİCESİ MA‘NEN
ZUHÜRÂT İLEN

Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün/ Mefā’ılün

1. Beni t’an eyle maḥşūd-ı Mevlādan ricā yok mu
ẖamu maḥlüb için herdem Ḥudāya irticā yok mu
Ḥudā’dan isteyen maḥşūdına nā’il olur lābüd
ẖamu ihvān için cāh-ı selametle du‘ā yok mu
2. Tezellülde telezzüz kisb eden ehl-i ḥarīkatdır
Salahiyet yolunda rāh güzār bir ehl-i ḥikmetdir

²⁴⁹ Bkz. İktibaslar:5.

O hālîñ ma‘nevî seyr-i sülûk hûb hâkîkatdır
Verâ-yı perde sırr-ı nihânda mâhlikâ yok mu

3. Hüdâ göster mâ‘nen gayrı bir ‘âlemde biñ server
Hitâb erdi ‘azaba hâzır olduğ şad hezâr erler
Murâdımız Hüdânîñ ‘aşkına varmak idi sırlar
Şehîd olanlara ma‘bûd-ı muṭlağdan rızâ yok mu

4. Kâmu leşker hâzîn tevḥîd-i tekbîr eyleyüb
Giderdiñ kale mişli bir ḥişâre erdiñ ey
Verâsında ne var bilmem açılson dâr-ı bâb
Der iken kûh-ı burca şıçradım şûr-ı sivâ yok mu

5. Nazar kıldım ki burcuñ hâricinde nûr-ı hürşîtden
Münevver gayrı bir ‘âlem göründü sırr-ı mürşitden
Minâre böyle zerrin tâc-ı leşker şad hezâr ḥadden
Ziyâde hiç hesâb olmaz cihândan mâ‘nadâ yok mu

259a

6. Bu ‘âlem leşkeri burc-ı ḥişârîñ hep verâsında
Hezârân biñ hesâba gelmez aşlâ bu ‘gazâsında
Bulunmağdır murâd-ı bâb açılmazdı hizâsında
Görünmez anlara şor hâricinde ol dilâ yok mu

7. Bu ‘abd-i ‘âciz ednâ üç kademde kûh-ı ser burç
Cülûs etdim nazarda şâf şâf olmuş şad hezâr genç
Gül endâm ḥüsn-i mâhpâre mişali şâğ u şoluna
Göz ayırmaz şâf tutub gitmekde râh câ-be-câ yok mu

8. Kâmusı sâde âl cānfes harir kât kât libâs içre
Başındadır külâh fevķü’l minâre bir kıyâs içre

Giderler şad hezārān biñ ‘azaya sırr-ı nās içre
Gözümle gördüğüm bu sırr-ı elţāf Ĥudā yok mu

9. Mübārek şāğ yediyle seyf çekmiş tıtdu bālāya
Ķamusı bir ayağda el göğüste dürr-i yektāya
Manend ser leşkeri gitdi şānasın ‘arş-ı a‘lāya
Nazar kıl yüzlerinde ey dilā nūr-ı nevā yok mu

10. Ĥesābsız tolu ‘arzı hiç azındana toz görünmezdi
Süküt etmiş Ķamusı femlerinde söz görünmezdi
Ķamer tāb çehrelü enverlerinden yüz görünmezdi

259b

Dedim gönlümce bunlar leşker-i ‘arş-ı ‘alā yok mu

11. Ferişte mi melek mi rūh mu bilmem etdi pek hayrān
Āniñ ardınca bi-ĥad bir yeşil elbiseli seyrān
Göründü ĥüsn-i iĥsan ellerinde balta ti ğ merdān
Bu minvāl üzre geçdi hiç ĥesāb yok devā yok mu

12. Velī ser leşkerin görmediğim ğam verdi vicdāne
Nice a‘lāmım hayrān olub Ķaldım bu seyrāne
‘Adedsiz bī-ĥesāb elvān şekil çekildi merdāne
Gelüb geçdi uyandım neyleyim vaĥt-i şabā yok mu

13. Kime şorsam buları kim bilür görmüş daĥi var mı
Ĥaber verse bana bu ma‘nevīden ey āĥı var mı
Velī erşād edüb agāh iden merd bir semī var mı
Deyüb Ķaldım firāĶda vāĥıfū’l esrār şadā yok mu

14. ‘Aceb ser leşkeri kim sırr-ı a‘zam bunca sultāniñ

Bilen var ise serā söylesün cānlarda cānānıñ
 Yoluna cān fedā kııl Hāmdiyā esrār-ı sübhānıñ
 Bilinmez hem bulunmaz ‘aklıyla Hāķķ’ dan hidā yoķ mu

260a

481

5’li Hece Ölçüstü

1. Efendim şāhım
 Hān pādīşāhım
 Rūy-ı siyāhım
 Bir sana kıaldı

2. Çokdur günāhım
 ‘Afv eyle şāhım
 ‘Aşķ-ı niyāhım
 Bir sana kıaldı

3. Cürm- i cināyet
 Keşir begāyet
 Luţf u ‘ināyet
 Bir sana kıaldı

4. Raĥmānū’l Raĥīm
 ‘Azizü’l Hāķķim
 Bu kıalb-i selim
 Bir sana kıaldı

5. Kimseden vefā
 Olmadı şifā
 Her derde devā

Bir sana kaldı

6. Ey sırr-ı sübhān
Vāy ulu Yezdān
Luṭf eyle iḥsān
Bir sana kaldı

7. Sensin şehenṣāh
Ey Ğanī İlah
Defterim günāh
Bir sana kaldı

8. ‘Afv-ı ‘ināyet
Sende hidāyet
İḥşan-ı sa‘ādet
Bir sana kaldı

9. Cümleten efkār
Sana ey dildār
Ḥamdiyā her bār
Bir sana kaldı

482

5’li Hece Ölçüsü

1. Şāh-ı Kird-gār’ım
Nūr-ı nigārım
Dilde şikārım
Bir sana kaldı
2. Perverd-gārım
Burc-ı ḥişārım
Cümleten vārım

Bir sana kaldı

3. 'İzzetle rıf'at
Tâc-ı sa'âdet
Gönlümde 'izzet
Bir sana kaldı

4. Cürmüme rahmet
Senden bu ni'met
Cennetde râğbet
Bir sana kaldı

5. Hâmd ile şükürüm
Dilimde zikrim
Gönlümde fikrim
Bir sana kaldı

260b

483

5'li Hece Ölçüsü

1. İlâhım Allâh
Ġanî pâdişâh
Luţfu çok ilâh
Bir buldum seni
2. Sen eyle agâh
Bu 'abd-i nâgâh
Şâh-ı 'âlem-penâh
Bir buldum seni
3. Şâh-ı Kird-gâr'im

Nūr-ı nigārım
 Perverd-gārım
 Bir buldum seni

4. Birsın Hūdāya
 Varsın a canā
 Yok şübhe aşla
 Bir buldum seni

5. Birde beyānda
 Sırr-ı nihānda
 Hem dü cihānda
 Bir buldum seni

6. Sen eyle meded
 Bu ‘abd-i ehad
Allāhü’s- şamed²⁵⁰
 Bir buldum seni

7. Ey nūr-ı na‘īm
 Vallāhü’l ‘Azīm
 Billāhü’l Kerīm
 Bir buldum seni

8. Birlikde yektā
 Yok mişli aşla
 Ey şān-ı bālā
 Bir buldum seni

9. İki cihānda
 Dilde nihānda

²⁵⁰ Bkz. İktibaslar:6.

Her ān bu ānda
Bir buldum seni

10. Evvelīn yokdur
Āhiriñ yokdur
Ḳulların çokdur
Bir buldum seni

11. Ḥudāya birsin
Hem dest-gīrsin
Bilinmez sırsın
Bir buldum seni

12. ‘Alīm-i Ḥabīr
Kerīm-i Başīr
Ḳullara Naşīr
Bir buldum seni

13. Raḥmāntü’l Raḥīm
Ḥalīmü’l ‘Azīm
Allāhü’l Kerīm
Bir buldum seni

14. Şāh-ı Nāşīrim
Cürm-i keşīrim
Herdem Başīrim
Bir buldum seni

15. Şāh Muştafā’ya
Bağışla pāye
Bu ‘ilmiyāye
Bir buldum seni

16. Hāmdī hidāyet
 Dilerim gāyet
 Bildim beğāyet
 Bir buldum seni

261a

484

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāhım şeheşāh
 Sen eyle agāh
 Kālbime nāgāh
 Bir sana kaldı

2. Uyandır meni
 Ey Hāyy u Ğanī
 Bilmegem seni
 Bir sana kaldı

3. Luṭf u 'ināyet
 Nūr-ı kerāmet
 Cāh-ı selāmet
 Bir sana kaldı

4. Tāc-ı velāyet
 Sen kıl 'inayet
 Herdem hidāyet
 Bir sana kaldı

5. Efendim şāhım
 Ğanī İllāhım

‘Ālem-penāhım
Bir sana aldı

6. Őāh-ı tekbīrim
Herdem naşırım
Cürm-i keŐırım
Bir sana aldı

7. Ğaffāri’l zünüb
‘Ālāmi’l ulüb
Settāri’l ‘uyüb²⁵¹
Bir sana aldı

8. Őāh MuŐtafāya
De evliyāya
Bu ‘abde pāye
Bir sana aldı

9. Tevhīde yārım
Birc-ı hıŐārım
Dilde arārım
Bir sana aldı

10. Nūr-ı Őeri ‘at
Cāh-ı arīat
amr-ı aıat
Bir sana aldı

11. Bir Őāf-ı Şerbet
Dilerim elbet
Nūr-ı muabbet

²⁵¹ Bkz. İktibaslar:12.

Bir sana kaldı

12. Dilerim ihsān

Ey Ğanī Raḥmān

Detlere dermān

Bir sana kaldı

13. Ey ulu ḥaḳān

Vāy Ğanī Sübhān

Dīn ile imān

Bir sana kaldı

14. Şadri şafāsız

Bu ‘abd-i ‘aciz

Zümre-yi nāciz

Bir sana kaldı

15. Ey kân-ı şafā

Sen eyle vefā

Her derde şifā

Bir sana kaldı

16. ‘İşyāna raḥmet

Ḳıl tāk-ı ‘izzet

Şāhım bu ğayret

Bir sana kaldı

17. Ḥamdi ‘aṭāya

Ṭāleb liḳāya

Vermek hidāya

Bir sana kaldı

261b

485

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Ey laṭīfā baḥr-ı faẓlıñla 'aṭā kılsın seni
Göster ey kân-ı kerem memnün-ı mesrūr kııl meni
Şāh risālet 'aşkına şun ḥamr-ı 'aşkı şevķ ile
Seni senden dilerim şād eyle 'āciz bendeni
2. Gerçi 'ișyānım nihāyetsiz bilürüm pür kuşūr
Bir kulum deryā-yı raḥmet bī-nihāyet ey Şabūr
'Abd-i 'āciz der-be-der miskīn kuluñum yoķ ḥuzūr
Kādir ü Kayyūm eḥadsin lā-şerīk Ḥayy u Ğanī
3. Ḥaḳḳ erenler evliyālar ḥürmetine yā İlāh
Baḥr-ı faẓlıñla 'aṭā kııl başıma nürdan külah
Kııl tecellī kalbime 'aşkıñla toldur sāl u māh
Zümre-yi 'aşıklar içre kāt şoyub cism ü teni
4. *Lā-şerīk ü lā-naẓīr*²⁵²Allāh seni cān arzūlar
Göremez gözsüz gezer zāhirde dil cān arzūlar
Elli beş yaşındayım cismimde vicdān arzūlar
Kııl 'ināyet eyle memnün 'āşık-ı efgendeni
5. Pīrim Abdulkādi re ma'nāda göndersin meni
Vāsaṭ olub liķānı dilerim Ḥayy u Ğanī

262a

Ḥāk ile yeksān idem 'aşkıñla bu cism ü teni
Bī- hünerdir Ḥamdiyā arzū kıılar senden seni

²⁵² Bkz. İktibaslar:7.

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Hüdāvendā bu 'aşk-ı pāke nā'il eyle dil cānı
Hābībīñ hürmetine nār edüb vicdān-ı insānı
Naşīb et baħr-ı fazlīñla cihāndan göçmeden aqdem
'Aṭā kıl isterim her demde senden feyz-i sübhānı
2. Risālet şāhınıñ bābında kıtmir-i gulām eyle
Velī 'aşıklarınıñ zümresinde nīk ü nām eyle
Bu manzūme kabül et şā'irān içre imām eyle
Temenni eylerim her anda senden nūr-ı Yezdānı
3. Dime bir ferde şuçlarımı *Settārū'l 'uyūb*²⁵³sensin
Efendim luṭf u ihsān eyle *Ġaffārū'l zünüb* sensin
Bağışla şāh-ı 'ālem cürmümü şāhib-i kulüb sensin
'Aṭā kıl abd-i 'āciz benдеgi her nūr-ı 'irfānı
4. Kerem kıl hamr-ı 'aşkı şun kadeh-i erguvānından
Nübüvvet mülkünün şāh-ı hümāyūnuñ divānından
'Aṭā kān-ı kerem şāh-ı civān nūr-ı dehānından
Cevāb gönder kulūna luṭfuyla her dürr- i mercānı

262b

5. Bu 'ālem içre Hāmdı kulunu gāyet denī buldum
Du'ālar müstecāb ider Ġanī Mevlā seni buldum
Şefā'at kan-ı şāh Aħmed gibi yoqdur anı buldum
Meded senden kerem senden 'aṭa kıl nūr-ı cānānı

²⁵³ Bkz. İktibaslar:12.

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Teşekkür eylerim Mevlāya mevzūnum nevā kıldı
 'Abād-ı müslimine dā'imā her dem du'ā kıldı
 Fünūn-ı 'ilm-i hikmet dersini ihsān-ı a'tā kıldı
 Hudāvendā bu 'abd-i 'ācize vaşfin sezā kıldı
2. Sezāsın vaşf-ı insān 'āciz Allāhü'l 'azīmü's-şān
 Kamu gökde maḥlūqāt seni arzū kılar her ān
 Tefekkür eyleyüb şuni' ilāhi de olur ḥayrān
 Ne mümkün vaşfa ḳadr ola dil ḥamd u şenā kıldı
3. Yine Ḥaḳḳ kendi kendin vaşfin Ḳur'ān-ı a'zamde
 Velī yok mişli birdir *ḳul hüvā'illahu ehad*²⁵⁴ nāmda
 Oḳunur āyete'l kürsi velī na'tu Ḥudā nāmda
 Firār etdi Ḥudāyı pek seven fiḳr-ı fenā kıldı
4. Bu Ḥamdi 'abd-i 'āciz der-be-der miskīn cihān içre
 Gelüb çekdi meşakḳat derd-i mihnetler nihān içre

263a

Ṭariḳ-i şāh-ı 'Abdulḳādir ender bir sālīkān içre
 Ḥudā 'āşīḳların da'vet edüb vaşl-ı liḳā kıldı

²⁵⁴ Bkz. İktibaslar:11.

488

8'li Hece Ölçüsü

1. Ğayrı hevādān ey gönül
Çek eliñi tut diliñi
Meyl-i sivādan ey gönül
Çek eliñi tut diliñi
2. Yeter sana raḥmān Ğanī
Bilmez mi yoksa ol seni
Yā neylersin şunu bunu
Çek eliñi tut diliñi
3. Nā-merde açma ḥālīñi
Mevlā bilür aḥvālīñi
Zıkr eyle kalb kālīñi
Çek eliñi tut diliñi
4. Ḥudā kerīm Rezzāk yeter
Mevlā seni kılar setīr
Hiç şaymayub gönül ḥātır
Çek eliñi tut diliñi
5. Sebeb ḥulḳ edici Ḥudā
Yok mişli birdir dā'imā
Tevekkül ol aña hümā
Çek eliñi tut diliñi
6. Uyma vesvās-ı nās ile
Olma ḥannās-ı nāfi le
Uğraşmayub bir ğāfi le
Çek eliñi tut diliñi

7. Hāmdī zıkr-i Hūdā ile
 Uğraş güzel şadā ile
 Görüş ol mählikā ile
 Çek eliñi tüt diliñi

263b

489

8'li Hece Ölçüsü

1. Yā Rabbenā luḡ eyleyüb
 Hidāyet eyle 'uzleti
 Baḡr-ı faẓlıñla söyleyüb
 Bildir bana ma'rifeti
2. Şāh risālet 'aşkına
 Şaḡib-i sa'ādet āşkına
 Anlara 'izzet 'aşkına
 Bildir bana her şān'atı
3. Nūr-ı velāyet isterim
 Tāc-ı sa'ādet isterim
 Senden 'ināyet isterim
 Sen kıl bana delāleti
4. Yoḡdur enīsim mūnisim
 Cihānda var mı bir işim
 Başıma bu devlet kuşum
 Kona bulam selāmeti
5. Dünyāda zıynet istemem
 Tükenmez ni'met istemem

Bir cāh-ı mest istemem
Neyleyem bu Һarāreti

6. Şāh-ı beķāya yol açub
Kıaçam gidem duram uçub
Lisānımda‘anber şaçub
Vaħdetde bulam cenneti

7. Şāh-ı velāyet şāh-ı dīn
Gele bana ‘ayne’l yakīr²⁵⁵
Nuşret et Rabbü’l ‘ālemīn
Bulayım böyle rıf‘atı

8. Cümle ‘ināyet sendedir
Cümle hidāyet sendedir
Bu ‘abd-i āciz bendedir
‘Aṫā kııl nūr-ı vuşlatı

9. Һamdiyā bir miskīn ğarīb
Oldu cemāle ‘andelīb
Söyler sözü bilmez edīb

‘Afv eyle cümle

264a

490

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Fe‘ūlün

1. Bana şimden gerü dil şāhı kim siler mededi
Baħr-ı luṫfuñla mu‘īn eyle dü ‘abdü’l şamedi
Kıudretim yok ideyim kisb-i ticāret Ğanī dost

²⁵⁵ Bkz. İktibaslar:4.

Periřān aldı azīn ehl-i ‘ayāl hem veledi
Meded eyle keremiñ keşreti o ey eadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’s-şamedı

2. Yine ma‘nāda bugün ta‘limi gayb idenim
Döndü t̄ali‘nde neħusteler düşdü bedenim
Seni ādr bilürüm yo gelenle gidenim
andadır va‘de viren gelmedi ol si m bedenim
Meded eyle keremiñ keşreti o dur aadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’l şamedı

3. Yā ferışte yā melek olsa mu‘īn ayrıyla a
Yola şarf eyler idim varımı olmazdım ırā
Baħr-ı raħmıñla efendim bu siyāh yüzüme ba
Kerem et her hüneriñ ħālıřını gönlüme ta
Meded eyle keremiñ keşreti o ey aadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’l şamedı

264b

4. Velī Cibrā’i l Mikā’il İřrafīl a²⁵⁶
Gönder imdāda dile nūriñı faźlıñla eyle ya
Daı ‘Azra’il memnūn edüb ölünce bira
ıl ‘aā kān-ı kerem iki anādım olsa řā
Meded eyle keremiñ keşreti o ey aadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’l şamedı
5. Seniñ iħsāniña kimse oyamaz řāħ-ı ‘Azīm
Seniñ in‘amıña kimse oyamaz řān-ı kerīm
Seniñ elāfiña kimse oyamaz nūr-ı na‘īm
Seniñ ekreminiña kimse oyamaz zāt-ı ‘Alīm

²⁵⁶ Hece eksik, vezne uymamaktadır.

Meded eyle keremiñ keşreti çok ey ahadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’l şamedî

6. Kāmu ihvān-ı tarīk on iki pīr rāhına yüz
 Sürene eyle meded Rabb-i Raḥīm enveriyüz
 ‘Abd-i ‘āciz kuluñam qaldı tolu‘ dilde bu söz
 Hep seniñ kudretiñ ey kān-ı kerem Ḥamdi oyuz
Meded eyle keremiñ keşreti çok ey ehadi
Benim imdādım ersāl edüb ‘abdü’l şamedî

265a

491

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Ḥudā ilhām edüb yazdıqca bu nazm ile eş‘ārı
 Süpürdü sildi dilden masivāniñ gitdi efkārı
 Yine tırılmaz havātır bu cihānı başa tar eyler
 Meded eyler Biḥamdillāh Ḥudāniñ zıkr-i ezkārı
2. Şığındım şerr-i şeytān mekr-i ağıyardan sana Hādī
 Buñaldım qahr evinde sen meded kıll her bir evrādı
 Kūlūbum levhine naqş eyle şāhım kāmīl üstādı
 ‘İnāyet kıll efendim şīr-i Yezdān ‘Ali Ḥaydār
3. Mu‘īn olsun umurdan ‘ālī meydān içre gelsünler
 Menāre böyle zerrin tāclı leşkerler bulunsunlar
 Bu ‘abd-i ‘acize ḥamr-ı ḥaķi qat bāde şunşunlar
 Şef‘aat ol nübüvvet mülkünün sulṭānı muḥtārı
4. Niyāzım bu beni ölmezden evvel öldür iḥsān et
 ‘İbād-ı müsliminiñ ‘aşqına ḥāk ile yeksān et
 Dilā bu Ḥamdiyāniñ nūrını bir baḥr-ı ‘ummān et

Göñülden fetḥ-i bāb et rūyet-i bālāy-ı Ğaffār

492

Fā'ilātün/ Fā'ilātün/ Fā'ilātün/ Fā'ilün

1. Raḥm-ı ğālīb pādişāhı bī-zevāl buldum seni
Luṭf çok kân-ı kerem bir ḥüb cemāl buldum seni

265b

Yerde gökde yāre dilmiş ne ki var Ḥayy u ezel
Ḳudretiñle ḥāsıl oldu bā kemāl buldum seni

2. Görmedim görmek murādım şun'-i pākiñ pek güzel
Yerde insān gökde ḥürşid enveri var bī-mişāl
Cümle encām-ı kâmer bārān buluṭ dil 'ibret al
Bunları gördükce cisme geldi ḥāl buldum seni
3. Cümleten eşcār şemerlendikce Ḳudret zāhirā
Āşikār olur şüküfe Ḳudretiñle Hādīyā
Cins-i insānda revayiş nevi' senden bī-behā
Yāre densin sen ne gökçek bī-mişāl buldum seni
4. Hiç ḥāle gelmez aşla ḥüsn-i envārıñ güzel
Ḳadīr ü Ḳayyūm eḥadsin Ḥaḳḳ ḥabīb bārek güzel
Ḥamdīyā'ya luṭf u iḥsān eylediñ varaḳ güzel
Her göñülde sırr-ı gizlü perr ü bāl buldum seni

493

Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Tevfik edüb yā Rabbenā
Çeşmime göster vuşlatı

Refîk edüb sen Hādīyā
İman-ı kāmīl rıhleti

2. Naşīb edüb enverini
Velīleriñ eṭvārını
Teslim edüb her varını
Giydirüb nūrdan hil'ati

266a

3. Nūr-ı nübüvvet 'aşkına
Şāhib-i 'izzet 'aşkına
Devlet defe'at 'aşkına
En'ām edüb bu haşleti
4. Tolu tolu cām içre cām
Nüş ideyim tābe kıyām
Pīrim elinden şubḥ u şām
İkşār idem muḥabbeti
5. Nūr-ı cihānıñ haqqı çün
Cümle cihānıñ haqqı çün
Sırr-ı nihānıñ haqqı çün
Göster bana kuṭbiyyeti
6. Şāh Muştafānıñ 'aşkına
Ol pīr şafānıñ 'aşkına
Nūr-ı nevānıñ 'aşkına
Tevfīk edüb kurbıyeti
7. 'Uzlet yolun göster müdām
Terk ideyim üns-i 'avām
Nüş ideyim 'aşkıyla cām
Sokrān ideyim hey'eti

8. Sekrān olur ‘āşıklarıñ
 ‘Aşq yolunda şādıklarıñ
 ‘İrfān olur fā’i klerin
 ‘Aṭā kı l nūr-ı vuşlatı

9. Senden ‘aṭā kıldan ḥaṭā
 Olur müdām yā Rabbenā
 Sensin kamu derde devā
 Dilerim nūr-ı ḥalveti

10. Ḥamdi kıluna mahliḳā
 Ḥüsn-i rızānı kı l ‘aṭā
 Bī-ḥürmet şāh Muşṭafā
 Eyle ‘ināyet celveti

266b

494

11’li Hece Ölçüsü

1. Bāğ-ı cennet ḥūr-i ğılmān miskīni
 Kim dilerse girsün aña ey Ğanī
 ‘Abd-i ‘āciz kılunām yā Rabbenā
 İsterim herdem seni herdem seni

2. Bu cihāna geldim ama gülmedim
 Derd-i mihnetden ‘aceb kurtulmadım
 Şu fenānıñ bir vefāsın bulmadım
 Güldür artık ‘āşık-ı efgendeni

3. ‘Āşıkım bağımda nār eksik degil
 Ḥasretim leyl-i nehār eksik degil
 Baña naẓar kı̄l āh u zār eksik degil
 Sen bilürsün ‘abd-i ‘aciz bendini
4. Pādişāh-ı bī-zevālsın ey Ğafūr
 Var mı senden mā‘adā şāhım Şabūr
 Bilürüm kân-ı kerem şānıñ Ğayūr
 Senden artık var mı cümle ma‘deni
5. Ḥamdiyā ğāyet günāh ey laṭīf
 Raḥm-ı luṭf et Hādīyā cism-i naḥīf
 Nūr-ı elṭāfıñla kı̄l ḳalbi naẓīf
 Ḥulḳ iden sensin Ḥudā cism ü teni

495

11’li Hece Ölçüsü

1. Hū Vallāhü’l ‘aliyyü’l ‘ālemīn
 Sürsem savmın rūy-ı zemīn
 Ḥudā enzāl edüb ḥayrū’l emīn
 Dedi şāh Muştafā Ḥaḳḳ ḥabībi
2. Ḥabīb-i Kibriyādır şāh-ı kevneyn
 Nebiyyü’l Muştafādır nūr-ı ‘ayneyn
 Ḥasanla Ḥüseyn bedr-i cenneteyn
 Cihana bildiren ḥatm-ı mübīni
3. Cihān fānī *hūve’l-bākr*²⁵⁷ hūvellaḥ
 Velī iḥlāş içinde ḳulhūvāllāh

²⁵⁷ Bkz. İktibaslar:15.

Bu Һamdi ҡuluna iһsān-ı Allāh
 Ƙıllar her demde biñ kerre yaǵını

267a

496

Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Dünyā ǵamından çek eli
 Mevlāya baǵla gönlünü
 Һudā sana demez velī
 Mevlāya baǵla gönlünü
2. Һudā seni var eyledi
 Kendüsüne yār eyledi
 Cihānı aǵyār eyledi
 Mevlāya baǵla gönlünü
3. Gel Һaǵǵı idelim taleb
 Tevħid eyle her rüz şeb
 Vişāline buyur sebeb
 Mevlāya baǵla gönlünü
4. Menāre böyle cānları
 Zerrin külāh sultānları
 Ma'nāda gördük anları
 Mevlāya baǵla gönlünü
5. Göñül sana direm sana
 Һaǵǵa git ǵayrı yol fenā
 Һudāya Ƙıl Һamd ü senā
 Mevlāya baǵla gönlünü
6. Mevlā seni şād eylesün

Günāhdan āzād eylesün
 Yüzleriñ ābād eylesün
 Mevlāya bağla gön̄lünü

7. Ğanī sübhān murādını
 İhsān eder ol bir Ğanī
 Bilüb bu dünyāyı deni
 Mevlāya bağla gön̄lünü

8. Țurma gön̄ül ilāhı bul
 Bulmağa tevḥīd rā vüṣūl
 Sana gerekmez şāğ u şol
 Mevlāya bağla gön̄lünü

9. Yār-ı diniñ odur seniñ
 Cismiñ eyle cān-ı teniñ

267b

Luṭf u' ināyeti anıñ
 Mevlāya bağla gön̄lünü

10. Ebyāt-ı eş'ār-ı nazīf
 'İnāyeti Ḥudā laṭīf
 Țalbini eyleyüb 'ari f
 Mevlāya bağla gön̄lünü

11. Dünyāda vardır cenneti
 Cāndan içre rıḫleti
 Edüb giy nūrdan ḫil'ati
 Mevlāya bağla gön̄lünü

12. Gön̄ül gezüb Țurma şaḫın
 Ḥudāya ol sana yaḫın

Yum gözüñü cāndan baķın
Mevlāya bağla gōñlünü

13. Uşānmadıñ hār içinde
Kıldıñ bugün nār içinde
Bülbül-i gülzār içinde
Mevlāya bağla gōñlünü

14. Ağyāre etme i'tibār
Ağyārı bilendir kibār
Gōñlüñe gelsün ğubār
Mevlāya bağla gōñlünü

15. Diñle beni aħsen şıfat
Haķķ ma'rifeti ma'rifet
Var ki Mevlāya ilet
Mevlāya bağla gōñlünü

16. Gitmesün kıoyub mā'ni
Soñra rezil eder seni
Kurut çürüt cism ü teni
Mevlāya bağla gōñlünü

17. Ħamdı neydersin māsivā
Zehr ile memlū bir ğavķa
Maķşūd ise Hū-yı hevā
Mevlāya bağla gōñlünü

497

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Seni seven ‘āşıkları
Visāliñe lāyıkları
Seherde uyanıkları
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī
2. Tevfīk seniñ refīk seniñ
‘Āşık seniñ lāyık senin
Sekrān seniñ āyık seniñ
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī
3. Beher kuluñ mededini
Göñlünde gizlü derdini
Ķarıncanıñ ‘adedini
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī
4. Sensin verüb alan Hıdā
Murādları ey mählikā
Her derdime eyle devā
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī
5. Dünyā ve ‘uqbā ğayreti
Bende yok bunuñ himmeti
Ağzımıñ sensin lezzeti
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī
6. Lāyık degildir istemek
Verir iken nān u nemek
Senden olmaz esirgemek
Bilürsün ey Hıyy u Ğanī

7. Hālim ‘ayān Ğanī Hudā
Etmek beyān olmaz sana
Ğam leşkeri döndü bana
Bilürsün ey Hayy u Ğanī
8. Hamd eylerim şükr eylerim
İhsānıñ fikr eylerim
Turmaz seni zıkr eylerim
Bilürsün ey Hayy u Ğanī

268b

498

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Tā elifden yā’ya kadar dürr-i naşihat ey ebi
Tut pendimi güş eyleyüb şıdkıyla Aḥmed Çelebi
Mevzūne diḳkat eyleyüb ḥarfini tağyir eyleme
Sehv-i ḳalem olmuş ise düzeltmekle ḳıl talebi
2. İlḥām-ı Ḥaḳḳdır cümlesi nefsiyle meşgül degilem
İradesiz Ḥaḳḳ söyledir fā‘il-i mefūl degilem
Sehv-i ğalaṭ ile ıraḳ baḳmağa ḳā‘il degilem
‘Aşḳ-ı ḥulūş eyler iseñ dilde bulursun Çalabı
3. Müstağraḳ ol şavm-ı şalāt eyle iki cihān sana
Cennet olur mihnetleri Ḥaḳḳ def‘ edüb ḳılar ‘aṭā
Rezzāk maḳsumuñu düşün Mevlāsını bilen dila
Tevḥid eder her dā‘imā istemez şāh-ı Halebi
4. Elini işe uzadır gözüyle işin gözedür
Göñlüne dost bezedür bu yādigārım sizedür

Münker ise söz uzatır Hakk 'aşığı bizbizedir
Gel gidelim ıssıza der tolaba taqub kelebi

5. Cāndan arar maqşūdunu arzūlayub ma'būdunu
Tevhīd eder ānı kulu hep terk eder şunu bunu
Hakka dönüb gönül bunu hulusuyla diler anı

269a

Hem unuttur seni beni tabi'atın kılar şabi

6. Hudā Ğafūr cehd ideni mahrūm kıomaz bir kulunu
'Aşkıyla tevhīd edeni çeker maqşūda Hakk anı
Verir maqlūbunu Ğanī erkāna girersen seni
Maḥbūb edinür dostunu kendi hulk eder sebebi
7. Mücrim günāhkār Hamdiyā Hakk'dan diler hüsn ü rızā
Be hürmet-i şah Muştafā verir dile herdem şafā
Hamr-ı haqīkatden cibā şün cāmı ey sāki baba
Maqşūdumuz vaşl-ı likā bī-hürmet-i Hakk-ı nebī

499

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Mezhebimiz Hakk mezhebi meşrebimiz dost meşrebi
Gel zāhidā olma gayrı 'aşıkuñ Hakkdır maqlabı
2. Maqşūdumuz Hakkdır bizim söz diñleyüb iki gözüm
Allāh içün diñle sözüm Mevlādan eyle talebi
3. Tevhīde çok eyle devām çalış aña hem şubh u şām
Hakkına eyle ihtirām sırrını bul ey Çelebi

4. Tevhīde yār ol Ḥamdiyā hem dileyüb ḥüsn-i rızā
Be ḥürmet-i şāh Muştafā iḥsān eder ol mektebi

Bir iki üç dört demektir murādımız ... mevzūn demek hiç bozulmaz ma'lūm²⁵⁸

269b

500

Müstef'ilün/Müstef'ilün

1. Beni benden al ey Ğanī
Bir göreyim Mevlā seni
Nār-ı 'aşkıñ enverini
Yandır bugün cism ü teni
2. Allāh bana herdem yeter
Kulun istemez der-be-der
Dünyā için etme keder
Hep yārlığa seni beni
3. Cihān elemim bir pula
Mā'ilim bir gonca güle
Ḥayrānım şeydā bülbüle
'Aşkın dilerim ey Ğanī
4. 'Aşq oduna yaq Rabbenā
Bī-ḥürmet-i şāh Muştafā
Her derdime eyle devā
Şun cām-ı 'aşkıñ ḥamrını

²⁵⁸ Not olarak yazılmıştır.

5. Yana yana kl eylesi
 Bgnda bll eylesi
 Gz grmeden gl eylesi
 Bu ‘aı-ı efgendeni
6. Œh-ı rislet ‘aına
 Œh-ı velyet ‘aına
 Ol nr-ı ‘izzet ‘aına
 ‘Aı eyle bu bendeni
7. Nr-ı cemli ‘aına
 ‘İzz-i kemlin ‘aına
 Ch viali ‘aına
 Gster cemli Œem‘ini
8. Bu ‘abd-i ‘ciz Hmdiy
 Senden diler hsn-i rız
 ‘İnyet eyle mhlik
 Feth eyle bbn bendini²⁵⁹

501

Mef‘ln/ Mef‘ln/ Mef‘ln/ Mef‘ln

1. Hznim hste dil senden ‘inyet ister ey Hd
 Gnsin sen kerem kn-ı hidyet ister ey Hd
 Œefi‘’l-Mznibn²⁶⁰hrmetine Œh meded senden
 ‘A kl her murdm pr lefet ister ey Hd

²⁵⁹ Drtlgn son iki dizesi iki farklı Œekilde yazılmıtır: “Lefet Œh-ı mahlik”

²⁶⁰ Bkz. İktibaslar:1.

2. Bu ‘abd-i ‘aciz ednā Ḥamdiyāyı der-be-der koyma
Kemāl-i kudretiñle eyle memnūn pür keder koyma
Vişālîñ şerbetin şun Ḥamdiyāyı bî-hüner koyma
Dü ‘âlemde şalâhiyetde rāhat ister ey Hādî

270a

502

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Gel bu cihāndan çek eli
Bulam derseñ toğru yolu
Olam derseñ Ḥaḳḳa velî
Mu‘îniñ olur şāh-ı ‘Ali
Velîler iñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri
2. Şāh-ı velāyet merd-i cān
‘Aşık aña iki cihān
Nūr-ı anıñ gizlü ‘ayān
İsmiñi zıkr edüb uyan
Velîler iñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri
3. Şāh-ı merdān şîr-i Yezdān
Velîlere meşhūr dastān
‘Înāyet oluber ‘ālî cān
Müminleriñ nūr-ı nihān
Velîler iñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri
4. Cennet baĸçesiniñ gülü
Nihānda bir cān bülbülü

Cihānda ḥāzret-i ‘Ali
 Anı seven oldu Velī
Velīler iñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri

5. Cānlara cānān ol ‘azīz
 Cānānda sulṭān ol lezīz

270b

‘Aşıkdır añā cümlemiz
 ‘Avām ḥāşş her zümremiz
Velīler iñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri

6. Şadık-ı ekber kardaşı
 ‘Ömerü’l Fārūḳ yoldaşı
 ‘Oşmāniñ cān arḳadaşı
 Cümlemiz añā bektāşı
Velīleriñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri

7. Şah-ı Resūlallah mu‘īn
 Oldu ferāş içre emīn
 Ḥayrān-ı rüy-ı zemīn
 Aşlān-ı Rabbü’l ‘alemīn
Velīleriñ ol serveri
Göstere nūr-ı perveri

8. Yā Rabbenā şāh ‘Ali ’den
 Murād ver nūr-ı celi den
 ‘Āli dir ol ezeli den
 Ezeli lem yezāli den
Velīleriñ ol serveri

Göstere nūr-ı perveri

9. Bu ‘abd-i ‘āciz Ḥamdiyā
Senden diler ḥüsn-i rızā
Bī-ḥürmeti şāh Muştafā
Eyle ‘aṭā nūr-ı liḳā

271a

*Velīleriñ ol serveri**Göstere nūr-ı perveri*

503

Fā‘ilātün/ Fā‘ilün

1. Velīleriñ serveri
Maḫḫar-ı ‘irfānımı
Göster bana ey Ğanī
Pīrimiz sulṭānımı
2. Ḥācı Bektāşı Velī
Destimi tut yā Celi
El-āmān nesli ‘Ali
Ḥıfz eyle her yanımı
3. Aldı Ḥudā leşkeri
Żabṭ eyledi bir yeri
Oldum bugün serseri
Dökmek ister ḳanıımı
4. Ḥāzır-ı nāżır Ḥudā
Biñ cānım aña fedā
Etdim sana iḳtidā
Ḳaḫr eyle düşmānımı

5. Pīrim Abdulkādīre
Gönderdiñ ol servere
Ġarķ olmadım envere
Görmedim sübhānımı

6. Bana kim imdād eder
Raħm edecek yok peder
Böyle mi ola ķader
Yaķdı ‘adu cānımı

7. ‘Irz-ı nāmūs ķalması
Bunu gönlüm almadı
Maķşūdunu bulması
Dil şāh-ı yezdanımı

8. Göster bana göreyim
‘Aşķına cān vereyim
Huzūrunda turayım
İsterim raħmānımı

9. Cān-ı cihān istemem
Zevķ-i cānan istemem

271b

Zāhir nihān istemem
İsterim ħannānımı

10. Yedi iķlim erleri
Erenleriñ pīrleri
Nāsıñ destgırleri
Dilerim cānānımı

11. Cānān bana luṭf eder
 Bilmezem neyler n'ider
 Göñlüm anı vaşf eder
 Göreyim ḥāḳānımı
12. Yüzü ḳārā Ḥamdiyā
 Dileyüb ḥüsn-i rızā
 Umarım vaşl-ı liḳā
 Bulayım Mennānımı

504

5'li Hece Ölçüsü

1. Murādım Allāh
 Ğayrı yok ilāh
 Sensin şehenşāh
 'Afv eyle meni
2. Ḳuşūrum bildim
 Şarardım şoldum
 Bilmezim n'oldum
 'Afv eyle meni
3. Raḥm edenim yok
 Hiç sende artuḳ
 Günāhım pek çok
 'Afv eyle meni
4. Tevbe istiḡfār
 Tekrār be tekrār
 Eylerim iḳrār
 'Afv eyle meni

5. Düşmānımı yāķ
 Kıl benden ırāķ
 Eyle yüzü āķ
 ‘Afv eyle meni

6. Efendim Allāh
 Ğanī pādişāh
 Luţfu çok ilāh
 ‘Afv eyle meni

7. Hān pādişāhım
 Ğanī İlāhım
 ‘Ālem-penāhım
 ‘Afv eyle meni

8. Şāh Kird-gār’ım
 Nūr-ı nigārım
 Sen dilfigārım
 ‘Afv eyle meni

9. Mücrim günāhkār
 Br kulum bī-‘ār
 Ey Ğanī Ğaffār
 ‘Afv eyle meni

10. İsterim seni
 Ey luţfu Ğanī
 Der ğarīb Hāmdi
 ‘Afv eyle meni²⁶¹

272a

²⁶¹ Son mısra iki farklı şekilde yazılmıştır: ” Velīleriñ ol serveri/ Göstere nūr perveri”

505

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. 'Āşıklarıñ tevḥīd olur leyl-i nehār eglencesi
Şādıklarıñ tevḥīd olur evvel behār eglencesi
2. Turmaz dil tevḥīd eder 'aşkıyla Mevlāya gider
Dünyā için etmez keder vaqt-i seher eglencesi
3. Gözünden yaş ākar müdām tevḥīde eyleyüb devām
Bilmez olur ḥaşş u 'avām gönlünde var eglencesi
4. Varını verir yarına koymaz bugünü yarına
Ḥarb görünür ağıyarına yanında yār eglencesi
5. Nūr-ı tevḥīd dilde ol bilür dildāre yār olur
Ḳahr-ı cihāndan kırtulur nūr-ı niğār eglencesi
6. Cihāna etmez iltifāt Ḥaḳḳıyla der aḥsen şıfat
Dimez bir kimseye bu zāt nūruyla nār eglencesi
7. Meşgūl olur kendüziüne bir perde çeküb yüzüne
Kimseniñ bakmaz sözüne āh ile zār eglencesi
8. Ülfeti terk eder ḳatı münzevi meşreb şıfatı
Kisb eyleyüb ma'rifeti burc-ı ḥişār eglencesi
9. Ḥamdiyāniñ bu 'uzleti Ḥaḳḳ'dan 'ināyet vaḥdeti
Maḳşūd-ı yāre vuşlatı nazm-ı eş'ār eglencesi

506

Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Mefā'ülün/ Fe'ülün

1. Hüdāvendā ḥabībīñ 'aşkına bu yādigārı
Naşīb et ehl-i 'aşık olsun ikāz nūr-ı nārı
Bilüb 'abdiyyeti ihlāş edüb gönülünde enver
Bula ḥāl-i şalāhiyetle maḫşūd-ı nigārı
2. Delāletle cehālet yolların terk eylesünler
Fünün-ı 'ilm-i ḥikmet Ḥaḫḫ şerī'at söylesünler
'Amel ihlāş edüb 'aşkıyla tevḥīd eylesünler
Çevirsün 'aşkıyla etrāfına ḳal'e ḥisārı
3. Bu dünyā 'āleminden hiç vefā yok sevmesünler
Ḥariş olub ḥarām-ı cife için uyumasunlar
'Azābı var ḥarāmıñ hem su'āl ḳoymasunlar
Naẓīf olsun gönüllerinde zikr-i dilfigārı
4. Erenler evliyālar zümresine girmek için
Ḥuzūr-ı ḥazrete yüzleri ebyāz varmak için
Çalışsun 'aşkıyla tevḥīde dostunu görmek için
Hemān ağlayalar yaş ḫola çeşminiñ peykārı
5. Hüdā tevḫīḳ edüb bu Ḥamdıyā'ya nazm eş'ārı
Sözün yāzdırdı kendi nefsi-i 'ināyetle günāhkārı
Hüdā gufrān eder 'ālī begāyet Ğanī Ğaffār
Ḳuşūrum 'afv eder kesmem ümīd-i āşikārı

5'li Hece Ölçüsü

1. Efkār-ı yārı
Söyleyem bari
Ol hūb nigārı
Göster ey Ğanī
2. Şāh Muṭafayı
Kān-ı vefāyı
Ol māhlikāyı
Göster ey Ğanī
3. Hālîmi añā
'Arz eyleyem tā
Ma'nāda bana
Göster ey Ğanī
4. Sen pādîşāhım
Ālem-penāhım
Ğanī ilāhım
Göster ey Ğanī
5. Serdār-ı ekrem
Ol nūr-ı a'zam
Seyrānda herdem
Göster ey Ğanī
6. Şadıķū'l ekber
Şāhibü'l kevser
'Aşķına ekser
Göster ey Ğanī

7. H azret-i  mer
N r-ı m nevver
H k k i   n enver
G ster ey  an 

8. D m d   O m n
 m n-ı  umm n
Bana her zaman
G ster ey  an 

9.  Ali-yi H ydar
 A kına ekser
Seyr nda enver
G ster ey  an 

10. Ş h-ı vel yet
Ol h b let fet
N r-ı sa adet
G ster ey  an 

11. H san   H seyn
Ol n r-ı  ayneyn
 A kına kevineyn
G ster ey  an 

12. Ş h Mu taf dan
 A ay  andan
Dilerim c ndan
G ster ey  an 

13.  A a k n dır
C n sult n dır
Hem h k n dır

Göster ey Ğanī

14. ‘Aşķına cānım
Fedā dehānım
Dīnim imānım
Göster ey Ğanī

15. En‘āmü’l ihsān
Şāhibü’l sulţān
Cānlara canān
Göster ey Ğanī

16. Efendim Allāh
Ğanī pādişāh
Luţfu çok ilāh
Göster ey Ğanī

17. Fedākāriyām
Dil nigāriyām
Anıñ varyıam
Göster ey Ğanī

18. Ğamdiyā kendim
Muţlaķ efendim
Zülf-i kemendim
Göster ey Ğanī

19. ‘Aşķına berdār
Olayım ey yār
Ol bana dildār
Göster ey Ğanī

Müstef'ülün/Müstef'ülün

1. Hakk'dan bize budur kader
Hüzn eyleyüb çekem keder
Mevlā laṭīfdir luṭf eder
Kulunu etmez der-be-der
Hudā 'Alīm bilür seni
Başır Mevlā görür seni
2. Kalbiñde her ne var ise
Bilür vallāh lā deme
Dünyā için hiç gam yeme
Söyleme sırrın serseme
Hudā 'Alīm bilür seni
Başır Mevlā görür seni
3. Müşkillerin āşān eder
Luṭfu ganī ihsān eder
Tāc giydirüb sulṭān eder
Şabr et şoñun'ummān eder
Hudā 'Alīm bilür seni
Başır Mevlā görür seni
4. İstiğfār eyleyüp çalış
Hakkıñ rızası çün alış
Şalavāt-ı şerīfde iş
Nūr-ı tevḥīde yanda piş
Hudā 'Alīm bilür seni
Başır Mevlā görür seni
5. Cenāb-ı Hakk'dan Hamdiyā
İste hemān ḥüsn-i rızā

Luṭfu ġanī kılar ‘aṭā
 ‘Āli ŧehenŧāh mehlikā
 Ĥudā ‘Alīm bilür seni
 Baŧır Mevlā görür seni

274a

509

Fā‘ilātün/ Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. ŧu cihāna men gibi bed-baḥt-ı ‘ayār gelmedi
 Fitnelikte fi‘li kim ġāyet ġünāhkār gelmedi
 Nefsim ıŧlāḥ olmadı āmālīñde ġünbegün
 Arttırır efsādını ıŧlāḥ bir bār gelmedi
2. Ĥüzni-ı ḥasret leŧkeri semt-i civārım aldılar
 Māsivānıñ fitnesiyle varı yağma kıldılar
 Bu ḥavātır keŧretiyle beni derde ŧārdılar
 Neyleyem levḥ-i die envār-ı Settār gelmedi
3. Rüz u ŧeb āh eylesemde yok meded benden yana
 Derd-i meknün söylesemde baḥt-ı bed nām bana
 Raḥm eder yok ḥüzniyle kıaldım meded yā Rabbenā
 Senden artık bana herdem luṭfu Ġaffār gelmedi
4. Raḥm-ı ġalib pādiŧāhım raḥmetiñ deryāsı bol
 Kimse māni‘ olmaz aŧlā bendeni kılsañ kabul
 ŧāh Muḥammed Muŧafānıñ ‘aŧkına ŧāliḥce kıul
 Eyleyüb nūruñla memnün eyle ber-dār gelmedi
5. Ölmeden öl murādım eyle iḥsān el-amān
 Nūr-ı elṭāfıñla mesrūr eyleyüb ŧāh-ı cinān
 Bulur elbetde meserret ‘afvıñ eyle rāyigān
 Cān-ı dilden sevdiğim Ĥaydār-ı Kerrār gelmedi

274b

6. Gönder istimdādıma Ḥaydār-ı Kerrārı ‘ayān
Çeşmimizde k̄ān revān oldu nigārım rāyigān
Ma‘nevī imdāda gönderdi anı şāh-ı cinān
Şad hezārān p̄ire geçdim o h̄ünkār gelmedi
7. Cümleten mü’ m̄in muvaḥḥid ağlayub nālān ile
Çağrışurduk biz şehādet eyleyüb bārān ile
Varlığını birliğini dostuyla yārān ile
‘Aşkıyla nālān ederdik şevk-i enver gelmedi
8. Raḥmı gāyet luṭfu çok sultān-ı şāh-ı enbiyā
Müjdeci gönderdi bir zāhıde bize ol aşfiyā
Ḥüsn-i insān ḥüsnüne beñzer kanadlu ḥüb şadā
Dediler gelmedi yakın firkatle ol yār gelmedi
9. Luṭf u iḥsānıñla yetiş biñ maḳāmı berzāḥı
Her biriniñ arası biñ kerre yetmiş biñ āḥı
Böyle bir berzāḥ geçüb bulduk selāmet müttakı
Ma‘nevī seyrānda nālān eyledik var gelmedi
10. Ḥamdiyā iḥsānı çok Mevlāyı zıkr et ṭur sen
Mağfiret eyler kamu ‘iṣyānıñ ḥālıḳ-ı ḥasen
Neyler ise ol bilür seniñ degil cism ile ten
Digem kim dil taḥtına ol nūr-ı cibā gelmedi²⁶²

275a

²⁶² Son mısra iki ayrı şekilde yazılmıştır: “Zāhire baḳub dime bed burc-ı Settār gelmedi”

510

Müstef'ülün/Müstef'ülün

1. Çekdim cihāndan çün eli
 Hülq-ı zemān dedi dili
 Hamd eylerim herdem aña
 Umarım Haqq kılar velī
2. Gönlümde ise huzūr
 Şāhım benim gāyet gayūr
 Bir gün olur ider zuhūr
 Tevhīd eylesün cān dili
3. Şāh-ı risālet 'aşkına
 'İzz-i sa'ādet 'aşkına
 Şāh-ı velāyet 'aşkına
 Toğru bildi vir sana yolu
4. Divāne dil görmek diler
 Vişāliñe ermek diler
 Huzūruña turmak diler
 Eyle 'ināyet yā Ğanī
5. Rāzıyam her fermānıña
 Tālībim bu dermānıña
 Vāşıl olam ihsānıña
 Gülşen diler cān bülbülü
6. Hamr-ı haqqıkat şun bana
 Cāndan geçüb varam sana
 Baħr-ı keremiñ āşınā
 Olsa direm şāğ u şolu

7. Dünyāda zīnet istemem
Ağyāra minnet istemem
Servet-i devlet istemem
Şun ‘aşkıña tolu tolu

8. Bir ‘aşık-ı efgende kıl
‘Aşıklar içre bende kıl
Misāfiriñim sende kıl
Kabül edüb ‘aciz kulu

9. Hamdi günāhkārı Hudā
Bağş et şehensāh mählikā
Bir tecellī eyle ‘aṭā
Olsa seniñ bāğıñ gülü

275b

511

Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün/ Mefā‘īlün

1. Hudāyā dest-gīr ol baħr-ı fażlıñla günāhkārı
Bağışla şāh-ı ‘ālem Muşṭafāya fi‘l-i ğaddārı
Şuçum keşretde ey kân-ı kerem senden niyāz edüb
Bu manzūme eyle āh-ı fiğānım yārlığa bārı
2. Deyüb kesmem ümīdim sen şehensāhdan cihān içre
‘İnāyet isterim herdem hidāyet kıl nihān içre
Denī dünyāya muhtāc eyleyüb qoyma fiğān içre
Meserret luṭf edüb herdem hayırlu söyle her varı
3. Sana yalvarmadan başka ‘ilācım devā bilmem
Ve teslīm eyleyüb taqḍīri ğayrı bir nevā bilmem
Hulūşāne huzūr-ı Rab yā Rabbde du‘ā bilmem
Mu‘i n et raħm-ı gālīb şīr-i Yezdān şān-ı Haydārı

4. Kuluñ bir ‘abd-i ‘aciz Hamdiyâyı der-be-der koyma
 Habîbiñ şâh risâlet ‘aşkına memlû keder koyma
 Fünûn-ı ‘ilm-i hikmet dersin öğret bî-hüner koyma
 Dil-i agâh edüb çeşmime göster nûr-ı ğuffârı

512

11’li Hece Ölçüsü

1. Dil murğı kafesde nâlâne başlar
 Ah-ı fiğânıyla gülşene toğru
 ‘Aşkıyla bağrında yanar âteşler
 Pervâne-veş nâr-ı süzâne toğru

276a

2. Ğayrı bir efkâre meylin bilemem
 Şevk-i muhabbet ağlar gülemem
 Cemâl-i şâh-ı dîn Ğayrı dilemem
 Perr ü bâl eylesem cânâne toğru
3. Yolum aç Rabbenâ şâh Kird-gâr’ım
 Şâh-ı risâlet nûr-ı nigârım
 Bir kerre göreyim ol dilfigârım
 Diyü ‘arz-ı hâlim sübhâne toğru
4. Hülûş-ı ‘aşkıyla hamr-ı haqîkat
 Dilerim Rabbenâ sen kıl ‘inâyet
 Şâh-ı ‘âlem bana senden hidâyet
 Gelürse giderim Yezdâne toğru
5. Buhl eylemez Ğanî şâh Kird-gâr’sın
 Efendim sulţânım Perverd-gârsın
 Ğâyet muhabbetlü nûr-ı nigârsın

Elṭāf-ı iḥsānıñ hep cāne toğru

6. Cān ile cübn etme bu ‘abd-ı ḥāşı
‘Aşkıñla silinsün gönülün pāsı
Bilürüm seversin mü’min o nāsı
Zükür-ı in‘āmıñ insāne toğru
7. Bu insāniyyetde s̄ābit ḳadem et
Ḥabibiñ ‘aşkına ḥālīş ādem et
Muḥabbetü’l beyān iḥvānım ‘afv et
Cümlemiz varalım Raḥmāne toğru
8. Gitmeyelim ğayrı berr-i beyāne
Naşīb et rüḥumuz nūr-ı cināne
Göñlümüz murādı Ğanī Sübhāne
‘Aşkıyla varalım Yezdāne toğru
9. Ağāh edüb cism ü cānımız sen al
Sana feryād olub ḳılam perr ü bāl
Gözümüzde şimdi oldu bir ḥayāl
Erelim şevḳiyle sübhāne toğru
10. Ḥamdiyānıñ dilde nūrın ilāhi
Arttırub başına zerrin külāhi
Giydirüb ‘abd-i ḥāş eyle o şāhi
Naşīb et vuşlatı ḥāḳāne toğru

276b

513

Mefā‘ılün/ Mefā‘ılün/Mefā‘ılün/ Mefā‘ılün

1. Ḥudāvendā bu ‘abd-i ‘ācizi şād etseñ olmaz mı
Ḥabibiñ ‘aşkına berzahdan āzād etseñ olmaz mı

Ꞑamu maḥlūka iḥsān eyleyen kān-ı kerem Mevlā
Ꞑuşurum ‘afv edüb yüzlerim ābād etseñ olmaz mı

2. Kimine medḥālsin şāh-ı ‘ālem mālikü’l mülksün
Şerīkiñ yok nazīriñ yok²⁶³bu ‘abd-i ‘āciziñ ğamgīn
Bilürsün ḥane ber-duş olduğum şāh-ı cihān sensin
Za‘īf miskīn naḥif luṭfunla yād etseñ olmaz mı
3. Ḥayā nāmūs bırakmaz ehl-i dünyā olmaya her ḥāl
Sebeblide sebebsizde veren sensin ḥayır a‘māl
Niyāzım bu sana ğayra degil sen gönlümü bir al
Cihānıyla cinānıyla āñub zād etseñ olmaz mı
4. Şarāb-ı ‘aşkıyla sekrān olub bāb-ı muḥabbetde
Dem-ā-dem sen şehi zıkr eyleyem ‘aşkıyla vaḥdetde
İşim yok Hādīyā şimden gerü keşretde külfetde
Seni zıkr eyleyem şuglimi evrād etseñ olmaz mı
5. Ꞑuluñ Ḥamdi diler senden ‘ināyet Hādīyā vuşlat
Göñül efkārımı benden ba‘i d kııl ‘aşkıyla rü’yet

277a

Naşīb eyle şehensāh-ı cihān budur bana ‘izzet
Ḥabībiñ ‘aşkına bu fende üstād etseñ olmaz mı

514

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1. Bir du‘āmız ‘ind-i Yezdānda maḥbūl olmadı
Sen du‘ālar müstecāb idi Mevlāsın Ğanī

²⁶³ Bkz. İktibaslar:7.

Şu cihānda mekr-i aġyārdan uluñ urtulmadı
Kādir ü Kāyyūm ve kakhār bilürüm Mevlā seni

2. ıl meded nāār-ı giryān aldıġım ma‘lūm sana
Hüz-n-i dehşetle niġārım n’olduġum ma‘lūm sana
Yār-ı aġyārıyla her dem gördüġüm ma‘lūm sana
udretiñle urtār artık lu edüb Mevlā meni
3. Hāşmet-i duhāñ-ı tıġ-i cānına al bu gice
ān dökülsün yüreginden ānını al bu gice
Niyet fāsıd ise āteşlerde şān bu gice
Ol fesād-ı fitne bā‘iş ‘ayāt bildim seni
4. Hi mecāl almaya ibr etmeġe fāsıdleriñ
Baġr-ı tıġe uġrasun bir anda ol hāsıdleriñ
Hāmdiyānıñ bu da‘asıyla Hūdā cārisleriñ
İşini bitür türāb olsun anıñ cism ü teni

277b

515

Müstef‘ilün/ Müstef‘ilün

1. Yā Rabbenā lu et bana
Nūr-ı velāyet tācını
Giydir benim başıma tā
Ya gönlüme serācını
2. Dostuñ Muammed ‘aşkına
Nūruñ hem Aħmed ‘aşkına
Cennetde Maħmūd ‘aşkına
Bildir bunun ‘ilācını

3. Şun cām-ı cemīl ‘aşkına
Mesned-i kāmīl ‘aşkına
‘İlmiyle ‘āmil ‘aşkına
Ver bu ‘aşkıñ mizācını
4. Şah-ı velāyet hāḡḡı çün
Tāc-ı sa‘ādet hāḡḡı çün
Anlara ‘izzet hāḡḡı çün
Göster cemāliñ cāmını
5. Çıkam ‘Arafāt taḡına
Göñlümdeki sır bāḡına
Nā’il olayım şāḡına
Al söylemek hārācını
6. Cism-i cānı ḡurbān edeyim
‘Aşkıyla şāha gideyim
Fānī cismim terk edeyim
Seyr edeyim Hicāzını
7. Nefret verir dūnyā bana
Luḡf u iḡsān et Rabbenā
Uḡraşdırma şuna buna
Al bu vişāliñ bācını
8. Ölmezden öñ öldürüb
‘Aşkıñla göñlüm ḡoldurub
Nūr-ı cemāliñ bildirüb
Al diliñ i‘vicācını
9. Hāmdī ḡuluñ yā Rabbenā
Senden diler luḡf u ‘aḡā

Murādım bir hüsni-rızā
Sen ver bunuñ havācını

278a

516

Mef'ülü / Mefā'ülü / Mefā'ülü / Fe'ülün

1. Ağyār beni bir hāl ile ağvāya düşürdü
Raḥm eyle Ḥudā başımı gavgāya düşürdü
2. Sen Qādir ü Qayyūma şıgındım Ğanī laḳāb
Luṭf eyle bana ḳalbiyle sevdāya düşürdü
3. Tā şubḫa ḳadar ḫazīn-i kederle elemim var
Ma'lūm sana cān gözleri a'māya düşürdü
4. Hiç naşihi ḳābūl eylemeyen ḫār eleminden
Ḥüzni kederim günleri ferdāya düşürdü
5. Sen ḫāzır-ı nāzır Ğanī Mennān-ı laṭıfsin
Men 'aciz-i bī-çāregim māye düşürdü
6. Efkārı çoğalur yār ile ağyārı düşünsem
Bilmem niçün olur ḫālimi ḫāy ḫāye düşürdü
7. Ey muḳtedirim Qādir ü Qayyūm ulu Hādī
Ṭut destimi efkārımı balāya düşürdü
8. Ḥışm ile kerem kānı eger var ise fāḫiş
Niyetlerine göre cezā düşürdü

278b

9. Kırtar beni ey kân-ı kerem hüzn-i firâkıdan
Hamdi kılunuñ gönlünü sermâye düşürdü

517

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Ben bir za'if miskîn zelîl heste kıocâyım 'âcizi
Kırtar Ğanı Vahhâb belâlardan hemân bu nâcizi
2. Sen Kâdir ü Kıyyüm Hudâ'dan eylerim yârdım taleb
Hıfz eyle Vahhâb yâ Ğanı kırtar bu berzahdan bizi
3. Nür-ı cemâliñ haqqı çün 'izz-i kemâliñ haqqı çün
Hub-i vişâliñ haqqı çün def' et başımdan 'ârızı
4. Kahrıñla kahr et nefsiñi şehvetine uydu ise
Hiçbir emân vermeksizin müzemmil ile Haqqsız
5. Şâhım bana mu'în olub yârdım kılar deyü 'ayân
Ümîd tutarım ben sana Kâdirsin ol 'irfânsızı
6. Münker naşîhat diñlemez nefsini ağıyâre şatar
İse 'ayân kahr eyleyüb yoğ eyle ol Fransızı

279a

7. Nürüñ Muhammed 'aşkına kıoyma Hamdi kılun za'if
Tayanmaz bu dehşetleri kahr eyle ol imânsızı

518

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Benim gibi bî-ma‘rifet gelmedi dünyāya denî
Luţf eyle ey ahsen şıfat ırmaz gönül ister seni
2. Alçaklığına bakmayub bālāya t̄ac atar ıurur
Luţf eyleyüb dur eyleme bu ‘aşıq-ı efgendeni
3. Nūr-ı rızāyı pākini tevfiķ edüb gönlüme nūr
Fazlıñla ihsān eyleyüb maḥf eyle bu cism ü teni
4. Nān-ı na‘îmi tayy ile ḥelâlden gönder ey Ğanî
Muḥtāc etmeyüb dıykıyla gönderme nefsiñ rızkıñı
5. Sühûletle keşret ile ḥelâlden eylerim taleb
Sen Ğādir ü Ğayyüm Ğudā sen verme rızq-ı bozkını?
6. Ḥās ta‘rif degil sana du‘āsıyla niyāz ‘atā
Senden ‘ayān buyur ricā gösterme fi‘l-i āzqını
7. Sulţān-ı kevneyen ‘aşkına ol nūr-ı ‘aynîñ ‘aşkına
Dîn ile imān ‘aşkına göster cemālîñ nūrunu
8. Yansun bu nāre cism ü ten göreyim seni ey ḥasen

279b

- Bî-ḥürmet şāh-ı cinān memnūn eyle bu ıulunu
9. Sil māsivāyı nūruyla bir tecellî zühür eyle
Didārını Ğayyür eyle göster Ğanîsin ey Ğanî
 10. Ḥamr-ı ḥākiķat şerbetin şun kesme aşla nevbetin
Baḥr-ı fazlıñla ḥikmetin fetḥ et gönülden yolunu
 11. Mücrim günāhkārim meded ‘afv eyleyüb çek nūr-ı sed

Be hâkķ-ı hürmeti esed göster bana her oyunu

12. Hâcî Bektâş kuçekiyam Kâdiriniñ alçağıyam
Naķşibendiñ balçığıyam ya neylerim şunu bunu

13. Hâmî kuluñ kâti denî ey Kâdir-i Kâyyüm Ğanî
Cândan taleb kılar seni luţf et vuşlat uşulunu²⁶⁴

519

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

1. Hâdiyâ fazlıñla her dildârını sevmez misin
Sana her demde niyâz vâzını sevmez misin
2. Şol 'aduyı ekberiñ bağrında tâş inşâfı yok
Ol 'adâlet şâhınıñ envârını sevmez misin
3. Hâmîyâ vaķt-i seher nâlân eder cân bülbülü
El-âmân yâ Rabbenâ bu yârini sevmez misin

280a

520

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

1. Hâdiyâ fazlıñla sen sevmez misin dildârını
Bülbül âsâ 'aşkı ile nâlân eden güftârını
Sen seversin bilürüm 'aşıkları şadıqları
Tîğ-i ķahrınıñla helâk etmez misin ağıyarını
2. Kâdir ü Kâyyüm günâhkârım günâhım çok meded
El açub senden niyâz etmege yüzüm yok meded

²⁶⁴ Son mısra iki farklı şekilde yazılmıştır: "Dil çeşmine huşületi göster meded vuşületi"

İki yüzlü şūri mü'minlere sözüüm yođ meded
Yā niçün ƙahr eyemezsin münkeri bī-'ārını

3. Hükümünüñ ašlā ƙarşu söylemem men bir zelīl
Ƙul bulundum bāb-ı hāĳānīde sensin ħūb Cemīl
Rūĳuma şıĳlet veren olub **صیاب** yā Celīl
Var iken yoğ eyle bir günde o ħārde varını

4. Pend-i nuşhum hiç ƙulāĳıyla ƙabūl etmez 'alīl
Gör gözü bilmez ki sen şāh-ı cihān eyler zelīl
Ĥamdiyānīñ tūt elinden dest-gīr ol yā Celīl
'Aşĳıyla bilsün 'ayān Ğaffārını Cebbārını

280b

521

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/Müstef'ilün

1. Yā Rabbenā çal balta 'adu-yı bedliĳāları
Ƙır şāh risālet 'aşĳına vişāle nā-sezāları
2. Dostuñ Muĳammed ħaĳĳı çün ƙoyma beni zār-ı zebūn²⁶⁵
Tīĳ-i helāke uğradub düşür ezā cezāları
3. Şūret uğruları beni dāma düşürdü ańsızın
Yardımcım ol yā Rabbenā keşrettedir 'āzā²⁶⁶ları
4. Şāh-ı velāyet şāh-ı dīn gelüb nuşret ƙıla 'ayān
Uğratsun bir belāya kim göge çıĳa fezā²⁶⁷ları
5. Bu 'arz-ı ħālim şāhım buyurub gide māĳım

²⁶⁵ zebūn: Yazmada "zebūn" olarak yazılmıştır.

²⁶⁶ 'āzā: Yazmada "āzā" olarak yazılmıştır.

²⁶⁷ fezā': Yazmada "fezā" olarak yazılmıştır.

Her hâlim âña hem vara gele kaçâları

6. Kimde fitne zühür ider ise anı yâ Rabbenâ
Kaħr eyle bir gün turmasun kaçbül edüb du‘aları
7. Ėayrı gönüilde keşret Ėayra mażhar edüb meded
Düşürme bu berzaħlara ezkâr olma nidâları
8. Şâh-ı ‘aťasın Ėadîyâ eyle ‘inâyet câ-be-câ
Şaşırđı ‘aқlın Ėamdiyâ senden diler ‘atâları²⁶⁸

281a

522

5’li Hece Ölçüsü

1. Amân Allâhım
Ėân pâdişâhım
Çokdur günâhım
‘Afv eyle meni
2. Şâh Kird-gâr’ım
Nür-ı nigârım
Perverd-gârım
Ey Ėayy u Ėanî
3. Ulu sübhânım
Ėanî Yezdânım
Nür-ı nihânım
Göreyim seni

²⁶⁸ Manzumenin son mısrası iki ayrı şekilde yazılmıştır: “‘Aқlın şaşırđı Ėamdiyâ senden diler ‘atâları”

4. Cemilü'l şānsın
Ġanī ḥākānsın
Ulu sulṭānsın
Bulayım ānı
5. Muḥammed emīn
Hem ola mu'īn
Bes mübīn
Nūr-ı Qur'ānı
6. Gönlüme 'aṭā
Kıl Ġanī Ḥudā
Garīb Ḥamdiyā
Diledi şunu

523

Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün/ Mefā'īlün

1. Ḥudāvendā yetişmez mi bu çile ile iḥsānı
Ḥabībiñ 'aşkına derdiñ devāsı şāh-ı sulṭānı
Seniñdir luṭf u iḥsān eyle bu 'abd-i ḥaḳirāne
Faḳiriñ kıl 'aṭā gönlüm evine nūr-ı sübhānı
2. Münevver eyle şāh-ı nūr-ı kevneyn 'aşkına yā Rab
'Adūyı eyle helāk nūr-ı 'ayneyn 'aşkına yā Rab
Yeẓīde verme nuşret *Ḳābe kavseyn*²⁶⁹ 'aşkına yā Rab
Tecellī kıl dil-i virāneme her nūr-ı nūrānı

281b

²⁶⁹ Bkz. İktibaslar:18.

3. Bu H̄amdi ‘abd-i ‘āciz bir günāhkār nā murād gāzi
Cihādı nefsiyle her rūz u şeb ihsānı mümtāzı
Diler dil sen kerem kânı H̄udāya hem kılar nāzı
Niyāz eyle ihsān el-āmān her nūr-ı Yezdānı

524

11’li Hece Ölçüsü

H̄uşūmet şekā oldu evvel nefer
‘Adāvet nisādan kul Ğanī Hādī ²⁷⁰

1. ‘Aduyı bedlikā leşker-i sefer
Etdi cism ü cāna kııl Ğanī Hādī
Nażargāh-ı dile eyledi maķarr
Mu‘īnim mūnisim ol Ğanī Hādī
2. Senden ğayrı kime şikāyet edeyim
Aḫvāl-ı ḫālimi ḫikāyet edeyim
Mevlā seni koyub nire gideyim
H̄üzn-i ğamı benden al Ğanī Hādī
3. Süyūf-ı ḫazret-i şāh-ı velāyet
‘Aduya uğrasun cāndan beĝāyet
Helāk olduğunu görsem nihāyet
Bī-ḫad belālara şal Ğanī Hādī
4. Gönlümde maķşūdum fevāḫişlere
Mübāşeret etdi ise işlere
Rāzı olmam vallāh o gidişlere
Ḥaşmetle yerlere çal Ğanī Hādī

²⁷⁰ Manzumenin başına kırmızı mürekkeble başlık olarak yazılmıştır.

5. Göster gözüm eyle aḥṣām ve ṣabāḥ
 Çünkü etdim ma'lūm inin ile āh
 Bi-hürmet ḥaḳḳı nūrānı der-gāh
 Gönlümü fazlıñla al Ğanī Hādī
6. Ḥamdiyāyı ḥüzn ü kedere koyma
 Mü'minānı Sübhān ḥaḳirde koyma
 Ḳalbimi Rabbenā ḥıṭarda koyma
 Şefi' im mīm ile dāl Ğanī Hādī

282a

525

Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün/ Mefā'ılün

1. Düşündüm nūr-ı nār āh u zārım cāndan arttırdı
 Unutdum mekr-i yāri dilfigārim cāndan arttırdı
 Neden bilmem bu ḥālet āteşi mihnet gibi cānım
 Ḥudāya eyledim her fikr-i yārım cāndan arttırdı
2. 'Adu-yı bedlikāyı ḥaşmet-i Cebbāre çaldırdım
 Velākin gül nihāle fikriyle bu 'aqlım aldırdım
 Çalışdım ism-i Ḳaḥḥar ḳahrına a'dābı ḳāldırdım
 Yanub çıktı cihāndan cān-ı zārım cāndan arttırdı
3. Ḥudāya bu günāḥkār müznibe gufrānı Ḳur'āndan
 Naşīb ver şāh risālet 'aşḳına ol nūr-ı sübhāndan
 Niyaz edüb sana yalvardığım bu Hādīyā cāndan
 Şarāb-ı 'aşkıyla nūr-ı nigārim cāndan arttırdı
4. Ḥudāsın Ḥamdiyā'ya luṭf u iḥsān eyle ey şāhım
 Ğāyet kān-ı şāhsın pādişāhım zār ile āhım
 Semāya çıktı luṭf eyle efendim şems ile māhım

Keder hüzn-i elem efkâr-ı bārım cāndan arttırdı²⁷¹

282b

526

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1. Şad hezārān şükri-i minnet nazm ile eş'ārını
 albe ilhām eyleyüb yazdırdı Hakk tekrārını
 Bundan adem üç kitāb daı naşāyih pendı Hakk
 Söyledir firatle bilmem sırrını envārını
2. Gönlümüz müştāk-ı zāhir bātin 'ilmin söyledim
 Hem şerī'at hem arīat üzre kānūn eyledim
 Bī-hüner bī-ma'rifet pend eyledim hūb neyledim
 Gösterir ma'nāda envā'-ı nevā esrārını
3. Mürşidimdir Amed-i uddūsī Baba cān 'azīz
 Pīrimiz Geylāni 'Abdulkādir ol cānda leziz
 Ma'nevī gösterdigi esrār-ı nūrı gizleriz
 Hakk bize luf eyleyüb gösterdi bu hūnkārını
4. Zikrimiz tevħīde Hakk hiç yok 'aded keşret 'ayān
 Eyeriz yüz kerre ihlāşıyla istifār hemān
 Daı on kerre şalāyetle selām zāhir nihān
 Ouyub tevħīdi maşūd eyleriz didārını
5. Hakk rızasını arar gönlüm dilim tevħīd eder
 Māsivāsından geçüb dilhānemiz Hakk'a gider
 'Aş muhabbet iştiālī māsivāyı mav eder
 Hamdiyānīn maşūdı arzū kılar serdārını

²⁷¹ Son mısra iki farklı şekilde yazılmıştır: "Haşmet-i Hādī 'adu barında tı olsun meded"

283a

527

Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün/ Müstef'ülün

1. Serdārımız bizim hemān sulṭān-ı kevneyn ḥazreti
Anıñ ile beher zamān bulduq gönülde lezzeti
2. Ḥamr-ı ḥaḳīḳat nūş edüb cām-ı cemīldi reng-i lāl
Şadrımıza verdi şafā şevḳiyle söyledir ḳatı
3. Nāşih eyleme va'az bana ben mest-i sekrānım aña
Meyl etmez şuna buña artar gönlümde firḳati
4. Dünyāya geldim giderim gayrı bir kārı neyderim
Ṭurmayub tevḥīd ederim buldum keşretde vaḥdeti
5. Ḥaḳḳ bize 'aşḳını 'ayān-ı iḥsān edüb dedi uyan
Bu nār-ı 'aşḳa ṭurma yan atdım gönülden sur'ati
6. İki ḳanād açub göge çıḳdım şadrım dōke dōke
Pīrim 'Abdulḳādir Beg'e erdim birlikde rıḫleti
7. Ḳalb benim bir rūḥ anıñ cānım tenim cümle seniñ
Birlikde eyleyüb sefer ṭuyūr gibi uçduq ḳatı
8. Pīr ile birlikdeyiz bir 'acāyib dirlikdeyiz
Ḥamd olsun nūr-ı Ḥaḳḳda biz nūş edüb ḥamr şerbeti
9. Şāh-ı cinān şāh Muştafā şadrimize verir şafā
Herdem şalāt edüb aña hem dileriz şefā'ati

283b

10. Şādık-ı ekber server-i ‘Ömerü’l Fārūk ol eri
Cāndan severiz anları iki cihān sa‘ādeti
11. ‘Osmān-ı zī-nüreyini vaşf etdi Hudā ebü’l eyā
Haydār-ı Kerārr şāh-ı ‘Ali Hākk’ dan nūr-ı velāyeti
12. Tāc-ı sa‘ādeti daḫi çehār emāneti āḫi
Zabṭ eyledi şān-ı saḫi buldu Hudā’ dan devleti
13. Hāsanla şāh Hüseyin Hākk nūr-ı asān eyledi burāk
Yezīde la‘net eyle yaḫ da‘vet etdir şeḫāveti
14. Mü’mine biñ rahmet ola Hudāya cāndan yol bula
Cümle berzaḫdan ḫurtula yükrük ola anıñ atı
15. Cennetde hoş vaṭān ṭuta cümle murādına yete
Nefs-i ‘ulyāya āta bula Hudā’ dan ‘izzeti
16. Hāmdi günāhkārı Hudā ‘afv eyleyüb fevḫü’l a‘lā
Ḳıldır luṭf eyle Hādīyā ‘ināyet eyle rıf‘ati
17. Ḳoyma ḫazīn kān-ı kerem ‘aşḫ-ı muḫabbetin yudum
Göstermeyüb keder elem dilerim vuşlat ni‘meti
- Ve’s-selām ‘Aliyyü’l-mürselīn ve’l ḫamdilillāh Rabbe’l ‘ālemīn ve’l-iḫvānı ve’l
du‘ālıgım Nevşehir-i Şıyām-zāde Hāmdi ²⁷²

284a

²⁷² Temmet kaydı yazılmıştır.

528

8'li Hece Ölçüsü

1. Ben yazmadım kalem yazdı
Elimde ... gezdi
Hudā ilhām edüb düzdü
Kamu ebyāt-ı eş'arı
2. Gönül maşşūd-ı Mevlâyı
Diler ol şân-ı 'alâyı
Anıñ 'aşkıyla imlâyı
Düzüb yazdırdı güftarı
3. 'Arüz 'ilmin daği bilmem
Aralık ağlarım gülmem
Gidersem bir dağa gelmem
Deyüb yazdım tekrarı
4. Murādım cān uyandıрмаğ
Hudā'dan bāde kandırmağ
Bu nār-ı 'aşka yandıрмаğ
Bulub ol sırr-ı Settarı
5. Şerī'atle tarīkatden
Haber verdim haqīkatden
Beyānım kalb-i şıfatden
İşit dil nūr-ı Gaffarı
6. Söz ile müslimān olmaz
Bu dünyā kimseye qalmaz
Çalışmayan murād almaz
Hemān zıkr eyle Cebbarı

7. Şarıl mürşide ol şālih
 Şalāhiyetle bul t̄alih
 Kemāl ehlini bul şaḥi ḥ
 K̄avi t̄ut rāh-ı Ḥaydārı
8. Gönüldeñ ‘aşkıyla Allāh
 Deyüb keşretle ol āgah
 Seni erşād eder ol şāh
 Seversin p̄ir-i ḥünkārı
9. Ḥācı Bektāş Velī ol er
 K̄ame erenlere sır ver
 Teslīm olan bulur enver
 Bulasın nūr-ı dildārı
10. Bu ‘abd-i ‘āciz ednā k̄ul
 O ḥünkāre gönülden yol

284b

Bulub oldum aña maḳbūl
 K̄abūl etdim o serdārı

11. Seni de deftere yazdım
 Mührüñe ‘ilmiyā kazdım
 Dedi p̄irim gönül sızdım
 Bulursun nūr-ı envārı
12. Bu Ḥamdi k̄ulunu Allāh
 Müyesser kıldı Eyvallāh
 Seni daḥi eder āgāh
 K̄abūl et pendı ey yārı

Fā'ilatün / Fā'ilatün / Fā'ilatün / Fā'ilün

1. Pend-i kimyā kiş naşīhat diñleyen dur olmadı
Haqq bu sözler hep duyan İblīs gibi kör qalmadı
2. Ehl-i 'aşkı hoş gören nūr-ı necāt bulmadı 'azīz
Oldu çün iki cihānda rüy-ı lāli şolmadı
3. 'Aşq-ı şıdkıyla giren seyr-i sülükde buldu nūr
Serde tā şarıqları sırr-ı sülük bilmedi
4. Pīr-i erkānı tarīkatden necāt bulan 'azīz
Yandı 'aşkıñ nārına nār-ı lezāya tolmadı
5. Bir Hudānıñ varlıgın fikr eyleyüb zıkr eyleyen
Oldu maqbül Hudā dünyāda nesne almadı
6. Çek eliñ Hamdi cihānıñ iştiğāli fitnedir
Ehl-i dünyā sırr-ı a'zāmden naşībin bulmadı

Biñ ikiyüz seksen yedi senesi tarīhiyle şühür-ı mübārek Rebbi'ü'l Evvel gazzesiyle
hitām ve bu cüz daği ilave olundu yā Hū²⁷³

²⁷³ İstinsah kaydı yazılmıştır.

SONUÇ

XIX. yüzyıl Türk edebiyatı, Klasik Türk edebiyatının her çağı gibi medeniyet ve kültürümüz için çok değerli eserlerin yazıldığı ve bunların günümüze doğru bir şekilde aktarımıyla dönemine ışık tutacağı bir yüzyıldır.

XIX. yüzyılda yaşamış olan Sıyânzâde Hasan Hamdî, Nevşehirli ve Mehmed Efendi'nin oğludur. Beşiktaş'ta arzuhal yazıcılığı yapmış fakat görevinden sürgün edilmiş bir şairdir. Kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmayan Sıyânzâde Hasan Hamdî hakkındaki tüm bilgilere eserlerinden yola çıkılarak ulaşılmıştır.

Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin günümüze ulaşmış dört adet eseri bulunmaktadır. Çalışmamızda ele aldığımız Divan, Hacı Mahmud Efendi Kütüphanesi, 3570 arşiv numarasında kayıtlı olup 283 varak ve 529 manzumeden oluşan divanıdır. Bu divan; 109 gazel, 281 murabba, 9 müseddes ve 130 hece ölçüsüyle yazılmış şiir içermektedir. Hece ölçüsüyle yazmış olduğu şiirlerinde 4,5,7, 8,11 ve 14'lü hece ölçülerini kullanmıştır.

Sıyânzâde Hasan Hamdî Divanı'nı Klasik Türk edebiyatı ile Dini-Tasavvufi Türk edebiyatının terkihiyle oluşturmuştur. Muhteva olarak şiirlerinin genel konusu dini-tasavvufi konulardır. Şiirlerinde Allah aşkı, peygamber sevgisi, tarikatı ve pirlerine olan muhabbetini dile getirmiştir. Zaman zaman hikemi tarzda öğüt verici manzumeler yazmış tüm şiirlerinde günlük konuşma dilini kullanmıştır. Çok fazla sayıda atasözleri ve deyimlerden yararlanmış, sade ve anlaşılır bir Türkçe kullanmıştır. Klasik divan tertibine göre düzenlediği Divanı'nda hem hece hem de aruz veznini kullanmıştır.

Hamdî'nin divan tertibi, klasik divan tertibi ile aynıdır. Harflerin kafiyelenişi esasına dayanarak sıralanmıştır. Divan'ın bazı yerlerinde kafiye değişikliği başlıklarla belirtilmiştir.

Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin 529 adet manzumedan müteşekkil olan Divanı'nda zaman zaman aruz kusurları veya yazım hataları mevcuttur. Fakat

dili kullanma becerisini, kullandığı deyimler, atasözleri, iktibaslar ve kelime tercihlerinden anlayabiliriz.

Arapça ve Farsça kelime kullanımını klasik bir divan ile kıyaslandığında çok az denilebilecek düzeydedir. Hamdî, daha çok öğüt veren dini-tasavvufî manzumeler kaleme aldığından günlük konuşma diline yakın bir dil kullanmıştır.

Sonuç olarak yapılan bu çalışma ile transkripsiyonlu metni verilen Sıyâmzâde Hasan Hamdî Divanı'nın genelde bilim ve özelde Klasik Türk edebiyatı dünyasına tanıtılması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- DEVELİOĞLU, Ferit “*Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*”, Aydın Kitabevi, Ankara-2006.
- ERBAY, Nazire, “*Divân-ı Hamdi/Pendiyye-i Hamdiyye(İnceleme-Metin)*”, Fenomen Yay., Erzurum-2015.
- GÜZEL, Abdurrahman ,”*Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı*”, (3.Baskı,)Akçağ Yay., Ankara-1999.
- KORMAZ, Ramazan, “*Yenileşmenin Tarihi, Sosyokültürel ve Estetik Temelleri*”, Türk Edebiyatı Tarihi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. İstanbul 2007, C 3.
- KÖPRÜLÜ, M.Fuat, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Akçağ Yay., Ankara 2009.
- MAYDA, Ferhat, “*Nevşehirî Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı (İnceleme-Metin)*”, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacı Bektaş Veli Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir 2018.
- İPEKTEN, Haluk, “*Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*”, (1.Baskı), Dergah Yay. ,İstanbul-1994.
- İPEKTEN, Haluk, “ *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri*”, Birlik Yay., Ankara-1985.
- ŞENTÜRK Ahmet Atilla – KARTAL Ahmet, “*Eski Türk Edebiyatı Tarihi*”, Dergah Yay.,İstanbul-2014.

TUMAN, Mehmet Nâil, “*Tuhfe-i Nâilî, Divân Şairlerinin Muhtasar Biyografileri*”, (Haz.Cemal Kurnaz, Mustafa Tatcı), Ankara: Bizim Büro Yay., Ankara-2001.

YILMAZ, Oğuz, “*Hamdi Efendi'nin “Manûum Münâcât ve Arz-ı Hâcât-Manzûm Esmâ-i Hüsnâ Şerhi*” Adlı Eseri (İnceleme-Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2014.

YILMAZ, Mehmet, “*Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler*”, Enderun Kitabevi, İstanbul-1992.

YILMAZ, Ali, “İslâmi Dönem Türk Edebiyatının Kaynakları”, *Türk İslam Edebiyatı El Kitabı*, Editör: Ali Yılmaz, Grafiker Yay., Ankara-2010.

E-KAYNAK

Abdülkadir Geylânî

<https://islamansiklopedisi.org.tr/abdulkadir-i-geylani>

(Son Erişim Tarihi:04.03.2020)

Ahmed Kuddûsi

<https://islamansiklopedisi.org.tr/kuddusi-ahmed-efendi>

(Son Erişim Tarihi:27.04.2020)

Hacı Bektâş-ı Veli

<https://islamansiklopedisi.org.tr/haci-bektas-i-veli>

(Son Erişim Tarihi:04.03.2020)

Siyâmzâde Hasan Hamdî Divânı / 06 Mil Yz FB 318

<http://www.yazmalar.gov.tr/eser/divan/1402>

(Son Erişim Tarihi: 27.07.2020)

Siyâmezâde Hasan Hamdî Divânı/ 06 Mil Yz A 4291

www.yazmalar.gov.tr/eser/pendiye-i-hamdi-ye-divan/134128

(Son Erişim Tarihi: 28.07.2020)

Siyâmezâde Hasan Hamdî'nin "*Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Esmâ-i Hüsnâ Şerhi*"

www.yazmalar.gov.tr/eser/nazûm-munacat-ve-arz-i-hacat-ve-esma-i-husna-serhi/137679

(Son Erişim Tarihi: 25.05.2020)

TÜRK DİL KURUMU, Tarama Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_tarama&view=tarama

(Son Erişim Tarihi:22.08.2020)

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı: Gülten AKYOL

Doğum Yeri ve Tarihi: TRABZON-08.04.1993

Eğitim Durumu :

Lisans Öğrenimi: Gümüşhane Üniversitesi/ Türk Dili ve Edebiyatı

Yüksek Lisans Öğrenimi: Atatürk Üniversitesi/Eski Türk Edebiyatı
Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller: Farsça(Orta düzey), İngilizce(Orta düzey)

Bilimsel Faaliyetleri :

Sevda Önal KILIÇ-Gülten AKYOL, “XIX.YÜZYIL ŞAİRİ MUHİT VE ŞİİRLERİ”, Atatürk Üniversitesi/Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,

67, (Ocak-January 2020), 53-111

İletişim :

E-Posta Adresi: gulten_1993@hotmail.com

Telefon: 0541 812 15 39